

Kyrkomötet 2025

Volym 2 Protokoll och bilagor



**Svenska
kyrkan**

Innehåll i protokoll med bilagor från kyrkomötet 2025

Volym 1 Protokoll och bilagor

Kyrkomötets protokoll 2025
Kyrkostyrelsens skrivelser, KsSkr 2025:1–6
Kyrkomötets presidiums skrivelse, PSkr 2025:1
Motioner, Mot 2025:1–129

Volym 2 Bilagor

Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar
Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans arvodesnämnd
Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans valprovsningsnämnd
Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans överklagandenämnd
Gudstjänstutskottets betänkanden, G 2025:1–8
Organisationsutskottets betänkanden, O 2025:1–14
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkanden, TU 2025:1–15
Ekonomiutskottets betänkanden, E 2025:1–10
Ekumenikutskottets betänkanden, Eu 2025:1–9
Kyrkolivsutskottets betänkanden, KI 2025:1–12
Samhälls- och kulturutskottets betänkanden, SK 2025:1–15
Förvaltareutskottets betänkanden, F 2025:1–8
Kyrkomötets skrivelser, KmSkr 2025:1–22
Voteringslistor
Personregister
Sakregister

*Alla dokument från kyrkomötet finns publicerade på kyrkomötets webbplats,
www.svenskakyrkan.se/kyrkomotet*

Verksamhetsberättelser

Verksamhetsberättelser

Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans arvodesnämnd

Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans valprovsningsnämnd

Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans överklagandenämnd



Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Verksamhetsberättelse 2024

1 Ansvarsnämndens organisation och sammansättning

1.1 Ansvarsnämndens uppgifter

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar är enligt 10 kap. 8 § kyrkoordningen ett särskilt organ för att pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Bestämmelser om Ansvarsnämndens sammansättning, beslutförhet och omröstningsregler finns i 14 kap. kyrkoordningen. Ansvarsnämnden ska utifrån bestämmelserna i 8 kap. 8 § kyrkoordningen pröva behörigheten att biskopsvigas hos dem som erhåller röster i nomineringsval och som inte redan är vigda till biskopar.

Ansvarsnämnden ska vidare, enligt 30 kap. 7 § kyrkoordningen, pröva frågor om biskopars rätt att utöva kyrkans vigningstjänst. Ansvarsnämnden fastställde i inledningen av sin verksamhet en arbetsordning där bland annat regleras delegationer till nämndens ordförande och sekreterare.

Vid utgången av år 2024 omfattade Ansvarsnämndens tillsyn 44 biskopsvigda inklusive stiftsbiskoparna.

1.2 Ansvarsnämndens ledamöter och ersättare

Ansvarsnämnden ska enligt 14 kap. 2 § kyrkoordningen bestå av en ordförande som är eller har varit ordinarie domare, en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen, en ledamot som är präst och antingen har varit ledamot i ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet och en ledamot som är lekman och antingen har varit ledamot av ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet. För var och en av ledamöterna ska det finnas en personlig ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot.

Ansvarsnämnden har under år 2024 bestått av följande ledamöter och ersättare.

Ledamöter

F.d. lagmannen Robert Schött, ordförande, prosten teol. dr Ingemar Söderström, kyrkoherden teol. dr Thomas Stoor och fil. dr Elisabeth Engberg.

Ersättare

F.d. lagmannen Fredrik von Arnold för Robert Schött, kyrkoherden teol. dr Carin Åblad Lundström för Ingemar Söderström, prosten Karl Gustav Sjögren för Thomas Stoor och professor Eva Forssell-Aronsson för Elisabeth Engberg.

Sekreterare

Rådmannen Maria Wetterstrand Hagström.

Sammanträden

Under 2024 har Ansvarsnämnden sammanträtt fem gånger. Sammanträdena har ägt rum den 22 januari (i Uppsala), den 5 februari (via Teams), den 2 april (via Teams), den 20 maj (i Uppsala) och den 9 december (via Teams).

1.3 Kansli- och ekonomifrågor m.m.

Av 14 kap. 2 § fjärde stycket kyrkoordningen framgår att sekreterare och föredragande i Ansvarsnämnden är en jurist som utses av nämnden. Sekreteraren anställs dock av kyrkokansliet som också – efter samråd med Ansvarsnämndens ordförande – fastställer ersättning för sekreterarens arbete.

Ansvarsnämnden, som inte avses bedriva någon egen löpande tillsyns- eller utredningsverksamhet, har inte något självständigt budgetansvar eller egen internbudget. Kostnaderna för Ansvarsnämndens verksamhet har för budgetåret 2024 täckts genom anslaget för verksamhetsområdet Kyrkomötet.

Nämndens kansligöromål fullgörs av personal vid kyrkokansliet i Uppsala. Under året har nämndens sekreterare biträtt av kansliadministratören Karin Bohlin, Enheten för arkiv och registratur, Avdelningen för fastigheter, kulturarv och service.

Ansvarsnämnden har en egen hemsida som uppdateras genom kyrkokansliets försorg (www.svenskakyrkan.se/ansvarsnamnden). På hemsidan publiceras nämndens beslut.

2 Ansvarsnämndens inriktning och effektmål

Ansvarsnämndens verksamhet har liksom tidigare år varit inriktad på att avgöra inkomna respektive av nämnden initierade ärenden på ett rättssäkert och effektivt sätt samt att detta ska ske utan onödigt dröjsmål. Inriktningen är att medianåldern för avgjorda ärenden inte bör överstiga fyra månader för tillsynsärenden och två månader för ärenden om behörighetsprövning inför biskopsval.

3 Registrerade och avgjorda ärenden

Under året registrerades 16 nya ärenden hos Ansvarsnämnden. Fyra av dessa avsåg anmälningar mot biskopar, två avsåg val av biskop, åtta avsåg inbjudan att lämna synpunkter på promemorior och två var av administrativ karaktär (verksamhetsberättelsen m.m.). Nämnden avgjorde under året 14 av dessa ärenden och två ärenden från 2023.

4 Prognos om ärendeutvecklingen

Antalet registrerade ärenden hos Ansvarsnämnden var betydligt fler än antalet ärenden som registrerades under 2023. Det kan förklaras av den ökande mängden remisser. Det finns dock skäl att anta att antalet ärenden under 2025 blir färre i förhållande till antalet ärenden under 2024.

5 Behov av översyn av vissa bestämmelser i kyrkoordningen

Ansvarsnämnden har tidigare lämnat synpunkter på promemorian *Vissa frågor om biskopens anställning, behörighet m.m.* Nämnden har av kyrkokansliet informerats om den fortsatta beredningen av de förslag som lämnades i promemorian och en sammanfattande redogörelse för remissutfallet.

Ansvarsnämnden ser därutöver, utifrån nämndens perspektiv, för närvarande inte behov av ändringar i kyrkoordningen.

Uppsala den 20 maj 2025

Robert Schött
Ordförande

Maria Wetterstrand Hagström
Sekreterare



Svenska kyrkans arvodesnämnd för den nationella nivån

Verksamhetsberättelse 2024

1 Arvodesnämndens organisation och sammansättning

1.1 Arvodesnämndens uppgifter

Svenska kyrkans arvodesnämnd för den nationella nivån är enligt 10 kap. 11 § kyrkoordningen ett särskilt organ som ska fastställa arvoden för och ersättningar till kyrkomötets ledamöter samt för ledamöter och ersättare i organ som har utsetts av kyrkomötet eller kyrkostyrelsen. Arvodesnämnden ska dock inte fastställa arvoden för och ersättningar till Arvodesnämndens egna ledamöter.

1.2 Arvodesnämndens sammansättning

Arvodesnämnden ska bestå av en ordförande och fyra övriga ledamöter och har under året haft följande sammansättning:

Ledamöter

Eva Brunne, ordförande, Gunnar Thorbert, Sven-E Kragh, Birgitta Wrede och Olle Burell.

Sekreterare

Nämndens sekreterare har under året varit handläggaren för kyrkomötet August Hermansson vid rättsavdelningen på kyrkokansliet.

Sammanträden

Under 2024 har nämnden sammanträtt tre gånger. Utöver nämndens egna sammanträden har överläggningar förts med kyrkomötets presidium respektive kyrkomötets gruppledare. Sammanträdena ägde rum den 28 februari, 8 maj och 25 juli. Överläggningen med kyrkomötets presidium ägde rum den 16 augusti och överläggningen med kyrkomötets gruppledare ägde rum under kyrkomötets andra session, den 19 november.

Den huvudsakliga fråga som har hanterats under året har varit Arvodesnämndens beslut kring arvoden och ersättningar till förtroendevalda mandatperioden 2026–2029. Själva beslutet fattades under nämndens sammanträde den 20 januari 2025.

1.3 Ekonomifrågor

Arvodesnämnden har inte något självständigt budgetansvar och ingen egen internbudget. Kostnaderna för Arvodesnämndens verksamhet har för budgetåret 2024 täckts genom anslaget för verksamhetsområdet Kyrkomötet.

2 Arvodesnämndens beslut

Arvodesnämnden har under året tagit fram ett beslut gällande de arvoden och ersättningar som ska gälla för mandatperioden 2026–2029. Utgångspunkten har varit den nationella nivåns behov av ansvarstagande, ärendedomfattning i det aktuella organet, periodicitet i verksamheten, krav på tillgänglighet och föreskriven specialistkompetens.

I syfte att harmonisera den nationella nivåns arvodes- och ersättningsregler med det nya lönesystem som Svenska kyrkan just nu implementerar har Arvodesnämnden beslutat att övergå från prisbasbelopp (PBB) till inkomstbasbelopp (IBB) som uträkningsgrund för arvoden och ersättningar. Eftersom inkomstbasbeloppet är betydligt högre än prisbasbeloppet har Arvodesnämnden valt att sänka de procentsatser utifrån vilka arvoden och ersättningar beräknas i syfte att upprätthålla ungefär samma nivå på arvoden och ersättningar som tidigare har gällt i nominella termer. I de fall där procentsatsen, efter att ha räknats om för att innebära samma nominella nivå vid byte av basbelopp, har landat i en ojämn procentsats har nämnden beslutat att avrunda procentsatserna uppåt.

2.1 Nämndens överväganden

Nämnden konstaterar att de ersättningsnivåer som har varit gällande under innevarande mandatperiod har fungerat väl. Efter överläggningar med förtroendevalda från olika delar av den nationella nivåns organisation har inga skäl att genomföra några större förändringar framkommit, förutom vad gäller uträkningsgrunden. När nivåerna på arvoden och ersättningar har justerats till att vara baserade på inkomstbasbeloppet snarare än prisbasbeloppet har nämndens utgångspunkt alltså varit att de nya nivåerna ungefär ska motsvara de som tidigare gällt.

Nämnden konstaterar samtidigt att arvodesnivåerna på den nationella nivån inte är höga i relation till motsvarande organisationer. Mot bakgrund av detta har nämnden avrundat de nominella beloppen uppåt snarare än nedåt i de fall avrundning krävts. Vidare har nämnden utgått från principen att årsarvode för vice ordförande i ett organ ska motsvara halva det årsarvode som tillfaller organets ordförande, utom i de fall där arbetsfördelningen är sådan att en sådan princip är uppenbart olämplig.

3 Behov av översyn av vissa bestämmelser i kyrkoordningen m.m.

Arvodesnämnden ser för närvarande inte behov av ändringar i kyrkoordningen eller ersättningsstadgan.

Uppsala den 3 juni 2025

Eva Brunne
Ordförande

August Hermansson
Sekreterare



Svenska kyrkans valprovsningsnämnd

Verksamhetsberättelse 2024

1 Valprovsningsnämndens organisation och sammansättning

1.1 Valprovsningsnämndens uppgifter

Svenska kyrkans valprovsningsnämnd är enligt 10 kap. 9 § kyrkoordningen ett särskilt organ för att pröva överklaganden av val. Valprovsningsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Bestämmelser om Valprovsningsnämndens sammansättning, beslutsföret, deltagande på distans i nämndens sammanträden och omröstningsregler finns i 15 kap. kyrkoordningen.

Av 38 kap. 90 § kyrkoordningen framgår att direkta val får överklagas till Valprovsningsnämnden. I samma bestämmelse regleras vilka administrativa valbeslut som får överklagas särskilt och vilka som får överklagas endast i samband med det val beslutet gäller. Även andra val enligt kyrkoordningen får överklagas till Valprovsningsnämnden, t.ex. biskopsval (jfr 8 kap. 38 § kyrkoordningen).

Valprovsningsnämnden fastställde den 18 mars 2024 en arbetsordning vari bland annat regleras delegationer till nämndens ordförande och sekreterare samt förutsättningarna för deltagande på distans i nämndens sammanträden och formerna för sådana sammanträden.

1.2 Valprovsningsnämndens ledamöter och ersättare

Valprovsningsnämnden har under året bestått av följande ledamöter, ersättare och sekreterare.

Ledamöter

Lars Seger, ordförande, Britt Sandström, Olle Glimvik, Bertil Persson, Stig-Göran Fransson, Helena Bargholtz och Bertil Olsson.

Ersättare

Nathalie Lemaire, ersättare för ordföranden, Titti Ådén, Suzanne Fredborg, Per Lindberg, Gunilla Blom, Terence Hongslo och Britt Björneke.

Sekreterare

F.d. hovrättsrådet Gun Lombach, sekreterare, och byråchefen Stefan Nyman, ersättare för sekreteraren.

1.3 Kansli- och ekonomifrågor m.m.

Valprovsnämnden har inte något självständigt budgetansvar och ingen egen internbudget. Kostnaderna för Valprovsnämndens verksamhet har för budgetåret 2024 täckts genom anslaget för verksamhetsområdet Kyrkomötet.

Nämndens kansligöromål har fullgjorts av Karin Bohlin, kansliadministratör vid kyrkokansliet, avdelningen för fastigheter, kulturarv och service.

På Valprovsnämndens webbplats publiceras bland annat referat av nämndens beslut i avidentifierat skick, både i kortform och i fulltext (www.svenskakyrkan.se/valprovsnamnden).

2 Valprovsnämndens inriktning och mål

Valprovsnämndens verksamhet har liksom tidigare varit inriktad på att avgöra inkomna ärenden på ett rättssäkert och effektivt sätt samt att detta ska ske utan onödigt dröjsmål. Särskilt när det gäller beslut som föregår ett val och har betydelse för detta är det viktigt att besluten fattas snabbt så att eventuella ändringar av de överklagade besluten kan verkställas.

3 Inkomna ärenden

Under året har något överklagande inte kommit in till Valprovsnämnden. Däremot har nämnden bjudits in att lämna synpunkter på ett betänkande och sju promemorior. Valprovsnämnden avstod från att yttra sig i samtliga fall. Anledningen till det var att de remitterade frågorna inte avsåg beslutsfattandet i nämnden eller rörde nämndens verksamhet.

Vidare har nämnden fattat beslut om en ny arbetsordning (VN 2024-4) och en verksamhetsberättelse för 2023 (VN 2024-6). Ändringen av arbetsordningen var framför allt föranledd av den nya bestämmelsen i 15 kap. 4 a § kyrkoordningen om deltagande på distans. Samtidigt genomförde nämnden en språklig modernisering av arbetsordningen.

4 Prognos om ärendeutvecklingen

Valprovsnämnden har redan tidigare år noterat att antalet överklagade beslut har minskat något, särskilt i samband med val. Den bedömningen får anses kvarstå även under år 2024, som inte var ett valår.

5 Behov av översyn av vissa bestämmelser i kyrkoordningen m.m.

Valprovsnämnden har inte några förslag eller synpunkter att föra fram när det gäller ett eventuellt behov av översyn av bland annat bestämmelserna i kyrkoordningen.

Stockholm den 26 juni 2025

Lars Seger
Ordförande

Stefan Nyman
Sekreterare

I beslutet har deltagit: Lars Seger, ordförande, Britt Sandström, Olle Glimvik, Bertil Persson, Stig-Göran Fransson, Helena Bargholtz och Bertil Olsson.

Övriga närvarande: Nathalie Lemaire och Terence Honglo.



Svenska kyrkans överklagandenämnd

Verksamhetsberättelse 2024

1 Överklagandenämndens organisation och sammansättning

1.1 Överklagandenämndens uppgifter

Enligt 13 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan ska beslut som avser att någon inte får ta del av Svenska kyrkans handlingar överprövas på det sätt som Svenska kyrkan bestämmer. I den utsträckning Svenska kyrkan bestämmer får också andra beslut överprövas. För att inom Svenska kyrkan ytterst pröva sådana frågor ska enligt lagen om Svenska kyrkan inrättas ett särskilt organ. Ordföranden i detta organ ska vara eller ha varit ordinarie domare.

Svenska kyrkans överklagandenämnd är enligt 10 kap. 10 § kyrkoordningen ett särskilt organ för att ytterst överpröva beslut inom Svenska kyrkan. Överklagandenämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Bestämmelser om Överklagandenämndens sammansättning, beslutförhet och omröstningsregler finns i 16 kap. kyrkoordningen. Utöver särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om överklagande till Överklagandenämnden anges i 58 kap. 18 § kyrkoordningen att det är Överklagandenämnden som prövar frågor om omprövning, dvs. motsvarande resning och återställande av försutten tid. Därutöver kan Överklagandenämnden med stöd av 58 kap. 1 § andra stycket kyrkoordningen pröva överklaganden av sådana arbetsgivares beslut som enligt ett kollektivavtal mellan Svenska kyrkan som arbetsgivare och en eller flera arbetstagarorganisationer särskilt får överklagas på detta sätt.

Överklagandenämnden fastställde den 12 april 2000 en arbetsordning vari bland annat regleras delegationer till nämndens ordförande och sekreterare.

1.2 Överklagandenämndens ledamöter och ersättare

Överklagandenämnden ska enligt 16 kap. 2 § kyrkoordningen bestå av en ordförande som är eller har varit ordinarie domare, en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen, en ledamot som är präst och har dokumenterad kunskap och erfarenhet inom det kyrkorättsliga området, en ledamot som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen samt en övrig ledamot. Ledamöterna ska ha god kännedom om Svenska kyrkans verksamhet. För ordföranden ska det finnas en personlig ersättare medan det för var och en av de övriga fyra ledamöterna ska finnas två personliga ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot. Överklagandenämnden har under år 2024 bestått av följande ledamöter och ersättare.

Ledamöter

F.d. justitierådet och ordföranden i Högsta domstolen Johan Munck, ordförande, teol. dr Esbjörn Särndquist, biskop em. Ragnar Persenius, professorn Eric Bylander och advokaten Britt Louise Agrell.

Ersättare

F.d. justitierådet Severin Blomstrand för Johan Munck, teol. dr Olle Kristenson och teol. dr Leif Nordenstorm för Esbjörn Särndquist, prostens DMin. fil. mag. Lars Viper och f.d. domprosten Hakon Långström för Ragnar Persenius, jur. kand. Anna Sundelius och jur. dr Gustaf Almkvist för Eric Bylander samt kyrkoherden Margareta Carlenius och fältprosten Sten Elmberg för Britt Louise Agrell.

Sekreterare

Lagmannen Lars Bjurstam och rådmannen Maria Wetterstrand Hagström.

Sammanträden

Under år 2024 har nämnden sammanträtt fem gånger. Sammanträdena har ägt rum den 23 februari (via Teams), den 5 april (via Teams), den 17 maj (via Teams), den 30 augusti (via Teams) och den 13 december (via Teams).

1.3 Kansli- och ekonomifrågor m.m.

Av 16 kap. 2 § sjätte stycket kyrkoordningen framgår att sekreterare och föredragande i Överklagandenämnden är jurister som utses av nämnden. Sekreterarna anställs dock av kyrkokansliet.

Överklagandenämnden har inte något självständigt budgetansvar eller egen internbudget. Kostnaderna för Överklagandenämndens verksamhet har för budgetåret 2024 täckts genom anslaget för verksamhetsområdet Kyrkomötet.

Nämndens kansligöromål fullgörs av personal vid kyrkokansliet. Under året har nämnden biträtts av kansliadministratören Karin Bohlin, Enheten för arkiv och registratur, Avdelningen för fastigheter, kulturarv och service.

Överklagandenämndens avgöranden publiceras på Svenska kyrkans hemsida, www.svenskakyrkan.se/overklagandenamnden. Hemsidan uppdateras av kyrkokansliet.

2 Överklagandenämndens inriktningsmål och effektmål

Överklagandenämndens verksamhet har liksom tidigare varit inriktad utifrån ett mål som kan preciseras till att nämndens ärenden ska avgöras på ett rättssäkert och effektivt sätt samt effektmålet att medianåldern för ärenden som avgörs genom nämndbeslut inte bör överstiga tre månader. Nämnda mål anser sig Överklagandenämnden väsentligen ha uppfyllt under året.

3 Överklagandenämndens ärenden

3.1 Inkomna ärenden

Från	Överklaganden/ Begäran om omprövning eller beslutsprövning				Övriga ärenden			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Överklagandenämnden	0	0	0	0	1	1	1	2
Kyrkomötet	0	0	0	0	0	0	0	0
Kyrkostyrelsen	0	3	0	1	3	3	3	9
Stift	0	7	0	11	0	0	0	0
Domkapitlet i Uppsala stift	1	1	0	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Linköpings stift	1	2	1	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Skara stift	0	0	2		0	0	0	0
Domkapitlet i Strängnäs stift	1	0	0	3	0	0	0	0
Domkapitlet i Västerås stift	2	3	0		0	0	0	0
Domkapitlet i Växjö stift	2	0	0		0	0	0	0
Domkapitlet i Lunds stift	5	0	2	5	0	0	0	0
Domkapitlet i Göteborgs stift	2	4	5	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Karlstads stift	0	0	0	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Härnösands stift	2	2	0	2	0	0	0	0
Domkapitlet i Luleå stift	1	0	0	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Visby stift	1	0	0	1	0	0	0	0
Domkapitlet i Stockholms stift	5	2	12	4	0	0	0	0
Annan	6	3	4	6	1	4	2	0
Summa	29	27	26	33	5	8	6	11

3.2 Avgjorda ärenden

Ärendetyp	Nämndbeslut				Ordförandebeslut			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Administrativt ärende	1	1	1	1	0	0	0	2
Remisser	3	4	3	8	0	0	0	0
Utlämnande av kyrklig handling	0	0	0	0	0	0	1	0
Överklagande enligt KO 29								
DK beslut om kyrkotillhörighet	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 29								
KS beslut om kyrkotillhörighet	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 31								
Behörighetsprövning – präst	0	0	1	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 31								
Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst – präst	2	3	1	2	0	1	0	0
Överklagande enligt KO 31								
Befogenhetsprövning – präst	0	0	0	0	0	0	0	0

Ärendetyp	Nämndbeslut				Ordförandebeslut			
	2021	2022	2023	2024	2021	2022	2023	2024
Överklagande enligt KO 32 Behörighetsprövning – diakon	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 32 Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst – diakon	1	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 32 Befogenhetsprövning – diakon	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 34 Behörighetsprövning till tjänst som kyrkoherde/komminister	0	0	0	1	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 35 DK beslut om församlings- tillhörighet	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 35 Kyrkostyrelsens beslut om församlingstillhörighet	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 53 DK beslut om utlämnande av handling	1	0	2	1	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 53 Annat beslut om utlämnande av handling	0	5	2	4	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 56 Uppgifter i dataregister	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 57 Beslutsprövning – församling eller pastorat	14	10	4	2	0	1	0	0
Beslutsprövning enligt KO 57 – stift, tillsättningsnämnd	6	7	2	5	0	1	0	0
Överklagande enligt KO 57 Verkställighetsförbud	1	1	2	0	0	0	0	0
Beslut enligt KO 58:14 Verkställighetsförbud	0	0	0	0	0	0	0	0
Omprövning enligt KO 58:18	0	1	0	0	0	0	0	0
Avvisning	4	0	0	0	0	0	0	0
Avskrivning	0	0	1	0	3	0	0	0
Jäv	0	0	0	0	0	0	0	0
Övrigt	0	4	6	9	0	5	6	4
Summa	33	32	25	33	3	8	7	6

Av de 23 slutliga beslut som Överklagandenämnden fattat under 2024 har inte utgången i något beslut innefattat att det hos nämnden klandrade beslutet undanröjts, upphävts eller helt eller delvis ändrats eller att det beslutats att ärendet ska prövas på nytt. För de 21 slutliga beslut som Överklagandenämnden fattade 2023 var motsvarande siffra fyra. Totalt avgjorde nämnden 39 ärenden under 2024 jämfört med 32 ärenden 2023.

3.3 Prognos om ärendeutvecklingen

Av redovisningen i avsnitt 3.1 framgår att antalet ärenden som underställts Överklagandenämndens prövning under 2024 varit större än under 2023. Någon större förändring av antalet ärenden under kommande år förväntas inte.

4 Behov av översyn av vissa bestämmelser i kyrkoordningen m.m.

Nämnden ser, utifrån nämndens perspektiv, för närvarande inte behov av ändringar i kyrkoordningen.

Uppsala den 13 juni 2025

Severin Blomstrand
Ordförande (tjänstgörande)

Lars Bjurstam
Sekreterare

Gudstjänstutskottets betänkanden

G 2025:1–8

Gudstjänstutskottets betänkanden

- G 2025:1 Dop av konfirmand före myndighetsåldern
- G 2025:2 Lekfolk och gudstjänstliv
- G 2025:3 Fader Vår är inget experiment
- G 2025:4 Ordning för välsignelse av hem
- G 2025:5 Svenska kyrkans mest spelade kyrkomusikaliska verk
- G 2025:6 Evangeliekonsekvensanalys
- G 2025:7 Konferens om reformationen i Malmö 1527–1533
- G 2025:8 Prästkläder vid gudstjänst



**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:1**

Dop av konfirmand före myndighetsåldern

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:1 som uppmärksammar problematiken kring ungdomars möjlighet att bli döpta när deras målsmän inte delar deras vilja. Motionären lyfter fram förändringar i familjestrukturer och det mångkulturella samhället som gör att frågor om barns religiösa självbestämmande blir allt viktigare. Vidare hänvisar motionären till barnkonventionen som framhåller ett barns rätt till religionsfrihet och yttrandefrihet.

Gudstjänstutskottet vill värna barns och ungas medbestämmande i takt med ökad mognad och delar motionärens intention men föreslår avslag på motionen då att-satsen innebär ett otydligt uppdrag. Utskottet förespråkar i enlighet med De Ungas Kyrkomöte att en utredning ska göras för att undersöka möjligheter och konsekvenser för dop av en minderårig över 12 år med endast en eller ingen vårdnadshavares samtycke.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:1,
2. med anledning av motion 2025:1 uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheterna till och konsekvenserna av dop av minderåriga över 12 år med endast en eller ingen vårdnadshavares samtycke,
3. med anledning av motion 2025:1 uppdra till kyrkostyrelsen att arbeta för att kyrkans praxis ska stå i överensstämmelse med barnkonventionen.

Motionens förslag

Motion 2025:1 av Sören Olsson, Dop av konfirmand före myndighetsåldern

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att klargöra problematiken kring ungdomars möjlighet att bli döpta då målsmännen inte delar deras vilja.

Bakgrund

Allt fler unga döps i samband med konfirmation. Under 2024 döptes 4 706 personer i samband med konfirmationen vilket kan jämföras med år 2015 då 1 769 personer döptes. Procentuellt i förhållande till totala antalet döpta barn och unga var det år 2024

12 procent som döptes inför konfirmationen och år 2015 var siffran 3 procent. Trenden är att dopen i samband med konfirmationen går uppåt och kommer fortsätta att göra det.

Att låta döpa sitt barn eller att själv bli döpt har kommit att bli ett individuellt ställningstagande i ett samhälle där dopet inte är en del av majoritetskulturen. Studien *Dop i förändring* (2019) visar att fler föräldrar inte låter döpa sitt barn med motiveringen att barnet själv ska få bestämma senare i livet, och att föräldrarna själva inte definierar sig som troende. De föräldrar som låter döpa sitt barn gör det ofta med motiveringen att det är en fin tradition eller att de vill att barnet ska tillhöra Svenska kyrkan. Samtidigt svarar en del av dessa också att de inte definierar sig som troende, eller till liten del.

På blanketten om meddelande om inträde för barn under 18 år, vilken är den blankett som används vid dop inför konfirmationen, behövs vårdnadshavares medgivande. På denna blankett ska båda vårdnadshavarna, om det finns två, skriva under. Barn över tolv år ska ge sitt samtycke genom sin underskrift. Det är såldes vårdnadshavarna som anmäler att de önskar att deras barn ska tillhöra Svenska kyrkan, och barnet i fråga ger sitt samtycke till den handlingen.

Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, vilken ratificerades av Sverige år 1990 och blev svensk lag år 2020, har som mål att ge barn rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Följande artiklar berör barn, religion och medbestämmande.

- Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad. (artikel 12)
- Barn har rätt att utöva vilken religion de vill, eller ingen alls. (artikel 14)
- Barn har rätt att delta i föreningar och i fredliga demonstrationer. (artikel 15)
- Barnets föräldrar eller vårdnadshavare, har gemensamt huvudansvar för barnets uppfostran och utveckling, med statens stöd. (artikel 18)

Lagen om trossamfund (1998:1593) framhåller i 2 § att ett barn som fyllt 12 år inte kan inträda eller utträda ur ett trossamfund utan eget samtycke. I 1 § står att bestämmelser om religionsfrihet återfinns i regeringsformen och den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

I de inledande bestämmelserna i föräldrabalkens (1949:381) sjätte kapitel framhålls att barn har rätt till omvårdnad, trygghet och en god fostran. Barnet skall behandlas med aktning för sin person och egenart. Vidare står i 2 § att vårdnaden om ett barn består till dess barnet fyller 18 år. I 11 § framhålls att vårdnadshavaren har rätt och skyldighet att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter, men ska i takt med barnets stigande ålder och utveckling ta hänsyn till barnets synpunkter och önskemål.

Kyrkoordningen

I inledningen till kyrkoordningens första avdelning står att läsa om barnens särställning i kristen tro och att de särskilt behöver uppmärksammas i Svenska kyrkans verksamhet.

I inledningen om dopet i kapitel 19 återfinns att kyrkans uppdrag är att alla människor ska nås av erbjudande om dop, och att både barn och vuxna kan ta emot dopet. Det är församlingens uppgift att ombesörja dopundervisning. I den andra paragrafen (kap. 19) står ”ett barn får döpas när dess vårdnadshavare begär att barnet ska döpas till kyrkans tro”.

I kapitel 29 fastställs att den som blir döpt i Svenska kyrkans ordning även blir upptagen i Svenska kyrkan (1 §). När det gäller barn står det i 2 §:

Den som är under 18 år ska i annat fall än som avses i 1 § tas upp i Svenska kyrkan efter meddelande från barnets vårdnadshavare. Av lagen (1998:1593) om trossamfund framgår att den som har fyllt 12 år själv ska ha samtyckt till inträdet. (SvKB 2019:9)

G 2025:1

Tidigare behandling i kyrkomötet

Vid kyrkomötet 2023 behandlades motion 2023:67 med förslaget att teologiskt utvärdera den nationella dopkampanjen. Kampanjen var ett kyrkomötesuppdrag. Samhälls- och kulturutskottet konstaterade i sitt betänkande SK 2023:8 att kampanjen varit framgångsrik och ville understryka vikten av att lyfta fram dopets djupaste innebörd och att församlingen har en långsiktig uppgift i att vägleda människor till detta. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionen vilket också blev kyrkomötets beslut.

Kyrkomötet har tidigare arbetat med frågor om kyrkoordning och medlemskap. Vid kyrkomötet 2017 behandlades motioner om medlemskap och medborgarskap, till vilka tillsyns- och uppdragsutskottet lämnade ett betänkande (TU 2017:06) med förslag till beslut vilket kyrkomötet biföll och då beslutade att uppdra åt kyrkostyrelsen att arbeta med en översyn av frågor om kyrkotillhörighet. Kyrkostyrelsen återkom till kyrkomötet år 2019 med en skrivelse (KsSkr 2019:6) med förslag till kyrkoordningsändring om att det inte längre skulle finnas någon bestämmelse om grundläggande förutsättningar för tillhörighet till Svenska kyrkan utifrån medborgarskap. Kyrkomötet beslutade enligt kyrkostyrelsen förslag.

Vid kyrkomötet 2011 behandlades motion 2011:92 som föreslog att kyrkostyrelsen i en planerad satsning på undervisning i kristen tro, särskilt skulle fokusera på barn upp till 18 år. Kyrkolivsutskottet konstaterade i sitt betänkande Kl 2011:6 att det i samhället blivit viktigare att ha kunskap om den tro och religion som man bekänner sig till. Vidare konstaterade utskottet det värdefulla och omfattande konfirmationsarbete som görs i Svenska kyrkan. Utskottet framhöll att ett effektivt arbete med att undervisa barn behöver vara dubbelriktat – att kyrkan når barnen genom föräldrarna och föräldrarna genom barnen. Således bör ett särskilt fokus vara på barn och unga, oavsett om de nås direkt eller via föräldrar eller andra vuxna i barnens närhet. Forskning har visat att kontakter med kyrkan i unga år spelar stor roll för vilken relation man får till kyrkan som vuxen. Utskottet föreslog kyrkomötet att bifalla motionen vilket kyrkomötet beslutade.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:1,
2. med anledning av motion 2025:1 uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheterna till och konsekvenserna av dop av minderåriga över 12 år med endast en eller ingen vårdnadshavares samtycke,
3. med anledning av motion 2025:1 uppdra till kyrkostyrelsen att arbeta för att kyrkans praxis ska stå i överensstämmelse med barnkonventionen.

Gudstjänstutskottet konstaterar att vi lever i en tid där dop i samband med konfirmationen ökar. Det innebär att olika förhållningssätt till dopet kan komma i konflikt med varandra, utifrån generationer eller i en mångkulturell kontext. Barn över 12 år ska idag ge sitt samtycke då det är vårdnadshavaren eller vårdnadshavarna som önskar

låta döpa sitt barn. Det finns dock rättsliga och pastorala aspekter att ta hänsyn till när ett barn över 12 år själv önskar att bli döpt, och dess vårdnadshavare motsätter sig det. Utskottet menar att det finns starka skäl för en utredning och ett klargörande kring konsekvenserna av dop utan vårdnadshavares samtycke, då det skett ett skifte i synen på ett barns agens. Utskottet vill värna barns och ungas medbestämmande i takt med ökad mognad. I enlighet med motionärens intention vill utskottet att problematiken klargörs, men ställer sig bakom yttrandet från De Ungas Kyrkomöte som inskräpper otydligheten i motionens att-sats. Därför föreslår gudstjänstutskottet avslag till motionen som den är formulerad men vill, med några språkliga ändringar, ställa sig bakom förslaget från De Ungas Kyrkomöte som konkretiserar uppdraget till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Carl Henric Svanell, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Ericsson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Torvald Johansson, Mattias Lundberg, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Birgitta Nilsson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:2**

Lekfolk och gudstjänstliv

Sammanfattning

I det här betänkandet behandlas motionerna 2025:30, 2025:39 och 2025:49. Dessa motioner behandlar på olika sätt frågor om gudstjänstlivets utveckling och hur framtidens utmaningar bäst bemöts, med särskild betoning på lekfolkets roll i gudstjänsten och alternativa vägar till kyrklig tjänst.

Utskottet uppskattar den visionära och framtidsinriktade tonen i motion 2025:30 och ser att dess idéer kan inspirera till praktiskt arbete, särskilt i församlingarna. Kyrkan står inför utmaningar och kan hämta inspiration från andra samfund och delar av Svenska kyrkan, bland annat utlandskyrkan. Trots detta anser utskottet att motionens förslag inte är rätt väg att gå, då det riskerar att leda till ökad byråkrati och centralisering. Eftersom mycket redan görs på lokal nivå, föreslår utskottet att motionen avslås.

Angående motion 2025:39, delar gudstjänstutskottet motionärens oro över sekularisering och minskat gudstjänstliv, särskilt på landsbygden. Svenska kyrkan ska vara rikstäckande och ett levande gudstjänstliv är grundläggande. Församlingarna har bäst kännedom om lokala behov och lösningar, och kan få stöd från stiftet. Lekfolkets engagemang är avgörande, men viss nationell vägledning kan behövas. Sammantaget föreslår utskottet att motionen avslås i sin helhet.

Gudstjänstutskottet är positivt till att utreda alternativa vägar till prästtjänst som lyfts i motion 2025:49, men betonar att detta bör ske med en bred ansats snarare än den snävare inriktning som motionen antyder. Utskottet lyfter vikten av att ta hänsyn till olika grupper och lokala behov, samt att säkra teologisk kompetens. Utskottet motsätter sig att på förhand definiera utbildningens längd och understryker att präster ska kunna fokusera på sin kärnuppgift. Därför föreslås att motionen avslås, men att kyrkostyrelsen med anledning av motionen får i uppdrag att utreda alternativa utbildningsvägar för att underlätta rekrytering och möjliggöra kallelse till prästämbetet för fler.

Till betänkandet finns två reservationer.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut.....	3
Motionernas förslag	3
Motion 2025:30 av Anders Åkerlund, En friare kyrka	3
Motion 2025:39 av Anna-Karin Åström m.fl., Gudstjänster i hela landet.....	3
Motion 2025:49 av Anders Brunnstedt m.fl., Uthålligt gudstjänstliv	3
Yttrande från andra utskott.....	3
Bakgrund	4
Framtidens församlingsliv.....	4
Lekmannaledda gudstjänster	4
Utbildning av ideellt engagerade	5
Alternativa vägar till prästvigning	5
Kyrkoordningen	6
Tidigare behandling i kyrkomötet.....	7
Utskottets överväganden	8
Motion 2025:30 av Anders Åkerlund, En friare kyrka	8
Motion 2025:39 av Anna-Karin Åström m.fl., Gudstjänster i hela landet.....	8
Motion 2025:49 av Anders Brunnstedt m.fl., Uthålligt gudstjänstliv	9
Reservation 1	10
Reservation 2	10
Bilaga Kyrkolivsutskottets yttrande 2025:1y	11

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

G 2025:2

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:30,
2. avslå motion 2025:39 punkt 1,
3. avslå motion 2025:39 punkt 2,
4. avslå motion 2025:39 punkt 3,
5. avslå motion 2025:39 punkt 4,
6. avslå motion 2025:49 punkt 1,
7. med anledning av motion 2025:49, punkt 1 uppdra till kyrkostyrelsen att utreda alternativa utbildningsvägar till präst i Svenska kyrkan.
8. avslå motion 2025:49 punkt 2,
9. avslå motion 2025:49 punkt 3.

Motionernas förslag

Motion 2025:30 av Anders Åkerlund, En friare kyrka

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning om hur en friare, kreativare och mer framtidsinriktad kyrka kan skapas.

Motion 2025:39 av Anna-Karin Åström m.fl., Gudstjänster i hela landet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta fram nationella riktlinjer och stödinsatser för att säkerställa ett regelbundet och tillgängligt gudstjänstliv i hela landet,
2. uppmuntra stiftens att utveckla former för lekmanaledda gudstjänster, andakter och nattvardsgudstjänster i samverkan med präster,
3. främja användningen av digitala verktyg och distanslösningar som komplement i områden där fysiska gudstjänster är svåra att genomföra varje vecka,
4. redovisa för kyrkomötet hur arbetet fortlöper, med särskilt fokus på glesbygdens och småorternas situation.

Motion 2025:49 av Anders Brunnstedt m.fl., Uthålligt gudstjänstliv

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda och föreslå former för en kortare prästutbildning för personer med tidigare akademisk examen,
2. utreda om och hur några av de former av "Ministry" och "Prädikant/Prädikantin" som etablerats inom Church of England och Evangelische Kirche in Deutschland kan vara utgångspunkter för att utvecklas vidare för Svenska kyrkan,
3. redovisa och belysa hur gudstjänstfirande lett av lekfolk kan gestaltas och förstärkas i Svenska kyrkan som en församlingens gemenskapshandling inför Kristus.

Yttrande från andra utskott

Kyrkolivsutskottet har yttrat sig över motion 2025:49, punkt 1 i K1 2025:1y, *bilaga*.

Bakgrund

Framtidens församlingsliv

Många initiativ har behandlat frågor om hur Svenska kyrkan ska fortsätta vara en plats i människors vardag och att gudstjänstlivet ska fortsätta att locka deltagare även i framtiden. Ett exempel, som sker just nu, är framtidsprogrammet i Härnösands stift. Inom ramen för programmet gör stiftet särskilda satsningar, bland annat på idealitet:

Satsningen syftar till att församlingarna ska bli ännu bättre på att engagera, rekrytera och missionera. Stiftskansliet ska genomföra ett flerårigt utbildningsprogram för medarbetare, förtroendevalda och ideella samtidigt som stiftet också finansierar ett antal traineeplatser i församlingar och pastorat.

Kyrkostyrelsen beslutade 2012 att genomföras satsningen *Dela tro – dela liv*, en satsning på kyrkans undervisning och mission för alla åldrar. Från annandag påsk 2015 och ett år framåt fanns en sida på Facebook, *Dela tro – dela liv*, där personer med olika bakgrund, ålder, kön och etnicitet delade med sig av sina personliga erfarenheter av livet och tron. I projektet *Dela tro – dela liv* ingick att dela reflektioner om att vara kyrkan i framtiden.

I nätverket Framtiden bor hos oss har det på flera sätt diskuterats vilka utmaningar som finns just nu i Svenska kyrkan och kommer att finnas i framtiden, något som var fokus för nätverkets *Dela tro – dela liv*-projekt som pågick under 2015 och 2016. Nätverket genomförde en konferens och seminarier som skedde runt om i landet med reflektionen kring evangelisk-luthersk teologi i ny kontext i centrum.

Andra aspekter som ofta lyfts i samtalet om framtida församlingsliv rör olika digitala satsningar, där digitala gudstjänster och andakter ingår som ett sätt att nå fler. På den nationella webbsidan Digitala gudstjänster och evenemang finns länkar till de församlingar som sparar sina digitala gudstjänster och evenemang som ger möjligheten att se sändningar i efterhand. På sidan finns även länkar till inspelade gudstjänster och andakter som sänts på svenskakyrkan.se, ett urval av tidigare sändningar från Svenska kyrkans musik- och kulturevenemang samt inspelade evenemang under kategorin Kyrka och samhälle. Via samma sida kan även livesändningar vid större händelser såsom nationella gudstjänster och biskopsvigningar ses.

I kyrkolivsutskottet 2014 behandlades frågor om kyrkans digitala närvaro (Kl 2014:3). I mars 2013 antog kyrkostyrelsen en strategi för digital kommunikation och närvaro. Den digitala strategin betonar vikten av att vara kyrka på nätet och pekar på vikten av tillgänglighet. I strategin finns övergripande vägval för externwebb, internwebb och sociala medier och den uttrycker en målbild gällande ansvarsfördelningen av digital kommunikation mellan kyrkans nivåer. Församlingen ansvarar för att finnas på nätet via webbplats, intranät och sociala medier. Stiftet erbjuder församlingarna fortbildning, information och inspiration inom webb, intranät och sociala medier.

Lekmannaleda gudstjänster

I kyrkohandbok för Svenska kyrkan ingår en ordning för lekmanaledda gudstjänster där det fastställs vilka moment som kan ingå. I de teologiska förarbeten som föregick handboken diskuteras bland annat vilka liturgiska uppgifter som en präst bör utföra och vad en lekman kan utföra. I dokumentet *Teologiska grundprinciper* står det:

För fortsatta överväganden nämner vi att vår egen tradition har vissa liturgiska moment reserverade för en prästvigd: förlåtelseorden, nattvardsbönens instiftelseord och välsignelsen. Dessutom har prästen huvudansvar för predikan. Motsvarande gäller performativa ord och uttryck i de kyrkliga handlingarna, samt förkunnelsen i dessa gudstjänster. Övervägandena får visa hur mycket av ”lednings-/utförande-anvisning” i form av P(räst), L(iturg, ledare) eller F(örsamling) som ska finnas i en kommande handbok.

Vi erinrar här om läronämndens uttalande inför kyrkomötets beslut om HB 86. Som ett läromässigt uttryck för vad ”församling” är ville läronämnden inför beslutet om kyrkohandbok i kyrkomötet 1986 ”understryka vikten av att församlingens lekmän i så stor utsträckning som möjligt medverkar i gudstjänsten i enlighet med anvisningarna i gudstjänstordningarna” (s. 26).

En handbok eller vägledning som kan hjälpa lekmän i uppgiften att utforma, planera och genomföra gudstjänster finns inte. Däremot finns material för lekmän att använda vid förberedelser av gudstjänst i bland annat *En liten bönbok*, vilken ingår i den Svenska psalmboken, och olika samlingar av texter, böner och sånger. Dessa används som hjälpmedel för bön, andakt och gudstjänst.

Utbildning av ideellt engagerade

Det finns idag flera olika typer av kurser om gudstjänst och olika uppdrag i liturgin, som framför allt ges via stiftet och i viss mån på folkhögskolor såsom Helsjöns folkhögskola och Vadstena folkhögskola. Flera stift anordnar så kallade veniatkurser (till exempel Härnösands stift, Strängnäs stift och Uppsala stift) där det ingår att få venia, det vill säga tillstånd att predika, från biskopen eller kyrkoherden i sin församling. I dessa kurser för ideella ingår att leda gudstjänst som ett av uppdragen att utbildas för. Strängnäs stift beskriver att deras kurs löper över två terminer, där första terminen fokuserar på Bibeln, kyrkans historia, kyrkoåret, dopet och nattvarden, bön och pilgrimsvandring. Under andra terminen är det inriktning mot diakoni, gudstjänst eller undervisning då deltagarna får verktyg för att medverka och ta ansvar i sina församlingar. I gudstjänstspåret arbetar deltagarna med ordningen för lekmanaledd gudstjänst, samtalar om psalmer och att förkunna som ideell. Varje termin inleds med internat på stiftsgården och avslutas med en dag i domkyrkan, däremellan digitala träffar på kvällstid.

Alternativa vägar till prästvigning

Inom ramen för detta kan också nämnas kortare utbildningsvägar till prästvigning. Frågan har diskuterats en del den senaste tiden, bland annat av biskoparna Mikael Mogren i Västerås stift, Teresia Boström i Härnösands stift och Sören Dalevi i Karlstad stift. Det är framför allt i kölvattnet av den utredning av prästutbildningen som utfördes av Björn Vikström 2022 som frågan har fått ny aktualitet. I utredningen konstateras bland annat att:

Gällande behovet av alternativa vägar till prästvigning förhöll sig stiftet reserverade. Endast ett stift sade sig kämpa med stora rekryterings-svårigheter, och flera stift konstaterade att rekryteringsfrågan bör behandlas separat från utvecklingen av prästutbildningen. Det förslag som

hälften av stiftens ansåg vara intressant att närmare utreda var att göra det möjligt för dem som har en högskoleexamen från tidigare att göra sig behörig enligt Bologna-systemet (ett års bryggstudier + två-årig master). (SKU 2022:1, s. 32.)

Lite senare beskrivs dock:

Det alternativ som hela sju stift explicit ansåg värt att utreda gällde kortare teologiska studier för dem som har en annan akademisk examen från tidigare. Här kan modeller utvecklade inom Norska kyrkan och Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland tjäna som förebild. (SKU 2022:1, s. 63)

Detta kan jämföras med situationen i Anglikanska kyrkan där flera alternativa vägar har utvecklats, kallat *the Caleb stream*, *the Peter stream* och *the Elizabeth stream*. Dessa handlar alla om hur personer med ett långt ideellt engagemang och en djup tro med tydlig teologisk förankring i relation till ett yrkesliv på olika sätt kan prästvigas. Utbildningen bedrivs på deltid samtidigt som personen förvärvsarbetar. I vissa fall handlar det om hur pensionärer kan prästvigas. I flera av fallen innebär prästvigningen ett fortsatt ideellt engagemang där man även som präst utför uppgiften utan lön. Denna utveckling ska ställas i relation till att man inom Church of England har flera uppdrag eller ämbeten, utöver vigning, ett slags professionalisering av lekmanauppdraget som märks i titlar som *Licensed lay minister* eller *Reader*.

I Evangelische Kirche Deutschland är det upp till de enskilda landskyrkorna (landeskirchen) att fatta beslut om vad som gäller för lekfolk och volontärer. Det går att vara Predikant/in och få en utbildning för detta. Teologiskt motiveras det med läran om det allmänna prästadömet. Dock har detta ifrågasatts på basis av den augsburgska bekännelsens 14:e artikel, där det står ”Om det andliga ståndet lär de, att ingen utan vederbörlig kallelse bör i kyrkan predika offentligt eller förvalta sakramenten”. I vissa landskyrkor vigs dessa predikanter till präster medan de i andra behåller sin roll som volontärer.

I både Tyskland och Storbritannien gäller, i upplägget för de kurser som ingår, att bibelvetenskap och praktisk teologi utgör fokus. I Norge och Finland utgår språkstudierna i grekiska eller hebreiska i snabbspåren, något som lyfts som förslag även i den svenska debatten. Något som betonas i flera av dessa sammanhang är vikten av fortbildning för de grupper präster som gått igenom ett snabbspår, men även på vilka sätt lekfolk kan få del av fortbildning. Idag ges fortbildning bland annat av stiftens och vid stiftelsen Fjellstedtska skolan i Uppsala. Flera av dessa har dock som behörighetskrav att de personer som söker ska vara präster i Svenska kyrkan.

Kyrkoordningen

I kyrkoordningens 17:e kapitel regleras församlingarnas gudstjänstliv. Där står bland annat i inledningstexten:

Gudstjänsten är hela församlingens gåva och uppgift. Alla i församlingen är kallade att delta i gudstjänsten och komma med sina erfarenheter och livsfrågor till det gemensamma mötet med Gud. Kyrkorådet, församlingsrådet och kyrkoherden har gemensamt ansvar för gudstjänstlivets utformning och utveckling. Prästen, kyrkomusikern, kyrkvärdarna och den gudstjänstfirande församlingen gestaltar tillsammans varje enskild gudstjänst.

I varje församling som inte ingår i ett pastorat och i varje pastorat ska en huvudgudstjänst i form av den allmänna gudstjänsten firas alla söndagar och kyrkliga helgdagar om inte domkapitlet för visst tillfälle har medgivit något annat.

Vidare finns bestämmelser 13 § om hur tillstånd för att predika delas ut. Där betonas att det inte gäller sakramentsförvaltning:

Biskopen får ge tillstånd åt någon som är döpt och tillhör Svenska kyrkan att predika vid och leda den allmänna gudstjänsten i vissa eller alla församlingar i stiftet. Ett sådant tillstånd får ges åt den som

1. utbildas till präst, eller
2. rekommenderats av en kyrkoherde.

Biskopens tillstånd får inte avse sakramentsförvaltningen eller att leda de kyrkliga handlingarna.

Ett sådant tillstånd får även utfärdas av kyrkoherde enligt 14 §:

Kyrkoherden får ge tillstånd åt någon som är döpt och tillhör församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, en församling i pastoratet att predika och leda den allmänna gudstjänsten vid ett visst eller vid vissa tillfällen i församlingen eller i någon av pastoratets församlingar.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet har återkommande lyft lekmännens betydelse i Svenska kyrkan och framhållit deras viktiga roll i gudstjänst och församlingsliv. Redan i biskopsmötets dokument *Venia concionandi* (1997) betonades både möjligheten för lekmän att hålla gudstjänst och värdet av förkunnelse ur ett lekmannaperspektiv. Där beskrivs hur *venia* gett möjlighet för blivande präster att skolas in i uppgifterna samtidigt som det har gett möjlighet för lekmän att upprätthålla församlingars gudstjänstliv. Centralstyrelsen konstaterar att kyrkoordningens reglering fyller den tidigare funktionen av *venia*, men på ett förenklat sätt.

Gudstjänstutskottet har flera gånger understrukt att lekmän bör ta större ansvar i gudstjänster, i samverkan med präster och kyrkomusiker. Det har också påpekats att varje döpt bär ansvar för kyrkans liv, men att begreppet ”lekman” kan behöva omprövas. I G 2002:6 skriver gudstjänstutskottet med anledning av motion 2002:41:

Utskottet anser att arbetet med att inspirera lekmän till ökat ansvars-tagande och delaktighet i församlingarnas gudstjänster är en mycket viktig uppgift i kyrkan idag. [...] Den är teologiskt väl grundad i en luthersk syn på det allmänna prästadömet.

Det konkreta arbetet med att främja detta ligger dock främst på församling och stift. Gudstjänstutskottet skriver i betänkandet 1997:6 ”Kyrkoråden bör ta ett större ansvar för att främja gudstjänstlivet i samråd med präster och kyrkomusiker.”

I G 2008:5 skriver gudstjänstutskottet med anledning av motion 2008:29 att möjligheten att låta andra än präst leda vissa gudstjänster finns redan idag. Utskottet ser däremot ett behov av stimulans och förnyelse i detta avseende. Varje döpt har ett ansvar och reflektioner om vad detta innebär måste ständigt fortgå. Utskottet menar

också att begreppet ”lekman” kan problematiseras och att användningen med fördel kan begränsas.

Kyrkomötet har vid flera tillfällen behandlat motioner om kyrkans närvaro i media och på internet. År 2006 tog kyrkolivsutskottet upp två motioner som handlade om att stärka inslaget av gudstjänster och kristna program i radio och tv. Tre år senare, 2009, behandlades motioner som i stället riktade fokus mot kyrkans digitala närvaro. Där lyftes bland annat behovet av en interaktiv mötesplats på nätet, en satsning på ”Jourhavande nätpräst” samt gemensamma riktlinjer för kyrkans internetarbete. Utskottet delade motionärernas syn och föreslog att kyrkostyrelsen snarast skulle utveckla en sådan mötesplats. Även denna gång följde kyrkomötet utskottets linje.

Frågan om digital utveckling återkom 2014 och webbsända gudstjänster diskuterades. År 2017 kom en ny motion som föreslog att Svenska kyrkan regelbundet skulle publicera poddradiogudstjänster och andakter på sin webbplats, samt skapa en gemensam plattform för lagring och distribution. Utskottet menade att detta låg väl i linje med kyrkans digitala strategi och föreslog att motionen skulle bifallas i sin helhet. Kyrkomötet följde rekommendationen och ärendet slutrapporterades året därpå.

Vid kyrkomötet 2018 behandlade gudstjänstutskottet (G 2018:4) motion 2018:35 Nystart av församlingar där det föreslogs att kyrkostyrelsen skulle ta initiativ till ett program för att nystarta församlingar som förlorat mycket av sitt gudstjänst- och församlingsliv. Utskottet menade att detta främst är ett ansvar för stift och församlingarna och föreslog avslag på motionen (G 2018:4).

Utskottets överväganden

Motion 2025:30 av Anders Åkerlund, En friare kyrka

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:30.

Utskottet ser med glädje på det visionära, framtidsstävande och realistiska som finns i motionen. Mycket gott görs redan i församlingarna och på stiftsnivå. Det är en viktig episkopal uppgift att främja ett gott gudstjänstliv.

Andemeningen i motionen kan inspirera till ”verkstad” på flera håll i kyrkan, framför allt i församlingarna där dessa tankar ska slå rot och bli till verklighet. Kyrkan behöver hitta lösningar för olika utmaningar som hon står inför. Inspiration kan hämtas, från andra samfund och framför allt på andra håll i vår egen kyrka där bland annat församlingarna i Svenska kyrkan i utlandet har varit fria och kreativa i att hantera olika utmaningar.

Utskottet anser dock inte att detta åstadkoms genom det motionen föreslår. I stället skulle det medföra fler problem med byråkratisering, centralisering och administration. Utskottet föreslår därför avslag på motionen.

Motion 2025:39 av Anna-Karin Åström m.fl., Gudstjänster i hela landet

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:39.

Gudstjänstutskottet delar motionärens oro kring sekularisering och gudstjänstlivets utveckling, särskilt på landsbygden. Allt fler församlingar slås ihop till stora enheter, med följd att det firas gudstjänst alltmer sällan på vissa platser. Både i lagen om Svenska kyrkan och i kyrkoordningen står att Svenska kyrkan ska vara en rikstäckande kyrka. Ett levande gudstjänstliv i församlingarna ska värnas. De hinder som

uppstår har ofta sin upprinnelse i ekonomiska eller personella begränsningar och de som har bäst kunskap om det är församlingarna själva. I detta kan de stöttas av stiftet. Församlingarna har också ofta bäst kunskap om hur problemen kan lösas och det är där främjandet och engagemanget för gudstjänsten kan skapas. För att det ska kunna ske behövs lekfolket. Det finns många uppgifter att utföra, utöver att skapa förutsättningar för att predika och leda gudstjänst. Som en följd av detta behöver fler personer tillfrågas och engageras. För sådana uppgifter kan det behövas någon form av vägledning, som är sammanställd för att vara likvärdig över hela landet, men kyrkomötet ska inte detaljreglera en sådan vägledning.

I motionen påpekas att den nationella nivån ska främja användandet av olika digitala verktyg. Den nationella nivån kan förvisso hantera frågor om digital infrastruktur och vilka system som ska användas, som sedan kommer stift och församlingar till del.

Utskottet föreslår att motionen avslås på samtliga punkter.

Motion 2025:49 av Anders Brunnstedt m.fl., Uthålligt gudstjänstliv

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:49 punkt 1,
2. Kyrkomötet beslutar med anledning av motion 2025:49, punkt 1 uppdra till kyrkostyrelsen att utreda alternativa utbildningsvägar till präst i Svenska kyrkan,
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:49 punkt 2 och 3.

Gudstjänstutskottet bejakar att alternativa vägar in i prästämbetet bör utredas. Utskottet vill dock inte detaljstyra utredningsdirektiven. I stället förordar de att utredningen har en bred ansats, snarare än den insnävning som kan uppfattas i motionen. Gudstjänstutskottet sällar sig därmed till det yttrande som inkommit från kyrkolivsutskottet, där just värdet av en bred ansats betonas.

Det är angeläget att bejaka att de som kan komma i fråga för dessa alternativa vägar inte utgör en enhetlig grupp. Det är även viktigt att skapa strukturer för att möjliggöra för dem som upplever en kallelse till tjänst senare i livet och som kanske inte kan gå en lång utbildningsväg.

Utskottet önskar dock att utredningen inte på förhand fastställer om det ska röra sig om en kortare utbildning, utan betonar att det handlar om alternativa vägar snarare än förkortade. Det är angeläget att säkra en hög teologisk kompetens hos Svenska kyrkans präster, samtidigt som den kompetens och de erfarenheter som människor får som lever hela sina liv i kyrkan inte får underkännas.

Utskottet understryker också att präster måste få fokusera på sin primära uppgift att leda gudstjänst och att förvalta sakramenten, snarare än att i alltför hög grad fokusera på andra uppgifter.

Mot bakgrund av detta och med hänsyn till kyrkolivsutskottets yttrande föreslår gudstjänstutskottet att motionen avslås på samtliga punkter men att med anledning av motionen uppdra till kyrkostyrelsen att göra en utredning av alternativa utbildningsvägar till präst i Svenska kyrkan i syfte att underlätta rekrytering av präster och att ge fler möjlighet att fullfölja sin kallelse till prästämbetet.

Vidare önskar utskottet att hänsyn tas till de olika förutsättningar som församlingar står inför runt om i landet. På vissa håll är prästbristen mer akut, på andra håll handlar det om att rusta människor för tjänst senare i livet eller att utveckla lekmannaleda gudstjänster. För att gudstjänstlivet ska kunna utvecklas behöver lekfolket rustas och

utbildas. Gudstjänstutskottet vill uppmuntra till att diakoner, pedagoger och kyrkomusiker engageras genom att ibland kallas till att leda gudstjänst och predika.

Formerna för detta ska inte redovisas för kyrkomötet utan ska utvecklas på församlingsplanet, i dialog med stiftet. Dock är det viktigt att möta den längtan efter nattvard som finns runt om i församlingarna, och att samtidigt som utvecklandet av lekmanaledda moment sker värna den sakramentala dimensionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Mattias Lundberg, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Teresia Boström har adjungerats in för att delta i utskottets överläggningar i detta betänkande, då biskop Andreas Holmberg har anmält förhinder.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot beslutet angående motion 2025:39 till fördel för bifall på motionen.

Anna-Karin Åström

Reservation 2

Vi reserverar oss mot gudstjänstutskottets avslag av motion 2025:49, då vi stödjer samtliga tre punkter i motionen. Vi anser inte att de förslag som ges i andra att-satsen (att närmare beakta erfarenheter från Church of England och Evangelische Kirche in Deutschland) på något sätt motsäger en bredare utredning av frågan. Dessa perspektiv hör tvärtom till det viktiga i en sådan kommande utredning.

Vi noterar därutöver att Kyrkolivsutskottet föreslår bifall på motion 2025:38, med flera överlappande förslag och perspektiv.

Mattias Lundberg, Lisa Tegby, Anna Lindgren, Anders Åkerlund

Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets yttrande 2025:1y

Uthålligt gudstjänstliv

Till gudstjänstutskottet

Kyrkolivsutskottets yttrande över motion 2025:49 Uthålligt gudstjänstliv.

Kyrkolivsutskottet anser att det är viktigt att kyrkostyrelsen gör en utredning av alternativa utbildningsvägar till präst i Svenska kyrkan i syfte att underlätta rekrytering av präster och att ge fler grupper möjlighet att fullfölja sitt kall till prästtjänst.

Utskottet diskuterade behovet av en utredning som inte är detaljstyrd utan kan ta en bred ansats.

Uppsala den 1 oktober 2025

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Anders Rune, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Sara Waldenfors, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Anna Lundberg, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Nina Wahlin, Mats Ershammar, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Karin Janfalk, Torbjörn Aronson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Agneta Ivemyr, Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson, Kenneth B Ferm, Xerxes Carlsén Åkerfeldt, Birgitta Dahlbäck, Bert-Åke Näslund, Jonas Larsson, Monica Johansson, Lisa Gerenmark och Jonas Nordén.

Biskoparna Åsa Nyström och Teresia Boström har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:3**

Fader vår är inget experiment

Sammanfattning

I det här betänkandet behandlas motion 2025:46, om översättningsarbetet av Herrens bön och användandet av versionen från 1917. Motionärerna framhåller att om budskapet förändras ständigt, så kommer det ursprungliga budskapet att urholkas. Vidare framhålls att förändringar av texternas budskap kan skapa en annan tro. Det är viktigt, menar motionärerna att människor kan samlas och känna igen sig då det skapar trygghet och tillhörighet.

Gudstjänstutskottet betonar att bibelöversättningsarbete är i enlighet med god luthersk tradition och vikten av att trons språk hålls levande i samklang med nutidens språk. Utskottet framhåller vidare att den ekumeniska översättningen av Herrens bön är beslutad att användas vid Svenska kyrkans gudstjänster. Kyrkohandbokens anvisningar ger dessutom möjlighet att utifrån pastorala behov använda 1917 års översättning av Herrens bön.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:46, punkt 1,
2. avslå motion 2025:46, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:46 av Jan-Åke Isaksson m.fl., Fader vår är inget experiment

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. genom sina representanter i Svenska bibelsällskapet verka för att nya översättningar av Herrens bön ska upphöra,
2. tillse att Svenska kyrkan återgår till 1917 års översättning av Herrens bön.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2025:46 i Ln 2025:6y, *bilaga*.

Bakgrund

Bibelöversättning och Svenska bibelsällskapet

Svenska bibelsällskapet är en ekumenisk ideell förening med uppdraget att göra Bibeln översatt, känd, spridd och använd. Högsta beslutande organ är ett huvudmannaråd till vilket Svenska kyrkan utser representanter. I Svenska bibelsällskapets stadgar framgår att ”Svenska Bibelsällskapets ändamål är att svara för översättningsarbete av Bibeln” (§ 3 punkt 1).

De senaste åren har flera översättningsprojekt slutförts, bland annat publiceringen av Nya testamentet på lätt svenska (2018) och Gamla och Nya testamentet på nordsamiska, *Biibbal* (2019). För närvarande arbetar Svenska bibelsällskapet i projekt med att färdigställa översättningar av Nya testamentet till sydsamiska, Gamla testamentet till lulesamiska, hela bibeln till meänkieli och en förstudie om att översätta bibeln till teckenspråk. Under 2026 ska en ny svensk översättning av Nya testamentet presenteras av Svenska bibelsällskapet.

I Den svenska evangelieboken (2003) och i Kyrkohandbok för Svenska kyrkan (2018) är *Bibel 2000* den översättning som används.

Herrens bön i Svenska kyrkans gudstjänster

År 1996 antog Sveriges kristna råds årsmöte en ekumenisk översättning av Herrens bön. Det var i mitten av 1970-talet som ett ekumeniskt arbete påbörjats, med avsikt att få fram nya översättningar av i första hand den apostoliska och den nicensk-konstantinopolitanska trosbekännelsen, vilka skulle vara gemensamma för den svenska kristenheten. Snart kom arbetet också att omfatta en ny översättning av Herrens bön och ett första förslag till nyöversättning presenterades 1993. Svenska kyrkans kyrkomöte fattade år 1998 beslut om att använda denna version i gudstjänsterna.

I Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del 1 (2018) står om den allmänna gudstjänsten:

Samtliga gudstjänstordningar innefattar Herrens bön. I gudstjänstordningarna återges den ekumeniska översättningen som antogs vid Sveriges kristna råds årsmöte 1996 och togs i bruk i Svenska kyrkan 1998. Som alternativ utifrån pastoral behov i församlingen kan följande översättning av Herrens bön (”Fader vår”) användas: (sid 11).

Den översättning av bönen, från 1917, som inleds med orden ”Fader vår som är i himmelen” finns utskriven i både kyrkohandboken och psalmboken.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Vid kyrkomötet år 2018 diskuterades motion 2018:10 där frågan handlade om att publicera de båda versionerna av Herrens bön jämsides med varandra. Gudstjänstutskottet hänvisade till diskussionen år 2017, och menade att Vår Fader är huvudalternativet och att det inte föranleder ändringar av uppställningen i kyrkohandboken för att kunna använda den äldre versionen. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionen vilket kyrkomötet beslutade.

I kyrkomötet år 2017 diskuterades motionerna 2017:7 och 2017:122 som föreslog att båda versionerna skulle införas i kyrkohandboken. Gudstjänstutskottet menade att det gått lång tid sedan Vår fader började användas vilket inte gör det rimligt att

använda Fader vår parallellt. I 2017:7 fanns även ett förslag om att i Sveriges kristna råd initiera en översyn av Herrens bön för att kunna justera tempusformen i formuleringen ”liksom vi har förlåtit dem som står i skuld till oss” i den ekumeniska översättningen. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionerna vilket kyrkomötet beslutade.

I kyrkomötet 2002 behandlades motion 2002:17 där det föreslogs att pröva om inte ordet ”prövning” kan ersättas med ”frestelse” i Herrens bön. Gudstjänstutskottet menade att det finns en förståelse för betydelsen av Herrens bön i en kristen människas personliga fromhetsliv och där enskilda formuleringar i bönen kan upplevas och förstås olika. Utskottet ville visa på den frihet som finns att i gudstjänsten använda de olika versionerna av bönen. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionerna vilket kyrkomötet beslutade.

När förslagen till en ny kyrkohandbok sändes ut på remiss i mars 2000 föreslogs endast den ekumeniska översättningen av Herrens bön vid samtliga gudstjänster utom vid begravningsgudstjänsterna då även 1917 års översättning fanns som alternativ. Vid kyrkomötet 2000 behandlades motion 2000:6 som föreslog ge kyrkostyrelsen i uppdrag att under det då pågående remissarbetet med kyrkohandboken särskilt uppmärksamma den föreslagna förändringen av Fader vår. Gudstjänstutskottet (G 2000:1) hänvisade till diskussionen i kyrkomötet 1998 och konstaterade att det ligger utanför utskottets befogenheter att under pågående remissarbete ge förslag till nya direktiv. Motionen bifölls av kyrkomötet. När remissomgången var avslutad, under våren 2001, beslutade kyrkostyrelsen att inte lägga fram handboksförslaget, obearbetat, för kyrkomötet. Av de remissvar som behandlade Herrens bön, ville en majoritet att antingen endast 1917 års översättning eller att både den ekumeniska och 1917 års översättningar ska kunna användas i handbokens samtliga gudstjänster.

Kyrkomötet 1998 beslutade i enlighet med centralstyrelsens skrivelse (CsSkr 1998:4) att utfärda en kungörelse om att den ekumeniska översättningen kunde användas som ett alternativ i gudstjänsterna, vid sidan av de två som redan stod i kyrkohandboken 1986. Gudstjänstutskottet pekade på behovet av ”pastoral vishet i övergången mellan den gamla översättningen och den nya”. Vidare menade de att det är viktigt att se och tillgodose behovet av att hålla trons språk levande och i samklang med nutidens språk. I samband med en ekumenisk överläggning i maj 1998 uttalades en stark förväntan från andra samfund att Svenska kyrkan skulle ta i bruk den ekumeniska översättningen.

Vid kyrkomötet 1997 uttalade gudstjänstutskottet en längtan efter en version av Herrens bön som alla kristna i landet skulle kunna enas kring. Kyrkomötet konstaterade att det inte fanns någon enighet i förslaget till nya översättningar.

Kyrkomötet 1996 beslutade om provanvändning av den ekumeniska översättningen av Herrens bön.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:46.

Gudstjänstutskottet konstaterar att Herrens bön finns i olika versioner och att det står varje enskild människa fritt att, i sin egen andakt, välja version av bönen. Utskottet vill påminna om att kyrkohandbokens anvisningar ger möjlighet att utifrån pastorala behov använda 1917 års översättning av Herrens bön.

Utskottet betonar att bibelöversättningsarbete är i enlighet med god luthersk tradition och bejakar det läronämnden framhåller, att detta sker i vetenskapliga sammanhang. Gudstjänstutskottet vill samtidigt framhålla värdet av det liturgiska språket, som kan skilja sig från ett språk som utmärks av exegetisk precision. Därför bejakar utskottet sitt tidigare yttrande om vikten av att tillgodose behovet av att hålla trons språk levande, i samklang med nutidens språk. Vidare konstaterar utskottet att frågan är behandlad vid tidigare kyrkomöten och att beslut om att använda den ekumeniska översättningen av Herrens bön i Svenska kyrkans gudstjänster, då har fattats. Inget nytt har tillkommit som föranleder en omprövning av dessa beslut.

Uppsala den 1 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Carl Henric Svanell, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Ericsson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Torvald Johansson, Mattias Lundberg, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2025:6y

Herrens bön

Läronämndens yttrande över motion 2025:46

Läronämnden bejakar att det sker ett kontinuerligt vetenskapligt arbete med att översätta de bibliska texterna. Svenska bibelsällskapets översättning av Nya testamentet utgår från den grekiska grundtexten. Nyöversättning av Herrens bön utgör således inte en revision av en tidigare svensk översättning, utan är ett självständigt vetenskapligt arbete.

Läronämnden vill påminna om att kyrkomötet fullt ut har accepterat Bibelkommissionens översättning Bibel 2000 (CsSkr 1999:5). I ett tidigare yttrande om Herrens bön anger läronämnden att "[o]lika teologiska aspekter kan läggas på de tre översättningar som finns i bruk (1917, 1981 och den 'ekumeniska'). Läronämnden gör ingen läromässig värdering av de olika varianterna." (Ln1998:7)

I anvisningarna till Kyrkohandbok för Svenska kyrkan anges dock att den ekumeniska översättningen ska användas som huvudalternativ i gudstjänstordningarna.

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.



**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:4**

Ordning för välsignelse av hem

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:89 vilken föreslår att Svenska kyrkan ska införa en ordning i kyrkohandboken för välsignelse av hem. Motionärerna betonar hemmets andliga betydelse och behovet av själavård. De framför att präster ofta möter människor med frågor kopplade till nyandlighet och anser att en ordning för hemvälsignelse skulle stärka Svenska kyrkans församlingars arbete med evangelisation och befrielsejänst.

Gudstjänstutskottets bejakar att hem välsignas och menar att det är en pastoral fråga för det lokala sammanhanget, inte en ordning som bör införas i kyrkohandboken. Utskottet står bakom läronämndens yttrande och tidigare beslut om riter för specifika tillfällen. Utskottet föreslår därför avslag på motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:89.

Motionens förslag

Motion 2025:89 av Stefan Aro m.fl., Ordning för välsignelse av hem

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändring i kyrkohandboken som innebär att en ordning för välsignelse av hem införs.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2025:89 i Ln 2025:9y, *bilaga*.

Bakgrund

Att be och utföra välsignelsehandlingar sker på många olika sätt inom kristen tradition, både gemensamt och individuellt. För somliga inleds måltider med bön och en del önskar varandra Herrens frid och uttrycker ord som ”Gud välsigne dig” vid hälsning och avsked.

En del böner finns i gemensamma reglerade ordningar, medan andra handlingar sker fritt. Kyrkofader Augustinus menade att en del präster var så dåliga bedjare att det var därför kyrkohandböcker skapades med fast formulerade böner.

Riten att be över ett hem har funnits under lång tid i kristendomen, men är sällan omskrivet och historiskt inte sanktionerat av fasta ordningar. En biblisk referens som förekommer i dessa sammanhang är från Lukasevangeliet då Jesus möter tullindrivaren Sackaios och bjuder in sig till honom med orden: ”i dag skall jag gästa ditt hem” (Luk 19:5). Andra bibliska referenser som motiv för att be för och välsigna hemmet är ur Jesaja: ”Mitt folk skall få bo i ett fredligt land, i hem där de känner sig trygga och får vila sorglösa” (Jes 32:18). Psalmistens ord skildrar hemmet som en trygg plats och att Guds omsorg vilar över den: ”Din tillflykt är Herren, du har gjort den Högstes till ditt värn. Inget ont skall drabba dig, ingen olycka komma nära ditt hus.” (Psaltaren 91:9–10).

I Svenska kyrkan idag förekommer välsignelse av hem, av församlingar som själva erbjuder det offentligt alternativt får en direkt förfrågan och väljer att bejaka önskemålet.

Välsignelse av hem i andra samfund

I ett antal av de samfund som ingår i Borgågemenskapen finns ordning för välsignelse av hemmet. Exempelvis har de lutherska kyrkorna Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland (Suomen Evankelis-luterilainen kirkko) och Norska kyrkan (Den norske kirke) en sådan ordning liksom anglikanska kyrkor i Storbritannien som Engelska kyrkan (Church of England) och Kyrkan i Wales (Church of Wales).

Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland har i nuvarande kyrkohandbok från början av 2000-talet en ordning för välsignelse av hem med innehållande inledningsord, psalmer, bibelläsning, bön och välsignelse. Syftet är att tacka Gud och be om välsignelse över de som bor i hemmet och att kärlek ska finnas där. Samfundet skriver på sin webbsida att välsignelsen kan förrättas av präst, församlingsanställd eller en församlingsmedlem. Vidare framhålls att denna stund också kan samla människor från olika religioner. Enligt uppgift till Kyrkans tidning (augusti 2020) skedde det, i Finland år 2019, 470 välsignelser av hem vilka samlade sammanlagt 7 544 människor. I samma artikel skildrades också förslag på en översyn av ordningen gällande välsignelsens teologi och hur den kommer till uttryck avseende delaktighet och människors upplevelse av livet.

I *Norska kyrkan* fattades år 2013 ett beslut om att införa en ordning för välsignelse av hem. I den återfinns psalmer inklusive psalmvalslista, inledningsord, bibelläsning, tal, trosbekännelse, bön och välsignelse. Välsignelseakten leds av präst, eller annan församlingsmedarbetare. Liturgin kan också användas på arbetsplatser eller liknande. Det är en förutsättning att den eller de som bor i hemmet är närvarande vid välsignelsehandlingen. Det går att använda liturgin i de fall människor upplever otrygghet eller oro i hemmet, och det förutsätts att den som utför handlingen då har haft ett samtal med de som efterfrågar välsignelsen. Kyrkan tar inte ställning i frågan om möjliga orsaker till den upplevda oron, utan vill komma med själavård och hjälp genom Guds ord och bön.

I anglikansk ordning i *Engelska kyrkan* i samband med välsignelse av hemmet erbjuds även mässa, liksom att använda bön med olja och att stänka dopvatten i hemmet.

I inledningen till kyrkoordningens första avdelning om Svenska kyrkan som ett evangelisk-lutherskt trossamfund, står det att tron uttrycks i bekännelse och handling. Vidare står det

kyrkans lära formuleras genom den teologiska reflektionen över vad tron och bekännelsen innebär. Det är en uppgift för enskilda kristna och kyrkan att i varje tid på nytt leva sig in i trons djup och klargöra dess innebörd. Läran uttrycks i trosbekännelser, i skrifter från kyrkans historia, i gudstjänstböcker och andra nutida dokument som kyrkan har bejakat. Varken trosbekännelserna och läran är föremål för tro. De redovisar vad kyrkans övertygelse består i och utlägger tron. I fortlöpan- de samtal med andra traditioner, i förkunnelsen och gudstjänsten fort- sätter Svenska kyrkan att utlägga sin tro.

Inledningen till 18 kap. kyrkoordningen beskriver gudstjänstböckerna och att de uttrycker vad kyrkan tror, bekänner och lär. Gudstjänstböckerna har till uppgift att återspegla kyrkans tradition såväl som förnyade former. Vidare står att läsa hur varje moment i kyrkohandboken har sin motiverade plats i helheten.

18 kap. 3 § kyrkoordningen reglerar att kyrkohandboken ska användas vid huvud- gudstjänster och kyrkliga handlingar samt att den även används vid församlingens gudstjänster i övrigt.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Tidigare kyrkomöten har behandlat frågor om införande av nya ordningar för guds- tjänst.

Vid kyrkomötet 2017 diskuterades frågor om gudstjänstordningar för särskilda tillfällen. Motion 2017:125 behandlade frågan om att införa gudstjänst i samband med rättegångar och motion 2017:139 belyste frågan om införandet av en rit i samband med skilsmässa. I sitt betänkande (G 2017:3) framförde gudstjänstutskottet att utskot- tet tidigare avstyrkt andra förslag om utförande av riter för specifika tillfällen med hänsyn till att det är en fråga för det lokala pastorala sammanhanget. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motion 2017:125 vilket kyrkomötet beslutade. Motion 2017:139 ansågs vara besvarad genom vad som hade anförts i utskottets övervägande och kyrkomötet beslutade att avslå motionen.

Under kyrkomötet 2015 behandlades motion 2015:42 om att införa en ceremoni för välsignelse som kan erbjudas den som fått fastställelse av ändrad könstillhörighet. Gudstjänstutskottet konstaterade i sitt betänkande G 2015:6 behov av riter, men att dessa måste formis i aktuell situationen. Utskottet framförde vikten av att lita på att präster och diakoner i Svenska kyrkan är utbildade för att ta ansvar i dessa samman- hang, men bejakade samtidigt behovet av att dela erfarenheter förslagsvis på intra- nätet. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionen vilket kyrkomötet beslutade.

Vid kyrkomötet 2005 behandlades motion 2005:64 som lyfte fram människors behov av riter i avgörande skeden i livet. Gudstjänstutskottet menade i sitt betänkande G 2005:6 att det är viktigt att fundera över vilka riter som bör regleras och vilka som bör gå under det pastorala ansvaret och kompetensen som finns i det lokala samman- hanget. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionen vilket kyrkomötet beslutade.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:89.

Gudstjänstutskottets mening är att det är välkommet att välsigna hem, men det är inget som ska införas i kyrkohandboken som en ny gudstjänstordning. Präster och andra kyrkliga medarbetare kan i samråd med de som efterfrågar välsignelsen utforma den efter pastoral hänsyn, lokalpraxis och inspiration från den världsvida kyrkan. Utskottet konstaterar att kyrkomötet tidigare fattat beslut om avslag gällande reglering av riter för specifika tillfällen med hänsyn till att det är en fråga för det lokala pastorala sammanhanget. Vidare menar utskottet liksom läronämnden att åtskilliga riter och handlingar inte bör formuleras i kyrkans antagna böcker. Mot bakgrund av detta föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motionen.

Uppsala den 1 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Carl Henric Svanell, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Ericsson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Torvald Johansson, Mattias Lundberg, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2025:9y

Livstolkande riter och handlingar

Läronämndens yttrande över motion 2025:89

Läronämnden har tidigare noterat att

behovet av livstolkande riter har ökat markant. Många av dessa bör utformas kontextuellt i människors omedelbara livssituation. Av dem som är anställda i pastoral tjänst krävs lyhördhet och förmåga att gestalta meningsskapande uttryck där kyrkans tro och människors existentiella upplevelse tolkas i ritens form. Läronämnden konstaterar att åtskilliga riter och handlingar därför inte kan eller bör formuleras i av kyrkan antagna böcker. (Ln 2015:2y; jfr Ln 2003:21y)

Utöver detta vill läronämnden betona prästens särskilda teologiska ansvar, utifrån avgivna vigningslöften, att utforma sådana riter och handlingar i överensstämmelse med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. En välsignelse av ett hem kan utgöra en sådan handling.

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winnings och Johannes Zeiler.



**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:5**

Svenska kyrkans mest spelade kyrkomusikaliska verk

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:94 som vill samla in statistik över de mest framförda kyrkomusikaliska verken i Svenska kyrkan. Motionären lyfter vikten av att undersöka representationen av kompositörer av kyrkomusik. Denna information, menar motionären, skulle kunna vara värdefull för kyrkomusiker vid planering av konserter, men också för forskare och allmänheten.

Gudstjänstutskottet menar att denna analys är något som ska göras i det lokala sammanhanget och inte på nationell nivå. Informationen som motionären efterfrågar finns redan delvis tillgänglig via andra organisationer såsom Stim. Utskottet föreslår därför avslag på motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:94.

Motionens förslag

**Motion 2025:94 av Marcus Romedahl, Svenska kyrkans
mest spelade kyrkomusikaliska verk**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram statistik över de mest framförda kyrkomusikaliska verken i Svenska kyrkan.

Bakgrund

Svenska kyrkan är en av landets största konsertarrangörer och har ett brett utbud. Musikverksamheten i kyrkan rymmer såväl amatörer som professionella utövare. Det finns ett stort utbud av konserter med orgel, kör och orkester där olika genre representeras genom klassiska verk, nyskapade verk, gospel och pop. Svenska kyrkan är samlat den största arbetsgivaren för frilansmusiker och genom denna samverkan bidrar kyrkan till musikens tillgänglighet i samhället. För många människor är musiken vägen in i kyrkan.

Svenska kyrkans plattform för musik (2018) antagen av kyrkostyrelsen, klargör musikens plats i Svenska kyrkan, tydliggör centrala aspekter och identifierar ett antal områden där utveckling är angelägen. Kyrkostyrelsens musikråd har som uppgift att, som sakkunniga vara beredande och rådgivande till kyrkostyrelsen i kyrkomusikaliska frågor. Med utgångspunkt i *Svenska kyrkans plattform för musik* arbetar musikrådet

med strategiska överväganden i frågor som nyskapande av kyrkomusik, forskning om kyrkomusik och samverkan med andra organisationer när det gäller kyrkans roll i musikalivet.

Bestämmelser och insamling av statistik

I enlighet med Svenska kyrkans bestämmelse om insamling av verksamhetsstatistik till Svenska kyrkans statistikdatabas (SvKB 2020:13) ska församlingarna inkomma med deltagarstatistik för genomförda musikgudstjänster och konserter.

Deltagarstatistik rapporteras in till kyrkokansliet. Gällande år 2024 har 4 869 körer rapporterat in och dessa har samlat 96 176 sångare. Under 2024 arrangerades 11 103 konserter och antalet besökare var 1 432 496 personer.

Sedan advent år 2024 pågår en insamling, via webbappen SAMLA, av vilka psalmer som sjungs i församlingarnas verksamhet. Denna rapportering görs i anslutning till den löpande insamlingen av gudstjänststatistik. Syftet med denna insamling är dels att få information om vad som sjungs utifrån förhandlingar om upphovsrätt, dels att bidra med statistiskt underlag i arbetet med en psalmboksrevision. Det är inte obligatoriskt att rapportera, och det gäller de psalmer som ingår i Den svenska psalmboken (1986), inklusive sångerna i det tillägg som ingår i den tryckta utgåvan sedan 2003 liksom Psalmer i 2000-talet. Det finns också andra sånger och musikaliska verk som framförs i gudstjänster och i verksamheter, men det är inget som registreras.

I december år 2000 beslutade kyrkostyrelsen att utreda kyrkomusikens ställning som en del av det offentliga musikalivet i Sverige. Denna utredning, *Kyrkan mitt i musikalivet. Utredning om kyrkomusikens ställning som en del av det offentliga musikalivet i Sverige* (Svenska kyrkans utredningar 2003:3) konstaterade att kyrkan har ett stort ansvar för hela samhällets musikliv. I redogörelsen för den kyrkomusikerenkät som ingick i utredningen fanns också en sammanställning av vilken repertoar som förekom runt om i landet och hur ofta olika verk hade framförts under ett år. Sedan utredningen 2003 har det inte gjorts någon sammanställning eller insamling av vilka verk som framförs.

Svenska kyrkans församlingar har en skyldighet att rapportera till Stim vilka upphovsrättsligt skyddade verk som framförs i musikgudstjänster och konserter. Skyldigheten att rapportera till Stim gäller endast de verk vars upphovspersoner lever eller varit avlidna i mindre än 70 år. Det är den enskilda församlingen som ingår avtal med Stim och kyrkokansliet har inga uppgifter om hur många församlingar som har avtal eller som rapporterar.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet behandlade år 2018 motion 2018:69 om församlingarnas statistikrapportering och om den fyller den funktion det var tänkt. Kyrkolivsutskottet ansåg i sitt betänkande K1 2018:08 att kyrkostatistiken är ett viktigt verktyg för samtliga nivåer för analys, verksamhetsutveckling och prioriteringar i verksamheten. Utskottet betonade vikten av långsiktigheten och försiktighetsprincipen i statistiken som innebär att man inte ofta bör lägga till ny statistik i rapporteringen. I sitt betänkande uttryckte kyrkolivsutskottet tillit till att kyrkostyrelsen ständigt arbetar med utveckling och kvalitetssäkring av statistikarbetet och säkerställer i dialog med stift och församlingar att den statistik som samlas är ändamålsenlig. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionen vilket kyrkomötet beslutade.

Frågor som rör det breda området kyrkomusik har behandlats vid flera kyrkomöten. Under 2024 behandlades motion 2024:46 vilken efterfrågade en kulturutredning som belyser Svenska kyrkans roll som kulturbärare och kulturaktör. Samhälls- och kulturutskottet diskuterade frågan och menade i sitt betänkande SK 2024:10 att det är viktigt att stödja och löpande arbeta med att stärka kulturarbetet. Utskottet föreslog kyrkomötet att avslå motionen, men kyrkomötet beslutade att bifalla motionen.

Under 2013 års kyrkomöte behandlades motion 2013:89 om Svenska kyrkans ansvar för kyrkomusiken. Kyrkolivsutskottet menade i sitt betänkande KI 2013:14 att nationella nivån har ett stort ansvar att stödja, utveckla och samordna kyrkans musik samt föra dialog med företrädare för myndigheter och kulturliv kring kyrkomusikens roll i samhället. Utskottet yrkade på bifall till motionen vilket kyrkomötet beslutade.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:94.

Gudstjänstutskottet konstaterar att insamling av statistik över framförda verk görs av andra organisationer såsom Stim när det gäller verk som är upphovsskyddade. Analysen av vilka verk som framförts är primärt en fråga för den lokala församlingens verksamma musiker och präster och ska inte bli en uppgift för den nationella nivån. Utskottet kan inte se att motionen har ett klart syfte med dess efterfrågan av insamling av statistik. Vidare menar utskottet att kyrkomusikers arbetsmiljö är ett viktigt område att bevaka med hänsyn till de beställningar på olika musikaliska verk som kan göras i samband med kyrkliga handlingar. I framtiden kan det vara skäl att undersöka det närmare, dock inte av de skäl och på det vis som motionen föreslår.

Gudstjänstutskottet föreslår att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Carl Henric Svanell, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Ericsson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Torvald Johansson, Mattias Lundberg, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Birgitta Nilsson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:6**

Evangeliekonsekvensanalys

Sammanfattning

I det här betänkandet behandlas motion 2025:99. Där föreslås att kyrkostyrelsen ska utarbeta en metod för att genomföra evangeliekonsekvensanalys och sedan implementera sådana analyser i sina beslut. Syftet med detta är att tydliggöra för församlingarna i vilken mån olika beslut svarar mot den grundläggande uppgiften.

Gudstjänstutskottet uppskattar motionens goda intentioner och ser att den speglar frustration på församlingsnivå över nationella direktiv och ökad byråkratisering. Utskottet anser att denna frustration bör tas på allvar, men motsätter sig motionens förslag om att kyrkostyrelsen ska ta fram och tillämpa ett eget verktyg för analys. I stället hänvisar utskottet till kyrkoordningens kapitel 10 som vägledande för relationen mellan kyrkostyrelsen och församlingarna. Utskottet betonar också kyrkans grundläggande uppgift enligt inledningen till kyrkoordningens andra avdelning. Därför föreslås att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:99.

Motionens förslag

**Motion 2025:99 av Sara Waldenfors och Johannes Imberg,
Evangeliekonsekvensanalys**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en evangeliekonsekvensanalys inför samtliga beslut som fattas av kyrkostyrelsen samt utarbeta en struktur och metod för hur dessa evangeliekonsekvensanalyser ska utföras.

Bakgrund

Den grundläggande uppgiften

Den grundläggande uppgiften, beskriven utifrån sina fyra dimensioner att fira gudstjänst, bedriva undervisning och utöva diakoni och mission har varit föremål för mycket diskussion i flera olika sammanhang. Kyrkomötet har vid några tillfällen behandlat motioner angående församlingens grundläggande uppgift. Samtliga motioner har avslagits.

I sitt betänkande O 2005:4 anförde organisationsutskottet att det finns goda skäl att reflektera vidare över begreppen gudstjänst, undervisning, diakoni och mission. Utskottet föreslog dock avslag på motionerna (2005:3, 2005:12 och 2005:72) och anförde vidare att den nuvarande formuleringen av 2 kap. 1 § första stycket kyrkoordningen har tillkommit efter många överväganden och är ett uttryck för fyra dimensioner av samma uppdrag – att räcka evangeliets gåva.

År 2013 behandlade organisationsutskottet i sitt betänkande O 2013:3 fyra motioner (2013:1–4), i vilka föreslogs att kyrkomötet skulle besluta om att införa förklaringar av varje del av församlingens grundläggande uppgift i kyrkoordningen. Utskottet konstaterade, i likhet med läronämnden (Ln 2013:4y), att kyrkoordningens reglering av den grundläggande uppgiften medvetet är utformad för att ge tolkningsutrymme för lokal och regional tillämpning och att den föreslagna detaljerade beskrivningen av de olika aspekterna av den grundläggande uppgiften riskerar att omöjliggöra mångfalden av lokala gestaltningar och därför står i strid med regleringens syfte och funktion. 2013 uppdrog kyrkomötet till kyrkostyrelsen, med anledning av motion 2013:52, att utarbeta en ändamålsenlig redovisningsmodell för församlingar och pastorat.

Begreppet evangelium

Evangeliets kärna kan sägas utgöras av den så kallade lilla bibeln i Johannesevangeliet 3:16: ”Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv.” En sådan förståelse av evangeliets kärna återfinns också i den augsburgska bekännelsens tredje artikel, om rättfärdiggörelsen: ”de rättfärdiggörs ... för Kristi skull genom tron” samt i fjärde artikeln: ”Så är bestämt av Gud, att den som tror på Kristus skall bli frälst, i det att han utan gärningar, genom tron allena, oförskyllt får syndernas förlåtelse.” Det är också i linje med detta som evangeliet beskrivs i inledningen till kyrkoordningens första avdelning: ”Kyrkans centrum och livskälla är Jesus Kristus och evangeliet om honom. Evangeliet leder människan till gemenskap med Gud, som är hennes ursprung och mål.” I den augsburgska bekännelsen är det predikoämbetets ansvar att rent och klart förkunna evangelium (CA V), så att tro frambringas hos de som hör evangelium. I sjunde artikeln, om kyrkan, beskrivs kyrkan som ”de heligas samfund, i vilket evangelium rent förkunnas”.

Begreppet evangelium är dock inte entydigt, såsom det används i kyrkoordningen och övriga styrdokument inom Svenska kyrkan. Evangeliet kopplas främst till gudstjänsten och till missionen. När kyrkoordningen skulle författas inför år 2000 diskuterades huruvida begreppet evangelisation eller mission skulle användas i beskrivningen av den grundläggande uppgiften. Valet föll på ”mission” då det förra ansågs för belastat. Samtidigt har begreppet evangelisation ofta använts i Svenska kyrkans historia, också administrativt (diakonistyrelsen blev Svenska kyrkans centralråd för evangelisation och församlingsutveckling, i kyrkomötet var det evangelisationsutskottet som behandlade kyrkans gudstjänstböcker).

Svenska akademins ordbok beskriver ordet både som benämning på bibelböcker och som ”meddelade förkunnelsen om det kommande Guds rike o. om Guds vilja att frälsa människosläktet gm Kristus; Guds löfte om nåd för människorna; äv. allmänare: Guds ord, den gudomliga sanningen.” Det är på detta senare sätt, som ett sätt att beskriva frälsningshistorien och hur nåden kan räckas till människor, som ordet kan sägas förekomma i till exempel kyrkoordningen, bland annat i 17:e kapitlet om gudstjänstliv, i inledningstexten: ”De som firar gudstjänst sänds ut för att i vardagen vittna om evangelium och göra kärlekens gärningar, till mission och diakoni.” I

inledningstexten till 24:e kapitlet om begravning talas om ”korsets evangelium” som rymmer både död och liv, mörker och ljus, hopp och uppståndelse. Vidare talas det i inledningstexten till 25:e kapitlet att alla genom dopet är kallade att föra ut evangelium. I kyrkoordningen kopplas inte begreppet evangelium i konkreta ordalydelser till den grundläggande uppgiften.

Kyrkostyrelsen och den lokala församlingen

I kyrkoordningen betonas att det är församlingen som är den primära enheten inom kyrkan. Församlingen har lokal självstyrelse men är samtidigt en del av ett stift och Svenska kyrkan som trossamfund. Alla har tillsammans ansvaret för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd.

Enligt 5 § lagen om Svenska kyrkan är stiftets grundläggande uppgift att främja och ha tillsyn över församlinglivet. Detta regleras närmare i 6, 8 och 57 kap. kyrkoordningen. Som redan nämnts tillkom församlingsinstruktionen som ett tillsynsinstrument i och med kyrkoordningens ikraftträdande. I församlingsinstruktionen anges hur församlingen fullgör sin grundläggande uppgift.

Till detta kan nämnas regleringen i 5 kap. 2 § tredje stycket kyrkoordningen, där det sägs att kyrkoherden har ansvar för tillsyn över all verksamhet utifrån Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. I inledningstexten till kyrkoordningens första avdelning sägs att den grundläggande tro, bekännelse och lära som Svenska kyrkan står för ska komma till uttryck i allt vad kyrkan gör och säger. Det hör till kyrkoherdens uppdrag att verka för och ha tillsyn över att detta gäller i församlingar och pastorat.

Vad gäller kyrkostyrelsen, står beskrivet i kyrkoordningens 10:e kapitel:

Kyrkostyrelsen företräder trossamfundet Svenska kyrkan. Den bereder och verkställer kyrkomötets beslut och har förvaltande uppgifter.

Kyrkostyrelsen ska [...] stödja stiftens arbete för utveckling av församlinglivet och av en god förvaltning i församlingar och pastorat.

I församlingarnas arbete med den grundläggande uppgiften går att enligt kyrkoordningens bestämmelser se att utförandet är föremål för tillsyn, både kyrkoherdens på det lokala planet och biskopens. Kyrkostyrelsen ska stödja stiftet. I Svenska kyrkans utredningar Arbetet på olika kyrkliga nivåer (SKU 1998:3) kopplade Centralstyrelsen ihop församlingens uppgift och biskopens och domkapitlets tillsyn:

Det som är fastlagt som församlingens grundläggande uppgift – att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission – är samtidigt det som ligger vid sidan om den lokala självstyrelsen och står under tillsyn från biskop och domkapitel. (...) Eftersom kyrkorådet är församlingens styrelse och därmed också har ett ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd måste det finnas en relation till stiftet som tillsynsorgan också för kyrkorådet. (SKU 1998:3, s. 2–70)

Barnkonsekvensanalys

Kyrkomötet 2013 beslutade om att barnkonsekvensanalyser skulle införas som verktyg i kyrkans interna beslutsprocesser. Verktöget syftar till att på ett konkret sätt införliva kyrkoordningens ord om att barnen intar en särställning i kristen tro.

Innan kyrkofullmäktige eller stiftsfullmäktige avgör ett ärende, som kräver beredning, ska i kyrkorådets, stiftsstyrelsens eller stifts nämnds beredning ingå en

analys av vilka konsekvenser beslutet får för barn (3 kap. 22 § och 7 kap. 6 § kyrkoordningen). Något motsvarande krav finns inte inför beslut i kyrkomötet.

Beslut för vilka det finns ett beredningskrav som innefattar en barnkonsekvensanalys och som kan begäras beslutprövade enligt bestämmelserna i 57 kap. 8–20 §§ kyrkoordningen riskerar att upphävas vid en sådan prövning om beredningskravet inte har uppfyllts genom att någon barnkonsekvensanalys inte kan anses ha gjorts (se t.ex. Överklagandenämndens beslut 2001/15, 2005/6, 2014/19, 2015/13, 2017/1 och 2017/31). Överklagandenämnden har i bl.a. uttalat följande (ÖN 2017/1):

Kyrkoordningen innehåller inte någon allmän bestämmelse om beredningens kvalitet och eventuella brister härvidlag kan därför inte läggas till grund för upphävande av ett beslut i ett beslutsprövningsärende. Kyrkoordningen innehåller inte heller några bestämmelser om hur en barnkonsekvens[analys] ska genomföras eller om vad den ska innehålla. Däremot finns en inom Svenska kyrkan utarbetad ”Handbok för barnkonsekvensanalyser i Svenska kyrkan” vilken beskriver en metod för analysen och hur den kan genomföras i praktiken. Handboken, vars innehåll i och för sig inte är bindande, kan användas som stöd vid analysarbetet. Det kan ställas olika krav på analysens innehåll beroende på vilken typ av beslut det är fråga om.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Det har vid ett flertal tillfällen motionerats om att olika typer av konsekvensanalyser ska integreras i kyrkans beslutfattningsprocesser, såsom volontärkonsekvensanalys (O 2016:2), miljökonsekvensanalys (EE 2016:2) eller klimatkonsekvensanalys (F 2021:3). Dessa har i samtliga fall avslagits. I överväganden har det diskuterats om vilka andra tillvägagångssätt som kan sägas åstadkomma samma mål, på liknande sätt som betonats i motionerna. Ifråga om klimatkonsekvensanalys menar förvaltarens utskottet i sitt betänkande att risken med implementeringen av en klimatkonsekvensanalys är att den leder till ökade krav på dokumentation och mer byråkrati.

De hävdade dessutom att ”hållbarhetsengagemanget redan idag [genomsyrar] mycket av Svenska kyrkans arbete och det som behövs är inte en ny analysmodell som producerar nya dokument utan mer konkret arbete och tillit i den pågående processen. Ifråga om att införa volontärkonsekvensanalys argumenterade organisationsutskottet i sitt betänkande 2016 att

Volontärskap är inte betjänt av sådant som kan uppfattas som påbud uppifrån. Därmed inte sagt att det inte kan vara viktigt att i beredningsskedet reflektera över vilka konsekvenser ett beslut kan tänkas få för ideellt engagemang.

Som märks av genomgången ovan har även motioner om den grundläggande uppgiften behandlats vid flera tillfällen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:99.

Gudstjänstutskottet framhåller motionens goda uppsåt. Motionen ger en bild från församlingsplanet som vittnar om en trötthet och frustration gentemot direktiv och uppgifter från den nationella nivån och en byråkratisering av kyrkan som riskerar att

ta fokus från arbetet med den grundläggande uppgiften. Utskottet menar att det är viktigt att hörsamma den frustrationen.

Utskottet anser dock inte att det bästa sättet att lösa det är genom det motionen föreslår. Det är inte bra om kyrkostyrelsen skulle utarbeta ett verktyg och en metod som de sedan skulle implementera på sig själva. Det skulle innebära en belastning på kyrkokansliet att göra de analyser motionen föreslår. De perspektiv som synliggörs i motionen har en bättre plats i församlingsinstruktionen än på den nationella nivån.

Utskottet menar att den måttstock som behövs i fråga om relationen mellan kyrkostyrelsen och församlingarna är det som omnämns i kyrkoordningens 10:e kapitel: "Kyrkostyrelsen ska [...] stödja stiftens arbete för utveckling av församllingslivet och av en god förvaltning i församlingar och pastorat."

Vidare vill utskottet betona att inledningen till kyrkoordningens andra avdelning fastställer vad hela kyrkan ska utgå ifrån i sitt arbete:

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.

Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Uppsala den 2 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Ann-Charlotte Miller, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Beslutande: Ann-Charlotte Miller, ordförande, Roger Olsson, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Mattias Lundberg, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:7**

Konferens om reformationen i Malmö 1527–1533

Sammanfattning

I det här betänkandet behandlas motion 2025:104, som handlar om att kyrkostyrelsen ska planera en konferens om reformationen i Malmö.

Gudstjänstutskottet är positivt inställt till att reformationen i Malmö uppmärksammas, särskilt med fokus på Malmöpsalmboken som nu ingår i Sveriges kulturkanon. Utskottet ser ett värde i att sprida kunskap om detta inom Svenska kyrkan, men vill uppmuntra till att firandet sker och organiseras lokalt – främst i Lunds stift – och inte på nationell nivå. Sådana arrangemang kan gärna ske i samarbete med internationella aktörer, både inomkyrkliga och externa. Utskottet föreslår därför avslag på motionen. Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:104.

Motionens förslag

Motion 2025:104 av Anders Lundberg, Konferens om reformationen i Malmö 1527–1533

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inleda en planeringsprocess inför en konferens om reformationen i Malmö 1527–1533, med särskilt fokus på psalmböckerna.

Bakgrund

Reformationsjubileer har en tydlig plats i Svenska kyrkans historia och har firats sedan 1600-talet, varje århundrade, med stora firanden som involverat inte bara kyrkan utan även kungligheter och politiker, nu senast genom det stora firandet under Reformationsåret 2017. Detta firande skedde i hela Svenska kyrkan och mycket samordnades på nationell nivå, men lokala initiativ fanns också.

Kyrkomötet har uppmärksammat flera av dessa jubelfester och har i vissa fall varit initiativtagare. I närtid kan nämnas just reformationsåret som behandlats vid ett flertal tillfällen i kyrkomötet (se t.ex. Kl 2011:8). Det ekumeniska året 2025 firas också till följd av motioner i kyrkomötet (Eu 2017:3; KsSkr 2019:3, E 2019:3). Kyrkomötet har också behandlat motioner om kyrkans 2000-årsjubileum vid ett flertal tillfällen (bland annat Kl 2008:18 och Kl 2011:2).

Dessa initiativ har varit tydligt rikstäckande, även om det har knutits till lokala firanden. Som exempel på motsatsen behandlades under 2024 frågan om ett nationellt firande av Franciskusjubiléet 2026. Gudstjänstutskottet menade då i sina överväganden att ett nationellt firande inte borde initieras av kyrkomötet. Utskottet ansåg istället att jubileet kunde uppmärksammas i de stift och församlingar där det är relevant.

Som del av arbetet med psalmboken och nya psalmer kommer ett musik- och teologisymposium att äga rum i Linköping i september 2026. Det kommer att bli en stor knutpunkt för de som arbetar med musik och teologi på olika sätt i kyrkan, med särskilt fokus på gudstjänsten. Detta symposium arrangeras inom ramen för psalmboksarbetet.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:104.

Gudstjänstutskottet uppskattar initiativet att uppmärksamma reformationen i Malmö, särskilt av Malmöpsalmboken och dess betydelse för Svenska kyrkans sjungna kulturarv. Då Malmöpsalmboken nu ingår i den kulturkanon som regeringen tagit fram, finns det ytterligare värde att inom Svenska kyrkan synliggöra och sprida kunskap genom ett sådant jubileum som motionen beskriver.

Liksom när utskottet under kyrkomötet 2024 behandlade frågan om Franciskusjubileum, menar utskottet dock att det föreslagna jubiléet inte ska arrangeras på nationell nivå. Snarare bör det i stället uppmärksammas genom lokala initiativ i Lunds stift. Uppmärksammandet kan även ske tillsammans med de aktörer som nämns i motionen, både inomkyrkliga och externa. Inspiration kan hämtas från Luleå stifts uppmärksammande av de samiska gudstjänstböckerna.

Uppsala den 1 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Mattias Lundberg, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot beslutet att föreslå avslag på motion 2025:104 till förmån för bifall på motionen.

Att synliggöra reformationen i Skåne, särskilt med fokus på Malmöpsalmboken, handlar om att sprida kunskap om något som är en angelägenhet för hela Svenska

kyrkan, inte endast i det lokala sammanhanget. Detta märks även utanför kyrkan, i och med att Malmöpsalmboken är en del av kulturkanon.

G 2025:7

Ann-Charlotte Miller



**Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets betänkande 2025:8**

Prästkläder vid gudstjänst

Sammanfattning

I det här betänkandet behandlas motion 2025:127, som handlar om att reglera prästens klädsel i kyrkoordningen. I motionen behandlas både prästskjortan och de liturgiska kläderna.

Utskottet konstaterar att tydlighet och värdighet i både vardags- och liturgisk klädsel är viktigt, samt att klädseln har symbolisk betydelse. Utskottet framhåller att det redan finns rekommendationer inom stiftet och att frågan bör hanteras inom ramen för biskopens tillsyn, inte genom ytterligare bestämmelser i kyrkoordningen. Kyrkoherden ansvarar för att rekommendationerna följs i församlingen. Vidare menar utskottet att kopplingen mellan motionens motivering och förslag är oklar. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:127.

Motionens förslag

**Motion 2025:127 av Anders Skogberg och Jonas Larsson,
Prästkläder vid gudstjänst**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkohandboken eller annat regelverk som innebär att samtliga präster på alla gudstjänster ska bära godkänd skjorta och mässkläder.

Bakgrund

I Svenska kyrkans finns tre uppdrag inom vigningstjänsten; biskop, diakon och präst. Dessa känns ofta igen genom sin vardagsklädsel, den så kallade frimärksskjortan. Biskopar har lila skjorta, diakoner har gröna skjortor och präster har ofta svarta, ibland vita och mer sällan gråa och blåa. Denna vardagsklädsel har inte alltid sett ut så utan har en ganska kort historia i Svenska kyrkan. Detta gäller även den liturgiska klädsel som vi ser i gudstjänsten idag. Bruket av både frimärksskjorta och bruket av stola och mässhake har vuxit fram över tid under 1900-talet. Innan var det prästkappan som var prästens vardagsplagg, något som till viss del lever kvar genom kaftanen. Biskopars ämbetsklädsel har också skiftat över tid. Diakonissor bar ofta sin diakonissdräkt med

hätta, vilket påminde mycket om sjuksköterskans klädedräkt, senare har diakoner ofta valt att bära sitt diakonemblem. Den gröna skjortan började användas på 1990-talet.

Bruket av liturgiska plagg är del av den högkyrkliga väckelse som har präglat Svenska kyrkans gudstjänstliv under 1900-talet. Hur de ska användas regleras inte någonstans. I tidigare kyrkohandböcker stod i anvisningar vad prästen eller biskopen skulle ha på sig. Till exempel omnämns i 1942 års kyrkohandbok att prästkandidater ska gå in i procession i mässskjorta – som idag oftare omnämns alba – i prästvigningsgudstjänsten. 1942 års kyrkohandbok innehöll överlag fler anvisningar om hur den tjänstgörande skulle stå och röra sig i gudstjänsten. Dessa typer av instruktioner försvann i och med 1986 års kyrkohandbok för att den tjänstgörande inte skulle vara begränsad utan kunna vara mer frimodig och anpassa sig mer till lokal praxis och den fromhetstradition som fanns i den gudstjänstfirande församlingen. Detta ideal präglade även arbetet med 2017 och 2023 års kyrkohandböcker (del I och II), där anvisningarna är ännu färre för att möjliggöra anpassning efter lokala seder. Vad gäller kläder kan fromhetstraditionen i en församling märkas genom när mässshaken används, om kåpor förekommer, om diakoner är liturgiskt klädda och hur ofta kaftan eller frimärksskjorta används. Av den anledningen är det ofta biskopen i det stift som en diakon eller präst tjänstgör som ger rekommendationer och riktlinjer kring vad som gäller, framför allt ifråga om kaftan och frimärksskjorta. I fråga om liturgisk klädsel är det ofta del av kyrkoherdens ansvar, samt upp till tjänstgörande präst i utformning av gudstjänsten (jfr 17 kap. 8§ kyrkoordningen). Frågan om ämbetsbärares klädsel rör därmed biskopens tillsynsuppdrag. Därför regleras det inte i kyrkoordningen.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Under kyrkomötet 2000 behandlades en motion om reglering av färg på prästskjorta (TU 2000:13). Tillsyns- och uppdragsutskottet hänvisade till biskopsmötets övergripande uttalande i detta ärende 1987:

Biskopsmötet har senast 1976 och 1977 antagit bestämmelser om ämbetsdräkter för manliga och kvinnliga präster. I anslutning till de konkreta klädesbeskrivningarna har biskopsmötet angivit att ämbetsdräkt användes i tjänsten vid offentliga gudstjänster, vid förrättningar och i andra högtidliga sammanhang. Biskopsmötet vill understryka att, även om dessa bestämmelser är att betrakta som råd och rekommendationer, att med gott omdöme brukas av den enskilde prästen, det ändå är synnerligen viktigt att envar präst i sin tjänstutövning är så klädd att det inte blir till hinder för tjänsteutövningen. Den pastorala omsorgen kräver av varje präst, också vad avser klädseln, en lyhördhet för tankar och känslor hos de människor prästen är satt att betjäna.

I betänkandet noterar även utskottet att biskopsmötet 1997 konstaterat att svart prästskjorta används till mörk kostym respektive dräkt och att kaftan eller motsvarande gäller vid högtidliga tillfällen. Angående färgen på prästskjorta har biskoparna uttalat sig för att den begränsas till svart, grå och mörkblå. Utskottet föreslog avslag och det blev också kyrkomötets beslut.

I fråga om att reglera det som rör tillsynsuppdraget i kyrkoordningen kan jämföras med motion 2023:74, där läronämnden konstaterade:

att reglering och tillsyn av prästers tjänsteutövning åligger biskop och domkapitel. Läronämnden påminner om sitt yttrande Ln 2008:7y:

Det åligger biskop och domkapitel att utöva tillsyn över vigda och över församlingarna. Tillsynen över de vigda gäller oavsett om de är anställda inom Svenska kyrkan eller har annan sysselsättning.

Domkapitlen har att oväldigt utöva sin tillsynsuppgift och redovisar sin tillsyn genom fattade beslut. En särskild kontroll av hur en specifik tillsynsuppgift utförs skulle innebära en förändring av det ansvar som i vår kyrkotradition ålagts biskop och domkapitel. (Ln 2023:11y)

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:127.

Gudstjänstutskottet vill framhålla värdet av tydlighet om både prästskjorta och liturgisk klädsel för präster. Det är viktigt att kunskap om betydelsen av exempelvis liturgisk klädsel inte är förbehållet de kyrkvana.

Utskottet delar intentionen att det ska vara ordning och reda i vad som gäller och att plaggen ska tas om hand så att de är fina och värdiga sammanhanget de används i. Det finns en symbolik i de kläder som används, historiskt och fram till idag. Dock har de plagg som använts skiftat genom historien. Det finns även olika traditioner runt om i stift och församlingar, och lokala uttryck bör värnas. Samtidigt finns det en allmänkyrklig tradition i fråga om vilka plagg som ska användas i gudstjänsten.

Utskottet påminner om att det redan idag finns rekommendationer om vad som gäller, de som innehar uppdrag i vigningstjänsten bör inte ha på sig vad som helst. Dock ska detta inte regleras i kyrkoordningen, som inte ska belastas med onödiga bestämmelser. Detta är i stället en fråga för biskopen som en del av tillsynsuppdraget. Det är kyrkoherdens ansvar att säkerställa att de rekommendationer som finns i ett stift efterlevs i församlingen. Slutligen konstaterar utskottet att det finns en otydlighet mellan motionens förslag och den angivna motiveringen. Mot bakgrund av detta föreslår utskottet att motionen avslås.

Uppsala den 1 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Mattias Lundberg, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Organisationsutskottets betänkanden
O 2025:1–14

Organisationsutskottets betänkanden

- O 2025:1 Ökad stiftssamverkan
- O 2025:2 Kyrkomötets arbetsformer
- O 2025:3 Begravningsfrågor
- O 2025:4 Valfrågor
- O 2025:5 Demokratiska arbetsformer
- O 2025:6 Ökat beslutsmandat till församlingsråd och församlingsherdar
- O 2025:7 Församlingars och pastorats bolagsbildningar
- O 2025:8 Fördelning av antal elektorerna vid ärkebiskopsval
- O 2025:9 Några frågor rörande icke-territoriella församlingar
- O 2025:10 Främja grunduppdraget
- O 2025:11 Motverka sammanläggningar
- O 2025:12 Nämnder i stiftet
- O 2025:13 Verksamhetsberättelse Valprovsnämnden 2024
- O 2025:14 Verksamhetsberättelse Arvodesnämnden 2024



**Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2025:1**

Ökad stiftssamverkan

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker kyrkostyrelsens förslag om ändringar i kyrkoordningen för att tydliggöra stiftens möjligheter att anlita personal och ta del av resurser på andra sätt än genom anställning eller anskaffning. Kyrkorättsnämnden har i sitt yttrande framhållit att uttrycket ”*eller anlita*” också bör införas i 2 kap. 1 § om församlingarnas uppdrag. Utskottet delar denna bedömning och anser att bestämmelserna bör vara likalydande när förutsättningarna är desamma. Utskottet föreslår vidare att tillägget om möjligheten att tillgodogöra sig resurser och kompetens på annat sätt ska införas även i 2 kap. 1 §, för att säkerställa enhetlighet mellan bestämmelserna och undvika tolkningsproblem.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut.....	3
Skrivelsens förslag	3
Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:5 Ökad stiftssamverkan.	3
Yttrande från kyrkorättsnämnden.....	3
Bakgrund	3
Ärendets beredning	3
Gällande ordning.....	3
Kyrkostyrelsens skrivelse	4
Förslag om stiftets resurser.....	4
Förslag om stiftssamverkan	4
Förslag om stöd från kyrkostyrelsen.....	5
Utskottets överväganden	5
Bilaga 1 Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut.....	7
Förslag till ändringar i kyrkoordningen	7
Bilaga 2 Kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötesbeslut	9
Förslag till ändringar i kyrkoordningen	9
Bilaga 3 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:3y	11
Bilaga 4 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:37y	13

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

O 2025:1

Kyrkomötet beslutar att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen, *bilaga 1*.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:5 Ökad stiftssamverkan.

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen, *bilaga 2*.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:5 i Kn 2025:3y samt 2025:37y, *bilaga 3 och 4*.

Bakgrund

Ärendets beredning

Under de senaste åren har behovet av att anpassa Svenska kyrkans arbetssätt blivit allt tydligare. Framtidsprognoserna visar på krav på långsiktighet och ansvarsfull resursanvändning, och det finns en bred samsyn inom organisationen om att arbetsformerna behöver utvecklas. Eftersom stiftet både måste hantera en pressad ekonomi och samtidigt utveckla kvaliteten i arbetet, väcktes frågan av kyrkostyrelsen om ökad samverkan mellan stiftet. Mot denna bakgrund tillsatte kyrkostyrelsen i december 2022 en parlamentarisk utredning med fokus på ökad stiftssamverkan. Utredningens uppdrag var att stimulera samverkan mellan stiftet och att undersöka om det fanns generella hinder i regelverket som behövde undanröjas. Utredningen skulle också identifiera faktorer som kan underlätta och förstärka samarbetet mellan stiftet.

Under hösten 2024 skickades utredningen ut på remiss till samtliga 13 stift samt till ett urval av församlingar och pastorat i varje stift, liksom till några av kyrkostyrelsens nämnder och andra berörda instanser. Syftet var att få ett brett underlag av synpunkter från olika delar av kyrkan. Samtliga stift inkom med svar, liksom 15 av de utvalda församlingarna/pastoraten och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation (Skao). Remissinstanserna var genomgående positiva till utredningens analys och förslag och en ökad samverkan mellan stiftet bedömdes allmänt som önskvärd.

Gällande ordning

Nuvarande bestämmelser i kyrkoordningen medger samverkan mellan stift. Kyrkoordningen innehåller dock inte någon uttrycklig reglering som uppmuntrar gemensamma lösningar. I utredningen har det lyfts att detta kan ge upphov till otydligheter och tveksamhet kring möjligheterna till samverkan.

Enligt 6 kap. 4 § fjärde stycket kyrkoordningen ska ett stift ha den personal och de övriga resurser som behövs för verksamheten. Stiftet ska anställa eller på annat sätt anskaffa personal och resurser. Bestämmelsen innehåller inget uttryckligt stöd för att stiftet kan anlita personal eller tillgodogöra sig kompetens på andra sätt än genom anställning eller anskaffning.

Kyrkoordningen innehåller ingen särskild bestämmelse som reglerar stiftssamverkan eller stiftens möjlighet att bistå varandra. Möjligheten till gemensamma lösningar mellan stift får i dag tolkas in i de allmänna uppdragsbestämmelserna i kapitel 6.

Territorialprincipen gäller, vilket innebär att varje stift bär ansvar för sitt eget geografiska område. Principen utesluter dock inte samarbete, och det finns redan undantag i kyrkoordningen – till exempel bestämmelsen i 6 kap. 4 § andra stycket som gör det möjligt för ett stift att lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Enligt 10 kap. 4 § kyrkoordningen får kyrkostyrelsen, på uppdrag av församlingar, pastorat och andra organisatoriska enheter, tillhandahålla administrativa tjänster. Bestämmelsen omfattar i dagsläget inte uttryckligen uppdrag från stift, och det finns inte något uttryckligt stöd i kyrkoordningen för att kyrkostyrelsen ska kunna bistå ett stift inom ramen för dess uppdrag.

Kyrkostyrelsens skrivelse

I skrivelsen redovisas exempel på befintliga samarbetsformer och överväganden kring hur stiftssamverkan kan utvecklas vidare inom ramen för gällande organisation.

Enligt kyrkostyrelsens bedömning bör samverkan utvecklas där arbetet bedrivs. Kyrkostyrelsen framhåller också att tillit mellan stiftet är en viktig faktor för samverkan. Kyrkostyrelsen förespråkar därför att stiftet på egen hand ska utarbeta goda arbetsformer för samverkan, vilket också framkommit i utredningen. Den nationella nivån anges kunna bidra med stödjande insatser som främjar tillit och sammanhållning i Svenska kyrkan, utan att styra formerna för samverkan. Någon enhetlig modell för detta föreslås inte.

I skrivelsen redovisas allmänt hur samverkan mellan stiftet ser ut i dag. Bland annat beskrivs hur presidieöverläggningar används som arena för gemensamma samtal på förtroendemannanivå. Vidare redogörs för det kollegium där stiftsdirektorer och generalsekreterare deltar.

Skrivelsen lyfter också fram modeller där ett stift bär ett särskilt ansvar inom vissa sakområden, såsom samverkan genom resurstift eller stiftsnoder och möjligheten till samverkan genom överenskommelser och skriftliga avtal. Slutligen pekar kyrkostyrelsen på vikten av informationsspridning om stiftssamverkan och nämner Kornet som kanal för spridning av kunskap och erfarenheter.

Förslag om stiftets resurser

I skrivelsen framhåller kyrkostyrelsen att ett stift kan tillgodogöra sig resurser och kompetens även genom andra lösningar än att anställa, till exempel genom att samverka med andra stift, Svenska kyrkans utbildningsinstitut, folkhögskolor, studieförbund, kyrkokansliet, civilsamhällets organisationer eller andra aktörer. För att underlätta samverkan och förtydliga de möjligheter som finns föreslås en ändring i 6 kap. 4 § fjärde stycket kyrkoordningen. Det föreslås att bestämmelsen kompletteras med formuleringar som tydliggör att stiftet kan anlita personal, samt att det kan tillgodogöra sig resurser och kompetens på annat sätt än genom anställning eller anskaffning.

Kyrkostyrelsen anger att bestämmelsen inte syftar till att ändra ansvarsfördelningen mellan olika nivåer i kyrkan, utan till att undanröja eventuella oklarheter om vilka former av resursanvändning som är möjliga. Förtydligandet uppges också kunna bidra till att minska risken för att bestämmelsen tolkas för restriktivt.

Förslag om stiftssamverkan

Kyrkostyrelsen lyfter flera organisatoriska insatser för att stödja samverkan mellan stift. Det gäller bland annat fortsatta presidieöverläggningar med stiftsstyrelsernas

presidier, samverkan mellan stiftsdirektorer och utveckling av resurstift och stiftsnoder, där vissa stift tar särskilt ansvar inom utvalda sakområden. Kyrkostyrelsen pekar också på vikten av skriftliga överenskommelser vid gemensamma åtaganden.

Det framhålls att samverkan kan omfatta både kompetens, personal och funktioner, och att territorialprincipen inte hindrar sådana lösningar. Samverkan föreslås kunna utformas genom avtal som reglerar ansvar, tid, mål och ersättning. Kyrkokansliet och Skao nämns som möjliga stödresurser i detta arbete.

Mot denna bakgrund föreslår kyrkostyrelsen att en ny paragraf införs i kyrkoordningen: 6 kap. 4 a §. Den föreslagna bestämmelsen anger att stiftet, vid fullgörandet av sitt uppdrag, ska beakta möjligheten till samverkan med andra stift, samt att ett stift får tillhandahålla stöd till andra stift.

Kyrkostyrelsen framhåller att bestämmelsen syftar till att tydliggöra att samverkan mellan stift är en möjlig och naturlig del av verksamheten, utan att förändra ansvarsfördelningen mellan stift.

Förslag om stöd från kyrkostyrelsen

Kyrkostyrelsen redogör för att kyrkokansliet redan i dag bistår stift inom flera områden, till exempel genom juridiskt stöd vid upprättande av avtal mellan stift samt genom samordning inom särskilda verksamhetsfält. I skrivelsen anges att denna typ av stöd kan utvecklas vidare i samråd med stift, beroende på behov. Det kan enligt kyrkostyrelsen till exempel handla om utbildningar, rådgivning, stöd vid bidragsansökningar eller insatser inom digitalisering och informationssäkerhet.

Det stöd som erbjuds förutsätter ömsesidig överenskommelse och ska utgå från ett enskilt stifts initiativ. Det anges att kyrkostyrelsen bör ha möjlighet att ta ut ersättning för sådana insatser. Stödet beskrivs som ett komplement till stiftens egna resurser och som en möjlighet att underlätta samordning inom Svenska kyrkan.

För att ges uttryckligt stöd för denna typ av uppdrag föreslår kyrkostyrelsen att ett nytt stycke införs i 10 kap. 4 § kyrkoordningen. Bestämmelsen anger att kyrkostyrelsen, på uppdrag av ett stift, får tillhandahålla stöd för genomförandet av stiftets uppdrag. Kyrkostyrelsen framhåller att bestämmelsen tydliggör att ett sådant stöd är möjligt, men inte obligatoriskt, samt att det kan ske även när det gäller uppgifter som ligger inom stiftets ansvar.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Utskottet delar kyrkostyrelsens bedömning att det finns behov av att tydliggöra möjligheten för ett stift att anlita personal och tillgodogöra sig resurser och kompetens på annat sätt än genom anställning eller anskaffning.

Kyrkorättsnämnden har i sitt yttrande 2025:3y framhållit att tillägget ”*eller anlita*” även bör införas i den bestämmelse som gäller församlingarnas uppdrag i 2 kap. 1 § kyrkoordningen. Utskottet instämmer i detta och menar att det är en fördel att bestämmelserna är likalydande när förutsättningarna är desamma. Utskottet menar, i konsekvens därmed att även den föreslagna formuleringen i 6 kap. 4 § om att ”*tillgodogöra sig resurser och kompetens på annat sätt*” bör införas i 2 kap. 1 § för att säkerställa enhetlighet mellan paragraferna och på det viset minska risken för tolkningsproblem.

Uppsala den 2 oktober 2025

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Olivia Åman, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Carl Johan Karlsson, Inga-Lill Röhr, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Mats Berglund, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist och Anette Nordgren.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Solveig Oskarsson, Roberth Krantz, Sebastian Ekeröth Clausson, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena Funemark, Eva-Karin Torhem Arnell, Hanna Hesser Nordin, Robert Fredriksson, Lars B Andersson, Ann-Marie Strömberg, Nils Jernqvist, Stefan Aro och Helena Björkman.

Biskop Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.

Förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen

dels att en ny bestämmelse, 6 kap. 4 a §, ska införas av följande lydelse,

dels att 2 kap. 1 § och 6 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att det närmast före 6 kap. 4 a § ska införas en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

Församlingen är det lokala pastorala området. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Församlingen har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen. Det finns särskilda bestämmelser om skyldigheten att tillhandahålla dop, konfirmation, vigsel och begravningsgudstjänst.

Församlingen får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Församlingen ska anställa *och avlöna* den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för församlingens verksamhet.

Församlingen ska anställa *eller anlita* den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för församlingens verksamhet. *Församlingen kan också tillgodogöra sig resurser och kompetens på annat sätt.*

6 kap.

4 §

Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiftet ska också främja en god förvaltning i stiftets församlingar, pastorat och samfälligheter för särskilda uppgifter och ha tillsyn över förvaltningen och över hur uppdraget som huvudman för begravningsverksamheten fullgörs. Det finns närmare bestämmelser om stiftets tillsyn i 57 kap.

Stiftet får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Det finns särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om övriga uppgifter som stiftet, biskopen, domkapitlet och stiftsstyrelsen ska fullgöra.

Stiftet ska anställa *och avlöna* den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för stiftets verksamhet.

Stiftet ska anställa *eller anlita* den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för stiftets verksamhet. *Stiftet kan också tillgodogöra sig resurser och kompetens på annat sätt.*

Stiftet ska i sitt främjandearbete beakta domkyrkans roll som stiftskatedral som en särskild resurs i relation till församlingens grundläggande uppgift och därvid verka

för stiftskatedralen som en konkret gestaltning av Svenska kyrkan som episkopal kyrka i enlighet med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Stiftsamverkan

4 a §

Stiftet ska vid fullgörandet av sitt uppdrag beakta möjligheterna till samverkan med andra stift.

Stiftet får med beaktande av sitt uppdrag även tillhandahålla stöd till andra stift.

10 kap.

4 §

Kyrkostyrelsen får på uppdrag av en församling, ett pastorat, en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter eller ett stift tillhandahålla administrativa tjänster till en sådan enhet.

Kyrkostyrelsen får på uppdrag av ett stift tillhandahålla stöd för genomförandet av stiftets uppdrag.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Bilaga 2

Kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötesbeslut

O 2025:1
Bilaga 2

Förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen,
dels att en ny bestämmelse, 6 kap. 4 a §, ska införas av följande lydelse,
dels att 6 kap. 4 § och 10 kap. 4 § ska ha följande lydelse,
dels att det närmast före 6 kap. 4 a § ska införas en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

4 §

Stiftet ska främja och ha tillsyn över församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiftet ska också främja en god förvaltning i stiftets församlingar, pastorat och samfälligheter för särskilda uppgifter och ha tillsyn över förvaltningen och över hur uppdraget som huvudman för begravningsverksamheten fullgörs. Det finns närmare bestämmelser om stiftets tillsyn i 57 kap.

Stiftet får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Det finns särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om övriga uppgifter som stiftet, biskopen, domkapitlet och stiftsstyrelsen ska fullgöra.

Stiftet ska anställa *och avlöna* den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för stiftets verksamhet.

Stiftet ska anställa *eller anlita* den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för stiftets verksamhet. *Stiftet kan också tillgoda göra sig resurser och kompetens på annat sätt.*

Stiftet ska i sitt främjandearbete beakta domkyrkans roll som stiftskatedral som en särskild resurs i relation till församlingens grundläggande uppgift och därvid verka för stiftskatedralen som en konkret gestaltning av Svenska kyrkan som episkopal kyrka i enlighet med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Stiftssamverkan

4 a §

Stiftet ska vid fullgörandet av sitt uppdrag beakta möjligheterna till samverkan med andra stift.

Stiftet får med beaktande av sitt uppdrag även tillhandahålla stöd till andra stift.

10 kap.

4 §

Kyrkostyrelsen får på uppdrag av en församling, ett pastorat, en kyrklig samfällighet för särskilda uppgifter eller ett stift tillhandahålla administrativa tjänster till en sådan enhet.

*Kyrkostyrelsen får på uppdrag av ett
stift tillhandahålla stöd för genomföran-
det av stiftets uppdrag.*

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Ökad stiftssamverkan

Kyrkorättsnämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:5 Ökad stiftssamverkan.

I skrivelsen föreslår kyrkostyrelsen ändringar i 6 kap. 4 § och 10 kap. 4 § kyrkoordningen samt en ny bestämmelse med rubrik i kyrkoordningen, 6 kap. 4 a §. Ändringarna föreslås mot bakgrund av slutsatserna i rapporten *Att kroka arm – Om ökad stiftssamverkan* (SKU 2024:1) som överlämnats till kyrkostyrelsen 2024 av en parlamentarisk utredning med fokus på ökad stiftssamverkan. Förslagen syftar till att undanröja tveksamheter och otydligheter om möjligheter för samverkan i utförandet av stiftets uppdrag. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Det bedöms inte finnas något behov av övergångsbestämmelser.

Kyrkorättsnämnden noterar att uttrycket ”anställa och avlöna” som föreslås ändras till ”anställa *eller anlita*” i 6 kap. 4 § kyrkoordningen även finns i 2 kap. 1 § kyrkoordningen rörande församlingens uppdrag. Kyrkorättsnämnden anser att det är lämpligt att motsvarande ändring som föreslås i 6 kap. 4 § kyrkoordningen även görs i 2 kap. 1 § kyrkoordningen. Kyrkorättsnämnden föreslår därför att 2 kap. 1 § kyrkoordningen ges följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

Församlingen är det lokala pastoralala området. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Församlingen har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen. Det finns särskilda bestämmelser om skyldigheten att tillhandahålla dop, konfirmation, vigsel och begravningsgudstjänst.

Församlingen får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Församlingen ska anställa <i>och avlöna</i> den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för församlingens verksamhet.	Församlingen ska anställa <i>eller anlita</i> den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för församlingens verksamhet.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget i övrigt att erinra mot de av kyrkostyrelsen föreslagna ändringarna i kyrkoordningen.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Margareta Andersson, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Margareta Andersson (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Ökad stiftssamverkan

Organisationsutskottet har begärt kyrkorättsnämndens yttrande över utskottets justerade förslag till ändring i 2 kap. 1 § kyrkoordningen, som kyrkorättsnämnden föreslagit i sitt yttrande Kn 2025:3y över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:5 Ökad stiftssamverkan.

Utskottet föreslår att kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Organisationsutskottets förslag

2 kap.

1 §

Församlingens uppgifter

Församlingen är det lokala pastorala området. Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Församlingen har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen. Det finns särskilda bestämmelser om skyldigheten att tillhandahålla dop, konfirmation, vigsel och begravningsgudstjänst.

Församlingen får lämna bidrag till internationell diakoni och mission.

Församlingen ska anställa *och avlöna* den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för församlingens verksamhet.

Församlingen ska anställa *eller anlita* den personal samt anskaffa och underhålla den egendom som behövs för församlingens verksamhet. *Församlingen kan också tillgodogöra sig resurser och kompetens på annat sätt.*

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Kyrkorättsnämnden har tagit del av organisationsutskottets förslag. Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget att erinra mot de av utskottet föreslagna ändringarna i kyrkoordningen.

Uppsala den 1 oktober 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



**Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2025:2**

Kyrkomötets arbetsformer

Sammanfattning

I betänkandet behandlas presidiets skrivelse 2025:1, motion 2025:18 och motion 2025:82. Presidiets skrivelse innehåller förslag till ändringar i kyrkoordningen och förslag till ny arbetsordning för kyrkomötet. Enligt utskottet innehåller skrivelsen ändamålsenliga förslag. Emellertid delar utskottet kyrkorättsnämndens bedömning att presidiets förslag till ny arbetsordning för kyrkomötet ska kompletteras i enlighet med kyrkorättsnämndens förslag. Utskottet föreslår därför att presidiets förslag till ändringar i kyrkoordningen ska antas och att utskottets förslag till arbetsordning för kyrkomötet ska antas.

I motion 2025:18 föreslås att vid presentation och debatt av motioner i plenum ska utskottets förslag presenteras först. Utskottet konstaterar att varje enskild ledamot har ett ansvar att ha läst de aktuella handlingarna inför kyrkomötets debatt av ärenden i plenum. Enligt utskottet är det en fråga som presidiet redan kan hantera. Utskottet föreslår att motionen ska avslås.

Motion 2025:82 avser att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och lägga fram förslag till ändrad lydelse i kyrkoordningen som stärker biskopsmötets roll som initiativtagare i frågor som rör Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, där utredningen särskilt prövar en modell där biskopsmötet ges formell rätt att väcka motioner till kyrkomötet i dessa frågor. Utskottet konstaterar att det finns en välfungerande balans mellan de folkvaldas och biskoparnas roll i kyrkomötet och att det inte finns några skäl att ändra på den nuvarande ordningen. Utskottet föreslår att motionen ska avslås.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut.....	3
Skrivelsens förslag	3
Presidiets skrivelse 2025:1 Arbetsordning för kyrkomötet m.m.....	3
Motionernas förslag	3
Motion 2025:18 av Mikael Sandén och Jonas Larsson, Motioner i plenum.....	3
Motion 2025:82 av Mats Ershammar, Stärkt episkopal roll i teologiska initiativ	3
Yttrande från kyrkorättsnämnden.....	3
Bakgrund	4
Arbetsordning för kyrkomötet	4
Presidiets skrivelse 2025:1 Arbetsordning för kyrkomötet m.m.	4
Tidigare behandling i kyrkomötet.....	6
Arbetsordningens reglering av debatter under kyrkomötet	7
Biskopsmötet.....	8
Biskopens roll i kyrkomötet.....	8
Utskottets överväganden	9
Presidiets skrivelse 2025:1 Arbetsordning för kyrkomötet m.m.....	9
Motion 2025:18 Motioner i plenum.....	9
Motion 2025:82 Stärkt episkopal roll i teologiska initiativ	10
Bilaga 1 Utskottets förslag till arbetsordning för kyrkomötet.....	11
1 kap. Inledande bestämmelser.....	11
2 kap. Sammanträden i plenum.....	12
3 kap. Ärendenas väckande	12
4 kap. Ärendenas beredning	13
5 kap. Ärendenas avgörande i utskott och andra beredande organ.....	16
6 kap. Ärendenas avgörande i plenum.....	17
Bilaga 2 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:5y	19
Bilaga 3 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:13y	20
Bilaga 4 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:26y	21

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

O 2025:2

Kyrkomötet beslutar att

1. anta presidiets förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. anta utskottets förslag till arbetsordning för kyrkomötet, *bilaga 1*,
3. avslå motion 2025:18,
4. avslå motion 2025:82 punkt 1,
5. avslå motion 2025:82 punkt 2.

Skrivelsens förslag

Presidiets skrivelse 2025:1 Arbetsordning för kyrkomötet
m.m.

Kyrkomötet beslutar att

1. anta presidiets förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. anta presidiets förslag till arbetsordning för kyrkomötet.

Motionernas förslag

Motion 2025:18 av Mikael Sandén och Jonas Larsson,
Motioner i plenum

Kyrkomötet beslutar att vid presentation och debatt av motioner i plenum ska utskottets förslag presenteras först.

Motion 2025:82 av Mats Ershammar, Stärkt episkopal roll i
teologiska initiativ

Kyrkomötet beslutar uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda och för kyrkomötet lägga fram förslag till ändrad lydelse i kyrkoordningen som stärker biskopsmötets roll som initiativtagare i frågor som rör Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, i enlighet med vad som anförs i motionen,
2. tillse att utredningen, inom ramen för detta uppdrag, särskilt prövar en modell där biskopsmötet, efter beslut med kvalificerad majoritet, ges formell rätt att väcka motioner till kyrkomötet i frågor som rör Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över kyrkomötets presidiums skrivelse 2025:1 i Kn 2025:5y (*bilaga 2*) samt över motion 2025:18 i Kn 2025:13y (*bilaga 3*) och motion 2025:82 i Kn 2025:26y (*bilaga 4*).

Bakgrund

Arbetsordning för kyrkomötet

Presidiets skrivelse 2025:1 Arbetsordning för kyrkomötet m.m.

Inledning

Efter kyrkomötet 2024 beslutade kyrkomötets presidium att göra en översyn av gällande arbetsordning (SvKB 1999:3) inför 2025 i syfte att bättre strukturera arbetsordningen, tydliggöra intentionen med vissa bestämmelser samt införa vissa förändringar i sak på områden där den nu gällande arbetsordningen inte stämmer överens med hur kyrkomötet har arbetat de senaste åren. I och med detta arbete noterades att regleringen gällande kyrkomötets protokoll i 11 kap. 21 § kyrkoordningen inte stämmer överens med kyrkomötets faktiska och etablerade arbetssätt avseende dokumentation av instämmanden. Arbetet har utmynnat i presidiets skrivelse Arbetsordning för kyrkomötet m.m. (PSkr 2025:1) till kyrkomötet 2025, som även innehåller förslag till ändring av 11 kap. 21 § kyrkoordningen. Merparten av förslaget till ny arbetsordning motsvarar nu gällande arbetsordning i sak, men med en ändrad struktur och moderniserat språk.

Nedan följer en sammanfattning av de förslag som innebär ändringar i sak jämfört med den nuvarande arbetsordningen, inklusive den föreslagna ändringen i kyrkoordningen.

Kyrkomötets protokoll

11 kap. 21 § kyrkoordningen innehåller bestämmelser om vad som ska redovisas i kyrkomötets protokoll. I den nu gällande arbetsordningen föreskrivs rätten att instämma i ett anförande, men det framgår inte att det ska ingå i protokollet. För att reglera detta föreslås att 11 kap. 21 § kyrkoordningen kompletteras med en sådan bestämmelse. Att komplettera kyrkoordningens reglering av protokollets innehåll i stället för att komplettera arbetsordningen innebär att all reglering av protokollets innehåll hålls samlad.

Ansvarsfördelningen mellan kyrkomötet och kyrkostyrelsen

I skrivelsen finns förslag om att justera ansvarsfördelningen mellan kyrkomötet och kyrkostyrelsen. Förslaget till 1 kap. 3 § andra stycket i kyrkomötets arbetsordning innebär att det principiella ansvaret för kyrkomötets bemanning ligger på kyrkomötets presidium. Detta till skillnad från den nu gällande arbetsordningen, där en uppdelning av mandatet att utse personal finns mellan presidiet och kyrkostyrelsen. Vidare innehåller skrivelsen förslag om att komplettera bestämmelsen på så sätt att det framgår att kyrkostyrelsen ska säkerställa att kyrkomötet erhåller de resurser som är nödvändiga för dess genomförande.

Därtill finns ytterligare förslag till ändringar i den föreslagna arbetsordningen jämfört med den nuvarande gällande ansvarsfördelningen. En sådan ändring är att det i 3 kap. 2 § i kyrkomötets arbetsordning anges att det är till kyrkomötet som motioner ska lämnas i stället för till kyrkostyrelsen. Vidare föreslås i skrivelsens förslag till ny arbetsordning i 3 kap. 4 § och 5 kap. 4 §, att motioner respektive betänkanden ska sändas ut till alla som har rätt att delta i kyrkomötets sammanträden och att ansvaret för att de skickas ut ligger på presidiet. Detta till skillnad från den nu gällande arbetsordningen där ansvaret ligger på kyrkostyrelsen.

I den nuvarande arbetsordningen återfinns vissa regler för vad som ska gälla vid debatter under kyrkomötet i 2 kap. 3–6 §§. I skrivelsen föreslås att dessa utgår och ersätts av en reglering i 2 kap. 3 § som anger att kyrkomötet, på förslag av kyrkomötets presidium, ska besluta om de debattregler som ska gälla vid kyrkomötets sammanträden. Förslaget innebär att samtliga debattregler hålls samlade på ett ställe, det vill säga i de debattregler som kyrkomötet självt fastställer. Detta till skillnad från den nuvarande ordningen, där debattregler finns dels i arbetsordningen, dels i de debattregler som kyrkomötet fastställer under den första sessionen. Se nedan för en närmare beskrivning av debattreglerna.

Läronämnden och kyrkorättsnämnden

Gällande läronämnden föreslås det i skrivelsen att 4 kap. 20 § första stycket i kyrkomötets arbetsordning erinrar om vad läronämndens uppgift är. I andra stycket förtydligas att det är läronämndens ordförande som kallar nämnden till sammanträde. I förslaget till 4 kap. 21 § i kyrkomötets arbetsordning tydliggörs att fyllnadsval ska hållas i det fall en ledamot avgår, vilket nu inte är reglerat men som är gällande praxis. Det föreslås även ett förtydligande i 4 kap. 21 § andra stycket i kyrkomötets arbetsordning, där lydelsen i nuvarande 3 kap. 3 § kan tolkas som att kravet på beredning av läronämnden i lärofrågor endast gäller förslag som utskotten väcker på eget bevåg, vilket inte har varit avsikten.

För kyrkorättsnämndens reglering innehåller skrivelsen ett förslag som innebär en ändring i sak jämfört med den nuvarande arbetsordningen. Det gäller förslaget till 4 kap. 22 § andra meningen, vilken förtydligar att det är nämndens ordförande som kallar till sammanträde, vilket är rådande praxis.

Ordningen för röstning vid kyrkomötet

I skrivelsen finns förslag om att det i 6 kap. 3 § i kyrkomötets arbetsordning, i likhet med vad som nu gäller, ska anges att när ett ärende ska avgöras ska ordföranden upprätta en omröstningsproposition som läses upp för godkännande. Jämfört med nuvarande reglering i 5 kap. 3 § i kyrkomötets arbetsordning, förtydligas i förslaget att röstning sker via acklamation såvida inte någon ledamot begär omröstning.

Omröstning ska förrättas med handuppräckning med röstkort enligt skrivelsens förslag, jämfört med den nuvarande formuleringen där det anges att omröstning ”kan förrättas med röstkort”.

Nuvarande 5 kap. 3 § andra meningen i kyrkomötets arbetsordning anger att omröstningspropositionen läses upp ännu en gång ”sedan ledamöterna har intagit sina platser”. I skrivelsens förslag till 6 kap. 3 § har denna mening inte tagits med, då samtliga ledamöter, under nuvarande arbetsformer, förväntas sitta på sina platser under hela beslutspasset.

Utseende av auktoriserad revisor

Förslaget till 1 kap. 8 § i kyrkomötets arbetsordning i skrivelsen kodifierar gällande praxis att kyrkomötet ska, på förslag av kyrkomötets ordförande, utse auktoriserad revisor för kyrkomötet.

Gällande praxis är att det går att lämna in motioner först efter det att kallelsen till kyrkomötet har skickats ut. I skrivelsen föreslås att detta regleras i kyrkomötets arbetsordning genom 3 kap. 3 §. Paragrafen anger, enligt förslaget, att motionstiden påbörjas i samband med att kallelsen till årets kyrkomötessammanträde skickas ut och att detta ska ske senast fyra månader innan årets kyrkomötessammanträde inleds.

Inkallade ersättares roll i utskotten

Det kan uppstå fall där en nomineringsgrupp endast har en ledamotsplats och ingen ersättningsplats i ett utskott. Enligt gällande praxis kan en ersättare för en kyrkomötesledamot som har lämnat återbud träda in som ledamot i det utskott där kyrkomötesledamoten är ledamot. Förslaget till 4 kap. 4 § i skrivelsen motsvarar den nuvarande bestämmelsen i 4 kap. 2 § tredje stycket i kyrkomötets arbetsordning. Däremot har förslaget en annan lydelse för att det tydligare ska framgå att sådana fall ovan är i enlighet med arbetsordningens reglering.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Till 1999 års kyrkomöte överlämnade Centralstyrelsen en skrivelse med förslag till arbetsordning för kyrkomötet (CsSkr 1999:4). Kyrkomötets beslut om Arbetsordning för kyrkomötet meddelades i juni 1999 och arbetsordningen trädde i kraft den 1 januari 2000. Därefter har kyrkomötet vid tio tillfällen beslutat om ändringar i arbetsordningen i och med antagandet av SvKB 2002:11, 2009:5, 2010:7, 2011:11, 2012:10, 2013:5, 2013:11, 2017:6, 2018:4 samt 2022:8.

Kyrkomötet beslutade 2009, med anledning av en motion (motion 2009:02, Kr 2009:3), att uppdra åt kyrkomötets presidium att se över kyrkomötets arbetsformer. I uppdraget ingick att särskilt beakta motionens intentioner och förslag.

Presidiet återkom till 2011 års kyrkomöte med en redogörelse. Presidiet noterade att det kunde bli skillnader i hur många motioner respektive utskott fick hänvisa till sig. Kyrkomötets presidium föreslog därför att det skulle införas en bestämmelse i kyrkomötets arbetsordning som gjorde det möjligt för kyrkomötet att göra avsteg från den huvudsakliga fördelningsprincipen.

Presidiet tog i sin redogörelse också upp frågan om förenklad motionsbehandling. I redogörelsen menade presidiet att det borde införas en bestämmelse i kyrkomötets arbetsordning som tydliggjorde möjligheten av en förenklad motionsbehandling. Denna skulle vara begränsad till att avse likartade motioner som väckts inom samma mandatperiod och som hade avslagits av kyrkomötet.

Vidare tog presidiet upp frågan om den frågedebatt som enligt den gällande arbetsordningen skulle hållas innan kyrkomötet fattade beslut i något ärende som hade beretts av ett utskott. Presidiet föreslog att frågedebatten skulle avskaffas och att det i stället skulle införas en debatt av tematisk karaktär. En sådan debatt skulle hållas då det ansågs vara motiverat.

I sitt betänkande (Kr 2011:1) instämde kyrkorättsutskottet huvudsakligen i presidiets bedömning. Kyrkorättsutskottet föreslog att kyrkomötet skulle bifalla presidiets förslag. Kyrkomötet beslutade i enlighet utskottets förslag.

Vid 2013 års kyrkomöte behandlade kyrkorättsutskottet några motioner som rörde kyrkomötets arbetsformer. I en av dessa (motion 2013:90) föreslogs att ordningen med en allmänkyrklig debatt och frågedebatt skulle införas i arbetsordningen. I sitt betänkande (Kr 2013:2) sade utskottet att de fann att den ordning som hade införts genom beslut vid 2011 års kyrkomöte var tillfredsställande och att förslaget därför borde avslås.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

I presidiets skrivelse Kyrkomötets arbetsformer till kyrkomötet 2017 (PSkr 2017:1) lämnades bland annat förslag om att det skulle införas en ordning med tematiska kyrkomötessammanträden under det andra och fjärde året i mandatperioden. Kyrkomötet skulle då behandla ett fastställt tema.

Kyrkorättsutskottet behandlade presidiets skrivelse i betänkandet Kyrkomötets arbetsformer (Kr 2017:1). Utskottet lade fram ett förslag till en särskild arbetsordning för kyrkomötet med bestämmelser om tematiska kyrkomötessammanträden, se vidare Kr 2017:1 för en närmare redogörelse. Kyrkomötet beslutade att anta den föreslagna särskilda arbetsordningen samt att 2019 genomföra ett tematiskt kyrkomöte. Kyrkomötets beslut avvek dock från utskottets förslag på så vis att det var kyrkomötet självt och inte presidiet som skulle besluta om temat.

I presidiets skrivelse Tematiska kyrkomötessammanträden till kyrkomötet 2022 (PSkr 2022:1) lämnade presidiet återigen förslag på bland annat ett tematiskt kyrkomöte 2024, se vidare O 2022:4 för en närmare redogörelse.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Arbetsordningens reglering av debatter under kyrkomötet

Kyrkomötets arbetsordning innehåller vissa bestämmelser avseende vad som ska gälla vid debatter under kyrkomötet i 2 kap. 3–6 §§. Till exempel finns bestämmelsen i 2 kap. 5 § andra stycket som anger att tiden för replik inte får överstiga två minuter. Debattregler fastställs dock genom särskilt beslut som, på förslag av presidiet, fattas för varje år av kyrkomötet vid den första sessionen. Detta har varit praxis i många år. För 2024 års kyrkomöte var debattreglerna för den andra sessionen följande.

Den som ville och fick yttra sig i ett ärende i plenum skulle alltid anmäla *Begäran om ordet* i mötesverktyget. I varje ärende fick alla talare ett anförande som inte fick överstiga tre minuter. Reglerna om talartid gällde för alla som hade yttranderätt, d.v.s. ledamöter, biskopar samt även revisorer och ledamöter i kyrkostyrelsen som inte var ledamöter av kyrkomötet. Det konstaterades vara önskvärt att så många som möjligt föranmälde sig. Även den som företrädde utskottet behövde lämna in en *Begäran om ordet* i mötesverktyget, liksom företrädare för skrivelse, motion och reservation. Kyrkomötets presidium skickade före den andra sessionen ut en preliminär plan för ärendenas behandling i plenum.

Oberoende av talarordningen fick ordföranden lämna ordet till den som tidigare hade yttrat sig i det ärende som behandlades för att bemöta det som närmast föregående talare hade sagt eller för rättelse med anledning av dennes anförande (replik). Sådan replik skulle begäras under pågående anförande. Vid behandling av en skrivelse från kyrkostyrelsen hade kyrkostyrelsens ordförande eller annan företrädare för kyrkostyrelsen rätt till replik för att lämna en upplysning. Varje talare fick högst två repliker på varje anförande. Tiden för replik fick inte överstiga en minut. Den som hade förbrukat sin replikrätt kunde efter sista repliken i ett replikskifte få antecknat till protokollet att hen inte hade rätt till någon ytterligare replik. Anteckningen till protokollet skedde på ledamotens begäran.

Utskottsbetänkandena föredrogs inte i plenum och om inte något annat sades ansågs utskottet ha föreslagit bifall till sina förslag i betänkandet. Annat förslag än bifall till utskottets förslag skulle framställas i mötesverktyget i samband med *Begäran om ordet* och tydligt framställas muntligt under överläggningen. För närmare redogörelse av debattregler vid behandling av utskottsbetänkanden, se kyrkomötets protokoll 2024 § 10 med hänvisning.

Oberoende av talarordningen fick den som hade rätt att yttra sig i överläggningen instämma med närmast föregående talare utan att ange skälen. Ett instämmande betydde att man till fullo stod bakom varje ord talaren sagt. Den som ville instämma i ett anförande behövde anmäla *Instämmande* i mötesverktyget omedelbart efter att det anförande som instämmandet avsåg hade avslutats.

En ledamot som deltog i beslutet i ett ärende som helt eller delvis ville reservera sig mot det beslut som kyrkomötet har fattat, skulle anmäla reservationen genom att fylla i *Reservation* i mötesverktyget innan sammanträdet i plenum har avslutats den dag som beslutet fattades. Den ledamot som ville utveckla en reservation genom en skriftlig motivering skrev den i textrutan som fanns i reservationsformuläret i mötesverktyget. Utvecklade reservationer behövde lämnas innan årets kyrkomöte avslutades och detsamma gällde den som ville ansluta till en utvecklad reservation.

Biskopsmötet

Biskopsmötet består av stiftens biskopar, d.v.s. de 13 biskopar som är anställda som biskop i ett stift och ärkebiskopen. Det är ärkebiskopen som är ordförande och kallar till överläggningar. Varje biskop utövar dock sitt uppdrag som biskop självständigt.

Biskopsmötet sammanträdde första gången 1898 och har från 1909 samlats regelbundet för att ge biskoparna tillfälle att överlägga i frågor som har varit angelägna för dem och för kyrkan (CsSkr 1999:3 s. 2–160). Biskopsmötet ger ut biskopsbrev i frågor som gäller kyrkans vinningstjänst, läroansvaret, pastorala och etiska frågor och liknande.

Förutom att vara ett organ för överläggning och samråd mellan stiftsbiskoparna i frågor som rör biskoparnas uppdrag, stiftsledning och ämbetsansvar, ska biskopsmötet ha tillsyn över biskoparnas verksamhet (10 kap. 7 § kyrkoordningen). I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar (57 kap. 2 § kyrkoordningen). Det är dock förbehållet Ansvarsnämnden för biskopar att ingripa mot biskopar i tillsynsfrågor.

Biskopens roll i kyrkomötet

I 11 kap. 1 § första stycket kyrkoordningen anges att kyrkomötet består av 251 valda ledamöter. Andra stycket reglerar biskoparnas ställning i kyrkomötet och anger att i kyrkomötets arbete deltar också stiftens biskopar. Andra stycket avser att uttrycka att biskoparna, trots att de inte är ledamöter, ändå tillhör kyrkomötet och därmed har särskilda uppgifter och befogenheter.

Det framgår av 33 kap. 8 § kyrkoordningen att biskoparna inte är valbara till kyrkomötet. Enligt 11 kap. 9 § första stycket kyrkoordningen har biskoparna förslagsrätt och yttranderätt i kyrkomötets plenum. En biskop anses vidare kunna ge tillkänna en särskild mening med anledning av ett kyrkomötesbeslut och få denna mening antecknad till protokollet.

De utövar sitt läroansvar i första hand genom sitt deltagande i läronämnden, där alla biskopar är självskrivna ledamöter enligt 11 kap. 16 § kyrkoordningen.

Biskoparna har även möjlighet att besluta om en särskild beslutsordning enligt 11 kap. 18 § kyrkoordningen. Detta gäller ärenden som räknas upp i 11 kap. 17 § första stycket 1–5 kyrkoordningen. Läronämnden kan också bedöma att en fråga, som inte räknas upp i de punkterna, ändå har sådana läromässiga implikationer att den särskilda beslutsordningen kan komma att åberopas av biskoparna, enligt 11 kap. 17 §

tredje stycket kyrkoordningen. Detta ska läronämnden i så fall ange i sitt yttrande som lämnas i enlighet med 11 kap. 17 § andra stycket kyrkoordningen.

Enligt 4 kap. 2 a § i kyrkomötets arbetsordning har kyrkorättsnämnden en biskop som ledamot.

Biskoparna deltar också i utskottsarbetet. De deltar inte i utskottets beslut, men har rätt att anteckna en särskild mening som enligt 4 kap. 19 § i kyrkomötets arbetsordning ska fogas till utskottets betänkande.

Utskottets överväganden

Presidiets skrivelse 2025:1 Arbetsordning för kyrkomötet m.m.

Utskottets förslag:

Kyrkomötet beslutar att anta presidiets förslag till ändringar i kyrkoordningen.
Kyrkomötet beslutar att anta utskottets förslag till arbetsordning för kyrkomötet.

Utskottet delar presidiets bedömning att det finns behov av att komplettera 11 kap. 21 § kyrkoordningen med en bestämmelse om att det i protokollet även ska framgå om någon använder sin rätt att instämma i ett anförande. Liksom presidiet anser utskottet att en sådan bestämmelse lämpar sig bättre i kyrkoordningen än i arbetsordningen för kyrkomötet, så att all reglering av protokollets innehåll hålls samlad.

Utskottet delar även presidiets bedömning att den nu gällande arbetsordningen för kyrkomötet behöver en översyn avseende bland annat struktur och behov av ett moderniserat språk. Utskottet anser att presidiets förslag till ny arbetsordning för kyrkomötet har en lämpligare struktur, moderniserat språk och att ändringarna i sak är ändamålsenliga.

Kyrkorättsnämnden konstaterar i sitt yttrande 2025:5y att 1 kap. 4 § i presidiets förslag till ny arbetsordning för kyrkomötet innebär att kyrkomötets presidium ska, förutom som tidigare utse sekreterare till kyrkomötets utskott och valberedning, även utse övrig personal. Kyrkorättsnämnden föreslår att det i klartext ska anges att sekreterare i kyrkorättsnämnden och läronämnden omfattas av bestämmelsen. Kyrkorättsnämnden föreslår att bestämmelsen ges följande lydelse: *Kyrkomötets presidium utser sekreterare till kyrkomötets utskott, nämnder och valberedning samt övrig personal.*

Utskottet instämmer i kyrkorättsnämndens bedömning att bestämmelsen bör kompletteras med kyrkorättsnämndens föreslagna tillägg. Emellertid noterar utskottet att lydelsen inkluderar kyrkorättsnämnden, läronämnden och Svenska kyrkans arvodesnämnd. Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar, Svenska kyrkans valprovsningsnämnd och Svenska kyrkans överklagandenämnd omfattas inte av bestämmelsen. Hur sekreterare till dessa nämnder utses regleras närmare i kyrkoordningen.

Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår utskottet att presidiets förslag till ändringar i kyrkoordningen ska antas och att utskottets förslag till arbetsordning för kyrkomötet, *bilaga 1*, ska antas.

Motion 2025:18 Motioner i plenum

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:18.

Utskottet konstaterar inledningsvis att varje enskild ledamot har ett ansvar att ha läst de aktuella handlingarna inför kyrkomötets debatt av ärenden i plenum. Enligt utskottet är det som motionärerna föreslår en fråga som presidiet redan kan hantera. Vidare

- O 2025:2 anser utskottet att en sådan förändring riskerar att förlänga debatten i plenum, då utskottets representant sällan utnyttjar den fulla talartiden. Utskottet vill även framhålla kyrkorättsnämndens yttrande 2025:13y, där nämnden anser att en ändring i arbetsordningen för kyrkomötet bör föregås av en utredning av frågan. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att motion 2025:18 ska avslås.

Motion 2025:82 Stärkt episkopal roll i teologiska initiativ

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:82.

Utskottet konstaterar, i likhet med det motionssvar som De ungas kyrkomöte har antagit, att biskoparna redan individuellt eller tillsammans med fler biskopar kan lägga fram motioner till kyrkomötet. Vidare konstaterar utskottet att läronämnden, där alla stiftens biskopar är ledamöter, ska yttra sig i särskilda frågor som rör Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, innan kyrkomötet beslutar i sådana ärenden. Utskottet noterar att biskoparna även har möjlighet att besluta om en särskild beslutsordning i kyrkomötet i vissa fall. Utskottet konstaterar sammanfattningsvis att det finns en välfungerande balans mellan de folkvaldas och biskoparnas roll i kyrkomötet och att det inte finns några skäl att ändra på den nuvarande ordningen. Med anledning av det anförda föreslår utskottet att motion 2025:82 ska avslås.

Uppsala den 2 oktober 2025

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Mathias Brink, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Carl Johan Karlsson, Inga-Lill Röhr, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Mats Berglund, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist och Anette Nordgren.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Solveig Oskarsson, Roberth Krantz, Sebastian Ekeröth Clausson, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena Funckmark, Eva-Karin Torhem Arnell, Hanna Hesser Nordin, Robert Fredriksson, Lars B Andersson, Ann-Marie Strömberg, Nils Jernqvist, Stefan Aro och Helena Björkman.

Biskop Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.

Bilaga 1

Utskottets förslag till arbetsordning för kyrkomötet

O 2025:2
Bilaga 1

Kyrkomötet beslutar följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § I arbetsordningen avses med
kyrkomötets presidium: kyrkomötets ordförande och två vice ordförande
sekreteraren: kyrkomötets sekreterare.

2 § Kyrkomötet utser för varje mandatperiod en sekreterare. Endast den som är döpt och tillhör Svenska kyrkan får vara sekreterare i kyrkomötet.

3 § Kyrkomötets presidium beslutar efter samråd med kyrkostyrelsen och företrädare för nomineringsgrupperna om tid, plats och lokaler för kyrkomötets sammanträden.

4 § Kyrkomötets presidium utser sekreterare till kyrkomötets utskott, nämnder och valberedning, samt övrig personal. Kyrkostyrelsen ansvarar för att de resurser som är nödvändiga för kyrkomötets genomförande tillhandahålls.

5 § Kyrkomötet kan på förslag av ordföranden besluta att för särskilt fall avvika från bestämmelser i arbetsordningen.

Ett förslag enligt första stycket prövas genom omröstning utan föregående beredning i utskott. För beslut krävs att minst tre fjärdedelar av de röstande och mer än hälften av kyrkomötets ledamöter ansluter sig till förslaget.

6 § En ledamot som är förhindrad att delta i ett kyrkomötessammanträde ska så tidigt som möjligt anmäla det till ordföranden eller den ordföranden bestämmer.

7 § Kyrkomötets ordförande ska

1. leda kyrkomötets arbete och sammanträden i plenum,
2. kalla ledamöter och övriga som har rätt att delta till kyrkomötets sammanträden,
3. offentliggöra när och var kyrkomötets sammanträden äger rum,
4. tillse att ersättare kallas när en ledamot är förhindrad att delta i ett kyrkomötessammanträde,
5. upprätta en föredragningslista för varje sammanträdesdag i plenum,
6. besluta om gudstjänster och andaktsstunder i samband med kyrkomötets sammanträden, och
7. kalla företrädare för kyrkomötets nomineringsgrupper till överläggningar om kyrkomötets arbete.
8. kalla till samråd med utskottens presidier inför kyrkomötet.

8 § Kyrkomötet utser på förslag av kyrkomötets ordförande auktoriserad revisor för kyrkomötet.

2 kap. Sammanträden i plenum

1 § I plenisalen tar ledamöterna plats i den ordning som kyrkomötets presidium bestämmer.

Särskilda platser ska finnas för biskoparna och för de ledamöter i kyrkostyrelsen, läronämnden och kyrkorättsnämnden som inte är ledamöter av kyrkomötet samt för kyrkomötets revisorer.

2 § Kyrkomötet samlas till sammanträde i plenum enligt vad som framgår av kallelsen till kyrkomötets sammanträde.

3 § Kyrkomötet beslutar på förslag av kyrkomötets presidium om de *debattregler* som ska gälla vid kyrkomötets sammanträde.

Av debattreglerna ska bland annat framgå hur begäran om ordet ska göras och i vilken ordning anmälda talare får tala.

3 kap. Ärendenas väckande

1 § Skrivelser från kyrkostyrelsen eller kyrkomötets presidium ska senast två månader innan årets kyrkomötessammanträde inleds sändas till alla som har rätt att delta i kyrkomötets överläggningar.

2 § Motioner ska senast två månader innan årets kyrkomötessammanträde inleds lämnas till kyrkomötet via det system som tillhandahålls för ändamålet.

Kyrkomötets presidium får besluta att motioner med anledning av en skrivelse från kyrkostyrelsen eller från kyrkomötets presidium får väckas senare.

3 § Motionstiden påbörjas i samband med att kallelsen till årets kyrkomötessammanträde skickas ut. Detta ska ske senast fyra månader innan årets kyrkomötessammanträde inleds.

4 § Kyrkomötets presidium ska tillse att inkomna motioner skickas till alla som har rätt att delta i kyrkomötets sammanträden.

5 § Ett utskott får väcka förslag i ett ämne som enligt 4 kap. 9–16 §§ hör till utskottets beredningsområde (*utskottsinitiativ*).

Tematiskt kyrkomötessammanträde

6 § Kyrkomötet får hålla sammanträde som behandlar ett eller flera särskilda ämnen (*tematiskt kyrkomötessammanträde*). Förslag om att hålla ett tematiskt kyrkomötessammanträde och vilket eller vilka särskilda ämnen som ska behandlas vid det sammanträdet läggs fram av kyrkomötets presidium.

Kyrkomötet får fatta beslut om att hålla ett tematiskt kyrkomötessammanträde och om tema för ett sådant sammanträde senast vid kyrkomötet året innan sammanträdet ska hållas.

7 § Vid ett tematiskt kyrkomötessammanträde ska kyrkomötet endast ta upp motioner till behandling som

1. berör det eller de särskilda ämnen som kyrkomötet ska behandla, eller
2. har inlämnats med anledning av en skrivelse från kyrkostyrelsen eller kyrkomötets presidium.

4 kap. Ärendenas beredning

O 2025:2
Bilaga 1

Utskotten

1 § För beredning av kyrkomötets ärenden finns följande fasta utskott.

1. Gudstjänstutskottet,
2. Organisationsutskottet,
3. Tillsyns- och uppdragsutskottet,
4. Ekonomiutskottet,
5. Ekumenikutskottet,
6. Kyrkolivsutskottet,
7. Samhälls- och kulturutskottet, och
8. Förvaltarskapsutskottet.

Kyrkomötet kan för beredning av ett visst ärende eller vissa slag av ärenden tillsätta ett eller flera tillfälliga utskott.

2 § Varje utskott ska ha femton ledamöter och lika många ersättare som väljs av kyrkomötet.

En kyrkomötesledamot kan vara ersättare i fler än ett utskott. En kyrkomötesledamot som är ledamot i ett utskott kan dock inte vara ledamot eller ersättare i något annat utskott.

Val av utskott gäller från det att utskottsvalen har skett till och med den 31 december nästkommande valår.

För varje utskott väljer kyrkomötet en ordförande och en vice ordförande.

3 § Ersättarna har rätt att närvara vid utskottets sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i besluten.

4 § En inkallad ersättare för en kyrkomötesledamot får tjänstgöra i det eller de utskott där kyrkomötesledamoten är ledamot eller ersättare.

5 § En eller flera biskopar får enligt kyrkomötets beslut delta i ett utskotts överläggningar, men inte i besluten.

Sammanträden inom stängda dörrar

6 § Utskotten ska sammanträda inom stängda dörrar.

Utskotten får medge att även någon annan än en ledamot, en ersättare eller en sekreterare i utskottet får närvara vid ett sammanträde inom stängda dörrar.

Valberedning

7 § För beredning av frågor om val inom kyrkomötet finns kyrkomötets valberedning. Valberedningen ska ha 15 ledamöter. För valberedningen väljer kyrkomötet en ordförande och en vice ordförande.

8 § Valberedningen väljs vid kyrkomötets sammanträde enligt 11 kap. 6 a § i kyrkoordningen. Valet gäller till dess att kyrkomötet har valt en ny valberedning under nästa mandatperiod.

Utskottens beredningsområden

9 § Gudstjänstutskottet bereder ärenden om Svenska kyrkans böcker, gudstjänster, sakrament och övriga handlingar (kyrkoordningens 5 avdelning).

10 § Organisationsutskottet bereder ärenden om den kyrkliga organisationen avseende församlingarna, stiftet och den nationella nivån, om församlingstillhörighet och indelning och om val (kyrkoordningens 2, 3, 4, 8 och 9 avdelningar).

Organisationsutskottet bereder också ärenden om lagen om Svenska kyrkan (1998:1591), lagstiftningsfrågor om Svenska kyrkan som registrerat trossamfund, begravningsverksamheten samt kyrkomötets arbetsordning och instruktionen för kyrkostyrelsen.

Härutöver bereder organisationsutskottet också verksamhetsberättelser överlämnade av Svenska kyrkans valprovsnämnd och Svenska kyrkans arvodesnämnd för den nationella nivån.

11 § Tillsyns- och uppdragsutskottet bereder ärenden om Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, om kyrkotillhörighet, om kyrkliga uppdrag, om handlingar och register samt om tillsyn och överklagande (kyrkoordningens 1, 6, 7, 12 och 13 avdelningar).

Tillsyns- och uppdragsutskottet bereder också verksamhetsberättelser överlämnade av Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar och av Svenska kyrkans överklagandenämnd.

12 § Ekonomiutskottet bereder ärenden om Svenska kyrkans ekonomi och egendom (kyrkoordningens 10 och 11 avdelningar) fränsett ärenden om den kulturhistoriskt värdefulla egendomen som enligt 16 § bereds av förvaltarekapsutskottet. Ekonomiutskottet bereder också ärenden om prästlönetillgångarnas förvaltning ur ett ekonomiskt perspektiv, ärenden om verksamhetsinriktning och budget för den nationella nivån, ärenden om kyrkostyrelsens redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden samt ärenden om kyrkostyrelsens årsredovisning. Ekonomiutskottet yttrar sig över vissa förslag enligt 4 kap. 29 §.

13 § Ekumenikutskottet bereder ärenden om mellankyrkliga och ekumeniska frågor (kyrkoordningens 14 avdelning), om Svenska kyrkans arbete bland svenskar i andra länder samt om internationell mission och internationell diakoni.

14 § Kyrkolivsutskottet bereder ärenden om kyrkolivets utveckling, ärenden om jämställdhet och mångfald samt ärenden om tillgänglighet.

15 § Samhälls- och kulturutskottet bereder ärenden om Svenska kyrkans roll i samhället och socialaetiska frågor. Samhälls- och kulturutskottet bereder också ärenden om Svenska kyrkans kulturarbete samt kyrklig kommunikation och Svenska kyrkans förhållande till massmedia.

16 § Förvaltarekapsutskottet bereder ärenden om förvaltning av Svenska kyrkans byggnader, mark och skog ur ett hållbarhetsperspektiv. Utskottet bereder också frågor om den kulturhistoriskt värdefulla egendomen. Förvaltarekapsutskottet bereder även ärenden som på ett övergripande plan berör mänskligketens samspel med naturen, fattigdoms- och fredsfrågor samt andra perspektiv på hållbar utveckling.

17 § Ärenden som rör forskning bereds av det utskott till vilket området för forskningen hör.

O 2025:2
Bilaga 1

18 § Kyrkomötet beslutar om ärendenas fördelning till utskotten efter förslag från kyrkomötets presidium.

Kyrkomötet kan för beredning av ett visst ärende besluta att frångå den fördelning av ärenden på utskott som framgår av 9–16 §§.

19 § Utskotten sammanträder första gången på kallelse av kyrkomötets ordförande. Därefter sammanträder utskotten på kallelse av utskottsordförandena.

Läronämnden

20 § För att särskilt granska och yttra sig över förslag som rör lärofrågor finns *läronämnden*. Närmare bestämmelser om läronämnden finns i 11 kap. 16–18 §§ kyrkoordningen.

Läronämnden sammanträder på kallelse av dess ordförande eller om minst fyra ledamöter begär det.

21 § Åtta ledamöter i läronämnden väljs för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter valåret. Om en ledamot avgår under tjänstgöringstiden ska ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår.

Om ett utskott lämnar ett förslag som rör en lärofråga som läronämnden inte redan har yttrat sig över enligt 11 kap. 17 § kyrkoordningen ska nämnden yttra sig eller beredas tillfälle att yttra sig. Detsamma gäller om ett sådant förslag läggs fram i en reservation.

Kyrkorättsnämnden

22 § För att särskilt granska och yttra sig över förslag till ändringar i bestämmelser som beslutas av kyrkomötet finns *kyrkorättsnämnden*. Kyrkorättsnämnden sammanträder på kallelse av dess ordförande.

23 § Kyrkorättsnämnden ska bestå av följande nio ledamöter:

1. fem ledamöter av kyrkomötet,
2. tre ledamöter som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen och som har dokumenterad erfarenhet inom det kyrkorättsliga området, samt
3. en ledamot som har anställning som biskop.

De ledamöter som avses i första stycket punkt 2 ska inte vara ledamöter av kyrkomötet.

24 § Ledamöter i kyrkorättsnämnden väljs av kyrkomötet. Valen gäller för fyra år räknat från den 1 januari året efter valåret. Om en ledamot avgår under tjänstgöringstiden ska ett fyllnadsval hållas för den tid som återstår.

Kyrkomötet väljer också bland de ledamöter som avses i 23 § första stycket punkt 1 en ordförande och en vice ordförande i kyrkorättsnämnden.

Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. kyrkoordningen om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande ska gälla för ledamöterna som avses i 23 § första stycket punkt 2.

25 § Det som sägs om utskotten i 5 kap. 1–3 §§ ska i tillämpliga delar även gälla kyrkorättsnämnden.

26 § Kyrkorättsnämnden får handlägga ett ärende bara om minst tre av de ledamöter som avses i 23 § första stycket punkt 1 samt två av de ledamöter som avses i 23 § första stycket punkt 2 är närvarande.

27 § Kyrkorättsnämnden ska yttra sig över förslag till ändringar i kyrkoordningen och i andra bestämmelser som beslutas av kyrkomötet och som finns i en skrivelse från kyrkostyrelsen eller kyrkomötets presidium eller i en motion.

Om ett utskott avser att föreslå en ändring i kyrkoordningen eller i andra bestämmelser som beslutas av kyrkomötet och som kyrkorättsnämnden inte redan har yttrat sig över enligt första stycket, ska nämnden yttra sig. Detsamma gäller om ett sådant förslag läggs fram i en reservation.

Utskottens betänkanden

28 § Utskotten ska avge betänkanden i de ärenden som har lämnats till utskotten för beredning. Betänkandena ska utmynna i förslag till kyrkomötesbeslut.

29 § Ett utskott får ge andra utskott tillfälle att yttra sig i ett ärende som berör deras beredningsområden.

Innan ett utskott avger ett betänkande i ett ärende av betydelse för verksamhetsinriktning för den nationella nivån ska utskottet inhämta yttrande av ekonomiutskottet.

Förenklad motionsbehandling

30 § Om en motion väcks i ett ärende som kyrkomötet tidigare under samma mandatperiod har behandlat och motionen därvid har avslagits kan kyrkomötets presidium besluta att förenklad motionsbehandling får tillämpas avseende motionen.

Om presidiet har beslutat om förenklad motionsbehandling enligt första stycket kan utskottsbetänkandet innehålla endast en hänvisning till tidigare betänkande samt en upplysning om att förenklad motionsbehandling tillämpas.

Fortsatt beredning

31 § Om ett utskott finner att ett ärende inte hinner beredas under det första kyrkomötessammanträdet under året och att utskottet därför behöver tid för ytterligare beredning mellan det första och det andra sammanträdet enligt 11 kap. 12 § andra stycket kyrkoordningen, ska utskottet så snart som möjligt anmäla detta till kyrkomötets ordförande. En sådan anmälan ska innehålla förslag om ärendets beredning.

Kyrkomötets presidium ska lämna förslag till kyrkomötesbeslut om ärendets beredning.

5 kap. Ärendenas avgörande i utskott och andra beredande organ

1 § När ett utskott ska avgöra ett ärende tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 31–34 §§ kyrkoordningen.

2 § Den som har deltagit i avgörandet av ett ärende får reservera sig mot beslutet eller lämna ett *särskilt yttrande*.

En biskop eller en ersättare som har deltagit i utskottets överläggningar får anteckna en *särskild mening*.

Rätten att reservera sig eller lämna ett särskilt yttrande gäller även ledamöterna i läronämnden, kyrkorättsnämnden och valberedningen.

Reservationer och särskilda yttranden av en ledamot samt särskilda meningar av en biskop eller en ersättare som har deltagit i utskottets överläggningar ska fogas till

betänkandet. Till betänkandet ska även fogas yttranden av läronämnden, kyrkorättsnämnden och andra utskott.

Även till yttranden från läronämnden, kyrkorättsnämnden och utskott ska fogas reservationer och särskilda yttranden. Reservationer och särskilda yttranden från ledamöter i valberedningen ska fogas till valberedningens protokoll.

3 § En reservation, ett särskilt yttrande eller en särskild mening ska *anmälas* i samband med att ärendets avgörs. En reservation, ett särskilt yttrande eller en särskild mening som avfattas skriftligen ska lämnas senast vid den tidpunkt som ordföranden bestämmer.

4 § Kyrkomötets presidium ska tillse att de betänkanden som ska behandlas vid det andra kyrkomötessammanträdet under året sänds till alla som har rätt att delta i kyrkomötets överläggningar. Betänkandena ska vara utsända senast en vecka innan sammanträdet inleds.

6 kap. Ärendenas avgörande i plenum

1 § Om ordföranden finner att en viss fråga enligt kyrkoordningen eller arbetsordningen inte ska behandlas av kyrkomötet, ska ordföranden tillkännage det vid ett sammanträde i plenum med angivande av skälen för sitt ställningstagande. En sådan fråga kan därefter behandlas av kyrkomötet, bara om kyrkomötet på yrkande av någon ledamot förklarar att det inte godkänner ordförandens bedömning.

2 § Vill någon inför avgörandet av ett ärende framställa ett förslag som inte redovisas i utskottets betänkande, men som ligger inom ramen för utskottets beredning av ärendet, ska ledamoten snarast underrätta ordföranden om förslaget. Förslaget ska göras tillgängligt för alla ledamöter innan ärendet avgörs.

3 § När ett ärende ska avgöras upprättar ordföranden en omröstningsproposition som läses upp för godkännande. Röstning sker via acklamation såvida inte någon ledamot begär omröstning.

Omröstning förrättas med handuppräckning med röstkort.

Om ordföranden efter en omröstning med handuppräckning är tveksam om omröstningens resultat eller om en ledamot begär rösträkning, verkställs rösträkning med namnupprop eller med omröstningsapparat.

4 § När ett ärende har avgjorts genom rösträkning ska voteringslistor som visar hur var och en har röstat fogas till protokollet.

5 § När ett val genomförs med slutna sedlar utser kyrkomötet två ledamöter att ta plats vid ordförandebordet för att tillsammans med sekreteraren föra anteckningar över valet.

Upprop verkställs i följande ordning: vice ordförandena ropas upp först och därefter övriga ledamöter efter platsnummer. Ordföranden ropas upp sist. En ledamot som ropas upp ska gå fram till ordförandebordet och lämna sin valsedel till ordföranden.

När alla har avlämnat sina valsedlar öppnas och läses de av ordföranden. Om kyrkomötet beslutar det kan sammanräkningen i stället genomföras separat. Den leds då av ordföranden eller en vice ordförande med biträde av de båda i första stycket nämnda ledamöterna och sekreteraren.

Sammanräkningen ska vara offentlig. Ordföranden meddelar resultatet av valet, så snart som detta har fastställts.

6 § Kyrkomötets skrivelser och andra expeditioner skrivs under av kyrkomötets ordförande och kontrasigneras av sekreteraren.

-
1. Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.
 2. Genom beslutet upphävs kyrkomötets beslut (SvKB 1999:3) om arbetsordning för kyrkomötet.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:5y

Arbetsordning för kyrkomötet m.m.

Kyrkorättsnämndens yttrande över kyrkomötets presidiums skrivelse 2025:1 Arbetsordning för kyrkomötet m.m.

Skrivelsen innehåller förslag till en ny arbetsordning för kyrkomötet. Därutöver föreslås ett tillägg till kyrkoordningen som berör innehållet i kyrkomötets protokoll. Ändringarna föranleds av ett beslut av kyrkomötets presidium att inför mandatperiodens sista år göra en översyn av gällande arbetsordning. I samband med det arbetet har det uppmärksamats att regleringen avseende kyrkomötets protokoll i 11 kap. 21 § kyrkoordningen inte överensstämmer med kyrkomötets faktiska och etablerade arbetssätt vad avser dokumentation av instämmanden.

Förslaget innebär att bestämmelsen i 11 kap. 21 § kyrkoordningen om att det vid sammanträden i plenum ska föras fullständiga protokoll kompletteras med att det för varje ärende även ska redovisas vilka ledamöter och biskopar som har instämt i ett anförande. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget att erinra mot den i skrivelsen föreslagna ändringen i kyrkoordningen

I fråga om den föreslagna nya arbetsordningen konstaterar kyrkorättsnämnden att förslaget innebär att kyrkomötets presidium ska, förutom att som tidigare utse sekreterare till kyrkomötets utskott och valberedning, även utse *övrig personal* (1 kap. 4 § första meningen i förslag till arbetsordning för kyrkomötet). Kyrkorättsnämnden föreslår, för tydlighetens skull, att det i klartext anges att sekreterare i kyrkorättsnämnden och läronämnden omfattas av bestämmelsen. Kyrkorättsnämnden föreslår därför att bestämmelsen ges följande lydelse: *Kyrkomötets presidium utser sekreterare till kyrkomötets utskott, nämnder och valberedning samt övrig personal*. Kyrkorättsnämnden har i övrigt inget att erinra mot den föreslagna nya arbetsordningen.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Robert Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:13y

Motioner i plenum

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:18 Motioner i plenum.

I motion 2025:18 föreslås kyrkomötet besluta att vid presentation av och debatt om motioner i plenum ska utskottets förslag presenteras först. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Vid behandlingen av motioner i plenum är det av största vikt att debatten sker med tydlig struktur och förståelse för vad som faktiskt föreslås. Det har förekommit att motionären ges ordet före utskottet, vilket kan leda till att debatten inleds innan det är tydligt vad utskottet föreslår och varför.

För att underlätta en tydlig och rättvis behandling av ärenden bör utskottets förslag alltid presenteras först i plenum.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en begäran om en ändring i arbetsordningen för kyrkomötet. Av motionärens förslag till beslut framgår inte vad förslaget innebär och var i arbetsordningen ändringen ska införas. Kyrkorättsnämnden anser att en ändring bör föregås av en utredning av frågan innan beslut fattas.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:26y

Stärkt episkopal roll i teologiska initiativ

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:82 Stärkt episkopal roll i teologiska initiativ.

I motion 2025:82 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och för kyrkomötet lägga fram förslag till ändrad lydelse i kyrkoordningen som stärker biskopsmötets roll som initiativtagare i frågor som rör Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära, i enlighet med vad som anförs i motionen, samt tillse att utredningen, inom ramen för detta uppdrag, särskilt prövar en modell där biskopsmötet, efter beslut med kvalificerad majoritet, ges formell rätt att väcka motioner till kyrkomötet i frågor som rör Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Svenska kyrkan vilar på en fruktbar spänning och samverkan mellan två grundpelare: dels en demokratisk organisation med det folkvalda kyrkomötet som högsta beslutande organ, dels kyrkans ämbete där biskoparna genom biskopsmötet bär ett särskilt andligt och teologiskt ansvar. Biskopsmötet har en huvudsakligen rådgivande och reaktiv roll i förhållande till kyrkomötet och kyrkostyrelsen. Läronämnden har en viktig beredande funktion men saknar initiativrätt. Den ska yttra sig innan kyrkomötet beslutar i ärenden som anges i kyrkoordningen. Nämda ordning för med sig huvudsakligen två svagheter. Den ena är att biskopsmötets nuvarande roll i första hand är att yttra sig över ärenden som väckts av andra. Det är en viktig remissinstans men har en alltför reaktiv roll. Detta lämnar ett tomrum där initiativ i komplexa teologiska och existentiella frågor i hög grad överläts till motioner från enskilda ledamöter i kyrkomötet eller nomineringsgrupper. Sådana initiativ, även om de självklart är vällovliga, är inte alltid sprungna ur eller förankrade i kyrkans samlade andliga och teologiska behov. Svenska kyrkan riskerar därmed att sakna en formell, proaktiv motor för det teologiska och existentiella samtalet. Den andra svagheten är att i teorin kan kyrkomötet, med enkel majoritet, fatta beslut i centrala tros- och lärofrågor som går emot en enig eller kvalificerad majoritet i biskopsmötet. För att adressera dessa brister och skapa en mer dynamisk och teologiskt robust styrningsmodell föreslås en stärkt initiativrätt för biskopsmötet. Detta skulle innebära en ändring i kyrkoordningen så att biskopsmötet ges formell rätt att väcka motioner i frågor som rör kyrkans tro, bekännelse och lära. För att säkerställa att sådana motioner är väl genomarbetade och brett förankrade inom episkopatet, föreslås att de måste stödjas av en kvalificerad majoritet (exempelvis två tredjedelar) av biskopsmötets ledamöter. Detta krav garanterar att de ärenden som lyfts till kyrkomötet är av stor vikt och har ett starkt kollegialt stöd.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om ändringar i kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt

föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



**Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2025:3**

Begravningsfrågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlas fem motioner som på olika sätt berör begravningsverksamheten i Svenska kyrkan. Utskottet föreslår kyrkomötet att avslå samtliga motioner. Till betänkandet finns fyra reservationer och en särskild mening.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut.....	3
Motionernas förslag	3
Motion 2025:64 av Sten Janson m.fl., Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller	3
Motion 2025:69 av Marcus Romedahl, Gemensamma gravplatser för människor och husdjur.....	3
Motion 2025:80 av Jonas Noréus och Margaretha Herthelius, Förvaltning av kulturgravar.....	3
Motion 2025:107 av Jonas Noréus, Tillåt krematoriesamfälligheter.....	3
Motion 2025:129 av Anders Skogberg, Överskottsprodukter vid kremering.....	3
Yttrande från kyrkorättsnämnden.....	4
Bakgrund	4
Allmänt om begravningsverksamheten och regleringen i lag och kyrkoordning	4
Regleringen i begravningslagen.....	4
Kyrkoordningsreglering.....	4
Kremering	5
Allmänt om kremation i Sverige och Svenska kyrkan.....	5
Kyrkostyrelsens rådgivande och samordnande roll.....	5
Tidigare behandling av frågor om samverkan inom begravningsverksamheten.....	6
Återvinning av metaller efter kremation.....	8
Allmänt	8
Värdet ska tillföras Allmänna arvsfonden	8
Frågans tidigare behandling.....	8
Kulturgravar.....	9
Allmänt om regleringen om gravplats och gravrätt.....	9
Närmare om kulturgravar	9
Frågans tidigare behandling.....	10
Gemensamma gravplatser för människor och husdjur.....	11
Utskottets överväganden	11
Krematoriesamfälligheter.....	11
Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller	11
Förvaltningen av kulturgravar.....	12
Gemensamma gravplatser för människor och husdjur.....	12
Reservation 1–3	13
Särskild mening.....	14
Bilaga Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:34y	15

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:64,
2. avslå motion 2025:69,
3. avslå motion 2025:80, punkt 1,
4. avslå motion 2025:80, punkt 2,
5. avslå motion 2025:107, punkt 1,
6. avslå motion 2025:107, punkt 2,
7. avslå motion 2025:129.

Motionernas förslag

Motion 2025:64 av Sten Janson m.fl., Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett underlag för en förändring av lagstiftningen så att intäkterna från återvunna metaller i krematorierna används som del av begravningsavgiften för att hålla denna nere.

Motion 2025:69 av Marcus Romedahl, Gemensamma gravplatser för människor och husdjur

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen utreda gemensamma gravplatser för människor och smådjur.

Motion 2025:80 av Jonas Noréus och Margaretha Herthelius, Förvaltning av kulturgravar

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. föra dialog med SKAO och regeringen om samstämmiga bedömningar gällande finansiering av förvaltningen av kulturgravar,
2. i dialogen verka för att finansieringen ska bekostas av begravningsavgiften.

Motion 2025:107 av Jonas Noréus, Tillåt krematorie-samfälligheter

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda möjligheten att tillåta krematoriesamfälligheter i Svenska kyrkan,
2. återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som möjliggör detta.

Motion 2025:129 av Anders Skogberg, Överskottsprodukter vid kremering

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att en större del av de uppkomna medlen vid kremering ska komma Svenska kyrkan tillgodo.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över motion 2025:107 i Kn 2025:34y, *bilaga*.

Bakgrund

Allmänt om begravningsverksamheten och regleringen i lag och kyrkoordning

Regleringen i begravningslagen

Svenska kyrkans territoriella församlingar och kyrkliga samfälligheter har, med undantag för i Stockholms och Tranås kommuner, ansvaret för begravningsverksamheten i hela landet. Med kyrkliga samfälligheter avses här pastoraten samt den begravnings-samfällighet som enligt 2 kap. 10 a § kyrkoordningen får finnas i Göteborgs stift. Begravningshuvudmannen ansvarar för att anordna och hålla allmänna begravningsplatser för dem som är folkbokförda inom huvudmannens förvaltningsområde (1 kap. 1 § begravningslagen [1990:1144]).

Av 10 kap. 1 § begravningslagen framgår att länsstyrelsen utövar tillsyn över begravningsverksamheten. Länsstyrelsen har rätt att inspektera en verksamhet samt rätt att på begäran få de upplysningar och ta del av de handlingar och annat material som behövs för tillsynen. Om en huvudman inte fullgör sina skyldigheter får länsstyrelsen vid vite förelägga huvudmannen att fullgöra skyldigheterna (10 kap. 2 § begravningslagen). Tillsynen över begravningsverksamheten ombesörjs sedan den 1 januari 2025 av sex länsstyrelser.¹

Kyrkoordningsreglering

Församlingarna

I 2 kap. 3 § kyrkoordningen anges att föreskrifter om församlingens ansvar för begravningsverksamheten finns i begravningslagen. Av förarbetena till kyrkoordningen (CsSkr 1999:3) framgår att Svenska kyrkans centralstyrelse med detta velat markera ”att även begravningsverksamheten är en del av kyrkans uppgifter samtidigt som det görs klart att det är en allmänt samhällelig uppgift som staten har anförtrott kyrkan genom lagstiftning”.

Varje församling och pastorat som är huvudman för begravningsverksamheten ska genom beslut i kyrkofullmäktige fastställa riktlinjer för hur begravningsverksamheten ska vara utformad (2 kap. 6 a § kyrkoordningen).

Stiften

Det ingår i stiftets uppgifter att ha tillsyn över hur församlingarnas och pastoratens uppdrag som huvudman för begravningsverksamheten fullgörs (6 kap. 4 § och 57 kap. 1 § kyrkoordningen).

Den nationella nivån

Kyrkostyrelsen svarar för övergripande frågor avseende begravningsverksamheten (10 kap. 3 § andra stycket 10 kyrkoordningen). Kyrkostyrelsens arbete med frågor relaterade till begravningsverksamheten utgår från de förutsättningar som gäller för den verksamheten och kan inte inkräkta på huvudmännens i lag givna ansvar för begravningsverksamheten. Den primära uppgiften för kyrkostyrelsen är i stället att

¹ Länsstyrelserna i Norrbotten, Örebro, Stockholm, Östergötland, Västra Götaland och Skåne

bistå i gemensamma angelägenheter och att medverka till att lösa sådant som kan vara gemensamma problem.

Kyrkostyrelsen svarar idag bland annat för information, rådgivning och utbildning i juridik, ekonomi och kulturarv. Vidare svarar kyrkostyrelsen för kontakter med riksdag, regering, myndigheter och nationella organisationer. Kyrkostyrelsen har därtill tagit ansvar på området planering och samordning av krematorieverksamhet. Kyrkostyrelsen bedriver även arbete inom området krisberedskap i begravningsverksamheten. På den nationella nivån finns också en nationell samordnare för begravningsverksamheten.

Kyrkostyrelsens verksamhet finansieras i huvudsak av avgiften för gemensam verksamhet (kyrkoavgiften) och inte till någon del via begravningsavgiften.

Kremering

Allmänt om kremation i Sverige och Svenska kyrkan

Kremation är idag den klart vanligaste begravningsformen. Under 2024 kremerades 86,4 procent av de avlidna enligt uppgift från Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund (SKKF)².

Kremering ingår i begravningsavgiften, men det föreligger ingen skyldighet för den enskilde huvudmannen att anordna och hålla ett eget krematorium. I 3 kap. 1 § begravningslagen anges dock att ett krematorium får anordnas och hållas bara av den som innehar en allmän begravningsplats eller av en församling.

Utöver det egna behovet hos den huvudman som har ett krematorium utförs kremationer på uppdrag av huvudmän som saknar eget krematorium. Idag sker samarbete mellan huvudmännen på frivillig basis, samarbetet är inte reglerat annat än genom överenskommelser.

År 2023/2024 fanns det 58 krematorier och 554 huvudmän inom Svenska kyrkan samt de två kommunala huvudmännen. Fördelningen av krematorier över landet är ojämn. I södra Sverige är det ibland endast någon mil mellan två huvudmän med krematorium, medan det i norra Sverige kan vara upp till 30 mil mellan krematorierna.

Samhällets tillsyn över krematorierna ombesörjs, i likhet med tillsynen över begravningsverksamheten i stort, av sex länsstyrelser. Samhällets tillståndsgivning med avseende på miljötillstånd och tillsyn över begravningsverksamheten omfattar inte frågor om var krematorier ska vara belägna i landet eller vilken kapacitet som ska tillhandahållas.

Kyrkostyrelsens rådgivande och samordnande roll

Eftersom varje huvudman ska tillhandahålla kremation har det ansetts lämpligt att Svenska kyrkan på nationell nivå har en övergripande plan för och tar fram strategiskt beslutsunderlag för krematorieverksamheten i landet. Kyrkostyrelsen inledde mot den bakgrunden under hösten 2023 ett projekt med målet att ta fram ett strategiskt underlag för begravningshuvudmännens framtida planering av krematorier. Projektet har samlat in och analyserat data av betydelse för det framtida behovet av och tillgången till krematorier i olika delar av landet. 2024 presenterades resultatet av projektet som består i dels en skriftlig rapport, dels ett interaktivt digitalt verktyg. I den skriftliga rapporten redovisas hur behovet av kremationer stämmer överens med kremationskapaciteten i landet, nu och fram till 2050. Vidare presenteras ett antal kriterier inom områden som miljö, teknik, ekonomi och personal som föreslås vara vägledande vid

² Kremationsstatistik 2024, Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund

begravningshuvudmännens strategiska planering av krematorieverksamheten. Det presenteras också en bild av hur en ny ”förutsättningslös” struktur av krematorieverksamheten skulle kunna se ut. Bilden är tänkt att visa hur krematorieverksamheten skulle kunna organiseras på ett effektivt och hållbart sätt om den skulle byggas upp från grunden idag. Slutligen har projektet tittat på frågan om hur ett utökat nationellt stöd i strategiska begravningsfrågor skulle kunna se ut. Som komplement till rapporten finns det interaktiva digitala verktyget vilket tagits fram för att illustrera fakta, prognoser och simuleringar på krematorienivå, stiftsnivå och Sverigenivå. För respektive stift presenteras också en analys med förslag på förändringar för en mer effektiv och hållbar förvaltning, som säkerställer att begravningslagens regler uppfylls på ett tillfredsställande sätt med hänsyn tagen till de kriterier som presenteras i den skriftliga rapporten.

Tidigare behandling av frågor om samverkan inom begravningsverksamheten

Allmänt om partiella samfälligheter

Före kyrkoordningens tillkomst var det möjligt att bilda s.k. partiella samfälligheter för att ansvara för en eller flera särskilda uppgifter. När kyrkoordningen beslutades försvann, med Samfälligheten Gotlands kyrkor som enda undantag, möjligheten att bilda partiella samfälligheter. Svenska kyrkans centralstyrelse menade i sin kyrkoordningsskrivelse till kyrkomötet 1999 att det dittillsvarande systemet med partiella samfälligheter hade lett till en olycklig uppdelning där samfälligheten hade ansvaret för de "tunga" ekonomiska uppgifterna (begravningsplatser, byggnader och personal) medan församlingen svarade för församlingsangelägenheter i övrigt. Man framhöll vidare att situationen där samfälligheten och församlingen utdebiterade medel för sina respektive delar i vissa fall också hade lett till praktiska problem, till exempel vad gällde ansvarsfördelningen.

Kyrkomötesuppdraget 2003

Med bifall till motion 2003:36 beslutade kyrkomötet redan 2003 att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda frågan om möjlighet att i andra stift än Visby bilda samfälligheter som kunde ha det ekonomiska ansvaret för kyrkounderhållet i de pastorat som ingår i samfälligheten. Kyrkostyrelsen utvidgade sedan själv uppdraget till att omfatta även frågan om behov av partiella samfälligheter för andra uppgifter, såsom begravningsverksamheten. Den promemoria som togs fram innehöll en genomgång av hur ett system med partiella fastigheter skulle kunna se ut i men tog inte ställning i sakfrågan om det borde bli möjligt att bilda sådana. Promemorian sändes ut på remiss varefter kyrkostyrelsen till 2005 års kyrkomöte redovisade att en klar majoritet av remissinstanserna avstyrkt förslaget och ansåg att det var olämpligt att införa ett system som ytterligare komplicerade regelverket och den kyrkliga organisationen (KsSkr 2005:3, bilaga 2). Kyrkostyrelsen anförde i skrivelsen att man med hänsyn till remissutfallet valt att inte lägga fram något förslag i frågan.

2013 års utredning

I kyrkostyrelsens skrivelse Strukturfrågor (KsSkr 2012:5) till 2012 års kyrkomöte angav kyrkostyrelsen att den avsåg att utreda frågan om olika samverkansmöjligheter för begravningsverksamheten och återkomma i frågan till 2013 års kyrkomöte. I september 2012 beslutade kyrkostyrelsen direktiv till en sådan utredning. I utredningsbetänkandet, *Samverkansformer för begravningsverksamheten* (SKU 2013:2) föreslog utredaren att en obligatorisk partiell flerpastoratssamfällighet skulle bildas

av begravningshuvudmännen för varje kommun (eller ett par kommuner). Ett av huvudskälen till valet av just denna samverkansform var enligt utredaren att den kunde åstadkomma en utjämning av begravningsavgiften.

Kort tid efter att utredningen hade överlämnats till kyrkostyrelsen beslutade regeringen en lagrådsremiss vilken i förlängningen ledde till att riksdagen i maj 2013 beslöt dels att folkbokföring på församling skulle upphöra vilket medförde att den juridiska kopplingen mellan församling och kommun försvann, dels att en enhetlig begravningsavgift för alla kyrkliga huvudmän skulle införas³. Mot den bakgrunden kunde kyrkostyrelsen konstatera att förutsättningarna för förslagen i utredningen om samverkansformer för begravningsverksamheten hade ändrats. Man beslöt därför att inte remittera utredningen utan att beredningen av ärendet skulle fortsätta.

2015 års utredning

I november 2013 fastställdes direktiv för en förnyad utredning om samverkansformer för begravningsverksamheten. Enligt direktiven skulle utredaren, särskilt med beaktande av riksdagens beslut om enhetlig begravningsavgift, utreda behovet av samverkan och under vilka former en sådan samverkan bäst kunde ske. Utredaren skulle också särskilt beakta den struktur för Svenska kyrkan som kyrkomötet beslutade om 2012. Utredaren avlämnade i december 2015 betänkandet *Ansvar i samverkan från församling till nationell nivå* (SKU 2015:2). I betänkandet redovisades tre huvudlinjer för samverkan på lokal nivå i Svenska kyrkan – en fri form, en reglerad i form av partiella samfälligheter samt en med vidgade enheter inom nuvarande lokal struktur. Utifrån detta beskrevs fem alternativ för konkret samverkan.

Strax före det att betänkandet avlämnades till kyrkostyrelsen gav kyrkomötet 2015 kyrkostyrelsen i uppdrag att mot bakgrund av vad kyrkorättsutskottet anfört i betänkandet Samordning av begravningsverksamheten m.m. (Kr 2015:2), ”... klargöra hur frågorna om tillsyn och samordning ska hanteras”. I utskottsbetänkandet behandlades tre motioner, (2015:4, 2015:7 och 2015:16) med förslag om samverkan, samordning, rådgivning och tillsyn av begravningsverksamheten, liksom samordning av de kyrkliga begravningshuvudmännens krematorieverksamhet. Mot bakgrund av att kyrkomötesuppdraget och den ovan nämnda utredningen *Ansvar i samverkan från församling till nationell nivå* visat sig ha beröringspunkter, beslöt kyrkostyrelsen att inte remittera utredningen utan att frågorna i stället fortsatt skulle beredas tillsammans. Den fortsatta beredningen ledde så småningom fram till kyrkostyrelsens skrivelse *Begravningsverksamheten* (KsSkr 2017:5) med bland annat förslag om att i kyrkoordningen tydliggöra kyrkostyrelsens och stiftens ansvar gällande begravningsverksamheten. Kyrkomötet 2017 beslöt, med några mindre justeringar, i enlighet med kyrkostyrelsens förslag (O 2017:1, KmSkr 2017:18).

Vid kyrkomötet 2021 behandlades motion 2021:26 i vilken motionärerna föreslagit att kyrkostyrelsen skulle ges i uppdrag att utreda möjligheten för församlingar och pastorat inom Svenska kyrkan att bilda begravningsssamfälligheter enligt Göteborgsmodellen. Organisationsutskottet framhöll i sitt betänkande över motionen (O 2021:4) att det var möjligt att finna ändamålsenliga former för samverkan inom ramen för de strukturer som redan fanns på lokal nivå utan att inrätta särskilda kyrkliga samfälligheter för begravningsverksamheten. Man påpekade också att uppbyggnad och drift av en begravningsssamfällighet i sig medför särskilda kostnader. Mot den angivna bakgrunden föreslog utskottet att motionen skulle avslås vilket också blev kyrkomötets beslut.

³ Se prop. 2012/13:120, Folkbokföringen i framtiden

Återvinning av metaller efter kremation

Allmänt

Enligt 5 kap. 6 § begravningslagen gäller att metall som inte har förbränts vid kremationen ska skiljas från askan efter stoffet och återvinnas. Metallerna ska återvinnas genom att metallerna upparbetas till nya produkter, material eller ämnen som inte ska användas som bränsle eller fyllnadsmaterial.

Innehavaren av krematoriet ska tillföra Allmänna arvsfonden ersättningen från återvinningen efter att innehavarens kostnader för återvinningen dragits av. Om kostnaderna för återvinningen överstiger intäkterna, ska huvudmannen för begravningsverksamheten stå för den kostnaden. Kostnaden är ett led i kremeringsförfarandet och finansieras därmed genom begravningsavgiften.

I 9 b § begravningsförordningen regleras att innehavaren av krematoriet ska sårredovisa kostnaderna och ersättningen från återvinningen i sin redovisning av begravningsverksamheten.

Länsstyrelsens tillsynsansvar över begravningsverksamheten har ansetts omfatta även återvinningsförfarandet och redovisningen av det ekonomiska utfallet av detta.

Värdet ska tillföras Allmänna arvsfonden

Som nämnts ovan ska värdet av metallåtervinningen efter avdrag för kostnader, enligt nu gällande bestämmelser, tillföras Allmänna arvsfonden. Pengarna förvaltas av Kammarkollegiet som en särskild fond. Utdelning från fonden beslutas av Arvsfondsdelegationen. I förarbetena till den nuvarande bestämmelsen i 5 kap. 6 § begravningslagen understryks att det är en miljövänlig ordning präglad av respekt för den avlidna som eftersträvas. Mot bakgrund av att återvinningen inte införts av ekonomiska skäl ansågs det naturligt att det värde som metallåtervinningen gav upphov till skulle gå till välgörande ändamål. Regeringen menade att allmänna arvsfonden med sitt allmännyttiga och välgörande ändamål var bäst lämpad att ta emot överskottet av återvinningen (se prop. 2015/16:95 s. 17).

Frågans tidigare behandling

Till kyrkomötet 2024 föreslogs i motion 2024:30, Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller, att kyrkomötet skulle uppdra åt kyrkostyrelsen att bland annat initiera en kontakt med regeringen med förslag om ändring i begravningslagen så att ersättningen från återvinning av metaller i samband med kremation ska tillföras huvudmännen för begravningsverksamheten. Organisationsutskottet som beredde frågan anförde i sitt betänkande (O 2024:2) att man såg att ett system med återförande av värdet från metallåtervinningen i enlighet med vad motionärerna önskade med stor sannolikhet skulle komma att vara förenat med tämligen höga kringkostnader för administration. Vidare konstaterade utskottet att en kontakt med regeringen i enlighet med motionens förslag med nödvändighet måste föregås av ett tämligen omfattande utredningsarbete hos kyrkostyrelsen. Som exempel på frågor som kyrkostyrelsen måste adressera nämnde utskottet sådant som hur återförandet av det överskjutande värdet till huvudmännen i sådana fall ska ske, vilka enheter som ska kunna få del av medlen och på vilka grunder dessa ska fördelas mellan enheterna. Med hänvisning härtill och då utskottet inte heller såg att det fanns något uppenbart/reellt problem som behövde få en lösning föreslog utskottet avslag på motionen vilket också blev kyrkomötets beslut.

Allmänt om regleringen om gravplats och gravrätt

När en bestämd gravplats på en allmän begravningsplats upplåts av den som förvaltar begravningsplatsen (huvudmannen/upplåtaren) till någon, vanligen en nära släkting, för gravsättning av stoft eller aska uppkommer en så kallad gravrätt (jfr. 1 kap. 1 § begravningslagen). En gravrätt får upplåtas för viss tid, minst 15 och högst 50 år, eller för alltid (7 kap. 5 § begravningslagen). Om någon upplåtelsestid inte har bestämts, varar upplåtelsen i 25 år (7 kap. 6 § begravningslagen). Gravrätten får överlåtas bara till någon som genom släktskap eller på något annat sätt har nära anknytning antingen till överlåtaren eller till någon som är gravsatt inom gravplatsen (7 kap. 11 § begravningslagen). Gravrätten får också återlämnas till upplåtaren (7 kap. 12 § begravningslagen).

En gravplats får förses med gravanordning, om det inte strider mot vad som är avsett att gälla för den del av begravningsplatsen där gravplatsen är belägen (7 kap. 25 § begravningslagen). Det är gravrättsinnehavaren som bestämmer över gravanordningens utseende och beskaffenhet samt om gravplatsens utsmyckning och ordnande i övrigt. Upplåtaren har dock möjlighet att besluta om sådana begräsningar i gravrättsinnehavarens bestämmanderätt som är nödvändiga för att upprätthålla en god gravkultur (7 kap. 26 § begravningslagen). Det är som utgångspunkt också gravrättsinnehavaren som ansvarar för vården av gravanordningar (7 kap. 3 § begravningslagen). Innan en gravanordning sätts upp, ska upplåtaren pröva om den är sådan att den kan tillåtas (7 kap. 27 § begravningslagen). Gravrättsinnehavaren har, med upplåtarens medgivande, rätt att föra bort en gravanordning från gravplatsen. Detta gäller både under pågående gravrättstid och inom sex månader räknat från gravrättens upphörande. Medgivande till bortförande ska lämnas, om det inte finns risk för att man förfar med gravanordningen på ett ovärdigt sätt (7 kap. 28 § begravningslagen). När gravrätten har upphört gäller att det som gravrättsinnehavaren inte har fört bort från gravplatsen efter sex månader från gravrättens upphörande, tillfaller upplåtaren (7 kap. 36 § begravningslagen).

Närmare om kulturgravar

Begreppet kulturgrav har ingen definition i lagstiftning och regelverk. Begreppet torde normalt användas om gravanordningar som av en eller annan anledning befinns ha ett högt kulturhistoriskt värde. I begreppet kulturhistoriskt värde inbegrips också enligt förarbetena konstnärligt värde (se prop. 1990/91:10, s. 119). Det är normalt huvudmannen själv som bedömer huruvida en gravanordning har ett kulturhistoriskt värde. En sådan gravanordning kan vara upplåten med gravrätt men gravrätten kan också ha upphört, till exempel genom att den återlämnats till huvudmannen/församlingen, se ovan.

Som nämnts ovan blir gravanordningar som gravrättsinnehavaren inte har fört bort från gravplatsen efter sex månader från gravrättens upphörande upplåtarens egendom. Huvudmannen måste då ta hänsyn till de regler som finns till skydd för kulturmiljön. Enligt 7 kap. 37 §, första stycket, begravningslagen, ska huvudmannen, om en gravanordning har ett kulturhistoriskt värde, om möjligt lämna kvar den på gravplatsen. Om gravanordningen ändå måste föras bort från gravplatsen ska den, enligt paragrafens andra stycke, åter ställas upp inom begravningsplatsen eller på någon annan lämplig och därtill avsedd plats.

Enligt en under slutet av 2024 meddelad dom från Högsta förvaltningsdomstolen⁴ ska gravanordningar som tillfallit upplåtaren *inte* betraktas som fast anordning på begravningsplats enligt 4 kap. 13 § andra punkten kulturmiljölagen (1988:950). För att borttagande av gravanordningar ska vara tillståndspliktigt enligt denna lag krävs därför att åtgärden bedöms utgöra en väsentlig ändring av begravningsplatsen (4 kap. 13 § första punkten kulturmiljölagen). Å andra sidan kan, enligt samma avgörande, en gravanordning som i sig inte är kulturhistoriskt värdefull ändå behöva bevaras om den som en del av en större enhet, till exempel ett gravkvarter, bedöms ha ett sådant värde. Vad som utgör en väsentlig ändring i kulturmiljölagens mening är något som måste prövas i varje enskilt fall.

Begravningsavgiften kan som utgångspunkt inte användas för att bekosta skötseln av gravanordningar. Av förarbetsuttalanden (prop. 1998/99:38 s. 114 f) framgår emellertid att skötsel som följer av kulturmiljövårdens krav – som till exempel underhåll av kulturhistoriskt intressanta gravanordningar – bör ingå i begravningsverksamheten och finansieras via begravningsavgiften. En förutsättning för detta är att bedömningen att gravanordningen är kulturhistoriskt värdefull gjorts på ett sakkunnigt sätt och dokumenterats. Kammarkollegiet har i en informationsskrivelse år 2020 uttalat att om det finns en kulturhistorisk inventering och värdering av de enskilda gravanordningarna och de kulturhistoriskt värdefulla gravanordningarna är tydligt markerade på gravvårdskarta eller motsvarande (på plats), eller är uppförda i inventarieförteckningen (flyttade från sin plats och uppställda) så kan skötseln bekostas av begravningsavgiften. Det är den enskilda gravanordningen som ska bedömas om den är kulturhistoriskt värdefull. Samtliga gravanordningar bedöms alltså inte per automatik som kulturhistoriskt värdefulla.

Frågans tidigare behandling

Kyrkomötet 2024 behandlade ett förslag i motion 2024:71 om att kyrkostyrelsen skulle ges i uppdrag att införa ett kulturgravsbidrag. Motionärerna anförde att kostnaderna för underhåll och bevarande av gravar med kulturhistoriskt värde ligger på församlingarna och att risken var stor att kulturgravar blir förstörda och faller i glömska.

Förvaltarekapsutskottet konstaterade i sitt betänkande över motionen (F 2024:4) att begravningsverksamheten är komplex och omfattas av många regleringar och att det därmed också ställs höga krav på ansvariga medarbetare och förtroendevalda när det gäller kunskap och kompetens. Man såg dock inte att behoven när det gällde de problem som motionärerna lyft främst berodde på brist på pengar. Man anförde vidare:

Både stift och kyrkostyrelsen kan och bör stödja församlingarna i att bedriva en begravningsverksamhet som möter höga krav och förväntningar. Men stödet bör fokuseras på rådgivning, kompetensutveckling och policyarbete. Nuvarande finansieringslösning innebär ju att begravningshuvudmän via begravningsavgiften får kostnadstäckning för de åtgärder som behövs i en väl planerad och väl motiverad skötsel av begravningsverksamheten, inklusive de kulturhistoriskt viktiga gravanordningarna.”

Utskottet föreslog mot den bakgrunden att motionen skulle avslås vilket också blev kyrkomötets beslut.

⁴ HFD 2024 ref. 54

Begravningsverksamheten är, som framgått ovan, ett samhällsuppdrag som ska tillhandahållas alla folkbokförda i Sverige. Begravningsverksamheten regleras i begravningslagen med flera lagar. Den reglering som finns avser hanteringen av avlidna människor och syftar till att säkerställa att alla avlidna människor tas omhand på ett värdigt sätt.

I 5 kap. 7 § begravningslagen anges att det vid gravsättningen inte får förekomma något som strider mot förrättningens helgd och allvarliga innebörd.

Det finns inte någon särskild reglering kring begravning av husdjur tillsammans med människor. Av ett beslut från Länsstyrelsen i Västmanland framgår dock att djur inte får begravas på begravningsplatser som är avsedda för människor. Beslutet är vägledande för tolkningen av begravningslagen även för andra delar av landet. Beslutet innebär att djur, även de som redan kremerats, inte får ligga i samma grav som en människa.

I biskopsbrevet *Begravningen – ett brev från Svenska kyrkans biskopar* finns ett avsnitt om begravning av djur. I avsnittet konstaterar biskoparna kort att djur inte begravs på kyrkogården utan att det finns särskilda platser på många håll i landet för den som vill ha en plats där det döda husdjuret kan läggas till vila.

Utskottets överväganden

Krematoriesamfälligheter

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:107.

Utskottet konstaterar inledningsvis att det finns utmaningar med finansiering av investeringar i begravningsverksamheten generellt. För de församlingar och pastorat som också har ett krematorium gäller detta också finansiering av omfattande investeringar i ny- och ombyggnation av krematorier. Utskottet menar dock att bildandet av krematoriesamfälligheter inte självklart är lösningen på problemet utan att det finns redan andra sätt att ekonomiskt möjliggöra sådana investeringar. Finansieringsproblematiken har, när det gäller just krematorier, enligt utskottet inte heller den omfattningen att utskottet är berett att ge kyrkostyrelsen ett resurskrävande utredningsuppdrag i enlighet med motionärens önskemål. Motionen bör därför avslås.

Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motionerna 2025:64 och 2025:129.

Utskottet konstaterar inledningsvis att frågan om hanteringen av intäkterna från krematoriernas återvunna metaller rymmer både etiska, ekonomiska och samhälls-politiska dimensioner.

Som framgår av bakgrundsbeskrivningen har den nuvarande ordningen att överskottet ska gå till välgörande ändamål valts med hänvisning till att återvinningen inte införts av ekonomiska skäl utan miljömässiga. Till detta kan läggas att de metalldelar som återvinns – eller värdet av dem – i likhet med andra medel som enligt lag ska tillföras Allmänna arvsfonden, inte kan sägas ha någon ägare. Det torde i flertalet fall vara samhället som med skattemedel bekostat de metalldelar som återvinns och det är enligt utskottet därför inte orimligt att överskottet från återvinningen återgår till samhället genom just Allmänna arvsfondens försorg.

Som utskottet konstaterade i sitt betänkande rörande samma fråga 2023 har vidare Allmänna arvsfonden en viktig funktion som möjliggörare för civilsamhällets insatser med och för barn, unga, personer med funktionsnedsättning och äldre. Detta medför ytterligare utmaningar med att gentemot riksdag och regering argumentera för att överskjutande medel i stället ska komma begravningsverksamheten till del.

Enligt utskottet skulle också en ordning där överskottet återförs till begravningshuvudmännen vara förenad med kringkostnader för administration vilket i sig skulle minska det reella värdet av ett återförande av överskottet. Till detta ska läggas att storleken på överskottet från metallåtervinningen fluktuerar med världsmarknadspriserna för de aktuella metallerna. Att bygga in den typen av fluktuationer i begravningsverksamhetens finansiering ser utskottet som problematiskt.

Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att motionerna 64 och 129 ska avslås.

Förvaltningen av kulturgravar

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:80.

Utskottet konstaterar inledningsvis att begreppet kulturgravar inte har någon fast definition. Enligt utskottets mening torde det vara svårt att, som motionärerna önskar, nationellt mellan kyrkostyrelsen och regeringen enas om samstämmiga bedömningar om vad som utgör och inte utgör en kulturgrav som ska finansieras av allmänna medel. Den typen av bedömningar torde enligt utskottet göras bäst i det enskilda konkreta fallet på lokal nivå. Motion 2025:80 ska därför avslås.

Utskottet noterar en felaktighet i motionens att-sats. Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation har inte längre någon uppgift relaterat till begravningsverksamheten. Kyrkostyrelsen svarar för övergripande frågor avseende begravningsverksamheten.

Gemensamma gravplatser för människor och husdjur

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:69.

Utskottet konstaterar att en utredning som den som efterfrågas av motionären torde behöva inrymma ett antal tämligen komplicerade bedömningar av såväl juridisk som etisk karaktär. Utskottet menar att frågeställningen inte är av den betydelsen att ett resurskrävande uppdrag bör lämnas till kyrkostyrelsen. Motionen ska därför avslås.

Uppsala den 2 oktober 2025

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Fredrik Nilsson, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Carl Johan Karlsson, Inga-Lill Röhr, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist, Anette Nordgren och Lars B Andersson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Solveig Oskarsson, Roberth Krantz, Sebastian Ekeröth Clauss, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena

Biskop Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till beslut att avslå motion 2025:64 till förmån för bifall.

Riksrevisionens kritik mot Allmänna arvsfonden visar att den inte är en god förvaltare av de medel som rimligen gör större nytta för begravningsverksamhet likväl som begravningsuppdrag.

Petter Nilsson

Reservation 2

Vi reserverar oss mot Organisationsutskottets beslut att avslå motion 2025:64 i betänkande O 2025:3 till förmån för bifall till motion 2025:64.

De medel som idag återförs till allmänna arvsfonden från återvunna metaller tas idag inte i anspråk utan fyller endast på tillgängliga medel hos fonden. Om medel från återvunna metaller tillfaller begravningsverksamheten menar vi att de i högre grad skulle komma till gagn för allmänheten.

Det är också ett ansvar som gagnar begravningshuvudmännen genom att åtgärda och dämpa den årligen ökade begravningsavgiften.

Genom att ge kyrkostyrelsen uppdraget understryks det ansvar som staten gett Svenska kyrkan som myndighet för begravningsverksamheten.

Carin Åblad Lundström, Elisabeth Kullenberg, Irene Oskarsson, Anette Nordgren, Victor Ramström

Reservation 3

Jag reserverar mig mot utskottets beslut att avslå motion 2025:80 till förmån för bifall till motionen.

Av handlingarna framgår att det råder förvirring över vad som kan räknas som en kulturgrav. Ändå anser utskottets majoritet att någon utredning inte behövs, utan förvirringen ska fortsätta med olika definitioner i olika stift och församlingar. Därför reserverar jag mig mot utskottets beslut att avslå motionen.

Olov Lindquist

Reservation 4

Jag reserverar mig mot utskottets beslut att avslå motion 2025:107, till förmån för bifall till motionen. Dock med den ändringen att ordet "SKAO" ska bytas ut mot ordet "kyrkostyrelsen".

Utskottet skriver att det finns andra sätt att ekonomiskt möjliggöra det problem som motionen vill uppnå, utan att bilda krematoriesamfälligheter. Dock anges inte vilka andra sätt. Jag anser inte heller att den utredning som skulle ha tillsatts skulle vara resurskrävande. Av dessa anledningar reserverar jag mig mot utskottets beslut att avslå motionen.

Olov Lindquist

O 2025:3

Särskild mening

Vi menar att motion 2025:64 hade bort bifallas.

Hanna Hesser Nordin, Nils Jernqvist, Johanna Öhman och Stefan Aro, Roger Larsson

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:34y

Tillåt krematoriesamfälligheter

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:107 Tillåt krematoriesamfälligheter.

I motion 2025:107 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att tillåta krematoriesamfälligheter i Svenska kyrkan och att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som möjliggör detta. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Sedan strukturreformen Närhet och samverkan för drygt tio år sedan får inga samfälligheter andra än pastorat finnas inom Svenska kyrkan. Två samfälligheter är dock beslutade av kyrkomötet som undantag för att möjliggöra särskilda uppgifter med lokala förutsättningar: Samfälligheten Gotlands kyrkor och Göteborgs begravningsamfällighet. Ett antal pastorat/församlingar har krematorieverksamhet som en del av begravningsverksamheten. Genom avtal serverar dessa krematorier ett större område än den egna församlingen. Det finns också oftast etablerade samarbetsavtal mellan närliggande krematorier för att lösa kapacitetsfrågor i händelse av underhållsåtgärder eller andra driftstopp. En alltmer aktuell situation är renovering av gamla krematorieanläggningar eller nybyggnation som ska ersätta uttjänta anläggningar. Särskilt i det senare fallet kan lokaliseringen av nya anläggningar bli en fråga som kompliceras av att den verksamhetsansvariga församlingen kanske inte har den lämpligaste marken för en ny anläggning i sitt eget geografiska område. Det innebär en intern otydlighet ifall ägande och drift sköts av en församling på en annan församlings territorium. En annan, och kanske större, komplikation med investeringen i en ny anläggning är att den ofta blir väldigt kostsam, då det dels kan behövas utökad kapacitet jämfört med den äldre anläggningen, dels att miljökrav som tillkommit stegvis under många år innebär att nya anläggningar behöver möta alla miljökrav som äldre anläggningar kunnat få dispens för. En organisationsform för krematorieanläggningar där fler församlingar kan gå samman och ta gemensamt ansvar för finansiering, lokalisering och risktagande vore önskvärt.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om ändring i kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



**Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2025:4**

Valfrågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlas tre motioner som på olika sätt berör den inomkyrkliga demokratin. Utskottet konstaterar att samtliga motionsförslag ligger inom ramen för direktiven till Demokratiutredningen och menar att det därför vore kontraproduktivt att nu ge ytterligare utredningsuppdrag till kyrkostyrelsen. Utskottet föreslår därför att samtliga motioner ska avslås. Till betänkandet finns två reservationer.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut.....	3
Motionernas förslag	3
Motion 2025:3 av Petter Nilsson m.fl., Värna demokratin i kyrkomötet.....	3
Motion 2025:15 av Marcus Romedahl och Margaretha Herthelius, Jämförelsetal vid mandatfördelning	3
Motion 2025:84 av Jonas Larsson m.fl., Kyrkostyrelsen tar valseldskostnaderna för församlingar och pastorat	3
Yttrande från läronämnden.....	3
Yttrande från kyrkorättsnämnden.....	3
Bakgrund	3
Procentspärre	3
Jämförelsetal vid mandatfördelning.....	4
Valseldskostnader	5
Demokratiutredningen	5
Utskottets överväganden	6
Reservation 1	7
Reservation 2	7
Bilaga 1 Läronämndens yttrande 2025:3y.....	8
Bilaga 2 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:6y	9
Bilaga 3 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:11y	10
Bilaga 4 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:27y	11

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:3,
2. avslå motion 2025:15,
3. avslå motion 2025:84.

Motionernas förslag

Motion 2025:3 av Petter Nilsson m.fl., Värna demokratin i kyrkomötet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag på ändringar i kyrkoordningen som innebär att spärren för att erhålla mandat i kyrkomötet avvecklas.

Motion 2025:15 av Marcus Romedahl och Margaretha Herthelius, Jämförelsetal vid mandatfördelning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag på ändringar i kyrkoordningen som innebär att ett mer proportionerligt jämförelsetal används vid tillämpning av den jämkade uddatalsmetoden inför 2029 års kyrkoval.

Motion 2025:84 av Jonas Larsson m.fl., Kyrkostyrelsen tar valsedelkostnaderna för församlingar och pastorat

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att förenkla valsedelshanteringen genom att kyrkostyrelsen tar hela kostnaden för de valsedlar som skickas till valnämnderna för de nomineringsgrupper som kandiderar på församlings- och pastoratsnivå.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motionerna 2025:3 i Ln 2025:3y, *bilaga 1*.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över motion 2025:3 i Kn 2025:6y (*bilaga 2*), över motion 2025:15 i Kn 2025:11y (*bilaga 3*) och över motion 2025:84 i Kn 2025:27y (*bilaga 4*).

Bakgrund

Procentspärr

Vid kyrkomötet 2022 bifölls motion 2022:81 i vilken det föreslogs att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att endast nomineringsgrupper som uppnått en viss procentspärr ska kunna erhålla mandat i kyrkomötet samt att utjämningsmandat endast ska fördelas mellan nomineringsgrupper som först fått minst ett fast mandat i någon av

valkretsarna. Vilken nivå procentspärren skulle ligga på, liksom vilka ändringar som ska göras i kyrkoordningen, gavs kyrkostyrelsen i uppdrag att utreda.

Efter utredning och remittering återkom kyrkostyrelsen till kyrkomötet 2024 med förslag om att det skulle införas en procentspärre på tre procent för val till kyrkomötet samt att utjämningsmandat enbart skulle kunna erhållas av nomineringsgrupper som först erhållit minst ett fast mandat i någon av valkretsarna till kyrkomötet.

Organisationsutskottet som beredde frågan konstaterade i sitt betänkande (O 2024:1) att frågan om införande av en procentspärre liksom frågan om en förändrad fördelning av utjämningsmandat var komplex, inte minst då ett förändrat regelverk med införande av ”spärrar” skulle få konsekvenser för nuvarande nomineringsgrupper och kunde påverka de som röstar i kyrkovalet. Utskottet såg behov av att införa vissa begränsningar vad gäller möjligheten för nomineringsgrupper att ta mandat, för att säkerställa att arbetet i kyrkomötet kan bedrivas på ett effektivt sätt. Utskottet framhöll också vikten av att det finns en lokal förankring hos samtliga grupper som finns representerade i Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Vidare konstaterade utskottet att det också var en fördel om samtliga nomineringsgrupper som har mandat i kyrkomötet skulle kunna finnas företrädade i utskottsarbetet men att detta behövde vägas mot andelen väljare som i någon utsträckning kommer att bli ”orepresenterade” vid införande av olika former av spärrar. Utskottet ansåg sammantaget att det fanns övervägande skäl för att införa en procentspärre för val till kyrkomötet. Gällande nivån på procentspärren ansåg dock utskottet vid en sammantagen bedömning att denna skulle ligga på två procent.

När det gällde frågan om utjämningsmandat instämde utskottet i vad kyrkostyrelsen anfört om att det, för att tydliggöra vikten av stiftsförankring hos samtliga nomineringsgrupper som finns företrädade i kyrkomötet, var motiverat att utjämningsmandat enbart skulle kunna utgå till nomineringsgrupper som först erhållit minst ett fast mandat i någon av valkretsarna.

Jämförelsetal vid mandatfördelning

Den jämkade uddatalsmetoden är en proportionell valmetod som används både i de allmänna valen och de direkta kyrkovalet för att fördela mandat. Metoden används både vid fördelningen av fasta mandat och utjämningsmandat vid val till kyrkomötet och innebär att mandaten delas ut ett och ett enligt en särskild beräkningsmodell, vilket i kyrkoordningen är reglerat i 38 kap. 85 och 86 §§.

Metoden inleds med att alla gruppers röstetal (antal röster som nomineringsgruppen fått) delas med 1,4 vilket resulterar i att alla nomineringsgrupper får ett så kallat jämförelsetal. Den grupp som har det högsta jämförelsetalet tilldelas sedan det första mandatet. Efter att det första mandatet fördelats räknas ett nytt jämförelsetal ut för den grupp som fått mandatet, vilket görs genom att nomineringsgruppens röstetal delas med det tal man får genom att multiplicera antalet erhållna mandat med 2 och sedan lägga till 1. I praktiken betyder det att antalet röster som en grupp fått först kommer att delas med siffran 1,4 och därefter med siffrorna 3, 5, 7, 9 osv. för varje nytt mandat som gruppen får. För ett parti som inte fått något mandat är dess jämförelsetal fortsatt lika med dess röstetal delat med 1,4. Sedan 2015 används i de allmänna valen som första delningstal 1,2 i stället för 1,4. Ändringen motiverades med att den skulle minska behovet av återförande av mandat för att uppnå riksproportionalitet¹. I kyrkovalet

¹ Om ett parti har fått fler fasta valkretsmandat än som svarar mot en riksproportionell fördelning av samtliga mandat ska överskjutande mandat återföras och fördelas som fasta valkretsmandat mellan övriga partier i valkretsen (se prop. 2013/14:48, SOU 2012:94).

finns idag inte några bestämmelser om återförande av mandat. Att den första divisorn är 1,4 i stället för 1 medför att mycket små grupper har svårare att ta ett första mandat jämfört med vid en ren uddatalsmetod där division sker med siffrorna 1, 3, 5, 7 osv. Däremot anses den jämkade uddatalsmetoden ge bättre proportionalitet än den så kallade heltalsmetoden eller d'Hondts metod – där division sker med siffrorna 1, 2, 3, 4 osv. – som blir proportionell först vid fördelning av ett mycket större antal mandat.

Valsedelskostnader

Enligt 38 kap. 32 § kyrkoordningen tillhandahåller kyrkostyrelsen på beställning av en nomineringsgrupp valsedlar motsvarande 0,7 per röstberättigad i respektive valkrets som nomineringsgruppen ställer upp i. En nomineringsgrupp som vill beställa valsedlar hos kyrkostyrelsen ska, enligt 38 kap. 33 §, första stycket, betala dessa i förskott, i den mån inte beslut om bidrag har fattats enligt andra och tredje styckena.

I andra stycket samma paragraf anges att bidrag högst motsvarande kostnaden för den beställning som enligt 32 § får göras hos kyrkostyrelsen får utgå till nomineringsgrupp som är eller genom valet blir företrädd i det organ som valet avser. För det fall bidrag utgår ska nämnda nomineringsgrupper behandlas lika. Beslut att bidrag ska utgå får fattas

- i fråga om val till kyrkofullmäktige av församlingen eller pastoratet,
- i fråga om val till stiftsfullmäktige av stiftet, och
- i fråga om val till kyrkomötet av detta.

Om kyrkofullmäktige har fattat ett beslut om bidrag behöver nomineringsgruppen lämna ett intyg till stiftsstyrelsen som styrker att de har rätt till valsedelsbidrag.

Kyrkomötet beslöt, genom bifall till motion 2023:66 av Bengt Kjellgren m.fl. att uppdra till kyrkostyrelsen att inför kyrkovalet 2025 genomföra en samlad distribution av alla via kyrkostyrelsen tryckta valsedlar direkt från tryckeri till respektive valnämnd för vidare distribution till vallokaler avseende samtliga val till kyrkomöte, stiftsfullmäktige samt kyrkofullmäktige.

Genom ändringar i kyrkoordningen som trädde i kraft den 19 november 2024 infördes ovan beskrivna begränsningar i fråga om valsedelsbidrag och antalet valsedlar kyrkostyrelsen tillhandahåller.

Kyrkomötet 2023 beslutade vidare att, genom bifall till motion 2023:97, uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda införandet av enhetsvalsedlar i kyrkovalet (KmSkr 2023:17). Kyrkostyrelsen redovisade i sin skrivelse med redogörelse för kyrkostyrelsens behandling av kyrkomötesärenden till kyrkomötet 2024 (KsSkr 2023:3) att uppdraget rörande enhetsvalsedlar kommer att beredas inom ramen för den av kyrkostyrelsen tillsatta utredningen för hållbara demokratiska strukturer. Ett införande av enhetsvalsedlar kan antas i hög grad påverka såväl hanteringen av som kostnaderna för valsedlar.

Demokratiutredningen

Kyrkostyrelsen anförde i sin skrivelse Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026 (KsSkr 2023:1) att styrelsen ser behov av att säkra och utveckla den demokratiska styrningen för framtiden och utreda hur den kan tryggas och upprätthållas till en lägre kostnad än idag.

Den 3 april fastställde kyrkostyrelsen direktiv för en utredning om hållbara demokratiska strukturer (Ks 2023-1848). Det övergripande syftet med utredningen är att

säkra och utveckla den demokratiska styrningen för framtiden och utreda hur den kan tryggas och upprätthållas även under förändrade omständigheter som minskande medlemsantal, förändrad demografi och ekonomi. Utöver ett antal särskilda frågor som utredningen enligt sina direktiv har att beakta får utredningen också analysera och ta ställning till sådana närliggande demokrati- och valfrågor som bedöms ändamålsenliga utifrån utredningens övergripande syfte. Utredningen ska även föreslå sådana ändringar i kyrkoordningen som föranleds av utredningens förslag samt redovisa eventuella behov av övergångsbestämmelser. Utredningen ska slutredovisa sina resultat till kyrkostyrelsens sammanträde den 13 november 2026.

En av de frågor utredningen enligt sina direktiv ska analysera är frågan om införande av enhetsvalsedlar i enlighet med det ovan beskrivna uppdraget från 2023 års kyrkomöte.

Utskottet har vidare inhämtat att utredningen avser att inom ramen för sitt uppdrag även se närmare på frågan om en eventuell förändring av det första delningstalet vid tillämpning av den jämkade uddatalsmetoden.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Utskottet föreslår kyrkomötet att avslå motionerna 2025:3, 2025:15 och 2025:84.

Utskottet konstaterar att samtliga motioner berör frågor som ligger inom ramen för direktiven till den av kyrkostyrelsen 2024 tillsatta utredningen om hållbara demokratiska strukturer. Utredningen ska lämna sitt betänkande i november 2026. Då frågorna redan kan antas vara under beredning av Demokratiutredningen vore det enligt utskottets mening kontraproduktivt att nu ge ytterligare utredningsuppdrag till kyrkostyrelsen. Motionerna ska därför avslås.

Uppsala den 2 oktober 2025

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Fredrik Nilsson, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Carl Johan Karlsson, Inga-Lill Röhr, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist, Anette Nordgren och Lars B Andersson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Solveig Oskarsson, Roberth Krantz, Sebastian Ekeröth Clausson, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena Funckmark, Eva-Karin Torhem Arnell, Hanna Hesser Nordin, Robert Fredriksson, Ann-Marie Strömberg, Nils Jernqvist, Stefan Aro och Helena Björkman.

Biskop Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

O 2025:4

Jag reserverar mig mot utskottets beslut att föreslå avslag på motion 2025:3 och 2025:15, till förmån för bifall till båda motionerna.

När spärren på 2 procent infördes till kyrkomötet röstade FiSK avslag till detta förslag. Därför är det logiskt att jag nu yrkar bifall till motion 2025:3 som innebär ett önskemål om att spärren avvecklas.

När det gäller motion 2025:15 så innebär motionen en mer rättvis fördelning av mandaten, som skulle innebära att större nomineringsgrupper inte skulle gynnas på samma sätt som det görs i dagsläget. Därför reserverar jag mig mot utskottets beslut att avslå motionen.

Olov Lindquist

Reservation 2

Jag reserverar mig mot utskottets förslag att avslå motion 2025:3 samt 84 till förmån för bifall av motionerna.

Utskottets sätt att använda demokratiberedningens kommande utredning som skäl till att inte vidare behandla motionerna går stick i stäv utifrån besluten som fattades avseende valfrågor under kyrkomötet 2024. Detta också väl efter utredningsdirektiven för demokratiberedningen antagits.

Avseende motion 2025:3 är det självklart att vi i första hand måste värna medlemmars möjlighet att få sin röst hörd. Det för att stärka tilliten för Svenska kyrkan, likväl som hennes demokratiska funktionssätt.

Petter Nilsson

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2025:3y

Demokrati och styrelseskick i Svenska kyrkan

Läronämndens yttrande över motionerna 2025:3 och 2025:102

I sitt yttrande Ln 2001:5y konstaterar nämnden:

Frågorna kring demokrati och styrelseskick i Svenska kyrkan är relaterade till kyrkans självförståelse och behöver därför kontinuerligt bearbetas. En grundlig teologisk analys – där vår kyrkas lutherska arv och folkkyrkotradition beaktas – är angelägen. Det är också viktigt att ta del av och utnyttja de utredningar och reflektioner kring demokratifrågorna som finns i det svenska samhället. Vidare finns behov att lära av en internationell utblick över hur man funnit former för kyrkomedlemmarnas delaktighet i andra kyrkor.

Läronämnden hänvisar även till yttrande Ln 2014:9y där det konstateras:

Identiteten värnas genom att kyrkans förkunnelse med Kristus i centrum, i ord och handling bevarar traditionen genom att aktualisera, tolka och tillämpa den i varje ny tid. Det finns ett nödvändigt samband mellan tradition och förnyelse. Att detta samband vidmakthålls värnas av kyrkan som gemenskap.

Kyrkan är, som det anges i den augsburgska bekännelsen (VII), den gemenskap i vilken evangelium rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas. Detta innebär att vi, på dopets grund, har ett gemensamt ansvar att stå fasta i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Vigningstjänsten och kyrkans tillsynsfunktioner har ett särskilt ansvar.

Det är läronämndens bedömning att motionernas förslag inte strider mot Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Jenny Ehnberg, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:6y

Värna demokratin i kyrkomötet

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:3 Värna demokratin i kyrkomötet.

I motion 2025:3 konstateras att vid förra årets kyrkomöte beslutade alla nomineringsgrupper utom en om en procentspärr för att erhålla mandat i kyrkomötet. Vidare anges att detta påverkar hela kyrkans demokratikultur negativt. Mot bakgrund av detta föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag på ändringar i kyrkoordningen som innebär att spärren för att erhålla mandat i kyrkomötet avvecklas.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om en ändring i 38 kap. 17 § andra stycket kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:11y

Jämförelsetal vid mandatfördelning

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:15 Jämförelsetal vid mandatfördelning.

I motion 2025:15 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag på ändringar i kyrkoordningen som innebär att ett mer proportionerligt jämförelsetal används vid tillämpning av den jämkade uddatalsmetoden inför 2029 års kyrkoval. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. I kyrkovalet används den jämkade uddatalsmetoden, precis som i svenska kommunal- och riksdagsval (38 kap. 85 § kyrkoordningen). Den jämkade uddatalsmetoden används för att uppnå proportionerlig fördelning av mandat. I kommun- och riksdagsval används numera delningstalet 1,2 i stället för det historiska 1,4 vid första divisionen (följt av 3, 5, 7 etc.). Det historiska 1,4 var mer gynnsamt för de största grupperna på bekostnad av de mindre. I kyrkovalet finns dock fortfarande 1,4 kvar vid första division för skapande av jämförelsetal. Detta kan ha stora konsekvenser i mindre kyrkofullmäktige/stiftsfullmäktige, där det inte finns mandat nog att skapa proportionalitet. En stor grupp kan gynnas väldigt kraftigt på bekostnad av de mindre nomineringsgrupperna.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om en ändring i 38 kap. 85 § kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:27y

Kyrkostyrelsen tar valsedelskostnaderna för församlingar och pastorat

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:84 Kyrkostyrelsen tar valsedelskostnaderna för församlingar och pastorat.

I motion 2025:84 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att förenkla valsedelshanteringen genom att kyrkostyrelsen tar hela kostnaden för de valsedlar som skickas till valnämnderna för de nomineringsgrupper som kandiderar på församlings- och pastoratsnivå. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Inför kyrkovalet 2025 behöver varje nomineringsgrupp lämna in intyg till stiftens för att få ersättning för valsedelskostnader. Den nuvarande ordningen innebär att varje nomineringsgrupp själva måste hämta in intyg från samtliga församlingar/pastorat där de ställer upp i val. Detta skapar en onödigt tung administrativ börda både för nomineringsgrupperna och församlingarna/pastoraten.

Vissa församlingar/pastorat tar hela kostnaden för tryck och distribution, andra tar del av kostnaden medan vissa inte tar någon kostnad alls. Huvudregeln är om man kandiderar i en församling eller pastorat, där man inte tidigare varit invald, får man betala valsedlarna i förskott, om man kommer in så kommer kyrkokansliet återbetala kostnaden efter valet. Det skapar merarbete med att skapa fakturor och granska inkomna betalningar samt efter valet kontrollera invalda och eventuellt återbetala till de invalda nomineringsgrupperna i dessa församlingar. Ordningen skapar onödig administration hos nomineringsgrupperna med betalning, bokföring samt kontroll efter valet om man kommit in i de församlingar och pastorat, där man har kandiderat för att sedan kräva tillbaka betalningar man gjort.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om ändring i kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

O 2025:4
Bilaga 4

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



**Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2025:5**

Demokratiska arbetsformer

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2025:10, motion 2025:13 och motion 2025:51. Motion 2025:10 avser att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att ersättare får möjlighet att få sin mening antecknad till protokollet. I motion 2025:13 föreslås att kyrkostyrelsen ska återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att ledamöter får rätt att få sin mening antecknad till protokollet. Utskottet konstaterar att praxis inom Svenska kyrkans organ är att använda beslutsprotokoll och att åsikter framförs genom debatt under sammanträdena. Den närmare regleringen beslutas i det aktuella organet genom en arbetsordning. Utskottet anser att den nuvarande ordningen fungerar väl och föreslår att motionerna 2025:10 och 2025:13 ska avslås.

Motion 2025:51 avser att kyrkomötet ska anta motionens förslag till ändringar i 4 kap. 14 § kyrkoordningen, som innebär att ersättare i kyrkorådet även får yttranderätt vid rådets sammanträden. Utskottet anser att den nuvarande ordningen med reglering genom det aktuella organets arbetsordning är den mest lämpliga. Utskottet föreslår att motionen ska avslås.

Till betänkandet finns två reservationer och en särskild mening.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut.....	3
Motionernas förslag	3
Motion 2025:10 av Birgitta Axelsson Edström och Karin Janfalk, Ersättares rätt till protokollsanteckning	3
Motion 2025:13 av Birgitta Axelsson Edström och Karin Janfalk, Ledamöters rätt till protokollsanteckning	3
Motion 2025:51 av Åsa Rehdell, Ersättares yttranderätt	3
Yttrande från kyrkorättsnämnden.....	3
Bakgrund	4
Vissa handläggningsregler i kyrkoordningen.....	4
Kyrkofullmäktige, kyrkorådet och församlingsrådet.....	4
Stiftsfullmäktige, stiftsstyrelse och nämnder.....	4
Kyrkomöte och kyrkostyrelse.....	5
Vissa handläggningsregler i kommunallagen	5
Utskottets överväganden	6
Motion 2025:10 Ersättares rätt till protokollsanteckning och motion 2025:13 Ledamöters rätt till protokollsanteckning	6
Motion 2025:51 Ersättares yttranderätt.....	7
Reservation 1	7
Reservation 2	8
Särskild mening.....	8
Bilaga 1 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:8y	9
Bilaga 2 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:10y	10
Bilaga 3 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:17y	11

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:10,
2. avslå motion 2025:13,
3. avslå motion 2025:51.

Motionernas förslag

Motion 2025:10 av Birgitta Axelsson Edström och Karin Janfalk, Ersättares rätt till protokollsanteckning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att ersättare i samtliga beredande och beslutande organ på nationell nivå, stiftsnivå och lokal nivå utom direktvalda fullmäktigeförsamlingar får möjlighet att få sin mening antecknad till protokollet.

Motion 2025:13 av Birgitta Axelsson Edström och Karin Janfalk, Ledamöters rätt till protokollsanteckning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att ledamöter i samtliga direktvalda fullmäktigeförsamlingar har rätten att få sin mening antecknad i protokollet.

Motion 2025:51 av Åsa Rehndell, Ersättares yttranderätt

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

14 §

I fråga om ersättarnas tjänstgöring i kyrkorådet tillämpas bestämmelserna i 3 kap. 14–16 §§ om ersättarnas tjänstgöring i kyrkofullmäktige.

Ersättarna får närvara vid rådets sammanträden.

Samtliga ersättare får närvara samt yttra sig vid rådets sammanträden.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över motion 2025:10 i Kn 2025:8y, *bilaga 1*, motion 2025:13 i Kn 2025:10y, *bilaga 2* och motion 2025:51 i Kn 2025:17y, *bilaga 3*.

Bakgrund

Vissa handläggningsregler i kyrkoordningen

Kyrkofullmäktige, kyrkorådet och församlingsrådet

I 3 kap. 36–40 §§ samt 4 kap. 18 och 27 §§ kyrkoordningen finns bestämmelser om protokoll i kyrkofullmäktige, kyrkoråd och församlingsråd. Bestämmelser om protokoll ska också tillämpas om protokoll förs vid sammanträde med ett utskott under kyrkorådet, trots att det i övrigt inte finns några kyrkoordningsbestämmelser om sådana organ (ÖN 2001/46).

Vid sammanträden ska det på ordförandens ansvar föras protokoll (3 kap. 36 §). Det finns inga bestämmelser om rätt för en ledamot eller ersättare att få en särskild mening antecknad i protokollet. För den händelse det i en arbetsordning finns regler om rätt för en ledamot eller ersättare att anteckna särskild mening gäller det som har fastställts genom arbetsordningen. Det får annars anses vara ordföranden som, utifrån sitt ansvar för protokollet enligt denna paragraf, avgör om en ledamot eller ersättare kan få sin mening antecknad.

I 3 kap. 37–39 §§ kyrkoordningen finns bestämmelser om vad protokollet ska innehålla. Det är ett minimikrav och inget hindrar att protokollet innehåller ytterligare information. Som en allmän regel bör dock gälla att det ska handla om ett ”beslutsprotokoll”, se närmare Svenska kyrkans arbetsgivarorganisationers skrift *Protokollet* (2021).

I 3 kap. 37 § kyrkoordningen finns bestämmelser om protokollets huvudsakliga innehåll. Protokollet ska redovisa vilka ledamöter och ersättare som har tjänstgjort vid sammanträdet och vilka ärenden som kyrkofullmäktige har handlagt.

I 3 kap. 38 § kyrkoordningen finns närmare bestämmelser om protokollets utformning. Protokollet ska för varje ärende redovisa bland annat vilka förslag och yrkanden som lagts fram, i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut, vilka beslut som har fattats och vilka reservationer som har anmälts mot besluten.

Reservationsrätten anges i 3 kap. 35 § samt 4 kap. 18 och 27 §§ kyrkoordningen för kyrkofullmäktige, kyrkoråd och församlingsråd. Rätten att reservera sig gäller den som har deltagit i beslutet av ett ärende. Genom reservationen markeras att man har en från majoriteten avvikande mening. Om man har deltagit i beslutet, men inte reserverat sig, anses man vara delaktig i beslutet även om man har redovisat en skiljaktig mening. Det gäller även den som har röstat på ett annat sätt än majoriteten men som inte har reserverat sig.

Ersättare i kyrkorådet har närvarorätt (4 kap. 14 §). Närvarorätten innefattar inte automatiskt en yttranderätt. Kyrkorådet har en möjlighet att, genom sin arbetsordning, fastställa om icke tjänstgörande ersättare även ska få rätt att delta i överläggningarna. Någon möjlighet att även ge dem förslagsrätt finns inte. Sådan rätt kan endast de beslutande, det vill säga de ordinarie ledamöterna och tjänstgörande ersättarna, ha.

Stiftsfullmäktige, stiftsstyrelse och nämnder

I 7 kap. 6 § kyrkoordningen anges hur bestämmelserna för kyrkofullmäktige i 3 kap. 7–40 §§ ska tillämpas på stiftsfullmäktige. Genom hänvisningarna är de ovan redovisade reglerna om ersättarnas tjänstgöring och om protokoll tillämpliga även på stiftsfullmäktige.

På motsvarande sätt anges i 7 kap. 15 § kyrkoordningen hur bestämmelser om kyrkoråd tillämpas på stiftsstyrelse och nämnder. Innebörden av hänvisningarna är att det för stiftsstyrelsen och stiftets nämnder i många avseenden gäller motsvarande regler som för kyrkorådet i en församling. Exempelvis finns hänvisningar till 4 kap.

Kyrkomöte och kyrkostyrelse

För kyrkomötets protokoll finns bestämmelser i 11 kap. 21–22 §§ kyrkoordningen. I 11 kap. 21 § kyrkoordningen finns bestämmelser om protokollets innehåll. Det anges att vid sammanträden i plenum ska fullständiga protokoll föras. För varje ärende ska redovisas namnen på dem som har yttrat sig, i vilken ordning ordföranden har lagt fram förslag till beslut, genomförda omröstningar och hur de har utfallit, vilka beslut som har fattats och vilka reservationer som har anmälts mot besluten.

Det anges i 11 kap. 23 § kyrkoordningen att ytterligare bestämmelser om kyrkomötet finns i kyrkomötets arbetsordning. Kyrkomötets arbetsordning innehåller vissa bestämmelser avseende vad som ska gälla vid debatter under kyrkomötet i 2 kap. 3–6 §§. Debattregler fastställs dock genom särskilt beslut som, på förslag av presidiet, fattas för varje år av kyrkomötet vid den första sessionen. För 2024 års kyrkomöte gällde debattreglerna om talartid för alla som hade yttranderätt, d.v.s. ledamöter, biskopar samt även revisorer och ledamöter i kyrkostyrelsen som inte var ledamöter av kyrkomötet. Den som hade förbrukat sin replikrätt kunde efter sista repliken i ett replikskifte få antecknat till protokollet att hen inte hade rätt till någon ytterligare replik.

Enligt 4 kap. 2 § andra stycket i kyrkomötets arbetsordning har de kyrkomötesledamöter som är ersättare i ett utskott rätt att närvara vid utskottets sammanträden och delta i överläggningarna, men inte i besluten. En biskop eller en ersättare som har deltagit i utskottets överläggningar får också anteckna en särskild mening.

Det kan noteras att det till årets kyrkomöte genom presidiets skrivelse Ändringar i arbetsordningen m.m. (PSkr 2025:1) finns förslag om ändringar i kyrkomötets arbetsordning som delvis berör de här redovisade bestämmelserna.

Bestämmelser om kyrkostyrelsens organisation och beslutsfattande finns bland annat i arbetsordning för kyrkostyrelsen (KS 2021:1546). I 12 § i kyrkostyrelsens arbetsordning finns bestämmelser om kyrkostyrelsens protokoll. Där anges att vid sammanträden förs beslutsprotokoll. I 17 § första stycket anges att den som har deltagit i avgörandet av ett ärende får reservera sig mot beslutet. Vidare anges i andra stycket att den som har deltagit i avgörandet av ett ärende får förklara sitt ställningstagande i ett särskilt yttrande. I 18 § i kyrkostyrelsens arbetsordning anges att ersättare som inte har deltagit i avgörandet har rätt att få en särskild mening antecknad till protokollet.

Vissa handläggningsregler i kommunallagen

Kyrkoordningens bestämmelser avseende formerna för det demokratiska beslutsfattandet härstammar från den tidigare kommunalrättsliga regleringen och har endast i vissa delar och i mindre utsträckning ändrats. I den mån varken förarbetena eller inomkyrklig rättspraxis ger någon vägledning är det brukligt att i stället söka ledning i kommunallagens förarbeten, den kommunalrättsliga praxisen och doktrinen. De bestämmelser i kyrkolagen (1992:300) som utgjorde grund för kyrkoordningens bestämmelser om de förtroendevalda organens arbete, hade som viktig utgångspunkt den vid tidpunkten för kyrkolagens tillkomst gällande kommunallagen (1991 års kommunallag). Den nya kommunallagen innehåller likalydande regleringar.

I 5 kap. kommunallagen (2017:725) finns bestämmelser om kommunfullmäktige. För protokollet finns bland annat bestämmelser i 5 kap. 65–67 §§ kommunallagen,

vilka motsvarar bestämmelserna i 3 kap. 36–38 §§ kyrkoordningen. Vidare finns bestämmelser i 5 kap. 39–41 §§ kommunallagen avseende vilka som kan delta i fullmäktiges överläggningar i ett ärende. I 5 kap. 40 § kommunallagen anges att fullmäktige får bestämma att också andra, utöver de som anges i 5 kap. 39 § kommunallagen, ska ha rätt att delta i överläggningar men inte i besluten. Rätten att delta i överläggningar ska regleras i arbetsordningen enligt 5 kap. 72 § kommunallagen. Rätten att delta i överläggningar enligt 5 kap. 40 § kommunallagen innebär enbart en rätt att yttra sig, inte att lägga förslag eller få sin mening antecknad till protokollet (prop. 2016/17:171 s. 345).

Gällande ersättares rätt till särskild mening finns en bestämmelse i 6 kap. 17 § tredje stycket kommunallagen. Fullmäktige är ålagt att besluta i vilken utsträckning ersättarna ska få delta i debatten och få sin mening antecknad till protokollet. I förarbetena till kommunallagen framgår att ”det för vissa nämnder kan finnas behov av avvikande bestämmelser.” Det bör betyda att fullmäktige kan bestämma att rättigheterna ska vara olika för ersättare i olika nämnder. Om fullmäktige inte gett ersättarna rätt att få sin mening antecknad i protokollet, torde ordföranden ändå i ett särskilt ärende kunna medge ersättaren denna rätt. Ersättaren kan dock inte kräva detta.

Reservationsrätten regleras i 4 kap. 27 § kommunallagen och omfattar bland annat ledamöter och tjänstgörande ersättare i styrelsen och övriga nämnder. En förutsättning för reservationsrätt är att man deltagit i avgörandet. Lagbestämmelsen innehåller dock inget om skriftlig reservation. En särskild fråga rör om ledamöter ska ha rätt att få sin mening antecknad i protokollet i form av ett särskilt yttrande. Någon sådan rätt finns inte enligt kommunallagen. Protokollet förs på ordförandens ansvar, varför han eller hon i första hand bör bestämma om det ska tillåtas. Om det blir aktuellt med särskilt yttrande ska begäran härom göras innan sammanträdet avslutas. Yttrandet kan antingen tas in i själva protokollet eller som en bilaga. Avfattningen av 5 kap. 67 § kommunallagen visar att kommunala protokoll ska vara kortfattade.

I Sveriges kommuner och Regioners *Reglemente för styrelse och nämnder* (2019) förordas en restriktiv hållning till särskilda yttranden mot bakgrund av redogörelsen ovan och att långa protokoll kan bli oöverskådliga (s. 49 f). I reglementet poängteras att den rättsliga statusen på särskilda yttranden dessutom är oklar. Vidare anføres att de inte utgör reservationer, utan används många gånger enbart för att utveckla en standpunkt, kanske till och med efter ett acklamationsbeslut. Om ordförandens bedömning ifrågasätts, får nämnden ytterst avgöra om yttrandet ska tillåtas.

Utskottets överväganden

Motion 2025:10 Ersättares rätt till protokollsanteckning och motion 2025:13 Ledamöters rätt till protokollsanteckning

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motionerna 2025:10 och 2025:13.

I motion 2025:10 föreslås att kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen om att ersättare ska få möjlighet att få sin mening antecknad till protokollet. I motion 2025:13 föreslås att kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen om att ledamöter ska få rätt att få sin mening antecknad till protokollet.

Utskottet konstaterar att praxis inom Svenska kyrkans organ är att använda beslutsprotokoll och att åsikter framförs genom debatt under sammanträdena. I ett

sådant sammanhang anser utskottet att förekomsten av särskilda meningar i protokollet inte är ändamålsenligt. Nuvarande ordning är att ordföranden har ansvar för hur protokollen utformas och den närmare regleringen beslutas i det aktuella organet genom en arbetsordning. Utskottet anser att den nuvarande ordningen fungerar väl och ser inga skäl till att reglera denna fråga i andra regelverk än genom det aktuella organets arbetsordning. Utskottet noterar att båda motionerna rör frågor gällande rätten att få sin mening antecknad till protokollet och mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att båda motionerna ska avslås.

Motion 2025:51 Ersättares yttranderätt

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:51.

Motionen innehåller förslag till ändringar i 4 kap. 14 § kyrkoordningen som innebär att ersättare i kyrkorådet även får yttranderätt vid rådets sammanträden. Utskottet noterar att hänvisningar finns till den bestämmelsen i 7, 12 och 34 kap. kyrkoordningen, så att motsvarande gäller för stiftsstyrelsen, stiftets nämnder, kyrkostyrelsen och tillsättningsnämnden för domprost. Utskottet konstaterar att kyrkorådet har en möjlighet att, genom sin arbetsordning, fastställa om icke tjänstgörande ersättare även ska få rätt att delta i överläggningarna. Utskottet anser inte att det finns några skäl till att ändra den nuvarande ordningen, utan anser att regleringen genom det aktuella organets arbetsordning är den mest lämpliga. Inte minst ger det en möjlighet för det aktuella organet att anpassa sitt arbetssätt för att passa de för organet rådande förutsättningarna. Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att motion 2025:51 ska avslås.

Uppsala den 2 oktober 2025

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Mathias Brink, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Carl Johan Karlsson, Inga-Lill Röhr, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Lars B Andersson, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist och Anette Nordgren.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Solveig Oskarsson, Roberth Krantz, Sebastian Ekeröth Clausson, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena Funemark, Eva-Karin Torhem Arnell, Hanna Hesser Nordin, Robert Fredriksson, Ann-Marie Strömberg, Nils Jernqvist, Stefan Aro och Helena Björkman.

Biskop Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot Organisationsutskottets beslut att avslå motionerna 2025:10 och 2025:13 i betänkande O 2025:5 till förmån för bifall till motionerna 2025:10 och 2025:13.

Carin Åblad Lundström

O 2025:5

Reservation 2

Jag reserverar mig mot utskottets beslut att föreslå avslag på motionerna 2025:10, 2025:13 och 2025:51 till förmån för bifall till motionerna.

Olov Lindquist

Särskild mening

Jag anser att motionerna 2025:10 och 2025:13 borde bifallas.

Nils Jernqvist

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:8y

Ersättares rätt till protokollsanteckning

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:10 Ersättares rätt till protokollsanteckning.

I motion 2025:10 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att ersättare i samtliga beredande och beslutande organ på nationell nivå, stiftsnivå och lokalnivå, utom direktvalda fullmäktigeförsamlingar, får möjlighet att få sin mening antecknad till protokollet. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Uppdraget som ersättare i beredande och beslutande indirekta valda organ behöver få en enhetlig reglering i hela den kyrkliga organisationen. På vissa håll kan man som ersättare få sin mening antecknad till protokollet medan det på andra håll är omöjligt. Det sistnämnda fallet innebär en begräsning i det demokratiska arbetet. Om möjligheten finns att få sin mening förd till protokollet som särskild mening eller som protokollsanteckning minskar risken för en debatt i onödigt högt tonläge i forum utanför sammanträdesrummen, vilket vore en ordning som kyrkan skulle vara betjänt av.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om ändringar i kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:10y

Ledamöters rätt till protokollsanteckning

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:13 Ledamöters rätt till protokollsanteckning.

I motion 2025:13 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att ledamöter i samtliga direktvalda fullmäktigeförsamlingar har rätten att få sin mening antecknad till protokollet. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Att ha rätten att få sin mening antecknad till protokollet är något som är självklart inom de flesta fullmäktigeförsamlingar utanför Svenska kyrkan. En så kallad protokollsanteckning eller en särskild mening är en möjlighet till markering och klargörande av en egen ståndpunkt utan att för den skull vara lika skarp som en reservation där man ju ställer sig helt utanför det aktuella beslutet. Att öppna en sådan möjlighet skulle medföra att kyrkan skulle få ännu ett verktyg för det demokratiska och parlamentariska arbetet samt öka nyanseringarna i diskussionerna.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om ändringar i kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:17y

Ersättares yttranderätt

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:51 Ersättares yttranderätt.

I motion 2025:51 anges att i en demokratiskt styrd kyrka bör alla väljares röster få höras genom sina valda representanter och att en självklar effekt av denna viktiga demokratiska princip bör innefatta att samtliga ersättare i olika organ har yttranderätt. Mot bakgrund av detta föreslås att kyrkomötet ska besluta om ändring i 4 kap. 14 § andra stycket kyrkoordningen på så sätt att ersättarna i kyrkorådet får yttra sig vid kyrkorådets sammanträden. Vidare föreslås att ordet "Ersättarna" i bestämmelsen ändras till "Samtliga ersättare". Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att det i motion 2025:51 framlagda förslaget inte har varit föremål för utredning och en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Detta ser kyrkorättsnämnden som en brist.

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget att erinra mot den i motionen föreslagna ändringen i kyrkoordningen.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



**Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2025:6**

**Ökat beslutsmandat till församlingsråd och
församlingsherdar**

Sammanfattning

I motion 2025:11 föreslås att kyrkostyrelsen ska ges i uppdrag att *dels* utreda församlingsrådets nuvarande funktion och återkomma med förslag på kyrkoordningsändringar som innebär utökad delegation till församlingsråden, *dels* utreda en definierad församlingsherdefunktion i kyrkoordningen. Mot bakgrund av att kyrkostyrelsen redan bereder ett tidigare uppdrag att göra en fortlöpande uppföljning särskilt inriktad på strukturförändringarnas konsekvenser för församlingarna och församlingsråden, ser inte utskottet skäl att belasta kyrkostyrelsen med ytterligare utredningsuppdrag i enlighet med motionärens önskan. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen. Till betänkandet finns en reservation.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Motionens förslag	3
Motion 2025:11 av Marcus Romedahl, Ökat beslutsmandat till församlingsråd och församlingsherdar.....	3
Yttrande från läronämnden	3
Yttrande från kyrkorättsnämnden	3
Bakgrund	3
Strukturförändringarna 2014.....	3
Församlingsrådets uppgifter.....	3
Strukturutredningen	3
Tidigare behandling av frågor om församlingsrådets uppgifter	5
Församlingsherdefunktion	6
Titulaturen.....	6
Utskottets överväganden	6
Reservation	7
Bilaga 1 Läronämndens yttrande 2025:4y	8
Bilaga 2 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:9y	10

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

O 2025:6

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:11, punkt 1,
2. avslå motion 2025:11, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:11 av Marcus Romedahl, Ökat beslutsmandat till församlingsråd och församlingsherdar

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda församlingsrådets nuvarande funktion och återkomma med förslag på kyrkoordningsändringar som innebär utökad delegation till församlingsråden,
2. utreda en definierad församlingsherdefunktion i kyrkoordningen.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2025:11 i Ln 2025:4y, *bilaga 1*.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över motion 2025:11 i Kn 2025:9y, *bilaga 2*.

Bakgrund

Strukturförändringarna 2014

De förändringar i Svenska kyrkans struktur som trädde i kraft den 1 januari 2014 (se närmare SKU 2011:2, KsSkr 2012:5 och O 2012:2) hade som övergripande syfte att skapa bästa möjliga organisatoriska förutsättningar för församlingarna att fullgöra sin grundläggande uppgift. Som tillägg, men också som förtydligande, fanns följande mål:

- Ge förutsättningar för bred delaktighet, ansvarstagande och gemenskap.
- Bidra till tydlig ansvarsfördelning.
- Bidra till långsiktig ekonomisk bärkraft.
- Ge förutsättningar för en god arbetsmiljö.

Genom förändringarna gäller att det på den lokala nivån finns församlingar med kyrkofullmäktige som beslutande organ och kyrkoråd som verkställande organ. Alternativt kan församlingar tillsammans bilda ett pastorat som då har kyrkofullmäktige som beslutande och kyrkoråd som verkställande organ. Församlingar som ingår i ett pastorat har församlingsråd som styrelse, vilket utses av kyrkofullmäktige. Valbarheten till församlingsråden gäller hela pastoratet. Församlingar som ingår i ett pastorat har en gemensam församlingsinstruktion.

Församlingsrådets uppgifter

Strukturutredningen

Den grundläggande regleringen om församlingsrådets uppgifter finns i 4 kap. 21 § kyrkoordningen. Av bestämmelsen framgår att det finns tre olika sätt för hur församlingsrådet får sina uppgifter. I bestämmelsen sägs att församlingsrådet ska fullgöra de

uppgifter som anges i kyrkoordningen och i församlingsinstruktionen samt de övriga uppgifter som kyrkorådet beslutar.

Det finns i flera kapitel i kyrkoordningen totalt 20 bestämmelser som ger uppgifter åt församlingsråden. Huvudsakligen är det uppgifter relaterade till gudstjänstlivet, till exempel val av kyrkvårdar (4 kap. 19 §) och beslut om församlingskollekt (43 kap. 6 §). Församlingsrådet har också ett antal i kyrkoordningen utpekade uppgifter relaterat till församlingens kyrkobyggnad och dess inventarier. Ett annat exempel på församlingsrådets uppgifter är bestämmelserna om yttranderätt för församlingsrådet innan kyrkofullmäktige avgör ett ärende som särskilt angår den egna församlingen (3 kap. 22 §).

Församlingsrådet kan tilldelas ytterligare uppgifter i församlingsinstruktionen. Av den gemensamma församlingsinstruktionen för församlingar som ingår i ett pastorat ska framgå hur ansvaret för församlingens grundläggande uppgift är fördelat mellan församlingarna och pastoratet (57 kap. 5 § andra stycket kyrkoordningen). När domkapitlet fattat sitt beslut om församlingsinstruktion är den bindande för pastoratet och dess församlingar. Det innebär att församlingsrådet måste fullgöra de uppgifter som följer av församlingsinstruktionen och pastoratet å sin sida måste ge församlingsrådet förutsättningar att ta sitt ansvar.

Slutligen kan kyrkorådet delegera uppgifter till församlingsrådet. Vilka uppgifter det kan vara fråga om är inte reglerat i kyrkoordningen. Strukturutredningen var tämligen fåordig när det gäller vilka uppgifter som kan/bör delegeras. Efter att ha konstaterat att frågan inte närmare skulle regleras i kyrkoordningen och att omfattningen av delegationen säkert skulle komma att bero bland annat på pastoratens och församlingarnas storlek anförde man följande.

Det finns nu föreskrivet i kyrkoordningen att kyrkonämnden ska uppdra till kyrkoråden i församlingarna att disponera anslagen för den grundläggande uppgiften. Inget hindrar att man tillämpar den ordningen även fortsättningsvis. Även i övrigt kan man behålla den uppgiftsfördelning mellan kyrkonämnd och kyrkoråd som har fastställts genom delegationsbeslut från kyrkonämndens sida.

Kyrkostyrelsen påpekade inledningsvis i sin skrivelse Strukturfrågor (KsSkr 2012:5) att de bestämmelser om församlingens uppgifter – vad gäller församlingar som ingår i pastorat – som enligt förslaget föreslogs regleras i kyrkoordningen skulle ses som ett minimum. Den föreslagna ordningen angav, menade man, den minsta möjliga omfattningen av uppgifter men lämnade ansvaret för bedömningen av vilka ytterligare uppgifter som ska delegeras till de lokala organen.

De ytterligare uppgifter som en enskild församling skulle ansvara för vad gällde den grundläggande uppgiften skulle, framhöll styrelsen, framgå i församlingsinstruktionen.

Vidare kunde kyrkorådet delegera uppgifter till församlingsrådet. I det sammanhanget anförde kyrkostyrelsen att en församling till exempel kunde få uppdraget att för hela pastoratet ta hand om en viss uppgift som av olika skäl, till exempel enskilda personers särskilda kunskaper, lämpliga lokaler, geografiskt läge osv., kunde vara lämplig att delegera till just den församlingen. I fråga om reglering höll dock kyrkostyrelsen med de remissinstanser som påpekat att förhållandena är så olika på olika orter och i olika delar av landet. Kyrkostyrelsen ansåg att det knappast skulle vara möjligt att på ett fungerande sätt täcka de olika situationer och behov som finns i församlingarna inom Svenska kyrkan med ytterligare bestämmelser om uppgifter och delegationer i kyrkoordningen. Kyrkostyrelsen anslöt sig därför till utredningens bedömning att några fler uppgifter inte skulle regleras i kyrkoordningen.

Frågor om församlingsrådets uppgifter har varit föremål för kyrkomötets behandling ett flertal gånger.

Redan till kyrkomötet 2015 hade genom tre olika motioner lyfts frågor om församlingsrådets ansvar och uppgifter (motionerna 2015:46, 2015:58 och 2015:107). Utskottet konstaterade i sitt betänkande över motionerna, Några frågor om församlingsråd (O 2015:11), att det finns en medveten öppenhet i regleringen och menade att denna öppenhet i grund och botten var av godo och rent av nödvändig för den flexibilitet som efterfrågades inför strukturreformen. Samtidigt angav utskottet att det var medvetet om att denna öppenhet på flera håll inneburit upplevelser av otydlighet och frustration. Utskottet menade att det i första hand är stiftens ansvar att möta dessa frågeställningar och att stiftens genom råd, stöd och utbildning kan stärka församlingsråden. Dessutom menade utskottet att ytterligare tydlighet och klarhet lokalt borde kunna vinnas genom arbetet med och fastställandet av församlingsinstruktionen. Mot bakgrund av vad som framförts menade utskottet att det saknades anledning att från den nationella nivån vidta åtgärder och föreslog därför avslag på motionerna vilket också blev kyrkomötets beslut.

Frågor som på olika sätt berörde församlingsrådets uppgifter och ställning var uppe till behandling också vid kyrkomötena 2016, 2017, 2018 och 2022.

Till kyrkomötet 2023 inkom två motioner i vilka föreslogs att kyrkostyrelsen skulle ges i uppdrag att undersöka möjligheterna att på ett tydligt sätt stärka församlingars makt och inflytande då de ingår i ett pastorat (motion 2023:42) samt att kyrkostyrelsen skulle ges i uppdrag att utreda hur församlingsråden fungerar i förhållande till de förväntningar som beskrevs i Strukturutredningen och härvid särskilt beakta i vilken utsträckning formell delegation har getts till församlingsråden. Med beaktande av framkomna utredningsresultat skulle kyrkostyrelsen därefter återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar av kyrkoordningen som säkerställer att församlingsråden får ett tydligare ansvar över församlingens grundläggande uppgift.

Organisationsutskottet anförde i sitt betänkande (O 2023:3) att det inte såg tillsättande av en utredning på den nationella nivån som en lösning på de utmaningar som finns lokalt på sina håll. Man såg dock behov av en fortlöpande uppföljning särskilt inriktad på strukturförändringarnas konsekvenser för församlingarna och församlingsråden. Mot den bakgrunden föreslog utskottet avslag på motionerna men föreslog samtidigt att kyrkostyrelsen skulle ges i uppdrag att ta initiativ till en fortlöpande uppföljning särskilt inriktad på strukturförändringarnas konsekvenser för församlingarna och församlingsråden. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Kyrkostyrelsen anför i sin skrivelse om behandlingen av kyrkomötesärenden (KsSkr 2025:3) att ärendet bereds inom kyrkokansliet. Frågor om konsekvenser för församlingarna och församlingsråden förs in i den fortlöpande interna Kyrkbussen under hösten med fokus på teman som uppdrag och beslutsmandat. Resultatet analyseras och rapporteras skriftligt i lämpligt format. Enligt nu föreliggande planering ska ärendet slutrapporteras till kyrkomötet 2026. I uppdraget kommer data från Kyrksam och från Svenska kyrkans verksamhetsstatistik att användas för att beskriva antalet församlingsråd och församlingarnas verksamhet. Under hösten 2025 kommer vidare en enkät att gå ut till samtliga ordförande för församlingsråden med frågor om bland annat ansvarsområden och upplevelse av möjlighet att påverka församlingsarbetet. Enkäten kan också komma att kompletteras med ytterligare frågor. Man avser också att utarbeta ett förslag till form för fortlöpande uppföljning av strukturreformen med särskilt fokus på församlingar och församlingsråd.

Församlingsherdefunktion

Enligt 2 kap. 9 § kyrkoordningen leder kyrkoherden all verksamhet i församlingar och pastorat och har, enligt 5 kap. 2 §, gemensamt med kyrkorådet ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd samt ansvar för tillsyn över all verksamhet utifrån Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Det ledningsansvar som kyrkoherden har hindrar inte att kyrkoherden delegerar den direkta arbetsledningen eller delar av den till någon annan av de anställda. I större församlingar och pastorat är det tvärtom nödvändigt. Om ett pastorat väljer en organisation med en komminister som ledare för en församling i pastoratet, torde uppgiften för denna vara att, på delegation från kyrkoherden, leda församlingens verksamhet och därmed tillse att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Med delegationsinstitutets karaktär följer att en delegering av en kyrkoherdes uppgifter både ges och kan återkallas av kyrkoherden.

Komministern kan också vara ledamot av församlingsrådet eftersom kyrkoherden, enligt 5 kap. 6 § i kyrkoordningen, kan utse en präst som arbetar i en församling att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i församlingsrådet i den församlingen. Kyrkoherden kan enligt samma paragraf också återkalla förordnandet.

Uppgiften att på kyrkoherdens delegation sitta som ledamot i ett församlingsråd och uppgiften att på delegation från kyrkoherden leda en församlings verksamhet är enligt kyrkoordningen två olika funktioner som inte nödvändigtvis behöver hänga samman och varav endast den förstnämnda är kyrkoordningsreglerad. Det är inte heller, enligt gällande bestämmelser, nödvändigt att förena ett ledningsuppdrag i en församling som har getts av kyrkoherden, med ett direkt personalansvar/en chefsroll.

Församlingsherde är inte en kyrkoordningsreglerad befattning. I kyrkoordningen finns i 34 kap. 1 § bestämmelser om vilka befattningar som ska finnas för en församling och vilka benämningar dessa har eller kan ha. De befattningar för en församling som anges är kyrkoherde, komminister, kyrkomusiker och diakon.

Titulaturen

När det gäller titeln ”församlingsherde” gav kyrkomötet 2013 kyrkostyrelsen i uppdrag att fatta beslut om vilka prästerliga tjänstetitlar som *bör* användas. Efter att ha genomfört en kartläggning beslöt kyrkostyrelsen 2017 (ks protokoll 2017:2, § 24) att ”den präst som på kyrkoherdens delegation är ledamot i församlingsrådet i en församling och har ett ledningsuppdrag för den församlingen bör benämnas församlingsherde.” Kyrkostyrelsens beslut innebär endast en rekommendation och är inte en tvingande bestämmelse. Inte heller innebär bestämmelserna i 34 kap. 1 § om befattningar för en församling nödvändigtvis att samtliga dessa befattningar också måste benämnas så i det lokala sammanhanget. En kyrkoherde torde i samtliga fall ha just den titeln. Andra befattningar har ofta benämnts på ett annat sätt än i kyrkoordningen för att de är kopplade till arbete på en viss plats eller med speciella uppgifter, t.ex. arbete inom Försvarmakten eller befattningar som innebär att utföra chefsarbete.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:11.

Kyrkostyrelsen fick 2023 i uppdrag av kyrkomötet att ta initiativ till en fortlöpande uppföljning särskilt inriktad på strukturförändringarnas konsekvenser för församlingarna och församlingsråden. Som framgår av kyrkostyrelsens redovisning av hur man tagit uppdraget om hand bereds ärendet för närvarande inom kyrkokansliet (KsSkr

2025:3, sid. 13). Frågor om konsekvenser för församlingarna och församlingsråden kommer under hösten 2025 att föras in i den fortlöpande interna Kyrkbussen med fokus på teman som uppdrag och beslutsmandat. Resultatet kommer därefter att analyseras och rapporteras skriftligt i lämpligt format. Utskottet noterar att Kyrkbussen, som är det verktyg kyrkostyrelsen valt för sin uppföljning, har kyrkoherdar som adressat men förutsätter att kyrkostyrelsen i uppföljningen uppmuntrar till att församlingsråden blir hörda i besvarandet av Kyrkbussen.

Mot den bakgrunden och då kyrkomötet allmänt bör vara restriktiva med att ge resurskrävande uppdrag till kyrkostyrelsen föreslår utskottet att motionen avslås.

Uppsala den 1 oktober 2025

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Fredrik Nilsson, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Carl Johan Karlsson, Inga-Lill Röhr, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Mats Berglund, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist och Anette Nordgren.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Solveig Oskarsson, Roberth Krantz, Sebastian Ekeröth Clausson, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena Funckmark, Eva-Karin Torhem Arnell, Hanna Hesser Nordin, Robert Fredriksson, Lars B Andersson, Ann-Marie Strömberg, Nils Jernqvist, Stefan Aro och Helena Björkman.

Biskop Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar

Reservation

Jag reserverar mig mot utskottets beslut att avslå motion 2025:11 till förmån för bifall till motionen. Vissa församlingsråd fungerar bra. Andra mindre bra. Motionens exempel belyser behovet av en utredning.

Att göra som majoriteten, att hänvisa till den pågående demokratiutredningen, när man inte vet om den utredningen kommer ta upp motionens förslag, håller inte. Utskottet borde därför ha bifallit motionen.

Olov Lindquist

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2025:4y

Om församlingsråd och församlingsherdar

Läronämndens yttrande över motion 2025:11

Läronämnden konstaterar att det finns ett tydligt samband mellan teologi och organisation. I en evangelisk-luthersk kyrka ska teologin ligga till grund för kyrkans organisering.

Med anledning av motionens första att-sats hänvisar läronämnden till sitt yttrande Ln 2001:5y:

Frågorna kring demokrati och styrelseskick i Svenska kyrkan är relaterade till kyrkans självförståelse och behöver därför kontinuerligt bearbetas. En grundlig teologisk analys – där vår kyrkas lutherska arv och folkkyrko-tradition beaktas – är angelägen.

Läronämnden framhåller i sitt yttrande Ln 2012:3y att:

Det lokala självstyret har utformats på flera sätt genom historien och kan från läromässig synpunkt gestaltas på olika sätt.

Läronämnden påminner om sitt yttrande Ln 2022:8y där det konstateras:

att en förändring av församlingsrådets ansvar, beslutsrätt och självständighet som påverkar balansen mellan kyrkoråd och församlingsråd kan ha läromässiga implikationer.

Med anledning av motionens andra att-sats vill läronämnden hänvisa till sitt yttrande 2013:11y:

Det är möjligt från lärosynpunkt att välja olika tjänstebeteckningar så länge som de ger uttryck åt Svenska kyrkans självförståelse.

Hur en församling styrs och leds har läromässiga implikationer. När dessa frågor ska bearbetas är det principiellt viktigt att göra det utifrån ett församlingsperspektiv.

Läronämnden vill framhålla att det finns ett behov av en teologisk och pastoral bearbetning av Svenska kyrkans ämbets- och ledningsstruktur med anledning av den organisationsutveckling som pågår. I en sådan bearbetning är det nödvändigt att analysera hur tillsynen ska ske i en kyrka med en episkopal struktur och att behandla konsekvenserna när arbetsledaren inte är präst eller diakon.

Läronämnden noterar den begreppsförskjutning som skett som en konsekvens av de senaste decenniernas organisationsförändringar som bland annat resulterat i nya tjänstebeteckningar. Läronämnden framhåller att detta bör bearbetas teologiskt och kyrkorättsligt.

Uppsala den 28 augusti 2025

O 2025:6
Bilaga 1

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Jenny Ehnberg, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:9y

Ökat beslutsmandat till församlingsråd och församlingsherdar

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:11 Ökat beslutsmandat till församlingsråd och församlingsherdar.

I motion 2025:11 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda församlingsrådets nuvarande funktion och återkomma med förslag på kyrkoordningsändringar som innebär utökad delegation till församlingsråden samt utreda en definierad församlingsherdefunktion i kyrkoordningen. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Församlingsråd finns sedan 2014 i de församlingar som samverkar i ett pastorat. Församlingsråd är en god modell i teorin. I praktiken har det fungerat på olika sätt. Det finns pastorat där harmoni råder och församlingsrådet, på grund av frivillig delegation ovanifrån, fungerar som forna tiders kyrkoråd. Men det finns också stora pastorat där församlingsråden blivit partipolitiserade och fungerar som en sekulär stadsdelsnämnd, med stark ordförandemakt, eller att kyrkorådet upplever sig som att de står över församlingsrådet.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om ändringar i kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



**Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2025:7**

Församlingars och pastorats bolagsbildningar

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2025:40 i vilken föreslås att kyrkostyrelsen ges i uppdrag att utreda hur stiftet kan vara kontrollinstans för församlingars och pastorats bolagsbildningar, samt med anledning därav återkomma till kyrkomötet med förslag på ändringar i kyrkoordningen.

Utskottet konstaterar att församlingars och pastorats bedrivande av näringsverksamhet kan innebära särskilda utmaningar såväl för församlingen/pastoratet som för stiftet men kan också vara en möjliggörare, såväl för församlingen/pastoratet som för lokalsamhället.

Med hänvisning till att det redan pågår ett arbete inom kyrkokansliet som syftar till att leverera råd/vägledning till församlingar och pastorat om hur församlingsanknuten näringsverksamhet kan bedrivas inom olika associationsformer föreslår utskottet att motionen ska avslås. Till betänkandet finns en reservation.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Motionens förslag	3
Motion 2025:40 av Olov Lindquist och Margaretha Herthelius, Församlingars och pastorats bolagsbildningar.....	3
Bakgrund	3
Kyrkoordningens bestämmelser om bedrivande av näringsverksamhet i församling och om stiftets tillsyn.....	3
Kort historik över frågan om bedrivande av näringsverksamhet i församlingar.....	3
Från kommunal självkostnadsprincip till fria församlingar.....	3
Kyrkomötets behandling av frågor om församlingsdriven näringsverksamhet	4
Församlingsdriven näringsverksamhet idag.....	5
Stiftens tillsyn över församlingarnas näringsverksamhet.....	6
Uppdraget att uppdatera och utvidga kyrkostyrelsens råd	7
Utskottets överväganden	8
Reservation	9

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:40.

Motionens förslag

Motion 2025:40 av Olov Lindquist och Margaretha Herthelius, Församlingars och pastorats bolagsbildningar

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur stiftens kan vara kontrollinstans för församlingars och pastorats bolagsbildningar, samt med anledning därav återkomma till kyrkomötet med förslag på ändringar i kyrkoordningen.

Bakgrund

Kyrkoordningens bestämmelser om bedrivande av näringsverksamhet i församling och om stiftets tillsyn

I 2 kap. 2 §, första stycket, kyrkoordningen stadgas att en församling får bedriva näringsverksamhet om den har naturlig anknytning till församlingens grundläggande uppgift. I paragrafens andra stycke anges att med naturligt anknuten verksamhet enligt första stycket avses inte bara näringsverksamhet som är ett utflöde av församlingens grundläggande uppgift utan även verksamhet som bidrar till församlingens förutsättningar att utföra denna uppgift, exempelvis begravningsbyrå.

Kyrkoordningen innehåller inga direkta bestämmelser om stiftens tillsyn över församlingarnas/pastoratens näringsverksamhet eller verksamheten i församlingsägda bolag. Kyrkostyrelsen uttalade, i sin skrivelse Ändringar i kyrkoordningen (KsSkr 2010:7) som sin mening att sådan verksamhet inte kunde ses som något fristående från församlingens/pastoratets verksamhet i övrigt och som därför omfattas av stiftens tillsyn, bland annat på så sätt att verksamheten skulle beskrivas i församlingens/pastoratets församlingsinstruktion, se mera nedan.

Kort historik över frågan om bedrivande av näringsverksamhet i församlingar

Från kommunal självkostnadsprincip till fria församlingar

Utgångspunkten före relationsändringen mellan Svenska kyrkan och staten år 2000 var att bestämmelserna i 11 kap. 1 och 4 §§ kyrkolagen (SFS 1992:300) om församlingarnas uppgifter (då benämnda församlingsangelägenheter) utgjorde en begränsande kompetensregel som inte bara angav vad församlingarna måste göra utan också medförde att de egentligen inte fick ägna sig åt något annat än dessa uppgifter. Denna tolkning hade i sin tur sin bakgrund främst i det förhållandet att församlingarna hade rätt att uppbära kyrkoskatt. Församlingarna var förhindrade att bedriva annan verksamhet än sådan som i lagen angavs som församlingsangelägenheter och bekosta denna med kyrkoavgiftsmedel.

Vid relationsändringen kom församlingarna och pastoraten i Svenska kyrkan – som fram till den sista december 1999 var kyrkliga kommuner – att i stället bli självständiga registrerade organisatoriska delar av en helt ny associationsform: registrerat trossamfund. Därmed gällde inte heller den självkostnadsprincip som dithills enligt lag hade gällt. I sin kyrkoordningsskrivelse till 1999 års kyrkomöte (CsSkr 1999:3 s. 2–283) menade Centralstyrelsen att det inte heller skulle införas någon

inomkyrklig motsvarighet i kyrkoordningen. Däremot förordade Centralstyrelsen restriktivitet.

Enligt vår mening skall självkostnadsprincipen inte längre gälla för Svenska kyrkan. Församlingar och andra kyrkliga organ får därmed rätt att självständigt sätta pris på de varor och tjänster som tillhandahålls. Samtidigt måste noteras att kyrkliga organ – i likhet med andra juridiska personer – blir skattskyldiga för inkomst, i den mån man bedriver näringsverksamhet. Av detta skäl – och med hänsyn till den allmänna bilden av kyrkan – bör kyrkliga organ också fortsättningsvis endast i ytterst begränsad utsträckning bedriva verksamhet som kan betraktas som affärsmässig.

Kyrkomötets behandling av frågor om församlingsdriven näringsverksamhet

Frågan om församlingars möjlighet att bedriva näringsverksamhet fortsatte dock att diskuteras inom kyrkan. Det som främst var föremål för intensiva diskussioner var frågan om möjligheten att bedriva begravningsbyrå. Samtidigt startades i flera församlingar olika former av näringsverksamhet, däribland begravningsbyråverksamhet. Den senare blev också föremål för avgöranden i såväl domkapitel som i Svenska kyrkans överklagandenämnd som i flera fall fann att det inte var tillåtet för en församling att bedriva sådan verksamhet. Överklagandenämnden menade att det inte kunde anses vara en uppgift för Svenska kyrkans församlingar att bedriva begravningsbyråverksamhet, varken självständigt eller tillsammans med annan, och att beslut om att bedriva sådan verksamhet således var oförenligt med regleringen i kyrkoordningen (se t.ex. ÖN 22/2007).

Kyrkomötet avslag 2004 en motion om att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att utreda möjligheterna att skapa en för Svenska kyrkan rikstäckande begravningsbyrå (Motion 2004:22, EE 2004:6).

Kyrkomötet 2007 beslöt, på förslag från organisationsutskottet, att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda församlingarnas förhållningssätt och arbetssätt när det gäller olika former av verksamheter som inte självklart ligger inom ramen för församlingens grundläggande uppgift, till exempel begravningsbyråer. Den 22 april 2008 beslutade Kyrkostyrelsen om direktiv för en utredning i anledning av kyrkomötesuppdraget. Utredningen avlämnade 2009 betänkandet Arbetsformer i förändring (SKU 2009:2).

Till kyrkomötet 2010 avlämnade kyrkostyrelsen skrivelsen Arbetsformer i förändring (KsSkr 2010:7) i vilken föreslogs att det i kyrkoordningen skulle införas en bestämmelse om att församlingar får bedriva näringsverksamhet som har en naturlig anknytning till den grundläggande uppgiften. Utredningen hade föreslagit att församlingarna, under förutsättning att vissa villkor var uppfyllda, även skulle kunna bedriva begravningsbyrå. Kyrkostyrelsen var emellertid inte beredd att lägga fram det förslaget för kyrkomötet.

Organisationsutskottet fann i likhet med kyrkostyrelsen att det borde införas en bestämmelse i kyrkoordningen om att församlingar får bedriva näringsverksamhet om den har en naturlig anknytning till församlingens grundläggande uppgift. Enligt utskottets mening fanns det emellertid fortfarande frågetecken kring de juridiska konsekvenserna av att församlingar bedrev näringsverksamhet. Detta gällde bland annat frågan om konflikter mellan kyrkoordningen och aktiebolagslagen samt konkurrensrättsfrågor. Även om utskottet hyste stort förtroende för församlingarna att själva fatta beslut fanns det enligt utskottets mening behov av ett material med råd för församlingar som bedriver eller har för avsikt att bedriva näringsverksamhet.

Utskottet menade, i likhet med vad ekonomi- och egendomsutskottet anfört i sitt yttrande över skrivelsen, att stiftens möjlighet att utöva tillsyn över verksamheten var av central betydelse. Läronämnden hade i sitt yttrande över kyrkostyrelsens förslag konstaterat att komplikationer kunde komma att uppstå för den kyrkliga tillsynen. För att säkerställa möjlighet till en ändamålsenlig tillsyn ställdes enligt utskottet stora krav på att exempelvis bolagsordning och församlingsinstruktion var rätt utformade. Enligt utskottet borde därför kyrkostyrelsen ges i uppdrag att tillhandahålla erforderligt stöd till stiftet i deras tillsynsuppdrag rörande näringsverksamhet som bedrivs av församling. Organisationsutskottet föreslog att kyrkomötet skulle bifalla kyrkostyrelsens förslag med viss justering av ikraftträdandedatumet men också att kyrkostyrelsen skulle ges i uppdrag att bland annat ta fram ett material med råd till församlingarna om bedrivande av näringsverksamhet samt ge stöd till stiftet i deras tillsynsuppdrag rörande näringsverksamhet som bedrivs av församling. Kyrkomötet beslutade, såvitt gäller här redovisade förslag, i enlighet med utskottets förslag.

I december 2011 beslöt kyrkostyrelsen om två skriftliga råd; *Råd vid bedrivande av näringsverksamhet i församling* och *Råd till församlingar vid bolagsbildning*. På kyrkostyrelsens uppdrag utarbetades också *Rättsutredning beträffande bolagsverksamhet och bolagsstyrning i Svenska kyrkans församlingar* i vilken ett antal juridiska aspekter ytterligare utreddes.

Frågan om församlingsdrivna begravningsbyråer fortsatte utredas i olika omgångar fram till dess att kyrkostyrelsen till 2023 års kyrkomöte i sin skrivelse Ändringar i kyrkoordningen (KsSkr 2022:4) lämnade förslag om att även begravningsbyråverksamhet skulle vara tillåten.

Organisationsutskottet som beredde skrivelsen konstaterade att det inte längre fanns några bärande skäl för att inte tillåta församlingar att bedriva näringsverksamhet i form av begravningsbyråer. Utskottet ansåg därför att kyrkliga begravningsbyråer nu behövde bli tillåtna genom en uttrycklig reglering i kyrkoordningen. Med anledning av påpekanden från kyrkorättsnämnden föreslog man emellertid en annan lydelse av kyrkoordningstexten som, enligt utskottet, på ett tydligare sätt klargjorde bland annat att till exempel begravningsbyråverksamhet ska ses som en verksamhet som kan bidra till församlingens förutsättningar att utföra den grundläggande uppgiften. Utskottets justeringar innebar också att det i kyrkoordningen infördes ett bemyndigande till kyrkostyrelsen att utfärda närmare bestämmelser om bedrivande av näringsverksamhet.

Med anledning av kyrkomötesbeslutet gjorde kyrkostyrelsen 2023 en mindre uppdatering av de ovan nämnda råden för bedrivande av näringsverksamhet och bolagsbildning. Kyrkostyrelsen har också, med stöd av sitt bemyndigande, utfärdat närmare bestämmelser om bedrivande av begravningsbyråverksamhet (SvKB 2024:3).

Församlingsdriven näringsverksamhet idag

Det har länge saknats tillförlitliga uppgifter om den näringsverksamhet som bedrivs i kyrkans församlingar. 2024 samlades dock för första gången, inom ramen för Ekonomisk redogörelse¹, in uppgifter från församlingarna/pastoraten rörande dessas näringsverksamhet. I undersökningen efterfrågas nu uppgifter per typ av näringsverksamhet om enheten har angett intäkter och/eller kostnader under rubriken skattepliktig rörelse. Den statistik som på detta sätt går att få fram omfattar sådan skattepliktig rörelse som

¹ Ekonomisk redogörelse är en årlig undersökning som SCB genomför på uppdrag av Svenska kyrkan (kyrkostyrelsen). Undersökningen ska beskriva ekonomin för församlingar/pastorat, med avseende på resultat- och balansräkning, begravningsverksamhet och driftredovisning samt en del övriga frågor.

bedrivs inom församlingens/pastoratets egna organisationsnummer. Verksamhet som bedrivs i någon annan hel- eller delägd associationsform, t.ex. aktiebolag, finns inte med. Statistiken visar på en riksövergripande nivå att församlingarnas och pastoratens skattepliktiga rörelse under 2024 hade intäkter på 884 mkr. Totalt gjordes ett minusresultat på denna verksamhet om 80 mkr. Av det totala resultatet stod förskoleverksamhet för den största delen (minus 54 mnkr), följt av caféverksamhet (minus 32 mnkr) och varuförsäljning (minus 7 mnkr). Statistiken visar vidare att under perioden 2016–2024 är 2017 och 2021 de enda år som skattepliktig rörelse totalt sett kunnat bära sina kostnader.

Sedan ett antal år tillbaka samlas också vissa uppgifter in om församlingars och stifts verksamheter som sker genom ägande i andra juridiska personer. Sammanställningen för 2024 visar att verksamhet bedrivs i drygt 40 aktiebolag, ekonomiska och ideella föreningar m.m. Verksamheternas inriktning är bland annat fastighetsförvaltning, förskola, konferensverksamhet, café, secondhandbutik, trädgårdstjänster och begravningsbyrå.

Stiftens tillsyn över församlingarnas näringsverksamhet

En av stiftens huvuduppgifter är att ha tillsyn över församlingslivet. Den episkopala strukturen medför att varje biskop – och stift – har att självständigt utöva tillsyn över de församlingar som finns i stiftets regionala pastorala område enligt 6 kap. 1 § kyrkoordningen. Stiftet är även självständiga på så sätt att det är upp till varje stift att inom ramen för sin tillsyn tolka och tillämpa kyrkoordningen med stöd av bland annat förarbeten och beslut ifrån Överklagandenämnden. För det fall ett stift anser att det finns skäl kan domkapitlet självantagligen besluta att inleda ett tillsynsärende. Inom ramen för stiftens tillsynsansvar ligger att tillse att församlingar följer beslut från domkapitel eller Överklagandenämnden, liksom att tillse att församlingar följer kyrkoordningen.

Stiftens tillsynsuppgift omfattar även tillsyn över näringsverksamhet som bedrivs av församlingen, vilket tydliggjordes i den ovan nämnda skrivelsen Arbetsformer i förändring (KsSkr 2010:7 s. 10). I skrivelsen framhålls att näringsverksamhet som har en naturlig anknytning till den grundläggande uppgiften inte ska uppfattas som någon form av verksamhet vid sidan av det som är församlingens uppgift och som därför inte skulle omfattas av tillsynen från stiftet. I skrivelsen framhålls vidare att det är nödvändigt att det instrument för tillsyn som står till stiftens förfogande – församlingsinstruktionen – också innehåller uppgifter om bolags ändamål och verksamhet, så att stiftet ska kunna fullgöra sin uppgift på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

När kyrkoordningen kom till väcktes frågan om vilka yttersta konsekvenser av tillsynen i form av sanktioner som kan tänkas. I kyrkoordningen finns inga bestämmelser om sanktioner. Frågan har dock behandlats – bland annat vid 2009 års kyrkomöte – då kyrkostyrelsen föreslog att sanktionsmöjligheter i form av exempelvis indelningsändringar eller ekonomiska åtgärder inte skulle skrivas in i kyrkoordningen, då sådana åtgärder sannolikt enbart skulle resultera i en envägskommunikation mellan domkapitlet och den församling/pastorat det gällde, vilket inte ansågs önskvärt (se KsSkr 2009:5). Dock föreslogs vissa ändringar i kyrkoordningens kapitel 57 för att stärka kyrkoordningens efterlevnad när ett beslut upphävts vid överprövning (se 57 kap. 20 § kyrkoordningen).

I sin skrivelse Ändringar i kyrkoordningen (KsSkr 2022:4) till kyrkomötet 2022 redovisade kyrkostyrelsen en undersökning som genomförts i samtliga de stift där det vid tidpunkten för utredningen bedrevs begravningsbyråverksamhet, varvid bland annat domkapitelsärenden med koppling till sådan verksamhet hade inhämtats.

Sammanfattningsvis hade genomgången visat att fyra av dessa stift haft tillsyns- ärenden kopplade till begravningsbyråverksamhet i domkapitlet under perioden 2012–2021 under vilken period begravningsbyråverksamhet alltså inte var tillåten. Trots att domkapitlet i samtliga fall hade uttalat en förväntan om lojalitet till Överklagandenämndens beslut hade samtliga berörda församlingar fortsatt att bedriva begravningsbyråverksamhet. Genomgången visade även att tillsynsärendena initierats efter att det anmärkts på att församlingarna inte följt det inomkyrkliga regelverket.

Konkurrensverket har, efter anmälan gällande en begravningsbyrå som bedrivs av ett pastorat, utrett frågan om verksamheten brustit mot konkurrensreglerna på ett sätt som snedvrider och hämmar konkurrensen mellan begravningsbyråer². I samband därmed konstaterade Konkurrensverket bland annat att de råd som kyrkostyrelsen tagit fram är bra, men att det är problematiskt att råden inte är bindande. Vidare lyfte verket även fram att stiftens tillsyn över näringsverksamhet i form av begravningsbyråer inte är tillräcklig ur konkurrenssynpunkt. Med anledning av detta lämnade konkurrensverket en skrivelse till Socialdepartementet i vilket bland annat föreslogs att regeringen skulle överväga att utvidga länsstyrelsens tillsynsroll kopplat till begravningsverksamheten.

Uppdraget att uppdatera och utvidga kyrkostyrelsens råd

Sommaren 2024 beslöt generalsekreteraren att ge en utredningsgrupp inom kyrkokansliet i uppdrag att uppdatera och utvidga kyrkostyrelsens råd för bedrivande av näringsverksamhet och bolagsbildning. Uppdraget ska leverera råd/vägledning till församlingar och pastorat om hur församlingsanknuten näringsverksamhet eller välfärdsverksamhet kan bedrivas inom olika associationsformer.

Uppdraget kan också leverera förslag på bestämmelser till kyrkoordning/SvKB om det bedöms lämpligt.

Bestämmelserna och råden ska bidra till att risk för bland annat olagliga konkurrensfördelar, jäv eller jävslikande situationer, oegentligheter eller korruption inte uppstår. Råden ska vidare bidra till att säkerställa kopplingen till den grundläggande uppgiften i församlingarna och vara ett stöd för stiftet i deras främjande och tillsyn.

Av uppdragsbeskrivningen framgår vidare att resonemang kring verksamhetens koppling till den grundläggande uppgiften behöver utvecklas samt att principer för styrning, risk för jäv, vinstuttag, finansiering, konkurrensfrågor, skatterelaterade för- och nackdelar, förhållandet till den inomkyrkliga offentlighetsprincipen, etc. behöver beskrivas. Även revisionsaspekter av näringsverksamhet som bedrivs av församlingar och pastorat, såväl verksamhet som bedrivs i församlingens egen regi som sådan som bedrivs i annan associationsform, behöver belysas och lämnas rådgivning kring.

Uppdraget, som hittills levererat underlag till kyrkostyrelsens närmare bestämmelser om bedrivande av begravningsbyråverksamhet, ska vara slutfört den 31 mars 2026.

² Konkurrensverket konstaterade att det inte fanns möjlighet att ingripa mot det aktuella pastoratet med stöd av konkurrenslagen i det specifika fallet men menade att de byråer som drivs av församlingarna har konkurrensfördelar på begravningsbyråmarknaden genom de särskilda rättigheter och skyldigheter som Svenska kyrkan har enligt begravningslagen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:40.

Utskottet konstaterar att församlingars och pastorats bedrivande av näringsverksamhet, såväl i den egna organisationen som i för ändamålet särskilt bildade bolag, kan innebära särskilda utmaningar såväl för församlingarna/pastoraten själva som för stiftens tillsyn. Frågor om den närmare uttolkningen av begreppet naturlig anknytning, vad aktiebolagslagens olika krav innebär i en kyrklig kontext och hur stiftets insyn kan säkerställas är exempel på frågor som behöver hanteras av den församling som önskar bedriva näringsverksamhet i bolagsform. Församlingsdriven näringsverksamhet kan emellertid också vara en möjliggörare, såväl för församlingen som för lokalsamhället.

Som framgår av bakgrundsbeskrivningen pågår ett arbete på kyrkokansliet som syftar till att leverera råd/vägledning till församlingar och pastorat om hur församlingsanknuten näringsverksamhet eller välfärdsverksamhet kan bedrivas inom olika associationsformer. Utskottet, som också noterar att kyrkostyrelsen enligt 2 kap. 2 § kyrkoordningen har ett omfattande bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser om hur näringsverksamhet får bedrivas, ser positivt på det arbete som sker och menar att resultatet av detta arbete bör inväntas innan något uppdrag i enlighet med motionärernas önskemål ges till kyrkostyrelsen. Utskottet föreslår mot den bakgrunden att motionen ska avslås.

Utskottet vill avslutningsvis lyfta att frågan om uppbyggande av relevant kompetens hos stiftens är viktig i sammanhanget och kommer förmodligen att bli än viktigare framöver. Utskottet ser att detta är ett sådant område som skulle kunna lämpa sig väl för samverkan stiftens emellan så att inte varje stift själv behöver bygga upp specialiserad kompetens inom dessa frågor.

Uppsala den 2 oktober 2025

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Fredrik Nilsson, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Carl Johan Karlsson, Inga-Lill Röhr, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist, Anette Nordgren och Lars B Andersson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Solveig Oskarsson, Roberth Krantz, Sebastian Ekeröth Claussen, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena Funemark, Eva-Karin Torhem Arnell, Hanna Hesser Nordin, Robert Fredriksson, Ann-Marie Strömberg, Nils Jernqvist, Stefan Aro och Helena Björkman.

Biskop Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

O 2025:7

Jag reserverar mig mot utskottets beslut att avslå motion 2025:40 till förmån för bifall till motionen.

Fria Liberaler i Svenska kyrkan har en stor skepsis mot bolagsbildningar inom Svenska kyrkan. Om inte annat för att kontrollfunktionen hos stiftet försvåras avsevärt när församlingar bildar bolag. Vi anser att kontrollen av bolagen bör utökas och att stiftet dessutom måste ges en rätt att stoppa bolagsbildningar. Av dessa anledningar reserverar jag mig mot utskottets beslut att avslå motionen.

Olov Lindquist



**Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2025:8**

Fördelning av antal elektorerna vid ärkebiskopsval

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2025:14, vilken avser att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda om stift ska ha ett fixerat antal elektorerna per stift i kommande ärkebiskopsval. Utskottet konstaterar att motionens att-sats innehåller ett sakfel. Enligt utskottet är det förhållandet att det råder en viss obalans mellan antalet röstberättigade i de olika stift inte av den karaktären att det finns anledning att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att tillsätta en utredning av frågan. Utskottet föreslår att motionen ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:14.

Motionens förslag

**Motion 2025:14 av Marcus Romedahl m.fl., Fördelning av
antal elektorerna vid ärkebiskopsval**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda om stift ska ha ett fixerat antal elektorerna per stift i kommande ärkebiskopsval.

Bakgrund

Ärkebiskopsval

Bestämmelser om biskopsval återfinns i 8 kap. 7–39 a §§ kyrkoordningen. De gäller i huvudsak för samtliga biskopsval, även vid val av ärkebiskop, men det finns också vissa bestämmelser som endast gäller vid ärkebiskopsval.

I 8 kap. 7 § första stycket kyrkoordningen anges att ärkebiskopen utses genom val i alla stift. Stiftsstyrelsen ansvarar för genomförandet av nomineringsvalet och valet, enligt 8 kap. 7 § tredje stycket kyrkoordningen. För ärkebiskopsvalet innebär det att det är stiftsstyrelsen i Uppsala stift som ansvarar för att genomföra ärkebiskopsval, eftersom ärkebiskopen också är biskop i Uppsala stift.

Enligt bestämmelsen i 8 kap. 7 § andra stycket ska biskopsvalet föregås av ett nomineringsval, vilket regleras i 8 kap. 24–25 §§ kyrkoordningen, där de röstberättigade utser minst fem kandidater som går vidare till biskopsvalet. Det kan bli fler kandidater om fler än fem personer får minst fem procent av rösterna och de personer som går vidare behörighetsprövas av Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar,

enligt 8 kap. 8 § kyrkoordningen. Enligt 8 kap. 10 § första stycket kyrkoordningen är den kandidat som får mer än hälften av rösterna vald till biskop. Enligt bestämmelserna i andra stycket blir det i annat fall en andra valomgång mellan de två kandidater som har fått flest röster. Skulle de två kandidaterna i den andra valomgången få lika många röster avgörs valet genom lottning, enligt 8 kap. 11 § kyrkoordningen.

I bestämmelserna regleras, som nämns ovan, också vad som särskilt gäller för val av ärkebiskop, där det av 8 kap. 14 § kyrkoordningen framgår vilka som har rösträtt vid ärkebiskopsval. Enligt 8 kap. 14 § 1 kyrkoordningen har domkapitlets och stiftsstyrelsens ledamöter i samtliga stift rösträtt. Därtill har ledamöterna i kyrkostyrelsen rösträtt enligt 8 kap. 14 § 2 kyrkoordningen.

Eftersom ärkebiskopen också blir biskop i Uppsala stift finns bestämmelser i 8 kap. 14 § punkterna 3 och 4 kyrkoordningen som anger de röstberättigade i Uppsala stift vid ärkebiskopsval. Punkterna avser präster och diakoner anställda i Uppsala stift eller på lokal nivå inom stiftet respektive särskilt utsedda elektorer i Uppsala stift. De förtroendevalda elektorerna är lika många som de röstberättigade prästerna och diakonerna.

Hur elektorerna utses och fördelas regleras i 8 kap. 16–23 a §§ kyrkoordningen. I 8 kap. 16 § kyrkoordningen anges att vid val av elektorer utgör varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, varje pastorat en valkrets. Bestämmelserna i 8 kap. 17 § första och andra stycket kyrkoordningen innebär att först fördelas en elektorsplats vardera till pastorat och till församlingar som inte ingår i pastorat. Därefter fördelas återstående elektorsplatser i förhållande till antalet röstberättigade i respektive pastorat och församling. Varje sådan församling och varje pastorat garanteras därmed att få välja minst en elektor. Det betyder att den eftersträlvade balansen mellan antalet präster och diakoner respektive antalet elektorer gäller för stiftet som helhet och inte för varje församling eller pastorat.

De nämnda punkterna i 8 kap. 14 § kyrkoordningen kompletteras av bestämmelsen i 8 kap. 9 § andra stycket kyrkoordningen, där det anges att vid valet av ärkebiskop ska samtliga röster från prästerna, diakonerna och elektorerna i Uppsala stift delas med tio, varvid decimaler ska strykas. Detta för att Uppsala stift ensamt inte ska kunna avgöra valet.

Gällande tidigare behandling i kyrkomötet har frågor om ärkebiskopsval sällan aktualiserats. Till kyrkomötet 2002 lade kyrkostyrelsen fram det förslag till reglering som än idag gäller, som innebär att kyrkostyrelsens ledamöter har rösträtt vid val av ärkebiskop (KsSkr 2002:10).

Till 2022 års kyrkomöte inkom en motion (motion 2022:84) som syftade till effektivisering av kyrkostyrelsens deltagande i valet. Organisationsutskottet ansåg i sitt betänkande (O 2022:12) att motionen skulle avslås. Utskottet bedömde att det inte var adekvat att ge kyrkostyrelsen ett utredningsuppdrag att se över regleringen om kyrkostyrelsens deltagande vid ärkebiskopsval mot bakgrund av det ekonomiska läget i Svenska kyrkan och att ärkebiskopsval förekommer tämligen sällan.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Antalet ledamöter i stiftsstyrelsen

Enligt 7 kap. 12 § kyrkoordningen är biskopen självskriven ledamot i stiftsstyrelsen och domprosten är biskopens ersättare. Frånsett dessa två ska stiftsfullmäktige välja styrelseledamöter och deras ersättare till stiftsstyrelsen, enligt 7 kap. 13 § kyrkoordningen. Minimiantalet valda ledamöter är åtta och antalet ersättare ska vara minst

hälften av antalet ledamöter. Inom ramen för dessa bestämmelser fastställer stiftsfullmäktige hur många ledamöter stiftsstyrelsen ska ha.

O 2025:8

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:14.

Utskottet konstaterar inledningsvis att motionens att-sats innehåller ett sakfel, då det står om elektor per stift i ärkebiskopsval. Med ”elektorerna” i ärkebiskopsval avses de särskilt utsedda elektorerna i Uppsala stift vilket inte inkluderar övriga röstberättigade i ärkebiskopsvalet.

Utskottet konstaterar, i likhet med motionärerna, att den nuvarande ordningen för val av ärkebiskop innebär att antalet röstberättigade i varje stift påverkas av hur många ledamöter stiftsfullmäktige har bestämt att stiftsstyrelsen ska ha. Denna obalans mellan antalet röstberättigade i de olika stiften skulle i teorin kunna påverka utfallet av ärkebiskopsvalet. Enligt utskottet är detta förhållande dock inte av den karaktären att det finns anledning att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att tillsätta en utredning av frågan. Enligt utskottet torde det krävas en tämligen omfattande utredningsinsats och det är viktigt att vara varsam med de utredningsresurser som finns till hands hos kyrkostyrelsen. Sammantaget anser utskottet således att motion 2025:14 ska avslås.

Uppsala den 1 oktober 2025

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Mathias Brink, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Carl Johan Karlsson, Inga-Lill Röhr, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Mats Berglund, Carin Åblad Lundström, Stefan Aro, Olov Lindquist och Anette Nordgren.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Solveig Oskarsson, Sebastian Ekeröth Clausson, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena Fungmark, Eva-Karin Torhem Arnell, Hanna Hesser Nordin, Robert Fredriksson, Lars B Andersson, Ann-Marie Strömberg, Nils Jernqvist och Helena Björkman.

Biskop Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot utskottets beslut att avslå motion 2025:14 till förmån för bifall till motionen. Dock med den ändringen att ordet ”elektor” i motionen ska bytas ut mot ordet ”röstberättigade”.

Samtliga utskottsledamöter medgav att det som togs upp i motionen var ett problem, men uppenbarligen ett problem som endast undertecknad ville finna en lösning på. Därför reserverade jag mig mot utskottets beslut att avslå motionen.

Olov Lindquist



**Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2025:9**

Några frågor rörande icke-territoriella församlingar

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2025:42 och motion 2025:48. Motion 2025:42 avser att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att upptagningsområdet för Karlskrona amiralitetsförsamling omfattar hela Blekinge. Utskottet anser att det finns skäl att utvidga upptagningsområdet och att förslaget i motionen är ändamålsenligt. Utskottet föreslår att motionen ska bifallas.

Motion 2025:48 avser att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda om även bröst-arvingar till barnbarn till föräldrar som är födda i Finland ska ha rätt att tillhöra Finska församlingen i Stockholms stift. Utskottet ser att det är viktigt att församlingen kan fortleva och är inte främmande för att föreslå ändringar i kyrkoordningen för att så ska bli möjligt. Dock anser utskottet att så som motionen är formulerad kan inte utskottet föreslå bifall till motionen. Utskottet föreslår att motionen ska avslås.

Till betänkandet finns fem reservationer och tre särskilda meningar.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. bifalla motion 2025:42,
2. avslå motion 2025:48 punkt 1,
3. avslå motion 2025:48 punkt 2.

Motionernas förslag

**Motion 2025:42 av Birger Wernersson, Upptagningsområde
för Karlskrona amiralitetsförsamling**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att upptagningsområdet för Kungliga Karlskrona Amiralitetsförsamling omfattar hela Blekinge.

**Motion 2025:48 av Britt Björneke och Marja Hillerström,
Rätten att tillhöra Finska församlingen i Stockholms stift**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda förutsättningarna för att utöka möjligheterna till att även bröstarvingar till barnbarn till föräldrar som är födda i Finland ska ha rätt att tillhöra Finska församlingen i Stockholms stift,

2. återkomma med förslag om en tilläggsbestämmelse om detta i 35 kap. 5 § kyrkoordningen.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över motion 2025:42 i Kn 2025:15y, *bilaga 1* och motion 2025:48 i Kn 2025:16y, *bilaga 2*.

Bakgrund

Ikke-territoriella församlingar

Enligt 4 § i lagen om Svenska kyrkan (1998:1591) omfattar en församling de personer som tillhör Svenska kyrkan och är bosatta inom dess område. I andra stycket anges att det även kan finnas ikke-territoriella församlingar. Närmare bestämmelser om ikke-territoriella församlingar har dock lämnats till kyrkan att själv besluta.

I 35 kap. i kyrkoordningen finns, förutom huvudregeln att en församling omfattar de personer som är folkbokförda inom dess territoriella område, också bestämmelser om fem ikke-territoriella församlingar: Karlskrona amiralitetsförsamling, Tyska Christinae församling i Göteborg, Tyska S:ta Gertruds församling i Stockholm, Finska församlingen i Stockholm och Hovförsamlingen. Bestämmelser om villkoren för tillhörighet i dessa församlingar finns i 35 kap. 2–6 §§ kyrkoordningen. Där definieras såväl personkretsen som församlingarnas geografiska upptagningsområden. Eftersom de ikke-territoriella församlingarnas upptagningsområde och personkrets anges i kyrkoordningen ska justeringar av dessa handläggas i den ordning som gäller för ändringar i kyrkoordningen.

I sin skrivelse Kyrkoordning för Svenska kyrkan (CsSkr 1999:3) angav Centralstyrelsen, beträffande de ikke-territoriella församlingarna, att man haft som utgångspunkt att Kyrkomötet 1994 uttalat att de fem befintliga ikke-territoriella församlingarna ”är historiskt givna och under överskådlig tid kommer att finnas kvar”. Utifrån grundprincipen om den territoriella församlingsindelningen fanns det dock, enligt Centralstyrelsen, inte skäl för en ordning som gav anledning till bildande av ytterligare ikke-territoriella församlingar.

Finska församlingen

Finska församlingen är den äldsta av de så kallade nationella församlingarna i Sverige (prop. 1991/92:85 s. 57). Den anses ha uppkommit omkring 1561. Församlingens fortsatta existens utreddes vid ett par tillfällen under 1800-talets första del. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 21 december 1840 fick församlingen tills vidare bestå med en egen kyrkoherde. Personkretsen specificerades i Kungl. Maj:ts brev den 21 december 1840 och den 1 mars 1841 som sammanfattades i SOU 1970:70 s. 78f:

Enligt ovannämnda föreskrifter skall till finska församlingen i Stockholm höra i Stockholm bosatta

- a) i Finland eller annorstädes av finska föräldrar födda personer,
- b) män av finsk börd och deras hustrur, även om dessa härstammar från annan nation än den finska,
- c) barn efter nämnda föräldrar, så länge de tillhör föräldrarnas hus, och även därefter, om de det åstundar, samt

d) styv- och fosterbarn, utan avseende å härkomst, så länge de är medlemmar av familjer tillhörande finska församlingen.

O 2025:9

Dessa bestämmelser tolkades ursprungligen så att varje inom Finland född person, oberoende av trosbekännelse och medborgarskap, vid inflyttning till Stockholm – från Finland eller annan ort – kyrkobokfördes i Finska församlingen. Efterhand kom dock att göras undantag för i Finland födda rikssvenskar.

Vidare konstaterades i SOU 1947:56 att bestämmelserna om Finska församlingen tidigare har tolkats så att personer födda inom Norrbottens finstalande församlingar har kyrkskrivits i församlingen. Detta ansågs ha skett dels på grund av uttrycket ”annorstädes av finska föräldrar födda personer”, dels på grund av att de tillhörde ett inom Sverige befintligt finst språkområde och det ansågs att de borde tillhöra den församling i vars kyrka de kunde få tillfälle att delta även i finsk gudstjänst. Bestämmelsen att barn av i Finska församlingen kyrkskrivna föräldrar får kvarstå där kyrkskrivna ”om de själva så åstunda” har tolkats som att inte bara barn i första led, födda i Finska församlingen, utan också barn i följande led har fått tillhöra sina föräldrars församling, så länge de själva önskat det. Personer som själva var födda i Finska församlingen eller vilkas föräldrar tillhörde församlingen blev därför kyrkskrivna i Finska församlingen om de själva önskade det.

Numera regleras personkretsen för Finska församlingen i 35 kap. 5 § kyrkoordningen. Utöver att personen behöver tillhöra Svenska kyrkan och vara folkbokförd inom Stockholms stifts territoriella område är de övriga kraven följande när en person har rätt att tillhöra Finska församlingen:

1. är född i Finland,
2. är barn till någon som är född i Finland,
3. är make eller barn till någon som tillhör församlingen enligt 1 eller 2, eller
4. är efterlevande make eller barn till någon som tillhört församlingen enligt 1 eller 2.

Karlskrona amiralitetsförsamling

Karlskrona stad anlades av Karl XI omkring 1680. I juli 1681 inrättades vid den nya flottstationen i Karlskrona en amiralitetsförsamling efter mönster av motsvarande församling på Skeppsholmen i Stockholm (prop. 1991/92:85 s. 54). På 1830-talet uppkom frågan om avgränsning mellan de dåvarande tre Karlskronaförsamlingarna, vilka var Storkyrko- eller Fredriksförsamlingen, amiralitetsförsamlingen och tyska församlingen (SOU 1947:56 s. 107). Amiralitetsförsamlingen gjorde anspråk på anslutning av all flottstationens personal, Storkyrkoförsamlingen på alla civila och den tyska församlingen hävdade rätten till fri anslutning av alla som önskade tillhöra den. Kungl. Maj:t beslutade den 1 september 1837 att de civila församlingarna skulle sammanslås och att flottans personal skulle tillhöra amiralitetsförsamlingen.

I bestämmelserna som anges i 35 kap. 2 § kyrkoordningen specificeras upptagningsområdet och personkretsen för amiralitetsförsamlingen. En person har rätt att tillhöra Karlskrona amiralitetsförsamling om personen tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i Karlskrona eller Ronneby kommun och dessutom:

1. är anställd vid Försvarsmakten med placering inom marinen,
2. har varit fast anställd vid Försvarsmakten med placering inom marinen och vid anställningens upphörande har fått pension,
3. är anställd vid Karlskrona amiralitetsförsamling,

4. är make eller hemmavarande barn till någon som tillhör församlingen enligt 1, 2 eller 3, eller
5. är efterlevande make eller hemmavarande barn till någon som tillhört församlingen enligt 1, 2 eller 3.

Tidigare behandling i kyrkomötet

I kyrkoordningsskrivelsen (CsSkr 1999:3) föreslog Centralstyrelsen att upptagningsområdet för Finska församlingen skulle utökas till att omfatta hela Stockholms stift. Detta godtogs inte av kyrkomötet, främst med motiveringen att den territoriella församlingen ansvarar för alla som vistas i församlingen. En utökning av upptagningsområdet skulle dessutom kunna få ekonomiska konsekvenser för den församling som de finskspråkiga vistas i men inte tillhör. Frågan behandlades igen vid kyrkomötena 2007 och 2008. Organisationsutskottet hänvisade i sitt betänkande O 2008:2 till kyrkomötets behandling vid 2007 års kyrkomöte. Kyrkomötet avslog då motionen i enlighet med utskottets förslag med motiveringen att det var mycket svårt att överblicka de konsekvenser som en utökning skulle föra med sig. Utskottet ansåg att det i stället fanns skäl att tillsätta en utredning med uppgift att finna och föreslå organisatoriska former för minoritetsspråksarbetet i församlingarna. Utskottet konstaterade att i en sådan utredning skulle de organisatoriska strukturerna för minoritetsspråksarbetet i Stockholms stift komma att behandlas, inklusive belysning av Finska församlingens situation. Kyrkomötet 2008 beslutade dock, efter en omfattande diskussion, att göra en ändring i enlighet med Centralstyrelsens tidigare förslag (motion 2008:22, O 2008:2, kyrkomötets protokoll § 86). Hela Stockholms stift är nu upptagningsområde för Finska församlingen.

Utskottets överväganden

Motion 2025:42 Upptagningsområde för Karlskrona amiralitetsförsamling

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2025:42.

Utskottet delar motionärens bedömning att det finns skäl att utvidga upptagningsområdet för Karlskrona amiralitetsförsamling. Utskottet föreslår att kyrkostyrelsen får i uppdrag att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen så att församlingens upptagningsområde omfattar Blekinge. Utskottet anser att förståelsen av geografin är avgörande. Utskottets förståelse var att det som verkar vara ändamålsenligt är Blekinge län. Mot bakgrund av det anförda föreslår utskottet att motionen ska bifallas.

Motion 2025:48 Rätten att tillhöra Finska församlingen i Stockholms stift

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:48.

Utskottet konstaterar inledningsvis att Finska församlingen i Stockholms stift är en tvåspråkig församling som bland annat anordnar gudstjänster på finska. Finska är ett av Sveriges nationella minoritetsspråk och modersmålet är viktigt för den personliga identiteten. Utskottet instämmer därför i motionärernas bedömning att Finska församlingen spelar en central roll i Svenska kyrkans sverigefinska, finlandssvenska och

tvåspråkiga kyrkoliv. Utskottet ser att det är viktigt att församlingen kan fortleva och är inte främmande för att föreslå ändringar i kyrkoordningen för att så ska bli möjligt. Dock anser utskottet att så som motionen nu är formulerad är det inte möjligt för utskottet att föreslå bifall till motionen. Utskottet anser att det finns tveksamheter i motionens förslag och motivering när det gäller bland annat hur många generationer som omfattas och användningen av det arvsrättsliga begreppet bröstarvingar. Mot bakgrund härav föreslår utskottet att motionen ska avslås.

Uppsala den 2 oktober 2025

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Mathias Brink, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Carl Johan Karlsson, Inga-Lill Röhr, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Mats Berglund, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist och Anette Nordgren.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Solveig Oskarsson, Sebastian Ekeröth Claussön, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena Funckmark, Eva-Karin Torhem Arnell, Hanna Hesser Nordin, Robert Fredriksson, Lars B Andersson, Nils Jernqvist, Stefan Aro och Helena Björckman.

Biskop Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot utskottets beslut att föreslå bifall till motion 2025:42 till förmån för avslag på motionen.

Mats Berglund

Reservation 2

Jag reserverar mig mot utskottets beslut att föreslå bifall till motion 2025:42 till förmån för avslag på motionen.

Victor Ramström

Reservation 3

Jag reserverar mig mot utskottets beslut att föreslå bifall till motion 2025:42 till förmån för avslag på motionen.

Carin Åblad Lundström

Reservation 4

Jag reserverar mig mot utskottets förslag att avslå motion 2025:48 till förmån för mitt yrkande att kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för att utöka antalet generationer barn till föräldrar som är födda i Finland rätt till medlemskap i Finska församlingen.

Vi behöver vara mer generösa här. Ytterst handlar det om att erbjuda en livskraftig församling som möjliggör för människor att förstärka sina kulturella band – stärka sin identitet – och stärka sitt välmående. Detta förstås centralt för att stärka gemenskapen i både andlig och världslig mening.

Petter Nilsson

Reservation 5

Jag reserverar mig mot utskottets beslut att föreslå avslag på motion 2025:48 till förmån för bifall till motionen.

Mats Berglund

Särskild mening 1

Särskild mening avseende bifall till motion 2025:42. I motionens att-sats föreslås att kyrkostyrelsen skall återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att upptagningsområdet för kungliga Karlskrona Amiralitetsförsamling omfattar hela Blekinge. Det är oklart vad som avses med ”hela Blekinge”. Är det landskapet, kontraktet eller länet? Om det är kontrakt som avses, vilket nämns i motionärens egen motivation ”hela Blekinge kontrakt”, är det direkt olämpligt att införa som geografiskt område för församlingstillhörighet. En kontraktsindelning kan ändras utifrån biskopens ensidiga beslut årsvis. Utifrån samtalet i utskottet är det inte heller säkert att just ”Blekinge län” är mer ändamålsenligt för de personer som enligt kriterierna 1–5 i kyrkoordningen kan bli tillhöriga, jämfört nuvarande skrivningar i kyrkoordningen med de geografiska områdena Karlskrona och Ronneby kommuner. (Motionen anger felaktigt ”Med den nuvarande skrivningen enligt kyrkoordningen 35 kap. 2 § skall man vara skriven i Karlskrona/Ronneby kontrakt för att tillhöra Kungliga Amiralitetsförsamlingen”).

Däremot kan motionens syfte bejakas så att en utredning genomförs som förutsettningslöst får pröva vilket geografiskt område som är ändamålsenligt. I utredningen kan då ingå att pröva om det geografiska upptagningsområdet kan utgå helt och de övriga fem punkterna vara tillräckliga för att avgränsa personkretsen som har rätt att tillhöra amiralitetsförsamlingen i Karlskrona. Utöver detta bör Stiftsstyrelsen och domkapitlet och Biskopen i Lunds stift, vilka utövar tillsyn över församlingen involveras i vad som är en lämplig grund för församlingstillhörighet.

Biskop Marika Markovits

Särskild mening 2

Jag anser att motion 2025:48 borde bifallas.

Lars B Andersson

Särskild mening 3

Jag anser att motion 2025:48 borde bifallas.

Stefan Aro

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:15y

Upptagningsområde för Karlskrona
amiralitetsförsamling

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:42 Upptagningsområde för Karlskrona amiralitetsförsamling.

I motion 2025:42 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att upptagningsområdet för Karlskrona amiralitetsförsamling omfattar hela Blekinge. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Ny kontraktsindelning i Blekinge är genomförd så att hela Blekinge numera är ett kontrakt i Lunds stift. Karlskrona/Ronneby kontrakt existerar inte längre. Med den nuvarande skrivningen enligt 35 kap. 2 § kyrkoordningen ska man vara skriven i Karlskrona/Ronneby kontrakt (ska rätteligen vara kommun; kyrkorättsnämndens anmärkning) för att tillhöra Kungliga Amiralitetsförsamlingen. Försvarsmakten vid flottbasen i Karlskrona har inryckning flera gånger per år. Avstånden i boendefrågan inom Blekinge utgör inget problem, många väljer att bosätta sig utanför flottbasen.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att i 35 kap. 2 § kyrkoordningen anges att en person har rätt att tillhöra Karlskrona amiralitetsförsamling om han eller hon tillhör Svenska kyrkan och är folkbokförd i Karlskrona eller Ronneby kommun. Den aktuella bestämmelsen anger således inte som krav för tillhörighet till nämnda församling att personen i fråga är skriven i Karlskrona eller Ronneby kontrakt. Motivet till den föreslagna ändringen är således delvis inte för handen. Kyrkorättsnämnden konstaterar vidare att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om en ändring i nämnda bestämmelse. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:16y

Rätten att tillhöra Finska församlingen i Stockholms stift

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:48 Rätten att tillhöra Finska församlingen i Stockholms stift.

I motion 2025:48 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att dels utreda förutsättningarna för att utöka möjligheterna till att även bröstarvingar till barnbarn till föräldrar som är födda i Finland ska ha rätt att tillhöra Finska församlingen i Stockholms stift, dels återkomma med förslag om en tilläggsbestämmelse om detta i 35 kap. 5 § kyrkoordningen. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Nuvarande lydelse i kyrkoordningen utesluter en fjärde generation av personer med finsk eller finlandssvensk bakgrund att tillhöra församlingen och möjligheten för den fjärde generationen att tillhöra Finska församlingen när barnbarnet till den som är född i Finland får egna barn. När kontinuiteten bryts försvinner församlingssamfundet och traditioner som förs över generationsgränserna. Med nuvarande medlemsregler kan endast tre generationer av en familj med finska rötter tillhöra Finska församlingen. Detta medför att generationerna splittras i sitt medlemskap i Svenska kyrkan och det kan uppstå en situation där kommande generationer inte får tillhöra samma församling som mor- och farföräldrarna. Idag är sverigefinnar en nationell minoritet och finska språket har en särställning som nationellt minoritetsspråk i Sverige. Finska församlingen spelar en viktig och central roll i Svenska kyrkans sverigefinska, finlandssvenska och tvåspråkiga kyrkoliv. Den har en särställning kulturellt, språkligt och inte minst kyrkohistoriskt. En medlemsbegränsning är ett onödigt hinder för familjer som önskar delta i församlingens verksamheter tillsammans.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om en ändring i 35 kap. 5 § kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

O 2025:9
Bilaga 2

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



**Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2025:10**

Främja grunduppdraget

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motionen 2025:100, vilken föreslår en översyn och tydlig lista över obligatoriska dokument för församlingar och pastorat för att minska administrationen. Utskottet delar intentionen men konstaterar att stöd redan ges genom stiftens främjandeuppdrag. Utskottet föreslår att kyrkomötet avslår motionen.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:100.

Motionens förslag

**Motion 2025:100 av Sara Waldenfors m.fl., Främja
grunduppdraget**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en översyn av vilka styrdokument, policydokument och övriga dokument som är obligatoriska för församlingar och pastorat i Svenska kyrkan, samt sammanställa och offentliggöra en uppdaterad lista över dessa dokument och säkerställa att listan hålls aktuell över tid.

Bakgrund

Regelverket

I 8 kap. 2 § 4 p. regeringsformen står det att föreskrifter om grunderna för Svenska kyrkan som trossamfund ska regleras i lag. Det görs i lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan som innehåller bestämmelser om grunderna för bland annat Svenska kyrkans identitet, organisation och verksamhet. Lagen slår till exempel fast att Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund, att den är demokratisk uppbyggd och rikstäckande. Lagen ger därmed vissa ramar för det inomkyrkliga regelverket. Av lagen om trossamfund (1998:1593) följer vidare att Svenska kyrkan är ett registrerat trossamfund och att församlingar och kyrkliga samfälligheter är registrerade organisatoriska delar av Svenska kyrkan.

Utöver nämnda lagar finns ingen statlig lagstiftning om Svenska kyrkans interna struktur. I stället har kyrkomötet det högsta normativa ansvaret inom kyrkan. Kyrkomötet fastställer kyrkoordningen, som är det centrala inomkyrkliga regelverket.

I 10 kap. 2 a § kyrkoordningen står det att alla kyrkomötets bestämmelser ska tas in i kyrkoordningen, om inte särskilda skäl talar mot det. Kyrkoordningen är en del i Svenska kyrkans bestämmelser (SvKB). Av bestämmelsen framgår vidare att ändringar i kyrkoordningen, andra bestämmelser som kyrkomötet beslutar och bestämmelser som meddelas av kyrkostyrelsen ska offentliggöras i Svenska kyrkans bestämmelser. Detta regelsystem utgör det bindande interna regelverket för Svenska kyrkan.

I 10 kap. 2 § kyrkoordningen anges bland annat att kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser när det är särskilt angivet i kyrkoordningen. Kyrkostyrelsen har alltså inte någon allmän rätt att utfärda anvisningar, riktlinjer eller rekommendationer för verksamheten i stift och församlingar utan uttryckligt stöd av kyrkoordningen (jfr exempelvis KsSkr 2019:4 s. 90, TU 2022:6 och Edqvist, m.fl., Kyrkoordning för Svenska kyrkan 2022 med kommentarer och angränsande lagstiftning, s. 257, se även ÖN 2021/18.) Det betyder att riktlinjer, policyer eller liknande dokument som kyrkostyrelsen beslutar utan stöd av bemyndigande i kyrkoordningen inte blir formellt bindande, se även 6 § lagen om Svenska kyrkan och 10 kap. 1 § kyrkoordningen.

Samtidigt finns det ett flertal andra dokument på nationell nivå som indirekt kan påverka eller styra församlingar och pastorat. Som exempel kan nämnas de villkor och regler som kyrkostyrelsen beslutar för användning av kyrkoantikvarisk ersättning, för att erhålla olika riktade bidrag, samt andra beslut som är kopplade till kyrkomötets nationella budget. Sådana villkor och regler är visserligen inte reglerade genom bestämmelser, men kan i praktiken vara tvingande om en församling vill ta del av en viss förmån (till exempel ekonomiskt stöd). Vidare finns policydokument, riktlinjer och rekommendationer som tas fram av organ på nationell nivå, exempelvis en upphandlingspolicy för Svenska kyrkans nationella nivå. Dessa dokument är endast bindande för den nationella nivån, men kan erbjudas andra delar av kyrkan. Församlingar och stift kan alltså frivilligt följa även dessa policies, men de utgör inte formellt bindande villkor eller regler.

Det kan också förekomma att överenskommelser sluts mellan nationell nivå och församlingar/stift, vari parterna iklär sig åtaganden mot varandra.

Kyrkostyrelsen svarar för publicering av den officiella utgåvan av regelverkssamlingen Svenska kyrkans bestämmelser via Svenska kyrkans webbplats (www.svenskakyrkan.se/alla-bestammelser). Kyrkostyrelsen publicerar även bestämmelser i gällande lydelse, exempelvis den vid var tid gällande lydelsen av kyrkoordningen, på webbplatsen (www.svenskakyrkan.se/kyrkoordningen).

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågan om att förenkla och klargöra Svenska kyrkans styrande regelverk är inte ny.

Under 2013 års kyrkomöte behandlades frågan om översyn av regelverket i en motion. I motion 2013:6 Minska krånglet föreslogs att kyrkomötet skulle uppdra åt kyrkostyrelsen att se över kyrkoordningen och andra nationella styrdokument. Kyrkorättsutskottet konstaterade i betänkandet Minska krånglet (Kr 2013:3) att det var oklart exakt vilka dokument som avsågs. Utskottet påpekade att kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser utgjorde de enda inomkyrkliga regelverken av formellt bindande karaktär. Samtidigt delade kyrkorättsutskottet motionärernas grundläggande tanke att regelsystemet borde göras så ändamålsenligt och lättillgängligt som möjligt. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag att avslå motion Kr 2013:6 men att samtidigt ålägga kyrkostyrelsen att årligen rapportera till kyrkomötet om vilka åtgärder som vidtagits inom detta översynsarbete.

Kyrkostyrelsen redovisade därefter fortlöpande framsteg under åren 2014–2018 i en serie skrivelserapporter. Bland annat organiserades fokusgrupper och samverkan med stift för att kartlägga var regelverket upplevdes som krångligt. Resultatet av detta arbete pekade ut vissa delar av kyrkoordningen som särskilt svårtolkade. I kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2017:3 presenterades en rad ändringar syftande till tydligare och mer lättillämpade regler rörande församlings- och pastoratsindelning. Kyrkomötet antog dessa och flera andra justeringar, vilket bidrog till att förenkla regelverket på de punkter som identifierats. Kyrkostyrelsen fortsatte att rapportera årligen t.o.m. 2018 års kyrkomöte. I den avslutande redovisningen (KsSkr 2019:4, s. 90) framhölls att arbetet med kontinuerlig översyn av kyrkoordningen och angränsande bestämmelser numera var en integrerad del av kyrkostyrelsens ordinarie uppgifter. I skrivelsen framhölls även att övriga styrande dokument, såsom policys och riktlinjer, kan erbjudas församlingar och stift som stödmaterial, men att de saknar bindande verkan utanför den nationella nivån.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:100.

Utskottet delar motionärernas uppfattning om att det är en relevant strävan att minska den administrativa bördan för församlingar och pastorat och ser positivt på intentionen bakom motionen.

Utskottet konstaterar samtidigt att det redan i dag finns väl utvecklade system och stöd för att hantera de frågor motionen tar upp, i huvudsak inom stiftens främjandeuppdrag. Främjandeuppdraget får enligt utskottet anses omfatta även att stödja församlingarna med vilka dokument som är styrande för deras respektive verksamhet. Utskottet bedömer därför att arbetet även fortsättningsvis bör ligga på stiftsnivå.

I de fall där en översyn av arbetssättet kan vara motiverad, exempelvis till följd av olikheter mellan stiftet, bedöms detta bäst ske inom ramen för stiftens eget ansvar. Mot bakgrund av detta anser utskottet att motion 2025:100 ska avslås.

Uppsala den 1 oktober 2025

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Olivia Åman, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Solveig Oskarsson, Inga-Lill Röhr, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Mats Berglund, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist och Anette Nordgren.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Roberth Krantz, Sebastian Ekeröth Clausson, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena Fungmark, Eva-Karin Torhem Arnell, Hanna Hesser Nordin, Robert Fredriksson, Lars B Andersson, Ann-Marie Strömberg, Nils Jernqvist, Stefan Aro och Helena Björkman.

Biskop Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Undertecknade ledamöter från Socialdemokraterna reserverar oss mot utskottets beslut att föreslå att motion 2025:100 ska avslås. Vi menar att det finns uppenbara problem för kyrkoherdar att veta vilka styrande dokument som krävs och att det skulle underlätta för församlingarna om detta tydliggjordes. Vi menar att motionen borde bifallas.

Louise Callenberg, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Inga-Lill Röhr, Solveig Oskarsson

Särskild mening

Undertecknade ersättare från Socialdemokraterna reserverar oss mot utskottets beslut att föreslå att motion 2025:100 ska avslås. Vi menar att det finns uppenbara problem för kyrkoherdar att veta vilka styrande dokument som krävs och att det skulle underlätta för församlingarna om detta tydliggjordes. Vi menar att motionen borde bifallas.

Roberth Krantz, Sebastian Ekeröth Clausson



**Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2025:11**

Motverka sammanläggningar av församlingar

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar organisationsutskottet motion 2025:95 där det föreslås att kyrkostyrelsen ska verka för att motverka sammanläggningar av församlingar. Utskottet konstaterar att beslutskompetensen för frågor om församlingsindelning ligger hos församlingar, pastorat och stift. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att motion 2025:95 avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:95.

Motionens förslag

**Motion 2025:95 av Anders Skogberg m.fl. Motverka
sammanslagningen av församlingar**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att motverka ytterligare sammanslagningar av församlingar.

Bakgrund

Gällande regelverk

Enligt 4 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan utgör församlingarna Svenska kyrkans lokala enheter. I och med relationsändringen mellan Svenska kyrkan och staten år 2000 blev frågor om församlingsindelningen en inomkyrklig angelägenhet. Utgångspunkten för de nya inomkyrkliga bestämmelserna var att på sikt skapa en för Svenska kyrkan mer ändamålsenlig struktur (SKU 1998:4 s. 197).

Reglerna infördes i 37 kap. kyrkoordningen. Enligt 37 kap. 3 § kyrkoordningen måste en församling ha regelbundet gudstjänstliv, minst ett invigt kyrkorum och en fungerande lokal organisation med förtroendevalda. Om en församling inte längre uppfyller kraven enligt 37 kap. får stiftsstyrelsen, efter samråd, besluta om sammanläggning eller annan ändring av indelningen enligt 37 kap. 5 § kyrkoordningen. När flera församlingar i samma pastorat vill gå samman beslutar stiftsstyrelsen 37 kap. 6 § kyrkoordningen, om inte annat följer av 7 a–7 b §§.

Beslut om sammanläggning omfattas inte av statlig förvaltningsrättslig prövning, utan är en del av kyrkans egen rättsordning. Däremot prövar Överklagandenämnden

endast de beslutstyper som uttryckligen får överklagas enligt kyrkoordningen, 58 kap. 1 §. Beslut om indelningsändringar enligt 37 kap. omfattas inte av bestämmelserna om överklagande. Ett beslut om sammanläggning som fattats i behörig ordning blir därmed gällande inom kyrkans organisation, 16 kap. 1 § och 37 kap. 5–6 §§.

Enligt 6 § lagen om Svenska kyrkan får kyrkomötet inte fatta beslut i enskilda ärenden som faller under församlingars eller stifts självbestämmande, den så kallade subsidiaritetsprincipen. Att besluta om en viss sammanläggningslagning ligger alltså utanför kyrkomötets kompetens. Däremot skulle kyrkomötet, genom ändringar i kyrkoordningen, kunna reglera förutsättningarna för indelningsändringar, eller genom uppdrag till kyrkostyrelsen påverka hur strukturarbetet inriktas.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågan om strukturförändringar i Svenska kyrkan har behandlats vid kyrkomötet under ett större antal tillfällen.

I början av 2011 överlämnade Strukturutredningen sitt betänkande *Närhet och samverkan* (SKU 2011:2) till kyrkostyrelsen. Utredningen innehöll en redogörelse för Svenska kyrkans lokala organisation och senare strukturförändringar. Med utgångspunkt i betänkandet och remissarbetet lade kyrkostyrelsen fram skrivelsen Strukturfrågor (KsSkr 2012:5). Kyrkostyrelsens förslag innebar en ny struktur med bland annat större pastorat och införandet av församlingsråd i flerförsamlingspastorat. Kyrkomötet beslutade i enlighet med förslagen, som trädde i kraft den 1 januari 2014.

Under kyrkomötet samma år som strukturreformen trädde i kraft väcktes motion 2014:103. Motionen efterlyste åtgärder för att stärka församlingarna med målet att undvika nedläggning. Kyrkomötet delade motionärens oro och biföll delvis motionens intentioner, och kyrkostyrelsen fick i uppdrag att vidta åtgärder för att främja utveckling i församlingarna.

År 2015 tog kyrkomötet emot flera motioner som på olika sätt berörde behovet av att utvärdera den genomförda strukturreformen. Kyrkomötet avlog samtliga motionsyrkanden, men gav Kyrkostyrelsen i uppdrag att inleda ett arbete för att fortlöpande följa strukturreformens utveckling, något som bland annat gjordes genom kyrkostyrelsens årsredovisning för 2015 (KsSkr 2016:2, bilaga 2).

Under våren 2016 genomfördes en genomgång av befintliga data och pågående forskningsprojekt rörande församlingsstruktur. Bland annat studerades utvärderingar som vissa stift redan låtit utföra efter genomförda indelningsändringar. Kyrkokansliets statistik- och analysavdelning började även inkludera frågor om strukturförändringar i sin årliga enkätundersökning Kyrkbussen. En analys publicerades i rapporten *Nyckeln till Svenska kyrkan 2017*. Organisationsutskottet noterade i sitt betänkande Strukturfrågor (O 2017:5) att denna typ av löpande uppföljning är en lämplig metod för att över tid utvärdera konsekvenserna av strukturreformen.

Följande år mottog kyrkomötet motion 2016:21 som åter krävde en utvärdering av strukturreformens utfall. Även vid kyrkomötet 2018 väcktes liknande förslag genom motion 2018:36 och motion 2018:78 som båda begärde en bred utvärdering av den genomförda strukturreformen och dess konsekvenser på församlingsnivå. Kyrkomötet avlog motionerna men markerade i besluten att den pågående analysen av strukturförändringarna skulle fortgå.

Parallellt med kyrkomötets egna uppföljningsbeslut har flera stift tagit initiativ till att utvärdera strukturförändringar. Under 2018 genomförde Uppsala, Luleå och Härnösands stift i samverkan med kyrkokansliet en gemensam processutvärdering av

indelningsändringar genomförda åren 2013–2018. Resultaten av denna studie presenterades för kyrkostyrelsen i februari 2019 och publicerades i en rapport (*Processutvärdering – Indelningsändringar i Härnösands, Luleå och Uppsala stift 2013–2018*).

Vid kyrkomötet 2022 behandlades motion 2022:62 som föreslog stiftsvisa utvärderingar av genomförda församlingssammanläggningar. Motionären ifrågasatte om förväntade effektivitetsvinster uppnåts. Organisationsutskottet avstyrkte motionen (O 2022:09) med motiveringen att ansvaret för lokal struktur och dess uppföljning redan åvilar stiftet samt att tidigare stiftsinitiativ och den nationella uppföljningen bör ge underlag för analys. Kyrkomötet gick på utskottets linje.

Vid kyrkomötet 2023 fick kyrkostyrelsen i uppdrag att följa upp hur församlingens rådens arbete påverkas av de genomförda strukturförändringarna. Inför kyrkomötet 2024 redovisades det pågående projektet i KsSkr 2024:3. Frågor om uppdrag och beslutsmandat integreras i den interna undersökningen ”Kyrkbussen”. Resultaten analyseras, redovisas löpande och slutrapporteras till kyrkomötet 2026. Uppföljningen förväntas ge kyrkomötet underlag för framtida beslut. Ärendet är ännu inte slutbehandlat.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:95.

Utskottet konstaterar att syftet med motionen är att kyrkostyrelsen ska motverka ytterligare sammanläggningar av församlingar. Av regleringen i kyrkoordningen framgår att det inte är kyrkomötet eller kyrkostyrelsen som ansvarar för församlingsindelningen, utan att ansvaret för detta ligger hos församlingar, pastorat och stift. Enbart på denna grund anser utskottet att motionen ska avslås.

Utskottet vill därutöver framhålla att sammanläggningar i vissa fall kan vara ett sätt att säkra gudstjänstlivet och församlingens arbete. Ett generellt avståndstagande skulle därför kunna motverka de lokala lösningar som behövs i enskilda fall.

Uppsala den 2 oktober 2025

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Olivia Åman, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Carl Johan Karlsson, Inga-Lill Röhr, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Mats Berglund, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist och Anette Nordgren.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Solveig Oskarsson, Roberth Krantz, Sebastian Ekeröth Clausson, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena Funemark, Eva-Karin Torhem Arnell, Hanna Hesser Nordin, Robert Fredriksson, Lars B Andersson, Ann-Marie Strömberg, Nils Jernqvist, Stefan Aro och Helena Björkman.

Biskop Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2025:12**

Nämnder i stiftet

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2025:102 i vilken föreslås att möjligheten att utse nämnder på stiftsnivån ska tas bort. Utskottet menar att det är viktigt att stiftsfullmäktige har kvar rådigheten över hur stiftets förvaltning och verkställighet ska organiseras och ser inga starka skäl för att minska stiftsfullmäktiges handlingsutrymme på det sätt som skulle bli konsekvensen av ett bifall till motionen. Mot bakgrund härav föreslår utskottet att motionen ska avslås. Till motionen finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:102.

Motionens förslag

Motion 2025:102 av Peter Lundborg m.fl., Nämnder i stiftet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att andra meningen i 6 kap. 7 § utgår, samt att övriga bestämmelser i kyrkoordningen som berörs av denna ändring justeras.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2025:102 i Ln 2025:3y, *bilaga 1*.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över motion 2025:102 i Kn 2025:32y, *bilaga 2*.

Bakgrund

Gällande ordning

Av 6 kap 7 § kyrkoordningen framgår att det i varje stift ska finnas en stiftsstyrelse som svarar för förvaltningen och verkställigheten i stiftet men också att det vid sidan av stiftsstyrelsen kan finnas nämnder som ansvarar för särskilda frågor. Föreskriften

i 26 kap. 1 § kyrkolagen (1992:300) om att det obligatoriskt skulle finnas en nämnd för att ansvara för egendomsfrågor togs inte med i kyrkoordningen.

Det är, enligt 7 kap. 1 § kyrkoordningen stiftsfullmäktige som beslutar om att inrätta nämnder. Av 7 kap. 2 § framgår att stiftsfullmäktige får uppdra åt stiftsstyrelsen eller en nämnd att i fullmäktiges ställa fatta beslut i vissa grupper av ärenden, dock inte beslut som avser mål och riktlinjer för verksamheten i stiftet.

Stiftsstyrelsen ska, enligt 7 kap. 8 §, ha tillsyn över nämndernas verksamhet ifall sådana har inrättats i stiftet.

Av 7 kap. 9 § framgår att stiftsstyrelsen ska ha hand om den ekonomiska förvaltningen och förvalta stiftets egendom om detta inte har uppdragits åt någon annan samt verkställa stiftsfullmäktiges beslut om detta inte har uppdragits åt någon annan. I en del stift har fullmäktige uppdragit åt en särskild egendomsnämnd att ansvara för egendomsförvaltningen medan stiftsstyrelsen i andra stift i stället har inrättat ett särskilt utskott för att handha dessa frågor. Formellt innebär det att revision och stiftsfullmäktiges beslut om ansvarsfrihet i de fall det finns en egendomsnämnd kommer att rikta sig mot nämnden medan revisionen och beslutet i stället riktar sig mot stiftsstyrelsen i de fall någon nämnd inte inrättats. Informellt medför det bland annat att de stift som inrättat egendomsnämnder sänder förtroendevalda representanter från dessa till de årliga samråd rörande förvaltningen av prästlönetillgångarna som kyrkostyrelsen kallar förvaltarna till, medan de stift som inte har någon egendomsnämnd representeras av ledamöter i stiftsstyrelsen eller något utskott under denna.

Strukturutredningen

Med bifall till motion 2007:49 och med anledning av motion 2007:65 beslutade 2007 års kyrkomöte på förslag av organisationsutskottet (O 2007:7) att uppdra åt kyrkostyrelsen ”att tillsätta en utredning med syfte att förenkla och förtydliga kyrkans lokala nivå: pastoralt, administrativt och ekonomiskt”.

Kyrkostyrelsen tillsatte, mot bakgrund av kyrkomötesbeslutet, i mars 2008 den utredning som senare skulle ta sig namnet Strukturutredningen. Av utredningsdirektiven framgick bland annat att utredningsarbetet skulle bedrivas förutsättningslöst och syfta till att skapa bästa möjliga organisatoriska förutsättningar för församlingarna att fullgöra sin grundläggande uppgift. En fungerande lokal gemenskap skulle härvid förenas med en rationell förvaltning.

Bland de förslag som utredningen presenterade i sitt slutbetänkande Närhet och samverkan (SKU 2008:2) fanns förslaget att det på den lokala nivån inte längre skulle finnas några andra nämnder än valnämnder. Beträffande stiftet föreslog dock utredningen att möjligheten för stiftsfullmäktige att inrätta särskilda nämnder skulle finnas kvar.

Kyrkostyrelsen följde i sin skrivelse Strukturfrågor (KsSkr 2012:5) till kyrkomötet 2012 utredningens förslag när det gällde förslaget att det inte längre skulle finnas andra nämnder än valnämnden på lokal nivå. Kyrkostyrelsen framhöll att en viktig utgångspunkt för Strukturutredningen hade varit att den lokala nivån borde vara utformad så att ansvars- och kompetensfördelningen blir så tydlig som möjligt. Kyrkostyrelsen ansåg att det med utredningens förslag rörande avskaffande av självständiga nämnder skapades tydlighet i och med att kyrkorådet skulle få axla hela styrelseansvaret. Däremot framhöll kyrkostyrelsen att kyrkorådet även fortsättningsvis kunde tillsätta utskott utifrån egen bedömning. Ett antal remissinstanser hade anfört att det behövdes en egen nämnd för begravningsverksamheten eftersom den verksamheten skiljer sig från en församlings eller ett pastorats andra uppgifter i det

att det är ett statligt uppdrag och innebär vissa myndighetsuppgifter. Kyrkostyrelsen menade dock, i likhet med utredningen, att det inte var nödvändigt med en särskild nämnd för detta ändamål men att det kunde finnas goda skäl att utse några personer att arbeta särskilt med sådana frågor. Det fick i så fall ske genom att kyrkorådet tillsatte ett särskilt utskott. Styrelsen framhöll härvid också att man i ett utskott kunde ha friare kriterier för ledamöterna då valbarhetsvillkoren inte gäller (jfr. 33 kap. 1 och 8 §§ kyrkoordningen).

Även organisationsutskottet noterade i sitt betänkande över kyrkostyrelsens förslag i skrivelsen Strukturfrågor (2012:2) att kyrkoordningen gav möjligheter för de kyrkoråd som så önskar att uppdra till utskott och andra organ att bereda ärenden samt delegera beslutsrätt till sådana utskott/organ. Med denna notering konstaterade utskottet att kyrkostyrelsen hade välgrundade motiv att inte tillåta andra nämnder än valnämnd på lokal nivå. Utskottet föreslog därför kyrkomötet att bifalla kyrkostyrelsens förslag om nämnder på den lokala nivån vilket också blev kyrkomötets beslut.

Kyrkostyrelsen följde också utredningens förslag att det fortfarande skulle vara möjligt att inrätta nämnder på stiftsnivån men valde att i stället behandla den frågan i sin skrivelse Ändringar i kyrkoordningen (KsSkr 2012:3) då den inte hörde ihop med den lokala nivåns organisation. I stället kommenterade kyrkostyrelsen utredningens förslag om nämnder på stiftsnivån i samband med ett förslag i skrivelsen Ändringar i kyrkoordningen som handlade om att avskaffa nämnderna för samordning, planering och utveckling på den nationella nivån¹. Kyrkostyrelsen konstaterade i skrivelsen att närmare 80 procent av remissinstanserna i remissförfarandet av Strukturutredningens betänkande ansett att stiftsfullmäktige skulle ha kvar möjligheten att inrätta nämnder på stiftsnivån. Med hänvisning härtill hade kyrkostyrelsen valt att inte lägga fram något förslag om att avskaffa nämnderna på stiftsnivån.

Organisationsutskottet berörde i sitt betänkande över skrivelsen inte det kyrkostyrelsen anförde om nämnderna på stiftsnivån.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet avslår motion 2025:102.

Som framgår av bakgrundsbeskrivningen ansåg närmare 80 procent av remissinstanserna i remissförfarandet av Strukturutredningens betänkande att stiftsfullmäktige skulle ha kvar möjligheten att inrätta nämnder på stiftsnivån. Även om detta betänkande remitterades redan 2011/12 har, enligt utskottets mening, inte förhållandena när det gäller styrning och ledning av stiftet förändrats på något avgörande sätt sedan dess. Utskottet ser därför inga starka skäl att minska stiftsfullmäktiges handlingsutrymme på det sätt som skulle bli konsekvensen av ett bifall till motionen. Utskottet menar att det är viktigt att stiftsfullmäktige har kvar rådigheten över hur stiftets förvaltning och verkställighet ska organiseras. Mot bakgrund av det anförda ska motionen avslås.

¹ Fram till den 31 december 2013 fanns det på den nationella nivån två självständiga nämnder för samordning, planering och utveckling; Nämnden för internationell mission och diakoni som redan tidigare hade ersatt de två nämnderna för Svenska kyrkans mission och för internationell diakoni/Lutherhjälpn samt Nämnden för utbildning, forskning och kultur som hade ersatt den tidigare Nämnden för kyrkolivets utveckling. Fram till den 31 december 2011 hade det också funnits en nämnd för Svenska kyrkan i utlandet men den hade då ersatts av ett råd för Svenska kyrkan i utlandet.

Uppsala den 2 oktober 2025

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Fredrik Nilsson, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Carl Johan Karlsson, Inga-Lill Röhr, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Mats Berglund, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist och Anette Nordgren.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Solveig Oskarsson, Sebastian Ekeröth Clausson, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena Fungmark, Eva-Karin Torhem Arnell, Hanna Hesser Nordin, Robert Fredriksson, Lars B Andersson, Nils Jernqvist, Stefan Aro och Helena Björkman.

Biskop Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot utskottets förslag att avslå motion 2025:102 till förmån för bifall till motionen.

Victor Ramström

Särskild mening

Vi menar att utskottet borde ha bifallt motion 102.

Peter Lundborg, Johanna Öhman, Biskop Marika Markovits

Demokrati och styrelseskick i Svenska kyrkan

Läronämndens yttrande över motionerna 2025:3 och 2025:102

I sitt yttrande Ln 2001:5y konstaterar nämnden:

Frågorna kring demokrati och styrelseskick i Svenska kyrkan är relaterade till kyrkans självförståelse och behöver därför kontinuerligt bearbetas. En grundlig teologisk analys – där vår kyrkas lutherska arv och folkkyrkotradition beaktas – är angelägen. Det är också viktigt att ta del av och utnyttja de utredningar och reflektioner kring demokratifrågorna som finns i det svenska samhället. Vidare finns behov att lära av en internationell utblick över hur man funnit former för kyrkomedlemmarnas delaktighet i andra kyrkor.

Läronämnden hänvisar även till yttrande Ln 2014:9y där det konstateras:

Identiteten värnas genom att kyrkans förkunnelse med Kristus i centrum, i ord och handling bevarar traditionen genom att aktualisera, tolka och tillämpa den i varje ny tid. Det finns ett nödvändigt samband mellan tradition och förnyelse. Att detta samband vidmakthålls värnas av kyrkan som gemenskap.

Kyrkan är, som det anges i den augsburgska bekännelsen (VII), den gemenskap i vilken evangelium rent förkunnas och sakramenten rätt förvaltas. Detta innebär att vi, på dopets grund, har ett gemensamt ansvar att stå fasta i Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Vigningstjänsten och kyrkans tillsynsfunktioner har ett särskilt ansvar.

Det är läronämndens bedömning att motionernas förslag inte strider mot Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Jenny Ehnberg, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:32y

Nämnder i stiftet

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:102 Nämnder i stiftet

I motion 2025:102 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att andra meningen i 6 kap. 7 § utgår, samt att övriga bestämmelser i kyrkoordningen som berörs av denna ändring justeras. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Genom beslut av kyrkomötet 2011 och 2012 avskaffades alla organ av styrelsekaraktär vid sidan av kyrkostyrelsen på nationell nivå och av kyrkorådet på lokal nivå. De enda nämnder som idag finns är nämnder för speciella uppgifter, valnämnden på lokal nivå och ansvarsnämnden för biskopar, valprovsnämnden, överklagandenämnden och arvodesnämnden på nationell nivå samt läronämnden och kyrkorättsnämnden som bereder ärenden till kyrkomötet. På stiftsnivå är det fortfarande möjligt för stiftsfullmäktige att utse nämnder som ansvarar för uppgifter av styrelsekaraktär. Vanligast är att stiftsfullmäktige har delegerat förvaltning och verkställighet avseende stiftets prästlönetillgångar till en egendomsnämnd, vilket är fallet i sju av tretton stift. Anledningen till kyrkomötets beslut att på nationell nivå och lokal nivå avskaffa nämnder av styrelsekaraktär har varit en strävan efter en tydligare ansvarsfördelning. Denna tydlighet bör också införas på stiftsnivå.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om en ändring i 6 kap. 7 § kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered och biskop Susanne Rappman.



**Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2025:13**

**Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans
valprovsningsnämnd**

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans valprovsningsnämnd. Organisationsutskottet föreslår att kyrkomötet beslutar att lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att lägga verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans valprovsningsnämnd till handlingarna.

Bakgrund

Svenska kyrkans valprovsningsnämnd är enligt 10 kap. 9 § kyrkoordningen ett särskilt organ för att pröva överklaganden av val. Valprovsningsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen, vilket innebär att kyrkomötet och andra rikskyrkliga organ inte får lägga sig i hur nämnden hanterar enskilda ärenden. Det finns inte heller utrymme för någon annan generell reglering av valprovsningsnämndens verksamhet än den som finns i kyrkoordningen. Någon granskning av hur valprovsningsnämnden fullgjort sitt uppdrag är inte avsedd att ske från kyrkomötets sida.

I 4 kap. 7 § tredje stycket kyrkomötets beslut (SvKB 1999:3) om arbetsordning för kyrkomötet anges att organisationsutskottet bereder till kyrkomötet överlämnad verksamhetsberättelse för Svenska kyrkans valprovsningsnämnd.

Nämndens verksamhetsberättelse

Valprovsningsnämndens verksamhet har liksom tidigare varit inriktad på att avgöra inkomna ärenden på ett rättssäkert och effektivt sätt samt att detta ska ske utan onödigt dröjsmål. Särskilt när det gäller beslut som föregår ett val och har betydelse för detta är det viktigt att besluten fattas snabbt så att eventuella ändringar av de överklagade besluten kan verkställas.

Under året har något överklagande inte kommit in till Valprovsningsnämnden. Däremot har nämnden bjudits in att lämna synpunkter på ett betänkande och sju promemorior. Valprovsningsnämnden avstod från att yttra sig i samtliga fall. Anledningen till det var att de remitterade frågorna inte avsåg beslutsfattandet i nämnden eller rörde nämndens verksamhet. Vidare har nämnden fattat beslut om en ny arbetsordning (VN

2024–4) och en verksamhetsberättelse för 2023 (VN 2024-6). Ändringen av arbetsordningen var framför allt föranledd av den nya bestämmelsen i 15 kap. 4 a § kyrkoordningen om deltagande på distans. Samtidigt genomförde nämnden en språklig modernisering av arbetsordningen.

Valprövningsnämnden har redan tidigare år noterat att antalet överklagade beslut har minskat något, särskilt i samband med val. Den bedömningen får anses kvarstå även under år 2024, som inte var ett valår.

Valprövningsnämnden har inte några förslag eller synpunkter att föra fram när det gäller ett eventuellt behov av översyn av bland annat bestämmelserna i kyrkoordningen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att lägga verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans valprövningsnämnd till handlingarna.

Avsikten med verksamhetsberättelsen är inte att det ska ske någon prövning av Valprövningsnämndens verksamhet. Kyrkomötet har inte heller att ta ställning till om nämndens sätt att utföra sitt uppdrag ska godkännas eller inte. Därmed har inte heller utskottet att värdera hur nämndens verksamhet bedrivs. Utskottet har inte heller i övrigt funnit skäl att ta upp någon särskild fråga utifrån verksamhetsberättelsen. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet ska lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna.

Uppsala den 1 oktober 2025

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Olivia Åman, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Solveig Oskarsson, Inga-Lill Röhr, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Mats Berglund, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist och Anette Nordgren.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Roberth Krantz, Sebastian Ekeröth Clausson, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena Fungmark, Eva-Karin Torhem Arnell, Hanna Hesser Nordin, Robert Fredriksson, Lars B Andersson, Ann-Marie Strömberg, Nils Jernqvist, Stefan Aro och Helena Björkman.

Biskop Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Organisationsutskottets betänkande 2025:14**

**Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans
arvodesnämnd**

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans arvodesnämnd. Organisationsutskottet föreslår att kyrkomötet beslutar att lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att lägga verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans arvodesnämnd till handlingarna.

Bakgrund

Svenska kyrkans arvodesnämnd för den nationella nivån (Arvodesnämnden) är enligt 10 kap. 11 § kyrkoordningen ett särskilt organ som ska fastställa arvoden för och ersättningar till kyrkomötets ledamöter samt för ledamöter och ersättare i organ som har utsetts av kyrkomötet eller kyrkostyrelsen. Arvodesnämnden ska dock inte fastställa arvoden för och ersättningar till arvodesnämndens egna ledamöter.

Nämndens verksamhetsberättelse

Under 2024 har nämnden sammanträtt tre gånger. Utöver nämndens egna sammanträden har överläggningar förts med kyrkomötets presidium respektive kyrkomötets gruppleddare. Sammanträdena ägde rum den 28 februari, 8 maj och 25 juli. Överläggningen med kyrkomötets presidium ägde rum den 16 augusti och överläggningen med kyrkomötets gruppleddare ägde rum under kyrkomötets andra session, den 19 november. Den huvudsakliga fråga som har hanterats under året har varit arvodesnämndens beslut kring arvoden och ersättningar till förtroendevalda mandatperioden 2026–2029. Själva beslutet fattades under nämndens sammanträde den 20 januari 2025.

Arvodesnämnden har under året tagit fram ett beslut gällande de arvoden och ersättningar som ska gälla för mandatperioden 2026–2029. Utgångspunkten har varit den nationella nivåns behov av ansvarstagande, ärendekomfattning i det aktuella organet, periodicitet i verksamheten, krav på tillgänglighet och föreskriven specialistkompetens. I syfte att harmonisera den nationella nivåns arvodes- och ersättningsregler med det nya lönesystem som Svenska kyrkan just nu implementerar har arvodesnämnden beslutat att övergå från prisbasbelopp (PBB) till inkomstbasbelopp (IBB) som uträkningsgrund för arvoden och ersättningar. Eftersom inkomstbasbeloppet är betydligt högre än prisbasbeloppet har arvodesnämnden valt att sänka de procentsatser utifrån

vilka arvoden och ersättningar beräknas i syfte att upprätthålla ungefär samma nivå på arvoden och ersättningar som tidigare har gällt i nominella termer. I de fall där procentsatsen, efter att ha räknats om för att innebära samma nominella nivå vid byte av basbelopp, har landat i en ojämn procentsats har nämnden beslutat att avrunda procentsatserna uppåt.

Nämnden konstaterar att de ersättningsnivåer som har varit gällande under innevarande mandatperiod har fungerat väl. Efter överläggningar med förtroendevalda från olika delar av den nationella nivåns organisation har inga skäl att genomföra några större förändringar framkommit, förutom vad gäller uträkningsgrunden. När nivåerna på arvoden och ersättningar har justerats till att vara baserade på inkomstbasbeloppet snarare än prisbasbeloppet har nämndens utgångspunkt alltså varit att de nya nivåerna ungefär ska motsvara de som tidigare gällt. Nämnden konstaterar samtidigt att arvodesnivåerna på den nationella nivån inte är höga i relation till motsvarande organisationer. Mot bakgrund av detta har nämnden avrundat de nominella beloppen uppåt snarare än nedåt i de fall avrundning krävts. Vidare har nämnden utgått från principen att årsarvodet för vice ordförande i ett organ ska motsvara halva det årsarvode som tillfaller organets ordförande, utom i de fall där arbetsfördelningen är sådan att en sådan princip är uppenbart olämplig.

Arvodesnämnden ser för närvarande inte behov av ändringar i kyrkoordningen eller ersättningsstadgan.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att lägga verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans arvodesnämnd till handlingarna.

Avsikten med verksamhetsberättelsen är inte att det ska ske någon prövning av Arvodesnämndens verksamhet. Kyrkomötet har inte heller att ta ställning till om nämndens sätt att utföra sitt uppdrag ska godkännas eller inte. Därmed har inte heller utskottet att värdera hur nämndens verksamhet bedrivs. Utskottet har inte heller i övrigt funnit skäl att ta upp någon särskild fråga utifrån verksamhetsberättelsen. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet ska lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna.

Den 1 oktober 2025

På organisationsutskottets vägnar

Louise Callenberg, ordförande

Olivia Åman, sekreterare

Beslutande: Louise Callenberg, ordförande, Ulf Bjereld, Jenny Thor, Solveig Oskarsson, Inga-Lill Röhr, Per Lindberg, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Petter Nilsson, Mats Berglund, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist och Anette Nordgren.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Roberth Krantz, Sebastian Ekeröth Clausson, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena Fungmark, Eva-Karin Torhem Arnell, Hanna Hesser Nordin, Robert Fredriksson, Lars B Andersson, Ann-Marie Strömberg, Nils Jernqvist, Stefan Aro och Helena Björkman.

Biskop Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkanden
TU 2025:1–15

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkanden

- TU 2025:1 Beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall
- TU 2025:2 Ersättare för biskopen
- TU 2025:3 Värna samvetsfriheten
- TU 2025:4 Dataskyddsförordningen vid gudstjänst
- TU 2025:5 Digitalt in- och utträde
- TU 2025:6 Kontraktsprostens roll i kyrkoordningen
- TU 2025:7 Titulaturen på arbetsledande präster
- TU 2025:8 Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorganisation
- TU 2025:9 Svenska kyrkans offentlighetsprincip
- TU 2025:10 Bestämmelser om vigningstjänsten
- TU 2025:11 Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst
- TU 2025:12 Diakonatets uppgifter
- TU 2025:13 Biskopars ämbetstid
- TU 2025:14 Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar
- TU 2025:15 Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans överklagandenämnd



**Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:1**

Beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar tillsyns- och uppdragsutskottet kyrkostyrelsens skrivelse 2025:4, Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt 1, Beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall. I skrivelsen föreslås ändringar i kyrkoordningen som gäller beslutsförhet i domkapitlet i ärenden som rör obehörighet, beslutsprövning och överklagande.

Utskottet föreslår att kyrkomötet ska anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen, *bilaga 1*.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt 1, Beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen, *bilaga 1*.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över KsSkr 2025:4 i Ln 2025:1y, *bilaga 2*.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över KsSkr 2025:4, avsnitt 1, i Kn 2025:1y, *bilaga 3*.

Bakgrund

Ärendet och dess beredning

Frågan om beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall aktualiserades när kyrkomötet beslutade 2015, i enlighet med tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande TU 2015:17,

att lägga Svenska kyrkans överklagandenämnds verksamhetsberättelse för år 2014 till handlingarna, samt att uppdra till kyrkostyrelsen att lägga fram förslag till sådana ändringar i kyrkoordningen att domkapitlet kan vara beslutsfört i alla typer av ärenden även om såväl ordförande som vice ordförande är jäviga (KmSkr 2015:5).

Frågan om beslutsförhet behandlades av en utredning med uppdrag att överväga fler förfaranderegler för domkapitlet (KS 2020-1620). I promemorian *Handläggningsregler i domkapitlet m.m.* presenterade utredningen förslag till bestämmelser om handläggningen, bland annat om beslutsförhet i domkapitlet när ordföranden och vice ordföranden har förhinder. Promemorian remitterades 2022.

Kyrkostyrelsen föreslog i sin skrivelse till kyrkomötet 2023, *Ändringar i kyrkoordningen m.m.* (KsSkr 2023:4), bland annat att den ledamot som är eller har varit ordinarie domare (nedan kallad domarledamoten) eller dennes ersättare skulle tjänstgöra som domkapitlets ordförande i vissa typer av ärenden när både ordföranden (biskopen) och vice ordföranden (domprosten) har förhinder. Läronämnden yttrade sig över kyrkostyrelsens skrivelse och såg inga läromässiga hinder i förslagen, men ville betona vikten av att prästerlig ersättare för biskop och domprost är närvarande när domarledamoten inträder som ordförande (Ln 2023:27). Kyrkomötet beslutade om en sådan ändring av kyrkoordningen. Vidare beslutades att uppdra åt kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändring i kyrkoordningen som innebär att när domarledamoten är ordförande i domkapitlet på grund av förhinder för både biskop och domprost, ska den präst som är deras gemensamma ersättare vara närvarande (TU 2023:1, KmSkr 2023:9).

Mot denna bakgrund togs promemorian *Beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall* fram under 2024 med efterfrågade förslag till ändringar av kyrkoordningen. Förslagen har fått ett brett stöd av remissinstanserna.

Gällande reglering

Domkapitlets sammansättning framgår av 9 kap. 1–2 c §§ kyrkoordningen. Domkapitlet ska bestå av

1. biskopen, som är ordförande,
2. domprosten som är vice ordförande,
3. en ledamot som är anställd som präst eller diakon i stiftet eller i någon av dess församlingar eller pastorat,
4. en domarledamot, och
5. tre övriga ledamöter.

För biskopen och domprosten utses en gemensam ersättare som ska vara präst. För den ledamot som är präst eller diakon utses en ersättare som är präst eller diakon.

För att domkapitlet ska vara beslutsfört måste ordföranden eller vice ordföranden vara närvarande enligt 9 kap. 5 § första stycket kyrkoordningen. Enligt 9 kap. 2 b § kyrkoordningen gäller i Uppsala stift att ärkebiskopen är ordförande i domkapitlet, biskopen i Uppsala stift första vice ordförande och domprosten andre vice ordförande.

När domkapitlet hanterar sina domstolsliknande uppgifter måste domarledamoten vara närvarande. Det gäller obehörighetsärenden, ärenden om beslutsprövning och överklaganden. Domarledamoten har rösträtt endast vid handläggningen av dessa ärenden, men har rätt att delta i domkapitlets överläggningar i alla ärenden.

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden kan domkapitlet ändå vara beslutsfört, genom att domarledamoten eller dennes ersättare tjänstgör som ordförande med stöd av 9 kap. 5 § andra stycket kyrkoordningen.

Kyrkostyrelsen föreslår en ändring av 9 kap. 5 § andra stycket kyrkoordningen. För att domkapitlet ska vara beslutsfört föreslås att den präst som är biskopens (ordförandens) och domprostens (vice ordförandens) ersättare i domkapitlet ska vara närvarande i de fall både biskopen och domprosten har förhinder. I dessa fall träder domarledamoten eller dennes ersättare in som ordförande enligt nuvarande ordning. Syftet är att säkerställa att det finns teologisk kompetens i domkapitlet, även i sådana fall.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen, *bilaga 1*.

Tillsyns- och uppdragsutskottet ansluter sig till de av kyrkostyrelsen anförda skälen avseende det förslag till ändringar i 9 kap. 5 § kyrkoordningen som kyrkostyrelsen föreslagit i skrivelsen 2025:4, Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt 1.

Uppsala den 1 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Evelina Kaarme, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahm, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till förmån för eget yrkande om avslag till förslaget till ändringar i kyrkoordningen i Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt 1, Beslutsförhet i domkapitlen i vissa fall.

Jonatan Hanson

Bilaga 1

Kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar att 9 kap. 5 § kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

5 §

Domkapitlet är beslutsfört när minst sex eller, om samtliga är ense om beslutet, minst fem ledamöter eller tjänstgörande ersättare är närvarande. Ordföranden eller vice ordföranden måste dock vara närvarande för att domkapitlet ska vara beslutsfört.

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden är domkapitlet – när fråga är om handläggning av ärenden enligt 57 kap. 8–18 §§, 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§ och 58 kap. – beslutsfört med den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare som tjänstgörande ordförande.

Vid förhinder för både ordföranden och vice ordföranden är domkapitlet – när fråga är om handläggning av ärenden enligt 57 kap. 8–18 §§, 31 kap. 11–14 §§, 32 kap. 11–14 §§ och 58 kap. – beslutsfört med den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare som tjänstgörande ordförande. *Den präst som är ordförandens och vice ordförandens gemensamma ersättare måste dock vara närvarande för att domkapitlet ska vara beslutsfört.*

Den ledamot som är eller har varit ordinarie domare eller den ledamotens ersättare ska alltid vara beslutande vid handläggningen av de ärenden som anges i andra stycket.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Ändringar i kyrkoordningen avseende biskops ersättare

Läronämndens yttrande över KsSkr 2025:4 Ändringar i kyrkoordningen

I skrivelsen föreslås ändringar i kyrkoordningens 9 kap. 5 § andra stycket som fastslår att den präst som är biskopens (ordförandens) och domprostens (vice ordförandens) ersättare i domkapitlet ska vara närvarande i de fall både biskopen och domprosten har förhinder. Läronämnden bejakar den föreslagna ändringen. "Evangelieförkunnelsens och sakramentsförvaltningens ämbete" (Den augsburgska bekännelsen, artikel V) ska vara företrädd i domkapitlet.

Skrivelsen föreslår att en präst eller diakon ska vara biskopens ersättare som ledamot i den tillsättningsnämnd som utser en domprost. Läronämnden anser att biskopens ersättare i tillsättningsnämnden ska vara prästvigd. Läronämndens bedömning är att en ordning med präst som ersättare säkerställer närvaron av "evangelieförkunnelsens och sakramentsförvaltningens ämbete".

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Jenny Ehnberg, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:1y

Beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall

Kyrkorättsnämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:4 Ändringar i kyrkoordningen, avsnitt ett: Beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall.

I denna del av skrivelsen föreslår kyrkostyrelsen ett tillägg i bestämmelsen om beslutsförhet i domkapitlet i 9 kap. 5 § kyrkoordningen. Förslaget innebär att bestämmelsen kompletteras med ett krav på att den präst som är ersättare för biskopen (ordföranden) och domprosten (vice ordföranden) är närvarande när domarledamoten tjänstgör som ordföranden för att domkapitlet då ska vara beslutsfört. Syftet med förslaget är att säkerställa teologisk kompetens i domkapitlet. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Det bedöms inte finnas något behov av övergångsbestämmelser.

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget att erinra mot den av kyrkostyrelsen föreslagna ändringen i kyrkoordningen.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



**Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:2**

Ersättare för biskopen

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar tillsyns- och uppdragsutskottet kyrkostyrelsens skrivelse 2025:4, Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt 2 Ersättare för biskopen. I skrivelsen föreslås att en biskop ska kunna tillförordnas av stiftsstyrelsen vid en längre tids vakans på befattningen som biskop, under förutsättning att stiftsstyrelsen och domkapitlet är överens om beslutet. Vidare föreslås att den diakon eller präst som är ledamot i domkapitlet ska vara biskopens ersättare som ledamot i den tillsättningsnämnd som utser en domprost.

Utskottet ansluter sig till kyrkostyrelsens förslag när det gäller ersättare vid en längre tids vakans. Däremot anser utskottet i likhet med läronämnden att det alltid ska vara en präst som ersätter biskopen i tillsättningsnämnden. Utskottet föreslår i enlighet med det att kyrkomötet antar utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen, *bilaga 1*.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut.....	3
Skrivelsens förslag	3
Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m.	3
Yttrande från läronämnden	3
Yttrande från kyrkorättsnämnden.....	3
Bakgrund	3
Ärendet och dess beredning	3
Gällande reglering.....	3
Vakans på befattningen som biskop	3
Biskopens ersättare i tillsättningsnämnden.....	4
Kyrkostyrelsens skrivelse	4
Tillförordnad biskop	4
Biskopens ersättare i tillsättningsnämnden.....	4
Utskottets överväganden	4
Bilaga 1 Utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen	6
Bilaga 2 Kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen.....	8
Bilaga 3 Läronämndens yttrande 2025:1y.....	10
Bilaga 4 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:2y	11
Bilaga 5 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:36y.....	13

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

TU 2025:2

Kyrkomötet beslutar att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen, *bilaga 1*.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt 2, Ersättare för biskopen

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen *bilaga 2*.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över KsSkr 2025:4 i Ln 2025:1y, *bilaga 3*.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över KsSkr 2025:4, avsnitt 2, i Kn 2025:2y, *bilaga 4* och över utskottets förslag till ändring kyrkoordningen i Kn 2025:36y, *bilaga 5*.

Bakgrund

Ärendet och dess beredning

Under början på 2020-talet diskuterades biskopens uppdrag och ställning utifrån vissa händelser och beslut från Svenska kyrkans överklagandenämnd (ÖN 2021/1) och Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (AN 2022/1). Ansvarsnämnden för biskopar tog även upp några frågeställningar som berörde biskopen i sin verksamhetsberättelse för 2021. Med anledning av verksamhetsberättelsen uppdrog 2022 års kyrkomöte till kyrkostyrelsen att göra en översyn av kyrkoordningens bestämmelser rörande biskopens uppdrag med koppling till detta (TU 2022:13, KmSkr 2022:7). Kyrkomötet uppdrog även till kyrkostyrelsen att dels göra en översyn av påföljderna vid obehörigförklaring av en biskop (motion 2022:29, TU 2022:4, KmSkr 2022:3), dels återkomma till kyrkomötet med förslag till en reglering i kyrkoordningen om vem som ska vara ersättare i tillsättningsnämnden för domprost (motion 2022:59, TU 2022:9, KmSkr 2022:4).

Mot denna bakgrund lät kyrkostyrelsen utreda ett antal frågor om biskopens anställning, behörighet med mera. Utredningen resulterade i promemorian *Vissa frågor om biskopens anställning, behörighet m.m.* som innehöll ett antal förslag till kyrkoordningsändringar. Promemorian remitterades i december 2024. Mot bakgrund av bland annat remissutfallet beslutade kyrkostyrelsen att gå vidare med två av promemorians förslag till ändringar i kyrkoordningen i skrivelsen KsSkr 2025:4.

Gällande reglering

Vakans på befattningen som biskop

En befattning som biskop kan bara ha en ordinarie innehavare. Enligt 8 kap. 5 § kyrkoordningen gäller att när biskopen är förhindrad att utöva sin tjänst eller när biskopstjänsten är ledig får domkapitlet besluta om vem som ska fullgöra biskopens uppgifter, såvida detta inte är särskilt reglerat i kyrkoordningen. I Uppsala stift gäller

detta när båda biskoparna är förhindrade. Dessutom klargörs att uppgiften att viga präster och diakoner bara får ges åt en annan biskop.

För några av stiftsbiskopens uppgifter finns särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om vad som gäller när biskopen har förhinder. Dessa tillämpas alltså vid en vakans; exempelvis föreskrivs att vice ordföranden kan träda in i uppdraget som ordförande i biskopens ställe i vissa fall. Det finns också andra bestämmelser där det finns viss reglering av hur biskopen kan ersättas i särskilda situationer, exempelvis att biskopen kan uppdra åt domprost eller kontraktsprost att visitera församlingar (8 kap. 2 § kyrkoordningen). Slutligen finns ett antal bestämmelser som rör biskopens uppgifter där det inte finns någon reglering som avser ersättare för biskopen.

En biskop ska utses genom ett val i stiftet. Valet ska föregås av ett nomineringsval. I regel väljs en ny biskop när stiftsbiskopen går i pension. Någon längre vakans behöver då inte uppstå. Det kan dock hända att en biskop av oförutsedda skäl hastigt lämnar sin befattning. I sådana fall kan processen med biskopsval innebära att det tar tid innan en ny biskop kan väljas. Enligt gällande reglering finns det oklarheter kring hur vissa av biskopens uppgifter hanteras vid en längre tids vakans. Endast den som är behörig att utöva uppdraget som biskop enligt bestämmelserna i 30 kap. kyrkoordningen får vara anställd som biskop (34 kap. 8 § kyrkoordningen).

Biskopens ersättare i tillsättningsnämnden

En befattning som domprost ska tillsättas av en tillsättningsnämnd där biskopen är ordförande (34 kap. 12 § kyrkoordningen). Det finns ingen reglering som avser en ersättare för biskopen i tillsättningsnämnden.

Kyrkostyrelsens skrivelse

Tillförordnad biskop

Kyrkostyrelsen föreslår att vid en längre vakans får stiftsstyrelsen, i samråd med domkapitlet, som stiftets biskop tillförordna någon som är behörig att fullgöra uppdraget som biskop. I Uppsala stift ska detta gälla först vid en längre vakans på båda befattningarna som biskop.

Biskopens ersättare i tillsättningsnämnden

Kyrkostyrelsen föreslår att den präst eller diakon som är vald till ledamot i domkapitlet ska vara ersättare för biskopen som ledamot i tillsättningsnämnden.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen, *bilaga 1*.

Utskottet ansluter sig till vad kyrkostyrelsen har lagt fram i sin skrivelse om förslag till ändringar i 8 kap. 5 § kyrkoordningen om att tillförordna en biskop vid en längre vakans för biskopen i stiftet. Utskottet ansluter sig inte till förslaget som avser 34 kap. 12 § kyrkoordningen om biskopens ersättare som ledamot i den tillsättningsnämnd som utser en domprost. Kyrkostyrelsens förslag innebär att en präst eller diakon ska vara biskopens ersättare som ledamot.

Läronämnden har yttrat sig över förslaget i Ln 2025:1y och har anfört att biskopens ersättare i tillsättningsnämnden ska vara prästvigd. Läronämndens bedömning är att en ordning med präst som ersättare säkerställer närvaron av ”evangelieförkunnelsens

och sakramentsförvaltningens ämbete”. Läronämnden har inte närmare angett hur denna ordning bör se ut.

Utskottet ansluter sig till det läronämnden anfört om en ordning med präst som ersättare. Utskottet ser olika alternativ till en sådan ordning. Ett alternativ är att den präst som är biskopens och domprostens gemensamma ersättare i domkapitlet kan vara biskopens ersättare som ledamot även i tillsättningsnämnden. Ett annat alternativ är att den präst som är ledamot eller ersättare i domkapitlet enligt 9 kap. 1 § 3 kyrkoordningen kan vara ersättare för biskopen i dessa fall.

Med hänsyn till att det skulle kunna uppkomma förhinder för den präst som ska gå in som ersättare för biskopen, exempelvis genom jäv, ser utskottet en fördel med två alternativa ersättare. Utskottet föreslår därför att biskopens och domprostens gemensamma ersättare i domkapitlet i första hand ska vara ersättare för biskopen som ledamot även i tillsättningsnämnden. Om den prästen har förhinder, ska i andra hand den präst som är ledamot eller ersättare i domkapitlet kunna träda in som ersättare i tillsättningsnämnden. En sådan ordning innebär att biskopens ersättare är prästvigd och att det dessutom finns ytterligare ett alternativ till ersättare, om det skulle behövas. Utskottet föreslår därför en sådan ändring i 34 kap. 12 § kyrkoordningen. Utskottet föreslår att bestämmelsen införs i ett nytt fjärde stycke, för att det tredje stycket inte ska bli alltför långt.

Kyrkorättsnämnden har i sitt yttrande Kn 2025:2y föreslagit förtydliganden avseende Uppsala stift. Utskottet ansluter sig till vad nämnden anfört och föreslår en lydelse i enlighet med detta. Kyrkorättsnämnden har i sitt yttrande Kn 2025:36y angett att nämnden inte har något att erinra mot de av utskottet föreslagna ändringarna i kyrkoordningen, utifrån sitt granskningsuppdrag.

Uppsala den 2 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Evelina Kaarme, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahm, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Bilaga 1

Utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar att 8 kap. 5 § och 34 kap. 12 § kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

5 §

När biskopen är förhindrad att utöva sin tjänst eller när biskopstjänsten är ledig får domkapitlet besluta om vem som ska fullgöra biskopens uppgifter, såvida detta inte är särskilt reglerat i kyrkoordningen.

I Uppsala stift ska dock vad som sägs i första stycket gälla först när båda biskoparna är förhindrade.

Uppgiften att viga präster och diakoner får bara ges åt en annan biskop.

Vid förhinder för biskopen får domkapitlet besluta om vem som ska fullgöra biskopens uppgifter, såvida detta inte är särskilt reglerat i kyrkoordningen. Dessamma gäller när befattningen som biskop är vakant.

Vid en längre vakans får stiftsstyrelsen, i samråd med domkapitlet, som stiftets biskop tillförordna någon som är behörig att fullgöra uppdraget som biskop.

I Uppsala stift ska dock vad som sägs i första *och andra* stycket gälla först när båda biskoparna är förhindrade *respektive vid en längre vakans på båda befattningarna som biskop.*

34 kap.

12 §

En befattning som domprost ska tillsättas av en tillsättningsnämnd.

Biskopen är ordförande i tillsättningsnämnden. Nämnden utser bland sina valda ledamöter en vice ordförande.

Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat utser i stället pastoratets kyrkoråd tre ledamöter i nämnden. Om en ändring i den lokala strukturen som omfattar domkyrkoförsamling har beslutats och interimisdelegerade har utsetts ska interimsstyrelsen i stället för kyrkorådet utse ledamöter i tillsättningsnämnden. *För ledamöterna utses lika många ersättare. Stiftsstyrelsen utser även en ersättare för biskopen som ledamot.*

Biskopen är ordförande i tillsättningsnämnden. Nämnden utser bland sina valda ledamöter en vice ordförande, *förutom i Uppsala stift.*

Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat utser i stället pastoratets kyrkoråd tre ledamöter i nämnden. Om en ändring i den lokala strukturen som omfattar domkyrkoförsamling har beslutats och interimisdelegerade har utsetts ska interimsstyrelsen i stället för kyrkorådet utse ledamöter i tillsättningsnämnden.

För de valda ledamöterna utses lika många ersättare. Ersättare för biskopen som ledamot är den präst som är biskopens och domprostens gemensamma ersättare i domkapitlet. Vid förhinder för denne inträder i stället den präst som är ledamot eller ersättare i domkapitlet som biskopens ersättare. I Uppsala stift är den biskop som inte är ordinarie ordförande ersättare både som ledamot och ordförande.

Ledamöter och ersättare i tillsättningsnämnden ska väljas bland ledamöter och ersättare i det organ som förrättar valet.

Följande bestämmelser om kyrkorådet ska i tillämpliga delar gälla för tillsättningsnämnden:

- 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas,
- 4 kap. 14 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 4 kap. 15 § om beslutsförhet,
- 4 kap. 15 a § om deltagande på distans,
- 4 kap. 16 och 17 §§ om jäv, och
- 4 kap. 18 § om ärendenas avgörande och protokollet.

Beslut om deltagande på distans enligt 4 kap. 15 a § fattas av stiftsfullmäktige.

Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på domkyrkoförsamlingens eller, om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat, pastoratets anslagstavla.

Inför beslut om uppsägning, avskedande eller omplacering och beslut om disciplinär åtgärd som avser domprost ska, innan ansökan görs om befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 §, kyrkorådet samråda med stiftsstyrelsen.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Bilaga 2

Kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar att 8 kap. 5 § och 34 kap. 12 § kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

5 §

När biskopen är förhindrad att utöva sin tjänst eller när biskopstjänsten är ledig får domkapitlet besluta om vem som ska fullgöra biskopens uppgifter, såvida detta inte är särskilt reglerat i kyrkoordningen.

I Uppsala stift ska dock vad som sägs i första stycket gälla först när båda biskoparna är förhindrade.

Uppgiften att viga präster och diakoner får bara ges åt en annan biskop.

Vid förhinder för biskopen får domkapitlet besluta om vem som ska fullgöra biskopens uppgifter, såvida detta inte är särskilt reglerat i kyrkoordningen. Dessamma gäller när befattningen som biskop är vakant.

Vid en längre vakans får stiftsstyrelsen, i samråd med domkapitlet, som stiftets biskop tillförordna någon som är behörig att fullgöra uppdraget som biskop.

I Uppsala stift ska dock vad som sägs i första *och andra* stycket gälla först när båda biskoparna är förhindrade *respektive vid en längre vakans på båda befattningarna som biskop.*

34 kap.

12 §

En befattning som domprost ska tillsättas av en tillsättningsnämnd.

Biskopen är ordförande i tillsättningsnämnden. Nämnden utser bland sina valda ledamöter en vice ordförande.

Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat utser i stället pastoratets kyrkoråd tre ledamöter i nämnden. Om en ändring i den lokala strukturen som omfattar domkyrkoförsamling har beslutats och interimisdelegerade har utsetts ska interimsstyrelsen i stället för kyrkorådet utse ledamöter i tillsättningsnämnden. För ledamöterna utses lika många ersättare. *Stiftsstyrelsen utser även en ersättare för biskopen som ledamot.*

Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat utser i stället pastoratets kyrkoråd tre ledamöter i nämnden. Om en ändring i den lokala strukturen som omfattar domkyrkoförsamling har beslutats och interimisdelegerade har utsetts ska interimsstyrelsen i stället för kyrkorådet utse ledamöter i tillsättningsnämnden. För *de valda* ledamöterna utses lika många ersättare. *Ersättare för biskopen som ledamot är den präst eller diakon som är ledamot i domkapitlet. I Uppsala stift är den biskop som inte är*

Ledamöter och ersättare i tillsättningsnämnden ska väljas bland ledamöter och ersättare i det organ som förrättar valet.

Följande bestämmelser om kyrkorådet ska i tillämpliga delar gälla för tillsättningsnämnden:

- 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas,
- 4 kap. 14 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 4 kap. 15 § om beslutsförhet,
- 4 kap. 15 a § om deltagande på distans,
- 4 kap. 16 och 17 §§ om jäv, och
- 4 kap. 18 § om ärendenas avgörande och protokollet.

Beslut om deltagande på distans enligt 4 kap. 15 a § fattas av stiftsfullmäktige.

Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på domkyrkoförsamlingens eller, om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat, pastoratets anslagstavla.

Inför beslut om uppsägning, avskedande eller omplacering och beslut om disciplinär åtgärd som avser domprost ska, innan ansökan görs om befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 §, kyrkorådet samråda med stiftsstyrelsen.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2025:1y

Ändringar i kyrkoordningen avseende biskops ersättare

Läronämndens yttrande över KsSkr 2025:4 Ändringar i kyrkoordningen

I skrivelsen föreslås ändringar i kyrkoordningens 9 kap. 5 § andra stycket som fastslår att den präst som är biskopens (ordförandens) och domprostens (vice ordförandens) ersättare i domkapitlet ska vara närvarande i de fall både biskopen och domprosten har förhinder. Läronämnden bejakar den föreslagna ändringen. "Evangelieförkunnelsens och sakramentsförvaltningens ämbete" (Den augsburgska bekännelsen, artikel V) ska vara företrädd i domkapitlet.

Skrivelsen föreslår att en präst eller diakon ska vara biskopens ersättare som ledamot i den tillsättningsnämnd som utser en domprost. Läronämnden anser att biskopens ersättare i tillsättningsnämnden ska vara prästvigd. Läronämndens bedömning är att en ordning med präst som ersättare säkerställer närvaron av "evangelieförkunnelsens och sakramentsförvaltningens ämbete".

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Jenny Ehnberg, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.

Ersättare för biskopen

Kyrkorättsnämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:4 Ändringar i kyrkoordningen, avsnitt två: Ersättare för biskopen.

I denna del av skrivelsen föreslår kyrkostyrelsen ändringar i 8 kap. 5 § och 34 kap. 12 § kyrkoordningen. Det ena förslaget till ändring i 8 kap. 5 § kyrkoordningen gäller att vid en längre tids vakans på befattningen som biskop ska en biskop kunna tillförordnas av stiftsstyrelsen under förutsättning att stiftsstyrelsen och domkapitlet är överens om beslutet. Förslaget till ändring i 34 kap. 12 § kyrkoordningen innebär att den präst eller diakon som är ledamot i domkapitlet ska vara biskopens ersättare som ledamot i den tillsättningsnämnd som utser en domprost. Det senare förslaget till ändring i kyrkoordningen följer av ett uppdrag till kyrkostyrelsen från 2022 års kyrkomöte. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Det bedöms inte finnas något behov av övergångsbestämmelser.

Kyrkorättsnämnden, som i och för sig inte har något att erinra mot de föreslagna ändringarna i 8 kap. 5 § kyrkoordningen, konstaterar att bestämmelsens tredje stycke rörande Uppsala stift, för den händelse det uppstår en längre vakans på båda befattningarna som biskop, inte löser frågan om ersättare för ärkebiskopen. Vad gäller förslaget till ändring i 34 kap. 12 § kyrkoordningen, såvitt avser ersättare för biskopen i tillsättningsnämnden i Uppsala stift, anser kyrkorättsnämnden att den föreslagna skrivningen *även som ordförande* är otydlig vad gäller omfattningen av den ersättarens uppdrag. Kyrkorättsnämnden föreslår därför att 34 kap. 12 § kyrkoordningen ges följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

34 kap.

12 §

En befattning som domprost ska tillsättas av en tillsättningsnämnd.

Biskopen är ordförande i tillsättningsnämnden. Nämnden utser bland sina valda ledamöter en vice ordförande.

Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat utser i stället pastoratets kyrkoråd tre ledamöter i nämnden. Om en ändring i den lokala strukturen som omfattar domkyrkoförsamling har beslutats och interimisdelegerade har utsetts ska

Biskopen är ordförande i tillsättningsnämnden. Nämnden utser bland sina valda ledamöter en vice ordförande, *förutom i Uppsala stift.*

Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat utser i stället pastoratets kyrkoråd tre ledamöter i nämnden. Om en ändring i den lokala strukturen som omfattar domkyrkoförsamling har beslutats och interimisdelegerade har utsetts ska

interimsstyrelsen i stället för kyrkorådet utse ledamöter i tillsättningsnämnden. För ledamöterna utses lika många ersättare. Stiftsstyrelsen utser även en ersättare för biskopen som ledamot.

interimsstyrelsen i stället för kyrkorådet utse ledamöter i tillsättningsnämnden. För *de valda* ledamöterna utses lika många ersättare. *Ersättare* för biskopen som ledamot *är den präst eller diakon som är ledamot i domkapitlet. I Uppsala stift är den biskop som inte är ordinarie ordförande ersättare både som ledamot och ordförande.*

Ledamöter och ersättare i tillsättningsnämnden ska väljas bland ledamöter och ersättare i det organ som förrättar valet.

Följande bestämmelser om kyrkorådet ska i tillämpliga delar gälla för tillsättningsnämnden:

- 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas,
- 4 kap. 14 § om ersättarnas tjänstgöring,
- 4 kap. 15 § om beslutsförhet,
- 4 kap. 15 a § om deltagande på distans,
- 4 kap. 16 och 17 §§ om jäv, och
- 4 kap. 18 § om ärendenas avgörande och protokollet.

Beslut om deltagande på distans enligt 4 kap. 15 a § fattas av stiftsfullmäktige.

Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på domkyrkoförsamlingens eller, om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat, pastoratets anslagstavla.

Inför beslut om uppsägning, avskedande eller omplacering och beslut om disciplinär åtgärd som avser domprost ska, innan ansökan görs om befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 §, kyrkorådet samråda med stiftsstyrelsen.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:36y

Ersättare för biskopen

Tillsyns- och uppdragsutskottet har begärt kyrkorättsnämndens yttrande över utskottets justerade förslag till ändring i 34 kap. 12 § kyrkoordningen, som kyrkostyrelsen lagt fram i sin skrivelse 2025:4 *Ändringar i kyrkoordningen*, avsnitt två och som kyrkorättsnämnden yttrat sig över i Kn 2025:2y.

Utskottet föreslår, till skillnad från kyrkostyrelsens tidigare förslag, att 34 kap. 12 § kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Tillsyns- och uppdragsutskottets förslag

34 kap.

12 §

En befattning som domprost ska tillsättas av en tillsättningsnämnd

Biskopen är ordförande i tillsättningsnämnden. Nämnden utser bland sina valda ledamöter en vice ordförande. Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat utser i stället pastoratets kyrkoråd tre ledamöter i nämnden. Om en ändring i den lokala strukturen som omfattar domkyrkoförsamling har beslutats och interimisdelegerade har utsetts ska interimisstyrelsen i stället för kyrkorådet utse ledamöter i tillsättningsnämnden. För ledamöterna utses lika många ersättare. *Stiftsstyrelsen utser även en ersättare för biskopen som ledamot.*

Biskopen är ordförande i tillsättningsnämnden. Nämnden utser bland sina valda ledamöter en vice ordförande, *förutom i Uppsala stift.* Stiftsstyrelsen utser tre ledamöter i tillsättningsnämnden. Domkyrkoförsamlingens kyrkoråd utser tre ledamöter i nämnden. Om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat utser i stället pastoratets kyrkoråd tre ledamöter i nämnden. Om en ändring i den lokala strukturen som omfattar domkyrkoförsamling har beslutats och interimisdelegerade har utsetts ska interimisstyrelsen i stället för kyrkorådet utse ledamöter i tillsättningsnämnden.

För de valda ledamöterna utses lika många ersättare. Ersättare för biskopen som ledamot är den präst som är biskopens och domprostens gemensamma ersättare i domkapitlet. Vid förhinder för denne inträder i stället den präst som är ledamot eller ersättare i domkapitlet som biskopens ersättare. I Uppsala stift är den biskop som inte är ordinarie ordförande ersättare både som ledamot och ordförande.

Ledamöter och ersättare i tillsättningsnämnden ska väljas bland ledamöter och ersättare i det organ som förrättar valet.

Följande bestämmelser om kyrkorådet ska i tillämpliga delar gälla för tillsättningsnämnden:

- 4 kap. 13 § om när sammanträdena ska hållas,
- 4 kap. 14 § om ersättnings tjänstgöring,
- 4 kap. 15 § om beslutsföret,
- 4 kap. 15 a § om deltagande på distans,
- 4 kap. 16 och 17 §§ om jäv, och
- 4 kap. 18 § om ärendenas avgörande och protokollet.

Beslut om deltagande på distans enligt 4 kap. 15 a § fattas av stiftsfullmäktige.

Kungörelser och tillkännagivanden ska anslås på domkyrkoförsamlingens eller, om domkyrkoförsamlingen ingår i ett pastorat, pastoratets anslagstavla.

Inför beslut om uppsägning, avskedande eller omplacering och beslut om disciplinär åtgärd som avser domprost ska, innan ansökan görs om befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 §, kyrkorådet samråda med stiftsstyrelsen.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Kyrkorättsnämnden har tagit del av tillsyns- och uppdragsutskottets förslag. Kyrkorättsnämnden konstaterar att utskottet anslutit sig till nämndens förslag i yttrande Kn 2025: 2y om förtydliganden avseende Uppsala stift. Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget att erinra mot de av utskottet föreslagna ändringarna i kyrkoordningen.

Uppsala den 1 oktober 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar,

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:3

Värna samvetsfriheten

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar tillsyns- och uppdragsutskottet motion 2025:5 Värna samvetsfriheten. I motionen föreslås att kyrkomötet ska besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att skärpa bestämmelserna för anställdas rätt till samvetsfrihet i enlighet med motivtexten. Utskottet föreslår att kyrkomötet ska avslå motionen, främst mot bakgrund av att det inte finns några sådana bestämmelser som beskrivs i motionen och det heller inte vore önskvärt att införa sådana.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:5.

Motionens förslag

Motion 2025:5 av Petter Nilsson m.fl., Värna samvetsfriheten

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skärpa bestämmelserna för anställdas rätt till samvetsfrihet i enighet med motivtexten.

Bakgrund

Samvetsfrihet

Utgångspunkten inom svensk arbetsrätt är att anställningsrätten är fri och att arbetsgivare har arbetsledningsrätt. Det finns dock begränsningar som följer av lag och kollektivavtal. Exempel på en sådan lag är diskrimineringslagen (2008:567). Diskrimineringslagen har som ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Anställningar i Svenska kyrkan regleras också i kyrkoordningen.

Även den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (även kallad Europakonventionen) gäller som lag i Sverige och kan ha betydelse för hur regelverket tolkas och tillämpas. I artikel 9 i Europakonventionen stadgas följande.

Var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar enligt bestämmelsen frihet att byta religion eller tro och frihet att ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller tro genom gudstjänst, undervisning, sedvänjor och ritualer.

Artikeln anger vidare att friheten att utöva sin religion eller tro får endast underkastas sådana begränsningar som är föreskrivna i lag och som i ett demokratiskt samhälle är nödvändiga med hänsyn till den allmänna säkerheten, till skydd för allmän ordning, hälsa eller moral eller skydd för andra personers fri- och rättigheter.

Europadomstolen ska säkerställa att de förpliktelser som följer av Europakonventionen fullgörs av ett medlemsland, även om det främst är medlemsländerna själva som ska säkerställa efterlevnaden. EU har antagit Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna som i stora delar liknar Europakonventionen. Artikel 10 i EU:s stadga avser rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet.

Europadomstolen har i ett antal rättsfall avgjort frågor om religionsfriheten i artikel 9 Europakonventionen exempelvis i målet *Eweida and Others v. the United Kingdom* (38320/10, 59842/10, 36516/10, 51671/10 och 36516/10) meddelat den 27 maj 2013. I målet avgjordes fyra olika fall. Ett av fallen gällde om en kristen flygvärdinnas religionsfrihet inskränktes på ett otillåtet sätt när flygbolaget förbjöd henne att använda halsband med kors, med hänsyn till uniformsreglementet för flygvärdinnor. Europadomstolen ansåg det legitimt att kräva att de anställda skulle ha vissa kläder för att kommunicera bolagets varumärke och framtoning. Med beaktande av att bolaget tillät andra religiösa symboler samt att det senare justerade uniformsreglementet och tillät synliga religiösa smycken ansåg domstolen att flygvärdinnans religionsfrihet hade inskränkts.

I det andra fallet var det frågan om en sjuksköterskas religionsfrihet inskränkts på ett otillåtet sätt när hon under arbetstid på sjukhuset förbjöds bära ett halsband med ett kors, med hänsyn till risken för bland annat patientsäkerheten till exempel om en patient skulle rycka eller dra i det. Sjuksköterskans rätt att manifesteras sin religion ansågs väga tungt, liksom det motstående intresset av patientsäkerhet. Europadomstolen fann att de begränsningar som skett i hennes religionsfrihet var sådana som var nödvändiga i en demokratisk stat och att sjuksköterskans religionsfrihet inte hade inskränkts på ett otillåtet sätt.

Äktenskapsbalken

Vid vigsel gäller den ordning som gäller inom ett trossamfund, om vigseln förrättas av en präst eller någon annan befattningshavare i samfundet enligt 4 kap. 6 § äktenskapsbalken. En behörig vigselförrättare inom ett trossamfund är inte skyldig att förrätta vigsel enligt 4 kap. 3 § tredje stycket äktenskapsbalken.

Utredning om krav vid nyanställning av präst

I motionen nämns en rapport som hanterats av kyrkostyrelsen om den rättsliga möjligheten att ställa krav på nyanställda präster vad gäller vigsel av samkönade par. Slutsatserna i den utredning som kyrkostyrelsen låtit ta fram finns beskrivna i tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande TU 2025:11.

I kyrkoordningen finns det ingen specifik bestämmelse om anställdas rätt till samvetsfrihet. Enligt allmänna arbetsrättsliga principer är en anställd i regel skyldig att fullgöra de arbetsuppgifter han eller hon blir anvisad. I vissa fall har det hänvisats till samvetsklausuler, väjningsrätt eller liknande. I dessa fall avses, som det får förstås, en grund för att anställda inte ska behöva fullgöra vissa arbetsuppgifter som strider mot den egna övertygelsen. Ett sådant exempel finns i ett utskottsuttalande från 1958 års kyrkomöte med anledning av den lagändring som gav kvinnor behörighet till prästtjänst (se t.ex. prop. 1981/82:93).

I kyrkostyrelsens beslut (SvKB 2006:16) om ordning för välsignelse över registrerat partnerskap finns i 2 § tredje stycket angivet att "[f]ör den som anser att det strider mot hans eller hennes personliga övertygelse föreligger ingen skyldighet att medverka i genomförandet av gudstjänsten". Möjligheten att ingå partnerskap upphävdes 2009 när könsneutrala äktenskap infördes.

Tidigare behandling i kyrkomötet

I motionen tas inställning till vigsel av samkönade upp. Det är en fråga som behandlats av kyrkomötet flera gånger ur olika perspektiv. Här redogörs för några exempel.

Mot bakgrund av införandet av könsneutrala äktenskap i äktenskapsbalken beslutade 2009 års kyrkomöte om ändringar i kyrkoordningen och i anvisningarna till kyrkohandbokens ordning för vigselgudstjänst, så att par av samma kön kan vigas i Svenska kyrkans ordning (KsSkr 2009:6, G 2009:2, KmSkr 2009:1). När denna ändring föreslogs uttalade kyrkostyrelsen bland annat följande (KsSkr 2009:6 s. 32).

Det råder enighet inom Kyrkostyrelsen i frågan om att ingen präst mot sin personliga övertygelse om vad som är rätt ska tvingas viga par av samma kön. Detta följer av att Svenska kyrkan bejakar att det inom kyrkan kan rymmas olika syn på äktenskapet. Frågan om hur man ser på vigsel med par av samma kön ska inte heller ha betydelse vid exempelvis prövning av prästkandidat eller anställning av präst, musiker, kyrkvaktmästare eller annan personal i kyrkans tjänst.

Kyrkostyrelsen hänvisade även till 17 kap. 2 § kyrkoordningen om att den som tillhör Svenska kyrkan har rätt att få del av de kyrkliga handlingarna dop, bikt, konfirmation, vigsel och begravning i sin församling i enlighet med vad som anges i kyrkoordningen. Kyrkostyrelsen uttalade att det innebär en skyldighet för församlingen, och då närmast för kyrkoherden, att se till att det finns en tjänstgörande präst så att de som tillhör församlingen kan få del av de kyrkliga handlingarna.

Gudstjänstutskottet uttalade i betänkandet (G 2009:2) bland annat följande.

Kyrkan har uppdraget att välkomna också par av samma kön till vigsel, men den enskilda prästen kan säga ja eller nej till att leda en sådan gudstjänst. I förvaltandet av uppdraget att viga finns utrymme för en personlig bedömning av den enskilda situationen. Det är därför inte relevant att tala om väjningsrätt.

Tillsyns och uppdragsutskottet behandlade vid 2015 års kyrkomöte ett motionsförslag om att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att i antagningen av prästkandidater och vigningar av präster skulle ta bort "den samvetsklausul som i dag finns för dem som inte vill viga samkönade par" (TU 2015:4). Utskottet föreslog avslag på motionen, bland annat eftersom utskottet delade Läronämndens mening i yttrandet

(Ln 2015:12y) att det var sakligt oriktigt att tala om en ”samvetsklausul”. Läronämnden yttrade bland annat följande.

Läronämnden konstaterar att 2009 års beslut innebar ett förtydligande av att kyrkan som helhet och inte den enskilda prästen även fortsättningsvis ansvarar för människors tillgång till de kyrkliga handlingarna. Det är därför sakligt oriktigt att tala om en ”samvetsklausul”.

Utskottet uttalade även att bestämmelsen i 10 kap. 2 § andra stycket kan sägas vara en reglering av konstitutionell art som kyrkomötet själv har ålagt sig att följa. Ett direkt uppdrag till kyrkostyrelsen vid sidan av kyrkoordningen ansåg utskottet inte vara möjligt.

2016 års kyrkomöte behandlade en motion med förslag att uppdra till kyrkostyrelsen att lämna förslag till ändring i kyrkoordningen om att det skulle bli ett villkor för vigning till präst att ha förklarat sig beredd att förrätta vigsel av par av samma kön (TU 2016:10). Tillsyns- och uppdragsutskottet hänvisade till att en enhällig läronämnd i sitt yttrande (Ln 2016:8y) avvisat ett sådant tillägg i bestämmelserna om villkor för prästvigning. Vidare framhöll utskottet att det är fråga om ett villkor av helt annat slag än de som finns sedan tidigare och som gäller det för kyrkan konstitutiva. Motionen avslogs.

Tillsyns och uppdragsutskottet behandlade under kyrkomötet 2017 i betänkandet (TU 2017:11) *Prästers väjningsrätt vid vigsel* en motion med förslaget att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att hos regeringen anhålla om att bestämmelsen i 4 kap. 3 § äktenskapsbalken om prästers väjningsrätt när det gäller vigsel utgår. Utskottet föreslog avslag på motionen och anförde att regleringen i äktenskapsbalken gäller gentemot det allmänna och reglerar inte vad som ska gälla inom ett trossamfund enligt interna regler, samt att det ur ekumenisk synvinkel inte var rimligt att Svenska kyrkan ensidigt skulle begära en lagändring som berör flera trossamfund. Utskottet framhöll vidare att det kan finnas olika skäl som medför att en präst avstår från att förrätta en vigsel, samt att en utredning om vissa åtgärder pågick (KmSkr 2016:15). Utskottet noterade också att Läronämnden i sitt yttrande (Ln 2017:4y) understryker att ordet ”väjningsrätt” inte bör användas i det aktuella sammanhanget. Läronämnden hänvisade även till sitt tidigare yttrande (Ln 2016:8y).

Även kyrkomötet 2022 behandlade motioner om vigsel av samkönade par i förhållande till prästvigning (2022:71) och obehörighet (2022:83). Tillsyns- och uppdragsutskottet (TU 2022:10) hänvisade bland annat till läronämndens yttrande (Ln 2022:13y). I läronämndens yttrande framhölls bland annat biskopens vigningsansvar, i vilket det ligger att göra en helhetsbedömning av kandidatens lämplighet, och att det strider mot kyrkans ordning att för vigning införa villkor av icke-konstitutiv karaktär som begränsar detta vigningsansvar. I sitt yttrande 2022:13y uttalade läronämnden även följande.

Svenska kyrkan har en ordning som innebär att kyrkoherden har ansvaret för att samkönade par kan viga inom församlingen eller pastoratet. Detta innebär att arbetet måste organiseras så att inget par ställs i situationen att de möts av en präst som nekar att viga med motiveringen att paret är av samma kön.

Motionens förslag skulle innebära en avsevärd förändring av konkretionsnivån i regleringen av domkapitlets tillsyn över vigningstjänsten. Vid en förändring av denna art ska beaktas vad läronämnden tidigare anfört i Ln 2008:7y: Domkapitlet har att oväldigt utöva sin tillsynsuppgift och redovisar sin tillsyn genom fattade beslut. En särskild kontroll

av hur en specifik tillsynsuppgift utförs skulle innebära en förändring av det ansvar som i vår kyrkotradition ålagts biskop och domkapitel.

TU 2025:3

Kyrkomötet 2023 behandlade två motioner som rörde frågor kring vigsel för par av samma kön. Tillsyns- och uppdragsutskottet föreslog avslag på motionerna (TU 2023:5). I läronämndens yttrande om motionerna (Ln 2023:3y) hänvisade nämnden till en viktig evangelisk-luthersk princip ur Den augsburgska bekännelsen, artikel VII. att "[...] för kyrkans sanna enhet är det nog att vara ense i fråga om evangelii lära och förvaltningen av sakramenten [...]". Vidare påminde nämnden bland annat om att Svenska kyrkan är en trosgemenskap och inte en åsiktsgemenskap.

Kyrkostyrelsens bestämmelser

Kyrkomötet har i några fall delegerat till kyrkostyrelsen att utfärda närmare bestämmelser inom ett visst område. Enligt 10 kap. 2 § andra stycket i kyrkoordningen får kyrkostyrelsen besluta närmare bestämmelser när detta särskilt är angivet i kyrkoordningen. Det finns några bestämmelser som ger sådana mandat till kyrkostyrelsen i kyrkoordningen. Vidare framgår av 10 kap. 2 a § i samma kapitel att ändringar i kyrkoordningen, andra bestämmelser som beslutas av kyrkomötet och bestämmelser som beslutas av kyrkostyrelsen ska meddelas i Svenska kyrkans bestämmelser (SvKB).

Biskopsmötets uttalande i mars 2022

Biskopsmötet gjorde den 3 mars 2022 ett uttalande rubricerat *Om vigselrätt, vigselplikt och vigningsansvar* som inleddes på följande sätt.

Frågan om prästers eventuella skyldighet att viga samkönade par har aktualiserats under några år. Det har rests krav på att ingen ska få vigas till präst som inte lovar att viga samkönade par. Biskopsmötet ser att denna fråga berör flera för Svenska kyrkan grundläggande principer och finner därför anledning att uttala sig.

Uttalandet är indelat i avsnitten Vigsel av samkönade par och frågan om diskriminering, Vigselrätt, Kyrkan och biskopens vigningsansvar, Antagning av prästkandidater samt Utblick. I avsnittet Vigsel av samkönade par och frågan om diskriminering hänvisar biskopsmötet bland annat till att kyrkostyrelsen senast 2019 framhöll att Svenska kyrkan har nolltolerans mot diskriminering, att diskriminering av samkönade par i samband med vigsel inte kunnat påvisas samt att det förebyggande arbetet är viktigt. Avsnittet Kyrkan och biskopens vigningsansvar avslutas som följer.

Vid flera tillfällen har läronämnden betonat att viningstjänsten är kyrkans och inte tillhör den enskilda prästen. Det innebär självklart att prästen förväntas att följa kyrkans ordning även när det gäller vigsel. Det innebär också att det är kyrkan som helhet och inte den enskilda prästen som ansvarar för människors tillgång till de kyrkliga handlingarna; det är kyrkoherden som har att se till att de som efterfrågar och har rätt till vigsel också får en vigsel i församlingen i enlighet med kyrkans ordning (Ln 1997:3y samt Ln 2016:8y).

Biskopsmötets uttalande återfinns i sin helhet på webbsidan www.svenskakyrkan.se/uttalanden-fran-biskopsmotet

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:5.

Utskottet konstaterar att det inte finns några sådana bestämmelser som motsvarar förslaget i motion 2025:5 och att sådana bestämmelser inte heller vore önskvärda. Utskottet vill i detta sammanhang hänvisa till den målbild som biskopsmötet har gett uttryck för, att alla präster med glädje och av fri vilja viger par av olika kön liksom par av samma kön. Det är kyrkan som helhet och inte den enskilda prästen som ansvarar för människors tillgång till de kyrkliga handlingarna. Mot denna bakgrund föreslår utskottet avslag på motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Evelina Kaarme, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahm, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till förmån för bifall till motion 2025:5.

Ronnie Nilsson



**Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:4**

Dataskyddsförordningen vid gudstjänst

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar tillsyns- och uppdragsutskottet motion 2025:8 Data-skyddsförordningen vid gudstjänst. I motionen föreslås att kyrkomötet ska besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att entydigt klargöra vad dataskyddsförordningen innebär avseende tillkännagivanden och tacksägelser för döpta, vigda och avlidna i samband med gudstjänst, så att församlingarna ges möjlighet till ett korrekt förfarande som sker med samma uttolkning som grund i hela Svenska kyrkan. Utskottet föreslår att motionen avslås, främst mot bakgrund av att det inte är önskvärt eller möjligt för kyrkostyrelsen att göra ett sådant klargörande som efterfrågas i motionen. Utskottet vill i stället särskilt lyfta fram betydelsen av stiftens roll att bistå församlingarna med råd, stöd och hjälp bland annat i rättsliga frågor.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:8.

Motionens förslag

**Motion 2025:8 av Hanna Hesser Nordin och Suzanne
Fredborg, Dataskyddsförordningen vid gudstjänst**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att entydigt klargöra vad data-skyddsförordningen innebär avseende tillkännagivanden och tacksägelser för döpta, vigda och avlidna i samband med gudstjänst, så att församlingarna ges möjlighet till ett korrekt förfarande som sker med samma uttolkning som grund i hela Svenska kyrkan.

Bakgrund

Tacksägelser och tillkännagivanden

Själaringning får ske när någon som tillhörde Svenska kyrkan har avlidit. Efter döds-fallet ska tacksägelse ske i en församlings gudstjänst (24 kap. 6 § kyrkoordningen). Tacksägelsen och tillkännagivanden (eller pålysningar som de också kan kallas) är inte egna moment i *Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del I* från 2017. Tacksägelse och tillkännagivande är moment som kan inkluderas i förbönen eller före förbönen. Om det sker inkluderat i förbönen, är det i formen av bön (bön för döpta, konfirmerade

och vigda). Läggs dessa moment innan förbönen är det i form av tillkännagivande. Tacksägelse för avlidna är en tacksamhetsyttring för det liv som den avlidne levtt. Det finns lokala variationer mellan olika församlingar hur de väljer att göra. De beskrivs på följande sätt i anvisningens text (*Kyrkohandboken del I, Anvisningar – förbön*).

Bön för döpta, konfirmerade och dem som ska ingå eller har ingått äktenskap samt tacksägelse för avlidna i församlingen kan integreras som en del av Kyrkans förbön eller förekomma före Kyrkans förbön.

Dataskyddsförordningen

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) är en EU-förordning som blev tillämplig i maj 2018. En EU-förordning gäller direkt som svensk lag.

Dataskyddsförordningen syftar till att skydda individers rättigheter genom att ge dem kontroll över hur deras personuppgifter samlas in, används och lagras. En personuppgift kan sägas vara all slags information som direkt eller indirekt kan knytas till en fysisk person som är i livet. Dataskyddsförordningen reglerar med andra ord inte personuppgifter tillhörande en avliden person.

Personuppgifter måste behandlas i enlighet med dataskyddsförordningen, vilket bland annat innebär att det måste finnas en *rättslig grund* för behandlingen enligt artikel 6. Uppgifter om religiös övertygelse och sexuell läggning är exempel på *känsliga personuppgifter*. Som huvudregel är känsliga personuppgifter förbjudna att behandla, om det inte finns ett särskilt *undantag* i förordningen enligt artikel 9.

Personuppgiftsansvarig definieras i artikel 4.7 dataskyddsförordningen som ”en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter.”

Ansaret för personuppgifter i Svenska kyrkan

Personuppgiftsansvarets fördelning inom Svenska kyrkan har varit föremål för utredning och olika former av reglering. Den rättsliga bedömning som har gjorts efter det cyberangrepp som inträffade i slutet av 2023 och påverkade många delar i Svenska kyrkan, innebär att den dominerande formen av personuppgiftsansvar inom Svenska kyrkan är ett gemensamt ansvar mellan den nationella nivån och de övriga delarna av trossamfundet.

Även med det gemensamma ansvaret följer att den som har huvudansvaret för behandlingen säkerställer att dataskyddsförordningen efterlevs för den delen av behandlingen. Församlingar, pastorat, stift och andra delar av Svenska kyrkan är således personuppgiftsansvariga för sina respektive personuppgiftsbehandlingar. Varje personuppgiftsansvarig behöver därför säkerställa att kraven i dataskyddsförordningen efterlevs, exempelvis att det finns en rättslig grund för varje behandling och ett tillämpligt undantag när känsliga personuppgifter behandlas. Ansvar för bedömningen går inte att överlåta till någon annan, eftersom det rör en skyldighet som följer direkt av lagstiftning. Skyldigheten är knuten till den som bestämmer över ändamål och medel för behandlingen.

Den personuppgiftsincident som följde av cyberangreppet bekräftade att ett så kallat inbördes arrangemang behövde upprättas för att reglera fördelningen av det gemensamma personuppgiftsansvaret inom trossamfundet (se bland annat KsSkr 2025:2, bilaga 1, s. 34). Mot denna bakgrund finns sedan januari 2025 ett inbördes

arrangemang för Svenska kyrkan. Arrangemanget regleras huvudsakligen genom *Villkor för datadelning inom Svenska kyrkan* (KS 2024-0741). Villkoren finns även publicerade på www.svenskakyrkan.se. De flesta organisatoriska delar har per september 2025 anslutit till villkoren.

Det inbördes arrangemanget pekar ut vilken organisatorisk del som har huvudansvaret för en gemensam personuppgiftsbehandling. Syftet med arrangemanget är att säkra ett gott skydd för den registrerade, förenkla för hur den registrerades personuppgifter behandlas inom Svenska kyrkan och för hur den registrerade kan utöva sina rättigheter.

Exempelvis ansvarar församlingen för att tillhandahålla dop enligt 2 kap. 1 § andra stycket kyrkoordningen. Församlingen har således det huvudsakliga ansvaret för processen för att administrera och genomföra ett dop medan kyrkostyrelsen har det huvudsakliga ansvaret för att tillhandahålla den digitala infrastrukturen som behövs i samband med administrationen av dopet (se vidare KS 2024-0741:6).

Det finns även sedan tidigare inbördes arrangemang specifikt för kyrkobokföringen och valet.

Ansvar för tillsyn enligt dataskyddsförordningen

I Sverige är det främst Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) och förvaltningsdomstolarna som prövar frågor som handlar om att säkerställa människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas vid behandling av personuppgifter. Hur dataskyddsförordningen tolkas är dock ytterst en fråga för EU-domstolen.

Stöd i dataskyddsfrågor

Frågan om ett gemensamt förhållningssätt i fråga om tacksägelse och tillkännagivanden lyfts med jämna mellanrum från församlingar och dataskyddsombud till den nationella nivån.

I dataskyddsfrågor finns en pågående samverkan mellan stiftet och den nationella nivån. Inom ramen för denna samverkan tillhandahålls olika typer av stödmaterial och information kring dataskydd på Svenska kyrkans gemensamma intranät, Kornet, med information, mallar och lästips kring hur dataskyddsarbetet kan integreras i den dagliga verksamheten. Materialet förvaltas av den nationella nivån, men har ursprungligen utarbetats av några stift i samverkan och baseras på exempel från församlingar. Det arrangeras även nationella nätverksträffar för församlingar där möjlighet ges att diskutera aktuella frågor och påverka innehållet på träffarna.

I stiftets tillsyn över församlingar och pastorat ingår råd, stöd och hjälp i rättsliga frågor (57 kap. 1 § kyrkoordningen). Kyrkostyrelsen har i sitt uppdrag bland annat att stödja stiftens arbete för utvecklingen av församlingslivet och av en god förvaltning i församlingar och pastorat (10 kap. 3 § 1 kyrkoordningen).

Till detta kommer att det i förarbetena till kyrkoordningen uttalades att beslut inom Svenska kyrkan ska tas på så låg nivå som möjligt, det vill säga en så kallad subsidiaritetsprincip ska gälla (se betänkandet SKU 1998:3 *Arbetet på olika kyrkliga nivåer*, s. 179 f.). Denna princip har ansetts komma till uttryck bland annat genom 6 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan, där det anges att kyrkomötet inte får besluta i sådana enskilda frågor som det är en församlings eller stifts uppgift att besluta i. Vidare uttalades följande i SKU 1998:3 s. 180.

Det är t.ex. inte den nationella nivåns uppdrag att genom uttalanden i Kyrkomötet eller på annat sätt utanför kyrkoordningens ram försöka binda församlingar och stift till ett visst handlingsmönster.

Kyrkostyrelsen har således inte någon allmän rätt att utfärda anvisningar, riktlinjer eller rekommendationer för verksamheten i stift och församlingar om det inte uttryckligen framgår av kyrkoordningen (jfr exempelvis KsSkr 2019:4 s. 90, TU 2022:6 och Edqvist, m.fl., *Kyrkoordning för Svenska kyrkan 2022 med kommentarer och angränsande lagstiftning*, s. 257, se även ÖN 2021/18). Kyrkomötets normgivning sker i stället genom bestämmelser i kyrkoordningen eller på delegation från kyrkomötet av kyrkostyrelsen enligt 10 kap. 1–2 a §§ kyrkoordningen (se även SKU 1998:3 s. 179).

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:8.

Utskottet konstaterar att dataskyddsförordningens tillämpning kan vara mycket komplex. Det gäller inte minst i förhållande till de tillkännagivanden och tacksägelser för döpta, vigda och avlidna som läses upp i samband med gudstjänst och som är en gammal tradition i Svenska kyrkan. Att det är fråga om en EU-reglering som ytterst avgörs av EU-domstolen bidrar till denna komplexitet, liksom att det fortfarande finns frågor som ännu inte prövats rättsligt. I vissa fall är det dock tydligare reglerat i dataskyddsförordningen vad som gäller. Till exempel har det betydelse för bedömningen av tacksägelser att dataskyddsförordningen inte reglerar personuppgifter tillhörande en avliden person.

Enligt utskottet är det av stor vikt att församlingarna får stöd och hjälp att behandla personuppgifter korrekt. För det är på lokal nivå många sådana beslut måste fattas, exempelvis när det gäller att välja den lämpligaste rättsliga grunden för en viss personuppgiftsbehandling. Den nationella nivån kan inte heller binda församlingarna att göra på ett visst sätt, om det inte finns ett uttryckligt mandat för detta. Utskottet anser att det inte finns något sådant mandat i detta fall. Därför är det enligt utskottet varken önskvärt eller ens möjligt för kyrkostyrelsen eller kyrkomötet att entydigt, för hela Svenska kyrkan, klargöra vad dataskyddsförordningen innebär för tillkännagivanden i samband med gudstjänst.

Utskottet vill i stället särskilt lyfta fram stiftens uppgift att ge stöd, råd och hjälp till församlingarna i rättsliga frågor. Dessutom vill utskottet påtala att det redan i dag finns en omfattande samling av rådgivande material, mallar och konkreta exempel på hur dataskyddsarbetet kan integreras i församlingarnas verksamhet, på det gemensamma intranätet Kornet. Utskottet har under ärendets beredning fått information från kyrkokansliet om det pågående arbetet med utbildning och stöd i dataskyddsfrågor som sker genom samverkan på olika nivåer. Den nationella nivån bidrar också i detta arbete utifrån sin roll att stödja stiftet. Det ger sammantaget en god grund för stöd i dataskyddsfrågor som kan anpassas efter lokala förhållanden, enligt utskottet.

Mot bakgrund av det som här har redovisats föreslår utskottet att motionen avslås.

Uppsala den 2 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Britt Björneke, ordförande

Evelina Kaarme, sekreterare

Beslutande: Britt Björneke, ordförande, Daniel Larson, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahn, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

TU 2025:4

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till förman för bifall till motion 2025:8.

Margareta Nisser-Larsson

Särskild mening

Jag vill anföra särskild mening i överensstämmelse med reservation från Margareta Nisser-Larsson.

Jimmy Dahllöf



**Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:5**

Digitalt in- och utträde

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar tillsyns- och uppdragsutskottet motion 2025:12 Digitalt in- och utträde, samt motion 2025:87 Digitala medlemsansökningar. I motion 2025:12 föreslås att kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda en förenklad möjlighet att träda in i och ut ur Svenska kyrkan digitalt. I motion 2025:87 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan kan införa en möjlighet att ansöka digitalt om medlemskap i Svenska kyrkan. Utskottet föreslår att kyrkomötet ska avslå motionerna, främst eftersom anmälan om upptagande i Svenska kyrkan kan göras digitalt redan i dag. Vad gäller utträde menar utskottet att nuvarande ordning som innebär en kontakt med församlingen bör behållas.

Till betänkandet finns tre reservationer och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:12,
2. avslå motion 2025:87.

Motionernas förslag

Motion 2025:12 av Marcus Romedahl och Margaretha Hertelius, Digitalt in- och utträde

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda en förenklad möjlighet att träda in i och ut ur Svenska kyrkan digitalt.

Motion 2025:87 av Anna Sundberg m.fl., Digitala medlemsansökningar

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan kan införa en möjlighet att ansöka digitalt om medlemskap i Svenska kyrkan.

Bakgrund

Bestämmelserna om kyrkotillhörighet finns i 29 kap. kyrkoordningen. Den som döps i Svenska kyrkans ordning blir upptagen i Svenska kyrkan, vilket är huvudvägen in i Svenska kyrkan. För den som redan är döpt eller begär undervisning som förberedelse

för dop gäller enligt 3 § att anmälan om upptagande i Svenska kyrkan görs skriftligen. Bestämmelsen innehåller inget krav på ett egenhändigt undertecknande. Enligt praxis innebär detta att anmälan, förutom pappershandling inlämnad personligen, även kan göras genom exempelvis brev, e-post eller formulär genererat från webben. Det finns församlingar som har formulär av det slaget. Den som anmält sig ska alltid få en skriftlig bekräftelse, varför det finns möjlighet att göra en rättelse om något missuppfattats.

Den som tillhör Svenska kyrkan får träda ut ur kyrkan genom en anmälan. Anmälan ska göras antingen personligen hos kyrkoherden eller genom att man lämnar en egenhändigt undertecknad handling enligt 4 §. Kravet på egenhändigt undertecknande innebär att anmälan måste innehålla en namnteckning med penna på ett papper i original.

För personer under 18 år som vill anmäla upptagande i eller utträde ur kyrkan gäller särskilda bestämmelser. Beslut om upptagande och utträde ur kyrkan prövas som huvudregel av kyrkoherden för den församling där den som ärendet rör ska vara kyrkobokförd. Information och blanketter som avser tillhörighet till och utträde ur Svenska kyrkan finns på svenskakyrkan.se.

I Norske kirke är det möjligt att anmäla in- eller utträde ur kyrkan digitalt, genom att logga in med elektroniskt id eller gå in på ”Min side”. Anmälan för inträde gäller exempelvis för den som redan är döpt. I Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland kan man anmäla in- och utträde genom en personlig kontakt, brev eller genom att ändra registeruppgifterna hos Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Det finns en webbtjänst för inträde – *bli medlem i kyrkan*. I Folkekirke i Danmark krävs för återinträde i kyrkan eller för den som är döpt i annan kyrka att man kontaktar prästen i sin församling, per e-post eller post. För utträde ska man kontakta prästen eller församlingsexpeditionen personligen eller skriftligt. Anmälan med personnummer anses inte kunna skickas säkert via e-post.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Vid kyrkomötet 2018 behandlade tillsyns- och uppdragsutskottet motion 2018:27 om bank-id som identifikation vid in- och utträde. Utskottet föreslog avslag på motionen, men beslutade med anledning av motionen uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för att i Svenska kyrkan godta elektronisk identifiering som alternativ till identifiering genom egenhändigt undertecknande av handlingar. I det sammanhanget skulle kyrkostyrelsen också pröva behovet av ändringar i kyrkoordningen (TU 2018:6). Det blev också kyrkomötets beslut (KmSkr 2018:9).

Uppdraget återrappporterades av kyrkostyrelsen till kyrkomötet 2020 (se KsSkr 2020:3). Uppdraget omfattade bland annat bestämmelsen i kyrkoordningen om utträde ur Svenska kyrkan. I återrappporteringen hänvisade kyrkostyrelsen till en utredningspromemoria som tagits fram inom kyrkokansliet (Ks 2018:1370). Där framgår att möjligheten att utträda ur Svenska kyrkan med bank-id aktualiserar frågor om vad medlemskap i kyrkan innebär. Det framhålls att religionsfriheten är central och värnas av Svenska kyrkan, även när den betyder att människor lämnar den. Samtidigt konstateras att medlemskap i kyrkan skiljer sig från många andra typer av medlemskap. I ett teologiskt perspektiv är den som tillhör kyrkan en lem i Kristi kropp (1 Korintherbrevet 12:12–27), det vill säga en medlem i ordets djupaste bemärkelse. Detta får betydelse för hur Svenska kyrkan ser på sina medlemmar och hur det bör ta sig uttryck i praxis när det gäller utträde.

Kyrkostyrelsen ansåg att relationen mellan medlemmen och Svenska kyrkan finns i församlingen, som är kyrkans primära enhet och det lokala pastoral området, varför det är rimligt att den som lämnar Svenska kyrkan gör det efter en kontakt med församlingens kyrkoherde. Kyrkostyrelsen angav följande.

Även om gällande bestämmelser innebär att personlig kontakt inte är nödvändig, uttrycker ändå den konkreta handlingen att själv skriva under en blankett som sänds till församlingen något av relationens karaktär på ett helt annat sätt än den som användningen av elektronisk underskrift kan göra.

Härutöver konstaterades i utredningspromemorian att det fanns svårösta frågor som skulle behöva adresseras och att kyrkoordningssändringar skulle krävas.

Mot bakgrund av detta bedömde kyrkostyrelsen att det inte fanns skäl att i Svenska kyrkan godta elektronisk identifiering som alternativ till identifiering genom egenhändigt undertecknande av handlingar och att sådana funktioner därför inte borde utvecklas. Kyrkomötet beslutade att lägga skrivelsen KsSkr 2020:3 till handlingarna (KmSkr 2020:2).

En ytterligare fråga som berördes i utredningspromemorian var det då påbörjade uppdraget om medlemsutvecklingsprocessen (KmSkr 2017:2) med utveckling av ett digitalt processtöd för dop, konfirmation och information till nyinflyttade. En slutsats i promemorian var att digitala lösningar kunde anses sänka trösklarna till det personliga mötet i de aktuella fallen. Kyrkostyrelsen slutrapporterar uppdraget i skrivelsen med redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden till årets kyrkomöte (KsSkr 2025:3) och handlägger medlemsutvecklingsprojektet vidare inom ramen för kyrkostyrelsens färdplan för samverkan och digitalisering.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motionerna 2025:12 och 2025:87.

Utskottet håller med om intentionen i motionerna att det ska vara enkelt att komma i kontakt med Svenska kyrkan, även digitalt. Digital anmälan om upptagande i Svenska kyrkan kan underlätta för den som vill bli medlem. Även om det är dopet som är huvudvägen in i Svenska kyrkan, kan möjligheten till en digital anmälan underlätta för den som söker sig till Svenska kyrkan. En sådan digital kontakt kan leda till personliga möten. Redan i dag är det möjligt att göra en anmälan om upptagande digitalt. Mot denna bakgrund föreslår utskottet avslag på motion 2025:87.

Vad gäller anmälan om utträde ur Svenska kyrkan ska, enligt den ordning som nu gäller, anmälan antingen göras personligen hos kyrkoherden eller genom att man lämnar en egenhändigt undertecknad handling till församlingen. Det är alltså möjligt att lämna en sådan handling per post, utan någon personlig kontakt med församlingen. Utskottet vill dock understryka den särskilda karaktär som medlemskapet i Svenska kyrkan har och att det finns en fördel med nuvarande ordning som trots allt innebär att det ges möjlighet till viss eftertanke inför en anmälan om utträde eftersom det krävs ett fysiskt agerande. Därför föreslår utskottet att motion 2025:12 som avser både digitalt in- och utträde ska avslås.

Uppsala den 2 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Britt Björneke, ordförande

Evelina Kaarme, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahn, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, ordförande, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till förmån för bifall till motion 2025:12.

Jonas Noréus

Reservation 2

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till förmån för bifall till motion 2025:87.

Margareta Nisser-Larsson

Reservation 3

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till förmån för bifall till motion 2025:87.

Ronnie Nilsson

Särskild mening

Jag vill anföra särskild mening i överensstämmelse med reservation från Margareta Nisser-Larsson.

Jimmy Dahllöf



Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:6

Kontraktsprostens roll i kyrkoordningen

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:16 med förslag att kyrkostyrelsen ska lämna förslag på kyrkoordningsändringar som förtydligar kontraktsprostens tillsättning och uppdrag.

Tillsyns- och uppdragsutskottet anser att den ordning som gäller för kontraktsprostens tillsättning och uppdrag är tillfredsställande och föreslår att motionen ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:16.

Motionens förslag

**Motion 2025:16 av Marcus Romedahl och Olov Lindquist,
Kontraktsprostens roll i kyrkoordningen**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att komma med förslag på kyrkoordningsändringar som förtydligar kontraktsprostens tillsättning och uppdrag.

Bakgrund

Indelningen av stiftet i kontrakt har en tradition som sträcker sig tillbaka åtminstone till 1200-talet. Grundläggande för kontrakten, både historiskt och i nutid, är att kontraktet definierar kontraktsprostens tjänstgöringsområde. Där agerar kontraktsprosten i egenskap av biskopens förlängda arm och förtroendeperson, utifrån sitt ansvar genom vinningen och i egenskap av kontaktperson, med dem som har uppdrag inom vinningstjänsten och med församlingarna i kontraktet. Kontraktets roll som ett utflöde av stiftet och kontraktsprostens roll som biskopens förtroende- och kontaktperson framgår av den reglering som finns gällande kontrakten.

Sett över tid har kontraktens roll delvis förändrats och det finns inte längre kyrkoordningsreglerade funktioner kopplade till dem. Dock utgör kontrakten och kontraktsprostarna fortsatt ett stöd för den episkopala linjen i kontakten mellan biskopen å ena sidan och prästerna och diakonerna i stiftets församlingar å den andra. Kontraktsprostarna är en länk mellan biskopen och de övriga prästerna och diakonerna i stiftet och inte enbart en länk mellan biskopen och kyrkoherdarna i stiftet. I kontraktets roll ingår

att vara en plattform för alla präster och diakoner i kontraktet, exempelvis genom kontraktskonvent och liknande.

Kyrkomötet beslutade 2015 om viss avreglering av kontrakten för att öka friheten för stiftens vad gäller kontraktsindelning och utseende av kontraktsprostar. Bland annat togs den bestämmelse bort som föreskrev att kontraktets präster skulle höras innan biskopen utsåg kontraktsprost. Bestämmelsen ansågs inte fylla någon egentlig funktion, då biskopen har rätt att utse den präst som han eller hon vill till kontraktsprost och inför sitt beslut bereder det på lämpligt sätt.

Kontrakten är obligatoriska och biskopen får besluta om ändring av kontraktsindelningen, om den därmed blir mer ändamålsenlig. Efter kyrkomötesbeslutet 2015 behöver ett kontrakt inte längre bestå av minst två församlingar eller pastorat. I beredningen av kyrkomötesärendet framhölls att det är viktigt att inte onödigtvis begränsa biskopens möjligheter att åstadkomma en ändamålsenlig kontraktsindelning och att det är upp till varje biskop att avgöra vad som är ändamålsenligt utifrån lokala omständigheter, vilket kan innebära ett kontrakt som består av endast en församling eller ett pastorat (O 2025:2 s.8).

Kontraktsprostens uppgifter är tydligt knutna till biskopens tillsynsansvar. Kontraktsprostens uppgifter är att i sitt kontrakt biträda biskopen med ledningen och tillsynen, biträda biskopen vid visitationer i församlingarna, på biskopens uppdrag visitera församlingar samt i övrigt fullgöra de uppgifter som kontraktsprosten enligt kyrkoordningen ska utföra (8 kap. 6 § kyrkoordningen). Dessa uppgifter gäller bland annat ledande av invigningsgudstjänst för ny begravningsplats.

I kyrkostyrelsens skrivelse inför kyrkomötets beslut 2015 berördes frågan om vem biskopen kan utse till kontraktsprost. I en tidigare utredning, som kyrkostyrelsen inte gått vidare med efter remissförfarandet, *Kontraktets ställning, uppgifter och indelning* (SKU 2014:1), hade bland annat föreslagits att den som utses till kontraktsprost ska vara kyrkoherde, om inte synnerliga skäl talar för annat. Kyrkostyrelsen redogjorde i sin skrivelse till kyrkomötet 2015 för kritiken mot detta förslag, bland annat att när ett kontrakt bara består av en enhet, men också i andra fall, bör det vara möjligt att utse annan än en kyrkoherde till kontraktsprost. Kyrkostyrelsen ansåg att det även fortsatt bör vara upp till biskopen att utse den präst som han eller hon vill till kontraktsprost, då kontraktsprosten är biskopens förtroendeperson och förlängda arm. (KsSkr 2015:3 s. 21).

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:16.

Vad gäller kontraktsprostens tillsättning och uppdrag anser tillsyns- och uppdragsutskottet att den ordning som gäller är tillfredsställande. Kontraktsprostens uppdrag är nära knutet till biskopens tillsynsuppdrag. Vid både tillsättning av kontraktsprost och det närmare utformandet av uppdraget gör biskopen en bedömning och sammanvägning av olika faktorer. Det faktum att tillsättning och uppdrag inte är närmare reglerade är, enligt vad utskottet erfar, en fungerande ordning. Den ger biskopen det handlingsutrymme som behövs för att kunna tillse att det i stiftets kontrakt finns kontraktsprostar som kan biträda biskopen med ledning, tillsyn och de andra uppgifter i kontraktet som biskopen ser behov av och som en kontraktsprost kan utföra. Mot bakgrund av detta föreslår utskottet att motionen ska avslås.

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahns, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.



Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:7

Titulaturen på arbetsledande präster

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:36 med förslag att utreda vissa frågor som gäller reglering av bland annat titulatur, delegationer och kvalifikationer för arbetsledande präster som inte är kyrkoherdar.

Med hänvisning till församlingarnas olika förutsättningar, som även avspeglas i olika tjänsteinnehåll för arbetsledande präster, finner utskottet inte skäl att reglera dessa frågor närmare och föreslår att motionen ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:36, punkt 1,
2. avslå motion 2025:36, punkt 2,
3. avslå motion 2025:36, punkt 3,
4. avslå motion 2025:36, punkt 4.

Motionens förslag

**Motion 2025:36 av Berth Löndahl och Leif Nordlander,
Titulaturen på arbetsledande präster**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att snarast utreda

1. den prästerliga titulaturen på arbetsledande präster som inte är kyrkoherdar,
2. vilka delegationer som bör ges till dessa,
3. vilka kvalifikationer och eventuella kompletterande utbildningar som arbetsledande präster ska ha,
4. hur detta ska regleras i kyrkoordningen.

Bakgrund

Prästbefattningar i kyrkoordningen

I kyrkoordningen finns två huvudsakliga benämningar på befattningar som präst i församling: kyrkoherde och komminister. Den senare titeln finns även med en kvalifikation: komminister med arbetsledande uppgifter, då domkapitlet i sin formella behörighetsprövning skiljer på komminister och arbetsledande komminister. Dom-

prosten är kyrkoherde för den församling där stiftets domkyrka är belägen. Vid inrättandet av olika prästtjänster i församlingar och pastorat har även andra tjänstetitlar än dessa kommit att användas.

Prästbefattningarna i stiftet är enligt kyrkoordningen stiftsadjunkt, kontraktsadjunkt och pastorsadjunkt. Vad gäller stiftsadjunkter såväl som komministrar förekommer ett flertal vedertagna benämningar som är kopplade till arbete på en viss plats eller med vissa speciella uppgifter, exempelvis sjukhuspräst eller domkyrkokaplan.

Församlingsherden

Kyrkomötet biföll 2013 en motion som innebar ett uppdrag till kyrkostyrelsen att besluta vilka prästerliga tjänstetitlar som bör användas. (TU 2013:8, Kmskr 2013:7) Kyrkostyrelsen genomförde därefter en kartläggning av hur strukturförändringarna hade påverkat arbetet i pastoraten och hur ledningen är organiserad och beslutade

att den präst som på kyrkoherdens delegation är ledamot i församlingsrådet och har ett ledningsuppdrag för den församlingen bör benämnas församlingsherde. (KS protokoll 2017:2 § 24)

Kyrkoherden leder all verksamhet i en församling eller ett pastorat och har gemensamt med kyrkorådet ansvar för att församlingens grundläggande uppgift blir utförd. Kyrkoherden kan inom sitt ledningsansvar delegera både arbetsledande uppgifter och andra uppgifter till präster och andra medarbetare, och enligt kyrkoordningen 5 kap. 6 § även utse en präst som arbetar i en av församlingarna att i kyrkoherdens ställe vara ledamot i församlingsrådet i den församlingen. Pastorat med flera församlingar kan ha en organisationsstruktur som innebär att kyrkoherden till en annan präst har delegerat uppgiften att leda en församlings verksamhet samt vara ledamot i församlingsrådet i kyrkoherdens ställe och då är den rekommenderade benämningen församlingsherde.

Kyrkostyrelsens beslut är en rekommendation och inte en tvingande bestämmelse. Något formellt hinder mot att använda andra benämningar på sådana eller andra prästtjänster finns inte.

Andra arbetsledande komministrar

Kyrkostyrelsen förutsätter i sin rekommendation att vissa villkor är uppfyllda för att använda benämningen församlingsherde, nämligen att prästen har fått delegation att vara ledamot i församlingsrådet och har ett ledningsuppdrag för den aktuella församlingen. För prästbefattningar som inte uppfyller båda dessa villkor har kyrkostyrelsen inte lämnat någon rekommendation som gäller titel eller benämning. Arbetsledande komministrar kan finnas både i pastorat med flera församlingar och i stora församlingar som är indelade i distrikt eller liknande. Deras arbetsledarskap behöver inte alltid gälla anställda inom ett visst område, församling eller distrikt utan kan gälla anställda som arbetar med vissa uppgifter.

Uppgifter, befogenheter och kvalifikationer

För kyrkoherden, liksom för domprosten, finns i kyrkoordningen en relativt omfattande reglering av olika uppgifter och befogenheter, men motsvarande finns inte för andra prästbefattningar. Delegationen från kyrkoherden avgör vilka uppgifter och befogenheter församlingsherden har.

För anställning som kyrkoherde eller domprost finns krav på kompletterande utbildning, i enlighet med kyrkostyrelsens beslut om behörighetsgivande kyrkoherdeutbildning. Något formellt krav på sådan utbildning finns inte för andra arbetsledande prästtjänster.

TU 2025:7

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:36.

Utskottet anser att det inte finns anledning att närmare reglera titulaturen för arbetsledande präster som inte är kyrkoherde, utöver kyrkostyrelsens rekommendation om att använda benämningen församlingsherde. Kyrkoherden delegerar uppgifter och befogenheter till präster och andra anställda med utgångspunkt i de lokala förhållandena. I många pastorat innebär det långtgående delegationer till församlingsherdar. Utskottet konstaterar att församlingarna i Svenska kyrkan är mycket olika sinsemellan och att det gällande bland annat arbetsledarskap finns behov av att kunna organisera sig efter församlingens eller pastoratets specifika förutsättningar lokalt. Delegationerna från kyrkoherden måste därför kunna vara olika och utskottet anser inte att de närmare bör regleras. Med hänvisning till församlingarnas olika förutsättningar, som även avspglas i olika tjänsteinnehåll för arbetsledande präster som inte är kyrkoherdar, finner utskottet inte heller att det är motiverat att närmare specificera vilka kvalifikationer och utbildningar som generellt ska krävas för dessa tjänster.

Utskottet anser därför att motionen ska avslås.

Uppsala den 1 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahm, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahreman Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.



Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:8

**Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om
prästorganisation**

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2025:65 med förslag om att kyrkostyrelsen ska återkomma med förslag till kyrkoordningsändringar som innebär att stiftsstyrelsens beslut om prästorganisation ska fattas efter samråd med domkapitlet.

Utskottet anser att syftet med samrådsskyldigheten kan uppnås utan att göra den obligatorisk, då biskopen ändå kan ta upp frågan i domkapitlet. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Till betänkandet bifogas en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:65.

Motionens förslag

**Motion 2025:65 av Sten Janson m.fl., Stiftsstyrelsens
samråd med domkapitlet om prästorganisation**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändring av kyrkoordningen 34 kap. 1 och 4 §§ samt 37 kap. 19 § med innebörden att stiftsstyrelsens beslut om prästorganisation ska fattas efter samråd med domkapitlet.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över motion 2025:65 i Kn 2025:24y, *bilaga*.

Bakgrund

Stiftsstyrelsen beslutar när det gäller församlingar och pastorat vilket minsta antal präster (komministrar) som ska vara anställda för respektive församling eller pastorat, utöver kyrkoherden. Församlingen får anställa fler präster än miniminivån, men inte färre. Stiftsstyrelsen beslutar även om vilket antal präster som ska vara anställda i stiftet. Därtill ska stiftsstyrelsen vid beslut om en indelningsändring som innebär att en ny församling eller ett nytt pastorat bildas, fastställa hur stor prästorganisationen

minst ska vara i den nya enheten (34 kap. 1 och 4 §§ resp. 37 kap. 19 § kyrkoordningen). Stiftsstyrelsen beslutade även före år 2000 om prästorganisationens storlek och det fanns inför kyrkoordningens tillkomst ett brett stöd bland remissinstanserna för de förslag som nu är gällande ordning. (CsSkr 1999:3 2–47, 2–233)

I domkapitlet behandlas frågor som hör nära samman med prästorganisationen i församlingarna. I pastorat ska det av den gemensamma församlingsinstruktionen, som domkapitlet utfärdar, bland annat framgå hur prästerna i huvudsak ska disponeras inom pastoratet. (57 kap. 5 § tredje stycket kyrkoordningen) Församlingsinstruktionen anger också sådant som gäller gudstjänstlivets dimensionering, som vad som ska gälla beträffande huvudgudstjänster i församlingarna (17 kap. 3 §), vilket direkt kan påverka och påverkas av prästorganisationens storlek och hur prästbefattningarna disponeras. Domkapitlet får del av alla protokoll från biskopens visitationer i stiftets församlingar och även andra ärenden som handläggs inom ramen för domkapitlets tillsyn ger inblick i församlinglivet och prästorganisationen i stiftets församlingar.

Biskopen är ordförande i både domkapitel och stiftsstyrelse och domprosten är ledamot respektive ersättare i dessa organ, varför det finns en sammanhållen stiftsledning med kunskap om ärendena i både domkapitel och stiftsstyrelse. Vid utredningar i ärenden om indelningsändring av församling eller pastorat, vilket inkluderar prästorganisation, ska stiftsstyrelsen samråda med domkapitlet. (37 kap. 8 § kyrkoordningen) Någon motsvarande samrådsskyldighet finns inte vid stiftsstyrelsens övriga beslut om prästorganisation.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:65.

Stiftsstyrelsens uppgift att fastställa minsta antalet präster som ska vara anställda för respektive församling eller pastorat är en viktig uppgift, både vid indelningsändringar och i andra situationer när frågan om prästorganisation blir aktuell. Utskottet konstaterar att syftet med den samrådsskyldighet som stiftsstyrelsen har med domkapitlet inför indelningsändringar, på motsvarande sätt kan uppnås i situationer som avser ändring av prästorganisationen genom att biskopen tar upp frågan i domkapitlet, när det finns skäl för detta. Utskottet anser däremot inte att det finns anledning att, som motionärerna efterfrågar, genomföra en utredning med efterföljande remissförfarande för att göra samrådsskyldigheten obligatorisk. Biskopen är en tillräcklig länk mellan stiftsstyrelse och domkapitel för att tillförsäkra att de uppgifter som behövs i det enskilda ärendet finns med inför stiftsstyrelsens beslut om prästorganisation. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Uppsala den 1 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahn, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

TU 2025:8

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Vi reserverar oss mot utskottets förslag till förmån för bifall till motionen.

Emma Hedlundh, Mattias Rosenquist, Niklas Grahm

Särskild mening

Vi anför särskild mening i överensstämmelse med reservation från Emma Hedlundh m.fl.

Sten Janson, Stefan Linderås, biskop Susanne Rappmann

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:24y

**Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om
prästorganisation**

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:65 Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorganisation.

I motion 2025:65 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändring av 34 kap. 1 och 4 §§ samt 37 kap. 19 § kyrkoordningen med innebörden att stiftsstyrelsens beslut om prästorganisation ska fattas efter samråd med domkapitlet. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Enligt 34 kap. 1 § kyrkoordningen ska det i varje församling eller pastorat finnas en kyrkoherde samt, enligt punkt 2, det antal övriga präster (komministrar) som stiftsstyrelsen bestämmer. I samma kapitel, 4 § punkt 2, regleras att det i varje stift ska finnas det antal präster (exempelvis stiftsadjunkter, kontraktsadjunkter och pastorsadjunkter) som stiftsstyrelsen bestämmer. Vidare anger 37 kap. 19 § kyrkoordningen att stiftsstyrelsen beslutar om prästorganisationens omfattning i nybildade församlingar och pastorat. Däremot saknas i dessa paragrafer en skyldighet för stiftsstyrelsen att samråda med domkapitlet innan beslut fattas, trots att domkapitlet enligt 57 kap. kyrkoordningen har ett omfattande tillsynsansvar. Enligt 37 kap. 7 a och 8 §§ kyrkoordningen ska stiftsstyrelsen samråda med domkapitlet vid förändringar av den lokala strukturen, det vill säga indelningsförändringar. Samma behov av samråd föreligger vid beslut om prästorganisation, då dessa har direkt påverkan på församlingarnas möjligheter att fullgöra den grundläggande uppgiften.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om ändringar i 34 kap. 1 och 4 §§ och i 37 kap. 19 § kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson och Mats Törnered.



Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:9

Svenska kyrkans offentlighetsprincip

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar tillsyns- och uppdragsutskottet motion 2025:76 Svenska kyrkans offentlighetsprincip. I motionen föreslås att kyrkomötet ska uppdra till kyrkostyrelsen att 1) klargöra vilka av Svenska kyrkans församlingars handlingar som omfattas av offentlighetsprincipen samt vilka regler som gäller för upprättandet och delandet av dessa handlingar, 2) utreda vilka ändringar i såväl kyrkoordning som tillämpliga svenska lagar som skulle krävas för att Svenska kyrkan ska kunna klassificera en större del av sina inkomna och/eller upprättade handlingar som arbetsmaterial samt hur detta skulle påverka den fria granskningen av Svenska kyrkans verksamhet, samt 3) redovisa klargörande samt utredning inför kyrkomötet 2026. Utskottet anser att det inte är kyrkostyrelsens uppgift att göra det föreslagna klargörandet om församlingarnas handlingar omfattas av offentlighetsprincipen, samt att det inte finns något grund för eller behov av den föreslagna utredningen. Utskottet föreslår att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:76, punkt 1,
2. avslå motion 2025:76, punkt 2,
3. avslå motion 2025:76, punkt 3.

Motionens förslag

**Motion 2025:76 av Johanna Andersson, Svenska kyrkans
offentlighetsprincip**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. klargöra vilka av Svenska kyrkans församlingars handlingar som omfattas av offentlighetsprincipen samt vilka regler som gäller för upprättandet och delandet av dessa handlingar,
2. utreda vilka ändringar i såväl kyrkoordning som tillämpliga svenska lagar som skulle krävas för att Svenska kyrkan ska kunna klassificera en större del av sina inkomna och/eller upprättade handlingar som arbetsmaterial samt hur detta skulle påverka den fria granskningen av Svenska kyrkans verksamhet,
3. redovisa klargörande samt utredning inför kyrkomötet 2026.

Bakgrund

Handlingsoffentlighet för Svenska kyrkan

I samband med relationsändringen år 2000 kom den statliga offentlighetsprincipen som tidigare gällt inom Svenska kyrkan att ersättas av en så kallad inomkyrklig offentlighetsprincip genom 11 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan. Den statliga offentlighetsprincipen gäller dock fortsättningsvis för de allmänna handlingar som förvaras hos Svenska kyrkan efter relationsändringen. Det avser främst historiska handlingar, handlingar som hör till begravningsverksamheten och handlingar som avser fördelning och användning av den kyrkoantikvariska ersättningen (10 § lagen om Svenska kyrkan och 2 kap. 4 och 5 §§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) samt dess bilaga).

Den inomkyrkliga offentlighetsprincipen utgår alltså från lagen om Svenska kyrkan och utvecklas genom kyrkoordningen. Regleringen utgår från och följer i stort samma mönster som den statliga offentlighetsprincipen. Även om den offentlig-rättsliga regleringen inte är direkt tillämplig på den större delen av Svenska kyrkans verksamhet har det ansetts viktigt att kyrkans verksamhet även fortsättningsvis bedrivs under öppenhet och att allmänheten har tillgång till handlingar i samma utsträckning som tidigare (proposition 1997/98:116 s. 67). Svenska kyrkan betonade själv i sin beredning av regeringens skrivelse om framtida relationer mellan staten och Svenska kyrkan, att offentlighetsprincipen var en grundläggande princip som fortsättningsvis borde gälla och därför tas in i lagen om Svenska kyrkan (2KL 1995:1 s. 33).

Alla ska ha rätt att ta del av Svenska kyrkans handlingar enligt 11 § lagen om Svenska kyrkan, vilket har förtydligats i 53 kap. 3 § kyrkoordningen. Rätten till insyn får enligt lagen om Svenska kyrkan bara begränsas om det är särskilt motiverat med hänsyn till

- 1) skyddet för enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden,
- 2) Svenska kyrkans ekonomiska intresse eller
- 3) något synnerligen väsentligt intresse.

Angående begränsningar av rätten att ta del av handlingar uttalades i förarbetena till lagen att Svenska kyrkan beaktar integritetsaspekter och att de områden där begränsningar bör komma i fråga framförallt är inom verksamheterna själavård, församlingsvård, personalvård och säkerhetsfrågor (prop. 1997/98:116 s. 65).

Som det redogörs för i motionen framgår av inledningen till kyrkoordningens tolfte avdelning om handlingar och register att "[d]et öppna samtalet och den fria granskningen av Svenska kyrkans verksamhet är av avgörande vikt. Offentlighetsprincipen tillämpas för all kyrklig verksamhet, när det inte är uppenbart att andra intressen väger tyngre". Offentlighet för Svenska kyrkans handlingar regleras i kapitel 53 i kyrkoordningen. I kapitel 54 regleras undantagen från offentlighet för handlingar och vissa tystnadsplikter.

Svenska kyrkans handlingar och så kallat arbetsmaterial

Rätten att ta del av Svenska kyrkans handlingar avser var och en, oberoende av kyrko-tillhörighet. Undantag från rätten att ta del av handlingar gäller endast för handlingar som innehåller uppgifter som skyddas av förbud mot utlämnande enligt 54 kap. kyrkoordningen. Om de skyddade uppgifterna förekommer endast i vissa delar av en handling kvarstår rätten att ta del av handlingens övriga delar (53 kap. 3 och 4 §§ kyrkoordningen).

Skyldigheten att lämna ut handlingar gäller inte alla dokument. Det måste vara fråga om en handling enligt definitionen i 53 kap. 5 §. Med handling avses en sådan

framställning i skrift och bild eller sådan teknisk upptagning som 1) förvaras hos Svenska kyrkan, och 2) är att inse som inkommen till eller upprättad hos Svenska kyrkan. I förarbetena till kyrkoordningen anges att innebörden av olika begrepp som används – exempelvis förvaras, inkommen, upprättad – är avsedda att vara densamma som i tryckfrihetsförordningen (CsSkr 1999:3 s. 2–434). Upprättad innebär att en handling på något sätt är färdigställd. Det finns också vissa undantag för vad som är att anse som handling (53 kap. 6 och 6 a §).

Dokument under arbete, eller som tillfälligt sparas under handläggningen av ett ärende, exempelvis utkast till beslut, minnesanteckningar eller föredragningspromemorior kallas ibland *arbetsmaterial*. Begreppet arbetsmaterial kommer framför allt från praxis och finns inte i någon bestämmelse. Huvudregeln är att sådant material anses som upprättade handlingar om de tas om hand för arkivering eller expedieras.

Ett exempel från praxis är ÖN 2025/12. I det fallet gjorde Överklagandenämnden bedömningen att en arbetsmiljöundersökning, såvitt hade framkommit, var att anse som färdigställd på de skäl domkapitlet hade angett och att det alltså inte längre var fråga om arbetsmaterial utan en inom Svenska kyrkan upprättad allmän handling. Domkapitlet fann att arbetsmiljöundersökningen måste anses var färdigställd senast i det ögonblick som kyrkoherden började arbeta med resultatet på sätt som församlingen hade beskrivit. Undersökningen ansågs dock kunna innehålla uppgifter som enligt 54 kap. 4 § kyrkoordningen inte kan lämnas ut, vilket var en fråga för församlingen att bedöma.

En begäran om rätt att ta del av en Svenska kyrkans handling prövas som huvudregel av den juridiska personen som förvarar handlingen. En församlings eller ett pastorats beslut om att inte lämna ut en handling får överklagas hos domkapitlet. Domkapitlets beslut får överklagas hos Överklagandenämnden. Det är alltså ytterst Överklagandenämnden som avgör hur bestämmelserna i kyrkoordningen om offentlighet ska tolkas. Det framgår av lagen om Svenska kyrkan att kyrkan ska ha ett sådant organ för att pröva beslut som innebär att någon inte får ta del av Svenska kyrkans handlingar.

Det finns generell information om offentlighetsprincipen på Svenska kyrkans gemensamma intranät. I stiftets tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och pastorat ingår råd, stöd och hjälp bland annat i rättsliga frågor (57 kap. 1 § kyrkoordningen). Kyrkostyrelsen har i sitt uppdrag bland annat att stödja stiftens arbete för utvecklingen av församlingslivet och av en god förvaltning i församlingar och pastorat (10 kap. 3 § 1 kyrkoordningen).

Klargöranden från kyrkostyrelsen m.m.

I förarbetena till kyrkoordningen uttalades att beslut inom Svenska kyrkan ska tas på så låg nivå som möjligt, det vill säga en så kallad subsidiaritetsprincip ska gälla (se betänkandet SKU 1998:3 *Arbetet på olika kyrkliga nivåer*, s. 179 f.). Denna princip har ansetts komma till uttryck bland annat genom 6 § lagen om Svenska kyrkan, där det anges att kyrkomötet inte får besluta i sådana enskilda frågor som det är en församlings eller stifts uppgift att besluta i. Vidare uttalades följande i SKU 1998:3 s. 180.

Det är t.ex. inte den nationella nivåns uppdrag att genom uttalanden i Kyrkomötet eller på annat sätt utanför kyrkoordningens ram försöka binda församlingar och stift till ett visst handlingsmönster.

Kyrkostyrelsen har således inte någon allmän rätt att utfärda anvisningar, riktlinjer eller rekommendationer för verksamheten i stift och församlingar om det inte uttryckligen framgår av kyrkoordningen (jfr exempelvis KsSkr 2019:4 s. 90, TU 2022:6 och Edqvist, m.fl., *Kyrkoordning för Svenska kyrkan 2022 med kommentarer och angränsande lagstiftning*, s. 257, se även ÖN 2021/18).

Kyrkomötets normgivning sker i stället genom bestämmelser i kyrkoordningen eller på delegation från kyrkomötet till kyrkostyrelsen enligt 10 kap. 1–2 a §§ kyrkoordningen (se även SKU 1998:3 s. 179). För att göra det möjligt att utfärda bindande riktlinjer eller klargöranden torde det krävas att kyrkostyrelsen ges ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser (jfr även TU 2022:6).

För att ändra bestämmelser i kyrkoordningen som gäller offentlighet eller undantag för offentlighet gäller en särskild beslutsordning med kvalificerad majoritet i kyrkomötet (11 kap. 19 § 3 och 4 kyrkoordningen).

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:76.

Utskottet delar motionärens avsikt, som den får förstås, att värna offentlighetsprincipen i Svenska kyrkan som främjar den fria granskningen av Svenska kyrkans verksamhet. Utskottet anser dock att motionens förslag inte är rätt väg att gå för att uppnå detta.

Enligt utskottet är det inte en uppgift för kyrkostyrelsen att klargöra offentlighetsprincipens tillämpning i församlingarna. Offentlighetsprincipen kräver en bedömning i det enskilda fallet, om vad som är en Svenska kyrkans handling och om en sådan handling kan lämnas ut eller om det finns känsliga uppgifter som skyddas av förbud att röja en uppgift. Handlingar bedöms inte som arbetsmaterial enligt praxis om de är inkomna eller upprättade. Därför anser utskottet att det inte finns någon grund för eller behov av den föreslagna utredningen. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att motionen ska avslås.

Uppsala den 2 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Britt Björneke, ordförande

Evelina Kaarme, sekreterare

Beslutande: Britt Björneke, ordförande, Daniel Larson, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahn, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.



Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:10

Bestämmelser om vigningstjänsten

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:101 med förslag till kyrkoordningsändringar som gäller vissa bestämmelser om vigningstjänsten.

Läronämnden menar bland annat att nuvarande formuleringar i kyrkoordningen inte är utbytbara på det sätt motionären föreslår och mot bakgrund av läronämndens yttrande föreslår utskottet att motionen ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:101, punkt 1,
2. avslå motion 2025:101, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:101 av Peter Lundborg, Bestämmelser om vigningstjänsten

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

30 kap.

5 §

En biskop får förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat *det anseende en biskop bör ha.*
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat *kyrkans anseende.*

31 kap.

12 §

Domkapitlet får förklara en präst obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela prästen skriftlig erinran, om prästen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat *det anseende en präst bör ha*.

Om domkapitlet beslutar om provotid ska den pågå tre år. Om prästen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag ska han eller hon förklaras obehörig.

32 kap.

12 §

Domkapitlet får förklara en diakon obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst, besluta om provotid för fortsatt behörighet eller tilldela diakonen skriftlig erinran, om diakonen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon har fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller av annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat *det anseende en diakon bör ha*.

Om domkapitlet beslutar om provotid ska den pågå tre år. Om diakonen under provotiden på nytt visar sig olämplig för sitt uppdrag ska han eller hon förklaras obehörig.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2025:101 i Ln 2025:11y, *bilaga 1*.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över motion 2025:101 i Kn 2025:31y, *bilaga 2*.

Bakgrund

I kyrkoordningens sjunde avdelning om kyrkliga uppdrag och befattningar finns ett kapitel vardera som gäller biskop, präst och diakon. För präster och diakoner är flertalet bestämmelser i det närmaste identiska, och även bestämmelserna om biskopen återfinns i stor utsträckning i det som gäller präster och diakoner.

Den formulering om vigningstjänsten som motionen föreslår ska ändras är likalydande i respektive kapitel om biskop, präst och diakon: i 30 kap. 5 § 4 punkten, 31 kap 12 § 4 punkten respektive 32 kap. 12 § 4 punkten. Den anger att när biskopen/prästen/diakonen genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop/präst/diakon bör ha, kan det föranleda påföljd.

De uppräknade paragrafernas inledande meningar skiljer sig däremot åt på så sätt att det anges att en biskop får förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst medan det finns tre möjliga påföljder för en präst eller diakon: domkapitlet får förklara en präst eller diakon obehörig, besluta om provotid eller tilldela skriftlig erinran.

Den aktuella formuleringen i respektive bestämmelses fjärde punkt har funnits i kyrkoordningen sedan dess tillkomst 2000. Formuleringen kvarstod oförändrad när 2003 års kyrkomöte beslutade att, förutom obehörighet, lägga till provotid och skriftlig erinran som möjliga påföljder för präster och diakoner. I samband med detta gjordes dock en ändring i bestämmelsernas inledande kriterier för att pröva frågor om obehörighet. Tidigare angavs att en biskop/präst/diakon fick förklaras obehörig om biskopen/prästen/diakonen hade "visat sig uppenbart olämplig för sitt uppdrag" och därefter kom de fyra punkterna om vad som visar på sådan uppenbar olämplighet. Skrivningarna "visat sig uppenbart olämplig för sitt uppdrag" och "Sådan uppenbar olämplighet finns/föreligger om" togs bort genom kyrkomötesbeslutet 2003 men uppräknningen lämnades kvar oförändrad. I förarbetena angavs att uppräknningen dock handlar om sådana förhållanden som visar på olämplighet, och såvitt gäller präster och diakoner blir valet av åtgärd beroende av graden av olämplighet. Det angavs också att bestämmelserna medför att en biskop kan förklaras obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst även i en sådan situation där det skulle föreskrivas provotid för en präst eller diakon. (KSkr 2003:7 s. 58–59)

I Biskopsbrevet Kallad till diakon och präst i Svenska kyrkan (2014), skriver biskoparna följande under rubriken Fjärde vigningslöftet: Trovärdighet.

Vill ni leva så bland människor, att ni blir vittnen om Guds kärlek och om försoningens hemlighet?

Kyrkans uppdrag är att förkunna evangelium i såväl ord som handling. Det fjärde vigningslöftet fokuserar livshållningens vittnesbörd. Det bekräftar att gärningarna i sig vittnar. Prästen och diakonen ska återspegla Guds kärlek och ge försoningen vidare till andra och ska därför leva så att kyrkans trovärdighet inte ifrågasätts. [...]

Kyrkans förväntan på alla vigda tjänare är att orden, handlingarna och livshållningen ska tala samma språk. Deras privatliv är endast i begränsad mening ett privat liv. Kyrkans anseende får inte skadas och hennes trovärdighet inte komprometteras. Det gäller i förhållande till såväl skrivna som oskrivna lagar. Prästens och diakonens privatliv och tjänst hör alltså samman. De ska möta människor på ett sätt som väcker förtroende såväl för dem själva som för kyrkan. [...]

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:101.

Utskottet ansluter sig till läronämndens yttrande där det framhålls att varje biskop, präst och diakon bär ett personligt ansvar att leva och verka i enlighet med de vid vigningen avgivna löften. Domkapitlets prövning sker i förhållande till dessa löften och avser den enskildas förtroendeställning. Denna prövning avser således inte kyrkans anseende i sig. Genom att pröva den vigdas ansvar och trohet värnas dock kyrkans trovärdighet. Läronämnden menar också att nuvarande formuleringar i kyrkoordningen inte är utbytbara på det sätt motionären föreslår.

Mot bakgrund av detta anser utskottet att motionen ska avslås.

Uppsala den 1 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahns, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2025:11y

Vigningstjänst och anseende

Läronämndens yttrande över motion 2025:101

Läronämnden vill framhålla att varje biskop, präst och diakon bär ett personligt ansvar att leva och verka i enlighet med de vid vigningen avgivna löften. Domkapitlets prövning sker i förhållande till dessa löften och avser den enskildas förtroendeställning. Denna prövning avser således inte kyrkans anseende i sig. Genom att pröva den vigdas ansvar och trohet värnas dock kyrkans trovärdighet.

Läronämnden menar att nuvarande formuleringar i kyrkoordningen inte är utbytbara på det sätt motionen föreslår.

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Charlotte Folin, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:31y

Bestämmelser om vigningstjänsten

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:101 Bestämmelser om vigningstjänsten.

I motion 2025:101 föreslås kyrkomötet besluta att ändra bestämmelserna i 30 kap. 5 §, 31 kap. 12 § och 32 kap. 12 § kyrkoordningen om när obehörighetsförklaring får ske avseende en biskop, en präst och en diakon. Förslaget innebär att bestämmelserna ändras på sådant sätt att ordalydelse *det anseende en biskop bör ha, det anseende en präst bör ha och det anseende en diakon bör ha*, ändras till *kyrkans anseende*. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Som motivering till de föreslagna ändringarna anges att nu gällande ordalydelser kan uppfattas som att en biskop genom vigningen har ett särskilt anseende som ska försvaras till skillnad från prästen som har sitt särskilda anseende och diakonen som har sitt särskilda anseende medan tillsynens ärende är evangeliet. Vidare anges att den aktuella åtskillnaden i formuleringar också kan uppfattas som en hierarkisk uppdelning av vigningstjänsten.

I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att det i motion 2025:101 framlagda förslaget inte har varit föremål för utredning och en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Detta ser kyrkorättsnämnden som en brist. Vidare konstaterar kyrkorättsnämnden att de föreslagna ändringarna kan komma att innebära svårigheter vid tillämpningen.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



**Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:11**

Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst

Sammanfattning

I betänkandet behandlar tillsyns- och uppdragsutskottet motion 2025:113 Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst. I motionen föreslås det dels att kyrkomötet ska besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer som ger pastorat och församlingar möjlighet att vid tillsättning av prästtjänster efterfråga kandidatens inställning till att viga alla par enligt Svenska kyrkans ordning, dels att i dessa riktlinjer klargöra att beredskap att viga samkönade par ska kunna ses som en förutsättning för att inneha en prästtjänst. Utskottet föreslår att motionen bifalls, främst eftersom det, genom att sådana riktlinjer tas fram, ger arbetsgivare möjlighet att vid tillsättning av prästtjänster efterfråga kandidatens inställning till att viga alla par. Utskottet anser också att förslaget bidrar till att säkerställa likabehandling.

Till betänkandet finns tre reservationer och tre särskilda meningar.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Motionens förslag	3
Motion 2025:113 av Jesper Eneroth, Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst	3
Bakgrund	3
Tillsättning av prästtjänster	3
Äktenskapsbalken	4
Kyrkomötets beslut om vigsel för par av samma kön.....	4
Rätt till vigsel	5
Biskopsmötets uttalande i mars 2022.....	5
Behandling i kyrkomötet efter 2009 av frågor med anknytning till vigsel av par av samma kön	6
Kyrkomötet 2015	6
Kyrkomötet 2016	6
Kyrkomötet 2019	6
Kyrkomötet 2022	7
Kyrkomötet 2023	7
Inställning till samkönade vigslar vid anställning.....	8
Svenska kyrkans bestämmelser, riktlinjer och andra dokument	9
Utskottets överväganden	11
Reservation 1–3	11
Särskild mening 1–3	13

Kyrkomötet beslutar att

1. bifalla motion 2025:113, punkt 1,
2. bifalla motion 2025:113, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:113 av Jesper Eneroth, Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta fram riktlinjer som ger pastorat och församlingar möjlighet att vid tillsättning av prästtjänster efterfråga kandidatens inställning till att viga alla par enligt Svenska kyrkans ordning,
2. i dessa riktlinjer klargöra att beredskap att viga samkönade par ska kunna ses som en förutsättning för att inneha en prästtjänst.

Bakgrund

Tillsättning av prästtjänster

För församlingspräster är det församlingen eller pastoratet som anställer och fullgör arbetsgivaransvaret. Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation (Skao) är en arbetsgivar- och serviceorganisation för Svenska kyrkans arbetsgivare. Skao har särskilda uppdrag enligt 34 kap. 6 § kyrkoordningen, exempelvis att företräda arbetsgivaren när det gäller att ingå eller säga upp kollektivavtal. Vidare bistår Skao förtroendevalda och arbetsgivarföreträdare genom att tolka och ge råd i kollektivavtals- och andra arbetsgivarfrågor, samt erbjuda utbildning och stöd.

Utgångspunkten inom svensk arbetsrätt är att anställningsrätten är fri och att arbetsgivare har arbetsledningsrätt. Det finns dock begränsningar som följer av lag och kollektivavtal. Exempel på en sådan lag är diskrimineringslagen (2008:567). Även den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (även kallad Europakonventionen) gäller som lag i Sverige och kan ha betydelse för hur regelverket tolkas och tillämpas. Artikel 9 i Europakonventionen ger rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet.

Diskrimineringslagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Denna uppräkningslista utgör de så kallade diskrimineringsgrunderna. Lagen är tvingande och kan inte åsidosättas genom avtal.

Enligt diskrimineringslagen innebär direkt diskriminering att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Indirekt diskriminering innebär att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer utifrån någon av diskrimineringsgrunderna, exempelvis religion. Det gäller såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå detta berättigade syfte. Ovanstående framgår av 1 kap. 4 § 1 och 2 diskrimineringslagen.

En arbetsgivare får inte diskriminera någon som gör en förfrågan om eller söker arbete enligt 2 kap. 1 § diskrimineringslagen. Det finns undantag från detta förbud att diskriminera. Exempelvis kan särbehandling vara tillåten vid beslut om anställning som föranleds av en egenskap som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. I sådana fall krävs det att den egenskapen, på grund av arbetets natur eller det sammanhang där arbetet utförs, utgör ett verkligt och avgörande yrkeskrav som har ett berättigat syfte och kravet är lämpligt och nödvändigt för att uppnå syftet (2 kap. 2 § diskrimineringslagen).

Vidare finns det bestämmelser i kyrkoordningen, främst i 31 och 34 kap., som på olika sätt är kopplade till tillsättningen av präster i Svenska kyrkan. Utöver detta finns även bestämmelser om vem domkapitlet kan pröva i prästexamen och om villkoren för att vigas till präst.

Bara den som är behörig att utöva uppdraget om präst enligt 31 kap. kyrkoordningen får vara anställd som präst. För att anställas som präst måste personen ha vigts till präst i Svenska kyrkans ordning eller ha förklarats behörig att utöva detta uppdrag enligt 31 kap. 1 § kyrkoordningen. Det är domkapitlet som beslutar om behörigheten. För att bli behörig på annat sätt än genom prästvigning i Svenska kyrkans ordning krävs att ett domkapitel beslutar om behörigförklaring enligt 31 kap. 2, 3 eller 4 §. Det finns alltså särskilda villkor för behörigförklaring för den som är behörig att utöva uppdraget som präst i vissa andra kyrkor och samfund.

Det finns även särskilda villkor för anställning som domprost eller kyrkoherde i 34 kap. 9 § och för att anställas som komminister, kontraktsadjunkt eller stiftsadjunkt i 34 kap. 10 §. För kyrkoherde eller domprost och präst med arbetsledande befattning, gäller till exempel att denne har förklarat sig beredd att i alla uppgifter tjänstgöra tillsammans med andra som vigts till ett uppdrag inom kyrkans vigningstjänst oavsett deras kön. Domkapitlet får också besluta om särskilda villkor för att någon ska kunna anställas på en viss befattning som kyrkoherde, komminister, kontraktsadjunkt eller stiftsadjunkt enligt 34 kap. 11 § kyrkoordningen.

Äktenskapsbalken

Vid vigsel gäller den ordning som gäller inom ett trossamfund, om vigseln förrättas av en präst eller någon annan befattningshavare i samfundet enligt 4 kap. 6 § äktenskapsbalken. En behörig vigselförrättare inom ett trossamfund är inte skyldig att förrätta vigsel enligt 4 kap. 3 § tredje stycket äktenskapsbalken.

Kyrkomötets beslut om vigsel för par av samma kön

Mot bakgrund av införandet av könsneutrala äktenskap i äktenskapsbalken beslutade 2009 års kyrkomöte om ändringar i kyrkoordningen och i anvisningarna till kyrkohandbokens ordning för vigselgudstjänst, så att par av samma kön kan vigas i Svenska kyrkans ordning (KsSkr 2009:6, G 2009:2, KmSkr 2009:1). När denna ändring föreslogs uttalade kyrkostyrelsen bland annat följande (KsSkr 2009:6 s. 32).

Det råder enighet inom Kyrkostyrelsen i frågan om att ingen präst mot sin personliga övertygelse om vad som är rätt ska tvingas viga par av samma kön. Detta följer av att Svenska kyrkan bejakar att det inom kyrkan kan rymmas olika syn på äktenskapet. Frågan om hur man ser på vigsel med par av samma kön ska inte heller ha betydelse vid exempelvis prövning av prästkandidat eller anställning av präst, musiker, kyrkvaktmästare eller annan personal i kyrkans tjänst.

I gudstjänstutskottets betänkande (G 2009:2) uttalades bland annat att "[k]yrkan har uppdraget att välkomna också par av samma kön till vigsel, men den enskilda prästen kan säga ja eller nej till att leda sådan gudstjänst".

TU 2025:11

Rätt till vigsel

Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt till vigsel enligt Svenska kyrkans ordning, om inte synnerliga skäl hindrar det. Även när inte någon av de blivande makarna är kyrkotillhöriga får de viga i Svenska kyrkans ordning, om det finns särskilda skäl. Det är kyrkoherden för den församling där vigseln begärs som fattar beslut om rätt till vigsel (23 kap. 1 a § kyrkoordningen). Vid införandet av bestämmelserna om vigsel i kyrkoordningen uttalade Centralstyrelsen följande (CsSkr 1999:3 s. 2–195).

För framtiden får det ankomma på församlingen att svara för att det finns en präst som kan förrätta vigsel för dem som har rätt till detta. Vi ser inga skäl att i kyrkoordningen införa några bestämmelser om prästs skyldighet att viga, vare sig båda, en eller ingen av de blivande makarna tillhör Svenska kyrkan. Detta är en fråga som bör hanteras av kyrkoherden utifrån uppgiften att leda församlingens verksamhet bl.a. såvitt avser gudstjänst.

Biskopsmötets uttalande i mars 2022

Biskopsmötet gjorde den 3 mars 2022 ett uttalande rubricerat *Om vigselrätt, vigselplikt och vigningsansvar* som inleddes på följande sätt.

Frågan om prästers eventuella skyldighet att viga samkönade par har aktualiserats under några år. Det har rests krav på att ingen ska få viga till präst som inte lovar att viga samkönade par. Biskopsmötet ser att denna fråga berör flera för Svenska kyrkan grundläggande principer och finner därför anledning att uttala sig.

[...]

Vi ser en pågående förändring som vår kyrka under lång tid har bearbetat läromässigt och pastoralt. Under tiden har allt fler präster blivit beredda att viga par av samma kön, så att vi idag har långt fler präster som gärna viger samkönade par än vad som krävs för att täcka behovet. Vi tror mer på den processen än på tvångsmedel.

Detta sagt, står hela biskopsmötet idag bakom kyrkomötets beslut från 2009 om vigsel av par av samma kön. Allas vår gemensamma målbild i fråga om vigsel är att alla präster med glädje och av fri vilja viger par av olika kön liksom par av samma kön. Denna målbild är vägledande i vårt arbete med antagning av prästkandidater, liksom i vårt arbete med främjande och tillsyn i våra respektive stift.

Biskopsmötets uttalande är indelat i avsnitten Vigsel av samkönade par och frågan om diskriminering, Vigselrätt, Kyrkan och biskopens vigningsansvar, Antagning av prästkandidater samt Utblick. Frågan om vigsel av samkönade par och anställning som präst nämns inte specifikt. Biskopsmötet uttalar vidare följande.

Vid flera tillfällen har läronämnden betonat att vinningstjänsten är kyrkans och inte tillhör den enskilda prästen. Det innebär självklart att prästen förväntas att följa kyrkans ordning även när det gäller vigsel. Det innebär också att det är kyrkan som helhet och inte den enskilda prästen

som ansvarar för människors tillgång till de kyrkliga handlingarna; det är kyrkoherden som har att se till att de som efterfrågar och har rätt till vigsel också får en vigsel i församlingen i enlighet med kyrkans ordning (Ln 1997:3y samt Ln 2016:8y).

Biskopsmötets uttalande finns i sin helhet på www.svenskakyrkan.se/uttalanden-fran-biskopsmotet.

Behandling i kyrkomötet efter 2009 av frågor med anknytning till vigsel av par av samma kön

Kyrkomötet 2015

2015 års kyrkomöte behandlade två motioner av betydelse för kyrkliga handlingar, särskilt vigsel (TU 2015:4). Den ena motionen (2015:20) avsåg att kyrkostyrelsen skulle säkerställa att ingen diskrimineras i samband med kyrkliga handlingar. Tillsyns- och uppdragsutskottet konstaterade att kyrkostyrelsen inte kunde ges i uppdrag att utfärda närmare bestämmelser om ett visst förhållande utan direkt stöd i kyrkoordningen. Motionen avslogs.

I den andra motionen (2015:88) föreslogs dels att ”den samvetsklausul som idag finns för dem som inte vill viga samkönade par” skulle tas bort, dels att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att göra vigselplikten till en del i antagningskriterierna till präst-kandidat och vigning. Tillsyns- och uppdragsutskottet delade läronämndens synsätt (Ln 2015:12y) att det inte var sakligt riktigt att tala om en ”samvetsklausul”. Utskottet konstaterade att det i flera sammanhang hade betonats att Svenska kyrkan kan härbärgera olika syn på äktenskapet och att detta också ska kunna få praktiska konsekvenser för enskilda prästers handlingsutrymme. Utskottet såg det som ett avsteg från det som sades när ordningen för vigsel av par av samma kön infördes, om kyrkomötet nu skulle göra det till ett villkor för prästvigning att säga ja till att viga par av samma kön. Utskottet menade vidare att ett sådant villkor riskerade att få påtagligt negativa konsekvenser för sammanhållning och samtalsklimat inom Svenska kyrkan. Motionen avslogs.

Kyrkomötet 2016

2016 års kyrkomöte behandlade en motion med ett förslag till ändring i kyrkoordningen så att det skulle bli ett villkor för vigning till präst att ha förklarat sig beredd att förrätta vigsel av par av samma kön (TU 2016:10). Tillsyns- och uppdragsutskottet hänvisade bland annat till läronämndens yttrande (Ln 2016:8y) och att nämnden avvisat ett sådant tillägg i bestämmelserna om villkor för prästvigning. Vidare framhöll utskottet bland annat att det är fråga om ett villkor av helt annat slag än de tidigare villkoren som gäller det som är konstitutivt för kyrkan.

Motionen avslogs, men kyrkomötet biföll ett förslag som lagts fram under överläggningen om att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda vilka åtgärder som behöver vidtas i såväl kyrkorättslig mening som från andra relevanta perspektiv, för att säkerställa att ingen utsätts för diskriminering i samband med den kyrkliga handlingen vigsel (KmSkr 2016:5).

Kyrkomötet 2019

Kyrkostyrelsen återrappporterade till kyrkomötet uppdraget från 2016 års kyrkomöte i sin skrivelse med redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden (KsSkr 2019:3). Kyrkostyrelsen konstaterade bland annat att det inte är möjligt att med några

kyrkorättsliga åtgärder åstadkomma det som åsyftades i uppdraget. Kyrkostyrelsen framhöll även att Svenska kyrkan har nolltolerans mot diskriminering och har beslutat att fortsätta med och utveckla utbildningsinsatserna för blivande präster och kyrkoherdar.

Kyrkomötet 2022

Vid 2022 års kyrkomöte behandlades en motion (2022:71) med förslaget att kyrkomötet skulle besluta att från och med 2023 rekommendera att prästvigning inte bör ske av prästkandidater som säger sig vägra viga samkönade. Tillsyns- och uppdragsutskottet (TU 2022:10) hänvisade till läronämndens yttrande (Ln 2022:13y). I läronämndens yttrande framhölls bland annat biskopens vigningsansvar, i vilket det ligger att göra en helhetsbedömning av kandidatens lämplighet, och att det strider mot kyrkans ordning att för vigning införa villkor av icke-konstitutiv karaktär som begränsar detta vigningsansvar.

Vidare behandlades en motion (2022:83) med förslaget att kyrkostyrelsen skulle återkomma med förslag till ändring kyrkoordningen med innebörden att 1) den som diskriminerar någon på grund av dennes kön, ålder, etnicitet eller sexuella läggning kan förklaras obehörig som präst, 2) det anses diskriminerande att avstå från att viga ett samkönat par enbart med motiveringen att paret är av samma kön. Tillsyns- och uppdragsutskottet angav bland annat att den detaljreglering av domkapitlets tillsyn som motionens förslag innebar inte skulle stämma överens med synen på domkapitlets självständiga tillsynsansvar (TU 2022:10). Utskottet underströk också vikten av fortsatt samtal kring de frågor motionerna aktualiserade. Motionerna avslogs.

Kyrkomötet 2023

Kyrkomötet 2023 behandlade två motioner som rörde frågor kring vigsel för par av samma kön (TU 2023:5). I motion (2023:24) föreslogs att kyrkomötet skulle besluta att dels uttala en önskan att på sikt ska alla präster i Svenska kyrkan vilja viga samkönade par, dels uppdra till kyrkostyrelsen att i dialog med biskopsmötet återkommande efterhöra hur arbetet går med biskopsmötets långsiktiga mål att alla präster i Svenska kyrkan med glädje och av fri vilja viger par av olika kön liksom par av samma kön. I motion (2023:61) föreslogs att kyrkostyrelsen skulle lämna förslag till en ändring av kyrkoordningen med innebörden att behörig att anställas som domprost eller kyrkoherde, eller på ett längre vikariat än tre månader på en sådan befattning, är endast den som förklarat sig beredd att förrätta vigsel och välsignelsehandlingar enligt 23 kap. kyrkoordningen för såväl par av olika som av samma kön.

Utskottet underströk bland annat vikten av att fortsätta på den inslagna vägen att genom samtal fortsätta arbetet med att var och en ska tillförsäkras ett gott bemötande i kyrkans olika verksamheter, så att kyrkans sammanhang ska få vara välkomnande och inkluderande i vid bemärkelse. Vidare hänvisade utskottet till biskopsmötets målbild från 2022 angående präster och vigsel för par av samma kön, och uttalade att det bland kyrkomötets ledamöter och deras väljare utan tvekan finns många som instämmer i målbilden. Samtidigt menade utskottet att kyrkomötet, med tanke på den ansvarsfördelning som finns inom Svenska kyrkan, inte behövde göra något sådant uttalande som föreslogs. Med hänvisning till läronämndens yttrande (Ln 2023:3y) fann utskottet att det inte heller ankom på kyrkomötet att i kyrkoordningen lägga till ett sådant villkor för behörighet till anställning som kyrkoherde. Vidare noterade utskottet biskopsmötets beslut i mars 2023 att föreslå kyrkostyrelsen att utreda om samkönade vigslar får vara en fråga vid anställning och att kyrkostyrelsen beslutat om en sådan utredning. Motionerna avslogs.

Inställning till samkönade vigslar vid anställning

När biskopsmötet 2023 beslutade att föreslå kyrkostyrelsen att utreda om samkönade vigslar får vara en fråga vid anställning (34 § BM 2022-0011), framgår av ärendebeskrivningen att biskopsmötet har diskuterat innebörden och den rättsliga statusen av kyrkostyrelsens uttalande i skrivelsen KsSkr 2009:6 s. 32 (se ovan i avsnittet om *Kyrkomötets beslut om vigsel för par av samma kön*). Vidare framgår bland annat följande.

Genom att utreda frågan om anställningsbarheten avser biskopsmötet att pröva om beredvilligheten att viga samkönade kan användas som underlag för domkapitlens yttrande och för församlingarnas och pastoratens rekrytering, för att få ytterligare ett redskap för att minska risken för diskrimineringsliknande händelser.

Kyrkostyrelsen har därefter på förslag av biskopsmötet låtit utreda om samkönade vigslar får vara en fråga vid anställning utifrån gällande svensk rätt. Utredningens utgångspunkter är bland annat följande.

- Utredningen gäller reguljär anställning med rätt att förrätta vigsel i församlingar och pastorat.
- Läran inrymmer båda åsikterna om äktenskap och det är upp till var och en att ha en åskådning i frågan.
- Det är upp till varje församling och pastorat att själv bestämma vilka kvalifikationskrav som ska gälla vid nyanställning.
- Om en anställande enhet vid nyanställning av präster ställer upp ett krav att prästen ska vara beredd att förrätta vigsel av samkönade par, är syftet att motverka diskriminering av homosexuella i samband med vigsel i Svenska kyrkan.

Utifrån den hypotetiska situationen att en anställande församling eller ett pastorat har ställt upp ett sådant kvalifikationskrav för att kunna få anställning, ges i utredningen följande sammanfattande slutsatser.

- Bestämmelsen i äktenskapsbalken om en begränsning i ett trossamfunds vigselplikt innebär inte några principiella hinder mot att vid nyanställning av präster ställa krav på att förrätta vigsel av även samkönade par.
- Ett kvalifikationskrav vid nyanställning av präster att förrätta vigsel av även samkönade par är något som missgynnar personer med viss trosuppfattning i anställningsförfarandet. Kravet stödjer dock ett berättigat syfte och de använda medlen kan utifrån gällande rätt bedömas som lämpliga och nödvändiga (proportionerliga).
- Med utgångspunkt i de förutsättningar som anges i utredningen är ett sådant kvalifikationskrav alltså godtagbart enligt svensk rätt.
- Det skulle vara förstärkande vid proportionalitetsbedömningen om kvalifikationskravet skulle ha stöd av riktlinjer utfärdade av de centrala organen inom Svenska kyrkan.
- De anställande enheterna – församlingar och pastorat – och även Svenska kyrkan bör i förekommande fall se till att rutiner kommer på plats för att säkerställa att kravet får genomslag.

Kyrkostyrelsens arbetsutskott har behandlat utredningen vid fyra tillfällen (6 november 2024, 155 §, den 29–30 januari 2025, 15 §, 19–20 mars, 36 § och den 3 april 2025). Däremellan har biskopsmötet (22 januari 2025, 7 §) fått information gällande den externa utredningens innehåll och slutsatser.

I tjänsteutlåtandet inför behandling i kyrkostyrelsen i april 2025 (KS 2023-0975) framgår bland annat följande.

TU 2025:11

Efter arbetsutskottets behandling i januari 2025 har kyrkokansliet kompletterat utredningen med en kyrkorättslig bedömning avseende frågan om vilken rättslig status som kyrkostyrelsens motivuttalande i skrivelsen KsSkr 2009:6 har: Ett förarbetsuttalande är inte legalt bindande. Förarbetena är dock av stor vikt för att tolka och förstå författningstext/kyrkoordningen. Förarbeten såsom kyrkostyrelsens skrivelse är av intresse för att förstå motiven till att kyrkostyrelsen fick i uppdrag av kyrkomötet att ansöka om vigselrätt för Svenska kyrkan. Dock kan konstateras att frågan om vigselplikt och väjningsrätt lämnades oreglerad och att kyrkostyrelsens uttalanden måste ses som ett uttryck för styrelsens dåvarande uppfattning i frågan, men kan inte anses legalt bindande för en anställande organisation.

Då frågeställningen rör arbetsrätt har initiala samtal förts med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation (Skao). Rutiner för exempelvis hur ett kvalifikationskrav bör ställas upp och hanteras i en anställningsprocess, är enligt ordinarie ansvarsfördelning en fråga för Skao att stödja anställande enheter i.

Kyrkostyrelsen beslutade vid sitt möte den 3 april 2025 (25 §) att anse ärendet som slutbehandlat mot bakgrund av den genomförda utredningen att lämna utredningen till biskopsmötet (KS 2023-0975). Ett antal ledamöter reserverade sig mot kyrkostyrelsen beslut.

Svenska kyrkans bestämmelser, riktlinjer och andra dokument

I kyrkoordningen finns bestämmelser om att det ska finnas riktlinjer för begravningsverksamheten, och att stifts- och kyrkofullmäktige ska besluta om mål och riktlinjer för verksamheten. Ingen bestämmelse i kyrkoordningen reglerar uttryckligen riktlinjer som beslutas av kyrkostyrelsen. Kyrkokansliet fullgör kanslifunktionen för bland annat kyrkomötet, kyrkostyrelsen och biskopsmötet. I kyrkokansliets arbetsordning beskrivs överordnade styrande dokument i 9 kap. 1 § arbetsordningen på följande sätt.

Dokument som på en mer övergripande nivå anger ramar för verksamheten på den nationella nivån. Sådana dokument beslutas av ett organ som består av, eller har valts av, förtroendevalda och i förekommande fall har fått beslutsrätt delegerad till sig. Dokumenten kännetecknas av att de gäller för hela Svenska kyrkan och/eller för hela den nationella nivån.

I kansliets arbetsordning regleras övriga styrande dokument för kyrkokansliet (kansliinterna styrande dokument), vad de ska innehålla och hur de beslutas.

I förarbetena till kyrkoordningen uttalades att beslut inom Svenska kyrkan ska tas på så låg nivå som möjligt, det vill säga en s.k. subsidiaritetsprincip ska gälla (se betänkandet SKU 1998:3 *Arbetet på olika kyrkliga nivåer*, s. 179 f.). Denna princip har ansetts komma till uttryck bland annat genom 6 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan, där det anges att kyrkomötet inte får besluta i sådana enskilda frågor som det är en församlings eller stifts uppgift att besluta i. Vidare uttalades följande i SKU 1998:3 s. 180.

Det är t.ex. inte den nationella nivåns uppdrag att genom uttalanden i Kyrkomötet eller på annat sätt utanför kyrkoordningens ram försöka binda församlingar och stift till ett visst handlingsmönster.

Kyrkostyrelsen har således inte någon allmän rätt att utfärda anvisningar, riktlinjer eller rekommendationer för verksamheten i stift och församlingar om det inte uttryckligen framgår av kyrkoordningen (jfr exempelvis KsSkr 2019:4 s. 90, TU 2022:6 och Edqvist, m.fl., *Kyrkoordning för Svenska kyrkan 2022 med kommentarer och angränsande lagstiftning*, s. 257, se även ÖN 2021/18). I KsSkr 2019:4 s. 90 uttalade kyrkostyrelsen vid införandet av bestämmelser i kyrkoordningen om beslutsfattande på distans att "[f]ör att göra det möjligt att utfärda bindande rekommendationer om användning av föreskrifter för införande av olika former av beslutsfattande på distans skulle det krävas att kyrkostyrelsen ges bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser".

Kyrkomötets normgivning sker i stället genom bestämmelser i kyrkoordningen eller på delegation från kyrkomötet av kyrkostyrelsen enligt 10 kap. 1–2 a §§ kyrkoordningen (se även SKU 1998:3 s. 179). För att göra det möjligt att utfärda bindande riktlinjer torde det krävas att kyrkostyrelsen ges ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser (jfr även TU 2022:6).

I samband med pandemin antog kyrkostyrelsen riktlinjer för beslutsfattande under särskilda omständigheter för organ inom Svenska kyrkan. Dessa ansågs kyrkostyrelsen ha haft rätt att utfärda enligt den beslutsprövning som sedan skedde i Svenska kyrkans överklagandenämnd (ÖN 2021/18). På beredskapsområdet har kyrkostyrelsen enligt 12 kap. 2 § kyrkoordningen ett särskilt ansvar för att leda och samordna Svenska kyrkans beredskap. I CsSkr 1999:3 s. 2-382 framgår det att "[k]yrkostyrelsens skyldighet att leda och samordna den kyrkliga beredskapen som där anges, ger styrelsen rätt att genom råd och anvisningar ge riktlinjer för hur planläggning m.m. skall bedrivas."

Utöver det regelverk som finns i kyrkoordningen och i förlängningen Svenska kyrkans bestämmelser finns inte något annat inomkyrkligt regelverk eller nationella styrdokument som har formellt bindande karaktär (Kr 2013:3). Det finns dock exempel på andra former av styrande dokument som indirekt kan påverka hela Svenska kyrkan, exempelvis de villkor som kyrkostyrelsen fastställt för användningen av kyrkoantikvarisk ersättning. Därutöver finns olika typer av policys, riktlinjer och styrdokument som utarbetas och beslutas av och som gäller för nationell nivå, t.ex. Inköspolicy för Svenska kyrkans nationella nivå. Sådana dokument kan formellt sett inte ha bindande verkan annat än för den nationella nivån (Kr 2013:3). Sådana styrdokument erbjuds andra delar av kyrkan, tillsammans med annat stödmaterial.

Ett exempel på sådant stödmaterial är *Råd vid bedrivande av näringsverksamhet i församling*. Kyrkostyrelsen har beslutat om dessa råd som syftar till att stödja församlingar och pastorat som överväger att bedriva eller som redan bedriver näringsverksamhet. Det kan jämföras med de bindande föreskrifter som kyrkostyrelsen beslutat för begravningsverksamheten. Valhandboken som tas fram av valkansliet på den nationella nivån riktar sig till valnämnderna. Konfirmandriktlinjerna har också tagits fram för att kvalitetssäkra och ge stöd åt konfirmandarbetet, samt vara ett redskap för domkapitlen i att utöva sin tillsyn över församlingarnas arbete med den grundläggande uppgiften. *Motverka sexuella övergrepp i Svenska kyrkan – en vägledning* är ett annat exempel på ett sådant stödmaterial.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2025:113.

Utskottet konstaterar inledningsvis att när det gäller präster som viger samkönade par ser det i dag olika ut i landet, det finns sådana präster i många församlingar men inte i alla. Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt till vigsel och det behövs präster för att viga par enligt Svenska kyrkans ordning. Församlingen ansvarar för att se till att det kan ske. Därför ansluter sig utskottet till motionens förslag som avser att genom gemensamma riktlinjer ge arbetsgivare – alltså pastorat och församlingar – möjlighet att vid tillsättning av prästtjänster efterfråga kandidatens inställning till att viga alla par enligt Svenska kyrkans ordning. Utskottet anser också att förslaget kan bidra till att fler känner sig fullt ut välkomna i sin församling och att det kan säkerställa lika-behandling.

Sådana riktlinjer behövs som stöd för dem som vill använda sig av den befintliga möjligheten att ställa krav i rekryteringen på att sökande till en prästtjänst är öppna för att viga samkönade par (se ovan den av kyrkostyrelsen beställda rättsutredningen). Enligt utskottet är det inte frågan om ett tvång för arbetsgivaren att nyttja den möjligheten utan ett val, exempelvis om det i församlingen finns behov av att rekrytera en präst som viger samkönade par. Ett sådant stöd bör tas fram av kyrkostyrelsen som har kompetens och erfarenhet av detta slags uppdrag.

Utskottet anser att förslaget ligger i linje med biskopsmötets uttalade 2022 om "[a]llas vår gemensamma målbild i fråga om vigsel är att alla präster med glädje och av fri vilja viger par av olika kön liksom par av samma kön".

Utskottet föreslår mot denna bakgrund att motionen ska bifallas.

Uppsala den 2 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Evelina Kaarme, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahm, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Vi reserverar oss mot utskottets förslag om bifall till motion 2025:113 till förmån för eget yrkande om avslag på motionen. Vi ser inga problem med att arbetsgivaren vid anställning av präst ställer frågan om inställning till att viga alla par enligt Svenska kyrkans ordning, men menar att motionens förslag att uppdra till kyrkostyrelsen att ta

fram riktlinjer inte är rätt väg att gå. Vi har förtroende för att biskoparna arbetar för att nå den målbild de har satt upp och vill samtidigt lyfta att kyrkostyrelsen rent principiellt inte har någon allmän rätt att utfärda riktlinjer så länge det inte uttryckligen framgår av kyrkoordningen, vilket det inte gör i detta fall. I denna principiella fråga önskade vi begära ett yttrande från kyrkorättsnämnden, vilket röstades ner i utskottet.

Vi menar också att detta är en arbetsrättslig fråga som i första hand bör hanteras av SKAO i relation till respektive arbetsgivare.

Emma Hedlundh, Niklas Grahn, Mattias Rosenquist, Margareta Nisser-Larsson, Bo Herou

Reservation 2

Jag reserverar mig mot utskottets beslut till förmån för avslag till motion 2025:113.

Frågan är fel och ska inte ställas. Att redan vid antagningen till prästutbildningen få frågan och därmed riskera att gallras bort är en felaktig hantering av människor som söker sig till prästyrket, som egentligen är ett kall, och vill följa Bibeln utifrån att äktenskapet är mellan man och kvinna.

Ronnie Nilsson

Reservation 3

Jag reserverar mig mot utskottets beslut till förmån för avslag till motion 2025:113 och föreslår att kyrkomötet med anledning av motionen ska besluta att

1. uppdra åt kyrkostyrelsen att ta fram en rådgivande vägledning som ger pastorat och församlingar möjlighet att vid tillsättning av prästtjänst efterfråga kandidatens inställning till att viga alla par enligt Svenska kyrkans ordning,
2. i denna rådgivande vägledning klargöra att beredskap att viga samkönade par ska kunna ses som en förutsättning för att inneha den för tillsättning aktuella prästtjänsten.

Det måste vara tydligt att ett stöd för församlingarna ska vara en frivillig möjlighet och inte uppfattas som, från central nivå, riktlinjer som är styrande eller obligatoriska. Det är ”stöd” och ”vägledning” som jag uppfattar diskussionen i utskottet också vara motionens intention. Men utskottet ska inte tolka eller skriva om motionen. Däremot är det inte bra om motionen i sista änden faller på att den missförstås eller har formaliafel. Motionens titel ”Krav på öppenhet ...” lämnar också öppet för tolkningen att det handlar om ett styrande obligatorium.

Ordet riktlinjer är olyckligt i sammanhanget eftersom (1) detta är ett begrepp som inom Svenska kyrkan förekommer i samband med att vara styrande, och (2) för att kyrkostyrelsen inte har rätt att utfärda riktlinjer för annat än de undantag som finns angivna i kyrkoordningen. Det finns alltså risk att motionen faller på formalia för att det först skulle krävas en kyrkoordningsändring för att bredda de kriterier då det ska vara möjligt att utfärda riktlinjer. Det hade varit önskvärt att utskottet under beredningen remitterat frågan till kyrkorättsnämnden för att klarlägga läget och därefter övervägt en alternativ hantering av motionen. Frågeställningarna är under utskottets beredning inte utredda.

Det är på församlingsnivå alla beslut fattas angående rekrytering, tillsättning samt arbetsgivarfrågor i övrigt som faller på arbetsgivaren. För att bättre fånga upp motionens intention om ”stöd” och ”vägledning” från central nivå till pastorat och församlingar borde utskottet, som alternativ till att bifalla motionen, i stället lagt fram förslag enligt första stycket punkt 1 och 2 i denna reservation.

Jonas Noreus

Särskild mening 1

TU 2025:11

Vi vill anföra särskild mening i överensstämmelse med reservation från Emma Hedlundh m.fl.

Sten Janson, Stefan Linderås, Jimmy Dahllöf

Särskild mening 2

Jag vill anföra särskild mening i överensstämmelse med reservation från Ronnie Nilsson.

Ulf Wester

Särskild mening 3

Jag vill anföra särskild mening till förmån för avslag på motionen 2025:113.

Jag anser att Svenska kyrkan ska hålla fast vid uttalandet från kyrkostyrelsen 2009, som kom till, i direkt samband med att kyrkomötet samma år, beslutade att bejaka samkönade vigslar. I det uttalandet (KsSkr 2009:6 s. 32) stod bland annat: ”Det råder enighet inom kyrkostyrelsen i frågan om att ingen präst mot sin personliga övertygelse om vad som är rätt ska tvingas viga par av samma kön.”

Under tillsyns- och uppdragsutskottets behandling av ärendet vid session 1 av kyrkomötet lyftes i flera inlägg fram att kyrkostyrelsens uttalande från 2009 fortfarande gäller.

Detta har även, vid flera tillfällen och utifrån olika aspekter, bejakats av Svenska kyrkans läronämnd. Detta borde rimligtvis innebära att villighet att viga samkönade par, aldrig för någon ska uppställas som ett krav, för att få bli anställd till en prästtjänst i Svenska kyrkan.

Hans Weichbrodt



Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:12

Diakonatets uppgifter

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2025:119 med förslag att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och definiera diakonatets identitet.

Utskottet noterar att uppdraget som diakon och hur diakonatets identitet ska förstås finns beskrivet i bland annat kyrkohandboken och kyrkoordningen. Utskottet föreslår att motionen ska avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:119.

Motionens förslag

Motion 2025:119 av Axel W Karlsson, Diakonatets uppgifter

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda och definiera diakonatets identitet.

Bakgrund

Kyrkomötet antog 2023 Kyrkohandbok för Svenska kyrkan del II. Gudstjänstordningarna i kyrkohandboken ger uttryck för Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära och i ordningen för diakonvigning finns ett slags bestämning av uppdraget som diakon. Följande inledningsord till löftena läses av biskopen vid varje diakonvigning.

En diakon ska uppsöka, möta och stödja den som är i kroppslig och själslig nöd, utöva själavård, undervisa, vara en förebedjare och leda människor att gestalta evangeliet i församling och samhälle.

I allt ska diakonen leva som Kristi tjänare, och vara ett tecken på Guds barmhärtighet. Diakonen ska stå på de förtrycktas sida och försvara människors rätt, frigöra människans kraft för omsorgen om sin nästa, så att Guds kärlek blir synlig i världen.

Kyrkomötet beslutade på förslag från utskottet om följande lydelse i de övergripande anvisningarna i kyrkohandboken, så att dessa nämner att det karitativa diakonater kan ges liturgiska uppgifter (G 2023:1 s. 3 punkt 4, KM prot § 80, KHB II s. 8).

[...] Denna mångfald av röster kan också gestaltas i gudstjänsten genom att det karitativa diakonatet ges liturgiska uppgifter, till exempel genom att en diakon kan leda förbön och sändning.

I kyrkoordningen framhålls att diakonens uppdrag har en karitativ inriktning. I kyrkoordningens sjunde avdelning finns dessa inledningsord om diakonens uppdrag.

Diakonen är genom sin gärning ett barmhärtighetens tecken i både församlingen och samhället.

Diakonen har ett ansvar att göra kärlekens gärningar, särskilt mot utsatta människor. Uppgifterna varierar beroende på de lokala sociala behoven och församlingarnas strukturer och diakonala prioriteringar.

Uppdraget har en karitativ inriktning som också kan komma till uttryck exempelvis i undervisning. Varhelst det finns mänsklig nöd är det diakonens kallelse att ingripa och inspirera andra att ta ansvar.

I biskopsbrevet *Kallad till diakon och präst* (2014) beskrivs sambandet mellan gudstjänst och diakoni, och diakonens uppgift i detta, på följande sätt (s. 38).

Gudstjänst och diakoni hör samman. Diakonens uppgift är att göra människors utsatthet tydlig i församlingens gudstjänstfirande och att i utsattheten visa mot Ordet och sakramenten.

Till diakonens uppgifter hör alltså att föra in den diakonala dimensionen i gudstjänstlivet. Även om särskilda liturgiska uppgifter inte är avdelade för diakonen, är det nödvändigt att diakonen i likhet med övriga i församlingen är förankrad i gudstjänsten. Diakonen kan delta på olika sätt i gudstjänsten och ska medverka till att livsvillkor och sociala utmaningar kommer till uttryck och att gudstjänsten blir en sändning till tjänst i vardagen. Diakoni i vardagen kan ses som liturgin efter liturgin. Därför bör den också gestaltas i gudstjänsten och få sin sändning där.

I *Ett biskopsbrev om diakoni* (2015) utvecklar biskoparna beskrivningen av diakonens uppdrag (s. 49).

Den särskilda profilen för diakonens uppdrag definieras i vår kyrka som karitativ. I uppdraget ligger ”att peka på Guds rikes verklighet mitt i samhället och kämpa för rättvisa, delaktighet och värdighet för alla”. När kyrkomötet fastställde 2000 års kyrkoordning konstaterades att ”det finns en mycket stark uppslutning kring ett karitativt präglat diakonat”. En signal om vad detta innebär får man genom de utbildningskrav som ställs på en diakon där en särskild inriktning mot vård, omsorg och socialt arbete kan urskiljas.

Biskopsbrevet talar om ett karitativt präglat diakonat och hänvisar till de utbildningskrav som ställs på den som vill bli diakon. Sedan 2013 krävs fackutbildning eller yrkesutbildning vid högskola eller universitet med särskilt krav på studier inom något av områdena socialt arbete, vård, psykologi, medicin eller folkhälsa.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:119.

I bland annat kyrkohandboken, kyrkoordningen och i biskopsbrev finns beskrivningar av uppdraget som diakon och av hur diakonatets identitet ska förstås i Svenska kyrkan. Ett centralt begrepp i detta är *det karitativa diakonatet*. När det gäller diakonen i liturgin noterar utskottet att så sent som för två år sedan, när kyrkomötet antog den andra delen av kyrkohandboken, uttrycktes bland annat att det karitativa diakonatet kan ges liturgiska uppgifter. Det finns en mångfald av uttryck för diakonatet i församlingarnas liv idag, och den utveckling som utskottet uppfattar pågår bör inte föranleda någon utredning eller ytterligare definition av diakonatets identitet. Utskottet anser därför att motionen ska avslås.

Uppsala den 1 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahns, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:13**

Biskopars ämbetstid

Sammanfattning

I betänkandet behandlas med förenklad motionsbehandling motion 2025:120 med förslag om att kyrkostyrelsen ska ta fram förslag till kyrkoordningsändringar som innebär att biskoparnas ämbetstid begränsas och att regelbundna val sker till biskopsämbetet i respektive stift. Utskottet föreslår att motionen avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:120.

Motionens förslag

Motion 2025:120 av Axel W Karlsson, Biskopars ämbetstid

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att biskoparnas ämbetstid begränsas och att regelbundna val sker till biskopsämbetet i respektive stift.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2025:120 i Ln 2025:13y, *bilaga 1*.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över motion 2025:120 i Kn 2025:35y, *bilaga 2*.

Bakgrund

Kyrkomötet har tidigare under denna mandatperiod behandlat en likartad fråga som i motion 2025:120 Biskopars ämbetstid, i tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2022:50 Tidsbegränsade mandatperioder för biskopar. Kyrkomötet avslog motionen.

Förenklad motionsbehandling har avseende motion 2025:120 beslutats i enlighet med 4 kap. 19 a § i arbetsordning för kyrkomötet.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:120.

Tillsyns- och uppdragsutskottet finner att inget nytt har tillkommit som förändrar kyrkomötets ställningstagande från 2022. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 1 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahm, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2025:13y

Biskopars ämbetstid

Läronämndens yttrande över motion 2025:120

Läronämnden har tidigare yttrat sig i frågan om tidsbegränsning av biskoparnas uppdrag. (Ln 1991:13y, 2009:1y, 2015:9y, 2016:6y, 2018:11y och 2022:11y).

Biskopsämbetet i Svenska kyrkan står på fast läromässig och ekumenisk grund. Det är förankrat i Bibeln och vidarefört av apostlarna och deras efterföljare. I tolkningstraditionen har biskopsämbetet fått olika gestaltningar, vilket också syns i skillnaderna mellan de evangelisk-lutherska kyrkorna.

Biskopens roll och person symboliserar kallelsen till enhet. En biskop vigs inte bara till biskop för ett stift utan för Kristi kyrka. Ur läromässigt perspektiv är biskopsämbetet självklart för en episkopal kyrkas självförståelse och själva grunden för stiftens existens. Vigningen av biskopen visar att uppdraget är livslångt. De delar av uppdraget som består av troheten till lära och löften upphör inte med anställningens avslutning. Vigningen och den anställning som inte regelmässigt omprövas är ett skydd och en hjälp för biskopens integritet i lednings- och tillsynsuppdraget.

En biskop i Svenska kyrkan väljs av förtroendevalda, präster och diakoner i stiftet, liksom av domkapitel och stiftsstyrelse. Biskopsvalet bekräftas av kyrkostyrelsen och hon eller han vigs av ärkebiskopen, tas emot i stiftet av domprosten och anställs av stiftsstyrelsen. Biskopsrollen är således också integrerad med Svenska kyrkans demokratiska uppbyggnad. En biskop är vald med förtroende av båda ansvarslinjerna och biskopens mandat vilar i ett nät av bejakelser från olika instanser. På det viset markeras att biskopen representerar stiftet i dess helhet och stiftet står samlat runt sin biskop. (Ln 2022:11y)

Läronämnden har tidigare anfört:

Av ålder har vår kyrkas ordning med biskopar betraktats som en Andens gåva till henne. I konsekvens med detta har biskopstjänsten inte setts enbart såsom ett för viss tid givet uppdrag, vilket upphör eller kan förnyas för en ny period. (Ln 1991:13; jfr Ln 2022:11y)

Ovanstående förståelse av biskopsämbetet har bekräftats och fördjupats i Svenska kyrkans ekumeniska dialoger.

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Charlotte Folin, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winninge och Johannes Zeiler.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:35y

Biskoparnas ämbetstid

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:120 Biskoparnas ämbetstid.

I motion 2025:120 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att biskoparnas ämbetstid begränsas och att regelbundna val sker till biskopsämbetet i respektive stift. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Det saknas vägande teologiska motiveringar till att fasthålla vid obegränsade ämbetsperioder för valda biskopar med pensioneringen som enda tidsgräns. Till nackdelarna med denna ordning hör bristande möjligheter till förnyelse såväl för biskoparna som för deras stift. En mer flexibel ordning med regelbundna val är till fördel såväl för stiftet som för de enskilda biskoparna.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om ändring i kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:14

**Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans
ansvarsnämnd för biskopar**

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas verksamhetsberättelsen för 2024 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar. Utskottet föreslår att kyrkomötet ska lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att lägga verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar till handlingarna.

Verksamhetsberättelsen

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar har den 20 maj 2025 beslutat om verksamhetsberättelse för 2024. Ansvarsnämnden har överlämnat verksamhetsberättelsen till kyrkomötet.

Bakgrund

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Av 4 kap. 8 § kyrkomötets arbetsordning följer att tillsyns- och uppdragsutskottet bland annat ska bereda till kyrkomötet överlämnad verksamhetsberättelse från Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar. Det finns ingen bestämmelse om att ansvarsnämnden ska avge en verksamhetsberättelse. Syftet med bestämmelsen i arbetsordningen är att det ska finnas en ordning för att ta emot och behandla verksamhetsberättelsen om en sådan överlämnas till kyrkomötet.

Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra den uppgift som anges i 10 kap. 8 § kyrkoordningen, nämligen att pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vinningstjänst. Ansvarsnämnden ska vidare enligt bestämmelserna i 8 kap. 8 § kyrkoordningen pröva behörigheten att biskopvigas hos dem som erhåller röster i nomineringsval.

När kyrkoordningen tillkom framhölls att ansvarsnämndens självständiga ställning innebär att kyrkomötet och andra riksskyrkliga organ inte får lägga sig i hur de enskilda ärendena ska hanteras i nämnden. Det finns inte heller utrymme för någon annan generell reglering av nämndens verksamhet än den som finns i kyrkoordningen (CsSkr

1999:3 sid. 2–378). Någon granskning av hur ansvarsnämnden fullgjort sitt uppdrag är inte avsedd att ske från kyrkomötets sida.

Verksamheten

I verksamhetsberättelsen för år 2024 redovisar ansvarsnämnden sina uppgifter, sammansättning, mål för nämnden samt ärenden. Under året registrerades 16 nya ärenden. Fyra av dessa avsåg anmälningar mot biskopar, två avsåg val av biskop, åtta avsåg inbjudan att lämna promemorior och två var av administrativ karaktär. Nämnden avgjorde under året 14 av dessa ärenden samt två ärenden som inkom under 2023.

Ansvarsnämnden har tidigare lämnat synpunkter på promemorian *Vissa frågor om biskopens anställning, behörighet m.m.* och anger att den därutöver, utifrån sitt perspektiv, för närvarande inte ser behov av ändringar i kyrkoordningen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att lägga verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar till handlingarna.

Avsikten med behandlingen av verksamhetsberättelsen är inte att det ska ske någon prövning av Ansvarsnämndens verksamhet. Kyrkomötet ska inte ta ställning till om nämndens sätt att sköta sitt uppdrag ska godkännas eller inte. Därmed ska utskottet inte heller göra någon värdering i fråga om hur verksamheten har bedrivits. Utskottet har inte heller i övrigt funnit skäl att ta upp någon särskild fråga utifrån Ansvarsnämndens verksamhetsberättelse för 2024. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet ska lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna.

Uppsala den 1 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Anna Tronêt, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahn, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.



Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2025:15

**Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans
överklagandenämnd**

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas verksamhetsberättelsen för 2024 för Svenska kyrkans överklagandenämnd. Utskottet föreslår att kyrkomötet ska lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att lägga verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans överklagandenämnd till handlingarna.

Verksamhetsberättelsen

Svenska kyrkans överklagandenämnd har den 13 juni 2025 beslutat om verksamhetsberättelse för 2024 och överlämnat den till kyrkomötet.

Bakgrund

Överklagandenämnden

Svenska kyrkans överklagandenämnd (Överklagandenämnden) är enligt 10 kap. 10§ kyrkoordningen ett särskilt organ för att ytterst överpröva beslut inom Svenska kyrkan.

När kyrkoordningen tillkom framhölls att Överklagandenämndens självständiga ställning innebär att kyrkomötet och andra rikskyrkliga organ inte får lägga sig i hur de enskilda ärendena ska hanteras i nämnden. Det finns inte heller utrymme för någon annan generell reglering av nämndens verksamhet än den som finns i kyrkoordningen (CsSkr 1999:3, s. 2–378). Någon granskning av hur nämnden fullgjort sitt uppdrag är inte avsedd att ske från kyrkomötets sida. Det finns ingen bestämmelse om att Överklagandenämnden ska avge en verksamhetsberättelse vilket nämnden dock har gjort årligen sedan sin tillkomst. Av 4 kap. 8 § kyrkomötets arbetsordning följer att tillsyns- och uppdragsutskottet ska bereda till kyrkomötet överlämnad verksamhetsberättelse från Överklagandenämnden. Syftet med bestämmelsen i arbetsordningen är att det ska finnas en ordning för att ta emot och behandla verksamhetsberättelsen om en sådan överlämnas till kyrkomötet.

Verksamheten 2024

I verksamhetsberättelsen för 2024 redovisar Överklagandenämnden sina uppgifter, sammansättning, mål för nämnden samt ärenden. Nämnden har inte något självständigt budgetansvar eller egen internbudget. Kostnaderna för nämndens verksamhet har budgetåret 2024 täckts genom anslaget för verksamhetsområdet avseende kyrkomötet. Nämndens kansligöromål har fullgjorts av personal vid kyrkokansliet.

Nämnden anger att dess verksamhet liksom tidigare har varit inriktad utifrån ett mål som kan preciseras till att nämndens ärenden ska avgöras på ett rättssäkert och effektivt sätt samt effektmålet att mediantiden för ärenden att avgöras genom nämndbeslut inte bör överstiga tre månader. Överklagandenämnden anser att nämnda mål väsentligen har uppfyllts under 2024.

Verksamhetsberättelsen redovisar antalet inkomna ärenden för vart och ett av åren 2021–2024 samt varifrån ärendena inkommit. För samma tidsperiod redovisas antalet avgjorda ärenden inom respektive ärendetyp. Antalet ärenden som underställts Överklagandenämndens prövning under 2024 har varit större än under 2023. Nämnden förväntar sig inte någon större förändring av antalet ärenden under kommande år.

Av de 23 slutliga beslut som Överklagandenämnden fattat under 2024 har inte utgången i något beslut innefattat att det hos nämnden klandrade beslutet undanröjts, upphävts eller helt eller delvis ändrats eller att det beslutats att ärendet ska prövas på nytt. För de 21 slutliga beslut som Överklagandenämnden fattade 2023 var motsvarande siffra fyra. Totalt avgjorde nämnden 39 ärenden under 2024 jämfört med 32 ärenden 2023.

Utifrån sitt perspektiv ser Överklagandenämnden för närvarande inte behov av ändringar i kyrkoordningen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att lägga verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans överklagandenämnd till handlingarna.

Avsikten med behandlingen av verksamhetsberättelsen är inte att det ska ske någon prövning av Överklagandenämndens verksamhet. Kyrkomötet ska inte ta ställning till om nämndens sätt att sköta sitt uppdrag ska godkännas eller inte. Därmed ska utskottet inte heller göra någon värdering i fråga om hur verksamheten har bedrivits. Utskottet har inte heller i övrigt funnit skäl att ta upp någon särskild fråga utifrån Överklagandenämndens verksamhetsberättelse för 2024. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet ska lägga verksamhetsberättelsen till handlingarna.

Uppsala den 1 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Evelina Kaarme, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahns, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Jimmy Dahllöf, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

TU 2025:15

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.

Ekonomiutskottets betänkanden

E 2025:1–10

Ekonomiutskottets betänkanden

- E 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028
- E 2025:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024
- E 2025:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden
- E 2025:4 En årlig rikskollekt
- E 2025:5 Kyrkoavgiften – tak och diakonalt bidrag
- E 2025:6 Policy för omstrukturering av tillgångar
- E 2025:7 Utred målkapital
- E 2025:8 Begränsningar i finansiella placeringar
- E 2025:9 Krav på goda arbetsvillkor vid upphandling
- E 2025:10 Det ekonomiska utjämningsystemet



**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:1**

**Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans
nationella nivå 2026–2028**

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028 samt motionerna 2025:2, 2025:25, 2025:70, 2025:72 och 2025:77. Samtliga motioner relaterar till skrivelsens innehåll.

Ekonomiutskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag till verksamhetsinriktning, nettokostnadsram för 2026 och nettoplaneringsramar för 2027 och 2028. Likaså ställer sig utskottet bakom kyrkostyrelsens förslag att säkra finansieringen av Act Svenska kyrkan genom att föreslå kyrkomötet medge att kyrkostyrelsen kan överskrida beslutade nettokostnadsramar vid behov för detta ändamål.

Utskottet föreslår att kyrkomötet avslår motion 2025:2 då kyrkostyrelsen överstiger de effektiviseringskrav som motionärerna föreslår. Kyrkostyrelsens årliga effektiviseringskrav ligger på 2,5 procent.

Utskottet föreslår att kyrkomötet avslår motion 2025:25 eftersom det redan finns aktörer som ger kostnadsfritt stöd för extern finansiering. Stiftelsen skulle i sitt främjandearbete med fördel kunna samverka i stödet till församlingar och pastorat i deras arbete för extern finansiering.

Utskottet föreslår att kyrkomötet avslår motion 2025:70 eftersom nomineringsgrupperna är i kontinuerligt behov av ekonomiskt bidrag för kommunikationsinsatser och för att kunna utbilda sina förtroendevalda. Utskottet ser inte heller minskade valsedelistributionskostnader då arbetet bygger på ideella krafter.

Utskottet föreslår att kyrkomötet bifaller motion 2025:72, punkt 1 för att frågor om bland annat informationssäkerhet och implementering behöver bearbetas ytterligare. Detta är något som kyrkostyrelsen även ser vikten av och kommer därför att justera tidsplanen och göra en djupare analys innan denna del av färdplanen för administrativ samverkan och digitalisering genomförs. Kyrkostyrelsen kommer att ta del av utredningar och rapporter under senhösten så att en vägledande diskussion ska kunna föras om projektets vidare utveckling. Utskottet föreslår däremot att motion 2025:72, punkt 2 avslås eftersom det arbete som ska genomföras behöver en säkrad finansiering.

Det som motionärerna önskar i motion 2025:77 är redan tillgodosett genom att kyrkostyrelsen och Svenska Kyrkans Unga kommit överens om ett samarbetsavtal där även en årlig höjning av det ekonomiska bidraget ingår. Utskottet anser att ingen ytterligare åtgärd behövs och föreslår därför att motionen ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Till betänkandet finns två reservationer och en särskild mening.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Skrivelsens förslag	3
Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028	3
Motionernas förslag	3
Motion 2025:2 av Fredrik Ottesen m.fl., Effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi.....	3
Motion 2025:25 av Daniel Engström m.fl., Verktyg för extern finansiering av församlingar	3
Motion 2025:70 av Marcus Romedahl, Mandatstödet storlek.....	3
Motion 2025:72 av Nils Gårder, Medlemsutvecklingsprojektet	4
Motion 2025:77 av Lisa Gerenmark m.fl., Bidrag till Svenska Kyrkans Unga.....	4
Yttranden från andra utskott	4
Bakgrund	4
Skrivelsen.....	4
Kyrkostyrelsens överväganden	4
Motionerna.....	5
Effektivisering av verksamheten	5
Verktyg för extern finansiering i församlingarna	7
Mandatstöd till nomineringsgrupper och utbildning av ledamöter.....	8
Medlem, tillhörighet och samhörighet.....	9
Nytt samarbetsavtal med Svenska Kyrkans Unga	11
Utskottets överväganden	12
Verksamhetens inriktning	12
Nettokostnadsram för 2026.....	14
Nettoplaneringsram för 2027	14
Nettoplaneringsram för 2028	14
Act Svenska kyrkan	14
Motion 2025:2 Effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi	14
Motion 2025:25 Verktyg för extern finansiering av församlingar.....	15
Motion 2025:70 Mandatstödet storlek.....	15
Motion 2025:72 Medlemsutvecklingsprojektet	15
Motion 2025:77 Bidrag till Svenska Kyrkans Unga.....	16
Reservation 1	17
Reservation 2	17
Särskild mening	18
Bilaga 1 Ekumenikutskottets yttrande 2025:1y	19
Bilaga 2 Förvaltareutskottets yttrande 2025:1y	21
Bilaga 3 Gudstjänstutskottets yttrande 2025:1y	22
Bilaga 4 Samhälls- och kulturutskottets yttrande 2025:1y	23

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

E 2025:1

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån,
2. fastställa nettokostnadsram för 2026 till 1 285 miljoner kronor,
3. medge nettoplaneringsram för 2027 till 1 233 miljoner kronor
4. medge nettoplaneringsram för 2028 till 1 196 miljoner kronor,
5. medge kyrkostyrelsen att överskrida beslutade nettokostnadsramar för att vid behov säkra finansieringen för Act Svenska kyrkan,
6. avslå motion 2025:2,
7. avslå motion 2025:25,
8. avslå motion 2025:70,
9. bifalla motion 2025:72, punkt 1,
10. avslå motion 2025:72, punkt 2,
11. anse motion 2025:77 besvarad med vad utskottet anför.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån,
2. fastställa nettokostnadsram för 2026 till 1 285 miljoner kronor,
3. medge nettoplaneringsram för 2027 till 1 233 miljoner kronor,
4. medge nettoplaneringsram för 2028 till 1 196 miljoner kronor,
5. samt medge kyrkostyrelsen att överskrida beslutade nettokostnadsramar för att vid behov säkra finansieringen för Act Svenska kyrkan.

Motionernas förslag

Motion 2025:2 av Fredrik Ottesen m.fl., Effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att införa ett två procents effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå.

Motion 2025:25 av Daniel Engström m.fl., Verktyg för extern finansiering av församlingar

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över möjligheterna att skapa ett nationellt verktyg för extern finansiering för församlingarna.

Motion 2025:70 av Marcus Romedahl, Mandatstödet storlek

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för att minska nomineringsgruppernas mandatstöd, bland annat med anledning av minskade valseldistributionskostnader för nomineringsgrupperna.

Motion 2025:72 av Nils Gårder, Medlemsutvecklingsprojektet

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att före avgörande beslut i Medlemsutvecklingsprojektet återkomma till kyrkomötet med en närmare redogörelse för förslaget till systemstöd och administrativ hantering liksom med en bedömning av kortsiktiga och långsiktiga kostnader för nationell nivå och för deltagande stift och församlingar,
2. med ändring av kyrkostyrelsens förslag till budget inte nu av det gemensamma kapitalet anvisa medel för Medlemsprojektet för år 2026 med 17 000 000 kronor och heller inte i ramarna för 2027 och 2028 anvisa 24 000 000 kronor respektive 23 000 000 kronor och att sålunda minska nettokostnadsramen för 2026 och nettoplaneringsramarna för 2027 och 2028 med nämnda belopp.

Motion 2025:77 av Lisa Gerenmark m.fl., Bidrag till Svenska Kyrkans Unga

Kyrkomötet beslutar att Svenska Kyrkans Unga ska vara garanterade minst 35 prisbasbelopp i bidrag årligen.

Yttranden från andra utskott

Ekonomiutskottet har inbjudit samtliga utskott att yttra sig över kyrkostyrelsens skrivelse inom deras respektive sakområden, Yttranden har lämnats av ekumenikutskottet 2025:1y, *bilaga 1*, förvaltareutskottet 2025:1y, *bilaga 2*, gudstjänstutskottet 2025:1y, *bilaga 3* samt av samhälls- och kulturutskottet 2025:1y, *bilaga 4*.

Bakgrund

Skrivelsen

Kyrkostyrelsen ska enligt 51 kap. 4 och 5 §§ kyrkoordningen årligen upprätta en budget för kommande år, som fastställs av kyrkomötet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten där intäkter, kostnader och finansiering framgår. Planeringsramar ska presenteras för nästkommande år.

Kyrkostyrelsen beskriver verksamhetens inriktning under budgetperioden 2026–2028 med utgångspunkt i den nationella nivåns uppdrag enligt kyrkoordningen. Verksamheten är planerad i linje med de tidigare fastställda övergripande mål och budgetramar som kyrkomötet fastställt. I avsnitt 7 beskrivs exempel på större strategiska insatser under den närmaste treårsperioden utifrån de övergripande målen och i avsnitt 8 beskrivs de ekonomiska förutsättningarna.

Kyrkostyrelsen föreslår att kyrkomötet beslutar att fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån, fastställa kostnadsramen för 2026 samt medge planeringsramen för 2027 och 2028 enligt förslaget i skrivelsen.

Kyrkostyrelsens överväganden

För att möta framtidens förutsättningar präglas kyrkostyrelsens skrivelse om verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå även i år, likt tidigare år, av att det är hög tid för omställning och samverkan på samtliga tre nivåer i Svenska kyrkan. Skrivelsen präglas också av de möjligheter som Svenska kyrkan har.

De verksamhetsnära utmaningar och möjligheter som kyrkostyrelsen fäst särskild uppmärksamhet vid i beredningen av sin verksamhetsplanering är frågor som handlar om värderingsförskjutningar och det växande hotet mot demokratin, parallellt med den öppenhet för kristen tro som vuxit sig stark samt behovet av andlig och existentiell hälsa. Den globala uppvärmningen som blir alltmer påtaglig, liksom det försämrade säkerhetsläget och kriget i vårt närområde är alarmerande, likaså det humanitära behovet och människor på flykt. Omläggningen av internationell och svensk biståndspolitik påverkar människor som Act Svenska kyrkan genom sina samarbetsorganisationer stödjer. Detta tillsammans med en ansträngd välfärd och ekonomisk osäkerhet i Sverige är frågor som kyrkostyrelsen brottas med. Därtill pågår en genomgripande digitalisering i samhället som kräver nya kommunikationsvägar i mötet med människor samt ökade insatser för informationssäkerhet.

Kyrkostyrelsen betonar att det krävs ansvarsfulla och genomtänkta insatser, så att Svenska kyrkan kan fortsätta vara en relevant och öppen folkkyrka som räcker evangelium i ord och handling. Kyrkostyrelsen menar att Svenska kyrkan i sin helhet behöver prioritera och utveckla nya arbetsformer. Situationen med minskade intäkter ställer högre krav på planering och samverkan i Svenska kyrkan för att tillvarata och dela på de samlade resurserna, minska sårbarheten och stärka kvaliteten. Bland annat hårdnar konkurrensen om välutbildade medarbetare inom flera verksamhetsområden och kompetensförsörjningen är en utmaning för Svenska kyrkan, vilket talar för fördjupad samverkan internt. Gemensamma administrativa lösningar kommer att kunna öka professionaliteten i den administrativa hanteringen.

Kyrkostyrelsen ser det som nödvändigt att i praktiken renodla de tre nivåernas uppgifter så att församlingarnas resurser i första hand används till församlingens grunduppdrag enligt kyrkoordningen: fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Stiften och den nationella nivåns arbete behöver renodlas så att det bättre motsvarar de uppdrag som respektive nivå har enligt kyrkoordningen och även finansieras därefter.

Motionerna

Effektivisering av verksamheten

Kyrkostyrelsen har under flera år arbetat för en effektivisering i den nationella nivåns arbete. Redan i skrivelsen Verksamhet och ekonomi för den nationella nivån 2020–2022 till kyrkomötet 2019 lyftes kostnadsanpassningar som angeläget. I avsnitt 5 beskriver kyrkostyrelsens sin strävan om en kostnadseffektiv och likvärdig verksamhet inom det administrativa området i hela Svenska kyrkan även om förutsättningarna och villkoren är olika inom trossamfundet. Kyrkostyrelsen påtalade även vikten av en budget med en ekonomi i balans. Kyrkostyrelsen menade att den löpande verksamheten ska finansieras av avgiften för den gemensamma verksamheten, den så kallade 7-öringen, dvs. att intäkterna täcker kostnaderna, exklusive strategiska insatser och investeringar, som finansieras av avkastningen från det gemensamma kapitalet.

Styrelsen betonade också redan 2019 vikten av samverkan och samordning för att möjliggöra ett långsiktigt hållbart kyrkoliv. De prognoser som hade gjorts över den framtida medlemsutvecklingen och de framtida intäkterna från kyrkoavgiften visade då som nu, en nedåtgående trend. I avsnitt 7 om ekonomi illustrerades prognosen för intäktsutvecklingen och beräkningar på kostnadsökningstakten. Kyrkostyrelsen pekade redan 2019 på nödvändigheten av ansvarsfull kostnadsanpassning, effektivisering och prioritering i verksamheten för att Svenska kyrkan på nationell nivå även i

framtiden ska uppnå en ekonomi i balans och samtidigt kunna bidra till utvecklingsinsatser. Kostnadsanpassningarna som budgeterats 2019 låg inom både personalområdet och inom externa kostnader, såsom externa konsulter, inhyrd personal, resor och trycksaker.

I den budgetprocess som kyrkostyrelsen genomförde våren 2019 infördes ett effektiviseringsmål på 2,5 procent. Kyrkokansliets avdelningar och enheter uppmanades att parallellt med kostnadsanpassningar i verksamheten effektivisera medarbetarnas resor, interna möten, externa möten och nätverk, prenumerationer med mera. Sedan dess är frågan om ekonomi i balans en central del i den årliga budgetprocessen, liksom återhållsamhet i den löpande verksamheten.

Kyrkostyrelsen har sedan dess fortsatt sina kostnadsanpassningar och föreslagit att kyrkostyrelsen koncentrerar sig på strategiska insatser som svarar mot omvärldsfaktorer, behov i Svenska kyrkan som helhet och strävan efter en långsiktigt hållbar kyrka.

Renodling av uppdraget och minskade kostnader

Samtidigt som den nationella nivån försöker anpassa verksamheten till snävt ekonomiska ramar med ett årligt effektiviseringsmål om 2,5 procent, är antalet årligt tillkommande uppdrag efter kyrkomötesbeslut fortsatt många och kyrkostyrelsens ansvarsområden ökar därför successivt. Flera av kyrkomötesuppdragen sträcker sig dessutom över flera år på grund av sin komplexitet. Även om ett uppdrag i formell mening slutredovisas till kyrkomötet och uppfattas som litet i sitt omfång, kan uppdraget medföra fortsatta åtaganden eller innebära permanent handläggning på kyrkokansliet.

I kyrkostyrelsens skrivelse 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028 följer kyrkostyrelsen sin inriktning. Det handlar om omställning, ökad samverkan och kostnadsanpassning för den nationella nivån. I avsnitt 4 och 6 beskrivs nödvändigheten att i praktiken renodla de tre nivåernas uppgifter enligt kyrkoordningen, så att församlingarnas resurser i första hand används till församlingens grunduppdrag: fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Kyrkostyrelsen menar att de i samarbete med stiftsstyrelserna behöver identifiera hur den nationella nivåns prioriterade insatser till stöd för stiftet och hur samarbetet mellan stiftet och den nationella nivån ska utvecklas. Detta så att det bättre motsvarar de uppdrag som respektive nivå har enligt kyrkoordningen och även finansieras därefter. Inriktningen är att den verksamhet som endast kan eller som bedrivs bäst på ett ställe i Svenska kyrkan ska prioriteras till den nationella nivån, såsom exempelvis psalmboksarbete och samordning av informationssäkerhetsarbete. Den största delen av främjandet bör huvudsakligen hanteras av stiftet.

En etablering av exempelvis Svenska kyrkans ekonomiservice, efter beslut i kyrkomötet, innebär en stor utvecklingskostnad och arbetsinsats under planeringsperioden. Både Svenska kyrkans löneservice och ekonomiservice utgör en principiell förändring i den nationella nivåns arbetssätt, genom att arbetsuppgifter utförs som en tjänst till andra delar av Svenska kyrkan. Likaså utgör Svenska kyrkans it-infrastruktur med support och förvaltning samt insatser för medlemsutveckling ett stort uppdrag för den nationella nivån. Genom att den nationella nivån tar detta ansvar innebär detta parallellt lättnader av omfattningen av administrativa arbetsuppgifter för församlingar och pastorat samt att det givetvis stärker informationssäkerheten för Svenska kyrkan som helhet. De volymbaserade nationella tjänsterna som till exempel Löneservice frigör resurser på lokal nivå. Gemensamma ekonomi- och beslutsstödsprocesser ökar effektiviteten i kyrkoherdens, ekonomichefens och kyrkorådets arbete. Utvecklingen

av denna verksamhet kräver därför ytterligare medarbetare och stödfunktioner på den nationella nivån. En allt större del av de anställda på den nationella nivån kommer dock inte att arbeta i Uppsala, utan på andra orter i Sverige eller utomlands, men kommer fortsättningsvis att avlönas av den nationella nivån.

Utvecklingen ska fortsätta enligt tidigare beslut i kyrkomötet och det är avgörande på sikt att det blir en hög anslutningstakt till löne- och ekonomiservice. I takt med att fler nationella tjänster tillhandahålls av kyrkostyrelsen ökar även intäkter som är beräknade att på längre sikt vara kostnadstäckande, men under uppbyggnadsåren finns underskott i budget.

Verktyg för extern finansiering i församlingarna

Den största delen av Svenska kyrkans sammanlagda intäkter för församlingar, stift och den nationella nivån kommer från kyrkoavgiften, 59 procent år 2024 samt från begravningsavgiften 25 procent. Resterande intäkter, 16 procent, är bland annat nettoomsättning, bidrag, gåvor och utdelning från prästlönertillgångarna.

Av cirka 1,5 miljarder svenska kronor i bidrag till församlingar år 2024 så var cirka 40 procent driftsbidrag till kyrkans förskola, 22 procent kyrkoantikvarisk ersättning, 10 procent bidrag från stiftet, 9 procent arbetsmarknadsbidrag, 5 procent kyrko- underhållsbidrag från den nationella nivån, 5 procent bidrag till egen specificerad verksamhet samt 10 procent övriga bidrag. Det har genom åren varit viktigt att bidragsgivare inte styr församlingens verksamhet, utan att den är självständig.

Att bygga en samordningsfunktion eller utveckla ett nationellt verktyg för extern finansiering och sedan förvalta verktyget med uppdaterad information och erbjuda rådgivning och hjälp med ansökningar innebär ökade kostnader och fler medarbetare på den nationella nivån. Villkor och ansökningsförfaranden skiljer sig mycket mellan olika bidragsgivare, exempelvis inom EU, statligt stöd, fonder och stiftelser. På Kornet finns idag visst stöd för församlingarna för att söka extern finansiering inom området diakoni och välfärdsfrågor. Flera stift har även periodvis haft medarbetare med kompetens i att ansöka om ekonomiska bidrag inom EU-organisationen, personer som varit behjälpliga även för andra stift. Vissa utlysningar om medel kan endast sökas av den nationella nivån. Som exempel kan nämnas statliga medel för socialt särskilt utsatta från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Svenska kyrkans nationella nivå har sedan 2020 ansökt om dessa medel och sedan fördelat vidare till församlingar och pastorat genom ett ansökningsförfarande.

Det finns idag flera aktörer på marknaden som ger stöd för extern finansiering. Svensk Bidragsförmedling hjälper ideella föreningar att hitta och söka bidrag från svenska stiftelser och fonder. Man ger kostnadsfri rådgivning, samling av länkar till relevanta fonder, exempelvis Allmänna Arvsfonden, Brottsofferfonden och Boverket. Bidragsportalen är en digital plattform som samlar tusentals bidrag från över 300 bidragsgivare, både EU samt offentliga och privata fonder. Det finns en avancerad sökfunktion, e-postbevakning, bidragskalender och tipsfunktion på plattformen som passar både företag, kommuner och civilsamhället. Eco Innovation AB har som inriktning att hjälpa företag och organisationer att söka EU-bidrag, särskilt inom miljö, innovation och hållbar utveckling. Man kan ge konsultstöd vid projektstart, projektledning, utbildningar, utredningar och rådgivning kring bland annat EU:s miljöfond LIFE, Europeiska innovationsrådet Accelerator och Naturvårdsverkets Klimatklivet.

Ekonomiutskottet har tidigare behandlat motionen 2022:8 Strategi för ökade intäkter och minskade kostnader. Utskottet konstaterade då att några formella hinder för församlingen att söka annan finansiering än medlemsintäkter inte finns, så länge

ändamålet för finansieringen är prioriterat och formen för det uppfyller de krav som stämmer med Svenska kyrkans värdegrund och budskap samt präglas av etik och kvalitet. Utskottet föreslog avslag för motionen i sin helhet eftersom det redan finns stöd att få, vilket också blev kyrkomötes beslut.

Mandatstöd till nomineringsgrupper och utbildning av ledamöter

Kyrkomötet ger ett ekonomiskt stöd till de nomineringsgrupper som finns representerade i kyrkomötet, för närvarande 13. Det är ett system som syftar till att ge förutsättningar för Svenska kyrkans demokrati och har sin motsvarighet i folkvalda församlingar i den allmänna politiken, på alla nivåer. Sveriges riksdag har ett liknande system. Det är kyrkomötet självt som har beslutat om mandatstöd och vilken nivå det ska ligga på. Kyrkomötets mandatstöd har genom åren haft olika utformning. År 2007 fick systemet dagens upplägg (KsSkr 2007:1 och betänkande B 2007:1). Kyrkomötet beslutade 2010 om en femprocentig sänkning av mandatstödet (B 2010:1).

Syftet med mandatstödet är att möjliggöra nomineringsgruppernas arbete kring synlighet och information och att rusta ledamöterna med kunskap som behövs för uppdraget som förtroendevald i Svenska kyrkan på den nationella nivån. Mandatstödet ska vara ett bidrag till utbildning och kommunikation. Det finns dock inget krav för nomineringsgrupperna att redovisa vad mandatstödet går till. Det är nomineringsgruppernas ansvar att pengarna används i enlighet med syftet. Nomineringsgruppernas behov att kommunicera och synas blir större vid ett kyrkoval och därför ökar mandatstödet år 3 och 4 i mandatperioden. Mandatstöd betalas bara ut till nomineringsgrupper och inte till enskilda ledamöter.

Nomineringsgrupperna som finns i kyrkomötet är olika organiserade. Innevarande mandatperiod (2022–2025) är tre av nomineringsgrupperna i kyrkomötet organisatoriskt desamma som politiska partier. Det handlar om S, C och AfS. I de fallen blir följden att partierna står som mottagare av pengarna. I kyrkomötet finns även två ledamöter som väljs in av Svenska kyrkans utlandsförsamlingar. De ledamöterna tillhör inte någon nomineringsgrupp, men ett stöd som motsvarar det mandatstöd som nomineringsgrupperna erhåller utgår till Intresseföreningen för utlandsförsamlingarna inom Svenska kyrkan och har samma syfte som nomineringsgruppernas mandatstöd.

Mandatstödet utgår från prisbasbeloppet som är ett belopp som fastställs av regeringen. År 1 och 2 i mandatperioden är mandatstödet 47,5 procent av prisbasbeloppet. År 3 och 4 i mandatperioden är mandatstödet 71,25 procent av prisbasbeloppet. Det belopp nomineringsgrupperna erhåller är alltså mandatstödet multiplicerat med det antal mandat som gruppen har i kyrkomötet.

I anslutning till det sista sammanträdet i mandatperioden, ska det nyvalda kyrkomötet samlas till ett valsammanträde. En del av tiden vid det nyvalda kyrkomötets valsammanträde ägnas åt utbildning och fortbildning av nya ledamöter och ledamöter som funnits med sedan tidigare. Vid detta tillfälle får ledamöterna ta emot en informationsfolder om kyrkomötet, Kyrkomötet – en vägledning. I inledningen av session ett under mandatperiodens första år får utskottens ledamöter och ersättare också, utskottsvis, en kortare introduktionsutbildning om utskottsarbetet av respektive utskottssekreterare.

Mandatstödet tidigare behandling i kyrkomötet

Organisationsutskottet behandlade frågan om kyrkomötets arbetsformer under kyrkomötet 2021, O 2021:6 Antal ledamöter i kyrkomötet och kyrkomötets arbetsformer. I betänkandet behandlades en motion som bland annat föreslog att syftet med kyrkomötets mandatstöd skulle tydliggöras och att en skyldighet om redovisning av hur

mandatstödet använts skulle införas. I utskottets överväganden framgick att utskottet ansåg att mandatstödet fungerar väl och att det är av betydelse att nomineringsgrupperna fortsatt ges möjlighet att anpassa användningen av mandatstödet efter de enskilda behov som varje nomineringsgrupp har, eftersom grupper har olika förutsättningar bland annat beroende på storlek. Utskottet föreslog avslag på motionen och kyrkomötet avslag motionen.

Frågan om utbildning och fortbildning för kyrkomötets förtroendevalda behandlades i Kyrkorättsutskottets betänkande till kyrkomötets presidiums skrivelse, 2017:1 Kyrkomötets arbetsformer. En utredning hade genomförts och presidiet hade lämnat en skrivelse till kyrkomötet samma år om kyrkomötets arbetsformer. När det gäller de material som tillhandhålls till ledamöterna menade utredningen att detta är bra, men att utbildning och fortbildning av kyrkomötets ledamöter skulle kunna utvecklas ytterligare. Som skäl för detta framhölls att det är av stor vikt att samtliga ledamöter känner sig förtrodda med kyrkomötets arbetssätt, de styrande regelverken och övrig information kring vad det innebär att vara ledamot i kyrkomötet. Utredningen menade också att en sådan förståelse hos ledamöterna ökar effektiviteten både i utskottsarbetet och i plenumsessionerna. Utredningen uppmanade vidare presidiet att i samråd med gruppledarna arbeta vidare med frågan om vidareutbildning av ledamöterna och att kyrkokansliet ska göra ytterligare utbildningsinsatser.

Nomineringsgruppernas minskade valsedelsdistributionskostnader

Organisationsutskottet behandlade 2023 frågan om valsedelsdistribution i sitt betänkande O 2023:5 Valfrågor i kyrkomötet och föreslog kyrkomötet avslå motion 2023:66 om valsedelsdistribution i sin helhet. Kyrkomötet valde dock att gå emot utskottets förslag och biföll de tre förslagspunkterna i motionen. Kyrkomötet beslutade därför att uppdra till kyrkostyrelsen att inför kyrkovalet 2025 genomföra en samlad distribution av alla via kyrkostyrelsen tryckta valsedlar direkt från tryckeri till respektive valnämnd, för vidare distribution till vallokaler avseende samtliga val till kyrkomöte, stiftsfullmäktige samt kyrkofullmäktige. Uppdraget bereddes skyndsamt inom kyrkokansliet då beslutet var tidsatt att genomföras inför kyrkovalet 2025. En promemoria med förslag till ändringar i kyrkoordningen utarbetades och remissbehandlades. Till 2024 års kyrkomöte lämnades ett förslag till ändringar i kyrkoordningen i skrivelsen om ändringar i kyrkoordningen m.m, som kyrkomötet bejakade.

Kyrkomötet beslutade också att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att en begränsning införs när det gäller hur stort bidrag för valsedlar som maximalt kan utgå om församlingar/pastorat, stift och kyrkomötet beslutar om ett sådant bidrag. Slutligen beslutade kyrkomötet att uppdra till kyrkostyrelsen att säkerställa att kostnaderna för valsedlar och valsedelsdistribution fördelas på nationell nivå, stiftsnivå samt lokal nivå avseende de tre valen.

Kyrkomötet 2024 beslutade också att bidrag till tryckning av valsedlar, som beställs via kyrkostyrelsen inför 2025 års val till kyrkomötet, ska utgå till de nomineringsgrupper som är företrädare i kyrkomötet under innevarande mandatperiod eller som genom valet blir företrädare i kyrkomötet. Bidraget till respektive nomineringsgrupp ska motsvara kostnaden för tryckning av 0,7 valsedel per röstberättigad i respektive valkrets.

Medlem, tillhörighet och samhörighet

Förståelsen av vad en medlem i Svenska kyrkan är skiljer sig på flera sätt från vad en medlem är i många andra typer av organisationer. Grunden för *tillhörigheten* till Kristi kyrka är *samhörigheten* med Kristus genom dopet. Därför finns det flera andra

begrepp som uttrycker den döptas relation till kyrkan. Hon eller han är en *lärjunge* som tillhör *de heligas gemenskap* och en lem i Kristi kropp (1 Korintherbrevet 12:12–27), d.v.s. en *medlem* i ordets djupaste bemärkelse. Grundläggande är relationen mellan människan och Gud i församlingens gemenskap. Vi samlas kring evangeliet, budskapet om människors frälsning, försoning och fred i Kristus.

Kyrkan är de döptas gemenskap och därmed är vi alla likställda. Det kan lätt bli så att de som är anställda eller förtroendevalda betraktar sig själva som om de vore kyrka för de andra. Men det är den stora gemenskapen som är den grundläggande. Medlemsutveckling är en angelägenhet för alla i Svenska kyrkan, men ansvaret är tydligt utpekat för den med uppdrag som anställd och förtroendevald.

Relationen mellan den enskilda medlemmen och Svenska kyrkan har förändrats över tid. Vi har rört oss bort från att dopet var något självklart som de allra flesta såg till att ge sina nyfödda barn. Idag är det i stället relationen som står i fokus. Att någon blir medlem är i högre grad resultatet av ett aktivt val. Enligt Svenska kyrkans egna undersökningar spelar det en avgörande roll för beslutet att bli medlem i kyrkan att själv ha en relation till någon i Svenska kyrkan. Möten med kristna människor och berättelser om trons betydelse kan väcka längtan efter den tillhörighet och samhörighet som medlemskap i Svenska kyrkan innebär, både mänskligt och i relation till Gud.

Medlemsutvecklingsprojektet

Vid kyrkomötet 2017 fattades beslut om att bifalla motion 2017:117 Om medlemsutvecklingsstrategi, vilket innebar att ett brett arbete med att utveckla en strategi med relevans för Svenska kyrkans samtliga nivåer skulle initieras. Mot bakgrund av de genomförda insatserna som redovisas i KsSkr 2025:3 föreslår kyrkostyrelsen att uppdraget kan anses slutrapporterat.

Det arbete som pågår gällande utveckling av en medlemskommunikationstjänst är en insats som kyrkomötet fastställde 2021 inom ramen för kyrkostyrelsens färdplan för administrativ samverkan och digitalisering. Insatsen utgör område åtta i den beslutade färdplanen. Kommunikationstjänsten skulle vara något som både förenklar medlemmens kontakt med församlingen samt arbetet för de församlingstvårdande medarbetarna och administrativ personal. Ett stöd som skulle hjälpa stift och församlingar i arbetet med att följa medlemmen genom livet. Hit kan höra inbjudan till dop, konfirmation och kontakt med nyinflyttade samt församlingens tillgänglighet. I färdplanen framgår avsaknaden av systemstöd och att tjänsten skulle kunna åtgärda de brister gällande systemstöd och arbetssätt för medlemsvård som kyrkomötet tidigare uppmärksammat. I den undersökning som genomfördes före utarbetandet av färdplanen uttryckte 83 procent av församlingar och pastorat att det är viktigt med stöd i hanteringen av sina medlemmar. I färdplanen framgår därför att kyrkostyrelsen ska ta fram stöd för medlemskommunikation som kan användas av de församlingar och pastorat som så önskar och att arbetet stöds av ett gemensamt medlemsvårdssystem.

Under 2024 tecknades ett avtal med en leverantör för ett redan utvecklat systemstöd, som enbart behövde anpassas efter Svenska kyrkans specifika behov, såsom självservicetjänster för tillhöriga i Svenska kyrkan samt funktioner som gör det möjligt att följa medlemmen genom livet. Under hösten 2024 samlades tre referensgrupper med administratörer, kommunikatörer och präster för att utveckla de funktioner som ska finnas på plattformen och en version av plattformen utarbetades i nära samverkan med referensgrupperna. Den har efterhand anpassats och utvecklats. Systemet kommer att testas vidare i stift och församlingar i demoversion under hösten 2025.

Det system som hittills utarbetats innehåller följande funktionalitet för den tillhörige:

- Inloggning via webb med plattform för grundinformation församlingstillhörighet och ärendeprocesser.
- Digitalt ärendeflöde via inloggning i portal.
- Självservicejänster med bokning och hantering av kyrkliga handlingar samt anmälning till och hantering av grupper och verksamheter.
- Anmälan till olika former av medlemsutskick via sms eller e-post.

Den version som utarbetats innehåller följande funktionalitet för församlingar:

- Systemstöd för hantering av bokningar och resurser.
- Ärendehantering.
- Manuella och automatiserade utskick.
- Nyhetsbrev och kampanjer.

Från och med hösten 2025 påbörjas arbetet med demonstration av systemet, prissättningsmodell, anslutningsplan och förvaltningsplan. Det behövs kunskap om de delar och de befintliga kostnader som församlingar och pastorat har idag och som systemstödet kan ersätta. Vidare undersöks vilka system som kan ersättas på den nationella nivån och som nu förvaltas av kyrkokansliet.

Beroende på omfattningen av systemstödet kan förvaltningsorganisationen komma att se olika ut. Därför utarbetas alternativ gällande förvaltning för att göra jämförelser.

Ett omfattande arbete gällande GDPR och informationssäkerhet har redan skett. Ytterligare klargörande kan komma att behövas för att säkerställa att personuppgifter hanteras på ett tryggt och korrekt sätt.

Det pågår ett analysarbete om församlingar och pastorats förmåga gällande digital tillgänglighet. Den bild som framträder ger att det finns en stor variation i digital mognad bland Svenska kyrkans församlingar. Cirka en fjärdedel av församlingarna har idag ett digitalt stöd gällande bokning av kyrkliga handlingar och ungefär hälften av alla församlingar och pastorat saknar möjlighet till annan kontakt än via telefon under en begränsad öppettid eller via e-post. Ytterligare underlag gällande behov och tillgänglighet med den tillhörige i fokus kommer tas fram.

En konsekvensanalys genomförs för att avgöra vilka konsekvenser som olika vägar kan få. Under framtagande av utredningar, analyser och underlag kommer ingen ytterligare teknisk utveckling av tjänsten att ske. Dock gör den version som finns idag det möjligt att både visa och testa systemets funktionalitet.

Ekonomiutskottet uttryckte i sina överväganden i E 2024:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2025–2027, att det finns delade meningar i utskottet om hur det medlemsutvecklingsprojektet kyrkomötet initierat har utvecklats och efterlyste mera information och analys. Utskottet ansåg att en djupare utvärdering från projektet är nödvändigt innan nästa steg tas. Likaså menade utskottet att det behövs en tydlig bild över vilka kostnader som denna tjänst i utbyggd form genererar. Utskottet var både positivt och avvaktande inför hur medlemsutvecklingsprojektet utvecklats, men såg vikten av tillgänglighet och möjligheten att möta och kommunicera med människor på olika sätt och vara tillgänglig på nätet för bokning av exempelvis dop.

Nytt samarbetsavtal med Svenska Kyrkans Unga

Svenska Kyrkans Unga är Svenska kyrkans barn- och ungdomsorganisation. Svenska Kyrkans Unga är en demokratisk rörelse av barn och ungdomar i Svenska kyrkan som med Kristus i centrum och dopet som grund vill verka i hela Guds skapelse och vara

en gemenskap i församlingarna där de får växa i tro och ansvar. Grunden för samarbetet mellan Svenska kyrkan och Svenska Kyrkans Unga finns i det gemensamma engagemanget att stärka och ta tillvara barns och ungas delaktighet i Svenska kyrkan och stödja församlingarnas utveckling.

För närvarande finns inget gällande övergripande avtal mellan Trossamfundet Svenska kyrkan och Svenska Kyrkans Unga, men ungdomsorganisationen får ett årligt anslag från kyrkostyrelsen. År 2025 utgör det 1 325 000 svenska kronor.

Under våren 2025 har dock ett samarbetsavtal avseende perioden 1 januari 2026 till och med den 31 december 2028 utarbetats på kyrkokansliet i samarbete med Svenska Kyrkans Unga. Det föreslagna samarbetsavtalet lyfter ett antal områden i relation till Svenska Kyrkans Unga, bl.a. de konkreta formerna för samarbetet, respektive parts åtaganden samt de gemensamma åtagandena. Enligt plan ska kyrkostyrelsen fatta beslut om detta avtal vid sitt sammanträde den 29 september.

Under avtalsperioden föreslås det ekonomiska anslaget höjas i etapper. Utöver det årliga anslaget har Svenska Kyrkans Unga möjlighet att ansöka om rikskollekter, vilket sker i särskilt reglerad ordning. Den nationella nivån i Svenska kyrkan och Svenska Kyrkans Unga har sedan tidigare ingått, och kan även framöver ingå andra avtal om specifika tjänster och samarbeten under avtalsperioden. Exempel på avtal som finns nu är avtal inom den internationella engagemangsverksamheten i Sverige. Sedan hösten 2023 ryms även deras förbundskansli i kyrkokansliets lokaler i Uppsala med rabatterad hyra.

Det föreligger således ett förslag på ökat ekonomiskt övergripande bidrag från och med nästa år, som kyrkostyrelsen vid tidpunkten för årets kyrkomöte kan ha fattat beslut om. Förslaget relaterar inte till prisbasbeloppet utan till en stegvis höjning på tre år och anslaget ska enligt avtalstexten omförhandlas varje gång som avtalet förnyas, med andra ord nästa gång inför år 2029 då nästkommande avtalsperiod startar.

Utskottets överväganden

Verksamhetens inriktning

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån.

Utskottet delar kyrkostyrelsens bild att det är hög tid för omställning och samverkan i Svenska kyrkan. Inledningsvis vill ekonomiutskottet betona några insatser av särskild betydelse och som utskottet uppskattar att kyrkostyrelsen prioriterar. Det är färdplanen för klimatet, Act Svenska kyrkans arbete, civil beredskap och säkerhetsarbetet, åtagandena till det samiska folket samt det analysarbete som kontinuerligt genomförs till stöd för stift, församlingar och pastorats verksamhetsplanering. Utskottet anser att den klimatsatsning som görs i Svenska kyrkan måste få en fortsättning och konstaterar att om vi tar hållbarhetsfrågorna på allvar måste detta få kosta och få ta plats i ekonomiska prioriteringar. Utskottet delar bedömningen som görs av förvaltarens utskottet och De Ungas Kyrkomöte att arbetet med en klimatneutral kyrka kommer att behöva drivas vidare även efter att färdplanens tredje etapp avslutats.

Utskottet delar kyrkostyrelsens uppfattning om vikten av stiftssamverkan, liksom övrig samverkan inom Svenska kyrkan samt samverkan med andra aktörer. Frågan om samverkan kommer att bli allt viktigare med tiden, av både kvalitetsskäl och av ekonomiska skäl. Det är nödvändigt att hushålla med Svenska kyrkans gemensamma resurser och att kroka arm så att medlemmarnas avgifter används väl.

Flera av utskottets ledamöter deltog i De Ungas Kyrkomöte och inspirerades av de samtal som fördes där. De unga lyfte flera angelägna frågor, bland annat hur kyrkostyrelsens kommunikationssatsningar har bidragit till att öka, inte minst unga vuxnas nyfikenhet för kristen tro och för Svenska kyrkan. Man nämner särskilt den närvaro och synlighet som den nationella nivån bidragit till på sociala medier som viktig. Man menar att Svenska kyrkans tillgänglighet är angelägen på digitala plattformar men påpekar att de unga inte nödvändigtvis föredrar digital kommunikation, utan även personliga möten är fortsatt önskvärda. De Ungas Kyrkomöte ser positivt på kyrkostyrelsens vilja att erbjuda professionellt kommunikationsstöd som komplement till lokala resurser. Det är också viktigt att stärka lokala medarbetare, anställda och ideellt engagerade, till att kommunicera och samverka.

Utskottet beskriver sina ställningstaganden gentemot medlemsutvecklingsprojektet längre ned i betänkandet och uppskattar att kyrkostyrelsen ger sig tid att undersöka och analysera förutsättningarna djupare. Det digitala systemstöd som planeras är en tjänst som Svenska kyrkan på sikt behöver erbjuda människor i framtiden. Utskottet ser fram emot en statusrapport till nästa års kyrkomöte gällande färdplanen för administrativ samverkan och digitalisering, inklusive medlemsutvecklingsprojektet. I de samtal som förts med kyrkostyrelsens arbetsutskott och chefstjänstepersoner har utskottet lyft vikten av att kunna följa kostnader och intäkter i arbetet med de administrativa gemensamma tjänsterna. Utskottet konstaterar att budgetramarna för medlemsutvecklingsprojektet bör justeras efter kyrkostyrelsens beslut om att analysera mera innan utvecklingsarbetet fortsätter.

Utskottet uppskattar kyrkostyrelsens effektiviseringskrav på 2,5 procent och vill betona vikten av att uppnå detta mål varje år, väl medvetna om att det tillkommer nya resurskrävande uppdrag från kyrkomötet som bidrar till svårigheten att uppnå målet. Utskottet noterar den principiella förändringen vid kyrkokansliet, att allt fler medarbetare kommer att arbeta inom ekonomiservice, i linje med kyrkomötets tidigare beslut. Det är viktigt att följa kostnadsutvecklingen i relation till hur många enheter som ansluter till de gemensamma tjänsterna.

De nya övergripande målbilder som kyrkostyrelsen ska formulera till nästa års kyrkomöte är angelägna och utskottet önskar att de blir mer uppföljningsbara än de övergripande målbilder som finns idag. Utskottet anser att de tre punkter som samhälls- och kulturutskottet lyfter i sitt yttrande bör beaktas i det kommande målarbetet. Det är arbetet med beredskap, en närvarande och synlig kyrka samt arbetet med digital tillgänglighet.

I övrigt ser utskottet fram emot att ta del av demokratiutredningens slutsatser i november nästa år och menar liksom De Ungas Kyrkomöte att utredningen bör involvera även andra aktörer än nomineringsgrupperna, exempelvis Svenska Kyrkans Unga.

Som utskott med särskild inriktning på ekonomi är det glädjande att se att kyrkostyrelsens placeringar av det gemensamma kapitalet i december 2024 ligger i nivå med det som är kyrkomötets mål.

Slutligen vill utskottet att kyrkostyrelsen fortsätter att verka för församlingar och pastorats fortsatta engagemang för internationell mission och diakoni genom Act Svenska kyrkan. Utskottet önskar att kyrkostyrelsen reflekterar kring vilka andra sätt kyrkostyrelsen kan bidra till att säkra finansieringen för Act Svenska kyrkan samt om lämpligheten av att kommunicera eventuella budgetreserver för ändamålet i kommande skrivelser. Utskottet ställer sig bakom önskemålet från De Ungas Kyrkomöte, precis som ekumenikutskottet gör, om större fokus i kommande verksamhetsplanering på målsättningar som framhäver församlingens roll och att engagera volontärer i att sprida kunskap kring och öka givarviljan för Act Svenska kyrkans arbete.

Nettokostnadsram för 2026

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att fastställa nettokostnadsram för 2026 till 1 285 miljoner kronor.

Utskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens förslag.

Nettoplaneringsram för 2027

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att medge nettoplaneringsram för 2027 till 1 233 miljoner kronor.

Utskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens förslag.

Nettoplaneringsram för 2028

Utskottets förslag: Kyrkostyrelsen beslutar att medge nettoplaneringsram för 2028 till 1 196 miljoner kronor.

Utskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens förslag.

Act Svenska kyrkan

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att medge kyrkostyrelsen att överskrida beslutade nettokostnadsramar för att vid behov säkra finansieringen för Act Svenska kyrkan.

Eftersom kyrkostyrelsen är beredd att vid behov säkra finansieringen för Act Svenska kyrkan, så att partnerorganisationer och människor i utsatta situationer i världen i möjligaste mån inte drabbas, föreslår utskottet att kyrkomötet beslutar att medge kyrkostyrelsen att överskrida beslutade nettokostnadsramar.

Motion 2025:2 Effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:2.

Mot bakgrund av att kyrkostyrelsen på eget initiativ redan har ett årligt effektiviseringskrav i sin planering av verksamhet och ekonomi på 2,5 procent sedan några år tillbaka föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motionen. Kyrkostyrelsen har med andra ord en högre ambition i sin effektivisering än de krav som motionärerna föreslagit. Under utskottets behandling uttrycktes från motionärernas håll tacksamhet över detta faktum.

Motion 2025:25 Verkt yg för extern finansiering av församlingar

E 2025:1

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:25.

Eftersom det redan finns flera aktörer som ger kostnadsfritt stöd för extern finansiering ser inte utskottet behov av att Svenska kyrkans nationella nivå bygger upp någon egen funktion eller utvecklar särskilda verktyg för detta. Det är en resurskrävande insats, inte minst för att hålla de olika uppgifterna om villkor uppdaterade för alla bidragsgivare.

Ett stöd för detta arbete i församlingar och pastorat ligger närmast på stiftsnivån, inom ramen för stiftens främjandearbete, vilket med fördel kan genomföras i stiftsamverkan.

Av dessa anledningar föreslår utskottet att avslå motion 2025:25.

Motion 2025:70 Mandatst dets storlek

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:70.

Utskottet vill inledningsvis betona att det är positivt att ifrågasätta storleken på ett ekonomiskt bidrag, så som motionären g r. I utskottets behandling av motionen prövades också behovsfr gan noga, trots att utskottet i grunden ser det ekonomiska stödet till Svenska kyrkans demokratiska arbete som mycket angeläget.

Utskottet konstaterar att skillnaderna vad gäller förutsättningar är stora mellan nomineringsgrupperna och att behovet av ekonomiskt stöd därmed också ser olika ut. Men oavsett grupp finns kontinuerligt stora utbildningsbehov, inte minst i början av varje mandatperiod. Därför anser utskottet att storleken på mandatsst det b r kvarstå. Minst lika viktigt som utbildningsinsatser,  r resurser för kommunikation.

Slutligen konstaterar utskottet att det inte finns någon tydlig indikation på minskade valsedelsdistributionskostnader hos nomineringsgrupperna, då gruppernas insatser främst handlat om tid och kraft från ideellt engagerade.

Av dessa anledningar föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motionen.

Motion 2025:72 Medlemsutvecklingsprojektet

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2025:72, punkt 1 samt avslå motion 2025:72, punkt 2.

Uti från den digitalisering som pågår i resten av samhället kan inte Svenska kyrkan bortse från att många människor finner det naturligt att ta sin första kontakt med Svenska kyrkan digitalt. En nyligen genomförd undersökning som kyrkostyrelsen låtit göra bekräftar också att det finns en stor förväntan från allmänheten och Svenska kyrkans tillhöriga om digitala kontaktvägar.

Det så kallade medlemsutvecklingsprojektet ingår i den långsiktiga färdplan för administrativ samverkan och digitalisering som kyrkomötet tidigare beslutat om och arbetet ska vara slutfört  r 2030. Det systemstöd som nu utvecklas är en möjlighet både för de människor som saknar naturliga eller personliga ingångar till kyrkans verksamhet, men det  r även en möjlighet för oss med större eller mindre förtrogenhet med Svenska kyrkan. Det finns fördelar att kunna kommunicera med församlingen på flera sätt och de olika sätten kompletterar varandra. Utskottet  r därför i grunden

positiv till utvecklingen av ett systemstöd för församlingar och pastorat och ser detta som en strategisk framtidsfråga.

Med detta sagt ser utskottet stora utmaningar i det systemstöd som planeras. Under motionsbehandlingen diskuterade utskottet förutsättningarna tillsammans med kyrkostyrelsens arbetsutskott och chefstjänstepersoner på kyrkokansliet. I behandlingen har frågor om bland annat informationssäkerhet och implementering diskuterats och utskottet välkomnar att kyrkostyrelsen nu har gjort en så kallad ”halvhalt” under en tid i det pågående utvecklingsarbetet, eftersom ytterligare bearbetning och analys av projektet krävs och flera frågetecken behöver få sina svar. Kyrkostyrelsen kommer att ta del av utredningar och rapporter under senhösten så att en vägledande diskussion ska kunna föras om projektets vidare utveckling.

I samtal med kyrkostyrelsen har det även blivit tydligt att både utskottet och kyrkostyrelsen ser att många församlingar och pastorat inte är redo att ansluta till detta systemstöd, eftersom flera andra stora administrativa förändringsprojekt pågår lokalt efter initiativ från kyrkostyrelsen. För att skapa så goda förutsättningar som möjligt för församlingar och pastorat att ansluta till systemet bör därför tidsplanen justeras. Frågan om anslutningsgrad till tjänsten måste tas på allvar då detta påverkar kostnaderna.

Utskottet vill betona, precis som kyrkostyrelsen gör, att om det skulle finnas brister i informationssäkerheten när systemstödet driftsätts kan Svenska kyrkan riskera både sin trovärdighet och sitt anseende. Likaså kan relationen mellan den nationella nivån och övriga nivåer i Svenska kyrkan komma att bli lidande. Den skada som läckta personuppgifter kan innebära för enskilda människor är förstas det som oroar utskottet och kyrkostyrelsen mest. I hanteringen av personuppgifter måste alla risker minimeras.

Utskottet förespråkar likt motionären att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med en detaljerad redogörelse av systemstödet med bedömning av kostnader på kort och lång sikt, både för den nationella nivån och för de församlingar och pastorat som deltar.

Utskottet önskar dock att ett fortsatt utvecklingsarbete blir möjligt, om än avaktande under den tid ytterligare undersökningar och djupare analys pågår. Utskottet föreslår att de erfarenheter som finns inom området i andra trossamfund i Europa tas tillvara, däribland de insikter som gjorts i Norska kyrkans biståndsverksamhet.

Utifrån resonemanget ovan föreslår utskottet att kyrkomötet bifaller motion 2025:72, punkt 1 och avslår motion 2025:72, punkt 2.

Motion 2025:77 Bidrag till Svenska Kyrkans Unga

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att motion 2025:77 ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Utskottet vill betona vikten av att Trossamfundet Svenska kyrkan har ett samarbetsavtal med sin barn- och ungdomsrörelse, Svenska Kyrkans Unga. Det är glädjande att parterna nu utarbetat och kommit överens om ett sådant (om än inte i dagsläget underskrivet). Svenska Kyrkans Unga bedriver en angelägen verksamhet som berikar både barn och unga och Svenska kyrkan i stort. Den delaktighet i kyrkomötet som etablerats genom De Ungas Kyrkomöte är ett exempel på ungdomsrörelsens betydelse.

Utskottet har under behandlingen av motion 2025:77 fått en muntlig genomgång av det tre-åriga avtal som är avsett att gälla från och med den 1 januari 2026 till och med den 31 december 2028. Utskottet anser att avtalet rymmer angelägna områden

såsom former för samarbetet, parternas gemensamma åtaganden och parternas åtaganden var för sig. De uppföljningsmöten som nämns i avtalet är särskilt angelägna för att upprätthålla och utveckla samarbetet. I avtalet framgår bland annat att Svenska kyrkans generalsekreterare ska möta Svenska Kyrkans Ungas ordförande regelbundet, något som redan skett under många år. Redan nu sker också ett årligt samråd mellan kyrkostyrelsen och Svenska Kyrkans Unga, men som nu genom avtalet blir reglerat.

Gällande ekonomiskt bidrag kommer anslaget till Svenska Kyrkans Unga att höjas i etapper under avtalsperioden. Anslaget som Svenska Kyrkans Unga får 2025 utgör 1 325 000 kronor och enligt avtalet höjs anslaget 2026 med 250 000 kronor till 1 575 000 kronor. År 2027 höjs anslaget på liknande sätt till 1 825 000 kronor. Från och med år 2028 har parterna kommit överens om att anslaget ska vara 1 825 000 kronor årligen. Avtalet omförhandlas inför nästa avtalsperiod.

Eftersom parterna redan har kommit överens om nivåer för det ekonomiska bidraget under de närmaste åren är det utskottets uppfattning att kyrkomötet inte bör detaljstyra genom att besluta om en viss summa eller ett visst prisbasbelopp. Utskottet betonar att det även finns andra sätt att stödja Svenska Kyrkans Unga på, både lokalt, regionalt och nationellt. Några saker som nämns i avtalet är tillhandahållandet av juridisk expertis samt stöd i teologiska och interreligiösa frågor.

Utskottet anser att ingen ytterligare åtgärd behövs och föreslår därför att motionen ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Uppsala den 3 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojidkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Magnus Ek, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Leif Aruhn-Solén, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig till förmån för motion 2025:25

Fredrik Ottesen

Reservation 2

Vi reserverar oss till förmån för motion 2025:77.

Även vi glädjer oss med utskottets majoritet i de positiva steg som tagits i att stärka stödet för Svenska Kyrkans Ungas verksamhet och organisation. Vi menar dock att det motionen föreslår är ett långsiktigt löfte om en lägsta nivå för stödet till det som Kyrkomötet 2019 konstaterade är Svenska kyrkans barn- och ungdomsorganisation.

E 2025:1

Motionens viktigaste intention är, menar vi, i sak inte att höja bidraget i kontanta medel utan att fastslå att Svenska Kyrkans Unga inte bara för en avtalsperiod i taget ska stötta utan att det är ett långsiktigt löfte och åtagande tills vidare. I ljuset av denna aspekt menar vi att det vore en såväl nödvändig som önskvärd åtgärd att bifalla motionens förslag.

Victor Backström, Jenny Nilsson, Marie Wojidkow

Särskild mening

Jag ansluter mig till förman för reservanterna för motion 2025:77.

Jan-Hugo Nihlén

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets yttrande 2025:1y

Verksamhet och ekonomi

Till ekonomiutskottet

Ekumenikutskottets yttrande över KsSkr 2025:1 Verksamhet och ekonomi i Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028.

Ekumenikutskottet uppskattar att skrivelsen väl tecknar det svåra läge som Act Svenska kyrkan befinner sig i när biståndsmedel reduceras runt om i världen och allt mindre resurser därmed finns tillgängliga utan att behoven på något sätt krymper. Utskottet uppfattar att större engagemang torde innebära högre givande och uppskattar därmed den process som pågår för att föra Act Svenska kyrkans arbete ännu närmare stift och församlingar: vi uppfattar den inte bara som principiellt välkommen utan också som ekonomiskt behövlig.

Utskottet vill påminna om att församlingarnas grundläggande uppgift, att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission inte gör halt vid församlingsgränsen: ”Församlingen får lämna bidrag till internationell diakoni och mission” (kyrkoordningen 2 kap. 1 §). Utskottet vill uppmuntra till såväl fler församlingar/pastorat och stift med procentmål i budget som fler församlings- och stiftskollekter till Act Svenska kyrkan.

Utskottet ställer sig bakom önskemålet från De Ungas Kyrkomöte om större fokus i skrivelsen på ”målsättningar som framhäver församlingens roll och att engagera volontärer i att sprida kunskap kring och öka givarviljan för Act Svenska kyrkans arbete.”

Utskottet bedömer den nettokostnad som budgeteras för internationell diakoni och mission, 40 miljoner kronor per år under perioden, som behövlig med tanke på de förutsättningar som råder och tillstyrker nivån. Utskottet tillstyrker även med enfaset punkt 5 i skrivelsens förslag till kyrkomötesbeslut om att vid behov överskrida nettokostnadsramen.

Uppsala den 1 oktober 2025

På ekumenikutskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

Magnus Evertsson, sekreterare

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Klas Corbelius, Ulla Löfven, Peter Weiderud, Edvina Palmcrantz, Sofie Halvarsson, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Persson och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Lars G Linder, Yvonne Stålnacke, Catharina Erdtman, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén Åkerfeldt, Jonatan Glader, Johan Hjertén, Per Hanö, Ellen Skånberg, Birgitta Axelsson Edström och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Förvaltareutskottets yttrande 2025:1y

**Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans
nationella nivå 2026–2028**

Till Ekonomiutskottet

Förvaltareutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026-2028.

Förvaltareutskottet välkomnar det fortsatta arbetet med och engagemanget för Svenska kyrkans färdplan för klimatet som redovisas i skrivelsen. Utskottet delar bedömningen som görs av De Ungas Kyrkomöte att arbetet med en klimatneutral kyrka kommer att behöva drivas vidare även efter att färdplanens tredje etapp avslutas. Denna insikt bör påverka även planeringen av den sista etappen. När det gäller den här typen av omfattande och långsiktiga frågor konstaterar utskottet att det är nödvändigt att beakta de ungas oro och farhågor. Utskottet har inget att invända mot skrivelsens verksamhetsinriktning och budget.

Uppsala den 1 oktober 2025

På förvaltareutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

David Axelson-Fisk, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Tomas Jansson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Helena Inghammar, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mikael Sjölund, Niklas Lindberg, Roland Hedlund, Anders Brunnstedt, Håkan Nilsson, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Anders Bromée, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Jan-Ove Lipponen, Lisa Wallenstein, Marie Buhr.

Biskoparna Mikael Mogren och Ulrika Fritzson har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets yttrande 2025:1y

**Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans
nationella nivå 2026–2028**

Till ekonomiutskottet

Gudstjänstutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:1 *Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028*.

Gudstjänstutskottet vill betona vikten av att det i avsnitten om AI även omnämns vilka implikationer användandet av AI kan få för församlingarnas gudstjänstliv. Utskottet är även mån om att gudstjänstdimensionen lyfts i de avsnitt som rör kyrkomusikerutbildningen. Att verka för en god rekrytering och en hög kompetens av kyrkomusiker får tydliga konsekvenser för gudstjänsten.

I fråga om de avsnitt i skrivelsen som rör skogen vill utskottet framhålla det historiska perspektivet i att kyrkan handhar skog, för att genom prästlönetillgångarna, kunna utföra sin grundläggande uppgift, såsom att fira gudstjänst.

Uppsala den 1 oktober 2025

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Eriksson, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Lisa Tegby, Anders Roos, Mattias Lundberg, Torvald Johansson, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Kristina Hyse och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Knapp Anna Eriksson, Johanna Andersson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Christoffer Wallin, Anne Sörman, Jan Friheden, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets yttrande 2025:1y

Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028

Till ekonomiutskottet

Samhälls- och kulturutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028. Yttrandet är avgränsat till förslag som avser för sakutskottet relevanta delar.

Omvärldsanalysen

Utskottet vill framföra ett tack för en angelägen omvärldsanalys i en orolig tid där hoppets evangelium i ord och handling verkligen behöver ha en central plats.

Utskottet delar bilden av att det är hög tid för omställning och samverkan. Det säkerhetspolitiska läget och klimatförändringarnas konsekvenser ställer stora och nya krav på Svenska kyrkans förmåga att ställa om och prioritera för att möta människors behov. En del av den förmågan är arbetet med att renodla uppgifterna mellan kyrkans olika nivåer och ge församlingarna så stor kraft som möjligt för att fullgöra sitt arbete.

Det är av vikt att ha ett långsiktigt återhållsamt arbete med Svenska kyrkans ekonomi på grund av de utmaningar som kyrkan befinner sig i. På grund av de försämrade ekonomiska förutsättningarna kommer personalen på kyrkokansliet i Uppsala att minska ytterligare. En omställningsprocess på kyrkokansliet beräknas vara slutförd i juni 2026. Det ställer i sin tur krav på att kyrkomötet är återhållsamt när det gäller nya uppdrag. Den ekonomiska verkligheten är också krävande för församlingarna där den kyrkoantikvariska ersättningen, KAE, inte är tillräcklig för att möta de krav som finns i det kulturvårdande uppdraget.

Utskottet vill särskilt lyfta fram skrivelsens avsnitt om att det finns en samhällsutmaning med fördjupade klyftor och en ökad segregation där Svenska kyrkans diakoni kan komma att få allt större betydelse i välfärden. Förmågan att vara en profetisk röst i det offentliga samtalet för en hållbar samhällsutveckling är en viktig del av hoppets evangelium.

Den profetiska rösten behöver ges ett fortsatt utrymme och utskottet vill särskilt lyfta redogörelsen för kyrkomötets beslut 2024 om kyrkans roll i det offentliga rummet. Med det beslutet sattes riktningen för Svenska kyrkan som en aktiv aktör i samhället. Kyrkan är också efterfrågad som samhällsaktör i Sverige såväl som i internationell mission och diakoni. Att vara en del av samhället och att bry sig om sin nästa är en del av kyrkans väsen och genom detta stärker Svenska kyrkan sin relevans. Utskottet ser fram emot en tydlig redogörelse i kommande årsredovisning av vad som har skett med anledning av kyrkomötets beslut om kyrkans roll i det offentliga rummet.

Även om förtroendet för Svenska kyrkan stiger och fler blir medlemmar behöver kunskapen om vad Svenska kyrkan är och gör stärkas. Antalet konfirmander stiger generellt, men inte inom alla delar av samhället. Det finns glapp i attityden till konfirmation, liksom i förtroendet för Svenska kyrkan, mellan ungdomar från hem med olika hög utbildningsnivå.

Ett ökat förtroende för kyrkan i hela samhället motverkar desinformation, men öppnar också för den som vill söka tjänst i kyrkan, för den som vill bli förtroendevald och för ett ideellt engagemang i det diakonala arbetet och i gudstjänstlivet.

Med anledning av motion 2025:83 Mall till policy om artificiell intelligens, har utskottet fördjupat sina kunskaper om AI. Utskottet vill därför särskilt lyfta fram De Ungas Kyrkomötes tillägg till skrivelsen om AI. De ställer sig positiva till att policy och riktlinjer redan har tagits fram, men lyfter också i sitt svar att ”den stora klimatpåverkan som AI-tjänster har, i och med datahallars omfattande resursanvändning, måste också belysas och problematiseras”.

Målbilderna

Utskottet ser fram emot det fortsatta arbetet med målbilderna för 2040 och vill understryka vikten av att de bygger på ett såväl andligt och existentiellt som ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv. Utskottet vill särskilt lyfta tre områden angående de befintliga målen:

- ♦ **Arbetet med beredskap:** Svenska kyrkan måste även under svåra omständigheter kunna samlas och bidra med hopp, gudstjänst, bön, själavård och diakoni.
- ♦ **En närvarande synlig kyrka:** Det är viktigt att arbetet med en komplementär gemensam kommunikation fortsatt gör att kyrkan når människor utanför sin filterbubbla och att de får ett stärkt förtroende för Svenska kyrkan. Det gäller oavsett relation till kyrkan, ålder, ekonomi och utbildningsnivå.
- ♦ **Arbetet med digital tillgänglighet:** Det digitala utanförskapet kan omfatta både unga och äldre. Undersökningen ”Svenskarna och internet 2025” visar att även unga låter bli att söka läkare när det digitala systemet är för krångligt på grund av att organisationen är svår att förstå.

Utskottet vill avslutningsvis understryka att det digitala arbetet möjliggör kontakt med flera människor, men det kan inte ersätta människors behov av fysiska möten i församlingarna, med värme, tillit och hopp.

Uppsala den 1 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Anton Härder, ordförande

Magdalena Widmark, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Jenny Delén, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Sven Ingvar Holmgren, Per Carlberg, Lina Ahl, Paavo Ruokojärvi.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:2**

**Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå
2024**

Sammanfattning

I betänkandet behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2024:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024. Kyrkostyrelsen föreslår att kyrkomötet beslutar att fastställa årsredovisningens resultat- och balansräkning samt att kyrkomötet beviljar kyrkostyrelsen ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024. Revisorerna tillstyrker att kyrkomötet fastställer resultat- och balansräkning samt att kyrkomötet beviljar kyrkostyrelsen ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024.

Betänkandet behandlar även motion 2025:116 Höjd kyrkoantikvarisk ersättning. Utskottet konstaterar att denna fråga alltid är aktuell och att kyrkostyrelsen aktivt arbetar med frågan om en höjning av den kyrkoantikvariska ersättningen.

Ekonomiutskottet föreslår att kyrkomötet fastställer årsredovisningens resultat- och balansräkning samt beviljar kyrkostyrelsen ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024. Utskottet föreslår därutöver att motion 2025:116 avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa årsredovisningens resultat- och balansräkning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024,
2. bevilja kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024,
3. avslå motion 2025:116.

Skrivelsens förslag

**Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:2 Årsredovisning för
Svenska kyrkans nationella nivå 2024**

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa årsredovisningens resultat- och balansräkning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024,
2. bevilja kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024.

Motionens förslag

Motion 2025:116 av Anders Skogberg, Höjd kyrkoantikvarisk ersättning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att aktivt försöka förmå staten att ytterligare öka den årliga kyrkoantikvariska ersättningen.

Bakgrund

Skrivelsen

Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024

Kyrkostyrelsens skrivelse består av *Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024*. Skrivelsen består av ett dokument där den formella finansiella rapporten Årsredovisning ingår. Hållbarhetsredovisningen är integrerad i årsredovisningen, dels i förvaltningsberättelsen, dels som noter till förvaltningsberättelsen.

Årsredovisningen inleds med två avsnitt där ärkebiskop och generalsekreterare kortfattat redogör för de viktigaste händelserna under det gångna året utifrån deras respektive ansvarsområden. I avsnitt 1 *Inledning* redogörs för den nationella nivåns uppdrag, kyrkostyrelsens uppdrag och kyrkokansliets organisation, de omvärldsfaktorer som kyrkostyrelsen har som utgångspunkt att ta särskild hänsyn till samt en sammanfattning av den nationella nivåns bidrag till ett hållbart samhälle.

Avsnitt 2 *Verksamhetsuppföljning* innehåller en verksamhetsuppföljning utifrån några av de händelser som påverkat verksamheten under året samt en uppföljning utifrån de av kyrkomötet fastställda målbilderna. Här nämns bland annat Rysslands anfallskrig mot Ukraina som påverkar både säkerhetssituationen och beredskapsarbetet samt den pågående konflikten mellan Israel och Hamas. Här nämns också Act Svenska kyrkan som förmedlare av humanitärt bistånd. Den positiva utvecklingen avseende förtroendet för Svenska kyrkan och kyrkans ökade anseende lyfts särskilt fram där de gemensamma kommunikationssatsningarna bidragit till en mer positiv bild. Arbetet med att kontinuerligt utveckla samverkan för att bidra till ett långsiktigt hållbart kyrkoliv beskrivs också och beskrivs i relation till de av kyrkomötet fastställda målbilderna.

I avsnitt 3 *Ekonomi* ges en sammanfattning på övergripande nivå över den ekonomiska ställningen och det ekonomiska utfallet jämfört med fastställd kostnadsram. Här framgår att årets resultat uppgick till 943 miljoner kronor vilket var 719 miljoner kronor högre än budgeterat. Detta beror i huvudsak på att kapitalförvaltningens tillgångar redovisas till verkligt värde vilket påverkar resultatet från kapitalförvaltningen som kom att uppgå till 1 172 miljoner kronor mot ett budgeterat överskott om 560 miljoner kronor. De totala kostnaderna är dock 95 miljoner lägre än den av kyrkomötet fastställda kostnadsramen vilket förklaras av lägre lämnade bidrag till den internationella verksamheten, att husbyggnadsprojektet i Jerusalem inte genomfördes som planerat samt att andra budgeterade poster inte fullt ut utnyttjats.

Verksamhetens resultat uppgick till -303 miljoner kronor mot budgeterat -163 miljoner kronor, en skillnad på 140 miljoner kronor. Skillnaden i nettokostnader är dock lägre, -26 miljoner kronor vilket bland annat förklaras med högre intäkter från präst-lönetillgångarna.

I avsnittet redovisas även utfall per uppdrag och sammanfattningar kring resultatet för kyrkostyrelsens internationella råd samt kyrkostyrelsens råd för Svenska kyrkan i utlandet.

Avsnitt 4 och framåt (sidorna 46–95) innehåller den formella årsredovisningen. Denna inleds med *Förvaltningsberättelse* som lämnar information om styrning och ledning, legal struktur med mera. Här redovisas även ett urval väsentliga händelser under året, totala intäkter och kostnader, en beskrivning av det finansiella kapitalet och dess utveckling, vissa hållbarhetsupplysningar samt uppgifter om förväntad framtida utveckling samt risker och osäkerhetsfaktorer för nationell nivå och slutligen utfall för den nationella nivån eget kapital i relation till av kyrkomötet fastställt mål på storleken på det egna kapitalet.

Det urval av väsentliga händelser som lyfts fram är cyberangreppet 2023 som påverkade verksamheten även inledningsvis under 2024, Tillträdet av ny general-sekreterare samt, även för 2024, ett större bidrag från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällefrågor (MUCF). I ett eget avsnitt redogörs för ekonomiskt utfall och effekter för Act Svenska kyrkan.

Det fria egna kapitalet uppgick vid räkenskapsårets slut till 11 960 miljoner kronor. Målvärdet för det egna kapitalet ska, enligt kyrkomötets beslut, uppgå till 10 miljarder kronor med basår 2021 och därefter årligen räknas upp med konsumentprisindex. Målskapitalet har under 2024 återhämtat sig ytterligare och överstiger nu målnivån med 61 miljoner kronor efter indexering.

Avsnitten därefter innehåller tabellen *Fem år i sammandrag* med ett antal väsentliga nyckeltal, *Resultaträkning* med jämförelse mellan 2023 och 2024, *Balansräkning* även den med jämförelse mellan 2023 och 2024, *Förändring av eget kapital* som dels specificerar förändringen av eget kapital, dels redovisar förändringen av ändamålsbestämda medel samt innehåller en specifikation av eget kapital i förhållande till målet för det egna kapitalets storlek. Därefter följer kassaflödesanalysen samt de noter som kompletterar eller specificerar poster i ovanstående avsnitt.

Avsnitt 11 *Hållbarhetsnoter* utgör noter till de lagstadgade hållbarhetsupplysningarna i förvaltningsberättelsen. Hållbarhetsnoterna beskriver kyrkostyrelsens styrning av hållbarhetsarbetet, den risk- och väsentlighetanalys som ligger till grund för prioriteringar inom området samt uppföljning, resultat och effekter av detta arbete. Av noterna framgår ett antal aspekter kring den nationella nivån hållbarhetsarbete såsom nyckeltal kring god arbetsmiljö, miljö- och klimatpåverkan, ansvarsfulla investeringar, hållbara inköp med mera.

Av *revisionsberättelsen* i årsredovisningen framgår att revisorerna har reviderat årsredovisningen med undantag för sidorna 52 samt 80–94. Revisorerna har även lämnat ett yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten på sidorna 52 samt 80–94.

Revisorernas uppfattning är att årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och att den ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av trossamfundets finansiella ställning, finansiella resultat och kassaflöde per den 31 december 2024 samt att förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Revisorerna tillstyrker att kyrkomötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen samt att kyrkomötet beviljar kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Motionen

Motion 2025:116 Höjd kyrkoantikvarisk ersättning

Kyrkomötet har tidigare under denna mandatperiod behandlat problemställningen i motion 2025:116 Höjd kyrkoantikvarisk ersättning i de snarlika motionerna 2024:39,

Höj den kyrkoantikvariska ersättningen i ekonomiutskottets betänkande 2024:2 samt motion 2023:40 Kyrkoantikvariskt stöd i ekonomiutskottets betänkande 2023:6. Motion 2024:39 behandlades genom förenklad motionsbehandling och båda motionerna föreslogs av utskottet att avslås med hänvisning till att utskottet informerats om att kyrkostyrelsen gör kontinuerliga insatser för att påverka nivån både genom direkta regeringskontakter och genom samtal med riksdagsledamöter.

Utskottet ansåg med anledning av detta att det arbete som motionären föreslog redan var initierat och pågående. Detta blev även kyrkomötets beslut.

Även vid kyrkomötet 2021 behandlades frågan i motionerna 2020:4, 2021:68 samt 2021:87. I ekonomiutskottets betänkande E 2021:4 föreslogs bifall till motion 2021:87 punkt 1 med motiveringen att utskottet delade motionärens förslag att kyrkostyrelsen behövde se över och förnya kommunikation med staten för att uppnå en ökning av kyrkoantikvarisk ersättning. Detta blev även kyrkomötets beslut. Övriga motioner och punkter avslogs eller ansågs besvarade. Vid slutrapporteringen av detta uppdrag till kyrkostyrelsen under 2022 framgick att detta skulle inlemmas i det påbörjade arbetet med kontrollstation 2024.

Genomförandet av arbetet inför och med kontrollstation 2024 rapporterades till kyrkostyrelsen i juni 2025 (se bilaga 3 i skrivelse KsSkr 2025:3 punkt 3.3). Arbetet resulterade i en positiv regeringsskrivelse vad gäller Svenska kyrkans förvaltning och kulturarvsarbete (rskr. 2023/24:109) samt i en ökning av den statliga budgeten för kyrkoantikvariska ersättning med 30 mkr till 490 mnkr från och med 2025, en första höjning sedan ersättningen instiftades inför relationsändringen år 2000. Höjningen ligger fast även för 2026 och 2027 till skillnad från andra bidrag inom kulturmiljöområdet.

Erfarenheterna av tydligare fokus på budskap och samordningen inom kyrkokansliets olika avdelningarna är viktiga lärdomar inför den fortsatta kommunikationen med staten.

Svenska kyrkans företrädare, bland annat ärkebiskopen, har därefter i artiklar samt i efterföljande möten med statliga företrädare såsom exempelvis riksdagens kulturutskott och kulturministern, signalerat att höjningen inte på långt när möter församlingarnas behov.

Det förberedande arbetet inför kontrollstation 2029 påbörjas under 2026 med en analys av utfallet av kontrollstation 2024. Arbetet ska förankras i stift och via samrådsgrupper för att därefter resultera i ett strategiskt inriktningsdokument som ska behandlas av kyrkostyrelsen inför det fortsatta arbetet.

Utskottets överväganden

Årsredovisningens innehåll

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att fastställa årsredovisningens resultat- och balansräkning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024.

Utskottet ansluter sig till kyrkostyrelsens förslag.

Utskottet har som en del av beredningen hållit överläggningar med revisorerna, generalsekreterare och ledande tjänstepersoner vid kyrkokansliet samt med kyrkostyrelsens arbetsutskott för att få särskilda frågor belysta och ökad förståelse för skrivelsen. Samtalsklimatet har varit gott och utskottet anser sig ha fått en fördjupad kunskap kring vissa specifika frågor såsom Act Svenska kyrkans finansiering, övergången till nettokostnadsramar och uppföljning av projekten kring administrativ samverkan.

Utskottet konstaterar att årsredovisningen fortsätter att utvecklas i önskad riktning men att vissa brister finns att åtgärda. Det är bland annat positivt att det framgår att det ekonomiska överskottet används för strategiska satsningar.

Kopplingen mellan budgetdokumentet och årsredovisningen med dess verksamhetsuppföljning har förbättrats men kan bli ännu tydligare, där de mål som fastställts i budgetskrivelsen också följs upp i verksamhetsuppföljningen. En annan aspekt är att den nyligen införda nettokostnadsredovisningen gör det svårare att se den faktiska kostnadsutvecklingen i verksamheten. Det råder inte transparens kring olika intäktskällor vilket gör det svårt att följa hur stor del av verksamheten som finansieras via den gemensamma avgiften, obligatoriska avgifter för de gemensamma systemen och tjänsterna samt från övriga intäkter. Utskottet förväntar sig en mer transparent redovisning i den kommande årsredovisningen efter de samtal som förts med arbetsutskottets ledamöter och ledande tjänstepersoner.

Utskottet har även hållit överläggningar med revisorerna och informerats om granskade områden utifrån den riskbedömning som årligen görs av revisionen.

Ansvarsfrihet

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bevilja kyrkostyrelsen ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024.

Utskottet ansluter sig till revisorernas förslag.

Motion 2025:116 Höjd kyrkoantikvarisk ersättning

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:116.

Utskottet konstaterar att kyrkostyrelsen målmedvetet och systematiskt arbetar med ett aktivt påverkansarbete riktat till regering, riksdag och de politiska partierna kring frågan om nivån på den kyrkoantikvariska ersättningen.

Utskottet föreslår därför avslag på motionen.

Uppsala den 3 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Cecilia Rogne, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Cecilia Rogne, ordförande Rebecca Hägg, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojidkow, Victor Backström, Magnus Ek, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Leif Aruhn-Solén, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:3**

Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden

Sammanfattning

Betänkandet behandlar kyrkostyrelsens skrivelse 2025:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden.

När det gäller återrapporteringen kring behandlingen av ärenden ser utskottet återigen problem där det ursprungliga uppdragets intentioner inte framstår som fullföljt men ärendet ändå avslutats. Gällande kyrkomötesuppdraget KmSkr 2022:3 anser utskottet i likhet med tillsyn- och uppdragsutskottet, att uppdraget inte fullföljts trots att uppdraget redovisas som avslutat.

Med anledning av ovanstående föreslår utskottet att skrivelsen med godkännande läggs till handlingarna samt att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att uppta till förnyad behandling och att verkställa kyrkomötets beslut avseende kyrkomötets skrivelse KmSkr 2022:3 med tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2022:4.

Utskottet noterar även att kyrkomötesuppdraget 2022:7 med tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2022:13 rörande Ansvarsnämndens tillsyn och prövning beträffande biskoparna delvis berör samma fråga. Uppdraget har beretts av kyrkostyrelsen tillsammans med kyrkomötesuppdraget KmSkr 2022:3 och rapporterats som avslutat.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. med godkännande lägga kyrkostyrelsens skrivelse Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden till handlingarna,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att uppta till förnyad behandling och att verkställa kyrkomötets beslut avseende kyrkomötets skrivelse KmSkr 2022:3 med tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2022:4 Obehörigförklaring av biskop.

Skrivelsens förslag

**Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:3 Redogörelse för
behandlingen av kyrkomötesärenden**

Kyrkomötet beslutar att med godkännande lägga kyrkostyrelsens skrivelse Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden till handlingarna.

Yttranden från andra utskott

Ekonomiutskottet har erbjudit samtliga utskott att yttra sig över skrivelsen och förklarat sig särskilt intresserat av de delar som behandlar respektive utskotts sakområde.

Följande yttranden har inkommit.

Ekumenikutskottet har yttrat sig i Eu 2025:2y, *bilaga 1*.

Förvaltareutskottet har yttrat sig i F 2025:2y, *bilaga 2*.

Tillsyns- och uppdragsutskottet har yttrat sig i TU 2025:1y, *bilaga 3*.

Bakgrund

Skrivelsen

Kyrkostyrelsens skrivelse består av *Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden* inklusive avsnittet *Övrig rapportering* samt fem *bilagor*.

Av redovisningen framgår att av totalt 46 skrivelser från tidigare kyrkomöten har 24 skrivelser helt avslutats under året medan 22 helt eller delvis återstår. Delar av vissa avslutade ärenden har av kyrkostyrelsen förts vidare i nya eller pågående utredningar eller på annat sätt. Några uppdrag har senarelagts med hänvisning till nödvändiga omprioriteringar i planerad verksamhet eller med hänvisning till att 2024 års kyrkomöte var ett tematiskt kyrkomöte. Av redogörelsen framgår beräknad tidpunkt för slutrapportering till kyrkomötet för de ärenden som ännu ej avslutats.

Kyrkostyrelsen betraktar en skrivelse från kyrkomötet som slutbehandlad när resultatet av vad kyrkomötet begärt finns och, i förekommande fall, lagts fram för kyrkomötet, eller när det uppdrag kyrkomötet gett är omhändertaget i ett sammanhang som i sin tur har i uppdrag att göra en redovisning. Skrivelser där kyrkomötet vill informera kyrkostyrelsen om vad utskottet anför är i normalfallet avslutade när kyrkostyrelsen tagit del av kyrkomötets synpunkter och fört dem vidare till ansvarig verksamhet på nationell nivå.

Kvarvarande skrivelser är följande:

År	Nr	Rubrik
2024	KmSkr 2024:6 med KI 2024:4	Svenska kyrkan och hbtq-frågor <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet av externa experter i samspel med Svenska kyrkans teologiska kommitté. Slutrapporteras tidigast 2027.</i>
2024	KmSkr 2024:7 med KI 2024:5	Brudöverlämning vid vigsel <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet med start våren 2025. Slutrapporteras 2026.</i>
2024	KmSkr 2024:8 med G 2024:4	En liten bok om Den stora Boken <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet med fokus på 2026 och påbörjas under hösten 2025. Slutrapporteras 2027.</i>
2024	KmSkr 2024:9 med G 2024:5	Franciskusjubileum 2026 <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet från och med hösten 202 för genomförande under hösten 2026. Slutrapporteras 2027.</i>

2024	KmSkr 2024:12 med SK 2024:3	Nationell strategi för samarbete inom folkbildning <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet i samverkan med Sensus. Arbetet påbörjas under 2025. Slutrapporteras 2027.</i>
2024	KmSkr 2024:13 med SK 2024:10	Kulturutredning <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet av extern utredare. Direktiv till utredningen tas fram under hösten 2025 och arbetet beräknas pågå under 2026 och 2027. Slutrapporteras tidigast 2028.</i>
2024	KmSkr 2024:15 med Eu 2024:7	Förverkliga religionsfrihet i ett mångreligiöst samhälle <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet. Det påbörjas hösten 2025 och beräknas fortgå under 2026. Slutrapporteras tidigast 2026.</i>
2024	KmSkr 2024:16 med Eu 2024:10	Främja interreligiöst samarbete och kontakter <i>Ärendet bereds inom kyrkokansliet. Det påbörjas under hösten 2025 och beräknas pågå under 2026. Slutrapporteras 2026.</i>
2024	KmSkr 2024:17 med E 2024:1	Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2025–2027 <i>Skrivelsen är, gällande frågan om utökat stöd till EFS, inte slutbehandlad. Ärendet bereds inom kyrkokansliet under 2025 och beräknas slutrapporteras 2026.</i>
2023	KmSkr 2023:6 med KI 2023:6	Teologistipendium och pris för diakoniuppsats <i>Handläggning sker inom ramen för en översyn under 2024 av Svenska kyrkans priser och stipendier. Beräknas slutrapporteras 2026.</i>
2023	KmSkr 2023:7 med KI 2023:9	Kyrkomusik och kompetensförsörjning <i>Beräknas slutrapporteras tidigast 2027.</i>
2023	KmSkr 2023:8 med KI 2023:10	Församlingspedagogens yrkesroll <i>Beräknas slutrapporteras tidigast 2026.</i>
2023	KmSkr 2023:16 med O 2023:3	Strukturfrågor <i>Slutrapporteras 2026.</i>
2023	KmSkr 2023:17 med O 2023:5	Valfrågor <i>Skrivelsen är delvis slutbehandlad. Kvarvarande delar beräknas slutrapporteras tidigast 2027.</i>
2023	KmSkr 2023:19 med SK 2023:1	Svenska kyrkans insatser på SiS-hem <i>Slutrapporteras tidigast 2026.</i>
2022	KmSkr 2022:13 med KI 2022:10	Jämställdheten i Svenska kyrkan <i>Beräknas slutrapporteras tidigast 2026.</i>
2022	KmSkr 2022:22 med SK 2022:2	Varumärke och kampanj <i>Beräknas slutrapporteras senast 2026.</i>

2022	KmSkr 2022:25 med Eu 2022:8	Ekumenisk dialog om nedrustning <i>Uppdraget beräknas slutrapporteras 2026.</i>
2021	KmSkr 2021:14 med Kl 2021:11	Könsidentitet och könsuttryck <i>Beräknas slutrapporteras 2026.</i>
2019	KmSkr 2019:2 med E 2019:3 samt motionerna 2019:31 1700 år sedan kyrkomötet i Nicaea och 2019:43 Finansiering av institu- tionssjälavården i förhållande till utjämnings-/bidragssystemet	Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden (<i>avslutad</i>), motion 2019:31 bereds inom ramen för KmSkr 2017:15 Ekumeniskt möte 1925 och 2025 och <i>beräknas slutrap- porteras 2026</i> . Motion 2019:43 slutrapporterades 2023.
2017	KmSkr 2017:15 med Eu 2017:3	Ekumeniskt möte 1925 och 2025 <i>Beräknas slutrapporteras 2026.</i>
2016	KmSkr 2016:9 med G 2016:7	Psalmboken <i>Tidpunkt för slutrapportering är fortsatt svårbedömd.</i>

I avsnittet *Övrig rapportering* lämnar kyrkostyrelsen en rapportering kring arbetet utifrån åtagandena till det samiska folket, information om Kyrkobyggnadsprojektet samt information om arbetet för att uppnå ökad kyrkoantikvarisk ersättning.

I bilaga 1 *Flygplatskyrkans framtid* redovisas den utredning som kyrkokansliet genomfört med anledning av kyrkomötets beslut 2023 om återremittering och förnyad behandling då kyrkomötet anslöt sig till ekonomiutskottets perspektiv att frågan inte beretts i enlighet med det ursprungliga uppdraget i motion 2018:67 (KmSkr 2023:2).

I bilaga 2 *Obehörighetsförklaring av biskop* redovisas resultatet av den utredning kring påföljderna vid obehörighetsförklaring av biskop som har sig grund i motion 2022:29 (KmSkr 2022:3).

I bilaga 3 *Sänkt valbarhetsålder i församlingsråd* redovisas hur kyrkokansliet berett kyrkomötesuppdraget sänkt valbarhetsålder i församlingsråd (KmSkr 2022:5).

I bilaga 4 *Diakonins kunskap* redovisas kyrkokansliets beredning av i fem deluppdrag kring kyrkomötets uppdrag KmSkr 2021:20.

I bilaga 5 *Nulägesrapport för psalmboksarbetet* redovisas de större insatser som gjorts inom arbete med revidering och utökning av Den svenska psalmboken (KmSkr 2016:9).

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

Kyrkomötet beslutar att

1. med godkännande lägga kyrkostyrelsens skrivelse Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden till handlingarna,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att uppta till förnyad behandling och att verkställa kyrkomötets beslut avseende kyrkomötets skrivelse KmSkr 2022:3 med samhälls- och kulturutskottets betänkande 2022:4 Obehörighetsförklaring av biskop.

Ekonomiutskottet ansluter sig till tillsyns- och uppdragsutskottet i kritiken kring att kyrkomötets uppdrag om obehörighetsförklaring av biskop redovisas som färdigbehandlat. Utskottet erfar att även biskopsmötet ser det som problematiskt att inte alla

frågor kopplade till ärendet har besvarats och fått en lösning. Med anledning av detta föreslår utskottet att uppdraget tas upp till förnyad behandling.

Utskottet konstaterar även att kyrkomötesuppdraget 2022:7 med tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2022:13 rörande Ansvarsnämndens tillsyn och prövning beträffande biskoparna delvis berör samma fråga och har av kyrkostyrelsen beretts tillsammans med kyrkomötesuppdraget KmSkr 2022:3 har rapporterats som avslutat.

Utskottet noterar att den utvärdering av strukturutredningen som påbörjats och har stort fokus på församlingsråden ska genomföras genom frågor i den så kallade Kyrkbussen. Utskottet menar att insamlandet av underlag genom en enkät riktad till ledande tjänstepersoner inte torde ge den helhetsbild som krävs för en fullödlig utvärdering utan här bör även de direkt berörda, ledamöter i församlingsråden, på något sätt komma till tals.

De bilagor som redovisas menar utskottet är ett bra sätt att få en överskådlig fördjupning kring vissa av kyrkomötesuppdragen och är ett bra sätt att kunna följa strategiska satsningar. Utskottet förväntar sig att de mer strategiskt inriktade och mångåriga uppdragen inom färdplanen för digitalisering och samverkan årligen återrapporterades på detta sätt. Därmed ges kyrkomötet möjlighet att följa uppdragen under hela genomförandeperioden och får möjlighet att bedöma inriktning och resultat. Utskottet uppskattar särskilt den bilaga som handlar om flygplatskyrkan och som utskottet efterlyst ett antal gånger. Bilagan är ett gott exempel på den transparenta genomlysning som föreslogs i ursprungsuppdraget från 2018.

I övrigt uppskattar utskottet den tydliga bedömningen av handläggningstiden. Långa handläggningstider eller att ett ärende inte kan återrapporteras till kyrkomötet på grund av andra omständigheter såsom tematiskt kyrkomöte gör redovisningen mer transparent.

Uppsala den 3 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Cecilia Rogne, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Cecilia Rogne, ordförande, Rebecca Hägg, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojidkow, Victor Backström, Magnus Ek, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Leif Aruhn-Solén, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom, och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets yttrande 2025:2y

Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden

Till ekonomiutskottet

Ekumenikutskottets yttrande över KsSkr 2025:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden.

Ekumenikutskottet noterar att ett betydande antal ärenden av intresse för utskottet ännu väntar på slutredovisning. Till dessa hör ärendet om att, enligt beslut vid 2017 och 2019 års kyrkomöten, högtidlighålla både att 1700 år förflutit sedan kyrkomötet i Nicaea 325 och att 100 år förflutit sedan det ekumeniska mötet i Stockholm 1925.

Av naturliga skäl är det för tidigt att slutrapportera den ekumeniska veckan i Stockholm i augusti i år, men utskottet vill uttrycka sin stora uppskattning av den värdefulla möjlighet till firande, nätverkande och fördjupning som ekumeniska veckan i synnerhet och det ännu pågående ekumeniska året i allmänhet innebär, såväl ur ekumeniskt som ur interreligiöst perspektiv. Utskottet vill vidare uttrycka stor tacksamhet över den insats som såväl Sveriges kristna råd som Svenska kyrkans egen personal och andra gjort.

Uppsala den 1 oktober 2025

På ekumenikutskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

Magnus Evertsson, sekreterare

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Klas Corbelius, Ulla Löfven, Peter Weiderud, Edvina Palmcrantz, Sofie Halvarsson, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Persson och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Lars G Linder, Yvonne Stålnacke, Catharina Erdtman, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén Åkerfeldt, Jonatan Glader, Johan Hjertén, Per Hanö, Ellen Skånberg, Birgitta Axelsson Edström och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden

Till Ekonomiutskottet

Förvaltarekapsutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden.

Förvaltarekapsutskottet välkomnar de verktyg som utvecklats som resultat av det givna uppdraget i skrivelse KmSkr 2023:5. Utskottet konstaterar att verktyg och löpande redovisning av måluppfyllelse går att göra mer lättillgängliga. Utskottet har inget att invända mot att skrivelsen anses slutbehandlad.

Uppsala den 1 oktober 2025

På förvaltarekapsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

David Axelson-Fisk, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Tomas Jansson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Helena Inghammar, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mikael Sjölund, Niklas Lindberg, Roland Hedlund, Anders Brunnstedt, Håkan Nilsson, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Anders Bromée, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Jan-Ove Lipponen, Lisa Wallenstein, Marie Buhr.

Biskoparna Mikael Mogren och Ulrika Fritzson har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Tillsyns- och uppdragsutskottets yttrande 2025:1y

Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden

Till ekonomiutskottet

Tillsyns- och uppdragsutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:3
Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden.

I rubricerade skrivelse redogörs det för hanteringen av kyrkomötets skrivelse 2022:3 med tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2022:4 Obehörigförklaring av biskop (KS 2022-6434, KS 2022-6435). Skrivelsen redovisas som slutbehandlad.

Tillsyns- och uppdragsutskottet ställer sig frågande till att det aktuella kyrkomötesärendet redovisas som slutbehandlat. Kyrkomötet uppdrog till kyrkostyrelsen att göra en översyn av påföljderna vid obehörigförklaring av en biskop. Det är olyckligt att en sådan översyn lades samman med ett antal andra frågeställningar som inte var initierade av kyrkomötet. Det är tillsyns- och uppdragsutskottets uppfattning att det kvarstår frågor som behöver besvaras.

Tillsyns- och uppdragsutskottet avstår från att yttra sig över skrivelserna 2025:1 och 2025:2.

Uppsala den 1 oktober 2025

På tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Daniel Larson, ordförande

Evelina Kaarme, sekreterare

Beslutande: Daniel Larson, ordförande, Camilla Persson, Roine Olsson, Birgitta Eliasson, Kicki Halldin, Emma Hedlundh, Niklas Grahn, Mattias Rosenquist, Margareta Andersson, Margareta Nisser-Larsson, Ronnie Nilsson, Britt Björneke, Jonatan Hanson, Bo Herou och Jonas Noréus.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Markus Svensson, Helen Coughlin-Ribb, Johannes Fransson, Johan Lindman, Sten Janson, Stefan Linderås, Benny Ahremark Persson, Stig-Göran Fransson, Ulf Wester, Linda Sjöo och Hans Weichbrodt.

Biskop Susanne Rappmann har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:4**

En årlig rikskollekt

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:6. Utskottet anser att den ordning Svenska kyrkan har gällande kollekter bör värnas. Det finns både balans i fördelning av kollekter mellan Svenska kyrkans nivåer samt vad gäller olika intressen och kollektändamål. Rikskollekter uttrycker dessutom kyrkans enhet. Utskottet föreslår att kyrkomötet avslår motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:6, punkt 1,
2. avslå motion 2025:6, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:6 av Petter Nilsson m.fl., En årlig rikskollekt

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att det endast ska tas upp en rikskollekt per år,
2. i samband med beslut om rikskollekt säkerställa att ändamålet för den har en bred förankring.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över motion 2025:6 i Kn 2025:7y, *bilaga*.

Bakgrund

Trossamfundet Svenska kyrkan är en episkopal kyrka, med stift vars församlingar är primära enheter i Svenska kyrkan. Utifrån hur Svenska kyrkan är organiserad finns ordningen med församlingskollekt, stiftskollekt och rikskollekt.

Kyrkostyrelsen ska enligt kyrkoordningen, 43 kap. 4 §, bestämma kollektändamål samt vilka dagar rikskollekt för de olika ändamålen ska tas upp. Enligt kyrkoordningen gäller följande för rikskollekter i Svenska kyrkan:

- Kollekterna ska stödja Svenska kyrkans verksamhet eller någon annan verksamhet som kan anses angelägen för Svenska kyrkan. (§ 1)
- Rikskollekt ska tas upp vid huvudgudstjänsten eller, om någon sådan gudstjänst inte firas den dagen, en annan gudstjänst denna dag. (§ 2)
- Beslut om rikskollekter får fattas för högst tre år framåt i tiden. (§ 3)
- Beslut om rikskollekter ska offentliggöras senast den 30 juni året före det år kollekterna ska tas upp. (§ 8)

Kyrkostyrelsen fastställde den 6 mars 2012 nya kriterier och principer för fördelning av rikskollekter i enlighet med förslagen i 2011 års kollektutredning (SKU 2012:1). I utredningen föreslogs att kyrkostyrelsens beslut bör innefatta tre steg. Styrelsen ska pröva att ansökningen uppfyller det första kriteriet och minst ett tillkommande kriterium, därefter tillämpa de fastställda principerna. Avslutningsvis bör kyrkostyrelsen göra en angelägenhetsprövning inför varje beslut.

Kriterierna är att rikskollekterna ska:

- gälla Svenska kyrkans egen verksamhet eller verksamhet i vilken Svenska kyrkan är engagerad samt vara relevant och ge mervärde för hela Svenska kyrkan,
- främja arbete bland barn och unga,
- främja internationell diakoni och mission,
- främja diakonalt arbete,
- samt främja ekumeniskt arbete.

Principerna är att:

- antalet rikskollekter per år ska maximalt vara 28,
- delade rikskollekter ska undvikas, med undantag för barn-, ungdoms- och studentorganisationer,
- rikskollekterna ska vara jämnt fördelade över året,
- de traditionella insamlingsperioderna för Svenska kyrkans internationella arbete och Svenska kyrkan i utlandet ska inramas av rikskollekter,
- juldagen, påskdagen och pingstdagen bör förbehållas församlingskollekt,
- samt att det bör finnas en stabilitet och långsiktighet i den mottagande organisationens arbete.

Kyrkostyrelsens arbetsutskott fattade beslut om rikskollekter 2026 den 29 april 2025 och de organisationer som är aktuella nästa år finns listade på Svenska kyrkans webbsida, www.svenskakyrkan.se/gudstjanst/rikskollekt

Tidigare behandling i kyrkomötet

I sitt betänkande EE 2004:4 behandlade det då existerande ekonomi- och egendomsutskottet motion 2004:11, där motionären föreslog att kyrkomötet skulle uppdra åt kyrkostyrelsen att förbereda en ändring i kyrkoordningen som skulle innebära att riks- och stiftskollekter kunde avskaffas. Till motionen fanns ett yttrande från läronämnden (Ln 2004:8y) där nämnden framförde:

Svenska kyrkan är en enhet som framträder på tre nivåer: församling, stift och nationell nivå. Kollekten är, liksom förbönen, en del av gudstjänsten, där den enskilde kan uttrycka sin medkänsla med andra människor och sin delaktighet i kyrkans liv och uppdrag, både lokalt och globalt. Församlings-, stifts- och rikskollekter möjliggör detta och uttrycker kyrkans enhet.

Utskottet anslöt sig till nämndens yttrande, och tillade att rikskollekterna är ett utmärkt tillfälle att informera om olika delar av Svenska kyrkans verksamhet och att engagera församlingen i rikstäckande och globala intressen. Mot bakgrund av detta resonemang föreslog utskottet avslag på motionen, vilket även blev kyrkomötets beslut.

E 2025:4

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:6.

Ekonomiutskottet menar att den ordning Svenska kyrkan har för församlings-, stifts- och rikskollekter återspeglar den episkopala kyrka Svenska kyrkan är. Även om församlingar och pastorat i många avseende är självständiga enheter är Svenska kyrkan inte kongregationalistisk som exempelvis Pingströrelsen där varje församling ses som självständig.

Utskottet anser att det finns en bra balans mellan nivåerna gällande fördelning av kollekt och att olika intressen och organisationer finns representerade bland de ändamål som kollekterna avser.

Utskottet vill även betona möjligheten att göra insatser tillsammans inom Svenska kyrkan. Det kristna budskapet innebär att vi ger stöd till andra människor i utsatta situationer och de kollektändamål kyrkostyrelsen beslutat om att vi ska stödja motsvarar utskottets förväntningar. Vi ska som kristen gemenskap samarbeta och genom rikskollekter får stödet genomslagskraft. Utskottet menar likt läronämnden och ekonomi- och egendomsutskottet, när en liknande motion behandlades 2004, att rikskollekter uttrycker Svenska kyrkans enhet. Utskottet anser att enhet är något vi måste värna även idag. Av dessa anledningar föreslår utskottet att motion 2025:6 avslås i sin helhet.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojidkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Leif Aruhn-Solén, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för motion 2025:6.

Fredrik Ottesen

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:7y

En årlig rikskollekt

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:6 En årlig rikskollekt.

I motion 2025:6 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att det endast ska tas upp en rikskollekt per år och, i samband beslutet om rikskollekt, säkerställa att ändamålet för den har en bred förankring. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Kollekten i gudstjänsten är en helig handling där församlingens ansvar för sina egna och sin närmiljö manifesteras i tacksamhet inför Gud. Det innebär bland annat att kollekterna bör ske så nära församlingsmedlemmarna som möjligt varför man bör undvika att urholka församlingarnas möjligheter att själva välja ändamål för kollekt.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om ändringar i 43 kap. kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:5**

Kyrkoavgiften – tak och diakonalt bidrag

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:9 där kyrkostyrelsen bland annat föreslås få i uppdrag att utreda möjligheten att införa ett tak på kyrkoavgiften. Betänkandet behandlar även motion 2025:73 Diakonala undantag från kyrkoavgift. Denna motion är behandlad enligt arbetsordningens bestämmelse för förenklad behandling.

Utskottet föreslår avslag på båda motionerna.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:9, punkt 1,
2. avslå motion 2025:9, punkt 2,
3. avslå motion 2025:73.

Motionernas förslag

Motion 2025:9 av Jonas Noréus, Tak på kyrkoavgiften

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda möjligheten att införa ett tak på uttag av kyrkoavgift från enskilda medlemmar,
2. i utredningen beakta vilken deklarerad årsinkomst som vore ett lämpligt tak för avgiftsuttag.

Motion 2025:73 av Johan Linnman, Diakonala undantag från kyrkoavgift

Kyrkomötet beslutar att uppdrag till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten för diakoner att kunna bevilja enskilda kyrkotillhöriga undantag från kravet att betala kyrkoavgift under en tidsbegränsad period, då ekonomiska och diakonala skäl föreligger.

Bakgrund

Regleringar i lag

Lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan innehåller i 7 och 8 §§ bestämmelser om kyrkoavgiften. Där regleras följande:

7 § Den som tillhör Svenska kyrkan skall betala lokal och regional kyrkoavgift.

8 § Församlingen beslutar om lokal kyrkoavgift. Om församlingen ingår i en kyrklig samfällighet, får samfälligheten besluta om hela eller del av avgiften.

Stiftet beslutar om regional kyrkoavgift.

Lagen (1998:1593) om trossamfund innehåller i 16 § bestämmelser om Svenska kyrkans rätt till hjälp med uppbörd av kyrkoavgiften.

16 § Svenska kyrkan har rätt till hjälp av staten med att bestämma, debitera, redovisa och ta in avgifter från dem som tillhör Svenska kyrkan (statlig avgiftshjälp). Även andra registrerade trossamfund kan beviljas sådant stöd. Bestämmelser om förfarandet meddelas i särskild lag.

I 17–26 §§ finns bestämmelser om statlig avgiftshjälp till andra trossamfund än Svenska kyrkan.

Ytterligare reglering finns i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund där följande bestämmelser ingår.

3 § Avgifter som tas in med statlig hjälp beräknas på grundval av den till kommunal inkomstskatt beskattningsbara förvärvsinkomsten.

5 § Trossamfundet ska senast den 3 december varje år på medium för automatisk databehandling till Skatteverket lämna de uppgifter som behövs för att ta ut avgifterna.

Uppgifterna ska gälla för visst beskattningsår och får endast avse personer som den 1 november året före det beskattningsår för vilket avgiften ska tas in

1. är skyldiga att betala kyrkoavgift enligt 7 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan, eller
2. har eller anses ha samtyckt enligt 6 § denna lag till att betala avgift till trossamfundet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om hur uppgifterna ska lämnas.

Regeringen har i förordningen (1999:728) om avgift till registrerat trossamfund meddelat följande föreskrifter.

1 § Denna förordning gäller avgifter till registrerade trossamfund enligt lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund.

2 § Skatteverket får meddela föreskrifter om hur de uppgifter som behövs för att bestämma, debitera, redovisa och ta in avgifter till registrerade trossamfund skall lämnas till verket.

Frågor om kyrkoavgiften regleras i 42 kap. kyrkoordningen. I 2 § finns hänvisningar till ovan refererade bestämmelser i lag.

I 3 § första stycket sägs att när en församling har fastställt budgeten ska kyrkorådet genast underrätta kyrkostyrelsen om den beslutade avgiftssatsen. Av bestämmelsen framgår också att avgiftssatsen ska bestämmas som ett procenttal av den kyrkotillhörigas inkomst.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet har behandlat frågor som rör kyrkoavgiften vid ett flertal tillfällen. Det som refereras i det följande gäller ärenden som anknyter till det som de föreliggande motionerna aktualiserar.

Kyrkomötet 2002

Ekonomi- och egendomsutskottet behandlade vid 2002 års kyrkomöte i betänkandet Kyrkoavgiften (EE 2002:6) en rad motioner som på olika sätt aktualiserade frågan om kyrkoavgiftens storlek.

I motion 2002:32 föreslog motionären att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att utreda förutsättningar och konsekvenser av införande av ett maxbelopp för kyrkoavgiften. I motion 2002:69 föreslogs att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att utreda behovet av och eventuellt komma med förslag om ”golv och tak” i kyrkoavgiften. Ytterligare några motioner innehöll liknande förslag.

I sina överväganden skriver utskottet att ”de skilda frågeställningar som tas upp i motionerna visar på områden som bör belysas närmare. Frågeställningar om kyrkoavgiften är dock mycket komplexa och en utredning bör därför tillsättas.” Utskottet menade att detta möjligen skulle kunna ske inom ramen för utredningen för utvärdering av utjämnningssystemet.

I ett till betänkandet fogat yttrande sade budgetutskottet att ”frågan om kyrkoavgiften är av avgörande betydelse för budget- och planeringsförutsättningarna i framtiden”. Vidare angav budgetutskottet att de båda utredningarna, dels den om utvärdering av utjämnningssystemet, dels den om konsekvenser av en friare församlingstillhörighet, skulle kunna komma att beröra aspekter kring kyrkoavgiften.

Mot bakgrund av detta föreslog ekonomi- och egendomsutskottet att de till utskottet hänvisade motionerna skulle avslås, men att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att utarbeta utredningsdirektiv och låta frågor om kyrkoavgiften utredas med inriktning på förslag till förändringar.

Kyrkomötet beslutade att bifalla utskottets förslag.

Kyrkomötet 2004

I betänkandet Kyrkoavgiften (EE 2004:1) behandlade ekonomi- och egendomsutskottet fyra motioner som alla berörde kyrkoavgiften. Två av dem har anknytning till det nu föreliggande förslaget.

I motion 2004:7 föreslogs att kyrkomötet skulle besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att snarast komma med ett förslag till ett införande av en högsta kyrkoavgift.

Motion 2004:53 innehöll förslaget att kyrkomötet skulle besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att lägga fram förslag med innebörden att kyrkoavgiften inte för någon församling skulle skilja mer än 25 procent från riksgenomsnittet.

I sina överväganden sade utskottet att en ”samlad bedömning av aktuella utredningar i kyrkoavgiftsfrågan ännu saknas”. Vidare noterade utskottet att två mindre utredningar skulle komma att presenteras senare under år 2004, Tak och golv för kyrkoavgiften – kartläggning av uppbördstekniska förutsättningar m.m. samt en rapport kring återbetalningsfrågan. I utredningen om tak och golv för kyrkoavgiften, sade utskottet, finns en hänvisning till förarbetena till lagen (1999:1951) om Svenska kyrkan, där det sägs att avgiften ska sättas i förhållande till inkomsten. Med hänvisning till detta sade utskottet att ett införande av tak för kyrkoavgiften skulle kunna kräva en lagändring.

Till betänkandet fogades ett yttrande (Ln 2004:6y) från läronämnden. I yttrandet påminde läronämnden om den bibliska principen om tionde som ett uttryck för att den enskildes ansvar bör stå i proportion till bärkraft. Vidare underströk läronämnden att det också är teologiskt viktigt att aktualisera de ekonomiskt sämst ställdas villkor för erläggande av kyrkoavgift.

Mot bakgrund av detta och med instämmande i läronämndens bedömning föreslog utskottet avslag på båda motionerna.

Kyrkomötet beslutade att bifalla utskottets förslag.

Kyrkomötet 2008

Vid 2008 års kyrkomöte behandlade ekonomi- och egendomsutskottet i sitt betänkande Möjlighet till befrielse från kyrkoavgift (EE 2008:7) en motion (2008:50) med förslaget att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att utreda och återkomma med förslag till uppbördsrutiner som skulle befria kyrkomedlemmar med de lägsta inkomsterna från kyrkoavgift. Det handlade därmed om nivån på kyrkoavgiften, men ur perspektivet att det skulle införas ett golv för denna.

Utskottet fann att frågan var angelägen, men föreslog ändå avslag på motionen. Detta skedde med hänvisning till att kyrkostyrelsen kontinuerligt arbetade med frågan. Utskottet underströk betydelsen av att detta också fortsatt skulle vara fallet.

Läronämnden hänvisade i sitt yttrande till det som nämnden hade sagt i sitt yttrande vid 2004 års kyrkomöte, nämligen att den bibliska principen om tionde som ett uttryck för att den enskildes ansvar bör stå i proportion till bärkraft. Därför fann läronämnden bland annat att

en proportionalitet mellan inkomstens och kyrkoavgiftens storlek uttrycker den solidaritet som bör präglade den kristna kyrkan.

Vidare hade läronämnden betonat att det också är teologiskt viktigt att aktualisera de ekonomiskt sämst ställdas villkor för erläggande av kyrkoavgift.

Kyrkomötet beslutade bifalla utskottets förslag att avslå motion 2008:50.

Vid kyrkomötet 2008 besvarade kyrkostyrelsen en fråga (2008:14) om maxbelopp för kyrkoavgiften. I sitt svar framhöll kyrkostyrelsen att frågan hade varit föremål för en konsekvensanalys beträffande införandet av tak och golv på kyrkoavgiften. Analysen, sade kyrkostyrelsen, pekade på att ett antal bestämmelser i kyrkoordningen och viktigare, ett antal lagar skulle behöva omformuleras. Det senare innebar att kyrkan inte ensam ägde frågan. I svaret från kyrkostyrelsen sades också följande. ”Den statliga hjälpen med uppbörden av kyrkoavgiften är mycket viktig för kyrkan och det är därför angeläget att reglerna för beräkning av kyrkoavgiften är enkla och så nära som möjligt ansluter till kommunalskatteberäkningen.” Kyrkostyrelsen konstaterade att genomförda utredningar och analyser inte hade föranlett kyrkostyrelsen att lägga fram något konkret förslag.

Frågan om ett golv för kyrkoavgiften återkom vid 2014 års kyrkomöte. I betänkandet Inför ett golv för kyrkoavgiften (EE 2014:7) behandlades en motion (2014:49) där kyrkostyrelsen föreslogs få i uppdrag att utreda möjligheterna att införa ett golv för kyrkoavgiften.

Utskottet noterade att ”nuvarande lagstiftning om kyrkoavgift påbjuder att den som tillhör Svenska kyrkan ska betala kyrkoavgift och att denna avgift ska beräknas som en procentsats på medlemmens kommunalt beskattningsbara inkomst”. Därmed, fortsatte utskottet, äger Svenska kyrkan inte själv frågan. Mot den bakgrunden menade utskottet att det i motionen framlagda förslaget skulle avslås.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Kyrkomötet 2017

I betänkandet Golv och tak för kyrkoavgiften (EE 2017:2) behandlade ekonomi- och egendomsutskottet vid 2017 års kyrkomöte en motion (2017:123) med förslaget att kyrkomötet skulle besluta uppdra till kyrkostyrelsen att utreda ett införande av golv och tak gällande kyrkoavgiften.

I sina överväganden framhöll utskottet att den som är medlem i Svenska kyrkan enligt lag är skyldig att betala kyrkoavgift i den mån medlemmen har en kommunalt beskattningsbar inkomst. Utskottet påminde också om att kyrkostyrelsen som svar på en fråga under 2008 års kyrkomöte hade redovisat varför man inte avsåg att lägga fram något konkret förslag i frågan om golv och tak för kyrkoavgiften. Vidare konstaterade utskottet att eftersom kyrkoavgiften tas ut efter en procentsats i förhållande till denna inkomst, innebär detta att var och en får bidra till Svenska kyrkans verksamhet efter egen ekonomisk bärkraft. Befintlig lagreglering gav inte, sade utskottet, utrymme för att avvika från denna ordning.

Utskottet såg frågan om hur Svenska kyrkan kan värna och hjälpa de ekonomiskt svagaste i samhället som angelägen. Då man som medlem i Svenska kyrkan inte kan undantas från avgiftsbetalning torde detta främst kunna ske genom att en församling eller ett pastorat i ett enskilt fall beslutar om återbetalning av kyrkoavgiften till berörd medlem.

Mot denna bakgrund föreslog utskottet att motionen skulle avslås. Till betänkandet fogades en reservation till förmån för motionens förslag.

Kyrkomötet beslutade att bifalla utskottets förslag.

Kyrkomötet 2021

I ekonomiutskottets betänkande E 2021:7 Tak för kyrkoavgiften behandlades motion 2021:60 med förslaget att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att införa ett tak på kyrkavgiften för den enskilde.

Utskottet konstaterade att frågan om kyrkavgiften är reglerad i såväl lagen om Svenska kyrkan som i lagen om avgift till trossamfund och att Svenska kyrkan därmed inte ensidigt förfogar över frågan. Därutöver konstaterade utskottet att frågan är väl utredd och att utskottet inte såg något behov av ytterligare utredningar.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Kyrkomötet 2023

Vid kyrkomötet 2023 behandlades motionen 2023:98 Friår från kyrkoavgift i utskottets betänkande E 2023:7. Utskottet konstaterande följande.

Utskottet menar att tanken är god, att det diakonala uppdraget enligt kyrkoordningen är otvetydigt och att stöd till enskilda är en angelägen fråga. Frågan om diakonalt stöd till utsatta är dock en pastoral fråga för den lokala församlingen. Många församlingar har ett omfattande diakonalt arbete och bidrag till enskilda kan ofta finansieras genom exempelvis insamlingar, gåvomedel och bidrag från stiftelser.

Utskottet menar även att genom att kyrkoavgiften tas ut som en procentsats i förhållande till inkomsten sker redan en utjämning där de med lägst inkomster också betalar minst i kyrkoavgift. Utskottet föreslår med anledning av detta att motionen avslås.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Förenklad behandling av motion 2025:73

Kyrkomötet har tidigare under denna mandatperiod behandlat ärendet i motion 2025:73 Diakonala undantag från kyrkoavgift i ekonomiutskottets betänkande 2023:7 Friår från kyrkoavgift, med motion 2023:98. Kyrkomötet avslog motionen.

Förenklad motionsbehandling har avseende motion 2025:73 beslutats i enlighet med 4 kap. 19 a § i Arbetsordning för kyrkomötet.

Utskottets överväganden

Motion 2025:9 Tak på kyrkoavgiften

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:9.

Utskottet konstaterar att frågan har utretts vid ett flertal tillfällen sedan relationsändringen och bedömer att det inte finns behov av en ytterligare utredning.

Den nuvarande solidariska finansieringen är grundad i Svenska kyrkans identitet som folkkyrka, där var och en betalar efter sin förmåga, alltså i relation till sin inkomst.

Utskottet är medvetet om att den nuvarande ordningen med ett avgiftsunderlag som bygger på den kommunalt beskattningsbara inkomsten innebär att avgiften står i proportion till inkomsten, men den tar inte hänsyn till andra inkomstkällor såsom exempelvis kapitalinkomster. Avgiftsunderlaget är också genom denna ordning känsligt för skattepolitiska beslut som rör till exempel förändringar av grundavdrag eller reseavdrag. Detta bedömer dock utskottet inte som tillräckliga skäl för att föreslå förändringar av den nuvarande ordningen.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Motion 2025:73 Diakonala undantag från kyrkoavgift

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:73.

Utskottet konstaterar, mot bakgrund av den information utskottet erhållit, att några nya omständigheter inte tillkommit sedan ärendet behandlades vid föregående tillfälle och föreslår därför avslag på motionen.

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojdkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Magnus Ek, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Leif Aruhn-Solén, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:6**

Policy för omstrukturering av tillgångar

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2025:41.

Motionen föreslår att uppdra till kyrkostyrelsen att fastställa en policy för omstrukturering och försäljning av bland annat kyrkor samt att i policyn inarbeta rutiner för bakgrundskontroller.

Utskottet föreslår att motionen avslås då fastställande av policys i församlingar, pastorat och stift är ett lokalt ansvar samt att förslaget om bakgrundskontroller inte bedöms som möjlig att tillämpa.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:41, punkt 1,
2. avslå motion 2025:41, punkt 2.

Motionens förslag

**Motion 2025:41 av Olov Lindquist och Margaretha
Herthelius, Policy för omstrukturering av tillgångar**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. fastställa en tydlig policy för omstrukturering och försäljning av kyrkor, präst-lönetillgångar och andra tillgångar,
2. i policyn arbeta in en rutin för bakgrundskontroller av köpare samt av förtroende-valdas privata engagemang.

Bakgrund

Motioner rörande försäljning av fastigheter och särskilt kyrkobyggnader har behandlats av kyrkomötet vid ett flertal tillfällen, men då ur något andra perspektiv än det som motionen anför. Som exempel kan anges ett flertal motioner sedan 2016 såsom motion 2021:30, 2021:45, 2021:86 samt 2023:37 som i huvudsak haft inriktning mot avyttring av överflödiga kyrkor. Motionerna har i samtliga fall antingen ansetts besvarade eller föreslagits avslag av ekonomiutskottet, vilket även blivit kyrkomötets beslut.

Fastighetsägarens ansvar – lagstiftning och andra regelverk

De rättsliga regelverken består av lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd. Rättsliga regelverk reglerar det ansvar som följer av att vara fastighetsägare, byggherre, hyresvärd och i ansvaret för den fysiska arbetsmiljön. Inom Svenska kyrkan är varje juridisk enhet – församling, pastorat, samfällighet, stift och den nationella nivån – fastighetsägare och har därmed detta ansvar.

De inomkyrkliga regelverken utgörs av kyrkoordningen och Svenska kyrkans bestämmelser. Dessa är underordnade rättsliga regelverk.

I tillägg till de egna avtal som församlingen och pastoratet tecknat finns ett ansvar för att uppfylla den överenskommelse med staten som den nationella nivån tecknat för trossamfundets räkning.

Den fastighetsrättsliga lagstiftningen berör alla fastighetsägare och delas vanligen in i allmän och speciell fastighetsrätt. En viktig lag inom den allmänna fastighetsrätten är jordabalken (1970:994). Lagar som tillhör den speciella fastighetsrätten är fastighetsbildningslagen (1970:988), plan- och bygglagen (2010:900) samt miljöbalken (1998:808).

Rättsliga regelverk som berör Svenska kyrkan specifikt är bland andra lag om Svenska kyrkan (1998:1591), kulturmiljölagen (1988:950), föreskrift om kyrkliga kulturminnen (Riksantikvarieämbetet), kulturmiljöförordningen (1988:1188) och begravningslagen (1990:1144).

I kyrkoordningens kapitel 40 finns bestämmelser kring kyrkobyggnader men däremot innehåller kapitlet inte några bestämmelser avseende församlingens övriga fastighetsbestånd. I kapitel 46 regleras bestämmelser om prästlönstillgångarna.

Inomkyrkliga bestämmelser om ekonomisk förvaltning

Elfte avdelningen i kyrkoordningen behandlar ekonomi och egendom. I kapitel 47 finns bestämmelser om den ekonomiska förvaltningen för församlingar och pastorat.

1 § Församlingen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.

Församlingen ska ha en ekonomisk ställning som utgör en betryggande buffert för ekonomiska påfrestningar.

Om en församling ingår i ett pastorat ska det som sägs i detta kapitel om församlingar i stället gälla pastoratet.

2 § Församlingen ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att kravet på god avkastning och betryggande säkerhet tillgodoses.

Medlen ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkofullmäktige ska utfärda närmare bestämmelser om hur medlen ska förvaltas.

3 § När en upphandling görs ska man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra den affärsmässigt.

Vid upphandling ska alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn.

I kapitel 2 finns den så kallade likställighetsprincipen.

4 § En församling ska behandla dem som tillhör församlingen lika om det inte finns sakliga skäl för något annat.

1 § Svenska kyrkan är ett evangelisk-lutherskt trossamfund som framträder som församlingar och stift. Svenska kyrkan har också nationella organ.

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Kyrkomötet får inte besluta i sådana enskilda frågor som det är en församlings eller ett stifts uppgift att besluta i.

Svenska kyrkans överklagandenämnd

Svenska kyrkans överklagandenämnd är en självständig nämnd som kan överpröva beslut fattade i Svenska kyrkan. Överklagandenämnden har vid flera tillfällen behandlat ärenden som rör fastighetsförsäljningar där man i överklagandet hänvisat till att försäljningen strider mot kyrkoordningens bestämmelser om god ekonomisk hushållning, likställighetsprincipen och/eller god medelsförvaltning.

- ◆ Beslut 2001/08 Försäljning i strid mot god ekonomisk hushållning i verksamheten och om god avkastning i medelsförvaltning.
- ◆ Beslut 2004/02 Fråga om fastighetsförsäljning som inte skett till den som lämnat det högsta anbudet strider mot regleringen i kyrkoordningen.
- ◆ Beslut 2010/23 Fråga om försäljning skett till underpris, brister i beredningen samt jäv.

I samtliga fall har överklagandena avslagits. Överklagandenämnden konstaterar i sitt beslut 2001/8 att i dessa fall är inte heller kyrkoordningens bestämmelse om upphandling tillämplig.

Enligt Överklagandenämndens uppfattning bör det i princip gälla samma krav på affärsmässighet, konkurrens och objektivitet vid försäljning av egendom som vid upphandling. Kyrkoordningen innehåller emellertid inte någon motsvarande uttrycklig reglering för detta. Inte heller medför likställighetsprincipen i detta fall något krav på att försäljningen skall ske genom offentligt utbudande eftersom likställighetsprincipen inte gäller när en församling eller samfällighet köper eller säljer fastigheter.

Bestämmelser om lokalförsörjningsplan samt vägledning

Av kyrkoordningens bestämmelse § 12 i kapitel 47 framgår skyldigheten för församling och pastorat att upprätta en lokalförsörjningsplan samt att denna ska uppdateras minst vart fjärde år. Kyrkostyrelsen har fastställt närmare bestämmelser i SvKB 2018:08 *Kyrkostyrelsens beslut med närmare bestämmelser om lokalförsörjningsplaner*. I korthet innebär bestämmelserna att lokalförsörjningsplanen

- ◆ är ett strategiskt redskap för att säkerställa en långsiktigt hållbar resursanvändning (3 §)
- ◆ ska omfatta alla fastigheter och verksamheter (4 §)
- ◆ ska relatera till församlingsinstruktionen och samordnas med den övriga långsiktiga verksamhetsplaneringen (5 §)
- ◆ ska utgå från en omvärldsbeskrivning och avse en planeringsperiod om minst tio år (5 §)
- ◆ ska innehålla en redogörelse för kyrkofullmäktiges mål för lokalförsörjningen (6 §)
- ◆ ska innehålla redogörelser för verksamhetens planerade utveckling, behov och bestånd av mark, byggnader och anläggningar, en åtgärdsplan och en konsekvensanalys (6 §)
- ◆ ska tillställas stiftens för kännedom (7 §).

Inför det omfattande arbetet med upprättande av lokalförsörjningsplanerna utarbetade kyrkostyrelsen även ett stödmaterial i lokalförsörjningsplanering, *Vägledning i lokalförsörjningsplanering*.

I vägledningen beskrivs hur åtgärdsplanen och konsekvensanalysen bör bygga på församlingsinstruktionen samt en omvärldsbeskrivning som kompletterar församlingsinstruktionens omvärldsanalys med bland annat uppgifter från de kommunala översikts- och detaljplanerna. Det är också i arbetet med åtgärdsplanen som eventuella konsekvenser av försäljningar och ”omstruktureringar” ska beskrivas. Fastställda lokalförsörjningsplaner ska tillställas stiftens för kännedom, och stiftens har också möjlighet att bistå med råd och stöd i den strategiska fastighetsplaneringen.

Handledning för fastighetsförvaltning och upphandling

I den handledning för fastighetsförvaltning och upphandling som utarbetats inom kyrkokansliet finns beskrivningar kring fastighetsägarens ansvar samt råd och anvisningar, *Handfast - handledning i fastighetsförvaltning och upphandling*.

Handledningen är ett av de uppdrag som beslutades av kyrkomötet i enlighet med förslagen i utredningen Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämningsystem (SKU 2015:1). I handledningen ges råd och rekommendationer för församlingar och pastorat för att stödja kyrkoråden i arbetet med det lokala ansvaret för fastighetsförvaltningen. Här berörs bland annat kortfattat frågor kring försäljning av fastigheter och en arbetsmodell presenteras.

Utöver arbetsmodellens rekommendationer finns inga hinder för att lokala policys eller riktlinjer rörande fastighetsförsäljning fastställs. Riktlinjer kan även fastställas för varje enskilt fall av försäljning.

Utvärdering av Gemensamt ansvar med mera

I den uppföljning av utredningen Gemensamt ansvar som enligt beslut ska rapporteras till kyrkomötet 2027 berörs även områden som i det initiala uppdraget inte fanns med. Exempel på detta är frågan om kyrkobyggnadsbidrag för utveckling av kyrkobyggnader samt Kyrkobyggnadsprojektets uppdrag att titta bredare på hur Svenska kyrkan kan ta ett gemensamt ansvar för hållbar förvaltning av tillståndspliktiga kyrkobyggnader.

Även den nu gällande SvKB 2018:08 om lokalförsörjningsplaner är föremål för översyn i detta arbete.

Tillhandahållande av mallar

Den nationella nivån kan, enligt 10 kap. 1 § i kyrkoordningen, inte ta beslut i enskilda frågor som en församling, pastorat eller stift har ansvar för. De policydokument som upprättas och fastställs av den nationella nivån avser därför endast den nationella nivån ansvarsområden.

Däremot har under årens lopp kyrkokansliet tillhandahållit ett flertal övergripande mallar för upprättande av lokala policydokument i olika frågor såsom medelsförvaltningspolicy, inköpspolicy samt mall för upphandling av revisionstjänster. Dessa har tillkommit på efterfrågan från församlingar, pastorat och stift med syfte att säkerställa att nödvändiga parametrar, såsom lagstiftning och andra regelverk, beaktas vid upprättande av en lokal policy eller upphandling. Dessa mallar kan därefter anpassas efter varje församlings lokala behov.

Det finns inget hinder för att upprätta egna lokala policys kring ämnen där mallar i dag saknas.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:41.

Utskottet konstaterar att fastighetsägarens ansvar är långtgående och omfattande. Förutom lagstiftning finns ett omfattande inomkyrkligt regelverk kring hantering av kyrkobyggnader samt bestämmelserna om lokalförsörjningsplaner. Vissa anvisningar kring hur man som fastighetsägare bör agera i samband med fastighetsförsäljningar finns i de dokument som nämnts, men huvudansvaret vilar på fastighetsägaren. Detta omfattar exempelvis att sätta sig in i kommunens arbete med detaljplaner.

Kyrkoordningens bestämmelse kring det lokala självbestämmandet medför att de policydokument som fastställs av kyrkostyrelsen endast är bindande för den nationella nivån. Däremot har den nationella nivån gällande andra väsentliga frågor utarbetat anvisningar och mallar som, efter lokala anpassningar, kan användas av församlingar, pastorat och stift såsom rörande medelsförvaltningsreglemente.

Utskottet menar att det inte finns några hinder för att i en lokal policy fastställa principer som ska gälla vid exempelvis en fastighetsförsäljning. En rimlig förutsättning är dock att de principer som ska gälla även är möjliga att tillämpa. Utskottet bedömer att punkten om bakgrundskontroller av köpare och förtroendevaldas privata engagemang torde vara mycket svår att tillämpa utöver de uppgifter som kan erhållas via kreditupplysningsföretag. Kyrkoordningens bestämmelser om jäv och den enskilde ledamotens ansvar att anmäla jäv förutsätts innebära ett hinder för missbruk av förtroendemannaställningen. Den möjlighet som finns att överklaga enskilda beslut innebär även det ett skydd mot formellt felaktig hantering av en fastighetsförsäljning.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojdkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Leif Aruhn-Solén, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för motion 2025:41.

Marcus Romedahl



**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:7**

Utred målkapital

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:61. Motionen föreslår en allsidig utredning kring målkapitalet som begrepp, dess utformning och begränsande effekt. Utskottet menar att målkapitalet är en komplex fråga men att anvisningar och mallar löpande utvecklas och att stöd finns.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Till betänkandet finns två reservationer.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:61.

Motionens förslag

**Motion 2025:61 av Leif Nordlander och Elisabeth Sandlund
Gäfvert, Utred målkapital**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att allsidigt utreda målkapitalet som begrepp, utformning och begränsning för församlingar som inte ingår i pastorat och pastorat.

Bakgrund

Under 2003 års kyrkomöte framfördes i motion 2003:35 av Staffan Holmgren och Erna Arhag och motion 2003:38 av Tony Guldbrandzén m.fl. att den praktiska hanteringen av kyrkoordningens krav på budgetbalans och kravet på återställande av det egna kapitalet vid underskott i många fall ledde till icke avsedda effekter.

Motionärerna föreslog att kyrkomötet skulle uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå ändringar i kyrkoordningen. Av ekonomi- och egendomsutskottets behandling av motionerna i EE 2003:4 framgår att man ansåg att det var av stor vikt att budgetbalanskravet och återställandekravet upplevdes som en logisk och praktiskt inriktad förlängning av kyrkoordningens krav på en god ekonomisk hushållning och utskottet föreslog därför med anledning av motionerna att kyrkostyrelsen skulle ges i uppdrag att göra en utvärdering av kyrkoordningens bestämmelser i dessa frågor.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Utredningen genomfördes under 2004 och 2005, remitterades under 2006 och ett förslag till kyrkoordningsändringar lämnades till kyrkomötet 2006. Förslaget innebar

bland annat att varje församling och stift skulle fastställa ett mål för det egna kapitalets storlek, målsatt kapital ("målsatt kapital").

Ekonomi- och egendomsutskottet ställde sig bakom kyrkostyrelsens förslag vilket också kom att beslutas av kyrkomötet.

Tidigare regelverk

Enligt 47 kap. 5§ kyrkoordningen skulle budgeten innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret, där kyrkoavgiftens storlek och kostnaderna skulle anges. Där skulle framgå hur verksamheten skulle finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknades vara vid budgetårets slut. Budgeten skulle också innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år, där budgetåret alltid var periodens första år.

Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår översteg intäkterna, skulle det negativa resultatet regleras så att det egna kapitalet återställdes under de närmast följande två åren. Undantag fick göras om särskilda skäl fanns. Beslut om en sådan reglering skulle fattas i budgeten senast för det andra året efter det år då det negativa resultatet uppkom. Om det fanns synnerliga skäl fick dock fullmäktige besluta att en sådan reglering inte skulle göras.

Bestämmelsen i 4 § om "särskilda skäl" påverkade därmed budgetarbetet, medan bestämmelsen i 5 § om "synnerliga skäl" reglerade utfallet av den ekonomiska förvaltningen.

Motsvarande bestämmelser för stiften fanns i 49 kap. 4–5§§ kyrkoordningen.

Process

Frågan utreddes av kyrkokansliet under 2004 och 2005 i samarbete med Svenska kyrkans redovisningskommitté (nuvarande Kyrkostyrelsens redovisningsråd för Svenska kyrkan, KRED). Det nya förslaget innebar i korthet att de dåvarande reglerna om budgetbalanskrav ersattes med en bestämmelse om att mål för det egna kapitalets storlek skulle fastställas samt att budgetbalanskravet bibehålls i de fall där målet inte uppnåddes.

Utredningen kom med ett flertal förslag på ändringar i kyrkoordningen som förutom ovanstående förslag, bland annat ställde krav på att stiften skulle få en mer aktiv roll för tillsynen av den ekonomiska förvaltningen.

Utredningen remitterades under 2006 till ett antal församlingar och samtliga stiftsstyrelser, dåvarande Församlingsförbundet (nuvarande Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, SKAO) samt två större revisionsbyråer.

En övervägande del av de remissvar som inkom bejakade behovet av förändringar i de dåvarande bestämmelserna. De skäl som angavs var i huvudsak inriktade på behovet av långsiktighet i den ekonomiska förvaltningen och att det föreslagna systemet skulle innebära en flexibilitet som tillät att de lokala förutsättningarna kunde styra behovet av eget kapital.

Ärendet lyftes till kyrkomötet 2006 i kyrkostyrelsens skrivelse 2006:6 och hade då genomgått vissa ändringar utifrån remissinstansernas påpekanden. Bland annat ströks förslaget om utökad tillsyn utifrån vissa givna nyckeltal. Ekonomi- och egendomsutskottet beslutade i sitt betänkande EE 2006:7 att anta kyrkostyrelsens förslag om kyrkoordningsändringar i sin helhet och detta blev även kyrkomötets beslut.

Kritiken mot budgetbalanskravet gick att sammanfatta i fem punkter:

- ♦ Kraftigt överkonsoliderade enheter kunde inte använda kapitalet för att underbalansera budgeten utan tvingades till onödigt höga avgifter eller besparingar.
- ♦ Tillfälliga överskott – genom exempelvis gåvor eller vakanser – kunde inte förbrukas ett senare år, även om konsolideringen var tillräcklig.
- ♦ Tolkningssvårigheter och -olikheter.
- ♦ Bestämmelserna sa inget om svag konsolidering så länge den inte försämrades.
- ♦ Tiden för att återställa oplanerade underskott var i praktiken för kort.

I utredningen kring budgetbalanskravet gavs uppdraget att utvärdera i fyra olika punkter. Nedan redovisas en sammanfattning av utredningens slutsatser.

- ♦ Tillämpningen av de särskilda och synnerliga skäl som fanns kopplade till bestämmelserna.
- ♦ Budgetbalanskravets och återställandekravets koppling till budgetdokument och årsredovisning.
- ♦ Möjligheten att dela upp församlingens egna kapital i dels en bunden del, dels en fri del. I de fall det fanns anledning att överväga en uppdelning av församlingens egna kapital skulle även frågan om behov av regler för värdesäkring belysas.
- ♦ Lämpligheten i den nuvarande fristen på två år för att återställa det egna kapitalet vid underskott.

Särskilda och synnerliga skäl

Utredningen konstaterade att god ekonomisk hushållning, alltså portalparagrafen i kapitel 47 och 49, innebär att över tid måste intäkterna överstiga kostnaderna men att de dåvarande bestämmelserna innebar möjligheter till avvikelser. Begreppet särskilda skäl innebar skilda tolkningar och det var oklart om församlingar med mycket kraftig konsolidering skulle kunna lägga en underbalanserad budget. Det var inte heller möjligt att nyttja tillfälligt uppkomna överskott, till exempel beroende på vakanser eller större gåvor, under kommande år genom en underbalansering av budgeten.

Begreppet synnerliga skäl, som tar sikte på den ekonomiska förvaltningen, innebar att återställandekravet på uppkomna underskott kunde sättas åt sidan genom beslut i kyrkofullmäktige. Ett sådant exempel var att en församling som under lång tid byggt upp det egna kapitalet inför en större kyrkorenovering ändå kunde hamna i en situation där man det år renoveringen genomfördes gick med underskott. Ett undantag från kravet på återställande kunde då hävdas om man i tidigare bokslut redovisat varför man byggt upp det egna kapitalet.

Även detta begrepp, synnerliga skäl, gav utrymme för skilda tolkningar och tillämpningar. Exempelvis kom tillfälliga överskott att låsas in i eget kapital om man inte kunde hänvisa till synnerliga skäl vid det tillfälle då överskottet uppstod.

Uppdelning av det egna kapitalet i en bunden och en fri del

Utredningen påpekar att begreppen bundet och fritt eget kapital är lagreglerat för vissa associationsformer, dock inte för registrerade trossamfund. Detta gör begreppen olämpliga att använda för Svenska kyrkan.

En svårighet som utredningen pekade på var hur man skulle bedöma hur mycket av det totala egna kapitalet som skulle avsättas till bundet kapital. Risknivå och framtida kapitalbehov varierar kraftigt mellan olika församlingar vilket gör det svårt att binda eget kapital på ett enhetligt sätt. Långsiktigheten behöver beaktas eftersom alltför täta revideringar urholkar respekten för begreppet.

Det tvååriga återställandekravet

Utredningen konstaterade att den faktiska tiden för återställande ofta kom att bestå av endast ett år eftersom beslut om återställande i normalfallet tas flera månader in på det första året. Många församlingar är uppbundna av långa avtal och uppsägningstider vilket gjorde det svårt att följa bestämmelsen.

Tillämpning av de nya bestämmelserna

Bestämmelsen trädde i kraft 1 januari 2007 och började då tillämpas. Relativt snart visade det sig att de nya bestämmelserna inte gav svar på den process som behövdes för att beräkna det lokala eller regionala behovet av ett långsiktigt eget kapital, inte minst utifrån att begreppet eget kapital i sig är komplicerat. Dåvarande KRED, Kyrkans redovisningskommitté, utarbetade därför under 2008 fram de första anvisningarna på en arbetsmodell för att räkna fram ett mål för det egna kapitalet. Under de kommande åren har dessa anvisningar anpassats och uppdaterats, dels utifrån skrivningar som ledde till misstolkningar, dels utifrån frågeställningar och praktiska exempel från församlingar och pastorat.

Den senaste uppdateringen skedde 2023, KRED:s rekommendation 2023:2 *Målskapital – långsiktigt mål och betryggande buffert*. Detta material uppgraderades från anvisning till rekommendation där en arbetsmodell presenteras men också förtydligar att den process som ska föregå det lokala beslutet är väsentlig och ska tåla att granskas av revisor. Det har även lokalt och exempelvis inom Ekonomiservice utarbetats ytterligare mallar för att underlätta dessa bedömningar som dels består av verbala strategiska bedömningar kring framtid verksamhet, fastighetsinnehav, personalbehov, investerings- och underhållsbehov, dels prissättningen av dessa bedömningar, alltså hur mycket kapital kommer detta av kräva för att det även ska, i enlighet med kyrkoordningsbestämmelsen, finnas en buffert.

Det finns inget hinder för att använda andra beräkningsmodeller, men även dessa ska innehålla de moment som behövs för att lokalt bedöma det långsiktiga behovet av eget kapital.

Värdesäkring av eget kapital respektive målskapital

God ekonomisk hushållning innebär att man i normalfallet inte minskar det egna kapitalets värde. Värdet kan minska på grund av att verksamheten bedrivs med underskott men även genom att värdet urgröps på grund av inflation. En god ordning är därför att budgetera och bedriva verksamheten så att det minst ger ett överskott som motsvarar inflationen. Under en mandatperiod minskar exempelvis värdet av 10 miljoner kronor till cirka 9,2 miljoner kronor om inflationen följer Riksbankens mål om två procents inflation. Ett fåtal församlingar och pastorat har antagit finansiella mål om detta, men det är ännu relativt ovanligt.

I arbete med den senaste uppdateringen kring arbetsmodell för fastställande av målskapitalet – som arbetades fram samtidigt som inflationen låg på cirka 10 procent – konstaterade KRED att behovet att värdesäkra det målsatta kapitalet fanns eftersom detta beslut normalt inte uppdateras mer än en gång per mandatperiod. Värdesäkring är en ordning som sedan 2006 tillämpas på motsvarande bestämmelse för den nationella nivåns eget kapital och KRED menade att detta är en god ordning som bör vara vägledande för hela Svenska kyrkan. I diskussionen kring vilket av de olika konsumentprisindex som skulle tillämpas konstaterade KRED att Riksbanken numera använder KPIF som inflationsmått och att detta bättre lämpar sig för Svenska kyrkan än KPI då renteffekter från hushållens bolån inte ingår.

Fastställande av ett målsatt kapital bedömdes så väsentlig att det även framgår av bestämmelsen att detta ska redovisas i församlingars, pastorats och stiftens årsredovisningar och därmed också ska granskas av revisorerna. Detta innebär i många fall en granskning av processen kring att komma fram till det fastställda beloppet granskas, såsom vilka parametrar som bedömts som väsentliga, inte i första hand en granskning av det fastställda beloppet.

Sedan 2010 har stiftet även tillsyn över den ekonomiska förvaltningen i församlingar med egen ekonomi och pastorat. I detta arbete används det målsatta kapitalet som en av de parametrar som granskas.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:61.

Utskottet konstaterar att beredningen inför fastställande av mål för det egna kapitalets storlek, målkapital, är komplex. Många parametrar ska vägas in för att få ett målkapital som utgör den betryggande ekonomiska buffert som kyrkoordningen förutsätter. Bristande kunskap leder till missförstånd och oönskade inlåsnings effekter. Församlingar riskerar att inte genomföra nödvändiga underhållsåtgärder, investeringar eller andra satsningar för att man inte förstått möjligheten att under en mandatperiod låsa delar av eget kapital för exempelvis stora framtida underhållsåtgärder för att inför genomförandet, ibland flera år senare, frigöra det egna kapitalet genom att sänka målkapitalnivå. Andra exempel som utskottet tagit del av är där man inte tagit hänsyn till dolda värden i tillgångar som är avyttringsbara och på så sätt fastställt en onödigt hög nivå på målkapitalet.

Utskottet menar att de anvisningar som finns i form av KRED:s rekommendation 2023:2 Målkapital – långsiktigt mål och betryggande buffert behöver kompletteras med andra verktyg för att uppnå det som bestämmelsen syftar till. Modellen i sig är inte problemet men den praktiska tillämpningen tenderar att bli mer av en räkneoperation än det strategiskt långsiktiga arbete för en hållbar ekonomi som bestämmelsen avser.

Utskottet erfar att verktyg har utvecklats och redan finns, exempelvis via Ekonomiservice, som på vissa håll tillhandahåller mallar som utgår från KRED:s rekommendation men är mer praktiskt inriktade och där kyrkorådet via Ekonomiservice får professionellt stöd och vägledning i arbetet med riskbedömningen. Mallen leder därefter fram till en lämplig målkapitalnivå.

Behovet av stöd, hjälp och utbildning bedöms vara stort men utskottet konstaterar att detta stöd redan idag håller på att utvecklas och att det finns möjligheter att i samband med de utbildningssatser som genomförs i inledningen av den nya mandatperioden även utbilda kyrkoråden kring frågan om målkapital.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

E 2025:7

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojdkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Leif Aruhn-Solén, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom, och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig till förmån för motion 2025:61.

Leif Nordlander

Reservation 2

Jag reserverar mig till förmån för motion 2025:61.

Fredrik Ottesen



**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:8**

Begränsningar i finansiella placeringar

Sammanfattning

Detta betänkande behandlar tre motioner som på olika sätt berör frågan om finansiella placeringar inom Svenska kyrkan, motion 2025:110 Fred och solidaritet – riktlinjer för kapitalförvaltningen, motion 2025:114 Inga finansiella placeringar i Svenska Cellulosa Aktiebolag samt motion 2025:117 Justerad finanspolicy.

Motionerna 2025:114 samt 2025:117 föreslår utformande av policy och riktlinjer för finanspolicy respektive justeringar i befintlig finanspolicy och placeringsanvisningar medan motion 2025:114 föreslår avyttring av finansiella placeringar i ett specifikt bolag.

Utskottet menar att det finns en befintlig finanspolicy och placeringsanvisningar som nyligen uppdaterats samt att det är olämpligt att kyrkomötet tar beslut kring finansiella placeringar i enskilda bolag.

Utskottet föreslår avslag på samtliga motioner.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:105, punkt 1,
2. avslå motion 2025:105, punkt 2,
3. avslå motion 2025:105, punkt 3,
4. avslå motion 2025:114,
5. avslå motion 2025:117, punkt 1,
6. avslå motion 2025:117, punkt 2.

Motionernas förslag

**Motion 2025:105 av Lena Östholm Munkberg m.fl.,
Fred och solidaritet – riktlinjer för kapitalförvaltning**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utforma en policy om att Svenska kyrkans verksamheter inte ska investera i krigsmaterielindustri och liknande verksamheter,
2. formulera riktlinjer gällande Svenska kyrkans syn på etiska investeringar där det tydligt avråds från investeringar i krigsmaterielindustri och liknande verksamheter,
3. i alla lägen stå upp och verka för fred och tillit mellan människor i världen.

Motion 2025:114 av Åsa Rehndell, Inga finansiella placeringar i Svenska Cellulosa Aktiebolag

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avyttra den nationella nivåns finansiella placeringar i skogsbolaget SCA snarast möjligt.

Motion 2025:117 av David Lång m.fl., Justerad finanspolicy

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. stryka stycke 6.3.2 i Svenska kyrkans finanspolicy,
2. justera Svenska kyrkans finanspolicy och placeringsanvisningar i enlighet med motionens motivering.

Bakgrund

Kyrkoordningens bestämmelser

Av kyrkoordningens bestämmelser i 47 kap. 2 §, 49 kap. 2 § samt 51 kap. 2 § framgår de krav som finns för medelsförvaltning på samtliga nivåer inom Svenska kyrkan. En gemensam formulering är ”förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar”.

Varje ekonomisk enhet inom Svenska kyrkan, församlingar med egen ekonomi, pastorat samt stift har enligt kyrkoordningens bestämmelser att fastställa ett medelsförvaltningsreglemente som, utöver ovanstående formulering, ska tillgodose krav på god avkastning och att betryggande säkerhet tillgodoses.

För den nationella nivån, som förvaltar det gemensamma kapitalet inom Svenska kyrkan, gäller bestämmelsen att kapitalet ska förvaltas på ett sådant sätt att det bevaras till sitt reella (värdesäkrade) nivå över rullande tioårsperioder.

Redan vid kyrkomötet år 2000 behandlades två motioner, 2000:7 samt 2000:27, rörande etiska placeringar. Ekonomi- och egendomsutskottet konstaterade i sitt betänkande EE 2000:2 att kyrkostyrelsen samt dåvarande Kyrkofonden aktivt arbetade med tillämpningen av kyrkoordningens bestämmelser om medelsförvaltningen. Ett etiskt råd skulle tillsättas och ett projekt om etisk förvaltning skulle starta där det etiska rådet bland annat skulle fungera som referensgrupp. I projektet ingick att ta fram långsiktigt hållbara kriterier för en etisk förvaltning.

Med hänvisning till ovanstående föreslog utskottet avslag på motionerna och detta blev även kyrkomötets beslut.

Arbetet idag

Det material som låg till grund för projektet och det som där togs fram har därefter legat till grund för den nuvarande finanspolicyn. Denna är för närvarande under bearbetning och behandlas av kyrkostyrelsen under september månad. De uppdateringar som föreslås innebär i huvudsak förtydliganden och redaktionella förenklingar.

Svenska kyrkans kapitalförvaltning på nationell nivå är uttryckligen förankrad i kyrkans värderingar om mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. Finanspolicyn betonar att investeringar är ett verktyg för att påverka samhället i en positiv riktning, och att kapitalet ska bidra till en rättvis och hållbar värld. Policyn är utformad för att balansera olika etiska principer med samhällsnytta.

Den nuvarande finanspolicyn har under årens lopp kompletterats med riktlinjer – Placeringsanvisningar för etik och hållbarhet – som sedan ett antal år finns implementerade i den nationella nivåns kapitalförvaltning. Dessa uppdateras med tätare intervall än finanspolicyn för att tidigt möta förändringar i omvärlden. Både policy och riktlinjer är flexibla i sin utformning för att hantera komplexa fall genom individuell bedömning av företag, dialog och påverkan innan steget att avyttra en placering tas. Etisk granskning av placeringar sker löpande utifrån internationella normer.

Organisationen kring hur man arbetar med dessa frågor har under årens lopp förändrats. Kyrkostyrelsen har numera utsett ett kapitalförvaltningsråd med uppdrag att på kyrkostyrelsens uppdrag fortlöpande arbeta med att utveckla förvaltning och finanspolicy. Vid kyrkokansliet finns idag en finansenhet om tre personer som bevakar och följer upp den förvaltning av kapitalet som hanteras av banker och finansinstitut. Man arbetar även med bolagsdialoger för att aktivt påverka i egenskap av kapitalförvaltare.

Utskottets överväganden

Utskottet konstaterar att det idag finns en etablerad och nyligen uppdaterad finanspolicy samt en väl fungerande arbetsmodell för den nationella nivåns finansiella placeringar.

Denna finanspolicy ligger också som grund för de anvisningar och mallar kring medelsplaceringsreglemente som tillhandahålls av den nationella nivån till församlingar, pastorat och stift. Policyn har sin grund i kyrkoordningens bestämmelser om att förvaltningen ska ske på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Motion 2025:105 Fred och solidaritet – riktlinjer för kapitalförvaltning

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:105.

Ansvaret för utformandet av en finanspolicy ligger – enligt kyrkoordningens bestämmelse om det lokala ansvaret – hos varje enskilt kyrkoråd, stiftsstyrelse samt hos kyrkostyrelsen. Utformningen av en policy som gäller för hela trossamfundets olika organisatoriska delar är därför inte möjlig, däremot kan anvisningar och mallar tillhandahållas för församlingar, pastorat och stift. Det är väsentligt att varje enskild ekonomisk enhet inom Svenska kyrkan får möjlighet att själv utforma policys och riktlinjer som ligger i linje med de lokala förutsättningarna.

Utskottet menar att det redan i dag finns både finanspolicy och placeringsanvisningar som ligger i linje med motionens intentioner. Detta framgår också i de anvisningar och mallar som tillhandahålls som verktyg för församlingar, pastorat och stift. De områden som motionen lyfter ryms på ett naturligt sätt inom ramen för kyrkans grundläggande värderingar.

I ljuset av omvärldsfaktorer med krigsoro i världen har utskottet förståelse för ambitionen att förtydliga Svenska kyrkans värderingar men utskottet anser att detta redan beaktas i nuvarande finanspolicy.

Utskottet föreslår med hänvisning till ovanstående avslag på motionen.

Motion 2025:114 Inga finansiella placeringar i Svenska Cellulosa Aktiebolag

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:114.

Utskottet anser att det är olämpligt att kyrkomötet tar beslut om enskilda finansiella placeringar. Detta sker bäst genom det arbetssätt som idag redan tillämpas.

De placeringsriktlinjer och den arbetsmodell med bland annat bolagsdialoger och etisk granskning som tillämpas av den nationella nivån avseende finansiella placeringar menar utskottet är tillräcklig, även i de fall Svenska kyrkans påverkansarbete inte når resultat i en takt som vore önskvärd.

En förteckning över bolag som Svenska kyrkans nationella nivå inte bör innehå finansiella placeringar i torde kräva ständiga uppdateringar och är inte lämplig att hantera i ett forum där beslut endast tas en gång per år utan detta kräver snabbare möjligheter till handläggning. Detta tillgodoses idag via den nuvarande ordningen.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Motion 2025:117 Justerad finanspolicy

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:117.

Utskottet erfar att den nuvarande finanspolicyn nyligen har uppdaterats av kyrkostyrelsen och förändringarna är i huvudsak av redaktionell karaktär och innebär bättre struktur, förenklingar och borttagande av dubbelskrivningar.

Motionens förslag om borttagande av ett stycke i finanspolicyn skulle innebära att den nationella nivån öppnar möjligheten för investeringar i vapenindustrin, något som utskottet menar inte ligger i linje med Svenska kyrkans värdegrund. I nuvarande formuleringar ges utrymme för att väga olika etiska principer mot samhällsnytta, men utskottet vill understryka att kraven och förväntningarna på Svenska kyrkans tillämpning av den etiska värdegrunden inte öppnar upp för en förändring i enlighet med motionens förslag.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojdkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Leif Aruhn-Solén, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom, och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för bifall till motion 2025:117.

Fredrik Ottesen



**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:9**

Krav på goda arbetsvillkor vid upphandlingar

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:110. Motionen föreslår att kyrkostyrelsen ska ta fram riktlinjer kring upphandling med tydliga krav på social hållbarhet samt stärka uppföljningen av arbetsvillkor och kollektivavtalsefterlevnad.

Utskottet menar att motionens intentioner är goda men att förslagen redan är tillgodosedda via de råd, anvisningar, handledningar och mallar som finns publicerade kring fastighetsförvaltning, inköp och upphandling samt att kyrkostyrelsen inte har mandat att fastställa bindande policys eller riktlinjer för församlingar, pastorat och stift.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Till betänkandet finns två reservationer och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:110, punkt 1,
2. avslå motion 2025:110, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:110 av Isak Vencu Öhrlund m.fl., Krav på goda arbetsvillkor vid upphandlingar

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta fram för församlingar, pastorat, stift och nationell nivå tillämpbara riktlinjer för att vid upphandling kunna ställa tydliga krav på social hållbarhet, inklusive krav på att leverantörer och underleverantörer följer svenska kollektivavtal eller motsvarande villkor vad gäller löner, arbetsmiljö och anställningstrygghet,
2. stärka uppföljningen av arbetsvillkor och efterlevnad av kollektivavtal hos upphandlade entreprenörer.

Bakgrund

Svenska kyrkan omfattas inte av lagen om offentlig upphandling (2016:1145). Dock används bestämmelserna i lagen som vägledning för bedömningen av vilka upphandlingsförfaranden som är att anse som affärsmässiga och vilka som inte är det.

I kyrkoordningen finns bestämmelser kring affärsmässig upphandling för samtliga nivåer inom Svenska kyrkan (kap. 47 § 3, kap. 49 § 3 samt kap. 51 § 3. Formuleringen är densamma oavsett inom vilken organisatorisk del av trossamfundet som avses.

När en upphandling görs ska man utnyttja de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföra den affärsmässigt. Vid upphandling ska alla anbudsgivare, anbudssökande och anbud behandlas utan ovidkommande hänsyn.

Befintliga riktlinjer för upphandling för den nationella nivån

Kyrkostyrelsen fastställde den 6 april 2016 en ny inköbspolicy med tillhörande uppförandekod för leverantörer. Den ersatte den upphandlingspolicy som kyrkostyrelsen fastställde 2008. Inköspolicyn kompletterar kyrkoordningens bestämmelser om ekonomisk förvaltning och skulle tillämpas på alla inköp som gjordes av den nationella nivån. Syftet med denna policy var att säkerställa att nationella nivåns anskaffningsbehov verkställdes på ett kvalitetsmässigt och kostnadseffektivt sätt med hänsyn tagen till miljökonsekvenser och vad som är etiskt försvarbart.

Gällande uppföljning angavs i policyn att uppföljningar ska göras regelbundet av kyrkokansliet. Kyrkostyrelsen skulle minst en gång per mandatperiod pröva dokumentets aktualitet, och vid behov uppdatera policyn. Senast aktuella uppdatering skedde 2021 och då fastställdes att vid inköp ska följande grundläggande principer tillämpas:

♦ Människovärdesprincipen

Föreställningen om ett människovärde som är lika för alla människor är fundamental både för en kristen etik och för det demokratiska samhället. Ur människovärdesprincipen följer såväl negativa som positiva förpliktelser. De negativa plikterna sätter vissa bestämda gränser för vårt handlande. Varje människa ska behandlas med respekt och får inte utnyttjas på ett otillbörligt sätt. De positiva plikterna innebär krav på aktiva insatser för att främja andra människors väl. De positiva plikterna är relaterade till krav på rättvis fördelning och likställdhet mellan människor. Människovärdesprincipen återspeglas i dag i olika konventioner för mänskliga rättigheter.

♦ Principen om det goda förvaltarskapet

Enligt förvaltarskapstanken uppfattas de tillgångar som vi människor förfogar över som gåvor som vi har fått av Gud för att brukas i våra medmänniskors tjänst. Människan är en förvaltare av Guds gåvor men även en skapad medskapare. Det finns en ömsesidighet i relationerna inom skapelsen och mellan människan och Gud. Detta rymmer ett ansvar både mot andra människor och mot skapelsen i övrigt. Det handlar om att använda olika naturtillgångar för att tillgodose människors behov och om att vårda naturen med tanke på dess egenvärde och på framtida generationers behov.

♦ Affärsmässighet

Kravet på affärsmässighet gäller vid alla inköp som sker genom upphandling och för alla delar i inköpsprocessen. Vid avrop från ett ramavtal är kravet på affärsmässighet redan tillgodosett genom själva ramavtalet. Nationella nivån omfattas inte av lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (fortsättningsvis LOU). Dock används bestämmelserna i LOU som vägledning för bedömningen av vilka

upphandlingsförfaranden som är att anse som affärsmässiga och vilka som inte är det. I termen affärsmässighet ingår att den nationella nivån ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt och genomföra upphandlingen på ett öppet sätt. Information om planerade, pågående och avslutade upphandlingar kan till exempel lämnas via Svenska kyrkans webbplats. Vidare ingår i affärsmässigheten att principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet ska iakttagas.

Uppförandekod för leverantörer

Som komplement till inköspolicyn finns även en *Uppförandekod för leverantörer*. I uppförandekoden beskrivs de minimikrav avseende etik samt hållbar social, miljömässig och ekonomisk utveckling som en leverantör till Svenska kyrkan ska uppfylla, det vill säga krav på en hållbar leveranskedja. Leverantören ansvarar för att även dess underleverantörer lever upp till uppställda krav. Samtliga leverantörer, och dess underleverantörer, omfattas således av denna uppförandekod. Av koden framkommer bland annat att "Leverantörer med verksamhet i Sverige ska ha löner och anställningsvillkor i linje med för branschen gällande kollektivavtal".

Kontroll av de nationella ramavtalen görs inom kyrkokansliet för att säkerställa att villkoren i inköspolicy och uppförandekod är uppfyllda.

Generalsekreteraren ansvarar för att det hos nationella nivån finns riktlinjer som tydliggör hur inköspolicyn ska tillämpas.

I policyn anges även att samtidigt som den och uppförandekoden för leverantörer endast gäller Svenska kyrkans nationella nivå bör de i relevanta och tillämpliga delar erbjudas församlingar, pastorat och stift i syfte att bidra till utveckling av en god inköpskedja inom Svenska kyrkan.

Stift och församlingar

Det finns i dagsläget ingen enhetlig inköspolicy för alla enheter inom Svenska kyrkan. Via intranätet tillhandahåller den nationella nivån dock en mall som det står fritt för alla enheter inom kyrkan att använda sig av om de önskar införa en inköspolicy. Mallen baseras på den av kyrkostyrelsen beslutade inköspolicyn, men kan och bör justeras så att den passar den upphandlande enheten.

Genom att använda Svenska kyrkans centralt avtalade ramavtal har man lokalt säkerställt att de ställda villkoren i policy och uppförandekod är uppfyllda. Kompletteras mallen med ytterligare lokala villkor behöver den upphandlande enheten säkerställa egna rutiner för kontroll av dessa villkor.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:110.

Utskottet konstaterar att motionen tar upp en angelägen och viktig fråga som indirekt belyser behovet av utbildningsinsatser, kompetensutveckling och stöd till kyrkoråden i Svenska kyrkans församlingar och pastorat avseende upphandling.

Idag finns olika former av råd, anvisningar och främjandeåtgärder riktade till församlingar och pastorat gällande fastighetsförvaltning och upphandling. Ett exempel är den handledning i fastighetsförvaltning och upphandling, Handfast, som beslutades som en del i utredningen Gemensamt ansvar. När det gäller inköp finns mallar och anvisningar för upprättande av inköspolicys och upphandling där de olika aspekterna kring hållbarhet finns belysta, så även social hållbarhet såsom schyssta arbetsvillkor. Detta förstärks ytterligare genom mallen för Uppförandekod för leverantörer.

De flesta stift har de senaste åren byggt upp kompetens kring fastighetsfrågor för att på ett mer praktiskt sätt arbeta med främjandeåtgärder inom fastighetsområdet och det har utvecklats nätverk där erfarenhetsutbyte sker och goda exempel förs vidare. Utbildningar kring arbetsmiljöfrågor tillhandahålls också av Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, SKAO.

Utskottet menar att arbetet med de olika aspekterna kring hållbarhet ska genom-
syra de upphandlingar som görs inom Svenska kyrkan. Arbeta med social hållbarhet
är en förtroendefråga och det innebär stor risk för förtroendeskada om det finns brister
och exempelvis olyckor skulle hända. Utskottet konstaterar att det finns ett kontinuer-
ligt utbildningsbehov i dessa frågor och vill peka på möjligheten att det nu, i samband
med ny mandatperiod, finns en naturlig möjlighet för exempelvis stiftet att tillhand-
hålla utbildning för förtroendevalda även kring dessa frågor. Det kan också vara lämp-
ligt att den nationella nivån blir tydligare i sin kommunikation kring de olika råd och
anvisningar som erbjuds församlingar och pastorat som stöd.

Utskottet anser dock att det trots motionens goda intentioner inte finns stöd för
kyrkostyrelsen att fastställa policys eller riktlinjer för församlingar, pastorat och stift
eftersom detta strider mot kyrkoordningens bestämmelse om den lokala självbestäm-
manderätten. Bestämmelser som inskränker denna rätt ska framgå av kyrkoordningen,
eller av Svenska kyrkans bestämmelser i de fall där kyrkostyrelsen enligt kyrkoord-
ningen har mandat att utfärda sådana. Utskottet föreslår därför avslag på motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla
Edman, Marie Wojdkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Leif Aруhn-Solén,
Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander,
Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Jan-Hugo
Nihlén, Johanna Palmér, Leif Aруhn-Solén, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David
Lång, Agneta Ahlblom och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Vi reserverar oss till förmån för bifall till motion 2025:110.

Rebecca Hägg, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman

Reservation 2

Jag reserverar mig till förmån för bifall till motion 2025:110.

Anders Lundberg

Särskild mening

Jag lämnar en särskild mening och instämmer i reservationen.

Agneta Ahlblom



**Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2025:10**

Det ekonomiska utjämningsystemet

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2025:118. I motionen föreslås kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning kring bland annat en analys av hur nuvarande utjämningsystem fungerar samt föreslå alternativa modeller för framtida utjämningsystem.

Utskottet anser att resultatet av den pågående utvärderingen av utjämningsystemet bör inväntas och föreslår därför avslag på motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. att avslå motion 2025:118, punkt 1,
2. att avslå motion 2025:118, punkt 2,
3. att avslå motion 2025:118, punkt 3,
4. att avslå motion 2025:118, punkt 4,
5. att avslå motion 2025:118, punkt 5.

Motionens förslag

Motion 2025:118 av Jerker Schmidt m.fl., Det ekonomiska utjämningsystemet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning som ska

1. kartlägga hur Svenska kyrkans ekonomiska utjämningsystem fungerar idag, inklusive flöden av bidrag och avgifter samt beräkningsgrunder,
2. identifiera hur dagens system påverkar incitamenten för ekonomisk självständighet, effektivisering och reformvilja i församlingarna,
3. analysera rättviseaspekter och fördelningsprinciper i relation till församlingar, stift och nationell nivå,
4. föreslå alternativa modeller för ett framtida utjämningsystem, exempelvis koppling av bidrag till mål, behov eller utvecklingsarbete,
5. lämna sitt betänkande till kyrkostyrelsen senast vid den tidpunkt som krävs för att kyrkostyrelsen ska kunna lägga fram konkreta förslag till förändringar till kyrkomötet 2027.

Bakgrund

Utvärderingssystemets ursprung

Det nuvarande utvärderingssystemets utformning inleddes redan 1862 för att utjämna skillnaderna mellan prästlönerna och kostnaderna för dessa. Systemet var inte tillräckligt och lönespridningen kom att bli större än avsett. Under 1910 utfärdades därefter en mängd författningar kring kyrkans ekonomi, bland annat en lag om kyrkofond. Fonden skulle användas till kyrkliga ändamål och kom att ha en central roll i det kyrkliga utvärderingssystemet under 1900-talet.

Det ursprungliga kapitalet och dess inkomster kom i huvudsak från prästlönstillgångar av olika slag. Utvärderingen innebar ett tillskott i de församlingar där en utdebitering av 60 öre per skattekrona inte räckte för att finansiera prästlönerna. Systemet utvecklades genom 1910 års regleringar som bland annat kom att innebära att den del av avkastningen som inte behövdes för prästlönerna skulle tillföras kyrkofonden. Eftersom fondens intäkter i huvudsak kom från landsbygdsförsamlingarnas prästlönstillgångar kom stadsförsamlingarna, som i sig hade ett väsentligt bättre skatteunderlag, att gynnas. Detta motverkades genom att man 1932 införde en allmän kyrkoavgift som innebar att alla församlingarna bidrog in i systemet för att därefter fördelas ut enligt vissa parametrar som utvecklats över åren. Denna modell, att alla församlingar bidrar in i systemet, tillämpas fortfarande.

Som kyrkliga kommuner kom Svenska kyrkans församlingar och samfälligheter under 1960-talet att omfattas av reglerna om statliga skatteutvärderingsbidrag om deras skattekraft understeg en viss andel av medelskattekraften i landet.

Större förändringar under 1900-talet

Ett nytt utvärderingssystem trädde i kraft 1983 som ersatte både det statliga skatteutvärderingssystemet och den tidigare utvärderingen av vissa lönekostnader via kyrkofonden. En utgångspunkt var att statens tillskott in i systemet skulle minska och den inomkyrkliga utvärderingen i stället skulle öka. En konsekvens av detta blev att den allmänna kyrkoavgiften, som baserades på medlemmarnas beskattningsbara inkomster, ökade och att en särskild kyrkoavgift infördes på prästlönstillgångarnas avkastning. Dessutom infördes ett särskilt utvärderingsbidrag som var kopplat till antalet prästtjänster inom pastoratet. Avsikten var att göra en analys av kostnaderna för att kunna ompröva grunderna för det särskilda utvärderingsbidraget.

Församlingar och samfälligheter kunde efter ansökan beviljas extra utvärderingsbidrag. Beslut om detta fattades av den nyinrättade styrelsen för kyrkofonden som också fick ansvar för finansiering av viss rikskyrklig verksamhet.

Några år senare genomfördes ytterligare förändringar av utvärderingssystemet som bland annat innebar minskad skattegaranti och att stiftssamfälligheterna, som nyligen inrättats, fick stiftsbidrag för den egna verksamheten och strukturbidrag att fördela till församlingar och samfälligheter inom stiftet. Det särskilda bidraget för prästtjänster togs bort och ett kyrkbyggnadsbidrag infördes. På grund av bristande finansiell statistik ansågs det inte möjligt eller meningsfullt att genomföra den analys av de kyrkokommunala kostnaderna som var tänkt att göras i och med införandet av förändringarna i utvärderingssystemet.

En ytterligare förändring kom 1995 då man beslutade att beräkningen av den särskilda utvärderingsavgiften för prästlönstillgångarna där 50 procent av avkastningen skulle gå till församlingar och samfälligheter och 50 procent tillfördes kyrkofonden. I

samband med dessa förändringar överfördes förvaltningen av prästlönetillgångarna från de lokala församlingarna till stiftens egendomsnämnder.

Inför relationsändringen utreddes frågan om ekonomisk utjämning i syfte att få ett mer grundläggande, stabilt system. I direktiven angavs att det nya utjämningssystemet skulle

- ♦ syfta till att utjämna skillnader i kyrkokommunernas skattekraft och i sådana kyrkokommunala kostnader som hänförde sig till faktorer utanför respektive kommuns egen kontroll,
- ♦ bygga på helt inomkyrkliga avgifter och bidrag via kyrkofonden,
- ♦ göra det möjligt att bedriva rikstäckande kyrklig verksamhet av ungefär samma omfattning som tidigare,
- ♦ resultera i väsentligen likvärdiga ekonomiska förutsättningar för den kyrkliga verksamheten inom landets olika delar,
- ♦ finansiera den rikskyrkliga verksamheten och andra för hela kyrkan gemensamma kostnader,
- ♦ vara långsiktigt hållbart och rymmas inom en balanserad budget för kyrkofonden.

Några av de förändringar som infördes var beaktande av både intäktssidan och kostnadssidan, parametrar som ansågs vara strukturellt betingade fastställdes för kostnadssidan (exempelvis såsom drift och underhåll av kyrkor och begravningsplatser). Kyrkofonden började fördela stifts och strukturbidrag till stiftet per automatik efter strukturella parametrar i stället för, som tidigare, efter ansökningsförfarande och stiftsstyrelserna föreslogs få besluta om kyrkobyggnadsbidragen. Kostnaderna för den rikskyrkliga verksamheten och andra gemensamma kostnader sågs som en del av utjämningssystemet. En bärande tanke var att utjämningssystemet skulle garantera att Svenska kyrkan skulle kunna bedriva rikstäckande verksamhet, något som också lyfts fram i lag om Svenska kyrkan (1998:1591).

Det, relativt sett, nya utjämningssystemet infördes successivt under perioden 1997–2000 och överfördes i stort sett oförändrat in i kyrkoordningen, med vissa justeringar utifrån att den rättsliga statusen som kyrklig kommun upphörde.

Förändringar efter relationsändringen

Under åren 2000 till och med 2016, före utredningen Gemensamt ansvar (se nedan), har ett antal förändringar genomförts, exempelvis har utjämningen för kostnaderna för begravningsplatser tagit bort eftersom begravningsverksamheten i sin helhet finansieras av begravningsavgiften. Den ersattes från 2004 av kostnadsutjämningskonstanten, som i praktiken innebar att begravningsplatsutjämningen fortsatte men med ändrat namn, fastfrusna belopp och indexuppräknings.

Även stifts- och strukturbidragen har omformats och exempelvis slagits ihop till ett gemensamt stiftsbidrag. Glesbygdsbidrag och kyrkobyggnadsbidrag till församlingar och pastorat avvecklades som självständiga bidrag och kom från mitten av 00-talet att i stället ingå som delar i stiftsbidraget.

År 2003 presenterades en utvärdering av utjämningssystemet *Solidaritet kring den rikstäckande verksamheten* (Svenska kyrkans utredningar 2003:1). Via enkät undersöktes bland annat systemets legitimitet, som enligt enkätsvaren, var hög. Däremot varierade svaren beroende på utjämningssystemets olika parametrar, där drygt 80 procent var nöjda med inkomstutjämningen samt det kyrkobyggnadsbidrag som gavs via stiftet. Även kostnadsutjämningen ansågs rimlig. Inte oväntat var de som fick högst nettobidrag också mest positiva till utjämningssystemet. Utredaren menade dock att utjämningssystemet inte kunde leda till de mål som satts upp, att systemet

skulle leda till ”väsentligen likvärdiga ekonomiska förutsättningar”. För detta skulle, enligt utredaren, krävas en högre grad av en inkomstutjämning än 50 procent samt en enhetlig kyrkoavgift i hela landet vilket förslogs som ny utredning. Detta kom dock inte till stånd eftersom förändringarna i utjämningssystemet som föreslogs till 2003 års kyrkomöte i praktiken innebar oförändrad fördelning mellan enheterna, åtminstone sett på regional nivå.

År 2013 tillsattes utredningen *Gemensamt ansvar – en utredning om fastigheter, kyrkor och utjämningssystem* (Svenska kyrkans utredningar 2015:1). Mycket i utredningen har fokus på Svenska kyrkans fastighetsbestånd och kulturhistoriska ansvar men en del avsåg en utvärdering av det då gällande utjämningssystemet och förslag på förändringar.

Utredningen konstaterade att man inte funnit några skäl att föreslå några ändringar av den grundläggande strukturen i systemet med inkomstutjämning och kostnadsutjämning. Däremot föreslogs en rad förändringar inom ramen för kostnadsutjämningen. Utjämningssystemet skulle innefatta komponenter som utjämnar vissa strukturellt betingade kostnader såsom låg andel medlemmar, antalet kyrkobyggnader i relation till antalet medlemmar samt andelen barn av befolkningen. Därutöver föreslogs ytterligare bidrag inom systemet vid särskilda behov av diakonala insatser samt för glesbygd. Kostnadsutjämningskonstanten föreslogs avskaffas.

Kyrkostyrelsen föreslog i sin skrivelse KsSkr 2016:06 bland annat följande som rör det ekonomiska utjämningssystemet:

- ◆ Beräkningen av avgifter och bidrag i utjämningssystemet förenklas.
- ◆ Utjämningssystemet tillförs två nya komponenter, dels en som avser andel barn bland befolkningen, dels en som avser särskilda, strukturellt betingade kostnader för särskilda behov av diakonala insatser.
- ◆ Ett glesbygdsbidrag återinförs i utjämningssystemet.
- ◆ Kostnadsutjämningskonstanten i utjämningssystemet avskaffas.
- ◆ Ett kyrkounderhållsbidrag omfattande 100 miljoner kronor införs. Det ska användas som stöd till stiftets församlingar och pastorat för underhåll av kyrkobyggnaderna.
- ◆ Modellen för fördelningen av stiftsbidrag mellan stiftet föreslogs att ändrades. Ytabidrag och kyrkobyggnadsbidrag om närmare 150 miljoner kronor togs bort, medan ett nytt bidrag avseende främjande av församlingarnas fastighetsförvaltning om 50 miljoner kronor infördes.
- ◆ Det ska inte längre göras någon avräkning av utdelningen från prästlönетillgångarna vid beräkning av stiftsbidrag.
- ◆ Förändringen av utjämningssystemet avseende församlingar och pastorat och av stiftsbidragen genomförs successivt åren 2018–2021.
- ◆ En utvärdering ska göras av förslagen kring en effektiviserad fastighetsförvaltning, kyrkobyggnaderna och utjämningssystemet. Utvärderingen beträffande förslagen om en effektiviserad fastighetsförvaltning och kyrkobyggnaderna ska redovisas till kyrkomötet 2023 medan utvärderingen beträffande utjämningssystemet ska redovisas till kyrkomötet 2027.
- ◆ För att finansiera förvaltningen av de kyrkor som ägs gemensamt genom trosamfundet samt kyrkounderhållsbidraget ska församlingar och pastorat, om kyrkomötet beslutar det, betala en kyrkounderhållsavgift.

Ekonomi- och egendomsutskottet föreslog i sitt betänkande EE 2016:1 att bifalla samtliga förslag till ändringar av utjämningssystemet vilket också blev kyrkomötets beslut.

Till skillnad från ändringarna i utjämningsystemet som antogs i kyrkomötet 2003, innebar förändringarna i Gemensamt ansvars utredning att fördelningen mellan enskilda församlingar och pastorat ändrades.

E 2025:10

Pågående utvärdering

Målet med utjämningsystemet är att ge varje församling ekonomiska möjligheter att fullgöra den grundläggande uppgiften och kunna ta hand om sina kyrkobyggnader.

För närvarande pågår den utvärdering av utjämningsystemet som kyrkomötet år 2016 beslutade om och som stegvis trädde i kraft under perioden 2018–2021 och som ska återrapporteras till kyrkomötet 2027. Utvärderingen ska göras av vilka effekter det nya utjämningsystemet fått på makronivå och hur väl systemet uppfyller de uppsatta målen. Följande frågeställningar avses att belysas:

Effekter på makronivå, exempelvis:

- ◆ Möjligheten att bedriva rikstäckande verksamhet.
- ◆ ”Vinnare och förlorare” i systemet per tätortsgrupp, både per komponent och för utjämnningen i sin helhet.
- ◆ Hur stor skillnaden i ekonomiska förutsättningar/balansomslutning är mellan olika enheter nu jämfört med tidigare.
- ◆ Hur ekonomin hade sett ut för utvalda ekonomiska enheter utan utjämnning, samt med det gamla respektive nya utjämningsystemet.

Konsekvenser för församlingar och deras möjlighet att utföra den grundläggande uppgiften och ta ansvar för sina kyrkobyggnader nu och i framtiden, exempelvis:

- ◆ Om möjligheten att utföra den grundläggande uppgiften påverkats i positiv eller negativ riktning.
- ◆ Om nödvändiga underhållsåtgärder har behövt skjutas upp.

Utjämnningens styrningseffekter, exempelvis:

- ◆ Vad församlingar och pastorat gör mer av och vad gör man mindre av och om det har ett samband med utjämningsystemets utformning.

Komponenter i utjämningsystemet, exempelvis:

- ◆ Om komponenterna för kostnadsutjämnning är rätt valda och av rätt omfattning.
- ◆ Om nuvarande utformning kan leda till tröskeffekter.
- ◆ Om någon ny komponent behöver läggas till.
- ◆ I vilken utsträckning det går att räkna ut standardkostnader (likt hur man gör i den kommunala utjämnningen) för kostnadsutjämningskomponenterna.

Om utjämningsystemet är begripligt, transparent, förutsägbart, långsiktigt hållbart och brett accepterat, exempelvis:

- ◆ Hur systemets komponenter uppfattas av stift, församlingar och pastorat.
- ◆ Hur systemet förvaltas, administreras och uppdateras.
- ◆ Hur beslut om fastställande av parametrar (bidrags- och utjämningsstal) fattas.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:118.

Utskottet menar att de förändringar av utjämnningssystemet som beslutades 2016 och stegvis implementerades under 2018–2021 var omfattande. Det är därför väsentligt att den utvärdering som då beslutades och som för närvarande pågår färdigställs.

Utvärderingen är omfattande och ska belysa flera olika perspektiv. Delar av de aspekter som motionärerna lyfter torde därför belysas i utvärderingen medan andra aspekter kan ha en mer naturlig plats efter utvärderingen, där eventuella förslag på förändring presenteras.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Liselotte Ågren, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojdkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Leif Aruhn-Solén, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom, och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för motion 2025:118.

Marcus Romedahl

Ekumenikuskottets betänkanden
Eu 2025:1–9

Ekumenikutskottets betänkanden

- Eu 2025:1 Religionsdialog och djurhållning
- Eu 2025:2 Hjälpcenter för förföljda konvertiter
- Eu 2025:3 Svenska kyrkan, Israel och Palestina
- Eu 2025:4 Ekumenisk konsekvensanalys
- Eu 2025:5 Frågor om samarbetet med Islamic Relief och islamisering
- Eu 2025:6 Missionsfrågor
- Eu 2025:7 Könstympning
- Eu 2025:8 Utlandskyrkans organisation
- Eu 2025:9 Lämna ACT-alliansen



**Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2025:1**

Religionsdialog och djurhållning

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:4 där motionären föreslår att kyrkomötet ska ställa sig bakom gällande djurskyddslagar och uppdra till kyrkostyrelsen att lyfta detta ställningstagande i interreligiösa och ekumeniska sammanhang.

Utskottet menar att tillsynsansvaret för all slakt i Sverige ligger på Länsstyrelsen. Utskottet vill också betona att rätten till halal- och kosherslakt är en religionsfrihetsfråga och bör hanteras inom ramen för interreligiös dialog.

Utskottet föreslår avslag på motion 2025:4.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:4, punkt 1,
2. avslå motion 2025:4, punkt 2.

Motionens förslag

**Motion 2025:4 av Robert Fredriksson m.fl., Religionsdialog
och djurhållning**

Kyrkomötet beslutar att

1. ställa sig bakom svenska djurskyddslagar som förbjuder de former av religiös slakt som innebär onödigt lidande för djuret,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att lyfta detta ställningstagande i interreligiösa och, i förekommande fall, ekumeniska sammanhang.

Bakgrund

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågor om halal- och kosherslakt har inte behandlats tidigare av kyrkomötet, men frågan om Svenska kyrkans syn på djuretik togs upp i motion 2021:22 Omsorg om djuren. Där ville motionären att kyrkomötet skulle besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att teologiskt utforska djurens livssituation, värde och värdighet. Samt etiskt utforska hur vi behandlar kännande varelser. Motionen tog däremot inte upp något om

slaktmetoder. Utskottet föreslog i sitt betänkande (F 2021:02) bifall till motionen, men kyrkomötet beslutade att avslå.

Kyrkomötet behandlade 2024 flera motioner rörande frågor om religionsfrihet, interreligiös dialog och antisemitism. I ekumenikutskottets betänkande Eu 2024:6, där motionärens förslag om förnyade insatser för religionsdialog mellan judar och muslimer avlogs, konstaterar utskottet att antisemitismen har gamla rötter i det kristna Europa och att kyrkorna, inklusive Svenska kyrkan, ännu har ansvar för att motarbeta antisemitism. På ekumenikutskottets förslag i betänkande 2024:7 att bifalla motion 2024:51, beslutade kyrkomötet att stärka det interreligiösa arbetet för religionsfrihet och främja framväxten av interreligiösa råd. Ett annat exempel är gudstjänstutskottets betänkande 2015:3, där utskottet föreslog riktlinjer för att motverka förakt mot judisk tradition och skydda människovärdet mot rasism. Trots att utskottet delade motionärernas avståndstagande från antisemitism föreslogs avslag, med hänvisning till pågående arbete nationellt och internationellt. Utskottet betonade vikten av att implementera samtalsdokumentet Guds vägar, beslutat av kyrkomötet 2001 (i nyutgåva 2023).

Kosher- och halalslakt

Det kan konstateras att kosher för judendom och halal för islam är delar av religionernas tro, det går således inte att avskilja föreskrivna matregler från trossystemen. Det kan ses som en del av trosutövningen att endast äta kött som kommer från tillåtna djur som slaktats enligt föreskrivna metoder. Bland de muslimska inriktningarna finns det vissa som anser att allt kött som kommer från svenska slakterier är tillåtet att äta eftersom det kan anses vara slaktat av kristna och vissa som tillåter kött från djur som skäktats (slaktmetod inom judendomen och islam) efter bedövning men enligt muslimsk sedvänja. Det finns även än striktare inriktningar som endast tillåter kött som skäktats utan bedövning enligt muslimsk sedvänja. Kosherlagarna är betydligt strängare när det kommer till slaktmetoder och generellt krävs att djuret inte är bedövat vid skäktningen (Att slakta ett får i Guds namn – om religionsfrihet och demokrati, Demokratiutredningens skrift nr 14, SOU 1999:9).

Förbudet mot skäktning infördes 1937 i Sverige under en tid av utbredd antisemitism i Europa och förbud mot skäktning kom att införas i ett flertal länder i Europa. Dessa förbud togs bort under efterkrigstiden med början redan 1944 och de flesta länder i Europa och världen har idag inga förbud mot skäktning. Bland judiska grupper har förbudet om skäktning setts som ett hot mot judiskt liv och detta ledde bland annat till att Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna innehåller ett skydd för religiösa sedvänjor just för att skydda möjligheten till bland annat kosherslakt. Kritik har återkommande kommit från judiska och muslimska företrädare kring att religionsfrihetsaspekter inte tas hänsyn till i den svenska lagstiftningen. (Att slakta ett får i Guds namn – om religionsfrihet och demokrati, Demokratiutredningens skrift nr 14, SOU 1999:9). I Europadomstolens dom C-339/19 från 2020 framkommer det att ett förbud mot halal- eller kosherslakt inte nödvändigtvis behöver vara emot Europakonventionens skrivningar kring religionsfrihet, men det behöver finnas alternativ genom exempelvis möjlighet att importera kosher eller halalmärkt kött.

Religionsdialog

Svenska kyrkan har under de senaste decennierna arbetat med att fördjupa relationen till judendomen och har i olika dokument tagit upp förhållningssätt för interreligiös

dialog som beskriver karaktär och utgångspunkter för samtal. Exempelvis står det i Guds vägar – judendom och kristendom (s. 17):

Eu 2025:1

Tankemodeller, om vilka vi av erfarenhet vet att de rymmer stora risker att kränka människor av annan tro, måste kyrkan vara särskilt vaksam mot. Djupast sett rymmer alla religioner något hemlighetsfullt, vars innersta väsen ingen kan utröna. Kanske är insikten om detta viktigare för all dialog än ambitionen att söka klarlägga vari skillnader och likheter mellan de olika trostraditionerna består. När stolthet över den egna traditionen kombineras med ödmjukhet inför både det egna och andras arv, kan ett verkligt samtal börja

Dokumentet Charta Oecumenica, framtaget av Europeiska kyrkokonferensen och Romersk-katolska kyrkans europeiska biskopskonferens år 2000, beskriver under rubriken Att odla relationerna till islam, viljan att intensifiera umgänget mellan kristna och muslimer för att övervinna fördomar. Dokumentet innehåller en förbindelse att möta muslimer med respekt och samarbeta med muslimer i gemensamma angelägenheter.

I inledningen till kyrkoordningens fjortonde avdelning om Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund står det:

Utifrån kyrkans tro på Gud som skapande, upprättande och livgivande i hela världen, är den vidare ekumeniska kallelsen att verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tradition.

Lagar och offentlig kontroll

Enligt 5 kap. §1 Djurskyddslag (2018:1192) ska djur vid slakt skonas från onödigt lidande och obehag. Ett djur som ska avlivas genom avblodning ska vara bedövat. (SFS 2018–1192) Vid halal-slakt i Sverige är djuret bedövat vid avblodning. Enligt Jordbruksverket går inte de religiösa krav som finns för halal-slakt emot svenska djurskyddsregler om den föregås av bedövning. Kosher-slakt är däremot inte tillåtet i Sverige eftersom den slaktmetoden inte tillåter bedövning. Det är länsstyrelserna och andra myndigheter som regeringen utser som utövar offentlig kontroll.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:4.

I Sverige skedde en modernisering av slakt gradvis under andra halvan av 1900-talet och i den moderniseringen kom frågan upp om hur slakt går till. Halal-slakt går att genomföra på ett sätt så att slaktmetoden accepteras av de flesta muslimska samfund och samtidigt i enlighet med svensk lagstiftning. Däremot är kosher-slakt inte tillåten eftersom judisk tradition inte tillåter bedövning.

Utskottet förutsätter att all slakt i Sverige sker enligt gällande regler och gällande lagstiftning och ser därför inga skäl till att kyrkomötet ska ställa sig bakom vad som gäller inom detta område. Det är Länsstyrelsen som har tillsynsansvar i frågor av det här slaget.

Rätten till halal- och kosher-slakt är en religionsfrihetsfråga och bör hanteras inom ramen för interreligiös dialog.

Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekumenikutskottets vägnar

Klas Corbelius, ordförande

Jakob Sundmark, sekreterare

Beslutande: Klas Corbelius, ordförande, Katarina Glas, Ulla Löfven, Peter Weiderud, Edvina Palmcrantz, Sofie Halvarsson, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Persson och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Lars G Linder, Yvonne Stålnacke, Catharina Erdtman, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén Åkerfeldt, Jonatan Glader, Johan Hjertén, Per Hanö, Ellen Skånberg, Birgitta Axelsson Edström och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för bifallsyrkandet till motionen.

Jan-Åke Isaksson

Särskild mening

Jag anmäler särskild mening till förmån för bifallsyrkandet till motionen.

Per Hanö



**Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2025:2**

Hjälpcenter för förföljda konvertiter

Sammanfattning

Detta betänkande behandlar motion 2025:22 i vilken föreslås att utreda ett nationellt hjälpcenter för konvertiter som särskilt beaktar konvertiter från islam. Utskottet menar att hjälp och stöd främst måste tillhandahållas på församlingsnivå och finnas för alla som behöver det oberoende av tidigare tro. Utskottet föreslår därmed kyrkomötet att avslå motionen.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:22 punkt 1,
2. avslå motion 2025:22 punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:22 av Daniel Engström m.fl., Hjälpcenter för förföljda konvertiter

Kyrkomötet beslutar

1. att uppdraga till kyrkostyrelsen att utreda möjligheterna för att inrätta ett nationellt hjälpcenter för konvertiter som utsätts för förföljelse på grund av sin förändrade tro,
2. att centret särskilt ska beakta situationen för personer som lämnat islam och därigenom riskerar att drabbas av förföljelse.

Bakgrund

Tidigare behandling

Kyrkomötet har flera gånger tidigare behandlat frågor om konvertiter och konversion på olika sätt. I motion 2014:6 ville motionären att Sveriges kristna råd skulle ta initiativ till samtal med muslimska företrädare för att få fram en överenskommelse om vad som bör gälla vid behandling av konvertiter. Motionen avslogs då utskottet ansåg att det motionen avsåg redan fanns.

Även frågan om hjälpcentrum har behandlats av kyrkomötet tidigare, då i samband med motionerna 2014:70 och 2015:28. Båda motionerna avslogs med hänvisning till att ett nationellt hjälpcentrum inte skulle kunna ge det stöd motionären föreslog då konversion sker i lokala församlingar över hela landet där också det pastoralansvaret ligger.

Religionsfrihet

FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna omfattar religions- och trosfrihet.

Var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Denna rätt innefattar frihet att byta religion och trosuppfattning och att, ensam eller i gemenskap med andra, offentligt eller enskilt, utöva sin religion eller trosuppfattning genom undervisning, andaktsutövning, gudstjänst och religiösa sedvänjor. (Artikel 18)

Sverige har ratificerat deklarationen vilket innebär att det är statens uppgift att skydda den enskilde medborgaren från förtryck och förföljelse på grund av sin tro.

Konversion och dop

Människor som konverterar till kristendomen har i regel en upparbetad relation till en församling där de också får pastoral omsorg och stöd. För en person som till exempel är i en asylprocess kan en konversion innebära att ett skyddsbehov uppstår gentemot hemlandet. Vägledning för präster och diakoner i Svenska kyrkans församling kring finns till exempel i biskopsbrev men också på intranätet Kornet (Konversion och dop).

Biskopsbrevet De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext (reviderat 2019) är ett redskap i det pastoral arbetet i möten med människor från andra religiösa traditioner men också inför dop av konvertiter. I biskopsbrevet står det:

Ibland vill den som ska döpas för att konvertera markera ett avstånds-tagande från sin tidigare trostradition. I sådana fall kan det vara viktigt att föra ett samtal med dopkandidaten om hon eller han i första hand går från något eller till något. Det bästa i en sådan situation är att stödja dopkandidaten i den ofta svåra bearbetningen av eventuella negativa erfarenheter av den egna, tidigare trostraditionen.

Svenska kyrkan är medlem i Sveriges kristna råd. Under lång tid har Sveriges kristna råd varit engagerad i hur konvertiters asylärenden utreds och bedöms. Detta grundar sig dels på alla människors rätt till religionsfrihet och rätten att söka och få en rättssäker prövning av sina asylskäl. Dels grundar sig engagemanget på att de människor som konverterar är en del av våra församlingars gemenskap.

Sveriges kristna råd har under åren framfört kritik kring hur muntliga asylutredningar genomförs, vilka frågor som ställs under den muntliga asylutredningen, hur bevisning värderas och hur argumentationen i beslut ser ut. En del av kritiken har varit att Migrationsverket och tjänstepersonerna saknar kunskap och förståelse för kristen tro och liv, och hur det kan ta sig uttryck hos enskilda och gemenskaper, samt saknar kunskap om skillnader och likheter mellan olika kristna samfund. Sveriges kristna råd har samtidigt under åren haft en respektfull dialog med Migrationsverket och i omgångar har kyrkorna fått gehör för sin kritik och utbildningsinsatser har genomförts för Migrationsverkets personal, men även inom kyrkorna.

Under 2023–2024 genomförde Migrationsverket en utbildningssatsning för sina anställda. Utbildningen bestod av tre delar, varav en del var ett dialogseminarium som leddes av representanter (präster, pastorer, diakoner) från kyrkorna. Kyrkornas medverkan samordnades av Sveriges kristna råd. Vid utbildningstillfällena under dessa två år så har sammanlagt 256 anställda vid Migrationsverket deltagit och från kyrkorna har 13 representanter medverkat.

Svenska kyrkan är också medlem i Asylrättscentrum som är en partipolitiskt och religiöst obunden organisation som verkar för en rättssäker asylprocess. Asylrättscentrum ger gratis juridisk rådgivning till bland annat personer i en asylprocess. Genom Svenska kyrkans medlemskap samt de avtal som finns mellan stiftet och Asylrättscentrum möjliggörs fortbildning och stöd till anställda och ideella i församlingarna som möter människor i en migrationsprocess.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:22.

Utskottet menar att frågor om stöd till människor som kommer till kristen tro från annan eller ingen tro framför allt hör hemma på församlingsnivå. Det är absolut viktigt att det finns miljöer där den som är utsatt kan finna trygghet och stöd, men dessa miljöer måste finnas där de utsatta människor som kommit till kristen tro finns: i församlingar och stift, inte på nationell nivå. Församlingarna kan sedan få vägledning via material från exempelvis Sveriges kristna råd eller rådgivning via Asylrättscentrum.

Liksom De Ungas Kyrkomöte ser utskottet att motionen lyfter en viktig problematik, men gör det på fel nivå och på ett selektivt sätt.

Med hänsyn till det ovan anförda föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motion 2025:22.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekumenikutskottets vägnar

Klas Corbelius, ordförande

Magnus Evertsson, sekreterare

Beslutande: Klas Corbelius, ordförande, Ulla Löfven, Peter Weiderud, Edvina Palmerantz, Sofie Halvarsson, Katarina Glas, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Persson och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Lars G Linder, Yvonne Stålnacke, Catharina Erdtman, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén Åkerfeldt, Jonatan Glader, Johan Hjertén, Per Hanö, Ellen Skånberg, Birgitta Axelsson Edström och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för bifallsyrkandet till motionen.

Jan-Åke Isaksson

Särskild mening

Jag anmäler särskild mening till förmån för bifallsyrkandet till motionen.

Per Hanö



**Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2025:3**

Svenska kyrkan, Israel och Palestina

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas tre motioner som på olika sätt berör Svenska kyrkan, Israel och Palestina. I motionerna 2025:26 och 2025:45 föreslås att Svenska kyrkan ska sluta delta i bojkottrörelser mot Israel och israeliska bosättningar. I motion 2025:123 föreslår motionärerna att kyrkomötet ska bekräfta sitt stöd för folkrätten i konflikten mellan Palestina och Israel och att uttala sitt stöd till kyrkoledarna i Jerusalem och deras arbetet för fred, rättvisa och försoning.

Vad gäller motionerna 2025:26 och 2025:45 anser utskottet att bojkott fungerar väl som en icke-våldslig metod. Bojkott är dessutom inget nytt för Svenska kyrkan. Utskottet anser också att kyrkomötet kan luta sig mot Svenska kyrkans positions-papper för rättvis och hållbar fred mellan Israel och Palestina där ekonomiska påtryckningar kan vara legitima. Utskottet föreslår därför avslag på båda motionerna.

När det gäller motion 2025:123 betonar utskottet att Svenska kyrkan under lång tid har behandlat Mellanösternkonflikten i enlighet med folkrätten och menar att den gäller alla inblandade parter. Utskottet menar att Svenska kyrkan har ett ansvar för att lyfta upp de vittnesmål från systerkyrkor och partnerorganisationer om kriget i Gaza och de folkrättsbrott som sker på Västbanken. Utskottet vill också understryka att det är den israeliska staten som ständigt begår upprepade grova folkrättsbrott och förföljelser i Gaza och på Västbanken och att det är den israeliska regeringen som bär ansvaret och inte judar som grupp.

Utskottet föreslår därför bifall till motion 2025:123 punkt 1 och att kyrkomötet med anledning av motion 2025:123 punkt 2 uttalar sitt stöd för kyrkoledarna i Jerusalem att fortsätta arbeta för fred, rättvisa och försoning i en svår tid av grova upprepade folkrättsbrott och förföljelse.

Till betänkandet finns tre reservationer, ett särskilt yttrande och tre särskilda meningar.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:26,
2. avslå motion 2025:45,
3. bifalla motion 2025:123 punkt 1,
4. avslå motion 2025:123 punkt 2,
5. med anledning av motion 2025:123 punkt 2 uttala sitt stöd för kyrkoledarna i Jerusalem att fortsätta arbeta för fred, rättvisa och försoning i en svår tid av grova upprepade folkrättsbrott och förföljelse.

Motionernas förslag

Motion 2025:26 av Daniel Engström m.fl., Upphör med involvering av bojkottrörelser mot Israel

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att upphöra med alla former av involvering av bojkottrörelser mot Israel.

Motion 2025:45 av Anna Sundberg m.fl., Stoppa bojkott av företag med kopplingar till israeliska bosättningar

Kyrkomötet beslutar att Svenska kyrkan inte ska stödja, sprida eller ansluta sig till bojkottlistor mot företag med koppling till israeliska bosättningar.

Motion 2025:123 av Ann-Charlotte Miller m.fl., Israel/Palestina och folkrätten

Kyrkomötet beslutar att

1. bekräfta Svenska kyrkans långvariga hållning att på folkrättens grund bedöma situationen i Palestina/Israel,
2. uttala sitt stöd för kyrkoledarna i Jerusalem att fortsätta arbeta för fred, rättvisa och försoning i en oerhört svår tid av folkmord och förföljelse.

Bakgrund

Tidigare behandling och engagemang

Kyrkomötet har under många år behandlat motioner som på olika sätt rör konflikten mellan Palestina och Israel. I detta sammanhang kan följande ärenden vara relevanta.

I motion 2024:65 ville motionärerna att Svenska kyrkan skulle understryka den internationella domstolens fördömande av Israels ockupation, folkrättsbrott och kränkningar av mänskliga rättigheter. Utskottet stod i princip på motionärens sida men föreslog avslag på motionen med anledning av att det inte är brukligt att Svenska kyrkan ställer sig bakom externa organisationers uttalanden. Kyrkomötet avslag motionen.

I motion 2023:55 föreslog motionärerna att kyrkostyrelsen skulle utreda möjligheterna att säkra det ekumeniska följeslagarprogrammets fortsatta arbete. Kyrkomötet biföll motionen.

I motion 2021:5 ville motionären uppdra till kyrkostyrelsen att granska den folkrättsliga situationen i Israel och Palestina för att se om Israel bedriver apartheid. Kyrkomötet avslag motionen, men biföll det i plenum framlagda förslaget att lyfta frågan i ekumeniska organ, i synnerhet i Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet.

Vid kyrkomötet 2002 ställdes en fråga till kyrkostyrelsen (Fr 6) ifall de stod bakom en ensidig bojkott mot Israel och av israeliska varor, efter ett upprop från 34 personer i DN i april samma år från företrädare från Svenska kyrkan. Kyrkostyrelsen svarade att Svenska kyrkan värnar de internationella regelverken, demokrati och folkrätt. Kyrkostyrelsen ville samla svenska kyrkor och folkrörelser i arbetet för fred i Israel och Palestina.

Kyrkostyrelsen beslutade 2003 att delta i den så kallade HOPP-kampanjen. HOPP-kampanjen arbetade i stort för ett slut på konflikterna mellan Palestina och Israel och ville bland annat:

Eu 2025:3

Uppmana Sveriges regering och riksdag att se till att produkter från de israeliska bosättningarna på ockuperat område inte når Sverige och EU. Samtidigt uppmanas Sveriges konsumenter att inte köpa bosättningsprodukter från de ockuperade områdena. Därmed kan konsumenter aktivt markera sitt avståndstagande från den israeliska ockupationen och bosättningspolitiken.

Kampanjens krav är att Israel skall kunna garantera att de varor som säljs som israeliska inte kommer från ockuperat område. Det står i strid med internationell rätt att en ockupationsmakt genererar intäkter från ockuperade områden. HOPP-kampanjen innebär därför ingen uppmaning till bojkott av israeliska produkter, men kräver garantier om att Israel som exportör och EU som importör lever upp till gällande internationella avtal och rätt.

Den internationella domstolen

I juli 2024 utfärdade Internationella domstolen (ICJ) ett rådgivande yttrande om de rättsliga konsekvenserna av Israels politik och praxis i det ockuperade palestinska området. I yttrandet konstaterar domstolen bland annat att Israels ockupation av det palestinska området är olaglig. Domstolen noterar även att alla stater har en skyldighet att ”avstå från att ingå ekonomiska eller handelsmässiga avtal med Israel som rör det ockuperade palestinska området eller delar därav och som kan befästa dess olagliga närvaro i området” samt en skyldighet att ”vidta åtgärder för att förhindra handels- eller investeringsförbindelser som bidrar till att upprätthålla den olagliga situationen (...)”. (Legal Consequences Arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, Including East Jerusalem, 2024, www.icj-cij.org) Ett förbud mot handel med bosättningar får därför anses ha stöd i folkrätten, genom ICJ:s rådgivande yttrande.

Svenska kyrkans position för en rättvis och hållbar fred

Grunden för Svenska kyrkans arbete när det gäller Palestina och Israel är Svenska kyrkans positionspapper för rättvis och hållbar fred mellan Israel och Palestina, som är beslutad av kyrkostyrelsen. Internationella domstolens beslut är vägledande för positionen. Nedanstående punkt från positionen beskriver att ekonomiska medel kan användas för att bidra till en slut på ockupationen:

12. Svenska kyrkan verkar för att genom policydialog minska ekonomiskt och politiskt stöd, såväl direkt som indirekt, till en fortsatt ockupationspolitik som förhindrar fredsprocessen.

Ockupationen innebär en rad brott mot folkrätten. Direkt eller indirekt stöd till en fortsatt ockupation ska därför undvikas. Metoder som avser att förhindra ekonomiskt stöd till ockupationen är legitima vägar att arbeta för fred. FN:s säkerhetsrådsresolution 2334 som antogs i december 2016 ålägger medlemsstaterna att i alla relevanta förhållanden skilja mellan staten Israel och bosättningarna på ockuperad mark. Resolutionen stärker EU:s så kallade differentieringspolicy som går ut på att inte

inkludera bosättningarna och bosättningsrelaterade aktiviteter i EU:s och medlemsstaternas bilaterala relationer med Israel. Svenska kyrkan ställer sig bakom de riktlinjer om ursprungsmärkning av varor producerade på ockuperad mark som antogs av EU-kommissionen i november 2015. Ursprungsmärkning utgör ett viktigt verktyg för konsumentupplysning och möjliggör för konsumenter att välja om man vill köpa produkter av det Israel som man respekterar och försvarar – det vill säga det internationellt erkända Israel (1967 års gränser) – och välja bort produkter från bosättningar på ockuperat palestinskt område som är olagliga enligt folkrätten. En annan metod kan vara olika former av påtryckningar (exempelvis genom fondinnehav, aktiv värdepappersförvaltning eller företagsdialoger) mot företag som har verksamhet i bosättningarna eller på ett väsentligt sätt bidrar till infrastrukturen för ockupationen, eller vars agerande på annat sätt försvårar upprätthållandet av internationell humanitär rätt. I februari 2020 lanserades FN:s databas över företag med affärsverksamhet kopplad till bosättningarna. Databasen, som ska uppdateras kontinuerligt, utgör ett viktigt verktyg för att främja företagande som respekterar de mänskliga rättigheterna. Dessa metoder får dock aldrig användas för att söka underminera Israels rätt att existera som självständig stat inom erkända gränser. Svenska kyrkan verkar för en hållbar palestinsk ekonomi med minskat beroende av israeliska regleringar för infrastruktur, export och import, naturresursanvändning, rörlighet för arbetskraft och andra liknande faktorer.

Israel och Palestina och folkrätten

I positionen om rättvis och hållbar fred i Palestina och Israel beskrivs hur den är grundad i folkrätten.

Svenska kyrkan verkar för en rättvis och hållbar fred, som bygger på det folkrättsliga ramverket och är framförhandlad av konfliktens parter. Endast på fredlig väg kan konflikten nå en hållbar lösning. Det innebär en fred som garanterar såväl israeler som palestinier ett liv inom säkra och erkända gränser, där de har frihet och möjlighet att forma sin egen framtid. Svenska kyrkans syn på konflikten mellan Israel och Palestina grundas i folkrätten.

I Svenska kyrkans församlingar finns ett stort engagemang för internationellt arbete, för rättvisa, fred och försoning. Det gäller inte minst Israel och Palestina, som är det område där Jesus levde och kristendomen växte fram och som därför har en särskild betydelse för många kristna över hela världen. Svenska kyrkans arbete i Israel och Palestina sträcker sig långt tillbaka i tiden och Svenska teologiska institutet i Jerusalem spelar en central roll i det arbetet. Till engagemanget hör ekumeniska relationer med palestinska kristna, dialog och samverkan med judar och i ökande grad även muslimer. Genom Svenska teologiska institutet har ett stort antal medlemmar i Svenska kyrkan fått uppleva Israel och Palestina och fördjupat kunskapen om platser är många av bibelns berättelser utspelar sig.

Följeslagarprogrammet i Israel och Palestina uppstod på en förfrågan från kyrkoledarna i Jerusalem efter den andra intifadan. Kyrkoledarna bad den ekumeniska rörelsen i världen att finnas närvarande som observatörer för mänskliga rättigheter. Det är Kyrkornas världsråd som är huvudman för följeslagarprogrammet. Följeslagarprogrammet är ett ekumeniskt program, i Sverige samordnat av Sveriges kristna råd, som utbildar följeslagare allsidigt i konflikten utifrån folkrätten och de mänskliga rättigheterna.

Uttalanden från Svenska kyrkan

Sedan kriget bröt ut i oktober 2023 har ärkebiskopen eller biskopsmötet uttalat sig om kriget vid ett flertal tillfällen. Alla uttalanden har publicerats på Svenska kyrkans webbplats.

- I november 2023 uttalade sig biskopsmötet i en vädjan om fred där de tydligt riktade sig till Hamas och Israel om att ta sitt ansvar för att skapa fred och för att människor skulle få tillgång till mat, mediciner och andra förnödenheter.
- I november 2023 bjöd ärkebiskop Martin Modéus in till en nationell fredsgudstjänst i Uppsala domkyrka, som också var webbsänd. I den deltog riksdagens talman och ekumeniska representanter för att be om fred tillsammans. Syftet med fredsgudstjänsten var brett och innefattade våldet i Sverige, men också kriget mellan Israel och Hamas.
- I juni 2024 skrev ärkebiskop Martin Modéus texten *Vi vänder inte bort blicken från Gaza* där han beskrev vad Svenska kyrkan gör i Palestina och Israel som helhet tillsammans med systerkyrkor och partnerorganisationer. Han skrev också om avsaknaden av en regelbaserad världsordning och avslutade texten med en bön om hopp och fred.
- I augusti 2024 uttalade sig biskopsmötet och återigen återropades folkrätten för att komma fram till en rättvis och hållbar fred. Biskopsmötet såg med sorg och bestörtning på det lidande som orsakas av kriget mellan Hamas och Israel samt det försämrade läge i det heliga landet som förvärrades efter 7 oktober.
- I december 2024 undertecknade fler europeiska kyrkoledare, däribland Svenska kyrkans biskopar, ett upprop om situationen i det Heliga landet. Kyrkoledarna ville se att omedelbart och permanent eldupphör i Gaza, frisläppande av gisslan, tillträde för humanitärt bistånd, ett slut på ockupationen och upphörande av våldet på Västbanken.
- I maj 2025 gjorde biskopsmötet ett uttalande om att kriget i Gaza sedan länge har passerat all rimlig proportionalitet. Biskopsmötet manade Israels regering att upphöra med våldshandlingarna i Gaza och på Västbanken samt världssamfundet och EU och den svenska regeringen att öka sina ansträngningar för att rädda liv.
- Den 10 augusti 2025 uppmanade ärkebiskopen alla församlingar att be och ringa i kyrkklockorna för Gaza. Svenska kyrkan värnar alla människors rätt att leva i fred och frid. I en förlängd klockringning bad församlingarna en särskild bön.

Utskottets överväganden

Motionerna 2025:26 och 2025:45 om bojkott

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motionerna 2025:26 och 2025:45.

Utskottet anser att vi som kyrka behöver agera och sätta handling bakom våra ord och bojkott är en icke-våldslig metod att göra det. Vad gäller ställningstagandet för bojkott är det inget nytt, det har Svenska kyrkan gjort sedan HOPP-kampanjen 2004.

Utskottet anser att kyrkomötet kan luta sig mot Svenska kyrkans positionspapper för rättvis och hållbar fred mellan Israel och Palestina och det som är nämnt i bakgrundstexten till betänkandet.

”Metoder som avser att förhindra ekonomiskt stöd till ockupationen är legitima vägar att arbeta för fred.” Och vidare:

En annan metod kan vara olika former av påtryckningar mot företag som har verksamhet i bosättningarna eller på ett väsentligt sätt bidrar till infrastrukturen för ockupationen, eller vars agerande på annat sätt försvårar upprätthållandet av internationell humanitär rätt. (Svenska kyrkans positionspapper för en rättvis och hållbar fred mellan Israel och Palestina)

FN:s organ för mänskliga rättigheter uttalade senast 2024 i en resolution att uppmana stater att sluta importera produkter från israeliska bosättningar på ockuperat område, och att inte leverera vapen till Israel om de kan användas i de ockuperade områdena.

Att handla med varor från ockuperat land på Västbanken var olagligt även före Israels svar på Hamas terrorattentat den 7 oktober 2023.

Utskottet föreslår därför att motionerna 2025:26 och 2025:45 avslås.

Motion 2025:123 Israel/Palestina och folkrätten

Utskottets förslag:

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2025:123 punkt 1.

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:123 punkt 2.

Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2025:123 punkt 2 uttala sitt stöd för kyrkoledarna i Jerusalem att fortsätta arbeta för fred, rättvisa och försoning i en svår tid av grova upprepade folkrättsbrott och förföljelse.

Utskottet betonar att Svenska kyrkan sedan lång tid tillbaka har en etablerad hållning angående konflikten mellan Israel och Palestina. Den innebär bland annat att ockupationen av Palestina måste upphöra och att alla parter i konflikten måste följa folkrätten. Utskottet konstaterar att i den upptrappning som inleddes i och med terrorattentaten den 7 oktober 2023 har det förekommit folkrättsbrott både av Hamas och staten Israel.

Utskottet betonar att Svenska kyrkan som en del av en världsvid kyrka har ett ansvar att tala för de människor som lider. Som det står i Första Korinthierbrevet: Lider en del av kroppen så lider hela kroppen. Svenska kyrkan har ett etiskt och moraliskt ansvar att säga ifrån när folkrättsbrott sker och utskottet står bakom motionens intention.

Folkmordskonventionen från 1948 är kraftfull och precis, kyrkomötet är dock ingen juridisk instans. Det juridiska beslutet om vad som pågår i Gaza kommer att dröja och vi följer utvecklingen noga. Under tiden har vi som kyrka ett ansvar att

agera, berätta och föra vidare erfarenheter som Svenska kyrkans partnerorganisationer och systerkyrkor vittnar om.

Eu 2025:3

Enligt FN:s Independent International Commission of Inquiry on the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem and Israel från september i år har Israel begått folkmord i Gaza. Samma rapport slår fast att Israel har brutit mot fyra av fem punkter i folkmordskonventionen.

Svenska kyrkans israeliska partnerorganisation B'Tselem kallar det som sker i Gaza för folkmord. Enligt det Grekisk-ortodoxa patriarkatet och det Katolska patriarkatet i Jerusalems gemensamma uttalande från augusti i år beskriver de svårigheten och till och med omöjligheten för gamla och funktionshindrade att lämna Gaza stad efter att den israeliska regeringen gav order om att alla civila skulle lämna staden. Oavsett vilket begrepp vi använder menar utskottet att staten Israel ständigt begår grova folkrättsbrott och förföljelser i Gaza och på Västbanken.

Vi behöver som kyrka tala klarspråk om det enorma lidandet i Gaza och förtrycket på Västbanken och i Jerusalem som människor tvingas utstå.

Kyrkornas världsråds centralkommittémöte lyfte i juni i år fram vikten av att skilja på våra judiska syskon å ena sidan och den israeliska statens folkrättsbrott å den andra.

Utskottet konstaterar och tar avstånd från att judar som en minoritet i Sverige har fått utstå ökade hot och trakasserier för händelser de inte är ansvariga för, sedan krigets början 2023.

Av den anledningen vill utskottet understryka att det är den israeliska staten som ständigt begår upprepade grova folkrättsbrott och förföljelser i Gaza och på Västbanken och att det är den israeliska regeringen som bär ansvaret och inte judar som grupp.

Utskottet betonar vikten av att kyrkomötet ska uttala sitt stöd för kyrkoledarna i Jerusalem i deras fortsatta arbete för fred, rättvisa och försoning i en oerhört svår tid av upprepade grova folkrättsbrott och förföljelser.

Utskottet föreslår därför kyrkomötet att bifalla motion 2025:123 punkt 1 och att avslå motion 2025:123 punkt 2. Utskottet föreslår också att kyrkomötet med anledning av motion 2025:123 punkt 2 uttalar sitt stöd för kyrkoledarna i Jerusalem att fortsätta arbeta för fred, rättvisa och försoning i en svår tid av grova upprepade folkrättsbrott och förföljelse.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekumenikutskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

Jakob Sundmark, sekreterare

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Klas Corbelius, Ulla Löfven, Peter Weiderud, Edvina Palmcrantz, Sofie Halvarsson, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Persson och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Lars G Linder, Yvonne Stålnacke, Catharina Erdtman, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén Åkerfeldt, Jonatan Glader, Johan Hjertén, Per Hanö, Ellen Skånberg, Birgitta Axelsson Edström, och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot utskottets beslut till förmån för mitt bifallsyrkande till motion 2025: 26.

Jan-Åke Isaksson

Reservation 2

Jag reserverar mig mot utskottets beslut till förmån för mitt bifallsyrkande till motion 2025: 45.

Jan-Åke Isaksson

Reservation 3

Jag reserverar mig mot utskottets beslut till förmån för mitt avslagsyrkande till motion 2025:123.

Det ska alltid vara prioriterat att få till fred och försoning, där vi kan leva tryggt och stabilt. Konflikter ska aldrig få någon grogrund och vi tillsammans ska upprätthålla detta. Med ett fredligt sinne är det lätt att uppnå detta. Men likväl har vi världen över, hela tiden ständiga pågående konflikter.

När man ser till motionen tar denna ensidigt upp Israels agerande i Gaza. Därför yrkade jag avslag på denna. Ska vi kunna leva tryggt och stabilt måste vi presentera hela bilden av en konflikt. Hur annars ska vi kunna uppnå ett samförstånd?

Att Israel idag befinner sig i Gaza och utför dessa handlingar har sitt ursprung i att terrororganisationen Hamas gick in i Israel med en större planerad attack. Här antingen dödades, skadades, våldtogs, torterades eller kidnappades oskyldiga som möte Hamas. Denna brutala gärning nämns inte i texten till motionen.

Världen ska inte acceptera detta. Men idag verkar de flesta ha glömt detta, vad just Hamas är skyldiga till. De är även skyldiga till att de offrar sitt eget folk som sköldar och med svält. Medan de själva befinner sig i tunnarna under Gaza, tillsammans med kvarvarande i gisslan som nu varit i Hamas våld i två år. Omvärlden måste se till att gisslan släpps omedelbart och med det så kan vi få till en fred och försoning. Om vi inte ser till helheten, så fortsätter vi indirekt stödja terrororganisationen Hamas.

Påtryckningar från en sida ska aldrig leda till att förminska den egentliga helheten.

Tillsammans måste vi skapa trygghet och stabilitet!

Jan-Åke Isaksson

Särskilt yttrande

Särskilt yttrande gällande motion 2025:123. Tala tydligt om det som händer i Gaza, på Västbanken och i Jerusalem är en uppmaning från den lokala lutherska kyrkan i regionen. Att göra detta innebär att uttala stöd för kyrkoledarna i Jerusalem att fortsätta arbeta för fred, rättvisa och försoning i en oerhört svår tid av folkmord och förföljelse.

Marja Hillerström

Särskild mening 1

Särskild mening gällande motion 2025:123. Tala tydligt om det som händer i Gaza, på Västbanken och i Jerusalem är en uppmaning från den lokala lutherska kyrkan i

regionen. Att göra detta innebär att uttala stöd för kyrkoledarna i Jerusalem att fortsätta arbeta för fred, rättvisa och försoning i en oerhört svår tid av folkmord och förföljelse.

Eu 2025:3

Ellen Skånberg

Särskild mening 2

Jag anmäler särskild mening i enlighet med Jan-Åke Isakssons reservation 3 och mot motionens intention att utse Israel till förövare och palestinierna till offer. Jag anmäler även särskild mening mot utskottets betänkande avseende motionen, ensidiga kritik av den judiska staten Israel. Det utan att med ett ord nämna Hamas folkrättsbrott i samma konflikt eller deras anfall på oskyldiga Israeler/Judar. Vilket startade kriget den 7 oktober 2023.

Per Hanö

Särskild mening 3

Jag anmäler särskild mening i enlighet med Jan-Åke Isakssons reservation 1 och 2.

Per Hanö



**Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2025:4**

Ekumenisk konsekvensanalys

Sammanfattning

Detta betänkande behandlar motion 2025:33 i vilken föreslås att ekumenisk konsekvensanalys ska göras inför beslut i kyrkomötet och kyrkostyrelsen. Utskottet konstaterar att ekumeniska konsekvensanalyser redan görs i enlighet med förpliktelser i ekumeniska avtal och enligt kyrkoordningen och att dessa ger bidrag till fördjupning i Svenska kyrkans tro och tradition, men att ytterligare formaliserade ekumeniska konsekvensanalyser ökar byråkratin. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:33 punkt 1,
2. avslå motion 2025:33 punkt 2.

Motionens förslag

**Motion 2025:33 av Berth Löndahl m.fl., Ekumenisk
konsekvensanalys**

Kyrkomötet beslutar att

1. en ekumenisk konsekvensanalys ska göras inför beslut i kyrkomötet och kyrkostyrelsen,
2. uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur denna rent praktiskt ska implementeras.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över motion 2025:33 i Kn 2025:14y, *bilaga*.

Bakgrund

Svenska kyrkans ekumeniska relationer

Svenska kyrkan är en av den ekumeniska rörelsens pionjärkyrkor som ofta beskrivit sig som en brobyggarkyrka. Betydelsen av Stockholmsmötet 1925, som samlades på inbjudan av dåvarande ärkebiskop Nathan Söderblom och vars 100-årsminne nyss firades, kan knappast överskattas. När det ekumeniska arbetet med kyrkornas liv och

arbete (Life and Work), som utgick från mötet i Stockholm, och arbetet med tro, lära och kyrkoordningar (Faith and Order) 1948 förenades till Kyrkornas världsråd hörde Svenska kyrkan till bildarkyrkorna. Året innan hade Lutherska världsförbundet bildats i Lund.

Efter samtal har kyrkor av gemensam eller olika bekännelse kommit fram till att tillräcklig enhet råder i avgörande frågor för att man ska kunna åtnjuta full gemenskap eller samverka i definierade avseenden. Kyrkomötet har återkommande ingått ekumeniska överenskommelser av olika slag.

Svenska kyrkan har kyrkogemenskap inom Lutherska världsförbundet och inom Borgågemenskapen (lutherska och anglikanska kyrkor i Norden, på brittiska öarna, i Baltikum och på Iberiska halvön). Vidare föreligger kyrkogemenskap bilateralt mellan Svenska kyrkan och Oberoende filippinska kyrkan, mellan Svenska kyrkan och medlemskyrkorna i Evangeliska kyrkan i Tyskland, mellan Svenska kyrkan och Gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen samt mellan Svenska kyrkan och den episkopala kyrkan (i USA och globalt). Särskild ekumenisk överenskommelse finns mellan Svenska kyrkan och Eumeniakyrkan (se *Kyrkoordning för Svenska kyrkan 2022 med kommentarer och angränsande lagstiftning*, 944f; överenskommelsen med den episkopala kyrkan beslutad 2022).

Dessa kyrkogemenskaper avser kyrkor med evangelisk-luthersk bekännelse såväl som kyrkor med annan bekännelse. Medlemskyrkorna inom Lutherska världsförbundet har olika antal bekännelsedokument, men förenas samtliga av de tre gammalkyrkliga bekännelserna (den niceno-konstantinopolitanska, den apostoliska och den athanasianska), den oförändrade augsburgska bekännelsen och Martin Luthers lilla katekes. Evangeliska kyrkan i Tyskland består av Landeskirchen som kan ha luthersk bekännelse, reformert bekännelse eller vara unierade, alltså i sig rymma bådadera. Såväl Borgågemenskapens anglikanska kyrkor som den episkopala kyrkan går tillbaka till den engelska reformationen vars självbild var att söka medelväg mellan kontinentaleuropeisk reformation den och förreformatoriska västkyrkan. Även de gammalkatolska kyrkorna av Utrechtunionen och Oberoende filippinska kyrkan har uppkommit ur reformsträvanden i förhållande till den Romersk-katolska kyrkan före dess ekumeniska uppvaknande i och med Andra vaticankonciliet 1962–65. Efter detta koncilium har dialoger mellan Romersk-katolska kyrkan och andra kyrkor lett till gemensamma deklarationer och dokument, bland annat det katolsk-lutherska *Joint Declaration on the Doctrine of Justification*. Samtal förs och relationer föreligger också, direkt och indirekt, med bysantinskt ortodoxa och orientaliskt ortodoxa kyrkor.

Kyrkoordningens fjortonde avdelning

För att mera överskådligt framställa Svenska kyrkans ekumeniska ställning införde 2012 års kyrkomöte en fjortonde avdelning i kyrkoordningen (omfattande kapitel 59), *Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund*. I avdelningen tecknas den teologiska grunden, hänvisas till bestämmelser i tidigare befintliga avdelningar av kyrkoordningen och återfinns övergripande och förtydligande bestämmelser. Efter yttrande av läronämnden (Ln 2012:8y) rymmer inledningstexten också öppningar mot interreligiös samverkan.

I denna fjortonde avdelning av kyrkoordningen finns bestämmelser om yttranden och samråd före beslut. Således ska kyrkostyrelsen enligt kyrkoordningen 59 kap. 10 § (med hänvisning till 12 kap. 3 a §) begära in yttrande från biskopsmötet vid beredning av styrelsens beslut i ekumeniska frågor av större vikt.

Vidare stadgas i 59 kap. 11 § att kyrkostyrelsen inför viktigare beslut i teologiska och ekumeniska frågor ska samråda med andra kyrkor inom Lutherska världsförbundet och med de kyrkor med vilka en särskild överenskommelse har ingåtts om ekumenisk samverkan.

Bestämmelsen tillkom 2012 i och med den nya fjortonde avdelningen, delvis mot bakgrund av läronämndens yttrande Ln 2009:12y att såväl inomkyrkliga överväganden kunnat beaktas mer som att ”mer djupgående konsultationsprocess kunnat genomföras” än de samråd som kyrkostyrelsen genomförde inför att Svenska kyrkan vidgade äktenskapsbegreppet till att rymma även samkönade par.

Barnkonsekvensanalys, tidigare behandling i kyrkomötet

Efter motioner till 2009 års kyrkomöte beslutade 2012 års kyrkomöte, enligt förslag i KsSkr 2012:3, att kyrkoordningens skrivningar om barnens särställning skulle konkretiseras genom att beslut på lokal nivå, såväl kyrkoråds- som kyrkofullmäktigebeslut, ska föregås av barnkonsekvensanalys; på samma sätt ska beslut på stiftsnivå föregås av barnkonsekvensanalys. För nationell nivå gäller kravet på barnkonsekvensanalys kyrkostyrelsens beslut samt kyrkostyrelsens skrivelser till kyrkomötet. Där emot krävs inte barnkonsekvensanalys inför kyrkomötesbeslut då beredningen, sådan den sker i utskotten, inte substantiellt kan genomföra barnkonsekvensanalys. Trots motioner såväl 2013 som 2016 om att införa krav på barnkonsekvensanalys också för kyrkomötets beslut vidhöll dåvarande kyrkorättsutskottet (Kr 2016:2) lämpligheten i den ordning som beslutats 2012, vilket också blev kyrkomötets beslut.

Till 2018 års kyrkomöte hade motionerats om utredning av hur regelverket för barnkonsekvensanalys fungerar, i syfte att föreslå förbättringar. Med hänvisning till dels att stiftens utövar förvaltningstillsyn, dels att praxis successivt utformas genom utslag från Överklagandenämnden, föreslog organisationsutskottet avslag (O 2018:6), vilket också blev kyrkomötets beslut.

Till 2022 års kyrkomöte hade motionerats om förändringar i regelverket för barnkonsekvensanalys. Organisationsutskottet avstyrkte med hänvisning dels till att det finns ett tillfredsställande regelverk, dels till att stiftens förvaltningstillsyn och revisorernas arbete på lokal nivå och stiftsnivå är tillräckligt (O 2022:6). Kyrkomötet följde utskottets linje.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:33.

Utskottets överväganden utgår framför allt från två aspekter, dels vad som redan finns av sådant som motionen åsyftar, dels utlåtandet från De Ungas Kyrkomöte.

I kyrkoordningens 59 kapitel finns bestämmelser om samråd före ekumeniska beslut av större vikt, det vill säga viktiga aspekter av det som motionen efterlyser föreligger redan. De bakgrundsbeskrivningar som föregår kyrkomötesbehandling är också de en väsentlig del av goda underlag för beslut även i ekumeniska frågor, tillsammans med pågående levande ekumeniska relationer.

De Ungas Kyrkomöte ställer sig frågande till vad analysresultaten ska vara till för och befarar att den analys som motionen efterlyser skulle påverka Svenska kyrkans integritet. Utskottet ser en risk att formaliserad ekumenisk konsekvensanalys skulle innebära en ökad tröghet i beslutssystemet, till nackdel för demokratin i Svenska kyrkan.

Utskottet betonar vikten av samhörighet i den världsvida kyrkan och värdet av att med hjälp av andra kyrkors perspektiv fördjupa förståelsen av vår egen tro och tradition. Ökad kunskap om olika perspektiv är inget att vara rädd för. Kyrkorna förenas av en tro som kan ta sig mångfaldiga uttryck. Utskottet ser också en risk att ytterligare formaliserad ekumenisk konsekvensanalys enligt motionen skulle medföra ökad byråkrati.

Med hänvisning till det ovan anförda föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motion 2025:33.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekumenikutskottets vägnar

Klas Corbelius, ordförande

Magnus Evertsson, sekreterare

Beslutande: Klas Corbelius, ordförande, Ulla Löfven, Peter Weiderud, Edvina Palmcrantz, Sofie Halvarsson, Katarina Glas, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Persson och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Lars G Linder, Yvonne Stålnacke, Catharina Erdtman, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén Åkerfeldt, Jonatan Glader, Johan Hjertén, Per Hanö, Ellen Skånberg, Birgitta Axelsson Edström och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot att avslå motionen 2025:33 om Ekumenisk konsekvensanalys.

Jag instämmer med motionären att varje år beslutar kyrkomötet i många angelägna frågor. Nästan alltid beaktas i debatter och beslut vår egen svenska situation och opinion. Svenska kyrkan är, som det brukar heta, del i den världsvida kyrkan men hon är mer än så, hon är en del inte bara i den geografiskt världsvida kyrkan utan i den tvåtusenåriga kyrkan.

Det är lätt hänt att vi i besluten mer fokuserar på vårt lokala hörn av den världsvida kyrkan än på det gemensamma – på det ekumeniska. Svenska kyrkan har dock även förbundit sig till det gemensamma som i exempelvis Borgåöverenskommelsen mellan flera lutherska kyrkor i Europa.

Håkan Persson

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:14y

Ekumenisk konsekvensanalys

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:33 Ekumenisk konsekvensanalys.

I motion 2025:33 föreslås kyrkomötet besluta att en ekumenisk konsekvensanalys ska göras inför beslut i kyrkomötet och kyrkostyrelsen samt att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur denna rent praktiskt ska implementeras. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Svenska kyrkan är en del inte bara i den geografiskt världsvida kyrkan utan i den tvåtusenåriga kyrkan. Hon är vad vi i trosbekännelsen bekänner del i en enda, helig, allmänlig och apostolisk kyrka. Det är lätt hänt att vi i besluten mer fokuserar på vårt lokala hörn av den världsvida kyrkan än på det gemensamma – på det ekumeniska. Svenska kyrkan har dock även förbundit sig till det gemensamma som i exempelvis Borgåöverenskommelsen. Risker är dock att Svenska kyrkan fattar beslut som inte är förenliga med ekumeniska överenskommelser eller delar den allmänliga och apostoliska kyrkans gemensamma tro och bekännelse. Det skulle därför vara en god ordning att vid beslut i kyrkomötet göra en ekumenisk konsekvensanalys. En sådan konsekvensanalys borde i princip vara lika självklar som en barnkonsekvensanalys.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om ändringar i kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



**Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2025:5**

**Frågor om samarbetet med Islamic Relief och
islamisering**

Sammanfattning

Detta betänkande behandlar motion 2025:44 i vilken föreslås att kyrkostyrelsen snarast ska avsluta all form av samarbete med Islamic Relief och motion 2025:112 i vilken föreslås att kyrkostyrelsen ska ta fram en handlingsplan mot pågående islamisering av det svenska samhället. Utskottet konstaterar att Islamic Relief som organisation är väl granskad och att det lokala samarbete som pågår har goda skäl för sig. Vidare konstaterar utskottet att religionsfriheten är konventionsgrundad, att det finns såväl konstruktiva som destruktiva drag i alla religiösa traditioner och att religionsdialog är ett viktigt sätt att främja goda värden. Utskottet föreslår därmed kyrkomötet att avslå motionerna.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:44,
2. avslå motion 2025:112.

Motionernas förslag

**Motion 2025:44 av Anna Sundberg m fl., Bryt samarbetet
med Islamic Relief**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att snarast avsluta all form av samarbete med Islamic Relief.

**Motion 2025:112 av Anders Skogberg, Handlingsplan mot
den pågående islamiseringen**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en handlingsplan mot den pågående islamiseringen av det svenska samhället.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2025:112 i Ln 2025:12y, *bilaga*.

Bakgrund

Religionsfrihet i Sverige

Utvecklingen i Sverige mot en mera inkluderande syn på olika religiösa inriktningar motverkades länge av förbud, bland annat mot judar och personer från andra religioner att bosätta sig i Sverige (fram till 1781) och av konventikelplakatet, som 1726–1858 förbjöd religiösa sammankomster utanför hushållet utan prästerlig medverkan. Först 1838 blev judar sedda som svenskar och 1860 blev det möjligt att lämna Svenska kyrkan genom att ansöka hos kungen om att få gå med i ett annat godkänt kristet samfund; religionsutövning fick dock ske i församlingens eller medlemmarnas lokaler och riktas endast till medlemmarna och deras barn. 1873 ändrades regleringen, men det gick ännu enbart att lämna Svenska kyrkan genom att inträda i ett annat trossamfund som godkännts av staten (metodist-episkopalkyrkan och romersk-katolska kyrkan samt enskilda församlingar). Först 1952 inträdde full religionsfrihet, inklusive rätten att sakna religiös tillhörighet. Sedan 2000 regleras religionsfriheten i Sverige av lagen (1998:1593) om trossamfund, av vilken framgår bland annat att "[i]ngen är skyldig att tillhöra något trossamfund" (3 §). Av 1 § framgår också att religionsfriheten är förankrad såväl i Regeringsformen som i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Europadomstolen har betraktat alla världsreligioner som skyddsvärda och domstolen har varit generös i sin bedömning av vad som är en religion eller tro.

Religiös tillhörighet eller frånvaro av sådan räknas som känslig personuppgift som inte får behandlas utan stöd i någon av de sex grunder som dataskyddsförordningen (GDPR) definierar. Det finns därmed ingen offentlig statistik över hur många i Sverige som tillhör respektive religion. Myndigheten för stöd till trossamfund redovisade 2024 stöd till muslimska trossamfund med cirka 200 000 betjänade. Utöver dessa fanns det 13 muslimska församlingar som inte mottog statsbidrag och där statistik saknas. Som jämförelse hade vid årsskiftet 2023–2024 Svenska kyrkan cirka 5,5 miljoner kyrkotillhöriga.

En påfallande likhet har kunnat utläsas mellan tillhöriga till Svenska kyrkan, muslimer och människor av annan religion däri att i alla tre kategorierna hade under den senaste tolv månadersperioden 35–40 procent deltagit i gudstjänst/motsvarande, medan 60–65 procent inte hade det. Den fjärde religiösa gruppen i redovisningen, personer som tillhörde en kristen minoritetskyrka, avvek markant från mönstret: där hade drygt 70 procent deltagit i gudstjänst/motsvarande medan knappt 30 procent inte hade gjort det (Erika Willander, *Sveriges religiösa landskap – samhörighet, tillhörighet och mångfald under 2000-talet* (2019), sid 48).

Några dokument om religionsteologi

Andra vatikankonciliets (1962–65) deklaration om icke-kristna religioner *Nostra Aetate* (*I vår tid*), antaget vid konciliets sista session med röstsiffrorna 2 221–88, innebar en startpunkt för religionsteologisk reflektion med räckvidd långt utanför den romersk-katolska kyrkan. Deklarationen uttrycker aktning för hur islam tillber *en* Gud och skapare och vördar Jesus som profet, även om islam inte erkänner Jesu gudomlighet. Vidare uttrycks uppskattning för hur islam värderar ett moraliskt liv och tillber Gud genom bön, allmosor och fasta.

Dokumentet *Charta Oecumenica* (2001), utarbetat av Konferensen för Europas kyrkor och Europeiska katolska biskopskonferensen och gemensamt för romerska katoliker, ortodoxa, anglikaner, gammalkatoliker, lutheraner och reformerta, ger

främst riktlinjer för ekumeniskt arbete i Europa. För att ta ansvar för att gemensamt forma Europa uppmanar dokumentet dock också till att fördjupa gemenskapen med judendomen, odla relationerna till islam och möta andra religioner och livsåskådningar. Att odla relationerna till islam innebär bland annat att ”intensifiera umgänget mellan kristna och muslimer och kristen-muslimsk dialog på alla nivåer”. Enligt *Charta Oecumenica* förbinder sig kyrkorna att ”möta muslimer med respekt” och ”samarbeta med muslimer i gemensamma angelägenheter”.

När kyrkoordningen 2012 fick en fjortonde avdelning om ekumeniska relationer syftar inledningstextens första stycke också utanför de kristna kyrkorna och innefattar därmed även muslimer i Svenska kyrkans kallelse att

verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tradition.

Biskopsbrevet *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext* (reviderad upplaga 2019) uttrycker att

Svenska kyrkans religionsteologi både ska ge uttryck för genuin nyfikenhet och uppskattning av goda värden i andra religioner och för det omistliga i vår egen tro [...] kyrkan sjunger om Kristus som världens ljus, inte för att polemisera mot andra, utan för att med glädje berätta hur vi lärt känna Gud genom Jesus Kristus och uttrycka vårt tack till Gud som älskar världen. (sid 28)

Islamic Relief

Islamic Relief beskriver sig på den svenska avdelningens hemsida som en organisation som vill lindra mänskligt lidande och främja social och ekonomisk utveckling, grundat

på islamiska värderingar om respekt för människovärdet och uppmaning till fattigdomsbekämpning [...] utan åtskillnad vad gäller kön, etnisk eller religiös tillhörighet och utan förväntan att få något i gengäld.

Nationella avdelningar är oberoende delar av Islamic Relief Worldwide. När två styrelsemedlemmar i Islamic Relief Worldwide 2014 och 2015 spritt antisemitiska inlägg på Facebook togs detta på stort allvar. Organisationen tog tydligt avstånd från inläggen, upplöste den sittande styrelsen och tillsatte en oberoende undersökning för att se över bland annat hur kandidater till styrelsen granskas.

Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) genomförde 2020–2021 en djupgående genomlysning av Islamic Relief. Sida gav rekommendationer som villkor för fortsatt stöd rörande utökad mångfald i styrelser på alla nivåer, utökad bakgrundskontroll av styrelsemedlemmar, utökat värdegrundsarbete med mera. Enligt såväl en annan Sida-utvärdering från 2020 som flera internationella utvärderingar bedriver Islamic Relief effektiv och högkvalitativ verksamhet. Noggrann granskning och kontinuerlig uppföljning säkerställer kvalitet och ansvarsskyldighet.

Islamic Relief Sverige har avtal med Sida som strategisk partner för humanitärt arbete till och med 31 december 2026.

Lokalt inom Svenska kyrkan bedrivs integrationsprojektet *Goda grannar* samt arbete inom *En värld av grannar*, i vilka sammanhang Islamic Relief även kan delta. Act Svenska kyrkan har däremot inget formellt samarbete med Islamic Relief.

I enlighet med Act Svenska kyrkans strategiska plan, fastställd av kyrkostyrelsen 2021, bejakar Act Svenska kyrkan – som en del av den globala ekumeniska rörelsen – kallelsen att bygga relationer till människor av annan tro eller övertygelse för att främja en djupare och ömsesidig förståelse, försoning och samarbete för det gemensamma. Därför samverkar Act Svenska kyrkan brett med civilsamhället inom en rad nätverk, exempelvis Svenska Nätverket för Humanitära Aktörer, Kunskapsforum för religion och utveckling, Concord Sverige och Forum – idéburna organisationer med social inriktning, där Islamic Relief Sverige ingår som medlemmar.

Vid COP26 i Glasgow medverkade dåvarande ärkebiskop Antje Jackelén i ett seminarium arrangerat av Islamic Relief; även vid COP29 i Baku förekom teknisk samverkan. Båda organisationerna deltog tillsammans med andra organisationer samt Sida och Utrikesdepartementet i ett evenemang i början av 2025 där en förstärkt global standard för kvalitet och ansvarsskyldighet inom humanitärt bistånd presenterades.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Med anledning av motion 2005:74 om kyrklig beredskap att möta hotet från extrem islamism beskrev läronämnden (Ln 2005:14y) islamism som

en vedertagen benämning på ett extremt uttryck för islam, som inte får identifieras med islams huvudfåra, lika litet som olika former av militant kristen extremism ger uttryck för grundläggande kristna värderingar.

Läronämnden anvisade ”ömsesidigt kritisk och konstruktiv dialog” som ”en möjlig väg att möta de hot som finns från olika extrema grupper”. Utskottet föreslog avslag på motionen, vilket också blev kyrkomötets beslut.

Med anledning av motion 2018:21 om Svenska kyrkans hållning till böneutrop konstaterade läronämnden (Ln 2018:14y, med hänvisning till Ln 1997:1y och Ln 1993:5y), att religionsfrihetens innebörd kontinuerligt behöver reflekteras över, både dess positiva sida (rätten att utöva religion) och dess negativa sida (individens frihet från tvång). Ekumenikutskottet betonade (Eu 2018:2) att religionsfriheten behöver värnas och Svenska kyrkan behöver vårda respektfulla relationer till människor av annan tro.

Motion 2024:29 föreslog att Svenska kyrkan skulle ta avstånd från delar av islam som ”är inkompatibla med demokrati, jämställdhet och sexuella minoriteters rättigheter”. Utskottet hänvisade till tidigare behandling av frågor om relationen mellan kristendom och islam, påminde om att Kyrkornas världsråd manat medlemskyrkor att bygga fred ”genom interreligiös dialog och samverkan” och menade

att det är mera produktivt att lyfta fram de konstruktiva drag som Svenska kyrkan vill stå för och stärka än att tillskriva andra destruktiva drag.

Därmed föreslog utskottet avslag på motionen, vilket också blev kyrkomötets beslut.

Läronämnden har också vid upprepade tillfällen konstaterat (Ln 2021:5y, Ln 2022:7y; jfr Ln 2024:6y med anledning av ovannämnda motion 2024:29) å ena sidan att Andens frukter (Galaterbrevet 5:22f) mognar också utanför kyrkans sammanhang, å andra sidan att det finns ”livsfientlig religiositet både i och utanför kristna sammanhang”.

Motion 2025:44 Bryt samarbetet med Islamic Relief

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:44.

Utskottet konstaterar att Islamic Relief är en noggrant granskad organisation som visat sig vara såväl effektiv som högkvalitativ och som ofta lyckas nå fram med hjälp där få andra gör det. Sedan bakgrundsbeskrivningen skrevs har framgått att Islamic Relief, liksom Act Svenska kyrkan, också efter 2025 kommer att vara strategisk partner till Sida; även detta uttrycker en kvalitetssäkring. Lokalt samverkar Islamic Relief och Stockholms moské med Katarina församling i religionssamarbetet *Goda grannar*. Detta fredsbyggande diakonala arbete är internationellt välkänt och tar återkommande emot studiebesök.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motion 2025:44.

Motion 2025:112 Handlingsplan mot den pågående islamiseringen

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:112.

Vad gäller motionen som hävdar att islamisering pågår konstaterar utskottet att den svenska religionsfriheten är en konventionsgrundad mänsklig rättighet. Liksom läro-nämnden menar utskottet att alla religioner rymmer både konstruktiva och destruktiva inslag och att det är viktigt att stå i dialog med andra för att främja människovärde, jämställdhet och demokrati.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motion 2025:112.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekumenikutskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

Magnus Evertsson, sekreterare

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Klas Corbelius, Ulla Löfven, Peter Weiderud, Edvina Palmcrantz, Sofie Halvarsson, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Persson och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Lars G Linder, Yvonne Stålnacke, Catharina Erdtman, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén Åkerfeldt, Jonatan Glader, Johan Hjertén, Per Hanö, Ellen Skånberg, Birgitta Axelsson Edström och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig till förmån för bifallsyrkandet till motionerna.

Jan-Åke Isaksson

Särskild mening

Jag anmäler särskild mening till förmån för bifallsyrkandet till motionen.

Per Hanö

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2025:12y

Religioners roll i samhället

Läronämndens yttrande över motion 2025:112

I kyrkoordningen, inledningen till 14:e avdelningen, formuleras kyrkans uppdrag på följande sätt:

Utifrån kyrkans tro på Gud som skapande, upprättande och livgivande i hela världen, är den vidare ekumeniska kallelsen att verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tradition.

Med anledning av denna grundhållning vill läronämnden påminna om sitt tidigare yttrande Ln 2024:6y:

Inom alla religiösa traditioner i historia och nutid finns det såväl konstruktiva som destruktiva drag. Det är kyrkans kallelse att stå upp för alla människors lika värde och värdighet, mänskliga rättigheter, demokrati och jämställdhet och därigenom verka för Guds rike. Detta motiverar Svenska kyrkan att delta i den interreligiösa dialogen liksom i den offentliga debatten i syfte att representanter för olika religiösa traditioner tillsammans ska kunna bidra till ett demokratiskt och rättvist samhälle.

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Jenny Ehnberg, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winninge och Johannes Zeiler.



**Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2025:6**

Missionsfrågor

Sammanfattning

Detta betänkande behandlar motion 2025:62 som föreslår en konsultation tillsammans med systerkyrkor om Guds mission i världen och motion 2025:63 om ekumenisk nationell missionsstrategi. Utskottet värderar det arbete som redan görs, de dokument som redan finns och de ekumeniska relationer som redan delas och menar att det som motionerna efterlyser inte tillför det som församlingarna behöver. Därför föreslår utskottet avslag på motionerna.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:62, punkt 1,
2. avslå motion 2025:62, punkt 2,
3. avslå motion 2025:63.

Motionernas förslag

**Motion 2025:62 av Leif Nordlander och Håkan Sunnliden,
Konsultation om Guds mission i världen**

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att via Svenska kyrkans internationella verksamhet ta initiativ till en konsultation med våra systerkyrkor om vårt gemensamma missionsuppdrag,
2. för detta avsätta 20 miljoner kronor utöver rambudget.

Motion 2025:63 av Leif Nordlander m.fl., Missionsstrategi

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att på ekumenisk bas genom Sveriges kristna råd och/eller Sveriges Missionsråd ta fram en hållbar strategi för mission för Sverige.

Bakgrund

Mission i kyrkoordningen med flera officiella dokument

Den grundläggande uppgiften för Svenska kyrkans församlingar är gudstjänst, undervisning, diakoni och mission (2 kap 1 § kyrkoordningen). Det pastorala program enligt vilket församlingen (/pastoratet) bedriver sin grundläggande uppgift utarbetas i samråd mellan församling/pastorat och stift, som en del av stiftets tillsyn. (57 kap 5 § kyrkoordningen).

Redan i förarbeten till kyrkoordningen sägs *mission* vara ett ”begrepp som avser hela kyrkan och därmed också varje församlings sändning i världen”, en ”grundläggande uppgift för kyrkan såväl inom som utom landet” (teologisk expertgrupp citerad i SOU 1997:41 sid 181f).

Biskopsbrevet *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext* (2019) har ett avsnitt om missionsteologisk grundhållning, där det bland annat står att läsa:

Centralt i kristen tro är att kyrkan är kallad och sänd att dela Guds omsorg om hela världen, Guds mission: vår delaktighet i Guds strävan att göra skapelsen hel i alla dess relationer. I ljuset av evangeliet kan vi förstå kyrkans och församlingens sändning som en fortsättning på Jesu sändning: att tjäna, att förkunna evangelium, att befria, att i ord och handling vittna om Gud som skapar och upprättar, att hela och bota, att ge liv, fred och försoning (sid 33f).

Kyrkostyrelsen antog 2020 en plattform för ekumenik och interreligiös samverkan. Där sägs bland annat följande:

I tro och handling deltar Svenska kyrkan i Guds mission (*Missio Dei*), som till sin karaktär är gränsöverskridande, lokal och världsvid på samma gång.

Läronämnden anförde, med anledning av fem motioner om religionsdialog och mission (Ln 2021:5y), bland annat att kyrkans tro på Gud som skapare gör det angeläget att också föra dialog med gudstillbedjare i andra traditioner, och att utvecklingen ”när det gäller relationen mellan mission och dialog är en del av en bred rörelse i den globala kristenheten som syftar till att förena kärleken till Kristus med tron på Gud som skapat alla människor”. Med citat från Ln 2014:8y anför där även följande:

Kyrkan är redskap för Guds sändning som tar sig uttryck i församlingens uppdrag att fira gudstjänst, bedriva undervisning, utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Detta är grunden för den missionsstrategi som ska förverkligas i varje församling och som tydliggörs i församlingsinstruktionen.

Ekumenisk reflektion kring mission

Svenska kyrkan är på nationell nivå en aktiv part i det ekumeniska missionsteologiska arbetet. Detta sker inom Sveriges kristna råd (SKR) och än mer inom Svenska missionsrådet (SMR). Mellan år 2014 och år 2024 hade SKR och SMR en gemensam arbetsgrupp för missionsteologi, som bland annat producerade studiematerialet *Berörd – Samtal om mission i en föränderlig värld* (2019). Ett av SMR:s syften är att vara ett forum för ekumenisk missionsteologisk reflektion. Till följd av en förändrad

biståndspolitik har SMR under det senaste året kraftigt behövt skära ned på sin verksamhet. Förhoppningsvis kommer SMR ändå även fortsättningsvis kunna fungera som en ekumenisk mötesplats och samarbetsyta på missionsteologins område. Medarbetare på kyrkokansliet tar även del av, och verkar för att sprida intresset för, internationell kunskap på området genom att följa den missionsteologiska utvecklingen inom den globala ekumeniska rörelsen, inte minst genom Kyrkornas världsråd (KV) och dess Commission for World Mission and Evangelism (CWME).

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågor som på olika sätt berör mission har varit uppe för behandling i kyrkomötet många gånger tidigare. Nedan tas några av de allra mest relevanta motioner som lagts upp.

Vid 2012 års kyrkomöte behandlade kyrkolivsutskottet i sitt betänkande Mission i Sverige (KI 2012:10) bland annat ett förslag om att kyrkostyrelsen skulle inrätta ett råd för mission i Sverige (motion 2012:23). Utskottet bejakade behovet av en kontinuerlig reflektion för att öka förståelsen av mission och hur mission kan utövas och utvecklas. Utskottet menade att den gemensamma satsningen Dela tro – dela liv, ett projekt där Svenska kyrkan ville ge människor i alla åldrar möjlighet att växa och utvecklas i sin förmåga att samtala om och leva i tro, bidrog till att mission lyfts fram i Svenska kyrkan och ansåg därför att motionärernas önskan var tillgodosedd. I enlighet med utskottets förslag avtog kyrkomötet motionen.

Vid kyrkomötet 2018 behandlade kyrkolivsutskottet i betänkande KI 2018:5 en motion (2018:58) som föreslog att kyrkostyrelsen tog fram missionsstrategier. Utskottet föreslog avslag med motiveringen att missionen i första hand är en fråga för de lokala församlingarna och stiftet. Utskottet lyfte också programmet Lärande och undervisning. Kyrkomötet avtog motionen.

I motion 2023:83 som avhandlades i betänkande Eu 2023:12 föreslogs ett utbildningsprogram för medarbetare i Svenska kyrkan inom ramen för missionsuppdraget lokalt och internationellt. Utskottet föreslog avslag på motionen med motiveringen att intentionen redan var uppfylld med de olika insatser som pågick eller genomförts tidigare, bland annat Dela tro dela liv, programmet Lärande och undervisning, strategi för teologisk utbildning i en global kontext, biskopsbrevet *"och lär dem ..."* samt stiftet och församlingarnas vänstifts- och församlingskontakter och ett internationellt utbyte som Ung i världsvida kyrkan. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Utskottets överväganden

Motion 2025:62 Konsultation om Guds mission i världen

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:62.

Utskottet vill först och främst framföra att mission är oerhört viktigt, på flera nivåer. De återkommande motionerna om mission visar angelägenhetsgraden. På församlingsnivå tänks lokalt kring mission i församlingen som uttryck för Guds mission, vilket bland annat formuleras i församlingsinstruktionerna. Stiftet är viktiga inte minst genom vänkyrkorelationer i den världsvida kyrkan. I sådana kontakter genomförs konsultationer där möjligheterna till ömsesidighet är större och där resultaten kan nå och genomsyra på församlingsnivå. Även ständigt pågående samtal inom våra ekumeniska relationer och publicerade dokument från befintliga organ bör framhållas

på kyrkans alla nivåer. Utskottet är dock mera tveksamt till i vilken utsträckning en konsultation av den typ som motionen åsyftar är rätt väg att gå och i vilken utsträckning insikter därifrån i praktiken når församlingarna.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motion 2025:62.

Motion 2025:63 Missionsstrategi

Utskottets förslag: Kyrkomötet avslår motion 2025:63.

Utskottet vill inledningsvis, liksom De Ungas Kyrkomöte, uppmärksamma det befintliga ekumeniska missionsdokumentet *Tillsammans för livet* (från Kyrkornas världsråd, översatt av Sveriges kristna råd). Detta kan tillsammans med andra resurser användas för inspiration och vägledning för de strategier som utarbetas på församlingsnivå för att ingå i församlingsinstruktioner. Motionen efterlyser en nationell ekumenisk strategi för Sverige, men utskottet tror inte att det främst är en nationell strategi som behövs i mångskiftande kontexter och en snabbt föränderlig tid. Utskottet ser hur varje församling är en aktiv plats för Guds mission och hänvisar vad gäller strategier och dokument till det som redan finns.

Med hänvisning till det anförda föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motion 2025:63.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekumenikutskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

Magnus Evertsson, sekreterare

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Klas Corbelius, Ulla Löfven, Peter Weiderud, Edvina Palmcrantz, Sofie Halvarsson, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Persson och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Lars G Linder, Yvonne Stålnacke, Catharina Erdtman, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén Åkerfeldt, Jonatan Glader, Per Hanö, Ellen Skånberg, Birgitta Axelsson Edström och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot avslag till förmån för bifall till motionerna 2025:62 och 2025:63 om Konsultation om Guds mission i världen och Missionsstrategi.

Håkan Persson



**Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2025:7**

Könsstympning

Sammanfattning

Detta betänkande behandlar två motioner om könsstympning. I motion 2025:74 föreslår motionären att kyrkomötet ska uppmärksamma de flickor och kvinnor som har könsstympats i Sverige och i motion 2025:121 föreslår motionären att kyrkomötet ska tillsätta en grupp som ska göra ett uttalande mot könsstympning.

Utskottet menar att Svenska kyrkan redan arbetar för att bekämpa könsstympning både i Sverige, tillsammans med Sveriges interreligiösa råd, och internationellt i det arbete som bedrivs av Act Svenska kyrkan.

Utskottet föreslår avslag på motionerna 2025:74 och 2025:121.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:74,
2. avslå motion 2025:121.

Motionernas förslag

Motion 2025:74 av Lennart Matikainen, Uttryck stöd för alla könsstympade

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att, som ett led i försvaret av jämställdhet och kampen mot hedersförtryck, uppmärksamma att minst 62 000, men sannolikt många fler, unga flickor har könsstympats i Sverige utan insyn.

Motion 2025:121 av Axel W Karlsson, Uttalande mot könsstympning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en grupp med uppgift att göra ett uttalande om och mot kvinnlig könsstympning.

Bakgrund

Könsstympning av flickor och kvinnor innebär att större eller mindre delar av de yttre kvinnliga könsorganen tas bort eller skadas. Det är ett av de mest brutala sätten att frånta flickor och kvinnor rätten till sin kropp och sina liv. Kvinnlig könsstympning strider mot de grundläggande mänskliga rättigheterna och mot barns rättigheter. Enligt

UNFPA, FN:s organ för sexuell och reproduktiv hälsa, uppskattas 230 miljoner kvinnor och flickor idag ha utsatts för någon form av könsstympning, och att 27 miljoner flickor kommer att utsättas innan 2030. I Sverige beräknas runt 70 000 kvinnor och flickor vara könsstympade.

Att arbeta förebyggande mot könsstympning av flickor och kvinnor regleras i flera internationella konventioner som Sverige har förpliktigt sig att följa. Barnkonventionen, FN:s konvention om avskaffandet av all slags diskriminering av kvinnor (CEDAW) och Istanbulkonventionen är internationella konventioner som innehåller bestämmelser om att förebygga och bekämpa könsstympning av flickor och kvinnor i alla medlemsstater. Det är också del av de globala målen i Agenda 2030 för en hållbar utveckling som antagits av FN:s medlemsstater.

Enligt FN förekommer könsstympning av flickor och kvinnor runt om i hela världen men främst i Afrika, Ostasien, Mellanöstern, Östeuropa och i vissa delar av Sydamerika. I och med att människor flyttar mellan olika länder kan det förekomma var som helst i världen inklusive Europa. Könsstympning förekommer i flera olika religiösa grupper. Ingen av de stora religionerna förespråkar kvinnlig könsstympning. Trots det är det en vanlig uppfattning, även bland dem som praktiserar det, att det är nödvändigt av religiösa skäl.

I Sverige är alla typer av könsstympning förbjudna enligt Lag (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor. Om man är bosatt i Sverige är det även olagligt att genomföra ingreppet utomlands. Brottet kan ge fängelse i lägst två och högst sex år. Är brottet grovt, döms man till fängelse i lägst fem och högst tio år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska man särskilt ta hänsyn till om könsstympningen är särskilt omfattande eller om gärningen har orsakat livsfara eller allvarlig sjukdom eller om gärningsmannen i annat fall har visat synnerlig hänsynslöshet. Sedan 2020 är preskriptionstiden för könsstympning mot barn avskaffad, vilket även gäller brott som begåtts före lagändringen. Det innebär att någon som har utfört en könsstympning på ett barn under 18 år kan straffas oavsett hur lång tid som har passerat sedan gärningen utfördes.

Väldigt få fall går emellertid till domstol i Sverige. Hittills har endast sex fall gått till åtal. Av dessa har två fall lett till fällande domar för utförd könsstympning. Ytterligare två fälldes i tingsrätten men friades i hovrätten. Utöver det har ett åtal lett till fällande dom för stämpling till könsstympning. Det främsta skälet till att så få fall har gått till åtal är enligt Åklagarmyndigheten bevissvårigheter. Åklagarmyndigheten har gjort en granskning av samtliga könsstympningsärenden som kommit in till dem mellan 2015 och 2021. Det handlade om 308 brottsmisstankar i 147 ärenden. Av granskningsrapporten framkommer bland annat att det ofta är svårt att medicinskt slå fast om en flicka eller kvinna utsatts för könsstympning. Det gör att många utredningar läggs ned efter det att en läkarundersökning gjorts. Rapporten visar också att tidpunkt och plats för det misstänkta brottet oftast är okända, vilket ökar svårigheten att utreda. Enligt Polisen är andra omständigheter som försvårar utredningen av könsstympningsbrott att en eller båda föräldrar kan vara förövare eller medhjälpare och att barnen kan vara små. Brottet syns inte utåt och barnen kan ofta inte föra sin egen talan. Det är mycket ovanligt att anmälan görs av målsägande själv när det handlar om brott mot lagen med förbud mot könsstympning av kvinnor.

Eftersom brottsanmälningarna är relativt få och brotten svårutredda beslutade myndigheten, som ett resultat av Åklagarmyndighetens granskning, år 2023 att uppdatera och komplettera det metodstöd som finns på området för åklagare. I samarbete med Nationellt centrum mot hedersrelaterat våld och förtryck ska olika informationsinsatser genomföras, både mot personer som har utsatts eller riskerar att utsättas för könsstympning och mot yrkesverksamma som kan komma i kontakt med kvinnor och

flickor i riskzonen. Även Socialstyrelsen och flera andra myndigheter arbetar aktivt med att höja kompetensen på området.

Eu 2025:7

Svenska kyrkan är även delaktiga i Sveriges interreligiösa råd (SIR) som på ett regeringsuppdrag genomför ledarskapsutbildning för kvinnor i trossamfund med särskild inriktning på könsstypning. Det är ett samarbete mellan Statens stöd till trossamfund (SST) och SIR och bygger vidare på tidigare initiativ. Fokus ligger på utbildning inom genusperspektiv, strategiskt ledarskap och mänskliga rättigheter – med särskild tonvikt på hedersrelaterat våld och könsstypning.

Svenska kyrkans internationella arbete mot kvinnlig könsstypning

Även i Act Svenska kyrkans arbete finns ett långvarigt arbete mot kvinnlig könsstypning. Act Svenska kyrkan arbetar, tillsammans med lokala partner runt om i världen, mot könsstypning och för en ökad medvetenhet kring könsrelaterat våld. Arbete mot kvinnlig könsstypning är ett centralt område i arbetet i Egypten. Act Svenska kyrkans partner BLESS, Daughters of Saint Mary (DSM) samt Coptic Evangelical organisation for Social Services arbetar alla mot kvinnlig könsstypning. De två första som en del av verksamhet som Act Svenska kyrkan finansierar. DSM arbetar förebyggande mot kvinnlig könsstypning genom kunskapsinsatser och genom att stärka kvinnor och flickor att engagera sig som förebilder mot kvinnlig könsstypning i sin egen närmiljö. BLESS driver ett mångsidigt arbete, inklusive kunskapsbyggande och medvetandehöjande insatser kring kvinnlig könsstypning riktat mot unga, kvinnor och män samt att stödja unga kvinnor och män att engagera sig mot kvinnlig könsstypning via lokala ungdomsklubbar. BLESS har också arbetat på nationell och internationell nivå för att förändra värderingar och få ett slut på kvinnlig könsstypning. BLESS gjorde förarbetet och var en av partnererna när den koptisk-ortodoxa kyrkan i april 2021, genom påve Tawadros II och i samarbete med EU och UNFBA, skrev under tre olika deklarationer som alla fördömde mäns våld mot kvinnor och kvinnlig könsstypning, samt uttryckte stöd för familjeplanering.

Act Svenska kyrkan arbetar tillsammans med Tanzanias kristna råd för att utrota könsstypning i Tanzania. Könsstypning är förbjudet enligt tanzanisk lag men det är en djupt rotad tradition som ändå utförs i vissa delar av landet. Tanzanias kristna råd arbetar med lokala aktörer för att bryta tystnaden, sprida kunskap och skapa dialog om våldets och könsstypningens skadliga effekter på flickor, kvinnor och samhället som helhet. De arbetar tillsammans med religiösa ledare, lokala myndigheter, eldsjälarna samt media för att sprida information om flickors och kvinnors rättigheter och skapa förändring.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motionerna 2025:74 och 2025:121.

Det framgår av bakgrundstextens beskrivning att Svenska kyrkan aktivt arbetar mot könsstypning både inom Sverige och internationellt genom Act Svenska kyrkan.

Utskottet vill särskilt lyfta religiösa ledares roll när det gäller samarbete, lärande och påverkan för att bekämpa könsstypning både nationellt och globalt. Inom Sverige gör Sveriges interreligiösa råd ett viktigt arbete i den här frågan.

Den tidigare julkampanjen ”Bryt en tradition” som Svenska kyrkan hade för några år sedan informerade, med utgångspunkt i traditionen med Lucia, om Act Svenska

kyrkans arbete mot barnäktenskap och andra skadliga traditioner som drabbar flickor och kvinnor.

Utskottets konstaterar också att Kyrkornas världsråds ekumeniska kampanj Thursdays in Black – för en värld utan våldtäkt och könsrelaterat våld, är viktig även för Svenska kyrkan.

Med hänvisning till ovanstående och det redan pågående arbetet föreslår utskottet att motionerna avslås.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekumenikutskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

Jakob Sundmark, sekreterare

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Klas Corbelius, Ulla Löfven, Peter Weiderud, Edvina Palmerantz, Sofie Halvarsson, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Persson och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Lars G Linder, Yvonne Stålnacke, Catharina Erdtman, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén Åkerfeldt, Jonatan Glader, Johan Hjertén, Per Hanö, Ellen Skånberg, Birgitta Axelsson Edström och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2025:8**

Utlandskyrkans organisation

Sammanfattning

Detta betänkande behandlar motion 2025:85 i vilken föreslås att kyrkostyrelsen ska utreda hur tillsyn och främjande ska hållas samman för utlandskyrkan. Utskottet betonar att främjande och tillsyn är oskiljaktiga sidor av samma mynt, att nuvarande situation som skiljer främjande och tillsyn åt därmed är problematisk och att utskottet därför föreslår kyrkomötet att bifalla motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2025:85.

Motionens förslag

Motion 2025:85 av Åke Marcusson m.fl., Utlandskyrkans organisation

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur utlandskyrkan, som en angelägenhet för hela Svenska kyrkan, kan erhålla en sammanhållen främjande- och tillsynsuppgift.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2025:85 i Ln 2025:8y, *bilaga*.

Bakgrund

Svenska kyrkan i utlandet och Visby stift

Sedan 2002 års kyrkomöte är församlingarna inom Svenska kyrkan i utlandet knutna till biskopen och domkapitlet i Visby och när beslut om utvärdering av detta togs av 2005 års kyrkomöte genomfördes först en konsultgranskning. På grundval av granskningen fastställde kyrkostyrelsen 2007 direktiv för en utredning, som 2009 avgav betänkandet *Utlandskyrkan – struktur och delaktighet* (SKU 2009:1). Därefter lämnade kyrkostyrelsen till 2011 års kyrkomöte skrivelsen *Svenska kyrkan i utlandet – struktur och delaktighet* (KsSkr 2011:5). Redan 2006 års konsultrapport hade påtalat att ”huvudfrågan är begreppen främjande och tillsyn” och att kyrkostyrelsen 2002 hyst dubier kring huruvida det var en långsiktigt optimal lösning att dela ansvaret för främjande och tillsyn, men att Visby stift var det enda som då hade resurser att hantera

tillsynen (*Utlandskyrkan – struktur och delaktighet*, bilaga 1, s. 199). För att hålla samman främjande och tillsyn blev biskopen i Visby stift självskriven ledamot av den främjandeansvariga nämnden för Svenska kyrkan i utlandet, en nämnd utsedd av kyrkomötet.

Förslag i 2009 års utredning

Ovannämnda år 2009 framlagda utredning hade som utgångspunkt bland annat att utlandskyrkan skulle utgöra eller vara del av ett stift och därigenom stå under biskop och domkapitel, att oklara styrfunktioner skulle undvikas genom att främjande och tillsyn hålls samman och att utlandskyrkan skulle förbli en angelägenhet för hela Svenska kyrkan.

De för denna motion relevanta delarna av utredningen presenterade fyra modeller för framtida organisering av Svenska kyrkan i utlandet.

Modell 1, med bevarad anknytning till Visby stift, presenterades i två varianter. Man förkastade möjligheten att flytta främjandefunktionen och angränsande specialfunktioner från nationell nivåns kansli i Uppsala till stiftskansliet i Visby. Utredningen befarade att den samlade kompetensen på kyrkokansliet skulle minska av en sådan lösning, men framför allt att engagemanget för utlandskyrkan på nationell nivå och runt om i stift och församlingar successivt skulle komma att tunnna ut. Den modifierade Visbymodell som presenterades gick ut på att främjande som normalt tillkommer en stiftsstyrelse skulle kvarstå på nationell nivå men att styrningen inte längre skulle handhas av en nämnd tillsatt av kyrkomötet utan av ett råd tillsatt av kyrkostyrelsen och med biskopen i Visby som ordförande. Arbetsordningen skulle tydliggöra kyrkostyrelsens få uppgifter respektive vad som delegeras till rådet. Utredningen konstaterar att tillsyn och främjande inte helt hålls samman i denna modell. Biskopens ordförandeskap i rådet – motsvarande förhållandet i stiftsstyrelser – var en komponent ägnad att hålla samman funktionerna.

Modell 2 gick ut på att inrätta ett särskilt icke-territoriellt utlandsstift. Flertalet frågor om vad det skulle innebära förblev obesvarade och modellen avskrevs då ett icke-territoriellt stift förutsätter ändringar i Lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan.

Modell 3 gick ut på att ansvaret för utlandsförsamlingarna skulle fördelas på alla eller några stift. Respektive stift skulle ha tillsyns- och främjandeansvar för ett antal utlandsförsamlingar. Bland annat för att modellen befarades försvåra utlandskyrkans sammanhållning, lokalt såväl som i relation till kvarvarande nationella funktioner, avskrevs även denna modell.

Modell 4 gick ut på att samla främjande och tillsyn till kyrkokansliet respektive ärkebiskopen och Uppsala domkapitel. Utredningen ville ge ärkebiskopen tid för uppdraget genom att minska den del av Uppsala stift som är ärkebiskopens pastorala område (en minskning som av andra skäl kom att beslutas av 2014 års kyrkomöte). Även i detta föreslogs den dåvarande nämnden för Svenska kyrkan i utlandet ersättas av ett råd i vilket ärkebiskopen skulle vara självskriven ordförande. Utredningen förespråkade denna modell, benämnd *samlat ansvar med koppling till ärkebiskopen*.

Kyrkostyrelsens skrivelse och kyrkomötesbehandlingen 2011

I KsSkr 2011:5 refererades remissen över utredningen. Ingen modell hade fått majoritetsstöd, men flera remissinstanser hade stött modell 1 i version att främjandet skulle förläggas till stiftskansliet i Visby. Modellerna 2 och 3 hade avvisats, medan modell 4 fick betydande men inte övervägande stöd.

Kyrkostyrelsens förslag innebar att utlandsförsamlingarna inte skulle tillhöra något stift men stå under tillsyn av biskopen i Visby stift och ett särskilt utlandsdomkapitel. Främjandet skulle ligga kvar på nationell nivå och ett råd för Svenska kyrkan i utlandet, med biskopen i Visby som ledamot, inrättas. Därmed skulle säkerställas att utlandsförsamlingarna kunde förbli ett intresse för hela Svenska kyrkan. En av skillnaderna mellan hur främjande och tillsyn hänger samman i Sverige och i utlandsförsamlingarna angavs i skrivelsen bestå i att stor del av personalen i utlandsförsamlingarna var anställd på nationell nivå och att tillsyn och arbetsgivarroll blir sammanblandad på sätt som inte är fallet i stift och församlingar i Sverige; det inskräptes också att ett råd för Svenska kyrkan i utlandet i väsentliga avseenden avvek från en stiftsstyrelses funktioner. Biskopen i Visby stift förväntades också tillbringa en del av sin arbetstid på kyrkokansliet i Uppsala, med arbetsrum även där.

Reservanter i kyrkostyrelsen uttryckte att förslaget borde utgöra första steg mot ett särskilt utlandsstift.

Ekumenikutskottet gick i betänkande Eu 2011:1 stor utsträckning på kyrkostyrelsens linje, men föreslog att församlingarna i utlandet skulle tillhöra Visby stift och stå under biskop och domkapitel där. Vidare menade utskottet att biskopen i Visby stift skulle vara ordförande, inte enbart ledamot, i kyrkostyrelsens råd för Svenska kyrkan i utlandet. Utskottet anslöt sig vidare till den kritik som läronämnden framfört (se nedan).

Såväl reservation som särskilt yttrande anmälades mot att biskopen i Visby stift skulle vara självskriven ordförande i rådet för Svenska kyrkan i utlandet. Särskilt yttrande anmälades också mot den starka anknytning till Visby stift som utskottsmajoritetens förslag innebar. Efter yrkande under debatten beslutade kyrkomötet att biskopen ska vara ledamot i rådet för Svenska kyrkan i utlandet. I övrigt beslutade kyrkomötet i dessa avseenden enligt utskottets förslag.

Det har inte varit möjligt att här analysera i vilken utsträckning olika aspekter från 2009 års utredning och 2011 års skrivelse ännu är relevanta annat än som bakgrundsbeskrivning. Åtminstone lokalanställningarna av präster och diakoner innebär dock förändringar i förhållande till 2011 års läge.

Läronämnden om främjande och tillsyn

Inför 2002 års beslut att föra utlandskyrkan till Visby stift anförde läronämnden (Ln 2002:3y) att Svenska kyrkan principiellt har två pastorala nivåer, nämligen stift och församlingar; nationell nivå är inte en pastoral nivå. Läronämnden menade att utlandskyrkan därmed borde ”inordnas i Svenska kyrkans struktur med biskop och stift” samt att ”domkapitelsuppgifter inte kan läggas på nationell nivå”.

Vid 2011 års kyrkomöte upprepade Läronämnden (Ln 2011:5y) detta yttrande, men avstyrkte inte att främjandeuppgifter kunde hanteras av ett organ på nationell nivå. Däremot underströk läronämnden att biskopens och stiftets tillsyn och främjande inte kan skiljas åt. Biskopens uppdrag relaterar till såväl den demokratiskt uppbyggda stiftsstyrelsen som till domkapitlet. Kyrkostyrelsens förslag till organisation av Svenska kyrkan i utlandet bedömdes ha flera läromässiga problem: dels att församlingarna inte skulle tillhöra ett stift utan på annat sätt vara del av biskopens uppdrag, dels att ett domkapitel som inte tillhörde ett stift skulle inrättas, dels att kyrkostyrelsen under ärkebiskopens ordförandeskap skulle få en främjanderoll där fördelningen mellan ärkebiskopens och stiftsbiskopens roll skulle bli oklar.

Läronämnden såg det som angeläget att tydliggöra stiftsanknytningen för utlandsförsamlingarna – innefattande såväl tillsyn som främjande, också om vissa främjande-aspekter skulle fullgöras av organ på nationell nivå. På sikt ville läronämnden dock se

teologisk och ekumenisk analys av vilken verksamhet som bör utföras i Svenska kyrkans regi och vilken som bör utföras i samverkan med systerkyrkor.

Med anledning av de ändringar i regleringen för Svenska kyrkan i utlandet som föreslogs vid 2024 års kyrkomöte upprepade läronämnden (Ln 2024:1y) 2002 års yttrande att nationell nivå inte är en pastoral nivå. Läronämnden upprepade också det här anförda ur 2011 års yttrande och konstaterade att också den föreslagna regleringen bibehöll separationen mellan tillsyn och främjande samt bevarade nationell nivåns roll som pastoral nivå i förhållande till Svenska kyrkan i utlandet.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2025:85.

Utskottet har diskuterat vad som ligger i motionens förslag ”att utreda”. Utskottet konstaterar, såväl via bakgrundsbeskrivningen som via de svar utskottet fått från kyrkostyrelsens arbetsutskott, att flera omfattande och gedigna utredningar gjorts men att det ännu kan återstå att utreda i vilken utsträckning dessa utredningar är fullt aktuella samt hur utredningsresultaten kan leda till en lösning på den återkommande frågan hur främjande och tillsyn kan hållas samman för Svenska kyrkan i utlandet.

Utskottet konstaterar utifrån såväl läronämndens återkommande yttranden – vid det här laget fyra yttranden från 2002, 2011, 2024 och 2025 – som frågans aktualitet i rådet för Svenska kyrkan i utlandet att nuvarande situation behöver komma till en ändring. Kyrkomöte^t och kyrkostyrelseⁿ kan inte längre bortse från nuläget menliga påverkan på utlandsförsamlingarna. Främjande och tillsyn är i sak oskiljaktiga sidor av samma mynt. Det är inte ekumenikutskottets uppdrag med anledning av motionen att avgöra *hur* främjande och tillsyn ska hållas samman, men däremot att med kraft trycka på *att* frågan måste lösas.

Med hänvisning till det ovan anförda, och med ovannämnda förståelse av ”att utreda”, föreslår utskottet kyrkomötet att bifalla motion 2025:85.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekumenikutskottets vägnar

Klas Corbelius, ordförande

Magnus Evertsson, sekreterare

Beslutande: Klas Corbelius, ordförande, Ulla Löfven, Peter Weiderud, Edvina Palmcrantz, Sofie Halvarsson, Katarina Glas, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Persson och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Lars G Linder, Yvonne Stålnacke, Catharina Erdtman, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén Åkerfeldt, Jonatan Glader, Johan Hjertén, Per Hanö, Ellen Skånberg, Birgitta Axelsson Edström och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Tillsyn och främjande i utlandskyrkan

Läronämndens yttrande över motion 2025:85

Med anledning av motion 2025:85 om utlandskyrkans organisation hänvisar läronämnden till sitt yttrande 2024:1y om ändringar i kyrkoordningen m.m:

[...] Vad gäller Svenska kyrkans utlandsverksamhet har läronämnden tidigare yttrat i Ln 2002:3y:

Läronämnden vill understryka att Svenska kyrkan principiellt har två pastorala nivåer, nämligen församlingar och stift. SKUT:s verksamhet är främst ett församlingsarbete riktat mot dem, som bor och verkar utomlands.

Läronämnden konstaterar att nationell nivå inte är en pastoral nivå.

Läronämnden vill påminna om sitt yttrande 2011:5y angående kyrkostyrelsens skrivelse 2011:5 Svenska kyrkan i utlandet – struktur och delaktighet, där det framhålls:

Kyrkostyrelsens skrivelse om Svenska kyrkan i utlandet aktualiserar grundläggande frågor om Svenska kyrkans karaktär som episkopal kyrka där tillsyn och främjande förenas. De handlar dels om församlingarnas identitet, dels om biskopsuppdraget och de beslutande organens relation till stiftets grundläggande uppgift.

Vår kyrkas samlade tradition är att församlingarna är förenade i stift med en biskop i ledningen. Enligt kyrkoordningen är stiftets grundläggande uppgift ”att främja och ha tillsyn över församlingarnas gudstjänstliv, undervisning, diakoni och mission. Stiftet har även förvaltande uppgifter.” (Inledningen till tredje avdelningen i kyrkoordningen). Stiftets uppgift är i sin helhet knuten till biskopens uppdrag och alla stiftsorgan har på olika sätt del i den.

Utifrån vår kyrkas identitet som episkopal kyrka med en demokratisk organisation är det viktigt att biskopens uppdrag inte begränsas till den del av tillsynen som innehåller kontroll och beslut om ämbetsutövning och församlingsinstruktionerna. Tillsynen kan inte skiljas från främjandet. Tillsynsbegreppet vidgades därför i kyrkoordningen 2000 till att också gälla stöd, hjälp, uppmuntran och dialog.

Biskopens uppdrag är till sin karaktär knutet till såväl stiftsstyrelsen i stiftets demokratiskt uppbyggda organisation som till domkapitlet. Därigenom relateras biskopen till stiftets samlade ansvarstagande och den demokratiska organisationen förankras med teologisk motivering i stiftets grundläggande uppgift. [...]

Utlandskyrkans organisation innebär att Visby stift ansvarar för tillsyn och att nationell nivå har ansvar för främjande. I andra stift hålls dessa uppgifter samman. Läronämnden konstaterar att det läromässigt problematiska åtskiljandet av tillsyn och främjande i utlandskyrkan kvarstår.

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Karin Sarja, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winninge och Johannes Zeiler.



**Kyrkomötet
Ekumenikutskottets betänkande 2025:9**

Lämna ACT-alliansen

Sammanfattning

Detta betänkande behandlar motion 2025:125 där motionären föreslår att Svenska kyrkan ska lämna ACT-alliansen med anledning av att Rysk-ortodoxa kyrkan är medlem i alliansen.

Utskottet betonar vikten av att Act Svenska kyrkan är medlem i ACT-alliansen. Den Rysk-ortodoxa kyrkan är suspenderad som medlem och kan därmed inte ta emot medel via ACT-alliansen eller använda dess logotyp.

Om Act Svenska kyrkan skulle lämna ACT-alliansen är risken stor att Svenska kyrkan själva behöver lägga ner stora resurser på bilaterala lösningar i stället för den nuvarande multilaterala effektiva lösningen.

Utskottet föreslår avslag av motion 2025:125.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:125.

Motionens förslag

Motion 2025:125 av Anders Skogberg, Lämna ACT-alliansen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avsluta Svenska kyrkans medlemskap i ACT-alliansen.

Bakgrund

Frågan om medlemskap i ACT-alliansen har behandlats av kyrkomötet tidigare. I motion 2021:15 ville motionärerna avsluta medlemskapet med anledning av att enligt ACT-alliansens Code of Good Practise får man i det humanitära arbetet inte ägna sig åt proselytism. Motionen avslogs med hänvisning till att människor i utsatthet ska hjälpas villkorslöst och att grunden till Svenska kyrkans internationella arbete är den kristna tron.

Medlemmar i ACT-alliansen har möjlighet att utifrån särskilda kriterier delta i det humanitära appellsystemet som ACT-alliansen tillhandahåller. Kriterierna inkluderar bland annat att organisationen lever upp till ACT-alliansens uppförandekod och efterlever de humanitära principerna (humanitet, neutralitet, opartiskhet och självständighet).

Medlemskapet i ACT-alliansen

Act Svenska kyrkan har varit medlem i ACT-alliansen sedan den bildades i sin nuvarande form 2010. Inom ACT-alliansen samverkar medlemmarna inom utvecklingsarbete, påverkansarbete och humanitärt arbete. I ACT-alliansen är fler än 150 kyrkor och kyrkorelaterade organisationer, i fler än 120 länder, medlemmar. I Act Svenska kyrkans strategiska plan beskrivs att det ekumeniska förhållningssättet är grundläggande och att multilateralt samarbete är av strategisk betydelse för att Svenska kyrkan ska uppnå resultat.

Rysk-ortodoxa kyrkans medlemskap i ACT-alliansen

Formellt är det Rysk-ortodoxa kyrkans Department for External Church Relations (ROC-DECR) som är medlemmar i ACT-alliansen. ROC-DECR medlemskap är problematiskt med anledning av det ryska invasionskriget i Ukraina och patriark Kirills stöd för kriget samt farhågor om att ROC-DECR inte följer de humanitära principerna.

ACT-alliansens beslut gällande ROC-DECR

I juni 2022 fattade ACT:s styrelse ett beslut om att begränsa (censure) ROC-DECR:s medlemskap för misstänkt överträdelse av ACT-alliansens uppförandekod för medlemmar (Code of Good Practise) inklusive bristande efterlevnad av de humanitära principerna. Fram till begränsningen av medlemskapet hade ROC-DECR tillgång till humanitära appeller inom ACT-alliansen och använde sig av dem bland annat 2015, 2017 och 2020. I och med beslutet om begränsning 2022 har ROC-DECR inte längre tillgång till de humanitära appellerna.

Denna begränsning omfattade följande åtgärder:

1. Förbud för ROC-DECR att använda ACT-alliansens logotyp och ta emot humanitära medel från ACT-alliansens humanitära appeller.
2. Genomförande av en oberoende humanitär granskning av de påstådda överträdelserna.
3. Överenskommelse om och genomförande av en plan för att rätta till överträdelserna.

Begränsningen kommer att hävas om/när ROC-DECR åter följer ACT-alliansens uppförandekod och de humanitära principerna.

2024 beslutade ACT:s styrelse att kontakta ROC-DECR med anledning av att inget svar mottagits på det tidigare beslutet. Man inbjöd dem också att diskutera frågorna vid ACT:s generalförsamling – som skulle genomföras senare samma år – eller att svara senast i december 2024. ACT-alliansens generalsekreterare och dåvarande styrelseordförande mötte ROC-DECR:s representant vid generalförsamlingen, vilket resulterade i en skriftlig rapport till ACT-alliansens styrelse.

I maj 2025 beslutade ACT alliansens styrelse – på basis av den ovan nämnda rapporten – att ett återupptagande av medlemskapet skulle kräva att vissa saker uppfylls, bland annat att en oberoende granskning genomförs som bedömer om ROC-DECR praktiska humanitära arbete efterlever ACT-alliansens uppförandekod för medlemmar (Code of Good Practise)

I augusti 2025 möttes ACT-alliansens styrelse på nytt och diskuterade frågan om ROC-DECR:s medlemskap. Man drog då slutsatsen att den oberoende granskningen skulle vara meningslös, eftersom ledarskapet för ROC-DECR framhårdade i att allt

flyktingarbete på den ryska sidan av gränsen mot Ukraina genomfördes av lokala kyrkor och inte av ROC-DECR. Därmed fanns det inget att undersöka eller verifiera. ACT:s styrelse beslutade då att beslutet från 2022 ligger fast, det vill säga begränsningen av ROC-DECR:s medlemskap fortsätter och att de inte kan motta humanitära medel från ACT medlemmar eller använda sig av ACT-alliansens logotyp när de bedriver humanitärt eller långsiktigt utvecklingsarbete.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:125.

Utskottet anser att ACT-alliansen är central och ändamålsenlig. Genom medlemskapet i ACT-alliansen gör Act Svenska kyrkan mycket stor nytta med de resurser som finns. Det arbete som Act Svenska kyrkan stödjer runt om i världen sker på många sätt genom regionala eller lokala ACT-forum tillsammans med andra kyrkor samt lokala och regionala bistånds- och utvecklingsorganisationer som också är medlemmar. Det humanitära appellsystemet inom ACT-alliansen är också av stor betydelse för hur snabbt och gemensamt medlemmarna kan svara på olika katastrofer runt om i världen. Om Act Svenska kyrkan skulle lämna ACT-alliansen är risken stor att Svenska kyrkan själva behöver lägga ner stora resurser på bilaterala lösningar i stället för den nuvarande multilaterala effektiva lösningen.

Utskottet vill också lyfta fram den suspendering av Rysk-ortodoxa kyrkans Department for External Church Relations (ROC-DECR) som har funnits sedan patriark Kirill gav sitt stöd för Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina och som bekräftades i augusti i år. ROC-DECR får enligt den inte ta del av medel genom ACT-alliansen eller använda dess logotyp.

Utskottet föreslår avslag av motion 2025:125.

Uppsala den 2 oktober 2025

På ekumenikutskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

Jakob Sundmark, sekreterare

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Klas Corbelius, Ulla Löfven, Peter Weiderud, Edvina Palmcrantz, Sofie Halvarsson, Celina Falk, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Gudrun Wängelin Lernskog, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Marja Hillerström, Håkan Persson och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Peder Granath, Lars G Linder, Yvonne Stålnacke, Catharina Erdtman, Ulla Birgersdotter, Johan Linnman, Josefine Carlsén Åkerfeldt, Jonatan Glader, Johan Hjertén, Per Hanö, Ellen Skånberg, Birgitta Axelsson Edström och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkolivsutskottets betänkanden

K1 2025:1–12

Kyrkolivsutskottets betänkande

- Kl 2025:1 Svenska kyrkans stöd till hbtqia+-personer
- Kl 2025:2 Prästutbildningen
- Kl 2025:3 Utbildning för förtroendevalda
- Kl 2025:4 Bristande vandel
- Kl 2025:5 Rekrytering av kyrkomusiker
- Kl 2025:6 Relevanta barnkonsekvensanalyser
- Kl 2025:7 Missionscertifiering av församlingar
- Kl 2025:8 Studentmedbestämmande på Svenska kyrkans utbildningsinstitut
- Kl 2025:9 Bevara immateriella kulturarv med koppling till kyrkolivet
- Kl 2025:10 Begravningskostnad för icke kyrkotillhöriga
- Kl 2025:11 Inkludera laestadianska väckelserörelsen i försoningsprocessen
- Kl 2025:12 Sanningskommission



**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2025:1**

Svenska kyrkans stöd till hbtqia+-personer

Sammanfattning

Betänkandet behandlar tre motioner som relaterar till hbtqia+-personer. Motion 2025:20 föreslår att kyrkostyrelsen avvecklar Regnbågsnyckeln. Motion 2025:71 vill att kyrkostyrelsen tar fram en nationell strategi som tydliggör Svenska kyrkans närvaro i hbtqia+-rättighetsmanifestationer som en del av kyrkans uppdrag att bekämpa förtryck och främja rättvisa. Motion 2025:91 föreslår att kyrkostyrelsen inrättar en fond för stöd till troende hbtqia+-personer och deras självorganisering internationellt.

Utskottet anser precis som läronämnden att det är viktigt att Svenska kyrkan fortsätter stärka rättigheter för förtryckta genom att arbeta för hbtqia+-personers rättigheter. Utskottet noterar också att arbetet måste vara ihärdigt och långsiktigt samt både nationellt och internationellt.

Gällande Regnbågsnyckeln anser utskottet att den processmodellen fungerar väl och noterar att eftersom den inte ägs av Svenska kyrkan har kyrkostyrelsen inte mandat att avveckla den.

Utskottet konstaterar att det redan pågår arbete på den nationella nivån för att stödja rättigheter för hbtqia+-personer, bland annat genom teologiska kommitténs uppdrag att ta fram ett teologiskt ställningstagande gällande könsidentitet och könsuttryck samt kyrkostyrelsens uppdrag att teologiskt fortsätta bearbeta paraplybegreppet hbtqia+ och göra en teologisk bearbetning av polyamori.

När det gäller fond för stöd till hbtqia+-personers organisering internationellt anser utskottet att det framgår av både bakgrundstexten och ekonomiutskottets yttrande att en parallell fond inte är ändamålsenlig.

Mot bakgrund av det ovan anförda föreslår utskottet kyrkomötet att avslå alla tre motionerna.

Till betänkandet finns två reservationer och ett särskilt yttrande.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Motionernas förslag	3
Motion 2025:20 av Daniel Engström m.fl., Avveckla regnbågsnyckeln	3
Motion 2025:71 av Vicktoria Bagi m.fl., Ta ställning för hbtqia+-personers rättigheter	3
Motion 2025:91 av Ann-Charlotte Miller m.fl., Svenska kyrkans regnbågsfond	3
Yttrande från läronämnden	3
Yttrande från andra utskott	3
Bakgrund	4
Regnbågsnyckeln	4
Priderörelsen	4
Hbtqi-personers rättigheter internationellt	4
Struktur och administration av fonder	5
Tidigare teologisk bearbetning av hbtq-frågor	6
Annan tidigare behandling i kyrkomötet	7
Utskottets överväganden	7
Motion 2025:20 Avveckla regnbågsnyckeln	7
Motion 2025:71 Ta ställning för hbtqia+-personers rättigheter	7
Motion 2025:91 Svenska kyrkans regnbågsfond	7
Reservation 1	8
Reservation 2	8
Särskilt yttrande	8
Bilaga 1 Läronämndens yttrande 2025:7y	9
Bilaga 2 Ekonomiutskottets yttrande 2025:1y	10

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

KI 2025:1

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:20,
2. avslå motion 2025:71, punkt 1,
3. avslå motion 2025:71, punkt 2,
4. avslå motion 2025:71, punkt 3,
5. avslå motion 2025:71, punkt 4,
6. avslå motion 2025:91.

Motionernas förslag

Motion 2025:20 av Daniel Engström m.fl., Avveckla regnbågsnyckeln

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avveckla Regnbågsnyckeln.

Motion 2025:71 av Vicktoria Bagi m.fl., Ta ställning för hbtqia+-personers rättigheter

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta fram en nationell strategi som tydliggör Svenska kyrkans närvaro i Pride och andra hbtqia+-rättighetsmanifestationer som en del av kyrkans uppdrag att bekämpa förtryck och främja rättvisa,
2. i strategin särskilt inkludera erkännandet av könsidentitet, kampen mot transfobi och ett synligt stöd till transpersoners rättigheter inom kyrkan och samhället,
3. uppmana samtliga stift och församlingar att aktivt delta i ortens Pridefirande samt att skapa trygga, inkluderande och normkritiska rum för hbtqia+-personer i all sin verksamhet,
4. i internationella sammanhang lyfta hbtqia+-personers rättigheter som en självklar del av sitt arbete för mänskliga rättigheter och global rättvisa.

Motion 2025:91 av Ann-Charlotte Miller m.fl., Svenska kyrkans regnbågsfond

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inrätta en Svenska kyrkans regnbågsfond för stöd till troende hbtqia+-personer och deras självorganisering, i kyrkliga och religiösa sammanhang internationellt.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2025:71 i Ln 2025:7y, *bilaga 1*.

Yttrande från andra utskott

Ekonomiutskottet har yttrat sig över motion 2025:91 i E 2025:1y, *bilaga 2*.

Bakgrund

Hbtq är ett paraplybegrepp för homosexuella, bisexuella, transpersoner och personer med queera uttryck eller identiteter. När det gäller sexualitet i denna grupp handlar det om sexualitetens riktning medan sexualitetens uttryck är ett område som omfattar all sexualitet och alltså inte är begränsat till hbtq. I formella dokument från kyrkostyrelsen används i regel begreppet hbtq eller hbtqi (i står för intersexperson) som ett samlingsbegrepp för ett tematisk område/verksamhet i Svenska kyrkan. Avgränsningen i definitionen har sin bakgrund i att Svenska kyrkan aktivt arbetat med de grupper som omfattas av dessa begrepp men kan ännu inte påstås arbeta med ytterligare identiteter. Där subjektet är individer generellt och inte enbart Svenska kyrkans verksamhet används i regel hbtqia+ för att inkludera alla som så önskar och där a står för asexualitet och + för att inkludera övriga sexuella läggningar och könsidentiteter).

Regnbågsnyckeln

Sedan 2018 erbjuds stift och församlingar i hela Svenska kyrkan processmodellen Regnbågsnyckeln – för ett mer inkluderande sammanhang för hbtq-personer och andra. Modellen ägs av Sensus Studieförbund och Kristna regnbågsrörelsen – Riksförbundet EKHO och handlar om inkludering, mångfald och öppenhet. I en församling som tilldelats denna märkning har medarbetare och förtroendevalda genomgått processmodellens alla steg. Innan en församling påbörjar en process inom Regnbågsnyckeln, krävs att kyrkorådet i församlingen tar beslut, som också kyrkoherden står bakom, om att starta processen. Inom arbetet med Regnbågsnyckeln förklaras vad de olika begreppen inom hbtqia+ står för men också att det finns en flora bakom begreppen.

Priderörelsen

Priderörelsen kan definieras som en internationell rörelse som har som mål att uppmärksamma hbtqia+-personer och främja deras rättigheter. Den är inte någon formell organisation utan en samling av aktörer och organisationer.

Rörelsens ursprung kan härledas till det s.k. Stonewallupproret 1969 då polisen gjorde en razzia på den queera baren The Stonewall Inn i New York. Besökarna fick nog av polisens trakasserier och gällande morallagar och reagerade våldsamt mot polisens behandling. Händelsen ledde till en rättighetsrörelse och begrepp som ”gay power!” I Sverige arrangerades den första pridemanifestationen 1971 i Örebro.

Den kanske mest uppmärksammade formen av detta engagemang är de pride-festivaler som hålls idag på ett 50-tal orter i Sverige. Dessa arrangeras av lokala aktörer som kan organiseras på olika sätt. Eftersom priderörelsen och de parader och festivaler som arrangeras inte är centraliserade är också Svenska kyrkans engagemang i dessa olika på olika håll i landet. Svenska kyrkans församlingar har från start haft ett lokalt engagemang i priderörelsen och många stift och församlingar är idag engagerade i de lokala pride-evenemangen.

Hbtqi-personers rättigheter internationellt

I generalsekreterarens omvärldsrapport 2024 beskrivs en allt större global polarisering och ökat motstånd mot jämställdhet och jämlikhet, inklusive hbtqia+-personers rättigheter. I Svenska kyrkans internationella arbete (Act Svenska kyrkan) erfar man att motståndet mot dessa rättigheter är välorganiserat och välfinansierat. I motståndet

sätts religion ofta i direkt motsättning till genusrättvisa och hbtqia+-personers rättigheter och det märks i såväl politiska som i ekumeniska sammanhang. Motståndet har bland annat lett till att ett antal institutionella givare valt att avsluta sitt stöd till hbtqia+-rörelsen, vilket räknas få stora konsekvenser för rörelsen världen över. Detta budgetbortfall sammanfaller dessutom med större nedskärningar i flera stora givares biståndsbudgetar vilket sammantaget innebär ett stort bakslag för möjligheterna att arbeta för genusrättvisa, sexuell, reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och hbtqia+-personers rättigheter i olika delar av världen, för både sekulära och trosbase-rade aktörer.

Act Svenska kyrkan arbetar med ett hbtqi-perspektiv som grundas i grundläggande människosyn, barnrättsperspektiv, rätten till ett liv i värdighet, alla människors lika värde och de mänskliga rättigheterna. I den strategiska planen för Act Svenska kyrkan som fastställdes av kyrkostyrelsen i slutet av 2021 finns ett tydligt ställningstagande för genusrättvisa och hbtqi-personers rättigheter. Kyrkostyrelsens internationella råd har också antagit positionspapper som relaterar till hbtqi-personers rättigheter, bland andra *Position för genusrättvisa och jämställdhet* samt *Position för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter*. I enlighet med vad positionerna fastslår arbetar Act Svenska kyrkan för genusrättvisa genom att erkänna, synliggöra och agera mot könsförtryck och maktobalanser i kyrka och samhälle. Detta gör man tillsammans med kyrkor och organisationer som man samarbetar med i olika sammanhang. Positionerna innebär också ett bejakande av mångfald gällande sexuell läggning och genusidentitet och är centrala för Act Svenska kyrkans förhållningssätt till hiv. Vidare, slår de fast att Act Svenska kyrkan ska verka i enlighet med principen om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) som inbegriper rätten att bestämma över den egna kroppen, sexualitet, samlevnad, mödrahälsa och reproduktiva valmöjligheter.

Act Svenska kyrkan samarbetar med kyrkor och organisationer som verkar för hbtqi-personers inkludering och rättigheter i olika delar av världen. Exempel på detta är teologisk utbildning som rör sexualitet, genus och mångfald samt dialog med religiösa ledare med syfte att öka medvetenheten, förebygga hatpropaganda och säkerställa hbtqi-personers inkludering i kyrka och samhälle. Andra exempel är skydd och stöd till hbtqi-personer som utsätts för hat och hot, samt påverkansarbete för att förändra diskriminerande lagar såsom kriminalisering av samkönat sex, men också för antagande av ny inkluderande lagstiftning som fastställer hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter. Några av Act Svenska kyrkans partners arbetar med transpersoners rättigheter som är särskilt hotade idag.

Act Svenska kyrkan bedriver också internationellt påverkansarbete för genusrättvisa, inklusive sexuell reproduktiv hälsa och rättigheter och hbtqi-personers inkludering och rättigheter. Detta innefattar påverkansarbete på FN-nivå, där Act Svenska kyrkan exempelvis i flera år varit del av den officiella svenska delegationen till FN:s kvinnokommission, UN Commission on the Status of Women och FN:s befolkningskommission, UN Commission on Population and Development.

Struktur och administration av fonder

Idag administrerar den nationella nivån ett 50-tal stiftelser och fonder av varierande storlek, som har ändamål som riktar sig dels till svenska, dels till internationella sökande samt även bestämda mottagare. De flesta är små och betalar ut medel till organisationer och privatpersoner som ansöker. Många går att jämföra med församlingars diakonala fonder.

Fond är inte ett juridiskt begrepp, den kan vara antingen en egen juridisk person i form av en stiftelse eller ingå som en del av en organisation som betalar ut medel till särskilda syften. Den nationella nivån har inom sin administration undvikit former som hanteras inom Trossamfundet Svenska kyrkan och föredragit stiftelser som är egna juridiska personer. Ett flertal av fonderna och stiftelserna som den nationella nivån förvaltar idag är i form av stiftelser med ansökningsförfarande. Det stöd som förmedlas av Act Svenska kyrkan till internationella partners har inte formen av fond, utan utgör en del av den nationella nivåns verksamhet som främst finansieras genom insamlade medel och externa bidrag från till exempel Sida. Act Svenska kyrkan har en nära relation till partners, granskar deras organisationer och följer upp utbetalade medel.

När en fond tar formen av en stiftelse så blir det en egen juridisk person där ett visst kapital ska sättas in i stiftelsens namn. Man behöver föreskriva hur kapitalet får användas och till vilket ändamål. Vid bildande av en stiftelse är det viktigt med stadgar med ett tydligt ändamål som anger vilka som får söka och hur kapitalet får användas.

Beroende på vilken form av fond man väljer så har det påverkan på hur stora resurser fondens administration kräver, bland annat granskning av ansökningar alternativt uppsökande av organisationer, löpande bokföring, årsredovisning och inkomstdeklaration. En annan faktor är tidsperspektivet. En fond kan ha ett startkapital vars avkastning delas ut, eller så är fonden tidsbegränsad och startkapitalet betalas ut under ett antal år. Medel som hanteras i annan form än fond, till exempel som projekt inom Act Svenska kyrkan och budgeteras inom ramen för den nationella nivåns *Verksamhet och ekonomi* kräver inte en egen organisation och därför blir administrationskostnaderna lägre.

Tidigare teologisk bearbetning av hbtq-frågor

Frågor om sexuell läggning och könsidentitet har bearbetats under en lång tid i Svenska kyrkan. Särskilt har Svenska kyrkans Teologiska kommitté arbetat med frågor om homosexualitet, välsignelse och vigsel i Svenska kyrkan under lång tid.

År 2019 genomfördes Svenska kyrkans första transhearing där kunskapen om könsöverskridande uttryck, könsidentitet och könsdysfori fördjupades.

I enlighet med kyrkolivsutskottets betänkande KI 2021:11 att bifalla motion 2021:67, Könsidentitet och könsuttryck, arbetar teologiska kommittén med att ta fram ett teologiskt ställningstagande gällande könsidentitet och könsuttryck. Kommittén arbetar med frågorna på ett brett sätt som gör att det inte endast är transpersoner som berörs utan även andra sexuella riktningar och könsidentiteter inkluderas. Ärendet bedöms kunna redovisas till kyrkostyrelsen hösten 2025 och slutrapporteras till kyrkomötet 2026 (se KsSkr 2025:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden s. 19).

Kyrkomötet beslutade 2024 i enlighet med kyrkolivsutskottets förslag i betänkande KI 2024:4 att med anledning av motion 2024:17 uppdra åt kyrkostyrelsen att fortsätta bearbeta paraplybegreppet hbtqia+ teologiskt samt göra en teologisk bearbetning av polyamori. Enligt KsSkr 2025:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden bereds nu ärendet inom kyrkokansliet med externa experter och i samspel med Svenska kyrkans teologiska kommitté. Uppdraget förväntas slutrapporteras till kyrkomötet tidigast 2027.

Annan tidigare behandling i kyrkomötet

KI 2025:1

2024 avlogs motion 2024:63 om att Svenska kyrkan inte skulle delta i priderörelsen. Utskottet noterade att priderörelsen har som mål att uppmärksamma hbtqi-personer och främja deras rättigheter och ansåg att detta ligger i linje med Svenska kyrkans hållning i hbtq-frågor.

Kyrkolivsutskottet behandlade 2017 motion 2017:146, som föreslog en utredning av Priderörelsen i den etiska vaksamhetens intresse. I sitt betänkande (KI 2017:13) menade utskottet att det är bra och viktigt att Svenska kyrkan engagerar sig för att stärka hbtq-personers rättigheter och såg engagemanget i Pride som betydelsefullt, även internationellt där många hbtq-personer upplever diskriminering och hot. Kyrkomötet avlog motionen i enlighet med utskottets förslag.

Utskottets överväganden

Motion 2025:20 Avveckla regnbågsnyckeln

Utskottets förslag: Kyrkomötet besluter att avslå motion 2025:20.

Utskottet anser att Regnbågsnyckeln är en väl fungerande processmodell som Svenska kyrkans församlingar kan använda sig av för att skapa ett mer inkluderande sammanhang för hbtqia+-personer. Utskottet noterar att processmodellen ägs av Sensus Studieförbund och Kristna regnbågsrörelsen – Riksförbundet EKHO och utskottet kan inte se att Svenska kyrkans nationella nivå har mandat att avveckla den så som motionärerna föreslår. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

Motion 2025:71 Ta ställning för hbtqia+-personers rättigheter

Utskottets förslag: Kyrkomötet besluter att avslå motion 2025:71.

Utskottet anser att det är viktigt att Svenska kyrkan fortsätter stärka rättigheter för förtryckta genom att arbeta för hbtqia+-personers rättigheter. Utskottet noterar också att arbetet måste vara ihärdigt och långsiktigt. Utskottet konstaterar ändå att det redan pågår arbete på området, inte minst genom kyrkomötets beslut 2021 efter vilket teologiska kommittén fick ett uppdrag att ta fram ett teologiskt ställningstagande gällande könsidentitet och könsuttryck samt kyrkomötets beslut 2024 då kyrkostyrelsen fick i uppdrag att teologiskt fortsätta bearbeta paraplybegreppet hbtqia+ och göra en teologisk bearbetning av polyamori. Därför föreslår utskottet kyrkomötet att avslå motion 2025:71.

Motion 2025:91 Svenska kyrkans regnbågsfond

Utskottets förslag: Kyrkomötet besluter att avslå motion 2025:91.

Utskottet uppskattar motionärernas engagemang för hbtqia+-personers rättigheter och ser vikten av att även engagera sig i internationella sammanhang. Utskottet har tagit del av ekonomiutskottets yttrande och den komplexitet som beskrivs i bakgrundsbeskrivningen kring fonder. Utskottet noterar också att Act Svenska kyrkans arbete har ett stort fokus på genderrättvisa och hbtqi-frågor och anser att en parallell fond

därför inte är ändamålsenlig. Utskottet ser vidare att det finns andra vägar för församlingar att stötta det motionärerna efterfrågar, bland annat öronmärkta kollekter till Act Svenska kyrkan och stöd till regnbågsfonder utanför Svenska kyrkan.

Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

Uppsala den 3 oktober 2025

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Sara Waldenfors, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Anna Lundberg, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Birgitta Dahlbäck, Mats Ershammar, Mikael Sandén, Monica Johansson, Karin Janfalk, Torbjörn Aronson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Agneta Ivemyr, Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson, Marie Rydén Davoust, Kenneth B Ferm, Bert-Åke Näslund, Jonas Larsson, Lisa Gerenmark, Jonas Nordén och Kristina Srbu Kjellgren.

Biskoparna Åsa Nyström och Teresia Boström har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mot betänkandets beslut till förmån för bifall till motion 2025:20.

Mikael Sandén

Reservation 2

Jag reserverar mig mot betänkandets beslut till förmån för bifall till motionerna 2025:71 och 2025:91.

Monica Johansson

Särskilt yttrande

Jag reserverar mig mot övervägande och avslag av motion 2025:20 Avveckla regnbågsnyckeln men kan inte yrka bifall till motionen eftersom kyrkomötet inte äger regnbågsnyckeln. Kyrkomötet kan inte besluta om att avveckla det man inte äger. Däremot instämmer jag helt i motionärens goda intentioner.

Torbjörn Aronson

Skapelsens mångfald

Läronämndens yttrande över motion 2025:71

Läronämnden understryker vikten av att bejaka skapelsens mångfald och människors olikhet. Nämnden bejakar motionens intention att stärka rättigheter för förtryckta. Vidare påminner nämnden om att kyrkomötet har initierat ett teologiskt arbete kring könsidentitet vilket pågår. Därtill konstaterar läronämnden att ekumeniska relationer kräver såväl tydlighet avseende Svenska kyrkans hållning som lyhördhet och respekt för andra kyrkors traditioner.

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Karin Sarja, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.

Kyrkomötet
Ekonomiutskottets yttrande 2025:1y

Svenska kyrkans regnbågsfond

Ekonomiutskottets yttrande över motion 2025:91 Svenska kyrkans regnbågsfond.

Utskottets ledamöter finner ändamålet lovvärt men är ytterst tveksamma till den modell för stöd som föreslås i motionen.

Act Svenska kyrkan bedriver genom sina internationella allianser påverkansarbete och utbildning i frågor om HBTQ-personers rättigheter. Ekonomiutskottet anser att det stöd som motionärerna förespråkar växer fram, utvecklas och förvaltas bäst inom de nätverk och organisationer som Act Svenska kyrkan samarbetar med.

Utskottets erfarenhet är dessutom att fondorganisationer är mycket komplexa och kostsamma, både att inrätta och att förvalta. Det är också resurskrävande att bedriva uppföljning av stöd, speciellt när det finns ett internationellt fokus.

Uppsala den 1 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojdkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Leif Aruhn-Solén, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2025:2**

Prästutbildningen

Sammanfattning

Detta betänkande behandlar fyra motioner som på olika sätt tar upp prästutbildningen, tre av dem rör formerna – att hitta alternativa vägar till prästvigning, att låta Johannelund åter ha prästutbildningens sista år och att se över om Svenska kyrkan kan ha en egen prästutbildning från början till slut. En motion rör innehållet i prästutbildningen och mer specifikt frågan om vigsel av samkönade par.

Motion 2025:34 föreslår att prästutbildningens sista år ska kunna ges på Johannelunds Teologiska Högskola. De styrkor utskottet framför allt ser med att hålla kvar den nuvarande formen där prästutbildningens sista år enbart ges på Svenska kyrkans utbildningsinstitut är att det blir en samlande och sammanhållande kraft där alla profilutbildningar i Svenska kyrkan möts under en period samt att det bidrar till både tydlighet och rådighet att ha slutåret på en plats. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motion 2025:34.

Motion 2025:37 föreslår att kyrkostyrelsen ska utreda möjligheten att Svenska kyrkan skapar en egen teologisk utbildning och ny högskola för blivande präster. Utskottet menar att det finns stora fördelar med att blivande präster studerar på universitet och högskolor där man har möjlighet att möta studenter med andra inriktningar och där studierna sker i den typ av akademisk miljö som lärosäten med staten som huvudman erbjuder. Utskottet konstaterar också att det finns alternativ om man vill läsa teologi på andra högskolor. Utskottet föreslår att kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:37.

Motion 2025:38 föreslår att kyrkostyrelsen ska utreda möjligheten för en alternativ utbildningsväg till präst i Svenska kyrkan. Utskottet är enigt i att förslaget att tillsätta en utredning för att undersöka alternativa vägar till att bli präst ska bifallas. Utskottet menar att det är ett viktigt vägval att göra för att vara proaktiv i att försöka täcka upp den prästbrist som redan finns och ser ut att fortsätta finnas framöver samt att möta kallelsen hos fler.

Motion 2025:90 föreslår att kyrkostyrelsen ska se över hur utbildningen för blivande präster kan bidra till bättre och tydligare förståelse för den teologi som ligger till grund för Svenska kyrkans bejakande av samkönade äktenskap och den nu gällande vigselordningen. Utskottet anser att det är viktigt att säkerställa att blivande präster får exegetisk fördjupning kring de texter som kan upplevas som problematiska att tolka när det gäller samkönade äktenskap. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet bifaller motion 2025:90.

Till betänkandet finns två reservationer och en särskild mening.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Motionernas förslag	3
Motion 2025:34 av Berth Löndahl m.fl., Prästutbildningens sista år på Johannelund	3
Motion 2025:37 av Berth Löndahl m.fl., Svenska kyrkans egen prästutbildning	3
Motion 2025:38 av Anders Lundberg, Alternativ prästutbildning.....	3
Motion 2025:90 av Lisa Gerenmark m.fl., Prästutbildningen och samkönade äktenskap	3
Bakgrund	3
Sammanfattande bakgrund.....	3
Kyrkorättslig reglering.....	4
Möjligheten till undantag.....	4
Utbildningsinstitutets huvuduppdrag	4
Den pastoralteologiska utbildningen för blivande präster.....	5
Prästutbildning vid Johannelunds teologiska högskola.....	5
Utbildningsreformen 2013	5
Utredning om Svenska kyrkans prästutbildning	6
Biskopsmötets uttalande i mars 2022.....	7
Utbildning vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut gällande vigsel	7
Tidigare behandling i kyrkomötet.....	8
Kyrkomötet 2023	8
Kyrkomötet 2022	8
Kyrkomötet 2021	9
Kyrkomötet 2018.....	9
Kyrkomötet 2016.....	9
Kyrkomötet 2015.....	9
Kyrkomötet 2010.....	10
Utskottets överväganden	10
Motion 2025:34 Prästutbildningens sista år på Johannelund.....	10
Motion 2025:37 Svenska kyrkans egen prästutbildning	10
Motion 2025:38 Alternativ prästutbildning	11
Motion 2025:90 Prästutbildningen och samkönade äktenskap	11
Reservation 1	12
Reservation 2	12
Särskild mening	12

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:34,
2. avslå motion 2025:37,
3. bifalla motion 2025:38,
4. bifalla motion 2025:90.

Motionernas förslag

Motion 2025:34 av Berth Löndahl m.fl., Prästutbildningens sista år på Johannelund

Kyrkomötet beslutar att prästutbildningens sista år, det vill säga den pastoralteologiska utbildningen, ska kunna ges på Johannelunds Teologiska Högskola.

Motion 2025:37 av Berth Löndahl m.fl., Svenska kyrkans egen prästutbildning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att Svenska kyrkan skapar en egen teologisk utbildning och ny högskola för blivande präster.

Motion 2025:38 av Anders Lundberg, Alternativ prästutbildning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten för en alternativ utbildningsväg till präst i Svenska kyrkan.

Motion 2025:90 av Lisa Gerenmark m.fl., Prästutbildningen och samkönade äktenskap

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över hur utbildningen för blivande präster kan bidra till bättre och tydligare förståelse för den teologi som ligger till grund för Svenska kyrkans bejakande av samkönade äktenskap och den nu gällande vigselordningen.

Bakgrund

Sammanfattande bakgrund

Fyra motioner till årets kyrkomöte tar på olika sätt upp prästutbildningen, tre av dem rör formerna – att hitta alternativa vägar till prästvigning, att låta Johannelund åter ha prästutbildningens sista år och att se över om Svenska kyrkan kan ha en egen prästutbildning från början till slut. En motion rör innehållet i prästutbildningen och mer specifikt frågan om vigsel av samkönade par.

Att Svenska kyrkan skulle kunna ha sin egen prästutbildning diskuterades 2012 och till detta finns framför allt utredningen *Svenska kyrkans utbildningar i framtiden* från nämnden för utbildning, forskning och kultur. I utredningen angavs och diskuterades nio fastslagna kriterier för bedömning av organisatoriska lösningar och hur de olika förslagen på lösning svarade upp mot kriterierna. Efter förslag från utredningen

beslutade nämnden för utbildning, forskning och kultur att inrätta ett utbildningsinstitut i egen regi.

När Svenska kyrkans utbildningsinstitut startade sin verksamhet 2014 ersatte det såväl pastoralinstitutet i Uppsala och Lund som möjligheten att gå hela prästutbildningen på Johannelunds Teologiska Högskola, vilket hade varit möjligt mellan 1980–2014.

Björn Wikströms utredning *Vi måste nötas mot varandra* (SKU 2022:1) lades fram till kyrkostyrelsen i december 2022. Utredningen argumenterar i sina slutförslag bland annat för att Svenska kyrkan bör hitta en lösning för alternativa vägar till präst. Frågan har diskuterats i såväl kyrkomöte, kyrkostyrelse som biskopsmöte.

Efter omfattande diskussioner före och i anslutning till 2009 års kyrkomöte beslutades om ändringar i kyrkoordningen och i anvisningarna i kyrkohandbokens ordning för vigselgudstjänst som innebär att par av samma kön kan vigas i Svenska kyrkans ordning (KsSkr 2009:6, G 2009:2, KmSkr 2009:1).

Kyrkorättslig reglering

Av 31 kap. 6 § kyrkoordningen framgår att domkapitlet i prästexamen får pröva den som har genomgått den utbildning och praktiska tjänstgöring som har fastställts av kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen har med stöd av kyrkoordningsbestämmelsen fattat beslut (SvKB 2013:12) om utbildning och praktisk tjänstgöring för att kunna prövas i prästexamen. Av bestämmelsen framgår att domkapitlet i prästexamen får pröva den som med godkänt resultat har genomgått Svenska kyrkans utbildning till präst och praktisk tjänstgöring enligt den av kyrkostyrelsen fastställda utbildningsplanen. Domkapitlet får vidare prästexamenpröva den som med godkänt resultat har genomgått Evangeliska fosterlandsstiftelsens (EFS) prästutbildning för tjänstgöring som präst inom EFS enligt den av EFS antagna och av kyrkostyrelsen fastställda utbildningsplanen.

Möjligheten till undantag

Det har under lång tid varit möjligt för domkapitlet att, om det finns särskilda skäl, pröva någon i prästexamen som inte har genomgått den utbildning som föreskrivs i de av kyrkostyrelsen fastställda utbildningsplanerna om han eller hon har motsvarande kunskaper och erfarenheter. Här har praxis mellan stiftet kunnat variera när det gäller benägenheten att pröva även kandidater som till exempel har läst en pastoralteologisk utbildning vid ett seminarium som har Anglikanska kyrkan som huvudman. Det har emellertid inte funnits någon officiellt antagen utbildningsväg för präster som tillgodogjort sig den pastoralteologiska utbildningsdelen vid andra utbildningsinstitutioner. Undantagsmöjligheten finns, som framgått ovan, fortfarande kvar, numera i kyrkostyrelsens beslut (SvKB 2013:12) om utbildning och praktisk tjänstgöring för att kunna prövas i prästexamen.

Utbildningsinstitutets huvuduppgifter

Utbildningsinstitutets huvuduppgifter är att ge pastoralteologisk utbildning till blivande diakoner, församlingspedagoger, kyrkomusiker och präster. För att bättre kunna integrera framtida medarbetare inom de olika yrkesgrupperna och för att underlätta för de studerandes studiegång har den pastoralteologiska utbildningen samlats till ett slutår eller en sluttermin. Präster, diakoner och församlingspedagoger läser ett avslutande

Den pastoralteologiska utbildningen för blivande präster

Den pastoralteologiska utbildningen är, såvitt avser präststudenterna, huvudsakligen samlad till ett så kallat slutår. För behörighet till det pastoralteologiska slutåret krävs bland annat att studenten har lägst magisterexamen med huvudområde inom kunskapsområdet teologi/religionsvetenskap samt att den sökande fullgjort och blivit godkänd på den pastoralteologiska grundkursen som är en introducerande del i den pastoralteologiska utbildningen och motsvarar tio veckors heltidsstudier. Studenterna läser kursen parallellt med akademiska studier men det är Svenska kyrkans utbildningsinstitut som ger den. Det pastoralteologiska slutåret syftar till att integrera fackutbildning med pastoralteologi samt verksamhetsförlagd utbildning i församling. Syftet är att ge de kunskaper och färdigheter som krävs för anställning i Svenska kyrkans församlingar.

Prästutbildning vid Johannelunds teologiska högskola

Innan utbildningsreformen trädde i kraft den 1 augusti 2013, fanns totalt 18 olika utbildningsplatser för de fyra yrkesutbildningarna, varav Johannelunds teologiska högskola var en. Vid Johannelunds teologiska högskola erbjöds teologisk grundutbildning och pastoralteologisk utbildning integrerat och från den nationella nivån lämnades ett ekonomiskt anslag till den pastoralteologiska utbildningen. Johannelunds teologiska högskola erbjuder fortfarande utbildningar inom teologi på såväl grundnivå, högskole- respektive kandidatexamen, som avancerad nivå, magister- och masterexamen och även pastoralteologisk utbildning för EFS-präster. För att kunna tjänstgöra som präst i Svenska kyrkan krävs dock, sedan 2013, att magister- eller masterexamen på Johannelunds teologiska högskola kompletteras med den pastoralteologiska grundkursen och det pastoralteologiska slutåret vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

Utbildningsreformen 2013

När den nationella nivån beslutade om den utbildningsreform som ledde till utbildningsinstitutets tillkomst innebar detta att den pastoralteologiska utbildningen för de fyra yrkesgrupperna samlades till utbildningsinstitutet. Enligt dåvarande Nämnden för utbildning, forskning och kultur var en av anledningarna till utbildningsreformen den tidigare genomförda högskolereformen, den så kallade Bolognaprocessen. Den innebar att Sverige införde en ny utbildnings- och examensstruktur 2007 och anpassade den högre utbildningen till resten av Europa, vilket i sin tur innebar att akademisk utbildning och pastoralteologisk utbildning inte kunde blandas på det sätt som tidigare gjorts (KsSkr 2012:2, bilaga 3: Svenska kyrkans utbildningar i framtiden). En annan motivering till utbildningsreformen var att samverkan mellan de olika yrkesgrupperna skulle vara en naturlig del i studierna och skapa förutsättningar för lärande och samarbete. En utbildningsorganisation i egen regi skulle också ge möjlighet att utveckla kunskap och undervisning om vad pastoralteologisk kompetens är och hur lärande ska ske. Beslutet fick till följd att den pastoralteologiska utbildningen vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut blev den enda pastoralteologiska utbildningen till präst i Svenska kyrkan. I det beslut som dåvarande Nämnden för utbildning, forskning

och kultur fattade om utbildningsinnehåll följer de angivna studierna till diakon, församlingspedagog, kyrkomusiker och präst de regler och examina som gäller inom högskola och universitet. Den grundläggande utbildningen ges inom det offentliga utbildningssystemet. Svenska kyrkan tillhandahåller pastoralteologiska utbildningar som är specifika för tjänst inom Svenska kyrkan.

En annan motivering till utbildningsreformen var att samverkan mellan de olika yrkesgrupperna skulle vara en naturlig del i studierna och skapa förutsättningar för lärande och samarbete. En utbildningsorganisation i egen regi skulle också ge möjlighet att utveckla kunskap och undervisning om vad pastoralteologisk kompetens är och hur lärande ska ske. Sammantaget innebär detta att Svenska kyrkan samlade den pastoralteologiska utbildningen i egen regi vilket hade som följd att denna inte kan ges vid andra utbildningsinstitutioner.

Utredning om Svenska kyrkans prästutbildning

Med utgångspunkt i den utvärdering av profilutbildningarna vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut som kyrkokansliet sammanställde under hösten 2020 fattade kyrkostyrelsen den 8 juni 2021 beslut om direktiv för en utredning om Svenska kyrkans prästutbildning. Den pastoralteologiska utbildningen till präst skulle utredas i syfte att ge förslag på utveckling och förändring av prästutbildningen utifrån prästens nyckelroll i församlingens arbete för att förmedla kristen tro och tradition i ett samhälle som förändras. Utredningen skulle enligt direktiven innehålla förslag på en reviderad, alternativt ny, utbildningsplan för prästprogrammet med avseende på grundläggande utbildningskrav i teologi/religionsvetenskap och övriga behörighetsvillkor, målsättningar för utbildningen, dess omfattning, upplägg och innehåll samt övergångsregler. Uppdraget att göra utredningen gick till biskop emeritus Björn Wikström, professor vid Åbo Akademi, och i december 2022 presenterades utredningen för kyrkostyrelsen. I utredningen finns bland annat följande förslag på åtgärder:

- ◆ Rektor och verksamhetsledning vid SKUI initierar en kartläggning av vad som avses med pastoralteologi.
- ◆ En loggbok utvecklas för studietiden fram till slutåret.
- ◆ En reviderad utbildningsplan fastställs.
- ◆ Kyrkostyrelsen fattar ett principbeslut om att avskaffa pastorsadjunktsåret och att ersätta det med ett introduktionsprogram.
- ◆ Erbjuder utbildning till nya präster, som även kan erbjudas andra församlingsanställda.
- ◆ Alternativa vägar till prästvigning för dem som har en annan akademisk examen behöver utredas.

Utifrån utredningen beslutade kyrkostyrelsen att gå vidare med tre arbetsspår: att revidera utbildningsplanen, att se över innehållet i prästutbildningen och att se över pastorsadjunktsåret. Arbetet sammanfattades i en slutrapport i februari 2025 vilket fick kyrkostyrelsen att göra följande:

- ◆ Fatta ett inriktningsbeslut att gå vidare med Björn Wikströms förslag att avsluta pastoradjunktsåret och ersätta detta med att prästkandidaten söker fast tjänst och blir kyrkoadjunkt under de två första åren efter prästvigning. Förslaget kommer sändas ut på remiss, kyrkostyrelsen väntas fatta beslut i frågan 2026 och den nya modellen träda i kraft 2027.
- ◆ Revidera utbildningsplanen, vilket har gjorts. Den nya planen trädde i kraft 1 juli, 2024.

- ♦ Våren 2023 fatta beslut om att alternativa vägar till präst får vänta. Slutrapporten understryker behovet av att utreda möjligheten att skapa alternativa vägar till prästtjänst för dem som har annan akademisk examen och att en utredning av detta förslag bedöms vara angelägen i närtid. Kyrkostyrelsen har ännu inte fattat beslut om att tillsätta någon utredning, men frågan har diskuterats i samråd med biskopsmötet under våren 2025.

KI 2025:2

Biskopsmötets uttalande i mars 2022

Biskopsmötet gjorde den 3 mars 2022 ett uttalande rubricerat Om vigselrätt, vigselplikt och vigningsansvar. I uttalandets inledning står följande:

Frågan om prästers eventuella skyldighet att viga samkönade par har aktualiserats under några år. Det har rests krav på att ingen ska få vigas till präst som inte lovar att viga samkönade par. Biskopsmötet ser att denna fråga berör flera för Svenska kyrkan grundläggande principer och finner därför anledning att uttala sig. [...]

Vi ser en pågående förändring som vår kyrka under lång tid har bearbetat läromässigt och pastoralt. Under tiden har allt fler präster blivit beredda att viga par av samma kön, så att vi idag har långt fler präster som gärna viger samkönade par än vad som krävs för att täcka behovet. Vi tror mer på den processen än på tvångsmedel.

Detta sagt, står hela biskopsmötet idag bakom kyrkomötets beslut från 2009 om vigsel av par av samma kön. Allas vår gemensamma målbild i fråga om vigsel är att alla präster med glädje och av fri vilja viger par av olika kön liksom par av samma kön. Denna målbild är vägledande i vårt arbete med antagning av prästkandidater, liksom i vårt arbete med främjande och tillsyn i våra respektive stift.

Avsnittet Kyrkan och biskopens vigningsansvar i uttalandet avslutas med följande:

Att kyrkomötet skulle reglera de aspekter som biskopen tar hänsyn till i sin bedömning av prästkandidaters lämplighet är således för det första oförenligt med Svenska kyrkans ordning. För det andra vore det också olämpligt, eftersom det skulle öppna för en svåravgränsad och föränderlig reglering av egenskaper, åsikter och beteenden. För det tredje skulle en begränsning av biskopens vigningsansvar underminera ansvarsfördelningen i Svenska kyrkan. En sådan åtgärd skulle i grunden förändra Svenska kyrkans karaktär som ”en öppen folkkyrka, som i samverkan mellan en demokratisk organisation och kyrkans ämbete bedriver en rikstäckande verksamhet” (lagen om Svenska kyrkan).

Biskopsmötets uttalande återfinns i sin helhet på webbsidan:
www.svenskakyrkan.se/uttalanden-fran-biskopsmotet

Utbildning vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut gällande vigsel

Vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut samverkar kunskapsområdena själavård samt teologi och samhälle när vigsselfrågan berörs. Utbildningen sker teoretiskt genom systematisk teologi där man ser på hur frågan om vigsel av samkönade par behandlats genom historien i Svenska kyrkan och vad som sagts på kyrkomötet. Detta görs som

ett led i att skapa medvetenhet och kunskap om frågan och diskussionerna som lett fram till beslut. Utbildningen sker även praktiskt genom samtalsövningar och olika praktiska fall samt att öva vigselamtal och vigselgudstjänst med såväl par av samma som olika kön. Utbildningen står även i dialog med det som skrivs idag, till exempel Emma Audas bok *42 teser om äktenskapet*, och låter systematiskt teologiska perspektiv möta pastoralteologiska utgångspunkter. I samtal med personal på utbildningsinstitutet framkommer att detta är den fråga som har de starkaste spänningarna mellan studerande och att man är noga med att trycka på att Svenska kyrkans linje är en, men att inom Svenska kyrkan finns utrymme för olika åsikter.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet 2023

Två motioner som båda berörde vigsel för par av samma kön behandlades i betänkande TU 2023:5. Motion 2023:24 föreslog dels att kyrkomötet skulle uttala en önskan om att alla präster på sikt ska vilja viga samkönade par, dels att kyrkostyrelsen i dialog med biskopsmötet skulle höra hur arbetet med deras långsiktiga mål att alla präster i Svenska kyrkan med glädje och av fri vilja viger par av olika kön går. Motion 2023:61 ville införa en ändring i kyrkoordningen som innebar att endast präster som förklarar sig beredda att viga par oavsett om de har samma kön eller inte skulle kunna anställas i rollen som kyrkoherde eller domprost. Utskottet lyfte, precis som beskrivs i texten om kyrkomötet 2022 nedan, vikten av att genom samtal fortsätta arbetet med att var och en som söker Svenska kyrkan ska få ett gott bemötande. Utskottet konstaterade vidare att även om det säkert är många bland kyrkomötets ledamöter som instämmer i biskoparnas målbild från 2022 så behöver inte kyrkomötet göra något uttalande av det slag som föreslagits. Läronämndens yttrande lyfte fram att Svenska kyrkan är en trosgemenskap och inte en åsiktsgemenskap, att samspelet mellan biskopsmöte och kyrkostyrelse pågår kontinuerligt och att ansvar vilar på biskop och domkapitel. Utifrån detta föreslog utskottet att båda motionerna skulle avslås i sin helhet och så blev också beslutet i kyrkomötet.

Kyrkomötet 2022

I betänkande TU 2022:10 behandlades motionerna 2022:71 och 2022:83 där ett av förslagen var att kyrkomötet skulle besluta om en rekommendation att prästvigning av prästkandidater som säger sig vägra viga samkönade par inte bör ske. Vidare föreslog motionerna att kyrkostyrelsen till nästa års kyrkomöte skulle komma med förslag till en ändring i kyrkoordningen som skulle innebära att en präst som diskriminerar någon på grund av kön, ålder, etnicitet eller sexuell läggning kan obehörigförklaras samt att det ska ses som diskriminerande att avstå att viga ett samkönat par. Utskottet konstaterade att samtalen inom kyrkan kring det som motionerna lyfter behöver fortsätta och förnyas. Läronämnden yttrade sig över motion 2022:71 och framhöll biskopens vigningsansvar och att det strider mot kyrkans ordning att införa villkor av icke-konstitutiv karaktär som begränsar vigningsansvaret. Motionen avslögs. Gällande motion 2022:83 så framhöll utskottet att ingen som har kontakt med kyrkan ska diskrimineras, varken enligt lagstiftningens bestämmelser eller på annat sätt och att varje person, oavsett omständigheter, ska få uppleva ett gott bemötande av Svenska kyrkan. Utskottet menade vidare att de bestämmelser som finns om domkapitlets tillsyn över vigningstjänsten är tillräckliga och att detaljreglering inte skulle överensstämma med deras självständiga tillsynsansvar. Även denna motion avslögs i sin helhet.

Motion 2021:46 ville möjliggöra att fullt ut kunna tillgodoräkna sig pastoralteologiska utbildningar vid andra lärosäten än enbart Svenska kyrkans utbildningsinstitut inför tjänst som präst i Svenska kyrkan. Tillsyns- och uppdragsutskottet skrev i sitt betänkande TU 2021:6 att det är en given utgångspunkt att det finns tydliga utbildningskrav för präster och att det likväl finns möjlighet att göra undantag från utbildningskravet där domkapitlet får pröva någon i prästexamen som saknar den föreskrivna utbildningen om hen har motsvarande kunskaper eller färdigheter. Utskottet lyfte också fram vikten av att samla präster, diakoner, församlingspedagoger och kyrkomusiker till en gemensam pastoral utbildning som var ett av syftena med utbildningsreformen från 2013. Med detta som bakgrund föreslog utskottet avslag på motionen och kyrkomötet biföll utskottets förslag.

Kyrkomötet 2018

I betänkande KI 2018:2 behandlades motion 2018:24 där motionären ville att Johannelunds teologiska högskola åter skulle bli en godkänd pastoralteologisk prästutbildning. Utskottet framhöll värdet i att varva teori och praktik men hänvisade till utbildningsreformen från 2013 och att inte förekomma utvärderingen av den. Utskottet såg också risker med att göra ändringen i en enskild del av utbildningsreformen och besluta om ett undantag för Johannelund. Utskottet föreslog därför att motionen skulle avslås vilket kyrkomötet också beslutade.

Kyrkomötet 2016

I motion 2016:29 föreslogs att kyrkomötet skulle uppdra till kyrkostyrelsen att komma med förslag till ändring i kyrkoordningen som skulle innebära att för att prästvigas så måste personen i fråga ha sagt sig vara beredd att viga par av samma kön. Motionen behandlades i TU 2016:10 där utskottet framhöll att man behandlat en i princip likadan motion 2015 och stod fast vid samma ståndpunkt, att alla ska bli bemötta på ett respektfullt sätt av företrädare för Svenska kyrkan men att det inom Svenska kyrkan kan rymmas olika äktenskapssyner och att dessa bör kunna få praktiska konsekvenser för enskilda prästers handlingsutrymme. Motionen avslogs av kyrkomötet i enlighet med utskottets förslag.

Kyrkomötet 2015

I betänkandet TU 2015:4 behandlades motionerna 2015:20 och 2015:88 där motionärerna ville att kyrkomötet skulle bidra till att utfärda bestämmelser som säkerställer att ingen diskrimineras i samband med kyrkliga handlingar, ta bort samvetsklausulen i såväl antagning av prästkandidater som vigning av präster och göra vigselplikten till del av antagningskriterierna för prästkandidater. Utskottet ställde sig helhjärtat bakom att ingen ska diskrimineras men att det inte är möjligt att kyrkomötet i ett direkt beslut som inte regleras i kyrkoordningen ger kyrkostyrelsen i uppdrag att utfärda bestämmelser med ett visst angivet syfte. Motionen avslogs med detta som bakgrund.

Gällande att ta bort samvetsklausulen så yttrade sig läronämnden och konstaterade att 2009 års beslut om vigsel av par av samma kön innebar ett förtydligande av att kyrkan som helhet och inte enskilda präster även fortsättningsvis ansvarar för att människor har tillgång till de kyrkliga handlingarna och att det därför är sakligt oriktigt att tala om en "samvetsklausul". Utskottet delade synen och föreslog avslag på motionens första del.

Gällande den andra delen av motionen, om att göra vigselplikt till ett antagningskriterium, konstaterade utskottet att det i flera sammanhang betonades att inom Svenska

kyrkan kan finnas olika syn på äktenskapet samt att det som gudstjänstutskottet skrev fram i G 2009:2 ”Kyrkan har uppdraget att välkomna också par av samma kön till vigsel, men den enskilda prästen kan säga ja eller nej till att leda en sådan gudstjänst” fortfarande gäller. Utskottet menade att det skulle vara ett avsteg från det som beslutades 2009 om man nu skulle göra det till ett villkor för prästvigning att säga ja till att viga par av samma kön. Kyrkomötet föreslogs att avslå motionen och detta bifölls.

Kyrkomötet 2010

Fem motioner som handlade om kyrkliga utbildningar behandlades i kyrkolivsutskottets betänkande 2010:1. En av motionerna, 2010:52, ville ge kyrkostyrelsen till känna att Johannelunds teologiska högskola är en viktig del av Svenska kyrkans utbildningar och att kyrkostyrelsen vid kommande budgetöverläggningar säkerställde att Johannelund som pastoralinstitut skulle få en rimlig kostnadstäckning. Utskottet konstaterade att Svenska kyrkan står inför en förändrad ekonomisk situation och att det vid tidpunkten var rimligt att avvakta den översyn av dimensionering och lokalisering av de kyrkliga utbildningar som pågick. Motionen avslögs.

Utskottets överväganden

Motion 2025:34 Prästutbildningens sista år på Johannelund

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:34.

De styrkor utskottet framför allt ser med att hålla kvar den nuvarande formen där prästutbildningens sista år enbart ges på Svenska kyrkans utbildningsinstitut är att det blir en samlande och sammanhållande kraft där alla profilutbildningar i Svenska kyrkan möts under en period samt att det bidrar till både tydlighet och rådighet att ha slutåret på en plats. Utskottet ser även att det format som förkortas CDF (campus, digitalt, församling) som Svenska kyrkans utbildningsinstitut tagit fram har öppnat upp och ger möjlighet för fler människor att bejaka sin kallelse och studera och att det i sin tur gett en ökning i antalet prästkandidater. Utskottet föreslår med detta som bakgrund att kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:34.

Motion 2025:37 Svenska kyrkans egen prästutbildning

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:37.

Utskottet menar att det finns stora fördelar med att blivande präster studerar på universitet och högskolor där man har möjlighet att möta studenter med andra inriktningar och där studierna sker i den typ av akademisk miljö som lärosäten med staten som huvudman erbjuder. Utskottet konstaterar också att det finns alternativ i form av Johannelunds teologiska högskola, Enskilda Högskolan Stockholm och Akademi för Ledarskap och Teologi om man vill läsa teologi på andra högskolor. Vidare ser man i utskottet en positiv utveckling i och med den församlingsnära och teologiska praktiken som behöver loggas och vara klar innan en prästkandidat får börja på Svenska kyrkans utbildningsinstitut. Utskottet föreslår att kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:37.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2025:38.

Utskottet är enigt i att förslaget att tillsätta en utredning för att undersöka alternativa vägar till att bli präst ska bifallas. Utskottet menar att det är ett viktigt vägval att göra för att vara proaktiv i att försöka täcka upp den prästbrist som redan finns och ser ut att fortsätta finnas framöver samt att möta kallelsen från fler. Utskottet konstaterar vidare att möjligheten till dispens för den som vill bli präst finns att ge genom domkapitlen och menar samtidigt att kriterierna och mandaten för att tillämpa dispens skulle kunna vara bredare. Utskottet lyfter även att biskopsmötet och kyrkostyrelsen redan har fört samtal om att tillsätta en utredning i enlighet med en av de rekommendationer som ges i Björn Wikströms utredning *Vi måste nötas mot varandra* (SKU 2022:1). Utskottet menar att det skulle vara bra med ett mandat från kyrkomötet för att initiera utredningen och med detta som bakgrund föreslår utskottet att kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2025:38.

Motion 2025:90 Prästutbildningen och samkönade äktenskap

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2025:90.

Utskottet anser att det är viktigt att säkerställa att blivande präster får exegetisk fördjupning kring de texter som kan upplevas som problematiska att tolka när det gäller samkönade äktenskap. Utskottet konstaterar att den samlade upplevelsen och erfarenheten är att det skiljer sig i hur mycket de blivande prästerna har studerat dessa texter innan de börjar på Svenska kyrkan utbildningsinstitut. Detta bidrar till att de kommer till det sista året på utbildningen med olika förutsättningar kring den teologiska grund som vigselordningen är baserad på. Utskottet menar att det här finns tillfälle att skapa möjligheter för studerande på Svenska kyrkan utbildningsinstitut att lära sig, fördjupa sin kunskap, diskutera olika ståndpunkter och ta del av ny forskning. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet bifaller motionen för att se över hur utbildningen för blivande präster kan bidra till bättre och tydligare förståelse för den teologi som ligger till grund för Svenska kyrkans bejakande av samkönade äktenskap och den nu gällande vigselordningen.

Uppsala den 3 oktober 2025

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Anders Rune, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Sara Waldenfors, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Anna Lundberg, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Birgitta Dahlbäck, Mats Ershammar, Mikael Sandén, Viktoria Bagi, Karin Janfalk, Torbjörn Aronson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Agneta Ivemyr, Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson, Marie Rydén Davoust, Kenneth B Ferm, Bert-Åke Näslund, Jonas Larsson, Monica Johansson, Lisa Gerenmark, Jonas Nordén och Kristina Srbu Kjellgren.

Biskoparna Åsa Nyström och Teresia Boström har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Härmed reserverar vi oss mot betänkande 2025:2 till förmån för bifall av motion 2025:34 Prästutbildningens sista år på Johannelund och avslag av motion 2025:90 Prästutbildningen och samkönade äktenskap.

Johannelund är idag den största institutionen för utbildning av präster för Svenska kyrkan. Att inte låta studenterna gå sista året där riskerar att avskräcka presumtiva präststudenter och skapar intrycket av att kyrkomötet är ointresserad av de preferenser som prästsstudenter idag har. Det skadar bilden av Svenska kyrkans anseende bland unga människor som är intresserade av prästyrket.

Att besluta om exegetisk fördjupning på SKUI är feltänkt eftersom SKUI inte sysslar med exegetisk forskning och övriga kurser i exegetik inklusive fördjupningskurser erbjuds vid övriga teologiska högskolor och är en del av den teologiska utbildningen där. SKUIs uppdrag handlar i stort om pastoralteologi och inte om exegetisk teologi.

Torbjörn Aronson, Mats Ershammar

Reservation 2

Jag reserverar mig till förmån för mitt avslagsyrkande på motion 2025:90.

Mikael Sandén

Särskild mening

Jag vill lämna en särskild mening till förmån för motion 2025:34. Motionen avser att det pastoralteologiska utbildningsåret ska kunna ges på Johannelunds teologiska högskola (JTH).

JTH har sedan 1981 haft möjlighet att utbilda präster till tjänst i Svenska kyrkan och inom EFS. Idag är det omkring 15% av prästerna i Svenska kyrkan som fått sin utbildning där. De senaste åren har söktrycket varit långt mycket högre på JTH än på Uppsala och Lunds universitet tillsammans.

JTH har sedan länge arbetat mycket integrerat med teori och praktik redan från första terminen av prästutbildningen och fram till 2012 ägde man rätten att även ge präststudenterna det sista årets pastoralteologiska utbildning. Detta är man helt beredda och kapabla att göra på nytt. På Johannelund finns även en omfattande erfarenhet av att utbilda i ledarskap och församlingsutveckling, något som är väldigt angeläget i vår tid.

Jag tror att det skulle berika Svenska kyrkan att ha mer än en utbildning för präster, också under prästutbildningens sista år.

Jonas Nordén



**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2025:3**

Utbildning för förtroendevalda

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:27 där kyrkomötet föreslås ge kyrkostyrelsen i uppdrag att införa dels en utbildning i arbetsrätt för förtroendevalda, dels en kvalitativ introduktion i kyrkans inre liv och läror för nyvalda. Utskottet konstaterar att det är viktigt med goda utbildningar och introduktioner för förtroendevalda och att det redan finns i stor utsträckning. Utmaningen är alltså inte att det finns för få utbildningar utan att informera om dem, samt att uppmuntra förtroendevalda att gå dem och tillgodogöra sig den kunskap som behövs för att utföra uppdraget på ett bra sätt. Här vilar ett stort ansvar på både lokal nivå, den enskilde individen och nomineringsgrupperna.

Utskottet föreslår kyrkomötet att avslå motionen i sin helhet.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:27, punkt 1,
2. avslå motion 2025:27, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:27 av Daniel Engström m.fl., Utbildning för förtroendevalda

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. införa en utbildning i arbetsrätt för förtroendevalda,
2. införa en kvalitativ introduktion i kyrkans inre liv och läror för nyvalda.

Bakgrund

Inom ramen för stiftets uppdrag att främja och ha tillsyn över församlingslivet erbjuder stiftet utbildningar och fortbildningar för anställda, förtroendevalda och ideella medarbetare. Frågan hur det ser ut just nu har ställts till samtliga stift i Svenska kyrkan och det konstateras att alla arbetar med utbildningar för förtroendevalda, men på olika sätt och i olika utsträckning. Flera stift svarar även att de har planerat för nya sätt att arbeta med frågan och utbilda förtroendevalda innan och under nästa mandatperiod. Till exempel ges i Västerås stift en grundutbildning för alla kyrkoråd på våren det första året i mandatperioden där det bland annat handlar om kyrkans liv och lära. I Härnösands stift erbjuds utbildningar på plats för varje nytillträtt kyrkoråd, en heldag där bland

annat arbetsrätt, kyrkorätt, kyrkans tro och kyrkans organisation gås igenom. I Växjö stift genomförs utbildningsinsatser såväl efter varje kyrkoval som löpande om församlingarna önskar, utbildningen handlar om Svenska kyrkans grundläggande uppgift, om styrning och ledning av Svenska kyrkan och den gemensamma ansvarslinjen.

Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation ger en mängd utbildningar som behandlar arbetsrätt, ett flertal av stiftens samverkar med dem och rekommenderar deras utbildningar till förtroendevalda.

Inför mandatperioden 2018–2021 tog Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och stiftet fram *Guide för förtroendevalda och kyrkoherdar*. Boken är en vägledning för förtroendevalda och kyrkoherdar att fullgöra sina respektive uppgifter, med utgångspunkt i kyrkoordningen.

Verbum reviderar boken *Handbok i arbetsrätt för Svenska kyrkan* och en reviderad version av boken *Du är vald* kommer också att utkomma. En ny utbildning finns presenterad som riktar sig till nya medarbetare, Nyfiken på Svenska kyrkan – Börja här! En målgrupp för utbildningen är förtroendevalda utan så mycket inblick i Svenska kyrkan.

Inför nuvarande mandatperiod togs i samarbete mellan Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation, stiftet, Sensus och Verbum en digital utbildningsserie fram. Utbildningen, som bland annat berör arbetsgivaransvaret, riktar sig till kyrkorådens presidier men öppnas inför kommande mandatperiod upp för hela kyrkoråden.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågan om utbildning för och av förtroendevalda har behandlats i kyrkomötet vid ett flertal tillfällen, senast 2021.

Kyrkomötet 2021

I betänkande TU 2021:7 behandlades motion 2021:49 Utbildning i hr-frågor för förtroendevalda där motionärerna föreslog en sammanhållen stegutbildning i arbetsmiljö-, arbetsrätts- och anställningsfrågor, som kunde erbjudas förtroendevalda i samtliga stift.

Utskottet menade att kraven på kompetens inom området arbetsrätt i första hand måste ställas på kyrkoherdar och andra med arbetsledande funktioner inom kyrkan och inte på förtroendevalda. Utskottet ansåg också att det är Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation som primärt har, och bör ha, ansvaret för såväl utbildningar som rådgivning inom området arbetsrätt. Med detta som bakgrund föreslog utskottet kyrkomötet att avslå motionen. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Kyrkomötet 2018

I betänkande TU 2018:12 behandlades motion 2018:71 och 2018:91. Förslagen i dessa motioner var att kyrkostyrelsen skulle tillhandahålla vidareutbildning och handledning för alla kyrkliga ledare och göra en kartläggning av hur stiftens arbetar med att stärka förtroendevalda i kyrkoråden.

Utskottet ansåg att det är av stor betydelse att anställda och förtroendevalda i Svenska kyrkan får möjlighet till fortbildning och annat stöd så att de har förutsättningar för att utföra sina uppgifter på bästa sätt, men att det är en fråga för i första hand församlingar, pastorat och stift. Vidare menade utskottet att de utbildningar som erbjuds från stiftet och Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation är tillräckliga. Utskottet föreslog därför att kyrkomötet skulle avslå båda motionerna, vilket också blev kyrkomötets beslut.

I betänkande TU 2015:7 behandlades motion 2015:32 där motionärerna föreslog kyrkomötet att besluta att uppdra åt kyrkostyrelsen att ta fram ett material om arbetsgivarrollen i kyrkorådet inför nästa mandatperiod och att se över om kyrkoordningen kan förtydliga kyrkorådets arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar.

Utskottet konstaterade att kyrkoordningen samt lagar och kollektivavtal är tillräckligt tydliga vad gäller kyrkorådets ansvar i detta och att Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation redan bedriver en omfattande fortbildningsverksamhet. Utskottet konstaterade även att det är hos Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation som ansvaret i arbetsgivarfrågor primärt finns men att även stiftens kompletterar med sina fortbildningsinsatser. Kyrkomötet avsåg motionen.

Kyrkomötet 2008

I betänkande TU 2008:2 behandlades motion 2008:11 där förslaget var att kyrkomötet skulle besluta att uppdra åt kyrkostyrelsen att initiera en gemensam utbildning för alla ledare med arbetsgivaransvar inom Svenska kyrkan. Utskottet konstaterade att det inte är en uppgift för kyrkostyrelsen att utarbeta handlingsplaner eller anordna utbildningar för de kyrkliga arbetsgivarna samt att de utbildningar som motionärerna efterlyser redan finns i olika sammanhang. Med detta som bakgrund föreslog utskottet att motionen skulle avslås. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:27.

Utskottet konstaterar att det är viktigt att det erbjuds utbildningar för förtroendevalda och att det redan görs i stor utsträckning. Det råder inte brist på utbildningar, utmaningen ligger i att informera om dem och göra det möjligt för förtroendevalda att gå dem. Vidare menar utskottet att det ligger ett stort ansvar på lokal nivå att uppmuntra förtroendevalda att gå utbildningarna som redan finns och att det också finns ett eget ansvar hos individen samt hos nomineringsgrupperna att tillgodogöra sig den kunskap som behövs för förtroendeuppdraget.

Uppsala den 1 oktober 2025

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Anders Rune, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Sara Waldenfors, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Anna Lundberg, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Nina Wahlin, Mats Ershammar, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Karin Janfalk, Torbjörn Aronson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Agneta Ivemyr, Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson, Marie Rydén Davoust, Kenneth B Ferm, Xerxes Carlsén Åkerfeldt, Birgitta Dahlbäck, Bert-Åke Näslund, Jonas Larsson, Monica Johansson, Lisa Gerenmark, Jonas Nordén och Kristina Srbu Kjellgren.

Biskoparna Åsa Nyström och Teresia Boström har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2025:4**

Bristandeandel

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:29, som uppmärksammar betänkandet från regeringens vandelsutredning. Motionären vill att kyrkostyrelsen undersöker vilka konsekvenser betänkandets förslag kan få för människor i utsatthet och för Svenska kyrkans verksamhet. Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens yttrande över vandelsutredningens betänkande och är oroad över betänkandets förslag, men anser att det inte är lämpligt att ålägga kyrkostyrelsen att utreda frågorna på det sätt som uttrycks i motionen. I stället utgår utskottet från att kyrkostyrelsen fortlöpande bevakar frågan och agerar inom ramen för sitt påverkansuppdrag och föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:29, punkt 1,
2. avslå motion 2025:29, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:29 av Roger Olsson och Ulf Bjereld

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda vilka diakonala konsekvenser regeringens vandelsutredning kan få för människor i utsatthet, och återkomma till kyrkomötet med resultatet,
2. utreda vilka konsekvenser regeringens vandelsutredning kan få för Svenska kyrkans verksamhet, och återkomma till kyrkomötet med resultatet.

Bakgrund

Vandelsutredningen

Regeringen beslutade 2023 att tillsätta en utredning, Vandelsutredningen, med syftet att göra en översyn av utlänningslagen och utlänningsförordningen. Syftet har varit att skapa en skärpt reglering med större möjligheter dels att avlägsna utlänningar ur landet på grund av brister i deras levnadssätt, dels att kunna återkalla uppehållstillstånd även av andra skäl.

Uppdraget har enligt utredningens betänkande (SOU 2025:33) bestått av fyra delar:

- Analysera och föreslå hur möjligheterna att neka och återkalla uppehållstillstånd på grund av brister i levnadssättet (vandeln) kan utökas,
- Analysera och föreslå hur möjligheterna att på grund av brister i levnadssättet avvisa vissa utlänningar som saknar uppehållstillstånd kan utökas,
- Analysera och föreslå hur möjligheterna till återkallelse av uppehållstillstånd på ett ändamålsenligt sätt kan utvidgas även av andra skäl än brister i levnadssättet, i syftet att möjliggöra återkallelse i fler fall,
- Analysera och föreslå hur berörda myndigheter kan få ökad tillgång till information för att möjliggöra fler beslut om att dels neka och återkalla uppehållstillstånd, dels avvisa en utlänning som saknar uppehållstillstånd.

Utredningen föreslår att införa begreppet vandel i utlänningslagen så att när en person söker uppehållstillstånd i Sverige ska vandel finnas med som en bedömningsgrund. Utredningen föreslår att om en samlad bedömning av en utlännings vandel finner att denna brister ska det kunna läggas till grund för att såväl neka som att återkalla ett uppehållstillstånd. Bristande vandel kan till exempel vara icke-brottsligt levnadssätt som bedöms vara ohederligt och oskötsamt, eller samröre med kriminella nätverk eller våldsbejakande organisationer. Brottsliga yttranden föreslås också inverka på rätten att få resa in eller vistas i Sverige. Utredningen föreslår vidare att vissa myndigheter ska bli skyldiga att på begäran lämna ut en uppgift till Migrationsverket om den behövs för handläggning av ärenden om uppehållstillstånd eller avvisning.

Kyrkostyrelsens yttrande

I sitt yttrande till justitiedepartementet den 27 maj 2025 noterar kyrkostyrelsen sammanfattningsvis att den, även om det är angeläget att motverka och lagföra brottslighet, avstyrker utredningens förslag att ett vandelskrav ska återinföras i utlänningslagen. Kyrkostyrelsen menar att den föreslagna utformningen riskerar leda till godtyckliga bedömningar och rättsosäkerhet, bland annat då begreppen vandel och kriminella nätverk inte är tydligt definierade. Kyrkostyrelsen menar att beslut som kan komma att få livsavgörande konsekvenser för människor, av vilka många kan vara utsatta, inte får fattas på otydliga grunder. Kyrkostyrelsen ser också en oroande otydlighet i relation till yttrandefrihet.

Kyrkostyrelsen anser att otydligheterna i var gränserna går för bristande vandel kombinerat med den föreslagna utökade uppgiftsskyldigheten för myndigheter riskerar att människor med utländskt medborgarskap drar sig för att kontakta myndigheter för stöd, frågor eller anmälningar och därmed finns en risk att integrationen påverkas negativt.

Kyrkostyrelsen oroas av avsaknaden av barnkonsekvensanalys i utredningen. Exempelvis så kan, menar kyrkostyrelsen, förslagen i betänkandet leda till att fler kan tas i förvar eller kommer att leva som papperslösa men det finns ingen analys hur detta kan komma påverka barn.

En genomgång av remissvar från civilsamhället, myndigheter (DO, MR-institutet, JO) samt ett antal universitet, visar att det finns en gemensam linje med kyrkostyrelsens svar. Därutöver lyfter ett antal myndigheter och domstolar inklusive Migrationsverket, Polismyndigheten och migrationsdomstolarna behov av ytterligare vägledning och förtydliganden avseende vad som kan utgöra vandel. Remissvaren från kommunerna, länsstyrelserna och SKR uppvisar blandade reaktioner, vissa har endast mindre anmärkningar och andra större invändningar.

Enligt 10 kap. 3 § kyrkoordningen ska kyrkostyrelsen företräda trossamfundet Svenska kyrkan. I den uppgiften ingår att föra dialog med det offentliga, inklusive att svara på remisser utifrån kristen människosyn på områden som berör Svenska kyrkan, till exempel kristen tro, människovärde, demokrati och klimat. Yttranden över ärenden som remitteras till Svenska kyrkan delegeras till kyrkostyrelsens arbetsutskott och generalsekreteraren ansvarar för att ta fram handlingar till arbetsutskottet.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Kyrkomötet 2024

Vid kyrkomötet 2024 behandlades KsSkr 2024:6 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet i betänkande SK 2024:1. Kyrkomötet beslutade sedan om följande uttalande:

1. Svenska kyrkans engagemang i det offentliga rummet utgör en väsentlig del av kyrkans sändning till världen (mission) för skapelsens helande. Kyrkans närvaro i det offentliga rummet syftar till att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.
2. Svenska kyrkan har ett ansvar att verka för ett öppet, inkluderande och rättvist offentligt rum för alla och bidra till det demokratiska samhällets upprätthållande och utveckling.
3. Svenska kyrkan konstaterar att trossamfund och civilsamhällesorganisationer spelar en nyckelroll för ett öppet och rättvist samhälle.
4. Svenska kyrkans rum ska präglas av rättvisa, inkludering, upprättelse och öppenhet. Detta innefattar både utrymme för öppna och respektfulla samtal, men också fysiska rum som ger trygghet och skydd.
5. Svenska kyrkan bidrar till det offentliga rummet genom att sätta fokus på alla människors lika värde och värdighet, rättvisa och delaktighet. Delaktighet förutsätter möjlighet till utbildning och folkbildning. De demokratiska fri- och rättigheterna är centrala utgångspunkter i strävan efter fred och rättvisa.
6. Svenska kyrkans deltagande i det offentliga rummet ska präglas av mod och klarsynhet, tålmod och uthållighet, samt solidaritet och egenmakt. Det ska bland annat innefatta:
 - a. analys av samhällsutmaningar utifrån ett delaktighetsperspektiv
 - b. främjande av tillitsfulla relationer
 - c. utmanande av orättvisor
 - d. upptäckande av hoppets tecken
 - e. förbättrade livsvillkor för och tillsammans med människor i utsatthet.

Kyrkomötet 2023

Tillsyns- och uppdragsutskottet behandlade i sitt betänkande TU 2023:3 motion 2023:14 Diakonin och informationsplikt om papperslösa som dels föreslog att uppdra till kyrkostyrelsen att se över konsekvenserna för den diakonala vinningstjänsten om en angiverilag införs, dels att uppmana kyrkostyrelsen att framföra slutsatserna från denna översyn i framtida remissförfaranden av frågan. Utskottet konstaterade då att det ännu inte förelåg något förslag från den statliga utredningen som fått uppdraget att utreda en sådan informationsplikt för offentliga aktörer. Vidare noterade utskottet att den typ av förslag från en offentlig utredning som motionen rör, är av ett sådant

slag som kyrkostyrelsen kan antas bevaka oavsett om det finns ett uppdrag eller en uppmaning att göra så. Utskottet föreslog avslag till motionen men kyrkomötet biföll den och uppdraget slutredovisas i KsSkr 2025:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden.

I motion 2023:72 Arbetet för migranternas återvändande föreslogs att Svenska kyrkan ska verka för att personer som har fått asyl i Sverige ska återvända till sitt hemland. Läronämnden yttrade sig över motionen och skrev bland annat att stödet till migranter är en självklar del av kyrkans uppdrag (Ln 2023:10y). Samhälls- och kulturutskottet, som behandlade motionen i betänkande SK 2023:11, föreslog med hänvisning till läronämndens yttrande avslag på motionen, vilket också blev kyrkomötets beslut.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:29.

Utskottet ser med stor oro på de förslag som läggs i vandelsutredningens betänkande. Utskottet ser att den oron reflekteras i kyrkostyrelsens yttrande över betänkandet och vill därför tydligt ställa sig bakom det. Utskottet anser att det är viktigt att kyrkostyrelsen följer frågan noga och fortsätter göra Svenska kyrkans röst hörd och fortsätter värna utsatta människors människovärde i denna fråga.

Eftersom ingen proposition har lagts ännu anser utskottet att det inte är lämpligt att ålägga kyrkostyrelsen att utreda frågorna på det sätt som uttrycks i motionen, utan utgår ifrån att kyrkostyrelsen fortlöpande bevakar frågan och agerar inom ramen för sitt påverkansuppdrag. Utskottet vill också lyfta stiftens roll att stödja församlingsnivån vid eventuella lagändringar som påverkar det diakonala arbetet och riskerar urholka människovärdet för redan utsatta människor. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 1 oktober 2025

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Sara Waldenfors, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Anna Lundberg, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Nina Wahlin, Mats Ershammar, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Karin Janfalk, Torbjörn Aronson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Agneta Ivemyr, Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson, Marie Rydén Davoust, Kenneth B Ferm, Xerxes Carlsén Åkerfeldt, Birgitta Dahlbäck, Bert-Åke Näslund, Jonas Larsson, Monica Johansson, Lisa Gerenmark, Jonas Nordén och Kristina Srbu Kjellgren.

Biskoparna Åsa Nyström och Teresia Boström har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

KI 2025:4

Utskottets samtal har varit gott och vi som S-grupp uppskattar den självklarhet som utskottet gemensamt uttrycker om hur viktiga dessa frågor är och hur oroväckande snabbt utvecklingen går åt fel håll.

Men vi vill reservera oss mot beslutet och vara tydliga med att om detta skulle bli lag då är vi för sent ute, därför vi måste vi redan nu påbörja arbetet för att ha en beredskap.

Vi som kyrka får inte svika våra diakoner och våra medmänniskor i församlingarna, de måste ha ett i förväg uttänkt stöd om detta lagförslag skulle bli verklighet.

Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Anna Lundberg, Sara Waldenfors

Särskild mening

Vi ansluter oss till reservationen.

Agneta Ivenmyr, Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson.



**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2025:5**

Rekrytering av kyrkomusiker

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:35 som föreslår att kyrkostyrelsen ska utreda möjligheten att ändra i kyrkoordningen så att pastorat över en lämplig storlek ska ha skyldighet att erbjuda främst orgelundervisning för unga elever. Utskottet ser, precis som motionärerna, att det finns stora utmaningar i rekryteringen av kyrkomusiker och att orgelundervisning i församlingarna är ett av många sätt för att attrahera fler att söka kyrkomusikerutbildning. Utskottet anser däremot inte att ett krav från nationell nivå, genom kyrkoordningsreglering, är rätt väg att gå. Utskottet ser att församlingarna är medvetna om problemen och anser att det är en fråga för den lokala nivån att hitta möjliga vägar i sin specifika kontext. Utskottet lyfter dessutom stiftens uppdrag att stödja och främja rekryteringsarbetet. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:35.

Motionens förslag

**Motion 2025:35 av Berth Löndahl och Leif Nordlander,
Rekrytering av kyrkomusiker**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att i kyrkoordningen införa bestämmelser om att pastorat över en lämplig storlek ska ha skyldighet att erbjuda musikundervisning på främst orgel och i viss mån även piano för unga elever.

Bakgrund

Kyrkolivsutskottet har tidigare konstaterat att läget för rekrytering till kyrkomusikerutbildningen är akut och att glappet mellan hur många musiker som finns och behovet av nya kyrkomusiker är väldigt stort (KI 2023:9). Svenska kyrkan är en Sveriges största musikarrangörer och förvaltar musik både som ett levande kyrkoliv och som ett kulturarv. Det gäller både i kyrkomusiken generellt och orgeln specifikt. Bristen på kyrkomusiker är något som oroar både inom och utanför Svenska kyrkan. Bland annat har Kungliga musikaliska akademien har uttryckt en oro för utvecklingen.

Ansvar, mål och insatser för kompetensförsörjning

Den nationella nivån ansvarar för de kyrkliga utbildningarna och för att stötta stiftens i deras rekryteringsuppdrag till de kyrkliga utbildningarna. Biskoparna och domkapitlen har enligt kyrkoordningen ett ansvar som rör rekrytering i samband med sina uppdrag gällande antagning och vigning av präster och diakoner. Ansvaret är en del av stiftets uppdrag att främja och ha tillsyn över församlingslivet. Varje stift har personer som ansvarar för rekryteringsfrågor i Svenska kyrkans profilyrken som kräver kyrklig utbildning. I ett vidare perspektiv ingår i främjandet av församlingslivet också att främja rekrytering till andra yrken och uppdrag i församlingarna både vad gäller anställda och ideella medarbetare.

I Svenska kyrkans plattform för musik, antagen av kyrkostyrelsen 2018, lyfts dels kyrkomusikens del i att föra vidare ett trossarv till barn och ungdomar, dels vikten av att främja och värna de sammanhang i kyrkans musikverksamhet som utgör plantskolor för musikalisk utbildning. Kyrkostyrelsens musikråd är ett rådgivande organ till kyrkostyrelsen och har enligt sin instruktion ansvar att utforma förslag till strategier med utgångspunkt i plattformen avseende bland annat utbildningsfrågor, kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Rådet har föreslagit två sätt att möta de utmaningar som finns i rekrytering av kyrkomusiker, dels rekrytering av musiker utanför kyrkan, dels en långsiktig satsning på rekrytering bland barn och unga. Rådet har i detta uttalat vikten av att den nationella nivån förtydligar och stödjer församlingars och pastorats huvudansvar för orgelundervisning och rekrytering av elever.

Stiftet och den nationella nivån har kontinuerlig dialog kring kompetensförsörjning både mellan förtroendevalda och mellan tjänstepersoner, bland annat genom den årliga rekryteringskonferensen som Utbildningsinstitutet inbjuder stiftet till.

Kyrkomusikers uppdrag

I kyrkoordningens sjunde avdelning finns regleringar kring vigningsuppdragen, biskop, präst och diakon. I inledningen beskrivs deras respektive uppdrag. Där nämns också kyrkomusikers uppdrag övergripande: "Församlingspedagoger, kyrkomusiker och andra anställda bidrar i sina befattningar direkt eller indirekt till att församlingens grundläggande uppgift i gudstjänst, undervisning, diakoni och mission blir utförd". I 34 kap. 1, 2, 15 §§ kyrkoordningen står att i varje församling ska finnas minst en kyrkomusiker och det regleras vem som är behörig att vara kyrkomusiker. Kyrkoordningen innehåller inget ytterligare om kyrkomusikernas uppdrag eller uppgifter. Det förutsätts dock i 17 kap. att kyrkomusiker ska vara delaktiga i olika typer av beslut eller samråd som rör gudstjänstlivet. Kyrkomusikers uppgifter regleras i detalj lokalt och individuellt, exempelvis genom församlingsinstruktion, arbetsbeskrivningar och anställningsavtal.

Tidigare föreskrifter gjorde kyrkomusiker skyldiga att avsätta tid för undervisning i orgelspel, men detta ändrades redan 1990 och sedan dess har det varit upp till varje arbetsgivare att avgöra om undervisning ska ingå i en kyrkomusikers tjänst.

Enligt nationell nivåns enkätundersökning till kyrkoherdar 2024 (kyrkbussen), som hade en svarsfrekvens på cirka 65 procent, bedrev 63 procent av de svarande församlingarna/pastoraten orgelundervisning, i regel som enskild undervisning. De vanligaste anledningarna till att inte bedriva orgelundervisning var att det inte fanns elevunderlag samt att den inte rymdes i musikernas tjänster. I de enheter som svarade fanns totalt 445 kyrkomusiker som bedrev någon form av undervisning och sammanlagt hade dessa 1 069 elever.

Sedan århundraden har instrumentet orgel en särställning i kyrkan i kraft av sin egenhet att kunna återge musik och klanger av skilda slag och vara ledsagare för församlingens gemensamma sång. Orgelspel är centralt i kyrkomusikerprofessionen vilket tydligt syns i examensordningen för Svenska kyrkans kyrkomusikerexamen.

I Svenska kyrkans plattform för musik lyfts orgelns roll som en del av det kyrkliga kulturarvet.

Idag finns orgelmetodik och körmetodik, studier i orgelundervisning och körledning, som en del av kyrkomusikers högskoleutbildning till organistexamen. Även i kantorsutbildningen finns sådana inslag.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Musikundervisning

Kyrkomötet behandlade år 2023 motion 2023:38 som föreslog kyrkostyrelsen att utreda en ändring i kyrkoordningen som innebär att kyrkomusiker alltid har med musikundervisning i sin tjänst. Kyrkolivsutskottet skrev i sitt övervägande (2023:9) att det är stiftens ansvar att stödja och uppmuntra församlingar att erbjuda musikundervisning och att det är församlingarnas ansvar att detta sker på det sätt som fungerar lokalt. Utskottet yrkade på avslag vilket också blev kyrkomötes beslut.

Till kyrkomötet 2018 kom förslag i motion 2018:87 om att reglera i kyrkoordningen att församlingar av en viss storlek skulle erbjuda fri musikundervisning. I betänkandet (KI 2018:1) bejakade utskottet motionärens intention att genom fri musikundervisning i församlingarna skapa en rekryterande miljö för framtida kyrkomusiker. Utskottet ansåg däremot att en sådan reglering inte kan finnas i kyrkoordningen utan bör regleras lokalt, t.ex. i församlingsinstruktionen eller i kyrkomusikers arbetsbeskrivning. Utskottet lyfte också möjligheten för församlingar att samarbeta i frågan, t.ex. genom att samla kompetensen för orgelundervisning kontraktvis. Utskottet förutsatte vidare att kyrkostyrelsen och kyrkostyrelsens musikråd fortsätter följa frågan och att församlingar och stift ges det stöd de efterfrågar inom ramen för den nationella nivåns uppdrag. Utskottet föreslog avslag av motionen, vilket också blev kyrkomötets beslut.

År 2009 behandlades två motioner om musikverksamheten i Svenska kyrkan i betänkandet KI 2009:5. I motion 2009:56 ville motionären se musikskolor i pastoraten och i motion 2009:79 föreslog motionären att kyrkostyrelsen skulle tillsätta en arbetsgrupp med fokus på orgelpedagogiska frågor. Utskottet föreslog avslag på båda motionerna. Utskottet menade att musikundervisningen bör beaktas i församlingsinstruktionerna men att det inte var realistiskt att ställa krav på varje pastorat att skapa en Svenska kyrkans musikskola som föreslogs i motionen. Gällande frågan om en arbetsgrupp för orgelpedagogiska frågor konstaterade utskottet att det redan pågick ett utvecklingsarbete för att stimulera rekrytering av kyrkomusiker och att kyrkostyrelsen uppmuntrade församlingar och stift att intensifiera samarbetet med andra aktörer på samtliga nivåer i Svenska kyrkan. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Rekrytering

Kyrkomötet beslutade 2023 i enlighet med kyrkolivsutskottets betänkande KI 2023:9 dels att bifalla motion 2023:77 att uppdraga till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att i högre grad än idag finansiera kantorsutbildningen med nationella medel, dels att

bifalla motion 2023:86 att uppdra till kyrkostyrelsen att skyndsamt intensifiera och samordna arbetet med att säkra tillgången på utbildade kyrkomusiker i Svenska kyrkan. I KsSkr 2025:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden går att läsa att sedan beslutet har kyrkostyrelsens stöd ökat med 77 procent jämfört med 2023 till de fyra folkhögskolorna som ger kantorsutbildning. Dessutom har två nya utbildningsorter för kantorsutbildning etablerats vid folkhögskolor. Dialog har även förts med musikhögskolorna i Piteå och Göteborg beträffande möjligheter att få fler att påbörja och slutföra en kyrkomusikerutbildning.

Vid kyrkomötet 2022 behandlade kyrkolivsutskottet motion 2022:47 som föreslog en informationskampanj för att öka kunskapen om arbetet som kyrkomusiker. I utskottets betänkande (KI 2022:7) noterades att det finns problem med rekrytering till kyrkomusikeryrket men utskottet såg stift och församlingar som de informerade och rekryterande miljöerna snarare än den nationella nivån och föreslog därför att kyrkomötet skulle avslå motion 2022:47. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Vid kyrkomötet 2018 avslogs motion 2018:1 om att upprätta en nationell handlingsplan för att underlätta rekryteringen till tjänster i Svenska kyrkan. Kyrkolivsutskottet motiverade sitt förslag till avslag genom att notera att enligt ansvarsfördelningen i kyrkoordningen är församlingarna, stiftet och biskoparna de som primärt ansvarar för rekryteringen och att stiftet inte hade begärt särskilt stöd från den nationella nivån i frågorna (KI 2018:1).

I tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande TU 2017:7 behandlades två motioner om rekrytering: motion 2017:32 med förslag att uppdra till kyrkostyrelsen att genom stiftet stimulera rekrytering av kyrkomusiker samt motion 2017:119 med förslag att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en långsiktig handlingsplan för rekrytering av anställda och ideella medarbetare och att inrätta en nationell centrumbildning för rekryteringssatsningen. Utskottet föreslog att den första motionen skulle anses besvarad med motiveringen att kyrkostyrelsen i anslutning till kyrkohandboksrevisionen såg på sitt kommande arbete med kyrkomusiken i ett bredare perspektiv i syfte att hålla det kyrkomusikaliska arvet levande och ta ansvar för utveckling och nyskapande. Utskottet motiverade sitt förslag till avslag på den andra motionen med att det är en uppgift för församlingar och stift att främja församlingarnas rekrytering av anställda och ideella medarbetare. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:35.

Utskottet ser, precis som motionärerna, att det finns stora utmaningar i rekryteringen av kyrkomusiker och att orgelundervisning i församlingarna är ett av många sätt för att attrahera fler att söka kyrkomusikerutbildning. Utskottet anser däremot inte att ett krav från nationell nivå, genom kyrkoordningsreglering, är rätt väg att gå. Utskottet ser att församlingarna är medvetna om problemen och anser att det är en fråga för den lokala nivån att hitta möjliga vägar i sin specifika kontext. Utskottet lyfter dessutom stiftens uppdrag att stödja och främja rekryteringsarbetet. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Sara Waldenfors, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Agneta Ivemyr, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Nina Wahlin, Mats Ershammar, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Lisa Gerenmark, Torbjörn Aronson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson, Kennet h B Ferm, Xerxes Carlsén Åkerfeldt, Birgitta Dahlbäck, Bert-Åke Näslund, Jonas Larsson, Monica Johansson, Jonas Nordén och Kristina Srbu Kjellgren.

Biskoparna Åsa Nyström och Teresia Boström har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Härmed reserverar jag mig mot betänkande 2025:5 till förmån för bifall av motion 2025:35 Rekrytering av kyrkomusiker.

Torbjörn Aronson



**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2025:6**

Relevanta barnkonsekvensanalyser

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:50, med ett antal förslag som rör barnkonsekvensanalyser i stiftens beslutande organ. Utskottet anser att arbetet med barnkonsekvensanalyser är fortsatt viktigt och menar samtidigt att beslutet att arbeta med barnkonsekvensanalyser redan är fattat och inskrivet i kyrkoordningen, att arbetet utförs löpande och att ansvaret att följa upp hur arbetet går ligger på stiftens. I arbetet med barnkonsekvensanalyser så lyssnas barn och ungas röst in som en naturlig del av beredningen, vilka konsekvenser ett beslut får för barn och unga ska alltid redovisas i en barnkonsekvensanalys och särskilt beaktas att en majoritetsgrupp inte gör sig till talesperson för en minoritetsgrupp såsom motionen önskar. Utskottet konstaterar vidare att man är nöjd med det arbete som kyrkostyrelsen utfört sedan beslutet 2012. Utskottet uppmuntrar det fortsatta arbetet med barnkonsekvensanalyser men anser att det motionen föreslår inte tillför något extra utöver det som redan görs och föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:50, punkt 1,
2. avslå motion 2025:50, punkt 2,
3. avslå motion 2025:50, punkt 3.

Motionens förslag

Motion 2025:50 av Åsa Rehndell, Relevanta barnkonsekvensanalyser

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att i barnkonsekvensanalyserna i stiftens alla beslutande organ ska

1. de faktiska konsekvenser beslutet får för barn och unga redovisas, varje gång i både ett kort och långt tidsperspektiv,
2. barn och unga eller representanter för dem i möjligaste mån komma till tals själva,
3. konsekvenser för samiska barn och unga noggrant analyseras och redovisas särskilt.

Bakgrund

Genom beslut vid 2009 års kyrkomöte utifrån motionerna 2009:55 och 2009:9 uppdrogs till kyrkostyrelsen att utarbeta ett arbetssätt så att barnkonsekvensanalyser görs inför beslut samt att utreda och återkomma till kyrkomötet med förslag på en paragraf om att barnkonsekvensanalys ska göras att föra in i kyrkoordningen. Vid kyrkomötet 2012 fattades sedan beslut om en ändring i kyrkoordningen som anger att barnkonsekvensanalyser ska göras inför beslut, detta utifrån KsSkr 2012:3.

I kyrkoordningen nämns ordet barnkonsekvensanalys fyra gånger. I 4 kap. handlar det om kyrkorådets uppgifter och i 4 § står det ”Därvid ska kyrkorådet verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.”

I 7 kap. står det om stiftsstyrelsens uppgifter och i 11 § kan man läsa ”Stiftsstyrelsen ska handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen. Därvid ska stiftsstyrelsen verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.”

I 12 kap. berörs kyrkostyrelsens ansvarsområden och i 3 § står det ”Kyrkostyrelsen ska handlägga vissa ärenden enligt särskilda bestämmelser i kyrkoordningen. Därvid ska kyrkostyrelsen verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.”

Det fjärde stycket som handlar om barnkonsekvensanalyser rör församlingsinstruktionens innehåll och hittas i 57 kap. 5 §.

I det pastoral programmet ska även behandlas dels församlingens verksamhet på de andra språk än svenska som behöver användas för att församlingen ska kunna fullgöra sin grundläggande uppgift dels barnets perspektiv utifrån en barnkonsekvensanalys.

Sammanfattningsvis handlar arbetet med barnkonsekvensanalyser i Svenska kyrkan om att verka för barnets bästa och lyssna till barnets röst innan beslut fattas. Innan kyrkofullmäktige eller stiftsfullmäktige avgör ett ärende, som kräver beredning, ska i kyrkorådets, stiftsstyrelsens eller egendomsnämndens beredning ingå en analys av vilka konsekvenser beslutet får för barn (3 kap. 22 § och 7 kap. 6 § kyrkoordningen).

Något motsvarande krav finns inte inför beslut i kyrkomötet. Kyrkostyrelsen ska dock i sitt arbete verka för barns bästa genom att göra barnkonsekvensanalyser inför beslut i ärenden där kyrkostyrelsen, om än inte formellt, har berett en fråga för beslut i kyrkomötet genom att avge en skrivelse (2 § i kyrkomötets beslut (SvKB 1999:4) om Instruktion för kyrkostyrelsen och kyrkostyrelsens skrivelse 2012:3).

Beslutet om att göra barnkonsekvensanalyser trädde i kraft 1 januari 2013 och sedan dess har arbetet pågått.

Kyrkostyrelsen har sedan beslutet fattades, tillsammans med stift och församlingar, fokuserat på fyra utvecklingsområden för att implementera arbetet med barnkonsekvensanalyser i Svenska kyrkan. Inom det första utvecklingsområdet har fokus varit att utarbeta metodmaterial och olika former av stöd. Bland annat har ett flertal handböcker för barnkonsekvensanalyser i Svenska kyrkan utarbetats (både i bokform och digitala). Vidare har ett webbstöd/e-utbildning arbetats fram med möjlighet, genom en mall, att göra barnkonsekvensanalyser direkt i webbstödet. Det andra utvecklingsområdet har fokuserat på påverkans- och motivationsarbete. Kyrkostyrelsen genomförde i samverkan med stiftet ett stort antal insatser som omfattade uppskattningsvis 4 000 förtroendevalda och anställda. Inom tredje utvecklingsområdet har det fokus lagts på barnkonsultationer. Kyrkostyrelsen har i samverkan med stift och församlingar genomfört ett antal konsultationer med barn för att stärka barnets upplevelse av demokrati, dialog och delaktighet. I det fjärde och sista utvecklingsområdet har ett

informationsutbyte och delande skett mellan olika delar i Svenska kyrkans organisation. Kyrkostyrelsen medverkar på de nationella Barnrättsdagarna tillsammans med myndigheter och övriga organisationer i civilsamhället samt finns med i det stora nationella nätverk för barnkonsekvensanalys som Socialstyrelsen leder.

Första januari 2020 inkorporerades barnkonventionen i svensk lagstiftning. Arbetet med barnets rättigheter har då kommit att få en tydligare juridisk utgångspunkt. Det har inom myndigheter och organisationer mer kommit att handla om hur lagstiftning ska tolkas och efterlevas, än om att arbeta för barns delaktighet och inflytande i en vidare mening.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågan om barnkonsekvensanalyser har behandlats i kyrkomötet vid ett flertal tillfällen, från 2009 när förslaget till att besluta om att arbeta med barnkonsekvensanalyser kom till 2022 när ett förslag om ändringar i kyrkoordningen samt utvärderingar av arbetet med barnkonsekvensanalyser föreslogs och behandlades. Det som diskuterades och beslutades 2009 och 2012 finns angivet i bakgrundstexten ovan.

Kyrkomötet 2022

I organisationsutskottet betänkande 2022:6 behandlades motion 2022:19 och 2022:60. Förslaget i motion 2022:19 var en ändring i kyrkoordningen som skulle innebära att det skulle vara obligatoriskt för beslutande och verkställande organ att ta del av barnkonsekvensanalyser inför beslut. I motion 2022:60 föreslog motionären att kyrkostyrelsen skulle genomföra en utvärdering av vilka effekter som beslutet om barnkonsekvensanalys fått och att genom det hitta vägar för att stödja och förenkla arbetet med barnkonsekvensanalyser. Utskottet ställde sig positiv till en utvärdering, men ansåg också att det inte är en uppgift för kyrkostyrelsen utan att det faller inom stiftens ram för tillsyn. Utskottet föreslog avslag på motionen och kyrkomötet beslutade så. Gällande motion 2022:19 och förslaget om ändring i kyrkoordningen ställde sig utskottet bakom andemeningen i motionen, men menade att det redan finns tillräckliga och tillfredsställande bestämmelser och att inga ytterligare ändringar skulle göras. Utskottets förslag till avslag på motionen blev också kyrkomötets beslut.

Kyrkomötet 2018

Till 2018 års kyrkomöte fanns en motion som föreslog att kyrkostyrelsen dels skulle utreda hur kyrkoordningens bestämmelser om barnkonsekvensanalyser fungerar, dels föreslå förbättringar (motion 2018:13). Organisationsutskottet anförde följande i sitt betänkande (O 2018:6):

Handboken är en del av den nationella nivåns stöd i arbetet och finns publicerad på Svenska kyrkans intranät och har vid ett antal tillfällen lyfts fram av bland annat Överklagandenämnden som ett viktigt verktyg i arbetet med barnkonsekvensanalys, även om den inte är bindande. Det är också fortsatt utskottets mening. Det gäller inte minst i förhållande till innehållet i den analys som ska göras i en viss typ av ärenden, där frågor av strategisk betydelse är sådana där det enligt utskottets mening är särskilt viktigt att det genomförs barnkonsekvensanalyser. Som exempel kan nämnas ärenden om verksamhetsplan, budget och församlingsinstruktion.

Utskottet konstaterade sammanfattningsvis att det inte fanns anledning att initiera en utredning om kyrkoordningens bestämmelser för barnkonsekvensanalys och föreslog avslag på motionen, vilket kyrkomötet biföll.

Kyrkomötet 2016

Vid 2016 års kyrkomöte behandlades motion 2016:74 med förslaget att införa barnkonsekvensanalyser vid beredning av motioner i kyrkomötets utskott. Motionen avslogs av kyrkomötet i enlighet med kyrkorättsutskottets förslag i betänkande Kr 2016:2. Utskottet framhöll vikten av barnkonsekvensanalyser, men vidhöll sin inställning från kyrkomötet 2013 (se nedan) att om de skulle genomföras under utskottsberedning av ett ärende i kyrkomötet skulle det endast bli en pappersprodukt. Förslaget från utskottet blev att avslå motionen, något som kyrkomötet biföll.

Kyrkomötet 2013

I motion 2013:14 föreslogs att kyrkomötet skulle besluta att alla motioner och bearbetningar av utskotten skulle innehålla något om barnkonsekvensanalyser eller barnkonventionen och att kyrkostyrelsen skulle hantera sina ärenden på liknande sätt. Kyrkorättsutskottet framförde att barnkonsekvensanalyser ska göras inför beslut och hänvisade till vad kyrkostyrelsen anförde i skrivelsen till 2012 års kyrkomöte, att barnkonsekvensanalyser under utskottsberedning av ett ärende i kyrkomötet inte torde bli annat än en pappersprodukt. Utskottet föreslog att samtliga punkter i motionen skulle avslås och kyrkomötet beslutade i enlighet med det.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:50.

Utskottet anser att arbetet med barnkonsekvensanalyser är fortsatt viktigt och menar samtidigt att beslutet att arbeta med barnkonsekvensanalyser redan är fattat och inskrivet i kyrkoordningen, att arbetet utförs löpande och att ansvaret att följa upp hur arbetet går ligger på stiftens. I arbetet med barnkonsekvensanalyser så lyssnas barn och ungas röst in som en naturlig del av beredningen, vilka konsekvenser ett beslut får för barn och unga ska alltid redovisas i en barnkonsekvensanalys och särskilt beaktas att en majoritetsgrupp inte gör sig till talesperson för en minoritetsgrupp såsom motionen önskar. Utskottet konstaterar vidare att man är nöjd med det arbete som kyrkostyrelsen utfört sedan beslutet 2012. Utskottet uppmuntrar det fortsatta arbetet med barnkonsekvensanalyser men anser att det motionen föreslår inte tillför något extra utöver det som redan görs och föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Anders Rune, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Sara Waldenfors, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Agneta Ivemyr, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Nina Wahlin, Mats Ershammar, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Lisa Gerenmark, Torbjörn Aronson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson, Kenneth B Ferm, Xerxes Carlsén Åkerfeldt, Birgitta Dahlbäck, Bert-Åke Näslund, Jonas Larsson, Monica Johansson, Jonas Nordén och Kristina Srbu Kjellgren.

KI 2025:6

Biskoparna Åsa Nyström och Teresia Boström har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2025:7**

Missionscertifiering av församlingar

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:67, som föreslår att kyrkostyrelsen ska ta fram ett program för missionscertifiering, riktat till anställda, förtroendevalda och andra engagerade lekmän i församlingarna. Utskottet noterar att mission är en del av den grundläggande uppgiften. Utskottet understryker också att missionens olika former manifesteras främst lokalt och beskrivs i församlingsinstruktionerna. Stiften har främjandeansvaret och biskoparna har tillsynsansvaret. Därför anser utskottet att det inte är den nationella nivåns ansvarsområde att skapa missionscertifiering av församlingarna och föreslår att kyrkomötet avslår motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:67.

Motionens förslag

**Motion 2025:67 av Elisabeth Sandlund Gäfvert m.fl.,
Missionscertifiering av församlingar**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett program för missionscertifiering, som riktar sig till såväl anställda och förtroendevalda som andra engagerade lekmän i församlingarna.

Bakgrund

Certifieringar och liknande i Svenska kyrkan

Den nationella nivån har inga certifieringsprogram när det gäller kyrkolivsfrågor men det finns ett antal utbildningar som delvis har samma syfte.

Kyrkans miljödiplomering är ett ledningssystem för församlingens långsiktiga arbete med sin miljöpåverkan. Arbetet bygger på delaktighet och gemensamt lärande. Det finns tre steg i processen för diplomering och när alla tre är uppfyllda godkänns enheten som miljödiplomerad.

Regnbågsnyckeln – för ett mer inkluderande sammanhang för hbtq-personer och andra är en processmodell som erbjuds stift och församlingar. Den ägs och förvaltas av Sensus och Kristna regnbågsrörelsen – EKHÖ. En process består av utbildning,

studiecirklar, visionsarbete och reflektion vilket leder fram till att församlingen efter utförd process och utarbetade mångfaldsvisioner får ta emot märkningen Regnbågsnyckeln.

Den nationella nivån erbjuder även en stor mängd utbildningar, både på plats och digitala. En del är tänkta för hela arbetslaget i en församling eller ett pastorat, exempelvis en utbildningssatsning om samiskt kyrkoliv vid Älvsbyns folkhögskola. Bland andra kortare utbildningar på utbildningsportalen finns bankonsekvensanalys, delaktighet och tillgänglighet, Svenska kyrkan och urfolksrätten, tystnadsplikt i Svenska kyrkan och våld i nära relationer.

Begreppen evangelisation och mission

Mission är enligt kyrkoordningen (KO) en del i Svenska kyrkans grundläggande uppgift, men ordet ”mission” definieras inte i KO och ordet evangelisation nämns inte. Däremot har läronämnden flera gånger yttrat sig om mission och definierat sin förståelse av begreppet. Följande står i Ln 2014:8y:

Kyrkan är redskap för Guds sändning som tar sig uttryck i församlingens uppdrag att fira gudstjänst, bedriva undervisning, utöva diakoni och mission. Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Detta är grunden för den missionsstrategi som ska förverkligas i varje församling och som tydliggörs i församlingsinstruktionen. Den utarbetas i samspel mellan stiftet och de lokala pastoralområdena.

I sitt yttrande Ln 2018:3y skriver läronämnden:

Ordet mission har använts på olika sätt i kyrkans tradition. Mission kan beskrivas som uppdraget att delta i Guds mission, Guds verk i världen (*Missio Dei*). Ordet mission kan också användas om det mer specifika uppdraget att göra Jesus Kristus känd, trodd och älskad. Dessa perspektiv återfinns i kyrkans tradition och är förenliga med Svenska kyrkans tro, beaktelse och lära.

Den andra definitionen av mission ovan, ”det mer specifika uppdraget att göra Jesus Kristus känd, trodd och älskad”, stämmer väl med en allmän förståelse av begreppet ”evangelisation”. En definition av evangelisation i boken *Svensk mission – och kyrkorna som växt fram* är: ”gestaltande av evangeliet som Guds kärlek till världen i ord och/eller handling, som en inbjudan till en medveten och personlig kristen tro.”

Biskopsbrevet *De kyrkliga handlingarna i en mångreligiös kontext* (2019) har ett avsnitt om missionsteologisk grundhållning, där det bland annat står att läsa:

Centralt i kristen tro är att kyrkan är kallad och sänd att dela Guds omsorg om hela världen, Guds mission: vår delaktighet i Guds strävan att göra skapelsen hel i alla dess relationer. I ljuset av evangeliet kan vi förstå kyrkans och församlingens sändning som en fortsättning på Jesu sändning: att tjäna, att förkunna evangelium, att befria, att i ord och handling vittna om Gud som skapar och upprättar, att hela och bota, att ge liv, fred och försoning. (s. 33–34)

Även *Svenska kyrkans plattform för ekumenik och interreligiös samverkan* hänvisar till Guds mission eller *Missio Dei*: ”I tro och handling deltar Svenska kyrkan i Guds

mission (*Missio Dei*), som till sin karaktär är gränsöverskridande, lokal och världsvid på samma gång.” (s. 1)

KI 2025:7

Mission på den nationella nivån

Enligt 10 kap. 2 § kyrkoordningen har den nationella nivån ansvar för att samordna Svenska kyrkans och dess församlingars ansvar för internationell mission. Medan det är församlingens uppgift att utöva mission lokalt är det den nationella nivåns uppgift att dels stödja och främja det arbetet, dels vara kyrkans röst utåt såväl i det svenska samhället som internationellt. Detta återspeglas i Svenska kyrkans plattform för kommunikation. I plattformen formuleras Svenska kyrkans uppgift, även i kommunikationen, att i varje tid och sammanhang räcka evangelium i ord och handling med syfte att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.

Missionsarbetet på den nationella nivån med mission är tydligast inom det som ovan beskrivs som *Missio Dei*, i Sverige bland annat genom policyarbete, samordning av det diakonala arbetet, ekumenik och religionsdialog och internationellt genom Act Svenska kyrkans utvecklingsarbete.

Ett omfattande ekumeniskt arbete bedrivs på den nationella nivån bland annat genom relationer med multilaterala organisationer som agerar inom området mission, exempelvis Svenska missionsrådet (SMR) och Kyrkornas världsråd (KV) och dess Commission for World Mission and Evangelism (CWME).

När det gäller den andra sidan av missionen, som ligger närmare evangelisation, finns flera exempel på insatser som, satsningen Dela tro – dela liv, programmet Lärande och undervisning och kontinuerliga publika kommunikationsinsatser mot en bred allmänhet eller mot specifika grupper i samhället. Exempel på stödjande insatser från den nationella nivån är Kommunikation som mission, som verktyg för församlingarnas strategiska utveckling av kommunikationsarbetet.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågor som på olika sätt berör mission har varit uppe för behandling i kyrkomötet många gånger tidigare.

I motion 2023:83 som behandlades i betänkande Eu 2023:12 föreslogs ett utbildningsprogram för medarbetare i Svenska kyrkan inom ramen för missionsuppdraget lokalt och internationellt. Utskottet föreslog avslag på motionen med motiveringen att intentionen redan var uppfylld med de olika insatser som redan pågick eller genomförts tidigare, bland annat Dela tro dela liv, programmet Lärande och undervisning, strategi för teologisk utbildning i en global kontext, biskopsbrevet ”och lär dem ...” samt stiftens och församlingarnas vänstifts- och församlingskontakter och ett internationellt utbyte som Ung i världsvida kyrkan. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Vid kyrkomötet 2018 behandlade kyrkolivsutskottet i betänkande KI 2018:5 en motion (2018:58) som föreslog att kyrkostyrelsen skulle ta fram missionsstrategier. Utskottet föreslog avslag med motiveringen att missionen i första hand är en fråga för de lokala församlingarna och stiftens. Utskottet lyfte också programmet Lärande och undervisning. Kyrkomötet avtog motionen.

Vid 2012 års kyrkomöte behandlade kyrkolivsutskottet i sitt betänkande Mission i Sverige (KI 2012:10) bland annat ett förslag om att kyrkostyrelsen skulle inrätta ett råd för mission i Sverige (motion 2012:23). Utskottet bejakade behovet av en

kontinuerlig reflektion för att öka förståelsen av mission och hur mission kan utövas och utvecklas. Utskottet menade att den gemensamma satsningen Dela tro – dela liv bidrar till att mission lyfts fram i Svenska kyrkan och ansåg därför att motionärernas önskan var tillgodosedd. I enlighet med utskottets förslag avslag kyrkomötet motionen. Dela tro – dela liv var ett projekt där Svenska kyrkan ville ge människor i alla åldrar möjlighet att växa och utvecklas i sin förmåga att samtala om och leva i tro.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:67.

Utskottet noterar att mission är en del av det grundläggande uppdraget så som den är uttryckt i kyrkoordningens första kapitel. Utskottet understryker också att missionens olika former manifesteras främst lokalt och beskrivs i församlingsinstruktionerna. Stiften har främjandeansvaret och biskoparna har tillsynsansvaret. Därför anser utskottet att det inte är den nationella nivåns ansvarsområde att skapa ett program för missionscertifiering av församlingar. Utskottet anser vidare att en nationell certifiering kan leda till likriktning av församlingarnas missionsarbete, något som utskottet menar kan hämma det lokala arbetet som behöver vara både kreativt och kontextuellt.

Utskottet föreslår mot bakgrund av detta att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Sara Waldenfors, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Agneta Ivemyr, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Nina Wahlin, Mats Ershammar, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Lisa Gerenmark, Torbjörn Aronson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson, Kennet h B Ferm, Xerxes Carlsén Åkerfeldt, Birgitta Dahlbäck, Bert-Åke Näslund, Jonas Larsson, Monica Johansson, Jonas Nordén och Kristina Srbu Kjellgren.

Biskoparna Åsa Nyström och Teresia Boström har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Härmed reserverar jag mig mot betänkande 2025:7 till förmån för bifall av motion 2025:67 Missionscertifiering av församlingar.

Torbjörn Aronson



Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2025:8

Studentmedbestämmande på Svenska kyrkans utbildningsinstitut

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:68 där motionären föreslår att kyrkostyrelsen ska utreda hur ett formaliserat studentmedbestämmande på Svenska kyrkans utbildningsinstitut kan se ut. Utskottet konstaterar utifrån bakgrundsbeskrivningen och föredragning av rektor för Svenska kyrkans utbildningsinstitut att ett formaliserat studentmedbestämmande finns på utbildningsinstitutet och att det som motionen föreslår kan anses vara uppfyllt. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:68.

Motionens förslag

Motion 2025:68 av Marcus Romedahl, Studentmedbestämmande på Svenska kyrkans utbildningsinstitut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur ett formaliserat studentmedbestämmande på Svenska kyrkans utbildningsinstitut kan se ut.

Bakgrund

Höstterminen 2014 startade utbildningsverksamheten vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut (SKUI). Utbildningsinstitutets uppdrag är att utbilda blivande diakoner, församlingspedagoger, präster och kyrkomusiker i enlighet med de utbildningsplaner som fastställts av kyrkostyrelsen. Verksamheten bedrivs i Lund och Uppsala, samt Göteborg och Umeå. Arbetet leds på generalsekreterarens uppdrag av rektor och utbildningsinstitutet är direkt underställt kyrkostyrelsen.

Idag ges varje klass på Svenska kyrkans utbildningsinstitut uppgift att göra en skriftlig utvärdering mot slutet av utbildningstiden med jämförbara frågor över tid som underlag för statistik. Verksamhetsledningen summerar och analyserar utvärderingarna och presenterar och värderar uppföljningen för hela kollegiet inom Svenska kyrkans utbildningsinstitut. Respektive programchef bearbetar sedan resultaten och

resonemangen från utvärderingarna i respektive programteam. Varje vår hålls rekryterarkonferens med stiftens rekryteringsansvariga för att stärka samverkan mellan stift och utbildningsinstitut.

Den demokratiska kartan på Svenska kyrkans utbildningsinstitut innebär att varje klass har ett klassråd som har möjlighet att ge synpunkter och tankar till programråd, husråd, utbildningsråd och de studerandes skyddskommitté. Programrådet kan ta synpunkter vidare till utbildningsrådet som rapporterar till rektor och verksamhetsledning som i sin tur står i dialog med hela kollegiet inom Svenska kyrkans utbildningsinstitut. Husrådet rapporterar till skyddskommittén som i sin tur rapporterar till rektor och verksamhetsledning som står i dialog med hela kollegiet.

Ovanstående uttrycks till de studerande i dokumentet *Vårt att veta* som varje individ som börjar på Svenska kyrkans utbildningsinstitut får. Dokumentet behandlar såväl policy som praktisk information. I detta dokument finns också ett avsnitt som behandlar studerandedemokrati och där kan man läsa:

För att samverkan och samråd mellan studerande och medarbetare ska säkras på ett demokratiskt och hållbart sätt finns husråd, klassråd, programråd, studerandeskyddskommitté och utbildningsråd. Slutårsklasserna utser under de första veckorna på läsåret representanter till dessa råd, förutom utbildningsrådets representant som väljs vid första klassrådet på vårterminen.

Baslinjen för kvalitetsarbete består av den kontinuerliga uppföljningen och klassvisa utvärderingen av varje utbildningsprogram. Ansvarslinjen fullföljs av verksamhetsledningens slutsatser utifrån uppföljning av kollegialt utvecklingsarbete.

Utifrån detta har särskilda utvärderingar beställts och tagits emot av kyrkostyrelsen och utbildningsinstitutets kollegium, dessa har varit:

- ◆ Rambolls utvärdering av SKUI:s organisation och verksamhet 2019.
- ◆ Uppföljande utvärdering av analys- och forskningsenheten 2020 med kvantitativ enkät till alla studerande 2014–2019 och även kvalitativa inslag.
- ◆ Utredningen Vi måste nötas mot varandra (SKU 2022:1) om prästutbildningen, som presenterades för kyrkostyrelsen december 2022 och ledde till beslut om prästutbildningsberedningen 2023.
- ◆ Pilotomgången av de kyrkliga utbildningarna 2022 utvärderades av analys- och forskningsenheten våren 2023.

Slutsatserna i utvärderingen av profilutbildningarna vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut 2014-2019 gjord av enheten för forskning och analys på kyrkokansliet säger att formerna för samverkan mellan SKUI, stift och församlingsnivån kan behöva utvecklas ytterligare samt att kursinnehållet i de olika utbildningarna har haft svårt att träffa rätt nivå, detta också beroende på den varierande bakgrund och erfarenhet av Svenska kyrkan som studenterna har, varpå slutsatsen från de som sammanställt utvärderingen blev att utbildningen skulle vinna på ett tydligare och högre förkunskapskrav alternativt att i vissa moment införa nivåindelade grupper.

Till kyrkostyrelsen gavs följande rekommendationer i utvärderingen:

- ◆ Utred den pastoralteologiska utbildningen för alla yrkesprofiler, med särskilt fokus på programmen för präster och kyrkomusiker, så att den utformas på ett sätt som möter Svenska kyrkans behov, samt möjliggör samverkan och underlättar rekrytering.

- ♦ Utred vilka förkunskapskrav som ska gälla för kyrkans utbildningar och vilka konsekvenser detta får för SKUI:s uppdrag, profilutbildningarnas utbildningsplaner och behovet av profilspecifika förberedande kurser och fortbildningar.
- ♦ Ge uppdrag att utveckla distansutbildning för alla yrkesprofiler inom det ordinarie kursutbudet. Tydlighet och förutsägbarhet kring distansutbildning kan vara en faktor som underlättar rekrytering.
- ♦ Inför genusperspektiv i SKUI:s styrdokument och profilutbildningarnas utbildningsplaner

Till Svenska kyrkans utbildningsinstitut gavs följande rekommendationer:

- ♦ Se över och vid behov skapa former för dialog med stift och församlingar för att säkerställa att förändrade behov i den lokala verksamheten fångas upp i utbildningarna.
- ♦ Förtydliga och kommunicera profilutbildningarnas karaktär av processutbildning, och vad olika delar i utbildningen syftar till.
- ♦ Anpassa kursplaner till en högre förkunskapsnivå och tydliggör vilken förkunskapsnivå som förväntas, så att denna kan inhämtas på lämpligt sätt före utbildningstiden.
- ♦ Se över kunskapsmålen på de områden där utvärderingen visar att alumnerna inte har tillräckliga kunskaper för sina uppgifter i församlingar och pastorat. Särskilt vill vi här nämna förmåga att arbeta i mångkulturella kontexter, samverka med externa aktörer, självavård samt att ha ett fortsatt fokus på kompetens att leda ideella medarbetare.
- ♦ Inför genusperspektiv i profilutbildningarnas kursplaner. Genusperspektiv behöver integreras i undervisningen, men studenterna behöver också lära om genus för att i sin kommande tjänst kunna utveckla kyrkans tilltal för både kvinnors och mäns behov. Följ upp skillnader mellan könen i kursutvärderingar.
- ♦ Formulera mål beträffande samverkan, både vad gäller former för samverkan som ska erbjudas, vilken kunskap eller kompetens som ska uppnås genom samverkan under utbildningen, samt vilka undervisningsformer som leder mot dessa mål. Beakta möjligheten att förlägga ansvaret för vissa samverkansmoment till stiftet. Se också över kommunikationen kring samverkan under utbildningen för att undvika att skapa förväntningar som inte kan infrias.
- ♦ Undersök hur behovet av samverkan med kyrkomusiker för övriga tre yrkeskategorier ska kunna tillgodoses på ett sätt som upplevs som meningsfullt för alla parter.
- ♦ Se över former och innehåll för distansutbildningarna, för att säkra utbildningens likvärdighet med helfartsalternativet. Överväg om församlingsanställning bör vara ett antagningskrav. Ett alternativ till detta skulle kunna vara att i samråd med stiftet erbjuda verksamhetsförlagd utbildning till studenter som saknar församlingstjänst.

Slutord från utvärderingen:

I denna rapport har vi identifierat en del förbättringsområden, men mycket har också framkommit som är bra med utbildningen vid SKUI. I undersökningsmaterialet hittar vi inget som tyder på en uppfattning om att det var bättre förr, då profilutbildningarna var utspridda på många olika utbildningsanordnare.

Tidigare behandling i kyrkomötet

I betänkande TU 2016:12 behandlades motion 2016:79 där motionären föreslog att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att dels informera kyrkomötet om arbetsmiljö och studiesituation på Svenska kyrkans utbildningsinstitut, dels utreda formerna för ledning och styrning av Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

Utskottet resonerade kring den handlingsplan som fastställts för att hantera viss problematik avseende arbetsmiljön vid Svenska kyrkans utbildningsinstitut och som redovisades i bakgrundsbeskrivningen i betänkandet och ansåg att den informationen var tillräcklig för kyrkomötet. Därför föreslog utskottet avslag på motionens första förslag, vilket också blev kyrkomötets beslut.

Vidare resonerade utskottet kring behovet av tydlig avgränsning mellan de frågor som behandlas av kyrkomötet och de frågor som kyrkostyrelse och generalsekreterare behöver ta fullt ansvar för. Utskottet ansåg att kyrkomötet inte ska gå in i frågor som rör ledning och vidare att det är kyrkostyrelsens ansvar att finna de bästa formerna för såväl styrning som ledning. Med detta som bakgrund menade utskottet att ingen särskild utredning behövde tillsättas och föreslog därför avslag också på motionens andra förslag. Kyrkomötet beslutade i enlighet med detta.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:68.

Utskottet konstaterar utifrån bakgrundsbeskrivning och föredragning av rektor för Svenska kyrkans utbildningsinstitut att ett formaliserat studentmedbestämmande finns på utbildningsinstitutet och att det som motionen föreslår kan anses vara uppfyllt. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Anders Rune, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Sara Waldenfors, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Anna Lundberg, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Nina Wahlin, Bert-Åke Näslund, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Karin Janfalk, Torbjörn Aronson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Agneta Ivemyr, Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson, Kenneth B Ferm, Xerxes Carlsén Åkerfeldt, Birgitta Dahlbäck, Jonas Larsson, Monica Johansson, Lisa Gerenmark, Jonas Nordén och Kristina Srbu Kjellgren.

Biskop Åsa Nyström har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Härmed reserverar jag mig mot betänkande 2025:8 till förmån för bifall av motion 2025:68 Studentmedbestämmande på Svenska kyrkans utbildningsinstitut.

Caroline Åkerhielm



**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2025:9**

**Bevara immateriella kulturarv med koppling till
kyrkolivet**

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:78 som föreslår att kyrkostyrelsen utreder hur Svenska kyrkan kan ta en mer aktiv roll för att underlätta bevarandet av immateriella kulturarv. Utskottet är överens med motionärerna om att frågor om immateriellt kulturarv är viktiga för Svenska kyrkan men anser att motionens förslag är för otydligt och att det inte nödvändigtvis är ett uppdrag för den nationella nivån. Utskottet föreslår därför att motionen ska avslås.

Till betänkandet finns en reservation, ett särskilt yttrande och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:78.

Motionens förslag

**Motion 2025:78 av Britt Fält och Lars B Andersson, Bevara
immateriella kulturarv med koppling till kyrkolivet**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan ska kunna ta en mera aktiv roll för att initiera, understödja och bidra med projekt och kunskap som underlättar bevarandet av olika former av immateriella kulturarv.

Bakgrund

Kulturarv är ett vitt begrepp som omfattar både av människan skapade fysiska uttryck, som till exempel kulturmiljöer och byggnader, liksom kunskap, föreställningar, traditioner och riter. Immateriella och materiella aspekter är ofta sammantvinnade: kunskaper, föreställningar och olika typer av bruk ger värden och bidrar till mening och upplevelser i mötet med de materiella uttrycken. Det kyrkliga kulturarvet ger många exempel på denna relation.

Unescos konvention om immateriellt kulturarv

Tryggandet av immateriellt kulturarv bygger på Unescos konvention från 2003 med samma namn, som Sverige ratificerade 2011. Konventionen syftar inte till att bevara utan *trygga* kulturarv genom att uppmärksamma och främja olika typer av levande

bruk. Den kommer bland annat till uttryck genom nationella förteckningar av immateriella kulturarv samt att den ger en möjlighet till alla parter att nominera dem till internationella listor. Institutet för språk och folkminnen (Isof) är den myndighet i Sverige som har regeringens uppdrag att samordna och utveckla arbetet. Den nationella förteckningen är öppen för förslag från privatpersoner, föreningar eller institutioner. Förslagen bedöms och beslutas av Isof efter specifika kriterier och i samråd med sakkunniga. Att ett kulturarv tagits med på förteckningen innebär emellertid inte att det är viktigare än något annat kulturarv. Den nationella förteckningen dokumenterar och synliggör immateriella kulturarv, men innebär inte något särskilt statligt ansvar för att skydda det.

Det nationella arbetet är organiserat i fem så kallade ”noder” som ansvarar för olika områden av det immateriella kulturarvet. Varje nod utgörs av en eller flera expertmyndigheter, som samordnar ett nätverk av exempelvis utövare, ideella föreningar, forskare och kulturarvsinstitutioner.

Stöd i arbetet med kulturarv

Svenska kyrkans nationella nivå får fortlöpande information om och har vid flera tillfällen deltagit i konferenser och möten som Isof arrangerat, liksom vissa stift.

Svenska kyrkan verksamhet på samtliga nivåer och i hela sin bredd ger många exempel på det immateriella kulturarvets betydelse. Den nationella nivån rapporterar regelbundet till regering och riksdag om det kyrkliga kulturarvet och vikten av att det materiella kulturarvet förstås, används och utvecklas i relation till den verksamhet som bedrivs (se *Att möta förändring. Svenska kyrkans redovisning till regeringen angående de kyrkoantikvariska frågorna inför kontrollstationen 2024*). Även levande tro och trosutövning kan i vissa fall klassificeras som immateriellt kulturarv men inom Svenska kyrkan har man i regel inte valt att benämna trosutövning så.

Det nationella programmet för kunskapsutveckling inom det kyrkliga kulturarvet framhåller också att ny kunskap behövs för att förtydliga beroendet mellan de immateriella och materiella aspekterna. Bland beviljade projekt utifrån programmet märks Hantverkslaboratoriet vid Göteborgs universitets samverkan med stift om bland annat äldre takkonstruktioners formvariationer samt småskalig tjärframställning.

Kyrkomusiken är ett påtagligt inslag i Svenska kyrkans gudstjänster och är ett levande arv som används och utvecklas genom såväl professionella musiker som ett stort antal ideella, inte minst verksamma i den omfattande körverksamheten. Här har den nationella nivån ett uppdrag att stödja och främja stifts och församlingars arbete.

Genom omhändertagandet av begravningsplatser, kyrkobyggnader och kyrkliga inventarier bidrar även församlingarna till tryggheten av immateriellt kulturarv genom att upprätthålla och vidareutveckla traditionellt bygg- och konsthantverk. Både stiftet och den nationella nivån har en stödjanderoll i detta arbete.

Kulturarvspedagogik

Svenska kyrkan samverkar inom området kulturarvspedagogik med andra aktörer. Kalmar läns museum har under många år arbetat nationellt och internationellt med tidsresor som en pedagogisk metod för att främja social sammanhållning och som ett sätt att arbeta med dagens samhällsfrågor ur ett kulturhistoriskt perspektiv. Utifrån den metodik som museet har tagit fram har Växjö, Strängnäs och Västerås stift tillsammans arbetat med ett projekt där den lokala kyrkomiljön och kyrkorummet bildar en brygga i tiden för samtal och interaktion, genom upplevelsebaserade möten med

kulturarvet. Under hösten 2016 kom boken *Mötesplatser för trons och livets frågor* som behandlar metoden och de erfarenheter som gjorts i de tre stift.

KI 2025:9

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:78.

Utskottet är överens med motionärerna om att frågor om immateriellt kulturarv är viktiga för Svenska kyrkan och ser att det behövs en ökad medvetenhet om frågorna. Utskottet noterar också att det bevarandearbete som sker både lokalt, regionalt och i akademien kan behöva uppmärksammas. Utskottet anser däremot att motionens förslag är för otydligt och att det inte nödvändigtvis är ett uppdrag för den nationella nivån. Utskottet föreslår därför att motionen ska avslås.

Uppsala den 2 oktober 2025

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Sara Waldenfors, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Agneta Ivemyr, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Nina Wahlin, Mats Ershammar, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Lisa Gerenmark, Torbjörn Aronson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson, Kennet h B Ferm, Xerxes Carlsén Åkerfeldt, Birgitta Dahlbäck, Bert-Åke Näslund, Jonas Larsson, Monica Johansson, Jonas Nordén och Kristina Srbu Kjellgren.

Biskoparna Åsa Nyström och Teresia Boström har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot betänkande 2025:9 till förmån för bifall av motion 2025:78 Bevara immateriella kulturarv med koppling till kyrkolivet. Motionens att-sats är utmärkt utformad och uppdraget tillhör utan tvekan den nationella nivån.

Torbjörn Aronson

Särskilt yttrande

Vi yrkar bifall till vårt under överläggningen framlagda förslag att uppdra till kyrkostyrelsen att kartlägga och synliggöra hur Svenska kyrkan tar en aktiv roll för att initiera och understödja, samt bidrar med projekt och kunskap, på samtliga nivåer, som underlättar bevarandet, brukandet och utvecklingen av olika former av immateriella kulturarv.

Nina Wahlin, Vicktoria Bagi

Särskild mening

Vi vill uttrycka vår särskilda mening att vi uppfattat att det under överläggningen framkommit att uppdra till kyrkostyrelsen att kartlägga och synliggöra hur Svenska kyrkan tar en aktiv roll för att initiera och understödja, samt kan bidra med projekt och kunskap, på samtliga nivåer, som underlättar bevarandet, brukandet och utvecklingen av olika former av immateriella kulturarv.

Monica Johansson, Xerxes Carlsén Åkerfeldt



**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2025:10**

Begravningskostnad för icke kyrkotillhöriga

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas med förenklad motionsbehandling motion 2025:86 Begravningskostnad för icke kyrkotillhöriga. Utskottet finner att inget nytt har tillkommit som förändrar kyrkomötets ställningstagande från 2024 och föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:86.

Motionens förslag

Motion 2025:86 av Johan Linnman, Begravningskostnad för icke kyrkotillhöriga

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ändra den rekommendation som finns till församlingarna gällande begravningsavgiften för icke kyrkotillhöriga som beviljats en kyrklig begravning, från nuvarande tre clearingbelopp till ett clearingbelopp.

Bakgrund

Kyrkomötet har tidigare under denna mandatperiod behandlat ärendet i motion 2025:86 Begravningskostnad för icke kyrkotillhöriga i kyrkolivsutskottets betänkande 2024:7 Avgifter vid kyrkliga begravningar av icke kyrkotillhöriga, med motion 2024:50. Kyrkomötet avslåg motionen. Förenklad motionsbehandling har avseende motion 2025:86 beslutats i enlighet med 4 kap. 19 a § i Arbetsordning för kyrkomötet.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:86.

Kyrkolivsutskottet finner att inget nytt har tillkommit som förändrar kyrkomötets ställningstagande från 2024. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 1 oktober 2025

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Anders Rune, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Sara Waldenfors, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Anna Lundberg, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Nina Wahlin, Mats Ershammar, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Karin Janfalk, Torbjörn Aronson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Agneta Ivemyr, Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson, Marie Rydén Davoust, Kenneth B Ferm, Xerxes Carlsén Åkerfeldt, Birgitta Dahlbäck, Bert-Åke Näslund, Jonas Larsson, Monica Johansson, Lisa Gerenmark, Jonas Nordén och Kristina Srbu Kjellgren.

Biskoparna Åsa Nyström och Teresia Boström har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2025:11**

**Inkludera laestadianska väckelserörelsen i
försoningsprocessen**

Sammanfattning

Detta betänkande behandlar motion 2025:103 i vilken föreslås att kyrkostyrelsen tillsätter en utredning av Svenska kyrkans relation till den laestadianska rörelsen inom Svenska kyrkan med utgångspunkt i vad som framkommit i slutbetänkandet från Sannings- och försoningskommissionen för tornedalingar, kväner och lantalaiset (SOU 2023:68). Motionärerna ger även förslag på inriktning för utredningen.

Utskottet uppskattar att motionen lyfter ett så viktigt ämne som relationen mellan Svenska kyrkan, den laestadianska inomkyrkliga rörelsen och den nationella minoriteten tornedalingar, kväner och lantalaiset. Utskottet vill också uppmärksamma den viktiga kunskap som den statliga sannings- och försoningskommissionens slutbetänkande har bidragit med om Svenska kyrkans del i den kränkning som tornedalingar, kväner och lantalaiset fått utstå genom historien.

Vad gäller motionens förslag att tillsätta en utredning av Svenska kyrkans relation till den laestadianska rörelsen inom Svenska kyrkan är utskottet positivt till att denna relation utforskas och samtalas om och konstaterar att det redan finns en process för detta.

Utskottet uppmuntrar biskopsmötet och kyrkostyrelsen att fortsätta och intensifiera dessa insatser och i sitt arbete ta hänsyn till de förslag i sannings- och försoningskommissionens slutbetänkande som är riktade till Svenska kyrkan.

Mot bakgrund av detta föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motion 2025:103.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:103, punkt 1,
2. avslå motion 2025:103, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:103 av Elisabeth Sandlund Gäfvert m.fl., Inkludera laestadianska väckelserörelsen i försonings- processen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. tillsätta en utredning av Svenska kyrkans relation till den laestadianska rörelsen inom Svenska kyrkan,
2. tillse att det i utredningens direktiv ingår att:
 - a) identifiera och inleda en fördjupad dialog med såväl företrädare som enskilda tornedalingar, kväner och lantalaiset som räknar sig till den laestadianska rörelsen kring hur dessa upplever sin situation och sina möjligheter att utöva och upprätthålla sin andliga tradition samt verka inom Svenska kyrkan idag,
 - b) presentera förslag till beslut för att bevara den laestadianska rörelsen inom Svenska kyrkan samt i enlighet med rörelsens andliga tradition skapa förutsättningar för samhörighet och hemvist i Svenska kyrkan,
 - c) beakta de slutsatser som dragits i tidigare utredningar, såsom SOU 2023:68, Som om vi aldrig funnits, avseende Svenska kyrkans nuvarande och historiska förhållande till de nationella och kyrkliga minoriteter som idag ingår och historiskt har ingått i den laestadianska rörelsen.

Bakgrund

Laestadianismen i Svenska kyrkan

Från 1840-talet spreds en inomkyrklig laestadiansk väckelse bland den samiska och finskspråkiga befolkningen i Sverige, Norge och Finland. Väckelserörelsen fick ett starkt fäste i minoritetsområdet. I början av rörelsen samlades medlemmarna i hem och bönhus men även till stormöten med predikan, själavård och nattvardsfirande enligt kyrkans ordning. Man predikade i regel på finska och samiska, något som bidragit både till rörelsens fortlevnad bland talare av dessa språk och till språkens bevarande. Grundaren, prästen Lars-Levi Laestadius, predikade ett enkelt och puritanskt levnadssätt. Det var ett antimaterialistiskt förhållningssätt som på ett konkret sätt kunde förstås av hela befolkningen.

Laestadianismen kom att fungera som en ideologisk motrörelse till modernisering och var också en viktig del i motståndet mot den svenska språkpolitiken i norra Sverige. Rörelsen spreds från 1840-talet i snabb takt över nationsgränserna till Finland och Norge.

Laestadianismen sågs av Svenska kyrkans företrädare under 1800-talet som ett främmande element i kyrkan. För att ”civilisera” laestadianerna strävade Svenska kyrkan efter att utveckla skolväsendet och sprida svenskt språk och kultur i minoritetsområdet. Det faktum att predikanterna var lekmän medförde att kyrkan inte hade samma kontroll över dem som över de anställda prästerna och kyrkan motarbetade till en början den laestadianska väckelserörelsen som upplevdes som ett hot mot kyrkans ställning.

Laestadianismen upplevdes, i alla fall under de första decennierna av 1900-talet, som ett hot mot kyrkans hegemoni även på andra plan. Upplevelsen av hot bestod dels i att laestadianismen var organiserad över nationsgränserna, dels av den starka koppling mellan religiös tillhörighet och språklig och kulturell identitet som rörelsen skapade.

Under 1900-talet splittrades rörelsen i vad som kom att bli tre huvudrörelser, öst-, väst- och gammellaestadianism. Laestadianismen har förblivit en inomkyrklig rörelse, vilket visar sig bland annat i att anhängarna sluter upp kring dopet och nattvarden i såväl svenska som norska och finska kyrkan. Men inom samtliga riktningar finns många som är motståndare till prästvigning av kvinnor och till samkönade äktenskap. Detta har lett till att västlaestadianerna har distanserat sig ifrån Svenska kyrkan och har numera konfirmation, nattvard och dop i egen regi. Östlaestadianismen, som är den starkaste av rörelserna i Sverige, ligger närmast Svenska kyrkan, bland annat har den inte egen sakramentsförvaltning, utan samverkar med präster och församlingar i Svenska kyrkan. År 2020 riktade de östlaestadianska fridsförbunden, genom sitt predikantförbund, frågor till Svenska kyrkans biskopar om rörelsens plats i Svenska kyrkan. Biskopsmötet utsåg Luleå stifts biskop att inleda samtal med rörelsen och ett första möte mellan biskopen och representanter för fridsförbunden har ägt rum. Detta möte utmynnade i en önskan om fortsatta samtal om rörelsens framtid och om samspelet mellan fridsförbunden och lokala församlingar i Svenska kyrkan. Biskopsmötet har bejakat fortsatta samtal och fridsförbunden har utlovat svar inom kort.

Kyrkan och laestadianismen i sannings- och försoningskommissionen

I mars 2020 tillsatte regeringen en sannings- och försoningskommission för granskning av kränkningar och övergrepp mot tornedalingar, kväner och lantalaiset i syfte att bidra till att ge minoriteten en kollektiv upprättelse, främja försoning och motverka att något liknande händer i framtiden. I kommissionens slutbetänkande från november 2023 (SOU 2023:68) finns ett avsnitt (9.2) som har rubriken Kyrkan och laestadianismen. Där finns en redogörelse för den laestadianska väckelserörelsens betydelse för minoriteten utifrån olika infallsvinklar, dels som trosinriktning, dels utifrån kulturella, språkliga och etniska aspekter.

Inom samma avsnitt (9.2.5) berättar personerna i intervjumaterialet om sin laestadianska uppväxt i hemmet, bland släkten eller på bönemöten. En del intervjupersoner berättar att det fanns många regler att förhålla sig till i det laestadianska hemmet, medan andra hade föräldrar med mer tillåtande inställning. Intervjupersonernas berättelser vittnar samtidigt om att många laestadianer också hade en relation till kyrkan och att det inte var ovanligt att man besökte kyrkans gudstjänster. I de intervjuer där laestadianismen tas upp, uttrycker några intervjupersoner att de tycker att polariseringen mellan dem som tillhör väckelserörelsen och dem som inte gör det har ökat under senare tid, att det var mer sammanhållning inom minoriteten förr, oavsett religiös tillhörighet. En uttrycker det som att ”väckelsen ser inte det goda i Svenska kyrkan och Svenska kyrkan ser inte det goda i väckelsen.”

I betänkandet beskriver man utförligt de arbetsstugor som upprättades i norra Sverige som bidrog starkt till att osynliggöra minoritetsspråken. Många av de barn som placerades på arbetsstuga kom från laestadianska hem och var präglade av väckelsens religionsutövning. Detta har även belysts i Svenska kyrkans publikation *Ette tohtia olla oma itte, en samtalsbok om meänkieli och Tornedalen* av prästen Stefan Aro. För dessa barn innebar vistelsen i arbetsstugan, vars uppgift bl.a. var att överföra svenskt språk och kultur, i vissa fall en identitetsförlust.

Ett av betänkandets förslag är riktat till Svenska kyrkan som en uppmaning att erkänna kyrkans delaktighet i assimileringsprocessen och vidta åtgärder för upprät-

telse och försoning. Svenska kyrkan uppmanas särskilt uppmärksamma de tornedalningar, kväner och lantalaiset som räknar sig till den laestadianska väckelserörelsen i sina fortsatta samtal om upprättelse och försoning (14.11.1).

Svenska kyrkans process *Askel sovinthoon* (steg mot försoning)

Efter att kyrkostyrelsen tog emot den del av sannings- och försoningskommissionens slutbetänkande som rör Svenska kyrkan i slutet av 2023 kallade ärkebiskopen i början av 2024 till ett samrådsmöte med företrädare för minoriteten för att påbörja en dialog om formerna för fortsatt arbete.

Vid mötet diskuterades bland annat frågor om Svenska kyrkans företräderskap, behovet av kunskapshöjande insatser och aktiviteter riktade till de personer som tidigare i livet varit föremål för verksamhet i arbetsstugor i Norrbottens län. Vid samrådet blev det också tydligt att en grundläggande förutsättning för ett fortsatt arbete är säkerställande av resurser för att minoriteten själv ska kunna bidra. Den 29 maj 2024 uppdrog kyrkostyrelsen till generalsekreteraren att fortsätta arbetet med minoriteten tornedalningar, kväner och lantalaiset i en planerings- och analysfas samt att genomföra insatser riktade till de personer som bott i arbetsstugor. Ett samarbetsavtal har sedan upprättats mellan den nationella nivån, Luleå stift och Svenska Tornedalningars Riksförbund (STR-T). Avtalet löper till och med 2025 och innehåller former och förutsättningar för ett fortsatt samarbete kring planering och analys. En arbetsgrupp har formats med representanter från STR-T, ungdomsförbundet Met Nuoret, nationell nivå och Luleå stift.

Följande insatser har genomförts inom ramen för samarbetet:

- ◆ En arbetsgrupp för planering och analys har formats.
- ◆ Återbördandet av kvarlevor vid Akamella.
- ◆ Seminarier, om historiskt och nutidsperspektiv på försoning och upprättelse för tornedalningar, kväner och lantalaiset samt om utredningens betänkande.
- ◆ Julkonsert på meänkieli i Luleå domkyrka.

I det fortsatta arbetet planeras följande:

- ◆ Arbetsstugeträffar under hösten 2025 – Askel sovinthoon (steg för försoning), fyra platsträffar om arbetsstugor under hösten 2025 och en gudstjänst i Luleå domkyrka planeras i april 2026. Syftet är att ge upprättelse till människor som bott i arbetsstugor och att sprida kunskap till efterföljande generationer. Bland andra kommer Luleå stifts biskop och ärkebiskopen att delta vid olika träffar.
- ◆ Seminarium tillsammans med STR-T och Met Nuoret på MR-dagarna i Stockholm i december 2025.
- ◆ Konsultation med Den norske kirke om kvänskt kyrkoliv, där bland annat laestadianismen kommer att lyftas.
- ◆ Workshop i februari 2026 om en handlingsplan för det fortsatta arbetet, inbjudan går bland annat till laestadianska organisationer.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:103.

Utskottet uppskattar att motionen lyfter ett så viktigt ämne som relationen mellan Svenska kyrkan, den laestadianska inomkyrkliga rörelsen och den nationella minoriteten tornedalingar, kväner och lantalaiset och utskottet noterar att det finns en stor överlappning mellan laestadianismen och den nationella minoriteten. Utskottet vill också uppmärksamma den viktiga kunskap som den statliga sanning- och försoningskommissionens slutbetänkande har bidragit med om Svenska kyrkans del i den kränkning som tornedalingar, kväner och lantalaiset fått utstå genom historien. Utskottet vill även lyfta en av slutbetänkandets forskningsrapporter som belyser laestadianismens utveckling och förutsättningar, *Laestadianerna, språket och överheten i svenska Tornedalen fram till 1970* av Gerd Snellman.

Vad gäller motionens förslag att tillsätta en utredning av Svenska kyrkans relation till den laestadianska rörelsen inom Svenska kyrkan är utskottet positivt till att denna relation utforskas och samtalas om. Utskottet konstaterar att det redan finns en påbörjad process för detta genom de samtal som biskopsmötet för med representanter för de 16 fridsförbunden samt genom de kommande överläggningarna om en handlingsplan för det fortsatta arbetet, dit laestadianska organisationer kommer att inbjudas. Utskottet uppmuntrar biskopsmötet och kyrkostyrelsen att fortsätta och intensifiera dessa insatser. De uppmuntras även att i sitt arbete ta hänsyn till de förslag i sannings- och försoningskommissionens slutbetänkande som är riktade till Svenska kyrkan.

Mot bakgrund av detta föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motion 2025:103.

Uppsala den 3 oktober 2025

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Sara Waldenfors, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Anna Lundberg, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Birgitta Dahlbäck, Mats Ershammar, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Karin Janfalk, Torbjörn Aronson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Agneta Ivemyr, Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson, Marie Rydén Davoust, Kenneth B Ferm, Bert-Åke Näslund, Jonas Larsson, Monica Johansson, Lisa Gerenmark, Jonas Nordén och Kristina Srbu Kjellgren.

Biskoparna Åsa Nyström och Teresia Boström har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot betänkande 2025:11 till förmån för bifall av motion 2025:103 Inkludera laestadianska väckelserörelsen i försoningsprocessen. Svenska kyrkans goda intentioner i försoningsprocessen riskerar allvarligt att diskrediteras av detta avslag på motion 2025:103. Handlingar talar starkare än ord och det enhetliga avslaget

på denna motion skadar Svenska kyrkans möjligheter att driva försoningsprocessen framåt.

Torbjörn Aronson

Särskild mening

Jag vill lämna en särskild mening till förmån för bifall till motion 2025:103. Motionen avser uppdra till kyrkostyrelsen att göra en utredning som enligt motionärerna är helt nödvändig om försoningsprocessen mellan den laestadianska rörelsen och Svenska kyrkan ska fördjupas och inkludera fler av dem som den angår. Precis som motionärerna gör gällande – och som även framkommer i en debattartikel publicerad i Kyrkans Tidning 29 september 2025 – finns en stor brist på tillit till Svenska kyrkan bland enskilda tornedalingar, kväner, lantalaiset och samer som räknar sig till den laestadianska rörelsen. Detta är något som den statliga utredningen (SOU 2023:68) tidigare också har konstaterat.

En utredning av det slaget som föreslås är nödvändig i huvudsak av två skäl. Det första skälet relaterar till behovet av att föra försonande samtal. Om försoningsprocessen ska gå framåt behöver enskilda, män och kvinnor och av olika åldrar, bli lyssnade på. Genom att inbjudna brett både enskilda och företrädare för rörelsen till samtal som sker i ögonhöjd genomlyses spänningar, frustrationer och frågor som påverkat relationen till Svenska kyrkan negativt från dåtid till nutid.

Det andra skälet är att samtal även har en kunskapsinhämtande dimension och identifierar de aspekter som gjort relationen till Svenska kyrkan ansträngd. En utredning kan ge god grund för att se i vilka delar frustration och brist på tillit handlar om bittra historiska erfarenheter och i vilka delar det beror mer på teologiska och strukturella orsaker som är mer nutida.

Vidare kan utredningen på basen av denna kunskapsinhämtning presentera konkreta framåtsyftande förslag på åtgärder till kyrkomötet. Åtgärder som skapar rimliga förutsättningar för dessa tornedalingar, kväner, lantalaiset och samer att få leva kvar med sin andliga tradition i Svenska kyrkan och dess organisation även i framtiden.

Jonas Nordén



**Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets betänkande 2025:12**

Sanningskommission

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:128 där kyrkomötet föreslås ge kyrkostyrelsen i uppdrag att tillsätta en sanningskommission om Svenska kyrkans agerande mot Sverigedemokraterna. Utskottet konstaterar att en sanningskommission är ett statligt organ som utreder historiska orättvisor och kränkningar av mänskliga rättigheter för att främja försoning och erkännande av lidande och att frågan inte hör hemma i kyrkomötet. Därför föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:128.

Motionens förslag

Motion 2025:128 av Anders Skogberg, Sanningskommission

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en sanningskommission om Svenska kyrkans agerande mot Sverigedemokraterna.

Bakgrund

Sanningskommission

En sanningskommission är ett statligt organ som utreder historiska orättvisor och kränkningar av mänskliga rättigheter för att främja försoning och erkännande av lidande. Några exempel på sanningskommissioner finns. En av de mest kända sanningskommissionerna var den som inrättades i Sydafrika efter apartheid för att utreda brott mot mänskliga rättigheter och främja nationell försoning. I Sverige fattade regeringen vid sitt sammanträde den 3 november 2021 ett beslut om att inrätta en sanningskommission som ska kartlägga den politik som förts gentemot samerna i ett historiskt perspektiv och dess konsekvenser för det samiska folket.

Sverigedemokraterna i kyrkomötet

Sverigedemokraterna, numera Sverigedemokrater i Svenska kyrkan (SDSK), har sedan kyrkovalet 2001 varit representerade i kyrkomötet.

- ♦ 2001 fick SDSK två mandat i kyrkomötet.
- ♦ 2005 fick SDSK, då under namnet Fädernas kyrka, fyra mandat.
- ♦ 2009 fick SDSK, även då under namnet Fädernas kyrka, sju mandat.
- ♦ 2013 fick SDSK femton mandat.
- ♦ 2017 fick SDSK tjugofyra mandat.
- ♦ 2021 fick SDSK nitton mandat.

Under mandatperioden 2002–2005 hade Sverigedemokraterna inga platser i utskotten. En ledamot för Sverigedemokraterna yrkade därför på närvarorätt i kyrkolivsutskottet för Sverigedemokraternas båda kyrkomötesledamöter, men kyrkomötet beslutade att avslå denna begäran.

Till mandatperioden 2006–2009 hade valberedningens förslag till ledamöter, ersättare, ordförande och vice ordförande i utskotten ingen representation från Sverigedemokraterna. Detta föranledde att en ledamot från Sverigedemokraterna yrkade på återremiss av valberedningens förslag. Förslaget avslogs av kyrkomötet. Inte heller mandatperioden 2010–2013 hade Sverigedemokraterna några utskottsplatser, men de tre senaste mandatperioderna har Sverigedemokraterna varit representerade i kyrkomötets utskott.

Under mandatperioden 2014–2017 hade Sverigedemokraterna 14 ersättarplatser i utskotten och mandatperioden 2018–2021 hade Sverigedemokraterna 22 platser i utskotten, varav åtta ordinarie platser och 14 ersättarplatser. Innevarande mandatperiod 2022–2025 har Sverigedemokraterna 17 platser i utskotten, åtta ordinarie platser och nio ersättarplatser.

De två senaste mandatperioderna har Sverigedemokraterna också varit representerade i kyrkostyrelsen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:128.

Utskottet konstaterar att en sanningskommission är ett statligt utsett organ som utreder historiska orättvisor och kränkningar av mänskliga rättigheter för att främja försoning och erkännande av lidande och att det som motionen föreslår inte är en fråga för kyrkomötet. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 1 oktober 2025

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Anders Rune, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Sara Waldenfors, Erik Vikström, Ann-Sofie Karlsson Ågren, Anna Lundberg, Linda Isberg, Johannes Imberg, Kjell Kallenberg, Nina Wahlin, Mats Ershammar, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Karin Janfalk, Torbjörn Aronson och Caroline Åkerhielm.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Agneta Ivenmyr, Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Ylva Samuelsson, Marie Rydén Davoust, Kenneth B Ferm, Xerxes Carlsén Åkerfeldt, Birgitta Dahlbäck, Bert-Åke Näslund, Jonas Larsson, Monica Johansson, Lisa Gerenmark, Jonas Nordén och Kristina Srbu Kjellgren.

KI 2025:12

Biskoparna Åsa Nyström och Teresia Boström har deltagit i utskottets överläggningar.

Samhälls- och kulturutskottets betänkanden
SK 2025:1–15

Samhälls- och kulturutskottets betänkanden

- SK 2025:1 Avbryt samarbetet med Expo
- SK 2025:2 Inga politiska ställningstaganden
- SK 2025:3 Närvaro och andlig vård på SiS-institutioner och ungdomsfängelser
- SK 2025:4 Värna och stärk Jourhavande präst
- SK 2025:5 Svenska kyrkans värdegrund
- SK 2025:6 Stärk pilgrimsrörelsen
- SK 2025:7 Utträden
- SK 2025:8 Åtgärdsplan mot hatbrott
- SK 2025:9 Andlig fördjupning på kriminalvårdsanstalter
- SK 2025:10 Inrätta ett kyrkohistoriskt centrum
- SK 2025:11 Introduktion till kristendomen på olika språk
- SK 2025:12 Fängelseprästerna ska inte belasta församlingarna
- SK 2025:13 Välkomna alla i Svenska kyrkan
- SK 2025:14 Mall till policy om artificiell intelligens
- SK 2025:15 Nollvision för förstörelse av kulturlämningar



**Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:1**

Avbryt samarbetet med Expo

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:124. Motionen föreslår att kyrkomötet uttalar som sin mening att Svenska kyrkan på samtliga nivåer ska avbryta samarbetet med stiftelsen Expo. Utskottet konstaterar att det för närvarande inte finns något samarbetsavtal mellan stiftelsen Expo och den nationella nivån. Vidare understryker utskottet att det står varje stift och församling fritt att själva bestämma vilka de vill samverka med. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:124.

Motionens förslag

Motion 2025:124 av Lennart Matikainen, Avbryt samarbetet med Expo

Kyrkomötet beslutar att uttala som sin mening att Svenska kyrkans olika enheter bör avbryta sitt samarbete med organisationen Expo.

Bakgrund

Stiftelsen Expo

Stiftelsen Expo är en svensk, partipolitiskt och religiöst obunden kunskaps- och utbildningsaktör som grundades 1995. Expo arbetar, enligt sin webbsida, med granskning, opinionsbildning, kunskapshöjning och research för att öka människors förmåga att känna igen och bemöta rasistiska idéer, myter och konspirationsidéer. Detta för att minska rasistiska organisationers inflytande i samhället. De definierar i sitt arbete begreppet ytterhögern (på engelska far right) som ett samlingsbegrepp för politiska rörelser, partier och aktörer som befinner sig utanför den traditionella högern och som präglas av antidemokratiska, auktoritära, rasistiska, nationalistiska eller öppet högerextrema idéer. Med detta ansluter de sig till internationell forskning där far right ses som ett paraplybegrepp för högerradikala och högerextrema aktörer som eftersträvar en homogenisering av nationen. Det innebär att begreppet kan innefatta många olika aktörer och grupper med skilda ideologiska utgångspunkter, men med vissa gemensamma nämnare.

Stiftelsen Expo har under åren fått uppmärksamhet i samhällsdebatten kring frågor om demokrati, mänskliga rättigheter och det öppna samhället, och dess analyser är ofta en källa för media och beslutsfattare. Stiftelsen Expo fick Advokatsamfundets journalistpris 2025.

Social hållbarhet – fokus tillit och demokrati

På initiativ av stiftelsen beslutade kyrkostyrelsen att genomföra det stiftsövergripande programmet *Social hållbarhet – fokus Tillit och demokrati* under åren 2018–2024. Syftet var att bidra till ett mer hållbart, inkluderande och demokratiskt samhälle i linje med de sociala målen i Agenda 2030. Programmet samlade kunskap, erfarenhetsutbyten och metodutveckling för att stärka arbetet mot rasism och polarisering i samhället. Samarbeten med olika organisationer med expertkunskap inom området var en bärande del i programmets arbete. Där ingick Stiftelsen Expo, Forum för levande historia, Segerstedtinstitutet vid Göteborgs universitet, Teologiska institutionen vid Uppsala universitet och föreningen #jagärhär. Samverkan har också skett med Myndigheten för psykologiskt försvar, Sveriges kristna råd och Center mot våldsbejakande extremism.

Vid programmets avslut 2024 har Svenska kyrkan valt att integrera lärdomar, erfarenheter och metoder från *Tillit och demokrati* i sin ordinarie verksamhet. Arbetet för social hållbarhet, jämlikhet och demokratiska värden fortsätter att genomsyra kyrkans verksamhet nationellt, regionalt och lokalt – i samarbete med samhällets övriga aktörer. För närvarande finns inget samarbetsavtal med Expo för den nationella nivån, utan det står varje stift eller församling fritt att själva bestämma om de vill samverka med dem.

Medlemsutveckling

Svenska kyrkan har efter pandemin ett tydligt mönster med minskande utträdestal och ökade inträdestal. 2025 visar på en fortsatt ökning av inträden och minskning av utträden. Svenska kyrkan bedriver ett löpande forskningsarbete om skälen till att människor väljer att lämna eller inträda i Svenska kyrkan. De främsta skälen till utträde handlar om brist på tro, relevans och ekonomi. Cirka fem procent av de som någon gång gått ur kyrkan efter år 2000 anger att de blivit besviken på någon av kyrkans företrädare eller kyrkans ställningstaganden. Vilka frågor som har varit aktuella har varierat över tid. De har tidigare handlat om att kyrkan var en del av staten, frågan om prästvigda kvinnor och samkönade äktenskap. I dag finns ingen enskild dominerande fråga som motiv till utträde kopplat till att man blivit besviken eller arg.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Frågan om Svenska kyrkans samarbete med Stiftelsen Expo har behandlats av kyrkomötet 2011. I motion 2011:74 Samarbete Expo föreslogs att Svenska kyrkan skulle avbryta sitt samarbete med stiftelsen. I sitt betänkande 2011:16 framhöll kyrkolivsutskottet att det inte fanns något kontinuerligt samarbete att bryta och att frågan om val av samarbetspartners sker utifrån de behov och förutsättningar som finns. Kyrkomötet beslutade i enlighet med kyrkolivsutskottets förslag att avslå motionen.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:124.

Utskottet konstaterar att det inte finns något avtal på den nationella nivån med stiftelsen Expo att avbryta, samt att stift och församlingar själva har rätt att bestämma över de samarbeten som de vill ingå. Utskottet lyfter vidare det viktiga arbete som Expo bedriver och det stöd som ges för att kunna identifiera antidemokratiska, auktoritära, rasistiska, nationalistiska eller öppet högerextrema idéer.

Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 1 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Magdalena Widmark, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Sven Ingvar Holmgren, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Mattias Benke, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Jenny Delén, Per Carlberg, Lina Ahl, Paavo Ruokojärvi och Marja Sandin-Wester.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:2**

Inga politiska ställningstaganden

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:93 Inga politiska ställningstaganden. Motionären anser att kyrkan ska hålla sig så långt bort från politiska ställningstaganden som möjligt. Utskottet anser att det ska vara tvärtom. Evangeliet och den kristna tron får oundvikligen politiska konsekvenser. Kyrkan har en röst – och kyrkan ska lägga sig i.

Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:93.

Motionens förslag

Motion 2025:93 av Anders Skogberg m.fl., Inga politiska ställningstaganden

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att hålla sig så långt bort från politiska ställningstaganden som möjligt.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2025:93 i Ln 2025:10y, *bilaga*.

Bakgrund

Enligt 10 kap. 3 § kyrkoordningen är det kyrkostyrelsen som företräder trossamfundet Svenska kyrkan. Följande citat är hämtat ur inledningstexten till avdelning fyra i kyrkoordningen:

Svenska kyrkan på nationell nivå tar ansvar för kyrkans gemensamma angelägenheter i fråga om inomkyrklig normgivning, överprövning av beslut, gemensam information, utbildning, samråd samt ekumeniska relationer, internationell diakoni och mission. Till uppgiften hör också att vara kyrkans röst utåt såväl i det svenska samhället som internationellt.

Att vara kyrkans röst utåt i samhället innebär till exempel att Svenska kyrkan följer samhällsprocesser och för dialog med politiker, myndigheter och beslutsfattare för att bidra med perspektiv och förslag på lösningar inom de områden där kyrkan är verksam. Kyrkostyrelsen yttrar sig till exempel när regeringen skickar remisser till myndigheter, organisationer och andra intressenter innan de tar beslut i en fråga. Regeringen vill då veta vad de som berörs tycker och vilket stöd förslaget har.

Kyrkomötet 2024 – om kyrkan i det offentliga rummet

Temat för kyrkomötet 2024 var Kyrkan i det offentliga rummet. Svenska kyrkans uppgift beskrivs i kyrkostyrelsens skrivelse till kyrkomötet:

Kyrkan behöver försvara människors värde och rätt och genom all verksamhet verka för skapelsens helande. Detta kräver både att påtala orättvisor och brist. Men också att vittna om upprättelse och befrielse, för människor och för jorden. Kyrkan behöver alltså både förkunna lag och förkunna evangelium. Därför kan kyrkans, såsom alla döptas gemenskap, uppdrag förstås som en kallelse att tillsammans med alla människor av god vilja skapa en samhällsgemenskap och ett offentligt rum som präglas av rättvisa och inkludering. (KsSkr 2024:6 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet, sid 15)

Kyrkomötet enades om ett uttalande i sex punkter. Den sjätte punkten lyder:

Svenska kyrkans deltagande i det offentliga rummet ska präglas av mod och klarsynthet, tålamod och uthållighet, samt solidaritet och egenmakt.

Det ska bland annat innefatta:

- a) analys av samhällsutmaningar utifrån ett delaktighetsperspektiv
- b) främjande av tillitsfulla relationer
- c) utmanande av orättvisor
- d) upptäckande av hoppets tecken
- e) förbättrade livsvillkor för och tillsammans med människor i utsatthet

(Kyrkomötets skrivelse 2024:11 Tematiskt kyrkomöte 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet)

Några exempel på hur detta deltagande i det offentliga rummet tar sig i uttryck i ord och handling är att

- ♦ kyrkostyrelsen för dialog med politiker, myndigheter och beslutsfattare för att bidra med perspektiv och förslag på lösningar inom de områden där kyrkan är verksam
- ♦ alla arbetsplatser i organisationen erbjuder hbtq-certifiering enligt modellen Regnbågsnyckeln
- ♦ församlingarna har verksamheter som stöd och gemenskap för migranter.

Tidigare beslut i kyrkomötet

Frågan om politiska ställningstaganden har varit uppe i tidigare kyrkomöten. I betänkande SK 2021:10 behandlades motion 2021:76 Uttalanden i samhällsfrågor. I den föreslog motionärerna kyrkomötet att besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en policy för uttalanden i samhällsfrågor och politiska frågor som inte direkt berör Svenska kyrkan.

Samhälls- och kulturutskottet menade att kyrkan är en profetisk röst och att engagemangen måste springa ur evangeliet. Kyrkan ska visa solidaritet med utsatta människor och delta i det offentliga samtalet. Utskottet föreslog att kyrkomötet skulle avslå motion 2021:76.

Läronämnden yttrade sig över motionen och framhöll att

det inte på ett entydigt sätt går att avgöra vilka samhällsfrågor som direkt berör Svenska kyrkan och vilka som inte gör det. Bedömningen av vilka frågor som berörs av evangelium och hur dessa frågor bör behandlas måste därför vara föremål för tolkning i varje tid.

(2021:10y Uttalanden i samhällsfrågor)

Vidare hänvisade läronämnden till sitt tidigare uttalande från 2004, då nämnden bland annat konstaterade att kyrkans tro, bekännelse och lära alltid får politiska konsekvenser. (Ln 2010:8y Kyrka och politik)

Kyrkomötet avtog motionen.

I betänkande EU 2010:4 behandlades motion 2010:76 Kyrkan och politiken, där motionären föreslog kyrkomötet att besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att inte bedriva politik, med hänvisning till Israelfrågan, där motionären ansåg att Svenska kyrkan tog ställning.

Ekumenikutskottet menade dock att när Svenska kyrkan hävdar grundläggande värderingar som grundas i kristen tro måste det ibland få politiska konsekvenser. Även i denna motion citerade Läronämnden sitt yttrande Ln 2010:8y. Kyrkomötet avtog motionen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:93.

Svenska kyrkan kan inte hålla sig neutral, som motion 2025:93 föreslår. Utskottet anser tvärtom att evangeliet och den kristna tron oundvikligen får politiska konsekvenser för Svenska kyrkan. Det betyder inte att kyrkan är partipolitisk.

Utskottet påminner om 2024 års tematiska kyrkomöte, då vikten av att kyrkan tar plats i det offentliga rummet lyftes fram. Kyrkan har en röst – och kyrkan ska lägga sig i. En kyrka som befinner sig mitt i byn tar plats med frågor som hör till kärnan i kristen tro, till exempel frågor om fred och utsatthet.

Utskottet vill också lyfta fram läronämndens yttrande, 2025:10y, som bland annat säger att Svenska kyrkan har ansvar för samhällsfrågor i sitt uppdrag. Kyrkans tro, bekännelse och lära får alltid politiska konsekvenser.

Utifrån detta föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motion 2025:93.

Uppsala den 2 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Anna Yngvesson, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Sven Ingvar Holmgren, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

SK 2025:2

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Jenny Delén, Per Carlberg, Lina Ahl och Paavo Ruokojärvi.
Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot utskottets beslut.

Peter Laufer

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2025:10y

Kyrkans samhällsansvar

Läronämndens yttrande över motion 2025:93

Läronämnden vill angående kyrkostyrelsens uppdrag – exempelvis att vara remissinstans – påminna om sitt yttrande Ln 2021:10y:

att Svenska kyrkan på nationell nivå har i uppgift ”att vara kyrkans röst utåt såväl i det svenska samhället som internationellt” (Inledning till kyrkoordningens fjärde avdelning).

Läronämnden vill framhålla att det inte på ett entydigt sätt går att avgöra vilka samhällsfrågor som direkt berör Svenska kyrkan och vilka som inte gör det. Bedömningen av vilka frågor som berörs av evangelium och hur dessa frågor bör behandlas måste därför vara föremål för tolkning i varje tid.

Läronämnden hänvisar även till sitt yttrande Ln 2010:8y:

Svenska kyrkan har i sitt uppdrag ansvar för samhällsfrågor. Kyrkans tro, bekännelse och lära får alltid politiska konsekvenser, vilket dock aldrig bör innebära att kyrkan förskriver sig till ett politiskt parti.

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Jenny Ehnberg, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winninge och Johannes Zeiler.



**Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:3**

**Närvaro och andlig vård på SiS-institutioner och
ungdomsfängelser**

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motionerna 2025:81 och 2025:92 som handlar om närvaro och andlig vård på SiS-institutioner och ungdomsfängelser.

Vad gäller motion 2025:81 instämmer utskottet i att Svenska kyrkan bör uttala sig med anledning av regeringens utredning om frihetsberövande påföljder för unga. Utskottet håller också med om vikten av att utveckla institutionssjälavården till att omfatta även barn. Mot bakgrund av kyrkans roll som trygg vuxenkontakt och andlig vägledare, särskilt för utsatta unga, är det avgörande att Svenska kyrkan är närvarande och tydlig i dessa frågor. Därför föreslår utskottet kyrkomötet att bifalla motion 2025:81.

Utskottet konstaterar att motion 2025:92, som föreslår att kyrkostyrelsen ska ta fram riktlinjer och initiera utbildning för präster och diakoner på SiS-institutioner, behandlar ett område där arbete redan är påbörjat. Därför föreslår utskottet kyrkomötet besluta att avslå motion 2025:92, med hänvisning till det pågående arbetet.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. bifalla motion 2025:81 punkt 1,
2. bifalla motion 2025:81 punkt 2,
3. avslå motion 2025:92.

Motionernas förslag

**Motion 2025:81 av Mona Olsson och Lisa Wallenstein,
Svenska kyrkans närvaro på barn- och ungdomsfängelser**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. uttala sig med anledning av regeringens utredning ”om frihetsberövande påföljder för unga”,
2. utveckla institutionssjälavården till att omfatta även barn.

Motion 2025:92 av Ann-Charlotte Miller m.fl., Utbildning för andlig vård på Statens Institutionsstyrelses institutioner

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer till och initiera en utbildning för präster och diakoner som ska arbeta på Statens Institutionsstyrelses institutioner.

Bakgrund

Statens institutionsstyrelsernas ungdomshem ger tvångsvård åt unga

SiS-hem är särskilda ungdomshem som drivs av Statens institutionsstyrelse, SiS. De tvångsvårdar ungdomar med allvarliga psykosociala problem, såsom kriminalitet, missbruk eller psykisk ohälsa.

SiS-hem är låsta institutioner, vilket innebär att ungdomarna inte får lämna hemmet utan tillstånd. Vården sker med stöd av Lagen om vård av unga, LVU, eller, i vissa fall, av Lagen om vård av missbrukare, LVM.

Inom ungdomsvården erbjuds vård och behandling till barn och ungdomar upp till och med 21 års ålder. Myndigheten har 21 särskilda ungdomshem med 709 platser och elva LVM-hem med 353 platser för vård av vuxna missbrukare.

Institutionerna tar också emot ungdomar och vuxna för frivillig vård enligt socialtjänstlag (2001:453), SoL, samt ungdomar som har dömts till sluten ungdomsvård enligt lag (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, LSU.

Svenska kyrkans samarbete med SiS-hem

I några av Svenska kyrkans församlingar finns en pågående verksamhet inom SiS-hem, där man erbjuder:

- ♦ Själavård och samtalsstöd till ungdomar.
- ♦ Andlig vägledning och möjlighet till religiösa ceremonier.
- ♦ Närvaro av diakoner och präster, som ibland fungerar som en trygg vuxenkontakt.

I dagsläget finns ingen nationell samordning gällande Svenska kyrkans verksamhet på eller i förhållande till SiS-hem. Som del av ett kyrkomötesuppdrag från 2023 ska en kartläggning av Svenska kyrkans verksamhet i relation till SiS-hemmen genomföras. I de inledande samtalen med Svenska kyrkans personal som arbetar med verksamhet på SiS-hem framgår bland annat att arbetet ser olika ut över landet och att förutsättningarna för samverkan varierar.

Som en följd av kartläggningen görs sedan en analys av hur stödet till stift och församlingar skulle kunna se ut inom området. Samtal förs också regelbundet inom ramen för samverkan i Sveriges kristna råd om andlig vård i kriminalvården.

Vid ett eventuellt remissförfarande angående unga inom kriminalvården handläggs detta inom befintliga rutiner för remissarbete.

Inom ramen för kyrkomötesuppdraget kommer, utöver en kartläggning och analys av befintlig verksamhet, även särskilda krav på kompetens hos medarbetare som verkar på SiS-hemmen ses över.

Kyrkomötesuppdraget ska ta hänsyn till regeringens uppdrag *En reform av den statliga barn- och ungdomsvården för en trygg och kvalitativ vård* (Dir. 2024:13) i den mån utredningens slutsatser påverkar förutsättningarna för Svenska kyrkans verksamheter vid SiS-hem.

Kyrkomötesuppdraget ska även bevaka Kriminalvårdens regeringsuppdrag att förbereda inrättandet av särskilda enheter för unga i åldern 15–17 år (Ju 2023/02157), samt ta ställning till det slutgiltiga resultatet och därvid framföra Svenska kyrkans ståndpunkter inom befintliga rutiner för remissarbete.

Återrapportering till kyrkomötet planeras att ske tidigast hösten 2026.

Kritik mot SiS-hemmen

De barn och unga som vistas på de särskilda hemmen tillhör de mest utsatta barnen i samhället. Sverige har ett flertal gånger kritiserats av FN:s kommitté för barnets rättigheter, barnrättskommittén, för förekomst av våld och sexuella övergrepp på institutioner och för hur barn tas om hand på de särskilda ungdomshemmen.

SiS har även tagit emot kritik från bland annat Riksdagens ombudsmän, JO, och Inspektionen för vård och omsorg, IVO. Bland annat i IVO årsrapport från 2021 där kritik riktades både mot socialtjänsten och landets HVB, stödboenden och SiS-hem. Vidare har ett flertal barnrättsorganisationer framfört stark kritik mot SiS. Bland annat med anledning av Barnrättsbyråns rapport 2021 ”... och jag kunde inte andas” – en granskning av våld mot barn på de statliga ungdomshemmen¹, skrev Bris på DN Debatt tillsammans med en rad andra barnrättsorganisationer och experter. Bris, Rädda barnen, Unicef med flera har bland annat betonat att de barn och unga som vistas på de särskilda hemmen ofta har tidigare erfarenheter av övergrepp, våld och svek från vuxenvärlden, samt att de hålls inlåsta, ofta utan vårdnadshavare som kan företräda dem. Barnrättsorganisationerna har således gemensamt efterfrågat att regeringen genomför en total reform av den statliga tvångsvården för barn.

Svenska kyrkans arbete med att följa utvecklingen av unga i kriminalvården

I oktober 2023 uppdrog regeringen åt Kriminalvården (Dir. Ju 2023/02157) att förbereda inrättandet av särskilda enheter för barn och unga i åldern 15–17 år, (ungdomsfängelser) med förbehåll för riksdagens ställningstagande, vilka ska vara redo att tas i drift senast den 1 juli 2026. Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) senast den 1 april 2026.

Den 1 februari 2024 uppdrog regeringen åt en särskild utredare (Dir. 2024:13) att se över den statliga barn- och ungdomsvårdens uppdrag och organisation. Syftet är att stärka den statliga barn- och ungdomsvårdens vårdande uppdrag och del i vårdkedjan för att säkerställa att barn och unga ges en trygg och kvalitativ vård, skola och behandling. Översynen är ett led i en reformering av den statliga barn- och ungdomsvården. Särskild utredare är chefsåklagare Lise Tamm. Svenska kyrkan har inte varit remissinstans eller lämnat spontant yttrande över utredningen *En översyn av regleringen om frihetsberövade påföljder för unga* (SOU 2023:44). Detsamma gäller för *Straffbarhetsåldern* (SOU 2025:11), den andra utredningen som motionärerna hänvisar till.

Sveriges kristna råd, SKR, har genom generalsekreterare Sofia Camnerin uttalat sig om dessa förslag. I samband med årsmötet i Karlstad den 22 maj 2025 gjordes ett uttalande om barnets rättigheter och de pågående lagförslag som rör barn i kriminalitet. SKR är, enligt sin webbsida, kyrkorna tillsammans i tro och handling, och genom sitt medlemskap står Svenska kyrkan bakom detta uttalande.

¹ <https://barnrattsbyran.se/app/uploads/2021/10/SiS-rapport-uppslag-1.pdf>

Förutom genom remissvar verkar Svenska kyrkan för barnets bästa och barnets rättigheter genom löpande dialog med politiker, myndigheter och beslutsfattare, samt genom opinionsbildning. Svenska kyrkan har genom Nätverket för barnkonventionen, där Svenska kyrkan är medlem, vid Barnrättsdelegationens möte den 6 december 2024 fört dialog med socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönwall m.fl. om bland annat de då pågående utredningarna *Utredningen om utökade möjligheter att använda tvångsmedel mot barn och unga* (Ju 2023:12) och *Utredningen om skärpta regler för unga lagöverträdare* (Ju 2023:13) (vars slutbetänkande är SOU 2025:11).

Svenska kyrkan deltog även i ett möte med SiS generaldirektör den 14 februari 2025 och uttryckte där sin oro och syn på frågan.

Tidigare behandling i kyrkomötet

En motion till kyrkomötet 2023 föreslog att kyrkostyrelsen skulle inventera och utöka insatserna på SiS-hem. Med anledning av motionen föreslog Samhälls- och kulturutskottet i sitt betänkande SK 2023:1 att kyrkomötet skulle uppdra till kyrkostyrelsen att följa frågan utifrån nuläget och skyndsamt planera framåt för att nå fram till en uthållig lösning som omfattar alla viktiga aspekter, och därmed också följa och ta ställning till regeringens förslag om särskilda enheter för unga inom kriminalvården. Kyrkomötet beslutade i enlighet med förslaget i betänkandet och kyrkostyrelsen ska, enligt sin skrivelse om behandling av kyrkomötesärenden, slutrapportera uppdraget tidigast 2026.

Utskottets överväganden

I behandlingen av motionerna 2025:81 och 2025:92 har utskottet gjort en samlad bedömning utifrån Svenska kyrkans ansvar, pågående arbete och behovet av tydlig närvaro i viktiga samhällsfrågor.

Motion 2025:81 Svenska kyrkans närvaro på barn- och ungdomsfängelser

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2025:81.

Motion 2025:81, som handlar om Svenska kyrkans närvaro på barn- och ungdomsfängelser, är angelägen och aktuell. Den lyfter fram behovet av att uttala sig i samband med regeringens utredning om frihetsberövande påföljder för unga, samt att utveckla institutionssjälavården till att omfatta även barn. Mot bakgrund av kyrkans roll som trygg vuxenkontakt och andlig vägledare, särskilt för utsatta unga, är det avgörande att Svenska kyrkan är närvarande och tydlig i dessa frågor. Flera röster i debatten har betonat vikten av detta, och motionen stärker det arbete som redan pågår. Även De Ungas Kyrkomöte har i sin kommentar till motionen lyft fram att det är en nödvändig förstärkning att Svenska kyrkan utvecklar institutionssjälavården så att den även omfattar barn. De Ungas Kyrkomöte skriver i sitt svar:

Svenska kyrkans medarbetare har en unik kompetens i att möta människor i utsatta livssituationer och kan bidra med själavård, stöd, konfir-mationsundervisning där det efterfrågas och en vägledning tillbaka in i samhället.

Utskottet föreslår kyrkomötet att bifalla motion 2025:81.

Motion 2025:92 Utbildning för andlig vård på Statens Institutionsstyrelses institutioner

SK 2025:3

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:92.

Motion 2025:92, som föreslår att kyrkostyrelsen ska ta fram riktlinjer och initiera utbildning för präster och diakoner på SiS-institutioner, behandlar ett område där arbete redan är påbörjat. Kyrkomötet beslutade 2023 att uppdra åt kyrkostyrelsen att följa frågan och planera för en hållbar lösning. Arbete inom uppdraget pågår och en återrapportering planeras tidigast hösten 2026. Att bifalla motionen i detta skede riskerar att skapa dubbelarbete och otydlighet. Därför föreslår utskottet att kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:92, med hänvisning till det pågående arbetet.

Uppsala den 1 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Mattias Nihlgård, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Sven Ingvar Holmgren, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Mattias Benke, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Jenny Delén, Per Carlberg, Lina Ahl och Paavo Ruokojärvi.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig emot utskottets beslut att föreslå avslag på motion 2025:92. Jag förordar bifall till motion 2025:92. Jag delar inte utskottets uppfattning att riktlinjer och utbildning för präster och diakoner som arbetar på SIS institutioner är tillräcklig.

Margareta Carlsson

Särskild mening

Vi förespråkar bifall till motion 92. Vi delar inte utskottets uppfattning om att riktlinjerna och utbildningen för präster och diakoner som arbetar på SiS institutionerna är tillräcklig.

Lina Ahl och Paavo Ruokojärvi



**Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:4**

Värna och stärk Jourhavande präst

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:122 som föreslår att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att på olika sätt verka för att stärka den nationella nivåns ansvar för Jourhavande präst. Utskottet vill betona värdet av Jourhavande prästs arbete och dess centrala roll inom Svenska kyrkans diakonala ansvar och krisberedskap. Tjänsten är öppen för alla och fyller en viktig samhällsfunktion, särskilt vid kriser och under tider då församlingarna inte är tillgängliga. Utskottet är införstått med att bemanningen i enskilda stift i dag inte är heltäckande. Det pågår dock ett långsiktigt och strategiskt arbete för att säkra bemanningen och stärka Jourhavande präst inom ramen för stiftens samverkan, inklusive systemstöd och utbildning.

Slutligen konstaterar utskottet att det redan görs insatser för att synliggöra Jourhavande präst i kyrkans nationella kommunikation, bland annat via annonsering, närvaro på webbplatsen och satsningar på sociala medier. Samtidigt är det av vikt att kunskapen om Jourhavande präst hålls hög, även i grupper med låg kännedom. Mot bakgrund av detta föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:122, punkt 1,
2. avslå motion 2025:122, punkt 2,
3. avslå motion 2025:122, punkt 3.

Motionens förslag

**Motion 2025:122 av Johannes Imberg och Sten Jansson,
Värna och stärk Jourhavande präst**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda hur Jourhavande präst kan stärkas organisatoriskt, strategiskt och långsiktigt,
2. säkerställa att bemanningen av Jourhavande präst är ett gemensamt ansvar för hela Svenska kyrkan,
3. utreda hur Jourhavande präst ytterligare kan synliggöras i Svenska kyrkans nationella kommunikation som en viktig del av Svenska kyrkans krisberedskap.

Bakgrund

Om Jourhavande präst

Jourhavande präst är Svenska kyrkans rikstäckande samtalsjour för människor som upplever kris, oro eller ensamhet. Varje år kontaktar nästan 130 000 personer Jourhavande präst i längtan efter hopp, tröst och medmänsklighet. Jourhavande präst möter människor med mörka tankar, eller upplevelser av ensamhet, sorg och ångest. Tjänsten är öppen för alla, oavsett tro eller medlemskap. Den tillhandahåller själavårdande samtals- och krisstöd utan kostnad. Jourhavande präst nås via SOS Alarm – på nödnumret 112, chatt och digitalt brev. Jourhavande präst har öppet alla kvällar klockan 21–06, men vid samhällskriser är det möjligt att snabbt utöka öppettiderna.

Verksamheten utgör en central del av Svenska kyrkans diakonala ansvar och har särskilt stor betydelse i tider av osäkerhet, kris eller katastrof. Det blev tydligt under covid-pandemin.

Själavård och krisstöd är förankrat i Svenska kyrkans grundläggande dokument och vigningslöften, och är ett uppdrag för både präster och diakoner. Präster utgör stommen i bemanningen av Jourhavande präst, där de arbetar under absolut tystnadsplikt.

Samarbetet med SOS Alarm ger en signal till allmänheten om att Jourhavande präst ger akut hjälp. Genom SOS Alarm finns också 112-rådet, en viktig strategisk plattform där Svenska kyrkan samverkar med flera centrala samhällsaktörer.

Kännedom och kommunikation

Kännedomen om begreppet Jourhavande präst är mycket hög. Enligt en riksrepresentativ undersökning våren 2025 känner 82 procent av alla vuxna till namnet. De som inte har hört talas om Jourhavande präst utgörs främst av unga, icke medlemmar, arbetslösa och av personer utan eftergymnasial utbildning. Detta är grupper som inte heller annars tar del av kommunikation från Svenska kyrkan i någon större utsträckning.

Kunskapen om hur tjänsten nås är emellertid lägre i undersökningen. 25 procent av respondenterna vet att Jourhavande präst nås via 112, och 32 procent känner till funktionerna chatt och digitalt brev via webben.

Jourhavande präst är därmed generellt välkänd i samhället och har hög legitimitet.

Nationell samordning och förstärkning

Jourhavande präst samordnas nationellt, men bygger på en samverkan mellan kyrkokansliet och stiftet. Den nationella samordningen innefattar gemensam bemanning, där samtliga stift bidrar enligt en fördelningsnyckel. Samverkan regleras genom avtal mellan nationell nivå och stiftet, och omfattar även samarbete med SOS Alarm och IT-plattformen Rutin.

Inom ramen för stiftsdirektorernas samverkansmodell pågår ett utvecklingsarbete i syfte att stärka Jourhavande präst. Fokusgruppen för Själavård arbetar aktivt med verksamhetens långsiktiga utvecklingsfrågor. Under hösten 2025 tillsätts även en särskild taktisk grupp för digitala själavårdstjänster. Uppdraget är att:

- ◆ Bereda frågor åt Fokusgruppen för Själavård.
- ◆ Omvärldsbevaka digital själavård och inhämta erfarenheter från stiftet.
- ◆ Utredda möjligheterna till gemensamma schemalägningsverktyg och föreslå effektiviseringar av administrationen.

- ♦ Ta fram förslag om harmonisering av förutsättningar för jourpräster, inklusive ersättningsnivåer och anställningsvillkor, samt bereda underlag för avtal mellan nationell nivå och stiftet.
- ♦ Inhämta juridisk kompetens kring tystnadsplikt, samt tillsätta operativa grupper vid behov.

Denna satsning innebär att bemanning och utveckling av Jourhavande präst är ett gemensamt ansvar för hela Svenska kyrkan och ett prioriterat område inom nuvarande styr- och samverkansstrukturer.

Behandling i tidigare kyrkomöten

Jourhavande präst och frågor som rör verksamhetens resurser, telefonnummer och samordning har vid flera tillfällen behandlats av kyrkomötet. Kyrkomötet har återkommande betonat Jourhavande prästs betydelse och uttryckt stöd och uppskattning för verksamheten, vikten av dess närvaro och tillgänglighet för människor i kris.

Kyrkomötet 2004

Kyrkolivsutskottet behandlade i betänkande KI 2004:6 motion 2004:88 som föreslog kyrkomötet att uppdra till kyrkostyrelsen att göra en sammanställning över den del av själavårdande verksamhet som Jourhavande präst utgör på stiftsnivå. Utskottet konstaterade att arbete av precis den karaktär som motionären var ute efter redan pågick på kyrkokansliet. Utskottet föreslog därför att motionens skulle avslås, vilket även blev kyrkomötets beslut.

Kyrkomötet 2005

I sitt betänkande KI 2005:5 behandlade utskottet motion 2005:20 som föreslog att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att möjliggöra att *Jourhavande präst – 112* organiseras av Svenska kyrkan och drivs som riksprojekt. Även denna gång hänvisade utskottet till det arbete som redan pågick på kyrkokansliet och föreslog avslag på motionen, vilket även blev kyrkomötets beslut.

Kyrkomötet 2009

I sitt betänkande KI 2009:2 behandlade utskottet bland annat motion 2009:57 som föreslog kyrkomötet att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning med direktivet att ge förslag på hur ett system med "Jourhavande nätpräst" kan utformas. Utskottet instämde i motionens intention, men föreslog ändå avslag på motionen, bland annat med hänvisning till en pågående utredning om tystnadsplikten samt till annat arbete som pågick på kyrkokansliet och berörde Jourhavande präst. Kyrkomötet avslag motionen.

Kyrkomötet 2021

I motion 2021:99 föreslog motionären kyrkomötet att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning för att undersöka möjligheten att stärka jourhavande prästs verksamhet med ytterligare personella resurser, företrädesvis diakoner, för att kunna möta upp det ökade behov och förväntningar av kris och samtalsstöd som finns. Utskottet föreslog i betänkande KI 2021:13 att utskottet avslår motionen men att kyrkomötet med anledning av motionen uppdrar till kyrkostyrelsen att utreda möjligheterna att stärka Svenska kyrkans jourverksamhet med ytterligare personella resurser, utöver präster. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag (KmSkr

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:122.

Utskottet vill understryka vikten av det betydelsefulla arbete som bedrivs av Jourhavande präst och den avgörande skillnad som själavård kan ha i en människas liv.

Tjänsten är en central del av Svenska kyrkans diakonala ansvar. Den är tillgänglig för alla, oavsett tro och medlemskap. Den har en samhällsbärande roll, inte minst vid osäkerhet, kris och katastrof och möter människor på tider då församlingarna inte är tillgängliga. Utskottet är medvetet om att möjligheten till bemanning av Jourhavande präst ser olika ut i stiftet och att resurserna behöver fördelas hållbart och solidariskt. Motionens första att-sats föreslår att kyrkostyrelsen ska utreda hur Jourhavande präst kan stärkas organisatoriskt, strategiskt och långsiktigt. Utskottet konstaterar att det redan pågår ett arbete för att stärka Jourhavande präst. Det arbete som sker inom ramen för stiftens samverkansmodell är långsiktigt och strategiskt och innebär utveckling av såväl bemanningssystem som regelverk. Arbetet ger förutsättningar som både i närtid och långsiktigt talar för en bibehållen hög kapacitet hos jourhavande präst.

Den andra att-satsen föreslår att kyrkostyrelsen ska säkerställa att bemanningen av Jourhavande präst är ett gemensamt ansvar för hela Svenska kyrkan. Utskottet finner att bemanningen av Jourhavande präst är en prioriterad fråga inom nuvarande styr- och samverkansstrukturer där det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning. Vidare finner utskottet att det bemanningssystem och stiftsansvar som finns ska underlätta en hållbar bemanning. Utskottet konstaterar att bemanningen av Jourhavande präst redan i dag är hela Svenska kyrkans ansvar.

Motionens tredje att-sats handlar om att utreda hur Jourhavande präst ytterligare kan synliggöras i Svenska kyrkans nationella kommunikation som en viktig del av Svenska kyrkans krisberedskap.

Utskottet konstaterar att kännedomen om Jourhavande präst är hög och att vissa insatser redan görs bland annat i samarbete med Sverigefinska telefonjouren, Papu. Det sker genom annonsering i tidning och på webben. Ytterligare exempel är att Jourhavande präst finns på alla sidor på svenskakyrkan.se och är synlig för sökmotorer. Jourhavande präst finns också med bland förslag till stödkontakter på svenskakyrkan.se/sjalkansla. Webbplatsen lyftes bland annat på Tiktok i samband med kampanjen Brustna hjärtan vars syfte var att ge stöd åt unga vuxna som vill fundera över sin hjärtesorg och stärka sin andliga och existentiella hälsa. Kampanjen nådde grupper som har låg kännedom om Jourhavande präst, det vill säga unga, arbetslösa och unga vuxna utan eftergymnasial utbildning. Utskottet vill understryka vikten och angelägenheten av att kunskapen och kännedomen om Jourhavande präst hålls hög i alla grupper. Mot bakgrund av allt detta föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motionen i dess helhet.

Uppsala den 2 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Magdalena Widmark, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Jenny Delén, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

SK 2025:4

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Sven Ingvar Holmgren, Lina Ahl, Paavo Ruokojärvi och Marja Sandin-Wester.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:5**

Svenska kyrkans värdegrund

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:32 Svenska kyrkans värdegrund. Motionen föreslår att texten på Svenska kyrkans webbsida med rubriken ”Kyrkans värdegrund” tas bort. Motionen menar också att en eventuell värdegrund inte ska hänvisa någon annanstans än till Bibeln och evangeliet.

Sedan motionen skrevs har webbsidan avpublicerats – utifrån motionens frågeställning om textens ställning – för vidare bearbetning.

Utskottet hänvisar till två yttranden från läronämnden som lyfter fram att biskoparnas tillsynsansvar omfattar webbplatsen, och att kyrkans uppdrag alltid är detsamma: evangelium åt alla. För att förmedla kristen tro och möta människors frågor behöver dock samtidens begrepp användas. Därför föreslår utskottet att motionen ska avslås.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:32, punkt 1,
2. avslå motion 2025:32, punkt 2,
3. avslå motion 2025:32, punkt 3.

Motionens förslag

Motion 2025:32 av Berth Löndahl m.fl., Svenska kyrkans värdegrund

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. ta bort texten som i dag finns på Svenska kyrkans webbsida under rubriken ”Kyrkans värdegrund”,
2. tillse att ingen annan värdegrund anges än hänvisning till Bibeln och evangeliet om Jesus Kristus,
3. tillse att den värdegrund som eventuellt ändå kommuniceras ska grundas på evangeliet om Jesus Kristus.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2025:32 i Ln 2025:5y, *bilaga*.

Bakgrund

Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära

En återkommande definition av ordet ”värdegrund” är att en sådan syftar på de grundläggande värderingar, normer och principer som formar exempelvis en organisations verksamhet och kultur.

Svenska kyrkan har inte en formulerad och fastställd värdegrund. Däremot beskriver inledningen av kyrkoordningens första avdelning, Svenska kyrkan som evangelisk-lutherskt trossamfund, hur Svenska kyrkan har uttryckt tron och läran genom tiderna:

Tron uttrycks i bekännelsen i ord och handling. Under kyrkans historia har tron uttryckts i nya formulerade bekännelser, när situationen har krävt det. De tre äldsta trosbekännelserna har en särställning som allmänkyrkliga uttryck för trons och kyrkans kontinuitet genom tiderna. Svenska kyrkan tillhör den evangelisk-lutherska traditionen med den augsburgska bekännelsen från 1530 som förenande bekännelsedokument. Bekännelseskriterierna från reformationstiden är vägledande vittnesbörd om hur tron utlades som svar på den tidens frågeställningar. Kyrkans lära formuleras genom den teologiska reflektionen över vad tron och bekännelsen innebär. Det är en uppgift för enskilda kristna och kyrkan att i varje tid på nytt leva sig in i trons djup och klargöra dess innebörd. Läran uttrycks i trosbekännelser, i skrifter från kyrkans historia, i gudstjänstböcker och andra nutida dokument som kyrkan har bejakat. Varken trosbekännelserna eller läran är föremål för tro. De redovisar vad kyrkans övertygelse består i och utlägger tron. I fortlöpande samtal med andra traditioner, i förkunnelsen och gudstjänsten fortsätter Svenska kyrkan att utlägga sin tro.

Webbplatsen

Svenskakyrkan.se är en levande webbplats på så vis att webbsidor kontinuerligt skapas, justeras, omarbetas och raderas. Innehåll tas fram och formuleras i samarbete mellan sakkunniga och redaktörer.

På varje webbsida finns möjlighet att lämna synpunkter på eller ställa frågor om sidans innehåll. Via en länk når läsarna webbredaktionen, som ofta hanterar ärenden tillsammans med sakkunnig handläggare. Webbsidorna är som regel inte undertecknade av en skribent.

Bakgrund till webbsidorna om kristen tro

Under åren 2021–2022 skapades många nya webbsidor om kristen tro och livsfrågor på webbplatsen. Arbetet ingick i kyrkostyrelsens program Lärande och undervisning, för att stärka kunskapen om kristen tro hos många. Programmet var förankrat i biskopsmötet och hade också förgreningar ut i stiftet. Kvalificerade teologer, ofta präster med doktorsexamen, fick i uppdrag att skriva texterna. Dessa lästes av programmets rådgivande expertgrupp, redigerades av programmets sekretariat och förelades till sist biskopsmötet. Därefter publicerades de.

Texterna om livsfrågor – där en har rubriken Kyrkans värdegrund – är personligt reflekterande texter och utgör ett undantag på webbplatsen, då dessa är undertecknade med namn. Livsfrågorna inleds med följande ingress: ”Det finns inga enkla svar på livets svåra frågor, men här får du några ledtrådar.”

(www.svenskakyrkan.se/livsfragor)

Vad gäller texten om värdegrund fick skribenten en beställning utifrån det faktum att kyrkokansliet återkommande får frågan om vad som är Svenska kyrkans värdegrund. Man vill veta hur kyrkans värdegrund förhåller sig till de värdegrundstexter som finns i andra sammanhang, till exempel skolans.

Utifrån frågeställningen om textens ställning har den avpublicerats för vidare bearbetning.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Motion 2023:46 Biskopsansvar för Svenska kyrkans webbsida berörde ansvaret för innehållet på svenskakyrkan.se. Motionären föreslog kyrkomötet att uppdra till kyrkostyrelsen att ta initiativ till att biskopskollegiet ansvarar för det teologiska och pastoralala innehållet på Svenska kyrkans webbsida.

Läronämnden påminde i sitt yttrande (Ln 2023:5y) om att biskoparna har det yttersta tillsynsansvaret i Svenska kyrkan. Detta omfattar också webbplatsen.

I sitt betänkande (SK 2023:6) ansåg samhälls- och kulturutskottet att nationell nivåns arbete med webbsidor och biskoparnas tillsynsansvar var tillräckligt och föreslog därför att motionen skulle avslås. Det blev också kyrkomötets beslut.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:32.

Utskottet inleder med att konstatera att webbsidan med rubriken Kyrkans värdegrund har avpublicerats från webbplatsen för vidare bearbetning, på grund av frågeställningen om textens ställning. Utskottet anser att även om en värdegrund i Svenska kyrkan ska hänvisa till Bibeln, kan begrepp som inte finns i Bibeln användas.

Utskottet hänvisar till Läronämndens yttrande 2025:5y Kyrkans undervisning i digitala medier. Enligt yttrandet är kyrkans uppdrag alltid detsamma: evangelium åt alla. Läronämnden skriver: ”För att förmedla kristen tro och möta människors frågor behöver begrepp som förekommer i samtiden användas.”

Utskottet hänvisar även till läronämndens yttrande 2023:5y Biskopsansvar för Svenska kyrkans webbsida som konstaterar att biskoparna har tillsynsansvar för webbplatsen, svenskakyrkan.se.

Med hänvisning till läronämndens yttranden anser utskottet att motionen ska avslås i sin helhet.

Uppsala den 1 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Anna Yngvesson, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Sven Ingvar Holmgren, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Mattias Benke, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Jenny Delén, Per Carlberg, Lina Ahl och Paavo Ruokojärvi.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot utskottets förslag att avslå den andra och tredje att-satsen i motion 2025:32.

Att förslaget i att-sats nummer ett, ett avlägsnande av texten om Svenska kyrkans värdegrund från webbplatsen svenskakyrkan.se, redan har verkställts gör inte förslagen i att-satserna två och tre mindre angelägna. Tvärtom ökar den åtgärd som vidtagits med anledning av motionen vikten av att en kommande formulering utgörs av en hänvisning till Bibeln och evangeliet om Jesus Kristus och att all eventuell konkretisering av värdegrunden har sin utgångspunkt i evangeliet.

Elisabeth Sandlund

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2025:5y

Kyrkans undervisning i digitala medier

Läronämndens yttrande över motion 2025:32

Motionen behandlar frågan om Svenska kyrkans värdegrund såsom den beskrivs på Svenska kyrkans hemsida.

Läronämnden konstaterar att det är kyrkans uppdrag att undervisa. Även om förutsättningarna förändras över tid är kyrkans uppdrag detsamma: evangelium åt alla. För att förmedla kristen tro och möta människors frågor behöver begrepp som förekommer i samtiden användas.

I yttrandet Ln 2014:9y framhåller läronämnden:

Identiteten värnas genom att kyrkans förkunnelse med Kristus i centrum, i ord och handling bevarar traditionen genom att aktualisera, tolka och tillämpa den i varje ny tid. Det finns ett nödvändigt samband mellan tradition och förnyelse. Att detta samband vidmakthålls värnas av kyrkan som gemenskap.

I fråga om teologiska texter på hemsidan hänvisar läronämnden till yttrandet Ln 2023:5y:

Läronämnden påminner om att Svenska kyrkan är en episkopal kyrka där biskopsämbetet utövar det yttersta tillsynsansvaret. Hemsidor och sociala medier utgör inget undantag från detta ansvar.

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Karin Sarja, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.



**Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:6**

Stärk pilgrimsrörelsen

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:79 om att stärka pilgrimsrörelsen i Sverige. Utskottet konstaterar att pilgrimsrörelsen är ett betydelsefullt inslag i Svenska kyrkans arbete och att rörelsen har vuxit och utvecklats under senare år. Motionens första att-sats föreslår att kyrkostyrelsen ska utreda hur Svenska kyrkan kan ta ett större ansvar för pilgrimsarbetet. Utskottet delar uppfattningen om att samordning kan vara värdefull men konstaterar samtidigt att det redan finns fungerande former för detta. Att föra upp frågan på den nationella nivån riskerar att skapa en styrning som inte är i linje med pilgrimsrörelsens nätverksstruktur, där lokal förankring och frivilligt engagemang är centralt.

Den andra att-satsen föreslår en utredning om huruvida stiftens engagemang i pilgrimsverksamhet strider mot kyrkoordningen. Utskottet bedömer att detta är en lokal fråga som inte motiverar en sådan utredning. Utskottet föreslår kyrkomötet att avslå motion 2025:79 i sin helhet.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:79, punkt 1,
2. avslå motion 2025:79, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:79 av Mona Olsson m.fl., Stärk pilgrimsrörelsen i Sverige

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. utreda hur Svenska kyrkan kan ta ett större ansvar för att utveckla pilgrimsarbetet i landet utifrån perspektiven ekologisk, ekonomisk, social och andlig hållbarhet,
2. utreda huruvida stiftens engagemang, i de fall de också ansvarar för pilgrimsverksamhet, strider mot kyrkoordningen.

Bakgrund

Pilgrimsrörelsen idag

Pilgrimrörelsen har funnits i över tusen år. Under medeltiden vandrade människor till heliga platser som Jerusalem, Rom, Santiago de Compostela och Nidaros i Trondheim. Målet var ofta att få förlåtelse, bli helad eller komma närmare Gud. I Sverige var det vanligt att gå till Nidaros, där Olav den Helige ligger begravd. Pilgrimsvandringar var så vanliga att de påverkade samhällsutvecklingen – man byggde vägar, broar, härbärgen och kyrkor för att möta behoven hos vandrarna.

Men under 1500-talet, när Sverige blev protestantiskt, förbjöds pilgrimsvandringar av Gustav Vasa. Rörelsen försvann nästan helt.

Idag har pilgrimsvandringen fått nytt liv. Människor vandrar inte bara av religiösa skäl, utan också för att hitta lugn, tänka över livet eller bearbeta svåra händelser. Det handlar om att gå långsamt, vara närvarande, dela med sig, leva enkelt och känna samhörighet med naturen. Pilgrimsvandringen har blivit ett sätt att hitta mening – oavsett tro.

Det finns pilgrimsleder i stort sett i hela Sverige. Från Pilgrimsvägen Skåne Blekinge vid Killans bönegård i syd till Dag Hammarskjöldleden mellan Abisko och Nikkaluokta i norr. De medeltida lederna till Trondheim och Nidaros och till den heliga Birgittas hemstad Vadstena är också välbesökta.

Riksförbundet Pilgrim i Sverige

Riksförbundet Pilgrim i Sverige, PIS är en ideell, demokratisk och religiöst samt partipolitiskt obunden organisation som fungerar som ett samordningsorgan för lokala och regionala pilgrimsföreningar i Sverige. Förbundet bildades 1997 och har sitt juridiska säte i Vadstena, men verkar över hela landet.

Syftet med förbundet är att:

- ♦ Främja och utveckla pilgrimstanken utifrån tradition, kulturhistoria och kristen idéhistoria.
- ♦ Samverka med myndigheter, museer, hembygdsrörelsen och andra aktörer för att certifiera och dokumentera pilgrimsleder, särskilt de som leder till Nidarosdomen i Trondheim.
- ♦ Arbeta för trygga och tillgängliga vandringsleder som främjar friluftsliv, gemenskap och eftertanke.
- ♦ Vara en röst för pilgrimsorganisationer på både nationell och internationell nivå.
- ♦ Stödja bildandet av nya pilgrimscentra och ansvara för användningen av S:t Olofsmärket i Sverige.

Pilgrimsarbetet inom Svenska kyrkan

Svenska kyrkan arbetar med pilgrimsrörelsen på flera sätt. Många församlingar är drivande eller medlemmar i lokala samarbeten kring pilgrimsleder. Flera pilgrimscentra drivs av Svenska kyrkans stift och församlingar som exempelvis Vadstena pilgrimscentrum som drivs av Svenska kyrkan i Linköpings stift. Andra finns bland annat i Sundsvall (Selånger), Stockholm (Tyresö), Göteborg och Lund.

Det finns ett stiftsnätverk för pilgrimsansvariga. Svenska kyrkans nationella nivå har ingen samordning av detta nätverk, förutom att hjälpa till att genomföra nätverksdagarna praktiskt genom att stå för kostnader för kost och konferens.

Det finns även en naturlig kontakt mellan Pilgrim i Sverige och Svenska kyrkan då medlemmar i nätverket för pilgrimsansvariga (vanligtvis stiftanställda) finns med i PiS och att pilgrimslederna går igenom stiftet. Över tid kan sägas att PiS och nätverket för pilgrimsansvariga rör sig i samma riktning med skillnaden att de stiftsanställda har stiftens främjandeuppdrag som grund för sitt arbete. Till exempel har ett flertal stift metoder som Pilgrimsbarn (barn 6–12 år) och konfirmandundervisning med inriktning på pilgrim. Pilgrimstanken kan också finnas med när stiftet erbjuder olika typen av fortbildningar för arbetslag.

Beslutsprövning enligt kyrkoordningen

Svenska kyrkan har bestämmelser som reglerar hur ett beslut av ett stift ska överprövas, på vilka grunder och vem som gör det I kyrkoordningens trettonde avdelning framgår hur detta ska hanteras. Där framkommer bland annat:

57 kap. 8 § [...] Beslut av ett stift prövas på begäran av en församling i stiftet, på begäran av ett pastorat i stiftet och på begäran av den som tillhör en församling i stiftet och som vid tidpunkten för begäran har fyllt 16 år...

57 kap. 9 § [...] En begäran om beslutsprövning ska vara skriftlig och ges in till prövningsinstansen. I skrivelsen ska klaganden ange vilket beslut som ska prövas och vilka omständigheter som åberopas till stöd för prövningen. Framställningen ska ha kommit in till prövningsinstansen inom tre veckor från den dag då det tillkännagavs på församlingens, pastoratets, samfällighetens respektive stiftets anslagstavla att protokollet över beslutet har justerats. [...]

57 kap. 10 § Ett prövat beslut ska upphävas, om det

1. inte har tillkommit i rätt ordning,
2. hänför sig till något som inte är en angelägenhet för församlingen, pastoratet, samfälligheten respektive stiftet,
3. har fattats av ett organ som har överskridit sina befogenheter, eller
4. strider mot kyrkoordningen, någon annan kyrklig bestämmelse eller någon rättsregel som Svenska kyrkan har att följa.

Tidigare behandling av kyrkomötet

Frågor om pilgrimsrörelsen och pilgrimscentra har behandlats vid ett flertal kyrkomöten.

Både 2010 och 2011 avslog kyrkomötet motioner om att nationell nivå skulle stötta och i den senare bidra med en miljon kronor per år till pilgrimsverksamheten i Vadstena. (Kl 2010:17 och Kl 2011:15)

2018 avslog kyrkomötet en motion om att stötta Riksförbundet Pilgrim i Sverige med en miljon kronor för att bland annat göra pilgrimsleder och pilgrimscentra digitalt sökbara. Motiveringen var att verksamheten är ett regionalt och lokalt ansvar. (SK 2018:13). Vid kyrkomötet 2021 avlogs en motion om att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att hitta en ny huvudman för Sancta Birgitta klostermuseum. Kyrkomötet beslutade att med anledning av motionen uppdra till kyrkostyrelsen att för relevanta myndigheter påtala vikten av att museets verksamhet kan fortleva (KmSkr 2021:19).

Kyrkomötet 2022 behandlade motion 2022:44 som föreslog att kyrkostyrelsen skulle utreda förutsättningar för Vadstena pilgrimscentrum att finansieras av nationell nivå. Utskottet delade motionärens bedömning att pilgrimsvandring ger många möjlighet att komma i kontakt med kristen tro men ansåg att frågan om nationell finansiering måste ses i ett större sammanhang eftersom pilgrimsverksamhet pågår i hela landet. Kyrkomötet avslag motionen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:79.

Utskottet konstaterar att pilgrimsrörelsen är ett betydelsefullt inslag i Svenska kyrkans arbete, särskilt vad gäller människors andliga hälsa. Rörelsen har vuxit och utvecklats under senare år, och fungerar idag som ett nätverk där lokala och regionala aktörer samverkar. Svenska kyrkan driver flera pilgrimscentra och samarbetar med Riksförbundet Pilgrim i Sverige (PiS), vilket visar på ett redan etablerat engagemang.

Motionens första att-sats föreslår att kyrkostyrelsen ska utreda hur Svenska kyrkan kan ta ett större ansvar för pilgrimsarbetet. Utskottet konstaterar att pilgrimsverksamheten redan bedrivs med god lokal och regional förankring. Tidigare motioner till kyrkomötet om nationellt stöd till pilgrimsverksamhet har konsekvent avslagits med hänvisning till att verksamheten är ett lokalt ansvar. Utskottet anser att föra upp frågan på den nationella nivån riskerar att skapa en styrning som inte är i linje med pilgrimsrörelsens nätverksstruktur, där lokal förankring och frivilligt engagemang är centralt. Utskottet delar uppfattningen om att samordning kan vara värdefull, men konstaterar samtidigt att det finns redan fungerande former för detta, exempelvis genom stifts-samordnare.

Den andra att-satsen föreslår en utredning om huruvida stiftens engagemang i pilgrimsverksamhet strider mot kyrkoordningen. Utskottet bedömer att detta är en lokal fråga som inte motiverar en sådan utredning. Kyrkoordningen innehåller redan bestämmelser om beslutsprövning inom stift, vilket ger möjlighet att hantera eventuella oegentligheter. Att ifrågasätta stiftens roll riskerar att skapa osäkerhet i en verksamhet som i dagsläget fungerar väl.

Uppsala den 2 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist ordförande

Mattias Nihlgård, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Sven Ingvar Holmgren, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Mattias Benke, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Jenny Delén, Lina Ahl, Paavo Ruokojärvi och Marja Sandin-Wester.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

SK 2025:6

Jag reserverar mig mot beslutet.

Margareta Carlsson

Särskild mening

Vi anmäler en särskild mening till förmån för bifall till motion 2025:79.

Isa Ahl och Paavo Ruokojärvi



**Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:7**

Utträden

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:31. Motionären föreslår att kyrkomötet fattar beslut om att ta fram ett formulär som alla församlingar och stift kan använda för att få mer information om varför människor träder ur Svenska kyrkan. Utskottet lyfter att kyrkokansliet idag årligen efterfrågar utträdesskäl i en stor attitydundersökning och att dessa analyseras i den forskning som bedrivs.

Utskottet konstaterar att församlingar redan enligt idag rådande ordning kan efterfråga skäl för utträde, men att uppgiften måste lämnas frivilligt och kommer att omfattas av GDPR-lagstiftningen med tillhörande ordning för tillståndsprocess och tillsyn. Frågan bör därför inte bli ett ärende för kyrkostyrelsen. Utskottet föreslår att kyrkomötet avslår motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:31.

Motionens förslag

Motion 2025:31 av Peter Laufer m.fl., Utträden

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett formulär som alla församlingar och stift kan använda för att få mer information om varför människor väljer att lämna Svenska kyrkan.

Bakgrund

Svenska kyrkan följer kontinuerligt medlemsutvecklingen och genom den årliga undersökningen *Svenska kyrkans attitydundersökning* (den så kallade externa kyrkbussen) undersöks de orsaker som ligger bakom att man väljer att lämna kyrkan.

Förutom förvalda frågor i undersökningen finns också möjlighet för respondenter att själva beskriva sina skäl till utträde.

I dag handlar utträden framför allt om brist på tro, att kyrkan inte är relevant eller ekonomiska skäl.

Det finns också en mindre grupp på ett par procent som lämnar på grund av besvikelse eller missnöje med kyrkan. Skäl som anges då är besvikelse över hur kyrkan

agerat i frågor om värderingar, politik, samhällsengagemang eller om bemötande från församling eller enskilda representanter.

Utträdesorsaken när det gäller besvikelse på kyrkan har förändrats under 2000-talet. Under de första 5–10 åren var utträdesorsaken ofta motiverade av att kyrkan upplevdes som konservativ (mot kvinnliga präster och samkönade relationer).

En annan vanlig motivering var att medlemskapet inte kändes meningsfullt eller relevant för den egna livssituationen.

Efter pandemin har emellertid andelen utträden sjunkit och allt fler går in som medlemmar i Svenska kyrkan. Under november och december 2024 och januari 2025 hade Svenska kyrkan fler aktiva inträden än utträden.

Vid inträde efterfrågas inte skäl till att personen vill döpas eller bli medlem.

Hantering av information om utträdesorsaker

Idag sker utträdet med hjälp av blankett eller genom att personen själv skriver en anmälan om utträde. Den måste innehålla personnummer, för- och efternamn, adress och vara egenhändigt undertecknad. Inte heller i den nationella blanketten för utträde efterfrågas skälen till utträde.

Svenska kyrkan kan liksom andra organisationer efterfråga skäl till utträde på en utträdesblankett. Det finns emellertid viktiga regler och begränsningar att förhålla sig till, framför allt vad gäller integritet och dataskydd. En fråga om skäl måste alltid vara frivillig att besvara. Dessa uppgifter omfattas av dataskyddsförordningen (GDPR) vilket innebär att information om skäl till utträde kan räknas som känslig eller personligt identifierande.

Om Svenska kyrkan skulle ta beslut om att efterfråga skäl till utträde på utträdesblanketten, krävs en tillståndsprocess som omfattar lagring, hantering, rutiner för församlingarna, samt tillsyn.

Ett insamlat material där bortfall, kvalitet i processen och bakgrundsvariabler saknas är också svårt att på ett säkert sätt använda i en vidare analys av utträdesorsaker. Däremot kan församlingarna, via den nationella undersökningen Svenska kyrkans attitydundersökning, i viss mån se om det finns regionala skillnader när det gäller övergripande utträdesorsaker.

Forskning om utträden

Svenska kyrkan har under många år forskat i ämnet utträdesorsaker. Kyrkokansliets medlemsstudier som *Utträden som utmanar* (2003), *Svenska kyrkans medlemmar* (2011) och *Medlemmar i rörelse* (2018) visar att bakgrundsfaktorer som utbildning, inkomst, kön och ålder också påverkar sannolikheten för utträden.

I *Nyckeln till Svenska kyrkan* finns flera artiklar som behandlar frågor om utträden, orsaker och attityder hos dem som har trätt ur. Exempelvis *Medlemmars flyttmönster och utträden ur Svenska kyrkan – finns det samband?* (2020), *Tidigare medlemmars syn på tro, tradition och Svenska kyrkans roll i samhället* (2023), *Kyrkoavgiftsförändringar och utträden – finns det ett samband?* (2024) och *De små rörelsernas stora magnitud* (2024).

Det pågår nu också en ny forskningsstudie med arbetsnamnet *Medlemskap i 2000-talet* som publiceras 2027.

Frågor som rör utträden ur Svenska kyrkan har behandlats vid upprepade tillfällen i kyrkomötet under de senaste decennierna. Motionerna har behandlat frågor om strategi mot medlemstapp och utträdesorsaker. Till 2017 års kyrkomöte inkom det två motioner om att utarbeta en medlemsstrategi för Svenska kyrkan. (2017:2 och 2017:117). Kyrkolivsutskottet skriver i sitt betänkande Kl 2017:1 att frågan är viktig men att nationell nivå tar fram medlems- och verksamhetsstatistik och att det pågår fördjupade studier i in- och utträdesfrågan. Vidare lyfter utskottet att det är församlingens uppdrag att ta fram en medlemsstrategi. Utskottet föreslog därför att båda motionerna skulle avslås. Kyrkomötet delade inte uppfattningen om strategi. Kyrkomötet biföll kyrkomötet motion 2017:117 av Jesper Eneroth och Mattias Kristenson om medlemsutvecklingsstrategi.

År 2021 behandlades frågan om orsaker till utträden i motion 2021:7 Minskat antal medlemmar. Kyrkomötet avslog motionen med samhälls- och kulturutskottets motivering att det pågår ett kontinuerligt forsknings- och analysarbete om varför människor väljer att träda in i och ut ur Svenska kyrkan.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:31.

Utskottet finner att det redan pågår en nationell löpande insamling av information om skäl bakom in- och utträden. Den forskning som finns ger goda insikter i varför människor väljer att lämna Svenska kyrkan. Utskottet konstaterar också att en lokal dokumentation baserad på en blankett omfattas av GDPR och skulle innebära en omfattande administration och kräva tillsyn.

Utskottet vill understryka att det är församlingens uppgift att själv besluta om man vill efterfråga skäl till utträde och vilken typ av dialog man vill ha. I den nuvarande ordningen kan församlingen kontakta den som utträder för ett personligt samtal. Det kan vara både en diakonal och en själavårdande kontakt. Frågan bör hanteras på församlingsnivå och är därmed inte en fråga för kyrkostyrelsen att hantera. Utskottet föreslår att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 1 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Magdalena Widmark, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Sven Ingvar Holmgren, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Mattias Benke, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, *Jenny Delén*, Per Carlberg, Lina Ahl, Paavo Ruokojärvi och Marja Sandin-Wester.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

SK 2025:7

Reservation

Jag reserverar mig mot beslutet.

Peter Laufer



**Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:8**

Åtgärdsplan mot kristofobiska hatbrott

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:28. Motionärerna vill att Svenska kyrkan upprättar en åtgärdsplan mot kristofobiska hatbrott, samt uppvaktar riksdag, regering och kommuner för att verka för en nationell offentlig åtgärdsplan. Utskottet motsätter sig förslaget av flera skäl. I de fall hatbrott begås mot personer i Svenska kyrkan riktas de oftast mot dem som arbetar i diakonala och öppna verksamheter. Det är den lokala arbetsgivaren som ansvarar för att ta fram åtgärdsplaner för medarbetarnas säkerhet.

Vidare visar Brottsförebyggande rådets statistik att kristofobiska hatbrott inte är ett omfattande problem i Sverige. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen i dess helhet.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:28, punkt 1,
2. avslå motion 2025:28, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:28 av Daniel Engström m.fl., Åtgärdsplan mot kristofobiska hatbrott

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. upprätta en åtgärdsplan mot kristofobiska hatbrott för Svenska kyrkan, i samverkan med offentliga aktörer,
2. uppvakta riksdag, regering och kommuner för att verka för att en nationell offentlig åtgärdsplan mot kristofobi tas fram och genomförs.

Bakgrund

Brottsförebyggande rådet, Brå, samlar vartannat år statistik gällande hatbrott. Den senaste sammanställningen är från 2022, då 2 695 hatbrott anmäldes. Av flera anmälningar framgick det att det fanns mer än ett motiv till hatbrotten. Totalt identifierades därför 2 834 motiv till hatbrotten, med följande fördelning:

- ♦ 53 procent av motiven var främlingsfientliga och rasistiska.
- ♦ 16 procent riktades mot religiösa grupper.
- ♦ 12 procent var hbtqi-relaterade.
- ♦ 19 var ospecificerade hatbrott.

De 16 procenten som riktades mot religiösa grupper utgjorde 455 motiv. Av dessa var

- ♦ 280 islamofobiska
- ♦ 140 antisemitiska
- ♦ 35 kristofobiska.

Olika grupper utsätts för olika slags brott

En tidigare rapport från Brå, Polisanmälda hatbrott 2020, visar att hatbrotten mot olika religiösa grupper skilde sig åt väsentligen.

De antisemitiska hatbrotten utgjordes till stor del av hets mot folkgrupp på sociala medier och offentlig plats. I de flesta fall rörde det sig om allmänt antisemitiska budskap som inte riktades mot någon specifik person.

De islamofobiska hatbrotten utgjordes huvudsakligen av brottskategorierna ofredande, hets mot folkgrupp och olaga hot. Kvinnor utsattes oftare än män.

De kristofobiska hatbrotten präglades av en stor andel olaga hot, där den utsatta ofta var en man. Enligt rapporten *Hot och risker i trossamfund* (Myndigheten för stöd till trossamfund, 2025) sker brotten främst i Svenska kyrkans diakonala verksamhet och i den öppna hjälpverksamheten, dit människor med psykiska och sociala problem ofta söker sig. Rapporten sammanfattar att våldsbrotten som drabbar kyrkorna främst kopplas till att de anställda är utsatta i sin yrkesutövning och till samfundens öppna förhållningssätt, snarare än till deras religiösa tillhörighet. Nazistiskt klotter på kyrkor var även vanligt förekommande.

De båda rapporterna från Brå visar också att antalet kristofobiska brott i Sverige har minskat från två procent till en procent av alla hatbrott med religiösa motiv mellan 2021 och 2022. För samtliga hatbrott med religiösa motiv finns emellertid ett mörkertal, visar rapporten *Hot och risker i trossamfund*. Rapporten använder sig delvis av Brå:s statistik, delvis andra källor som egen enkätundersökning till trossamfund. I rapporten framkom också att nio av tio trossamfund anser att det krävs mer interreligiöst arbete för att motverka antireligiösa brott i Sverige.

Svenska kyrkans säkerhetsarbete

Svenska kyrkans nationella nivå har kännedom om rapporten *Hot och risker i trossamfund*, men anser i nuläget att risken för kristofobi inte är sådan att den påverkar Svenska kyrkans säkerhetsarbete.

Svenska kyrkan är en aktiv medlem i Sveriges kristna råd, SKR. Under lång tid har Sveriges kristna råd varit engagerad i hur konvertiters asylärenden utreds och bedöms.

Under åren har SKR kritiserat bland annat vilka frågor som ställs under den muntliga asylutredningen och hur bevisning värderas. En del av kritiken har varit att Migrationsverket saknar kunskap och förståelse

- ♦ för kristen tro och kristet liv, och hur dessa kan ta sig till uttryck hos enskilda och gemenskaper
- ♦ om skillnader och likheter mellan olika kristna samfund.

SKR har under åren fört dialog med Migrationsverket. Under 2023–2024 genomförde Migrationsverket en utbildningssatsning för sina anställda. En del i utbildningen utgjordes av ett dialogseminarium, lett av präster, pastorer och en diakon, samordnade av SKR. Sammanlagt 256 anställda vid Migrationsverket har tagit del av utbildningen.

Svenska kyrkan lyfter, enskilt och tillsammans med andra trossamfund, vikten av att skydda religionsfriheten i Sverige. Detta har bland annat gjorts i två möten med FN:s särskilda rapportör för tro och övertygelsefrihet inför rapporten om situationen för religionsfrihet i Sverige – ett möte med SKR och ett möte med ärkebiskop Martin Modéus under hösten 2023, rapporten publicerades våren 2024.

FN:s råd för mänskliga rättigheter, UPR, granskar regelbundet medlemsländerna för att se hur de följer mänskliga rättigheter. Svenska kyrkan har fört dialog med regeringen kring granskningen av Sverige under 2024–2025. Svenska kyrkan har tillsammans med andra civilsamhällesorganisationer bidragit till en alternativ rapport inför nuvarande rapportperiod.

I rapporten lyfts bland annat att Sverige behöver stärka arbetet mot religiös intolerans och hatbrott, inklusive att säkerhetsställa att religionsfriheten är adresserat som en specifik grund för diskriminering i analyser och policyimplementering. Även situationen för konvertiter lyfts i rapporten (MR-fonden m.fl., Joint CSO submission Sweden for Sweden's fourth Universal Periodic Review in 2025).

Svenska kyrkan bidrog även med en rapport tillsammans med SKR och Samiska rådet under granskningen för 2019–2020, där liknande problematik lyftes (Joint Written submission by Church of Sweden And the Christian Council of Sweden for Sweden's Third Universal Periodic Review – July 2019).

Svenska kyrkan har de senaste åren gett ett extra stöd till Sveriges interreligiösa råd med målet att organisationen ska kunna bygga upp ett hållbart och långsiktigt arbete. Rådet arbetar bland annat med att stärka religionsfrihetens ställning och möjliggöra trossamfunden att vara en enad röst mot alla former av rasism, antisemitism, antimuslimsk rasism och religionsfientlighet.

Under det senaste året har rådet bedrivit utvecklingsprojektet Tillit, finansierat av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF. Syftet är att rusta interreligiösa råd, nätverk och medlemssamfund med kunskap och metoder för att bättre bidra till ökad sammanhållning i samhället.

Under våren bjöd projektet in till publika kunskapswebbinarier om rasism med några av Sveriges främsta experter och forskare.

Act Svenska kyrkan stöttar utsatta troende i andra länder

Svenska kyrkan stöttar utsatta troende oavsett religion, i synnerhet i länder där det förekommer mycket våld mot troende människor, genom arbetet i Act Svenska kyrkan

Motioner i riksdagen

Under de senaste fem åren har riksdagen tagit ställning till två motioner som har rört kristofobi (2020/21:491, Kartläggning av kristofobi i Sverige och 2024/25:139, Utredning om kristofobi). Båda fick riksdagens avslag. Riksdagen sa 2020 nej till ett antal förslag i motioner om fri och rättigheter och om förebyggande av våldsbejakande extremism, med hänvisning bland annat till pågående arbete eller att åtgärder inte behövs. År 2024 sade riksdagen nej till ett antal förslag om och fri- och rättigheter med hänvisning bland annat till tidigare och pågående arbete inom de frågor som förslagen handlade om.

Tidigare behandling i kyrkomötet

År 2024 biföll kyrkomötet motion 2024:51, Förverkliga religionsfrihet i ett mångreligiöst samhälle. Ett av motionens syften var att främja framväxten av fler interreligiösa råd, nätverk och mötesplatser. I betänkande Eu 2025:7 ansåg utskottet att ”för att religionsfrihet ska bli på riktigt behöver vi arbeta för religionsdialog”.

I motion 2024:34, Förnyad religionsdialog föreslog motionären att kyrkostyrelsen skulle ta initiativ till förnyad religionsdialog mellan judar och muslimer. Utskottet ansåg i betänkande EU 2024:6 att det inte är Svenska kyrkans uppgift att som utomstående part sätta grupper i dialog med varandra och föreslog avslag på motionen. Det blev också kyrkomötets beslut.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:28.

Utskottet konstaterar att alla former av hatbrott är oacceptabla. Enligt Brottsförebyggande rådets statistik är emellertid specifikt kristofobiska hatbrott inte ett omfattande problem i Sverige. Brott mot kristna inom Svenska kyrkans verksamhet sker oftast i relation till anställda och ideella i det diakonala arbetet eller i andra öppna verksamheter. Åtgärdsplaner för att motverka dessa brott ska den lokala arbetsgivaren ansvara för.

Utskottet konstaterar också att Svenska kyrkan redan arbetar för att till exempel skydda religionsfriheten i Sverige, bland annat genom stöd till Sveriges interreligiösa råd, och för att lyfta frågor om hur konvertiters asylprocess hanteras. Ibland arbetar Svenska kyrkan självständigt i dessa frågor, ibland tillsammans med andra aktörer.

Utifrån detta föreslår utskottet att motionen avslås. Utskottet vill dock tillägga att risken för hatbrott kan minskas på ett annat sätt – med fler interreligiösa samtal. Dessa är viktiga för att människor av olika tro ska närma sig varandra.

Uppsala den 2 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Anna Yngvesson, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Sven Ingvar Holmgren, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

SK 2025:8

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Mattias Benke, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Jenny Delén, Lina Ahl, Paavo Ruokojärvi och Marja Sandin-Wester.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot beslutet.

Peter Laufer



**Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:9**

Andlig fördjupning på kriminalvårdsanstalter

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:66 om andlig fördjupning på kriminalvårdsanstalter. Utskottet anser att vi som kyrka har ett uppdrag och ansvar att erbjuda möjlighet till andlig fördjupning och existentiell hälsa. Utskottet delar uppfattningen att det finns goda skäl att uppdra till kyrkostyrelsen att föra en dialog med regeringen och Kriminalvården om att återuppta den tidigare nedlagda klosterverksamheten eller en liknande verksamhet. Utskottet föreslår kyrkomötet att bifalla motion 2025:66.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2025:66.

Motionens förslag

**Motion 2025:66 av Britt Björneke, Andlig fördjupning på
kriminalvårdsanstalter**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föra en dialog med regeringen och Kriminalvården om att återuppta klosterverksamheten i form av retreatar på vissa kriminalvårdsanstalter eller anordna annan liknande verksamhet med andlig fördjupning för intagna.

Bakgrund

Svenska kyrkans arbete inom kriminalvården

Vid de flesta svenska häkten och anstalter finns församlingsanställda präster och diakoner från Svenska kyrkan tillgängliga. Själavårdare inom kriminalvården kallas nav-medarbetare. Nav står för Nämnden för andlig vård.

Nav-medarbetarna möter de intagnas behov av personliga samtal, anordnar gudstjänster och erbjuder samtalsgrupper. De medverkar också i undervisning och vägledning i etiska och existentiella frågor. I uppdragen ingår även att hjälpa häktade och intagna att få träffa företrädare för sin tro och religion.

Sveriges kristna råd, SKR, samordnar uppdraget att förmedla själavården på samtliga anstalter och häkten i landet genom ett avtal med Kriminalvården. Till uppdraget hör också ansvar för utbildning och utveckling av den andliga vården, i samråd med

Själavårdare i Kriminalvården, SiK. På kyrkokansliet i Uppsala finns en kontaktperson från Svenska kyrkan.

Nuläge – fler klienter och högre krav

I Sverige fanns det i slutet av 2024 46 anstalter och 42 häkten. Här möter Svenska kyrkan män, kvinnor och minderåriga. Det pågår för närvarande en kraftig utbyggnad av kriminalvården och det råder stor platsbrist på anstalterna.

Den 1 oktober 2024 var antalet pågående fängelseverkställigheter på anstalt 8 206 och i genomsnitt 3 470 klienter inskrivna i häkte. Detta ska jämföras med att det 2023 fanns cirka 5 700 anstaltsplatser och 2 950 ordinarie häktesplatser. Inom en tioårsperiod planeras en utökning av antalet ordinarie platser på häkten och anstalter till sammanlagt 27 000.

Den prognostiserade fortsatta ökningen av antalet klienter, samt kraven och förväntningarna på en kraftig utbyggnad av Kriminalvården, kommer fortsatt innebära utmaningar, och riskerar att få konsekvenser för verksamhet och säkerhet.

I Kriminalvårdens kapacitetsrapport 2025–2034 beskrivs myndighetens plan för platskapaciteten i anstalter och häkten på tio års sikt. Den innehåller redan fattade och vissa kommande beslut.

Det ansträngda läget i kriminalvården har resulterat i att flera program- och behandlingsverksamheter i kriminalvårdens regi har avslutats, eftersom det har saknats resurser i form av personal, kompetens och utrymme. Även för nav-arbetet begränsas möjligheten att samlas i grupp på grund av bristen på rum och för att det har blivit svårare att röra sig på anstalten.

Klosterverksamhet på Kumlaanstalten och Skänninge-anstalten

Klosterverksamhet har bedrivits av medarbetare inom den andliga vården i Kriminalvården vid anstalterna i Kumla och Skänninge.

Vid Kumlaanstalten startade klosterverksamheten 2001 och bedrevs på en vanlig avdelning med högsta säkerhetsklass som hade anpassats för klosterverksamheten, bland annat med ett andaktsrum.

Vid Skänningeanstalten startade verksamheten 2008 med Kumlaanstalten som förebild. Genom klosterverksamheten erbjöds livstidsdömda och långtidsdömda att delta i retreat. Redskapen var bland annat tystnad, avskildhet, bibeltexter och enskilda samtal med vägledare.

Under verksamhetsåret 2018 hölls det 19 olika retreat med 165 deltagare vid anstalten i Kumla. I slutet av 2018 meddelade Kriminalvården att klosterverksamheten vid Kumlaanstalten skulle läggas ned på grund av platsbrist. Ett år senare lades också verksamheten i Skänninge ner av samma anledning.

Kriminalvården meddelade vid tillfället att det är oklart när verksamheten kan återupptas.

Kyrkomötet 2009

Vid kyrkomötet 2009 bifölls en motion (2009:21) som föreslog ett uppdrag till kyrkostyrelsen att kartlägga och utvärdera själavård och andlig vägledning inom Svenska kyrkan, samt att undersöka det eventuella behovet av institutionellt stöd på den nationella nivån.

Kyrkolivsutskottet motiverade sitt förslag till bifall med att en samlad bild av själavårdstraditioner, former för andlig vägledning och former av andlig fördjupning saknades. Utskottet ansåg också att det saknades en teologisk bearbetning av hur dessa former av andlig fördjupning förhåller sig till luthersk tradition och luthersk spiritualitet (K1 2009:03).

Kyrkomötet 2014

2014 biföll kyrkomötet en motion (2014:101) som föreslog att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att göra en översyn av utbildning inom själavård och komma med förbättringsförslag vid behov. Kyrkolivsutskottet föreslog bifall till motionen och motiverade med att det fanns behov, trots en nyligen genomförd utbildningsreform, av översyn av utbildningen i själavård och att undersöka möjligheter till fortbildning (K1 2014:20).

Kyrkomötet 2022

Kyrkomötet 2022 behandlade motionen 2022:54 som föreslog att kyrkostyrelsen skulle få i uppdrag att genomföra förbättringar för själavårdare och vidta åtgärder för själavårdens fortsatta existens. I kyrkolivsutskottets betänkande K1 2022:9 framgår att utskottet var överens med motionären om att själavård är ett viktigt område som måste värnas och utvecklas. Utskottet noterade att kyrkostyrelsen de senaste åren har utvärderat utbildning och fortbildning i själavård samt kartlagt själavårdares möjligheter till fortbildning och handledning. Utskottet hade också erfarit att mot slutet av 2022 skulle det slutföras en utredning om framtidens prästutbildning som särskilt skulle beakta behoven av att stärka förmågan att ge själavård.

Med anledning av redan genomförda utredningar och den då pågående utredningen och deras syfte att stärka förutsättningarna för själavårdare att utöva själavård föreslog utskottet att kyrkomötet skulle anse motionen besvarad med vad utskottet anfört. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Kyrkomötet 2024

Kyrkomötet 2024 behandlade motion 2024:21, Alternativa behandlingsformer på kriminalvårdsanstalter. Motionen föreslog att kyrkostyrelsen ska föra dialog med regering och kriminalvård så att Svenska kyrkan tillsammans med andra religiösa samfund får möjlighet att driva alternativa behandlingsformer på kriminalvårdsanstalter.

Utskottet ansåg att motionen hade en viktig intention, men att begreppet alternativa behandlingsformer kan tolkas olika och att Svenska kyrkan inte kan bestämma vad som ska gälla för andra trossamfund. Utskottet föreslog därför att kyrkomötet skulle avslå motionen vilket blev beslutet.

Under överläggningen föreslogs att kyrkostyrelsen skulle föra en dialog med regeringen och kriminalvården om att ge Svenska kyrkan tillsammans med andra

aktörer möjlighet att utöka den andliga vården på kriminalvårdsanstalter. Kyrkomötets förste vice ordförande bedömde att förslaget inte låg inom ramen för utskottets beredning vilket innebar att förslaget inte kunde tas upp för beslut.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att bifalla motion 2025:66.

Utskottet anser att motionären pekar på en angelägen fråga och vill lyfta fram det viktiga arbete som Svenska kyrkan gör på kriminalvårdsanstalterna. Som kyrka har vi ett uppdrag och ansvar att erbjuda möjlighet till andlig fördjupning och existentiell hälsa.

Den tidigare klosterverksamheten vid anstalterna i Kumla och Skänninge, som bedrevs fram till 2018–2019, har visat att retreatar med fokus på tystnad, bibelstudier och vägledning kan ha en positiv inverkan på intagna. Att denna verksamhet lades ned på grund av platsbrist är beklagligt, och det finns goda skäl att verka för att den återupptas. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att bifalla motion 2025:66.

Uppsala den 1 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Anton Härder, ordförande

Mattias Nihlgård, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Sven Ingvar Holmgren Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Mattias Benke, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Jenny Delén, Per Carlberg, Lina Ahl och Paavo Ruokojärvi.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:10**

Inrätta ett kyrkohistoriskt museum

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:43. Motionen föreslår att kyrkomötet ska fatta beslut om att inrätta ett kyrkohistoriskt museum. Utskottets mening är att det kyrkliga kulturarvet främst ska tillgängliggöras i sitt lokala sammanhang, som en del av kyrkorummet och i gudstjänstens liturgi. Det finns dessutom flera museer som visar det kyrkliga kulturarvet regionalt och nationellt. Att inrätta ett nytt museum kräver en omfattande tillståndsprocess i relation till länsstyrelserna i enlighet med kulturmiljölagen. Utskottet understryker att den kyrkoantikvariska ersättningen inte bör belastas med en ny museiverksamhet och att ersättningen redan i dag inte räcker för att täcka församlingarnas behov. Utskottet vill också lyfta fram den möjlighet som finns att ta del av kulturarvet digitalt genom appen Kyrkguiden. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:43.

Motionens förslag

Motion 2025:43 av Anna Sundberg, Inrätta ett kyrkohistoriskt museum

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för ett nationellt kyrkohistoriskt museum.

Bakgrund

Svenska kyrkan har ett omfattande och levande kulturarv och en historia som spänner över teologi, hantverk, arkitektur, liturgi, tradition och samhällsansvar.

Svenska kyrkan är, genom församlingarna, en av landets största kulturarvsförvaltare. I närmare 3000 kyrkobyggnader, skyddade av bestämmelserna i kulturmiljölagen, samt i andra byggnader på kyrktomter och begravningsplatser, finns mer än 200 000 kulturhistoriskt värdefulla kyrkliga inventarier.

Ansaret för inventarierna vilar främst lokalt på församlingarna, men stöds av stift och nationell nivå, och förvaltas med ekonomiskt stöd via kyrkoantikvarisk ersättning

från staten (490 miljoner kronor årligen). Vart femte år genomförs en så kallad kontrollstation för den kyrkoantikvariska ersättningen. Vid kontrollstationen analyserar regeringen Svenska kyrkans rapport om hur kulturarvet förvaltas och tillgängliggörs.

Lokalt förankrad kulturarvsförvaltare

De kulturhistoriska värden som är förknippade med det kyrkliga kulturarvet och dess historia har tillkommit genom historien utifrån församlingarnas lokala förutsättningar och behov. Kyrkorummen är framför allt levande gudstjänstlokaler, men de rymmer också konst- och kulturföremål av nationell betydelse. Många församlingar, särskilt domkyrkor, visar idag upp samlingar i egna museer eller utställningar.

Svenska kyrkans kulturmiljöer attraherar ett stort antal besökare. Enligt en undersökning som Novus genomfört på uppdrag av Svenska kyrkan besöker 40 procent av svenskarna en kyrka som turist minst en gång per år.

Inom Svenska kyrkan finns en tydlig ansvarsfördelning för förvaltningen av det kyrkliga kulturarvet. Församlingarna ansvarar för att förvalta och tillgängliggöra de föremål, miljöer och byggnader som finns lokalt, Stiften och den nationella nivån ska främja och stödja församlingarna i detta ansvarstagande.

Delar av kulturarvet finns också på statliga och regionala museer, såsom Historiska museet och läns museerna. Staten tar dessutom ansvar för kyrkliga samlingar genom bland annat Statens historiska museum och Riksantikvarieämbetets nationella samordning kring vård, konservering och kunskapsspridning.

Enligt överenskommelsen mellan staten och Svenska kyrkan ansvarar Svenska kyrkan för att hålla de kyrkliga kulturminnena tillgängliga i minst samma omfattning som vid relationsändringen år 2000. Samtidigt utvecklas modeller för ökad tillgänglighet och för att nå bredare målgrupper. Exempel är utställningssatsningar i Uppsala domkyrka, Lunds domkyrkomuseum och Linköpings slotts- och domkyrkomuseum. Digitalt finns även appen Kyrkguiden, utvecklad för att bland annat tillgängliggöra det kyrkliga kulturarvet. Den ger tillgång till fakta och historik om kyrkobyggnader och andra kyrkliga kulturmiljöer. Informationen omfattar arkitektur, konst, inventarier och platsernas kulturhistoriska betydelse.

Tidigare behandling i Sveriges riksdag

Frågan om att inrätta ett nationellt museum för Svenska kyrkans kulturarv har behandlats av Sveriges riksdag. Under de senaste decennierna har det vid upprepade tillfällen inkommit motioner och initiativ kring att upprätta ett särskilt kyrkomuseum eller att ge Svenska kyrkans kulturarv en ännu tydligare plats i det nationella museilandskapet.

Motionerna 2019/20:348 *Kyrkohistoriskt museum*, 2020/21:2219 *Kyrkohistoriskt museum*, 2021/22:2476 *Museifrågor* och 2023/24:356 *Kyrkohistoriskt museum* har alla behandlat frågan om att utreda möjligheten att upprätta ett nationellt kyrkohistoriskt museum. Dessa förslag har genomgående fått avslag. Skälen har varit att ansvaret för det kyrkliga kulturarvet redan är tydligt reglerat genom kulturmiljölagen samt genom den kyrkoantikvariska ersättningen, som säkerställer vård, bevarande och tillgängliggörande i hela landet.

Riksdagen har betonat vikten av att kyrkorummen är levande och brukade miljöer snarare än statiska museer, samt att kulturarvet bör förvaltas och tillgängliggöras i sin lokala kontext. Samtidigt har vikten av fortsatt samverkan mellan Svenska kyrkan, staten och den museala sektorn understrukits för att bibehålla och utveckla arvet.

I sitt betänkande Kr 2014:3 behandlade kyrkorättsutskottet frågan om ett nationellt museum. Då gällde ärendet motion 2014:81 *Svenska kyrkans kulturarbete* som bland annat föreslog att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda förutsättningarna för ett nationellt kyrkohistoriskt museum.

Utskottet poängterade vikten av ett levande kyrkligt kulturarv. Det föreslog dock, bland annat med hänvisning till det omfattande kulturarvsarbete som redan pågick, avslag på motionen, vilket även blev kyrkomötets beslut.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:43.

Utskottet vill betona vikten av att tillgängliggöra det kyrkliga kulturarvet och att detta sker i sitt sammanhang, som en del av kyrkorummet och i gudstjänstens liturgi. Delar av det kyrkliga kulturarvet visas på läns museer och särskilda museer kopplade till församlingarna.

Frågan om ett kyrkohistoriskt museum har även behandlats av Sveriges riksdag, som har avslagit förslagen med hänvisning till det arbete som sker inom ramen för den kyrkoantikvariska ersättningen, KAE. Ett museum skulle enligt utskottet ytterligare belasta KAE och även omfatta ett betydande arbete när det gäller urval av föremål och tillståndsprövar hos länsstyrelserna. En utmaning med att tillgängliggöra kulturarvet lokalt är att KAE inte har höjts i den utsträckning som behövs.

Utskottets mening är att det kyrkliga kulturarvet ska upplevas på plats i kyrkorummet. Kulturarvet är en del av kyrkans liv och bär ett budskap genom tiden. Här finns också en samsyn med de beslut som riksdagen har fattat i frågan. Utskottet vill också lyfta fram den möjlighet som finns att ta del av kulturarvet digitalt genom appen Kyrkguiden och med andra digitala lösningar.

Uppsala den 1 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Magdalena Widmark, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Sven Ingvar Holmgren, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Mattias Benke, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Johan Linnman, Karin Stierna, Rodney Engström, Jenny Delén, Per Carlberg, Lina Ahl, Paavo Ruokojärvi, Nils Jernqvist och Marja Sandin-Wester.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot beslutet.

Peter Laufer



**Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:11**

Introduktion till kristendomen på olika språk

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:23 Introduktion till kristendomen på olika språk. Motionären anser att det finns ett behov av att ta fram texter med en introduktion till kristendomen på olika invandarspråk. Utskottet uppfattar dock inget behov av detta, dels då texter redan finns, dels då AI översätter texter i snabbare takt än Svenska kyrkan kan. Utskottet anser dessutom att det är i personliga möten i församlingarna som människor främst kan komma till tro och där finns språklig hjälp att få. Utifrån detta resonemang föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:23.

Motionens förslag

Motion 2025:23 av Daniel Engström m.fl., Introduktion till kristendomen på olika språk

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i missionssyfte ta fram texter med en introduktion till kristendomen på olika invandarspråk.

Bakgrund

Material på intranätet Kornet och i webbshoppen

På Svenska kyrkans intranät Kornet finns material som är översatt till andra språk. Det är tänkt att användas som stöd i kontakten med människor som är nya i Sverige. Bland materialet finns följande:

- ♦ En text för den som vill bli medlem i Svenska kyrkan – om dopet och hur man blir medlem (arabiska, farsi, franska, spanska, tigrinja, tyska).
- ♦ Foldern En kyrka – många ansikten. Den handlar bland annat om kyrkliga handlingar, musik, kulturarv och diakonalt arbete (svenska, arabiska, farsi.).
- ♦ Foldern Rum för alla – lite mer om Svenska kyrkan (svenska, engelska, arabiska).
- ♦ Boken In-Tro – introduktion till kristen tro finns som nedladdningsbar pdf (svenska) på Kornet och som bok (arabiska) att beställa gratis i Svenska kyrkans webbshop.

- ◆ Översättningar av moment i gudstjänsten, till exempel Herrens bön, trosbekännelsen, välsignelsen och instiftelseorden, centrala texter i dop och begravningsgudstjänsterna samt vissa allmänna nyckelord. (dari, persiska, tigrinja och delvis arabiska.)

För närvarande pågår inget nytt översättningsarbete till invandrar språken. Däremot översätts texter om kristen tro kontinuerligt till de nationella minoritetsspråken.

På intranätet finns också material som vänder sig till anställda och ideella i Svenska kyrkan, med teologiska utgångspunkter:

- ◆ Teologisk grund: Därför engagerar sig Svenska kyrkan för människor på flykt.
- ◆ Stöd i mötet med kristna från andra kyrkotraditioner.
- ◆ Interreligiösa möten – om vad man bland annat ska tänka på i möten med människor med annan tro.

Den nationella nivån har tagit fram materialet på Kornet, men också utbildningar för möten med nyanlända. Allt finns tillgängligt och kan användas i hela organisationen.

Webbläsare översätter webbplatsen

Svenskakyrkan.se har inte översatt texter om till exempel kristen tro till invandrar språken, eftersom besökaren kan göra det själv med hjälp av vanliga webbläsare, som Edge och Chrome. Även med verktyget Google Translate kan man översätta webbsidor eller hela webbplatser. Om ursprungstexten är skriven på god svenska blir översättningarna som regel bra.

Dock finns ett urval av de texter om kristen tro som togs fram under programmet för lärande och undervisning översatta till finska, meänkieli, nordsamiska, sydsamiska och lulesamiska.

Tidigare behandling i kyrkomötet

Till kyrkomötet 2008 inkom motion 2008:86, Presentera evangeliet på invandrar språk via Internet, om att skapa evangeliserande texter på invandrar språk. (betänkande KI 2008:10). Kyrkolivsutskottet konstaterade i sitt betänkande att ett arbete redan pågick med att skriva informationstexter på engelska, finska, spanska, franska, tyska, samiska och teckenspråk. Utskottet konstaterade också att det inte såg behov av ett evangeliserande material, av det slag som motionären föreslog.

Sju år senare, i betänkande KI 2015:8 behandlades motion 2015:36, Svenska och de större invandrar språken. Motionären föreslog kyrkomötet att besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att låta ta fram och förmedla introduktionsmaterial och vägledning om kristendom och Svenska kyrkan, på svenska och de större invandrar språken i missions- och samhällsorienterande syfte.

Utskottet ansåg i betänkandet att motionen skulle avslås, då behoven uttrycktes otydligt. Utskottet föreslog dock kyrkomötet att med anledning av motionen uppdra till kyrkostyrelsen att utreda vilka behov som finns av material om Svenska kyrkan och kristen tro på invandrar språk samt att utreda på vilka språk behoven är störst. Kyrkomötet beslutade enligt utskottets förslag.

I betänkandet KI 2016:02 Lärande och undervisning i Svenska kyrkan behandlades motion 2016:52 Undervisning och mission bland invandrare. Motionären föreslog att kyrkostyrelsen skulle ta fram en strategi för mission och undervisning bland invandrare. Utskottet menade att församlingarna behövde stöd i att hantera frågor kring

mission och undervisning för nya svenskar. Utskottet föreslog kyrkomötet att bifalla motionen och kyrkomötet beslutade som utskottet föreslog.

SK 2025:11

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:23.

Utskottet anser att det är viktigt att få läsa texter på sitt eget språk. Utskottet konstaterar dock att de texter med översättningar på olika språk som motionären efterfrågar redan finns tillgängliga på intranätet Kornet.

Utskottet lyfter vidare att församlingarna möter människor på olika språk och att en församling i sin församlingsinstruktion också ska beskriva på vilket sätt det görs. Vidare anger utskottet att det är i möten snarare än via texter eller en broschyr som människor har störst möjlighet att finna vägar till tro.

Till sist konstaterar utskottet att AI-tjänster idag översätter texter betydligt snabbare än kyrkan kan göra, och dessutom i de frågor som människor själva söker svar på. Sammantaget föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Anna Yngvesson, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Sven Ingvar Holmgren, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Mattias Benke, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Jenny Delén, ina Ahl, Paavo Ruokojärvi och Marja Sandin-Wester.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot beslutet.

Peter Laufer



**Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:12**

Fängelseprästerna ska inte belasta församlingarna

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:47 om att fängelsepräster inte ska belasta församlingen. Utskottet anser att den nuvarande ordningen med lokal församling som ansvarig, stiftens stöd och nationella bidrag ger en god balans mellan närhet, ansvar och ekonomisk fördelning. Att ha ett fängelse inom församlingens område är inte en belastning, utan ett uttryck för kyrkans uppdrag att vara närvarande där människor befinner sig. Med tanke på att fler fängelser planeras, är det viktigt att bidragssystemet följer med i utvecklingen – inte att ansvaret flyttas bort från den lokala nivån.

Utskottet föreslår kyrkomötet att avslå motion 2025:47.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:47.

Motionens förslag

Motion 2025:47 av Jan-Åke Isaksson m.fl.,
Fängelseprästerna ska inte belasta församlingarna

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föra över ansvaret för fängelseprästerna inom Kriminalvården från församlingarna till en central nivå inom Svenska kyrkan.

Bakgrund

Ansvar för andlig vård på kriminalvårdsanstalter

Församlingen har ansvar, inte bara för sina medlemmar, utan för alla som vistas, för längre eller kortare tid, i församlingen, oberoende av bostadsort och kyrkotillhörighet. I 2 kap. 1 § kyrkoordningen står att församlingen har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen. Detta är ett uttryck för lokaliseringsprincipen och knyter an till det så kallade vistelsebegreppet. Det kan exempelvis handla om personer som pendlar in för arbete på någon arbetsplats eller går i skola inom församlingen, om människor som befinner sig i fängelse, är intagna på sjukhus eller annan institution, eller bara som turister vistas tillfälligt på en flygplats som ligger inom

församlingens gränser. Det är församlingen som beslutar om vilken kyrklig verksamhet som ska bedrivas.

Allmänt om andlig vård inom kriminalvården

Vad gäller andlig vård inom kriminalvården har kriminalvården upphandlat med Sveriges kristna råd (SKR) att utveckla och samordna den andliga vården vid samtliga kriminalvårdsenheter i landet.

I Sverige finns det idag 47 anstalter och 39 häkten enligt Kriminalvården. Ungefär 70 av Svenska kyrkans medarbetare (präster och diakoner) har till uppgift att vara själavårdare i kriminalvården. Inom kriminalvården används ofta förkortningen Nav, som står för nämnden för andlig vård i kriminalvården. Nav har som uppgift att möjliggöra intagnas rätt att utöva sin religion då detta är en grundlagsskyddad rättighet. Den själavård som erbjuds är kristen och muslimsk men Nav-medarbetarna på respektive plats eller konsulenterna på Sveriges kristna råd kan vara behjälpliga med att ordna annan religiös företrädare vid behov. Den största delen av arbetet för de som arbetar med den andliga vården består av enskilda samtal, gruppsamtal och gudstjänstfirande med eller utan nattvard. Efter behov hålls också andakter, enskilt eller i grupp. Vigslar, dop, och bikt sker då det finns önskemål.

Organisation

På den nationella nivån sker en samordning av verksamheten genom SKR enligt ett avtal mellan kriminalvården och SKR. På SKR finns en präst, en pastor, en imam samt en samordnare av arbetet som sammanlänkar kyrkorna och samfunden och kriminalvårdens ansvar för den andliga vården och är sakkunniga inom arbetet.

Nav-kansliet på Sveriges kristna råd, SKR ser till att nya Nav-medarbetare blir säkerhetsprövade, ordnar två utbildningsveckor som är obligatoriska för medarbetarna att delta i samt vidareutvecklar och sprider kunskap om säkerhet, själavårdsfrågor och förhållningssätt i arbetet. De ger vid behov också råd och stöd till alla Nav-medarbetare oberoende av kyrka eller samfund. I Svenska kyrkans stift samordnas och främjas församlingarnas arbete på anstalter och häkten av en stiftssamordnare, som i vissa stift är en handläggare på stiftskansliet och i vissa stift en församlingspräst/diakon, som har fått uppdraget av stiftet som del i sin församlingstjänst. De kristna konsulenterna på SKR har regelbunden kontakt med dessa stiftssamordnare i olika frågor. Nav-kansliets fyra medarbetare har kontakt med alla nivåer inom Svenska kyrkan från församlingsnivå till stiftet.

Vid varje anstalt och häkte finns det en eller flera Nav-medarbetare. Pastoratet är arbetsgivare för Nav-medarbetarna från Svenska kyrkan. Det rekommenderas att medarbetarna ska ha kvar en del av sin tjänst inom ordinarie församlingsarbete. Kriminalvårdschefen eller den kriminalvårdsinspektör som utsetts som kontaktperson för Nav-medarbetarna kallar dessa regelbundet till lokala möten.

Kostnader och ansvar för fängelsepräster

I februari 2023 beslutade kyrkostyrelsen att införa en ny bidragsdel, ett institutions-själavårdsbidrag, inom ramen för det nationella finansieringssystemet. Det innebär bland annat att församlingen inte behöver stå för alla kostnader för fängelsepräster som verkar inom församlingen. Bakgrunden var att kyrkomötet 2018 beslutade (KmSkr 2018:5) att uppdra till kyrkostyrelsen att genomlyska skilda organisatoriska och ekonomiska möjligheter i syfte att säkerställa Svenska kyrkans fortsatta verksamhet på

Sveriges största flygplatser. Vidare beslutade kyrkomötet 2019 (KmSkr 2019:2) att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en översyn av och ta fram förslag på hur institutionssjälavården, där verksamhet och ansvar vilar på pastorat/församlingar, ska finansieras, med hänsyn till stiftens respektive nationell nivåns roll och uppgift och i förhållande till utjämnings-/bidragssystem. Kyrkostyrelsen beslutade 27 februari 2020 (§ 5) att de två uppdragen skulle beredas tillsammans.

Under våren 2021 samlades fakta in via en enkät där stiftskanslierna redovisade de olika uppdragen inom institutionssjälavården liksom de främjandeinsatser som är kopplade till dessa. Kyrkostyrelsen har därefter behandlat en rapport över genomförandet av kyrkomötesuppdragen om finansiering av institutionssjälavården och ett förslag att tillskapa en ny bidragsdel inom ramen för det nationella finansieringssystemet (KS 2020–0924). Kyrkostyrelsen beslutade 2021 att arbeta för att införa en ny bidragsdel inom ramen för det nationella finansieringssystemet. En promemoria med ett förslag om ett institutionssjälavårdsbidrag remitterades till stiftens under 2022, varefter kyrkostyrelsen behandlade ärendet ”finansiering av institutionssjälavården” slutligt i februari 2023. Kyrkostyrelsens beslut innebär att de uppdrag inom institutionssjälavården som särskilt ska prioriteras och ingå i beräkningen av ett framtida institutionssjälavårdsbidrag och för vilka Svenska kyrkan på de tre nivåerna framöver behöver ta ett gemensamt ansvar, inklusive finansiering, främjande och stöd, är den andliga vården i sjukvården (Sjukhuskyrkan), den andliga vården inom Kriminalvården (Nav) och Svenska kyrkans närvaro på Migrationsverkets förvar. På dessa institutioner befinner sig människor i särskild existentiell utsatthet utan möjlighet att söka upp församlingen i dess ordinarie verksamheter.

Detta beskrivs djupare i kyrkostyrelsens skrivelse 2025:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden.

Ytterligare tidigare behandling av kyrkomötet

Under 2008 års kyrkomöte inkom en fråga (Fr 2008:16) om Ersättning för själavård inom kriminalvården. Frågan var ställd med anledning av en motion i samma ämne, som behandlades och bifölls av 2005 års kyrkomöte (motion 2015:1, betänkande Kl 2005:6). I kyrkostyrelsens svar på frågan går att läsa följande:

Kyrkostyrelsen menar att det hör till Svenska kyrkans uppdrag som folkkyrka att ge andlig vård också på de institutioner av olika slag som finns inom församlingen, allt enligt territorialförsamlingsprincipen. Vi skulle göra avsteg från denna grundbult i vår identitet om vi begärde särskild statlig ersättning för att besöka fängelser och häkten.

2015 behandlade kyrkomötet motion 2015:67 Andlig själavård inom kriminalvården. Motionären efterfrågade ett förtydligande av vistelsebegreppet i kontexten av själavård inom kriminalvården. Utskottets mening var att vistelsebegreppets betydelse är klart i sammanhanget och att det tydliggör församlingarnas ansvar för institutions-själavården. Samtidigt såg utskottet att det fanns problem med nuvarande ordning där mindre församlingar ofta får bära ett förhållandevis tungt ansvar. Denna problematik är först och främst stiftens ansvarsområde och inte den nationella nivåns. Motionären ifrågasatte om Svenska kyrkan till skillnad från andra samfund själv ska bekosta denna verksamhet och ville att Svenska kyrkan skulle se över sina avtal med kriminalvården. Utskottets mening var att arbetet faller inom ramen för Svenska kyrkans uppdrag som folkkyrka och bör därför inte begära ersättning för det. I motionens sista punkt föreslog motionären att kyrkostyrelsen skulle ta ett större ansvar för andlig själavård inom

kriminalvården, men utskottet ansåg att detta låg inom stiftens ansvar och inte den nationella nivån. Kyrkomötet gick på utskottets linje och avslog motionen.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:47.

Utskottet konstaterar att varje församling enligt kyrkoordningen ansvarar för kyrklig verksamhet för alla som vistas inom dess geografiska område, oavsett bostadsort eller kyrkotillhörighet. Detta inkluderar personer på institutioner såsom fängelser. Att ha ett fängelse inom församlingens område är inte en belastning, utan ett uttryck för kyrkans uppdrag att vara närvarande där människor befinner sig. Denna ordning är en grundläggande del av Svenska kyrkans identitet som folkkyrka.

Vidare anser utskottet att organisationen av den andliga vården inom kriminalvården fungerar på ett bra sätt idag. Tack vare att pastoraten är arbetsgivare medan samverkan organiseras av Sveriges kristna råd (SKR) finns en tydlig balans mellan arbetsledningsstruktur och lokal förankring.

Utskottet konstaterar också att det särskilda institutionssjälavårdsbidrag som infördes 2023 minskar den ekonomiska bördan för församlingarna.

Utskottet anser sammanfattningsvis att den nuvarande ordningen ger en god balans mellan närhet, ansvar och ekonomisk fördelning. Utskottet vill lyfta att med tanke på att fler fängelser planeras, är det viktigt att bidragssystemet följer med i utvecklingen – inte att ansvaret flyttas bort från den lokala nivån.

Utskottet föreslår kyrkomötet att avslå motion 2025:47

Uppsala den 2 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist ordförande

Mattias Nihlgård, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Sven Ingvar Holmgren, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Mattias Benke, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Jenny Delén, Lina Ahl, Paavo Ruokojärvi och Marja Sandin-Wester.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot beslutet.

Peter Laufer



Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:13

Välkomna alla i Svenska kyrkan

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:7 Välkomna alla i Svenska kyrkan.

Motionen föreslår kyrkomötet att besluta att uttala att alla är välkomna i Svenska kyrkan. Utskottet instämmer i att alla ska vara välkomna och konstaterar att detta redan finns beskrivet i kyrkoordningen.

Vidare lyfter utskottet att kyrkan inte är en åsiktsgemenskap utan en trosgemenskap och att detta också manifesteras i kyrkans demokrati, där varje människas röst är viktig.

Motionen föreslår också att kyrkomötet ska ta avstånd från uttalanden som syftar till att exkludera människor på grund av deras ideologiska hemvist. Utskottet känner inte igen bilden som motionären ger, utan anser att den är alltför svepande och saknar konkreta belägg.

Utskottet föreslår kyrkomötet avslå motionen.

Till motionen hör en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:7, punkt 1,
2. avslå motion 2025:7, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:7 av Petter Nilsson m.fl., Välkomna alla i Svenska kyrkan

Kyrkomötet beslutar att

1. uttala att alla är välkomna i Svenska kyrkan oavsett ideologisk hemvist,
2. ta avstånd från uttalanden som har gjorts av företrädare för Svenska kyrkan som syftade till att exkludera människor ur den kristna gemenskapen på grund av deras ideologiska hemvist.

Bakgrund

Alla är välkomna till Svenska kyrkan

Kyrkoordningen är Svenska kyrkans interna regelverk, tillsammans med Svenska kyrkans bestämmelser. Enligt kyrkoordningen har Svenska kyrkan rum för alla:

Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka [...] Kyrkan har rum för alla, för den sökande och tvivlande likaväl som för den trosvisse, för den som har hunnit kortare likaväl som den som hunnit längre på trons väg.
(Inledning till kyrkoordningens sjätte avdelning)

Grunden för tillhörighet i Svenska kyrkan är dopet. Det är fritt för var och en att bestämma om in- och utträde. (Kyrkoordningen, kapitel 29, kyrkotillhörighet)

Ingen utesluts ur Svenska kyrkan

Det finns i kyrkoordningen inte några bestämmelser om uteslutning, varken formellt kopplat till kyrkotillhörighet, eller ur den kyrkliga gemenskapen som sådan.

Två instanser kan pröva en diakon, präst eller biskop

Vigda medarbetare i Svenska kyrkan – diakoner, präster och biskopar – kan bli anmälda och prövade i vinningstjänsten. En anmälan som avser en diakon eller präst prövas och avgörs av domkapitlet i ett stift och kan överklagas till Svenska kyrkans överklagandenämnd. Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar har motsvarande ansvar om ett ärende rör en biskop.

Kriterierna utifrån vilka en biskop, präst eller diakon ska eller får förklaras obehörig att utöva kyrkans vinningstjänst regleras i kyrkoordningens 30 kap. 4–5 §§ avseende biskopar, 31 kap. 11–12 §§ avseende präster och 32 kap. 11–12 §§ avseende diakoner. Den vigdes ideologiska hemvist nämns inte i något av kriterierna.

Tidigare behandling av kyrkomötet

Vid kyrkomötet 2024 antogs ett uttalande om hur Svenska kyrkan vill påverka samhället. Där fastställs det att ”Svenska kyrkan har ett ansvar att verka för ett öppet, inkluderande och rättvist offentligt rum ...” samt att ”Svenska kyrkans rum ska präglas av rättvisa, inkludering, upprättelse och öppenhet. (Kyrkomötets skrivelse 2024:11)

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:7.

Utskottet konstaterar att det är en självklarhet att alla är välkomna i Svenska kyrkan. Det framgår av inledningen till kyrkoordningens sjätte avdelning, som beskriver att Svenska kyrkan är en folkkyrka, öppen för alla.

Utskottet anser att det är viktigt att det finns en bredd av människor i folkkyrkan. Det gäller oavsett vilken ideologisk inriktning som människor har. Kyrkan är inte en åsiktsgemenskap utan en trosgemenskap.

Utskottet menar också att demokratin i kyrkan är viktig. I det ingår att alla får ge uttryck för sina åsikter och är välkomna att vara en del av kyrkan.

Utskottet vill även klargöra att det ligger i kyrkans dna att visa medmänsklighet. Därför är det naturligt att kyrkan står på skapelsens och de utsattas sida.

Enligt motionens andra att-sats har företrädare för Svenska kyrkan velat exkludera människor ur den kristna gemenskapen på grund av deras ideologiska hemvist.

Utskottet känner inte igen bilden som motionären ger, utan anser att den är alltför svepande och saknar konkreta belägg.

SK 2025:13

Med detta som bakgrund föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motion 2025:7.

Uppsala den 2 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Anna Yngvesson, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Jenny Delén, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Sven Ingvar Holmgren, Lina Ahl, Paavo Ruokojärvi och Marja Sandin-Wester.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot beslutet.

Peter Laufer



Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:14

Mall till policy om artificiell intelligens

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:83. I den föreslås att kyrkostyrelsen får i uppdrag att utarbeta en mall till policy för användning av artificiell intelligens inom hela Svenska kyrkans verksamhet. Utskottet konstaterar att det som efterfrågas i motionen redan finns eller är under arbete. Utskottet påpekar dessutom att varje nivå inom kyrkan har självständigt ansvar för sin verksamhet, och anser därför att motionen bör avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:83.

Motionens förslag

Motion 2025:83 av Roger Larsson, Mall till policy om artificiell intelligens

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en mall till policy för användning av artificiell intelligens inom hela Svenska kyrkans verksamhet, inklusive riktlinjer för teologiskt förhållningssätt, kommunikation och ansvarsfördelning.

Bakgrund

AI gör sådant som kräver intelligens

Artificiell intelligens (AI) beskriver sig själv som teknologier som gör det möjligt för datorer och system att utföra uppgifter som normalt kräver mänsklig intelligens – till exempel att förstå språk, känna igen bilder, fatta beslut och lära sig från data.

Många ser möjligheter med AI och lyfter fram följande:

- ♦ **Effektivisering.** AI kan automatisera uppgifter, förbättra beslut och öka produktiviteten inom både offentlig och privat sektor.
- ♦ **Innovation.** AI driver utveckling inom sjukvård, transport, utbildning och handel.
- ♦ **Hållbarhet.** AI används för att optimera energianvändning och analysera klimatdata.
- ♦ **Nya jobb.** Även om vissa jobb försvinner, skapas nya roller inom teknik, dataanalys och AI-utveckling.

Men utmaningar lyfts fram. Till exempel följande:

- ♦ **Etik och integritet.** AI kan förstärka ojämlikheter och skapa problem kring dataskydd och transparens.
- ♦ **Arbetsmarknad.** Vissa yrken riskerar att tas över av AIs, särskilt yrken som utför enklare tjänster och administrativa yrken.
- ♦ **Säkerhet.** AI kan användas av cyberkriminella. Bristande insyn i algoritmer skapar risker.
- ♦ **Existentiella frågor.** AI väcker frågor om medvetande, ansvar och relationen mellan människa och maskin.

Svenska kyrkan och AI

På Svenska kyrkans webbplats skriver Carl-Reinhold Bråkenhielm, präst och professor emeritus i empirisk livsåskådningsvetenskap i en artikel att ”Utvecklingen av artificiell intelligens (AI) väcker både förhoppningar och oro”. I sin text på Svenska kyrkans webbplats reflekterar Bråkenhielm över AI ur ett filosofiskt, teologiskt och naturvetenskapligt perspektiv.

Bråkenhielm konstaterar att AI är ett fenomen som påverkar allt från hemdatorer till sjukvård och självkörande bilar. Men också att AI väcker djupare frågor om människosyn och relationer. Bråkenhielm ställer frågan: ”Är AI vår nästa?” – med hänvisning till Jesu liknelse om den barmhärtige samariern (Luk 10:25–37).

Bråkenhielm diskuterar också Bibelns syn på människan som skapad till Guds avbild (1 Mos 1:26), och varnar för att AI – som är skapad till människans avbild – kan få en roll som förvaltare över naturen, en funktion som tidigare varit människans.

Bråkenhielm lyfter fram exempel som robotarna Sophia och Pepper, som kan tolka känslor och uttrycka sig som människor. Men han frågar: ”Räcker detta för en relation, för att nu inte tala om kärlek?” och konstaterar att verklig relation kräver kropp, hjärta och medvetenhet – något AI ännu inte har.

Bråkenhielm avslutar med att citera fysikern Max Tegmark: ”AI är inte ont eller gott, men det går att använda det till goda eller onda saker. Det är precis som med en kniv.” Han uppmanar till eftertanke och etisk vägledning, och föreslår att vi kanske borde märka AI med en varningstext: ”Varning! Detta är inte en riktig människa – det är bara en skickligt gjord kopia.”

Idag använder den nationella nivån AI för att bland annat bearbeta stora textmängder, få förslag på formuleringar och hitta information som är svår att söka fram på annat sätt. AI har i ett par fall även använts för att bygga egna ”AI-experter” för att dra slutsatser och hitta rätt bland stora mängder data. Bland annat för att göra målgruppsanalyser inom kommunikationsområdet och för att samla och säkerställa information om kyrkovalet.

Kyrkostyrelsens policy för nyttjande av artificiell intelligens

Kyrkostyrelsen har diskuterat AI och i juni 2024 antog den en policy för nyttjande av artificiell intelligens, med övergripande principer för etisk användning och mänsklig kontroll. Policyn är bindande för den nationella nivån och erbjuds som stöd till stift, pastorat och församlingar.

För att konkretisera tillämpningen av policyn beslutade generalsekreteraren på delegation om en kompletterande riktlinje (2024). Denna innehåller vägledning kring ansvarsfördelning, riskklassificering, beslutsnivåer och hantering av information, och betonar vikten av mänskligt omdöme och respekt för människovärdet.

Under våren 2025 har ett arbete skett för att ta fram förslag till uppdaterad policy och riktlinje i enlighet med tidigare beslut. Syftet har varit att säkerställa att styrningen av AI är relevant, rättssäker och i linje med samhällsutvecklingen, Svenska kyrkans värdegrund och EU:s nya AI-förordning.

Arbetet har genomförts genom intervjuer och samråd med över 20 medarbetare, samt remissrundor inom kyrkokansliet. Förslaget till uppdaterad policy för användning av AI har beretts i kyrkostyrelsens råd för samverkan och digitalisering, samt inom ramen för dialog med stiftet. Policyn har även reviderats utifrån internationella riktlinjer från UNESCO och FN, nationella rekommendationer från Myndigheten för digitalförvaltning (DIGG), Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) och AI Sweden samt omvärldsanalys av andra organisationers AI-arbete.

Kyrkostyrelsen planerar att fatta beslut om förslag till uppdaterad policy den 29 september 2025. Generalsekreteraren planerar därefter att fatta delegationsbeslut om förslag till uppdaterad riktlinje den 13 oktober 2025.

Efter besluten kommer dokumenten att publiceras på intranätet Kornet och kommuniceras till berörda medarbetare och parter. Handledningar tas fram som ett nästa steg.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:83.

Utskottet vill tacka motionären för en viktig och angelägen motion. Frågan om en policy för artificiell intelligens är högaktuell och relevant för Svenska kyrkans verksamhet.

Utskottet konstaterar att kyrkostyrelsen redan har antagit en AI-policy som gäller för den nationella nivån. Denna policy ska kompletteras med riktlinjer och stödmaterial, som kan fungera som vägledning eller mall för stift och församlingars arbete med att ta fram egna policyer.

Eftersom det som efterfrågas i motionen redan finns eller är under arbete, och med hänsyn till att varje nivå inom kyrkan har självständigt ansvar för sin verksamhet, anser utskottet att motionen bör avslås. Den nationella nivån ska inte besluta över stift och församlingars arbete, men kan stödja och uppmuntra till fortsatt utveckling inom området.

Uppsala den 1 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist ordförande

Mattias Nihlgård, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Sven Ingvar Holmgren, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Jenny Delén, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Mattias Benke, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Lina Dahm, Per Carlberg, Lina Ahl och Paavo Ruokojärvi.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.



**Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets betänkande 2025:15**

Nollvision för förstörelse av kulturlämningar

Sammanfattning

Detta betänkande behandlar motion 2025:21 Nollvision för förstörelse av Svenska kyrkans kulturlämningar. Motionen föreslår kyrkomötet att besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett nationellt strukturerat arbete med en nollvision för förstörelse av Svenska kyrkans kulturlämningar. I arbetet ska det ingå förebyggande, bevarande och reaktiva insatser samt att Svenska kyrkan ska samverka med myndigheter och aktörer inom kulturmiljöområdet.

Utskottet ser inte behovet av ett sådant uppdrag då församlingar, stift och nationell nivå redan arbetar för att förhindra förstörelse av till exempel kyrkobyggnader, inventarier och kyrkogårdar.

Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:21 punkt 1,
2. avslå motion 2025:21 punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:21 av Daniel Engström m.fl., Nollvision för förstörelse av Svenska kyrkans kulturlämningar

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett nationellt, strukturerat arbete med en nollvision för förstörelse av Svenska kyrkans kulturlämningar,
2. arbetet ska inkludera både förebyggande, bevarande och reaktiva insatser, samt samverkan med relevanta myndigheter och aktörer inom kulturmiljöområdet.

Bakgrund

Det kyrkliga kulturarvet består både av kulturlämningar och kulturminnen.

På Svenska kyrkans mark finns forn- och kulturlämningar som berättar om Sveriges historia både före och efter Sveriges kristnande. Dessa utgör spår av mänsklig verksamhet. Exempel på forn- och kulturlämningar i kyrklig kontext är kyrkoruiner.

Kyrkliga kulturminnen är gudstjänstrum och kyrkomiljöer som fortfarande används för sina ursprungliga ändamål. Av dem är cirka 2 950 skyddade enligt kulturmiljölagen. Begravningsplatser, kyrkotomter, kyrkliga inventarier och interiörer är skyddade enligt samma lag.

Enligt överenskommelsen med staten ska Svenska kyrkan vårda och underhålla det kyrkliga kulturarvet.

Stöld, förstörelse och gravskändning

Stöld, förstörelse och gravskändning är brott som drabbar både det kyrkliga kulturarvet och andra religiösa samfunds kulturarv.

Inbrott drabbar framför allt Svenska kyrkans och katolska kyrkans kyrkor. Det kan förklaras av att det finns många värdefulla föremål i dem och av att de hålls öppna för allmänheten. Det framgår av kartläggningen *Hot och risker i trossamfund* från Myn-digheten för stöd till trossamfund.

Det förekommer också att begravningsplatser får fönsterrutor krossade, gravstenar omkullvälta och fasader nedklottrade. Gravskändning är ett problem som drabbar både Svenska kyrkan och andra trossamfund. Enligt kartläggningen *Hot och risker i trossamfund* är det dock oftast judiska och muslimska gravar som skändas. Då Svenska kyrkans församlingar är huvudman för alla begravningsplatser utom de som finns i Stockholms och Tranås kommuner, påverkas Svenska kyrkans församlingar även när judiska och muslimska gravar skändas.

Brottsförebyggande arbete ska hindra brott

En stor majoritet av Svenska kyrkans församlingar anlitar försäkringsbolaget Kyrkans försäkring AB.

Enligt försäkringsbolaget har antalet brott mot det kyrkliga kulturarvet legat på ungefär samma nivå under senare år. Det vanligaste och mest kostsamma brottet är stöld av koppar, där det bakomliggande skälet är ekonomisk vinning.

Det är församlingarna som äger sina kyrkor och fastigheter och som ansvarar för att beakta risker och förebygga brott mot det kyrkliga kulturarvet. Det finns dock pågående stödjande arbeten på flera plan för att förebygga brott:

- ◆ Kyrkans försäkring AB erbjuder församlingar rådgivning om hur de förebygger brott genom säker förvaring av värdefulla föremål.
- ◆ På nationell nivå samverkar Svenska kyrkan med polisens nationella operativa avdelning, Noa. Där finns kompetens inom kulturarvsbrottsarbete. Nationell nivå företräder stift och församlingar.
- ◆ Den nationella nivån samverkar med flera myndigheter för att förebygga kulturarvsbrott: Riksantikvarieämbetet, Statens fastighetsverk och Kungliga biblioteket. Nationell nivå företräder stift och församlingar.
- ◆ Svenska kyrkans nationella nivå förvaltar ett digitalt inventarieregister, Sacer, som alla organisatoriska enheter kan använda. Församlingarna har, enligt kulturmiljölagen, skyldighet att föra en förteckning över inventarier av kulturhistoriskt värde, som hör till en kyrkobyggnad eller annan kyrklig byggnad, kyrkotomt eller begravningsplats. När det sker en stöld är uppgifterna i Sacer viktiga för polisanmälan och för att identifiera saknade föremål.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:21.

Utskottet konstaterar att Svenska kyrkans olika nivåer redan arbetar aktivt för att förhindra förstörelse av till exempel kyrkobyggnader, inventarier och kyrkogårdar.

Vidare lyfter utskottet att ansvaret för detta arbete ligger hos stift och församlingar med stöd och resurser från nationell nivå. Då den nationella nivån redan har i uppdrag att stötta stift och församlingar behövs inget nytt uppdrag. Utskottet föreslår därför kyrkomötet att avslå motionen.

Uppsala den 2 oktober 2025

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Anna Yngvesson, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Lina Dahm, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Birgit Kullingsjö, Kerstin Eskhult, Sven Ingvar Holmgren, Peter Laufer, Margareta Carlsson, Tomas Rosenlundh och Elisabeth Sandlund.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Olle Rydell, Mattias Benke, Bodil Wennerström, Claes Gunnar Bidebo, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Karin Stierna, Rodney Engström, Jenny Delén, Lina Ahl, Paavo Ruokojärvi och Marja Sandin-Wester.

Biskop Fredrik Modéus har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot utskottets beslut.

Peter Laufer

Förvaltarekapsutskottets betänkanden

F 2025:1–8

Förvaltarekapsutskottets betänkanden

- F 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk
- F 2025:2 Hållbarhetsindex för skogsförvaltningen
- F 2025:3 Uppmuntringspris inom skogsbruket
- F 2025:4 Hållbar jordbruksförvaltning
- F 2025:5 Inga solenergiparker på kyrkans skogsmark
- F 2025:6 Säkra återväxt av gamla träd
- F 2025:7 Skogsvårdstjänster i egen regi
- F 2025:8 Revidera färdplanen för klimatet



**Kyrkomötet
Förvaltareutskottets betänkande 2025:1**

Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6, *Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk*, samt motionerna 2025:17, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 60, 75, 88, 96, 97, 98 och 115. I sina överläggningar har utskottet beaktat läronämndens och kyrkorättsnämndens yttranden samt svaren från De Ungas Kyrkomöte.

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag till ny inriktning för förvaltningen av prästlönetillgångarna, där de fyra hållbarhetsdimensionerna – andlig, ekologisk, social och ekonomisk – behandlas som jämbördiga och odelbara. Utskottet menar att kyrkoordningens 46 kapitel nu vilar på en teologisk grundsyn som betonar kallelse, ansvar och relationen till Gud, medmänniskan och skapelsen.

Utskottet bedömer att kyrkostyrelsens förslag ger en ändamålsenlig struktur för tillsyn, uppföljning och samråd, och noterar att detta kommer ske i dialog med stiftet. Utskottet hyser tillit till att kyrkostyrelsen ges möjlighet att utveckla formerna för uppföljningen, med ett förtroende för stiftens kompetens och förutsättningar.

Utskottet tillstyrker kyrkostyrelsens förslag om att införa urfolksrätt och principen om fritt och informerat samtycke i kyrkoordningen, och att utformning av Svenska kyrkans bestämmelser avseende detta sker i samråd med samiska företrädare.

Utskottet anser att målsättningar för förvaltningen av prästlönetillgångarna inledningsvis bör beslutas lokalt, med stöd från den nationella nivån.

De i motionerna föreslagna genomförandeinsatserna bedöms redan vara pågående eller hanteras inom ramen för kyrkostyrelsens skrivelse, varför utskottet föreslår avslag på motionerna med undantag för motion 2025:60 punkt 7 som ska anses besvarad då det redan pågår ett arbete med att utveckla Svenska kyrkans kommunikation om prästlönetillgångarna.

Till betänkandet finns 14 reservationer och 7 särskilda meningar.

Innehåll

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut.....	5
Skrivelsens förslag	5
Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk	5
Motionernas förslag	6
Motion 2025:17 av Birgitta Axelsson Edström m.fl., Kyrkan och skogen.....	6
Motion 2025:52 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – målen.....	7
Motion 2025:53 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – hänsyn	8
Motion 2025:54 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – församlingen.....	8
Motion 2025:55 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – tillsyn.....	9
Motion 2025:56 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – solidarisk omställning.....	10
Motion 2025:57 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – FPIC	11
Motion 2025:58 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – uppdrag till kyrkostyrelsen.....	11
Motion 2025:60 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – genomförandet	12
Motion 2025:75 av Mona Olsson m.fl., Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning.....	12
Motion 2025:88 av Lisa Tegby m.fl., Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd.....	14
Motion 2025:96 av Åsa Rehndell, Skydda 30 procent av den produktiva skogsmarken	14
Motion 2025:97 av Lena Östholm Munkberg m.fl., Kyrkans arbete med bevarande och restaurering av våtmarker	14
Motion 2025:98 av Lena Östholm Munkberg m.fl., Svenska kyrkans framtida skogsförvaltning.....	14
Motion 2025:115 av Cecilia Gyllenberg Bergfasth m.fl., Mål för skogsbruket	15
Yttrande från läronämnden	15
Yttranden från kyrkorättsnämnden	15
Yttrande från annat utskott.....	16
Bakgrund	16
Tidigare behandlingar i kyrkomötet.....	16
Skog och mark	16
Gemensamma mål	16
Ärenden om hållbart skogsbruk	17
Dimensionerna av hållbar utveckling är integrerade och odelbara	17
Kyrkostyrelsens skrivelse	18
Begrepp för olika typer av marker	18
Kyrkostyrelsens skrivelse	18
Ekosystemtjänster	19
Kyrkostyrelsens skrivelse	19
Om prästlönetillgångarna.....	19
Kyrkostyrelsens skrivelse	19

Urfolksrättens principer	19
Kyrkostyrelsens skrivelse	19
Om gemensamma mål för förvaltning av skog och mark	20
Kyrkostyrelsens skrivelse	20
Råd, utbildning och kompetens.....	21
Kyrkostyrelsens skrivelse	21
Genomförande.....	21
Kyrkostyrelsens skrivelse	21
Omställningsmedel	21
Kyrkostyrelsens skrivelse	21
Uppföljningsprogram.....	21
Kyrkostyrelsens skrivelse	22
Samverkan.....	22
Kyrkostyrelsens skrivelse	22
Kommunikation	22
Utskottets överväganden	22
Förvaltning, tillsyn, uppföljning, hänsyn/ny inriktning, urfolksrätt och dialog med församlingar	22
Förvaltning.....	23
Tillsyn 23	
Samråd och uppföljning.....	23
Hänsyn/ny inriktning	23
Urfolksrätt.....	24
Dialog med församlingar	24
Mål	25
Råd	25
Genomförande, omställningsmedel, uppföljningsprogram, samverkan och kommunikation	26
Hållbarhetsavgift m.m.....	26
Våtmarker	27
Reservation 1–14	27
Särskild mening 1–7.....	30
Bilaga 1 Utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen.....	32
Bilaga 2 Läronämndens yttrande 2025:2y.....	34
Bilaga 3 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:4y	35
Bilaga 4 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:12y	37
Bilaga 5 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:18y	39
Bilaga 6 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:19y	40
Bilaga 7 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:20y	41
Bilaga 8 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:21y	43

Bilaga 9 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:22y	45
Bilaga 10 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:23y	47
Bilaga 11 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:25y	49
Bilaga 12 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:28y	52
Bilaga 13 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:29y	53
Bilaga 14 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:30y	54
Bilaga 15 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:38y	55
Bilaga 16 Ekonomiutskottets yttrande 2025:2y.....	57
Bilaga 17 Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:39y	58

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

F 2025:1

Kyrkomötet beslutar att

1. anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen, vilket innebär bifall till kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen, med undantag för andra meningen i 46 kap. 3 § som ska kvarstå oförändrad, *bilaga 1*,
2. avslå motion 2025:17, punkt 2 och 3,
3. avslå motion 2025:52, punkt 1 och 2,
4. avslå motion 2025:75, punkt 1 och 2,
5. avslå motion 2025:55, punkt 1 och 2,
6. avslå motion 2025:98, punkt 2 och 3,
7. avslå motion 2025:53, punkt 1 och 2,
8. avslå motion 2025:57, punkt 1 och 2,
9. avslå motion 2025:54, punkt 1 och 2,
10. avslå motion 2025:17, punkt 1,
11. avslå motion 2025:88, punkt 1,
12. avslå motion 2025:97, punkt 3,
13. avslå motion 2025:98, punkt 1,
14. avslå motion 2025:58, punkt 1,
15. avslå motion 2025:58, punkt 2,
16. avslå motion 2025:58, punkt 3,
17. avslå motion 2025: 96,
18. avslå motion 2025:115, punkt 1,
19. avslå motion 2025:115, punkt 2,
20. avslå motion 2025:115, punkt 3,
21. avslå motion 2025:88, punkt 2,
22. avslå motion 2025:60 punkt 1,
23. avslå motion 2025:60 punkt 2,
24. avslå motion 2025:60 punkt 3,
25. avslå motion 2025:60 punkt 4,
26. avslå motion 2025:60 punkt 5,
27. avslå motion 2025:60 punkt 6,
28. anse motion 2025:60 punkt 7 vara besvarad,
29. avslå motion 2025:56, punkt 1 och 2,
30. avslå motion 2025:97, punkt 1,
31. avslå motion 2025:97, punkt 2.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Motionernas förslag

Motion 2025:17 av Birgitta Axelsson Edström m.fl., Kyrkan och skogen

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra åt kyrkostyrelsen att på nationell nivå ställa upp övergripande mål för skogsförvaltningen som stiftens kan specificera utifrån sin lokala kontext,
2. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
3. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

3 §

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så *effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så *att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet säkerställs*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna *och om tillsynen över förvaltningen*.

5 a §

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår, *utöver krav på vidtagande av åtgärd, även* råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

5 c §

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, *ska kyrkostyrelsen genom en skrivelse till kyrkomötet föreslå de åtgärder som föranleds av stiftets agerande. Till skrivelsen ska fogas ett yttrande från stiftet*.

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, *får kyrkostyrelsen hålla inne del av stiftsbidraget enligt 44 kap. 14 §, tills åtgärd angivits av kyrkostyrelsen vidtagits*. Kyrkostyrelsen ska årligen genom en skrivelse till kyrkomötet redovisa iakttagelser och åtgärder om tillsynen av förvaltningen. Redovisningen ska innehålla en redogörelse rörande insatser för att säkerställa andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.

8 §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska *naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen beaktas i skälig omfattning*.

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska *biologisk mångfald skyddas och främjas och kulturmiljövårdens intressen beaktas. För att motverka att en åtgärd i förvaltningen av prästlönefastigheter medför skada för natur- eller kulturmiljövården ska de skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått som behövs vidtas*.

Motion 2025:52 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – målen

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

3 §

Prästlönetillgångarna ska förvaltas *så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Prästlönetillgångarna ska förvaltas *ändamålsenligt och resurseffektivt. Andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet ska säkerställas i förvaltningen*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen *ska besluta om mål och inriktning för förvaltningen av prästlönetillgångarna, och får även* utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Motion 2025:53 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – hänsyn

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

8 §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska *naturvårdens* och kulturmiljövårdens intressen beaktas *i skälig omfattning*.

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska *biologisk mångfald skyddas och främjas* och kulturmiljövårdens intressen beaktas.

För att motverka att en åtgärd i förvaltningen av prästlönefastigheter medför skada för natur- eller kulturmiljövården ska de skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått som behövs vidtas.

Motion 2025:54 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – församlingen

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

9 a §

Stiftet ska informera en berörd församling om insatser och den hänsyn som planeras i förvaltningen. Vid övergripande planering av förvaltningen ska berörd församlings synpunkter inhämtas och beaktas.

Motion 2025:55 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – tillsyn

F 2025:1

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

5a §

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår *utöver krav på vidtagande av åtgärd även* råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

5 c §

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, ska kyrkostyrelsen genom en skrivelse till kyrkomötet *föreslå de åtgärder som föranleds av stiftets agerande. Till skrivelsen ska fogas ett yttrande från stiftet.*

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, *får* kyrkostyrelsen *hålla inne del av stiftsbidraget enligt 44 kap. 14 §, tills åtgärd angivits av kyrkostyrelsen vidtagits. Kyrkostyrelsen ska årligen genom en skrivelse till kyrkomötet redovisa iakttagelser och åtgärder om tillsynen av förvaltningen. Redovisningen ska innehålla en redogörelse rörande insatser för att säkerställa andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.*

5 d §

Kyrkostyrelsen ska minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiftet för *samråd om* förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Kyrkostyrelsen ska minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiftet för *uppföljning av* förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Motion 2025:56 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – solidarisk omställning

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

44 kap.

Avgifter för gemensam verksamhet och kyrkounderhåll

Avgifter för gemensam verksamhet, kyrkounderhåll och *hållbarhetsarbete*

3 §

Församlingen ska varje år betala en avgift för gemensam verksamhet. Avgiften för gemensam verksamhet är sju öre per etthundra kronor av församlingens avgiftsun-
derlag.

Församlingen ska om kyrkomötet be-
slutar det *också* betala en kyrkounder-
hållsavgift.

Församlingen ska om kyrkomötet be-
slutar det *även* betala en kyrkounderhålls-
avgift.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om kyrkounderhållsavgiften.

*Församlingen ska om kyrkomötet be-
slutar det även betala en hållbarhetsav-
gift. Kyrkostyrelsen får utfärda närmare
bestämmelser om hållbarhetsavgiften.*

46 kap.

5 §

Den nettovinst som uppkommer vid förvaltningen av prästlönetillgångarna och som
tillkommer församlingarna ska stiftet fördela på dessa i förhållande till deras andelar
i prästlönetillgångarna.

Stiftet får dock av vinsten behålla de medel som behövs för förvaltningen.

Samtidigt som vinstmedel betalas ut
till församlingarna ska stiftet till den nat-
ionella nivån betala ett lika stort belopp.

Samtidigt som vinstmedel betalas ut
till församlingarna ska stiftet till den nat-
ionella nivån betala ett lika stort belopp.
*Kyrkostyrelsen får besluta att beloppet
till nationell nivå får sättas ned.*

Motion 2025:57 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – FPIC

F 2025:1

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

3 a §

En åtgärd i förvaltningen av en prästlönefastighet som innebär en direkt och betydande påverkan för renskötselns bedrivande, får inte påbörjas eller genomföras innan ett fritt och informerat samtycke lämnats av den berörda samebyn. Överenskommelse som ingås med en berörd sameby ska dokumenteras.

Motion 2025:58 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – uppdrag till kyrkostyrelsen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma målsättningar för skogsbruket så att

1. 20 procent av den produktiva skogsmarken ska avsättas för skydd av biologisk mångfald och kolinlagring. Målet ska vara uppnått 2030. Vid uppnående av denna nivå får nya frivilligt avsatta områden bytas mot andra tidigare avsatta områden med lägre naturvårdskvalité (max 1 procent).

Vid utseendet av nya områden för biologisk mångfald och klimat bör följande naturtyper prioriteras: alla områden som ingår i de stora sammanhängande naturskogarna som föreslogs skyddas av Skogsutredningen 2020, huvuddelen av de kvarvarande kontinuitetsskogarna, tillkommande ej brukad skog inom renskötselområdet, ädellövskog, kalkbarrskog, skog för artbevarande i övrigt enligt artskyddsförordningen samt vissa restaureringsmarker. Planeringen över vilka nya områden som berörs bör i huvudsak vara klar inom en tvåårsperiod,

2. anpassat trakthyggesbruk bedrivs inom 47 procent av arealen. Omloppstiden förlängs i hälften av denna areal till 20 procent över lägsta slutavverkningsålder för kolbindning i skogen och senare bättre substitution. Alla contortabestånd avvecklas inom en tioårsperiod och ersätts med tall. Den generella hänsynen förstärks och omfattar fortsättningsvis 15 procent hänsynsyta och virkesvolym.

Hyggesstorleken begränsas. Skogsstyrelsens målbilder för generell hänsyn tillämpas fullt ut varvid extra fokus läggs på hänsynskrävande biotoper, vattenmiljöer, fornlämningar och skador vid markberedning. Hänsynen gäller som medeltal i ett bestånd. Lövandelen ökar generellt och omföring sker av gran till tall för ståndorts- och klimatanpassning,

3. 33 procent av skogsinnehavet brukas med naturnära skogsbruk och underindelas enligt följande:

- a) Anpassning till rennäringens behov 8 procent. Målet avser mager tallskog i renskötselområdet. Dessa områden renskötselanpassas genom en hårdare röjning och gallring och ingen eller mycket skonsam markberedning. Den generella hänsynsnivån inom dessa områden är 10 procent,
- b) Blädning 10 procent. Blädning förutsätts ske i de kvarvarande kontinuitetsskogarna efter att huvuddelen avsatts för biologisk mångfald och klimat. I övrigt handlar det om befintliga flerskiktade skogar, heterogen granskog (blandskog). Då arealerna inte är tillräckliga för att omedelbart ställa om till blädning sker också planering av områden med inväxande blädningsskog där omställning från enskiktad till fler- eller fullskiktad skog förutsätts ske systematiskt i berörda bestånd både i etablerings-, röjnings- och gallringsfas. Den generella hänsynsnivån inom dessa områden är 15 procent,
- c) Hyggesfritt i övrigt 15 procent. Övriga så kallade hyggesfria alternativ, luckor och överhållen skärm, planläggs på 15 procent av arealen. Den generella hänsynsnivån inom dessa områden är 15 procent. Planeringen av klassningen av bestånden bör i huvudsak vara klar inom en tvåårsperiod. I klassningsarbetet ska samverkan ske med berörda församlingar.

Motion 2025:60 av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – genomförandet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att:

1. inrätta ett råd för markförvaltning från den 1 januari 2026,
2. anslå särskilda omställningsmedel för att underlätta omställningen,
3. göra omfattande utbildningsinsatser inom området Naturnära skogsbruk,
4. implementera ett nytt uppföljningsprogram för generell hänsyn,
5. inrätta en befattning med hög skogsekologisk kompetens,
6. utveckla samverkan med omgivande samhälle,
7. utveckla Svenska kyrkans hemsida för kommunikation om förvaltningen av prästlönetillgångar.

Motion 2025:75 av Mona Olsson m.fl., Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning

Kyrkomötet beslutar att

1. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
2. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2027 i fråga om 46 kap. 8 a § andra stycket och i övrigt den 1 januari 2026.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

3 §

Prästlönetillgångarna ska förvaltas *så effektivt som möjligt* och *på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Prästlönetillgångarna ska förvaltas *ändamålsenligt* och *resurseffektivt*. *Andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet ska säkerställas i förvaltningen*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen *får utfärda närmare bestämmelser om* förvaltningen av prästlönetillgångarna

Kyrkostyrelsen *ska besluta om mål och inriktning för* förvaltningen av prästlönetillgångarna *och får även utfärda närmare bestämmelser om* förvaltningen av prästlönetillgångarna.

F 2025:1

5 a §

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår, *utöver krav på vidtagande av åtgärd, även* råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

5 c §

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, *ska* kyrkostyrelsen genom en skrivelse till kyrkomötet *föreslå de åtgärder som föranleds av stiftets agerande. Till skrivelsen ska fogas ett yttrande från stiftet.*

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, *får* kyrkostyrelsen *hålla inne del av stiftsbidraget enligt 44 kap. 14 §, tills åtgärd angiven av kyrkostyrelsen vidtagits. Kyrkostyrelsen ska årligen genom en skrivelse till kyrkomötet redovisa iakttagelser och åtgärder om tillsynen av förvaltningen. Redovisningen ska innehålla en redogörelse rörande insatser för att säkerställa andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet.*

8 §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska *naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen beaktas i skälig omfattning.*

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska *biologisk mångfald skyddas och främjas* och kulturmiljövårdens intressen beaktas.

För att motverka att en åtgärd i förvaltningen av prästlönefastigheter medför skada för natur- eller kulturmiljövården ska de skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått som behövs vidtas.

8 a §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheter ska särskilda åtgärder vidtas för att främja renskötselrätten, koncessionsrenskötsel och den rätt urfolk har att utöva sina andliga och kulturella traditioner i de områden där de traditionellt har bott och verkat.

Den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke ska tillämpas vid markanvändningsåtgärder som har en direkt och betydande påverkan för renskötsels bedrivande.

Motion 2025:88 av Lisa Tegby m.fl., Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att minst 20 procent av den produktiva skogsmarken ska avsättas för skydd av biologisk mångfald och klimatåtgärder (kolinlagring) som ett nationellt mål för Svenska kyrkans skogsförvaltning,
2. inrätta ett permanent råd för markförvaltning från den 1 januari 2026. Rådets huvuduppgift ska vara att bidra med sakkunskap om ekologi och biologisk mångfald, klimatfrågor, skogs- och jordbruk, rennärning samt teologi kopplat till andlig hållbarhet för att främja stiftens markförvaltning.

Motion 2025:96 av Åsa Rehndell, Skydda 30 procent av den produktiva skogsmarken

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att Svenska kyrkan i förvaltningen av prästlönetillgångarna följer FN-konventionen om biologisk mångfald genom att spara 30 procent av sammanhängande och ekologiskt representativa områden på mark som prästlönetillgångarna förvaltar.

Motion 2025:97 av Lena Östholm Munkberg m.fl., Kyrkans arbete med bevarande och restaurering av våtmarker

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att kyrkans arbete med och förvaltning av våtmarker ska syfta till att återställa våtmarker,
2. genomföra en inventering av befintliga våtmarker på mark Svenska kyrkans jordbruks- och skogsmark inklusive PLT,
3. återkomma till kyrkomötet med förslag på ändringar i kyrkoordningen som innebär att ett mål om vilken andel av Svenska kyrkans jordbruks- och skogsmark inklusive PLT som ska vara våtmark, samt regler för uppföljning av detta mål, fastställs.

Motion 2025:98 av Lena Östholm Munkberg m.fl., Svenska kyrkans framtida skogsförvaltning

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra till kyrkostyrelsen att införa nationella, tydliga mål för kyrkans skogsförvaltning inkluderat Prästlönetillgångarna, utformade i enlighet med den i kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 föreslagna skrivningen i 46 kap. 3 § kyrkoordningen: ”Prästlönetillgångarna ska förvaltas så att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet balanseras. Tillgångarna ska förvaltas i enlighet med kristen etik och kyrkans grundläggande värderingar. Förvaltningen ska vara ändamålsenlig och resurseffektiv.”
2. anta motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen,
3. ändringarna träder i kraft den 1 januari 2026.

46 kap.

5 c §

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, ska kyrkostyrelsen genom en skrivelse till kyrkomötet föreslå de åtgärder som föranleds av stiftets agerande. Till skrivelsen ska fogas ett yttrande från stiftet.

Kyrkostyrelsen ska årligen till kyrkomötet redovisa iakttagelser från tillsynen av förvaltningen.

Redovisningen ska innehålla iakttagelser enligt kyrkoordningens 46 kap. 3 §, en uppföljning av förvaltningen och dess insatser för att säkerställa andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Redovisningen ska bygga på en strukturerad uppföljning av kyrkostyrelsens nationella, tydliga mål för kyrkans skogsförvaltning, inkluderat prästlönetillgångarna.

Motion 2025:115 av Cecilia Gyllenberg Bergfasth m.fl., Mål för skogsbruket

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ställa krav på att det inom prästlönetillgångarnas skogsbruk ska

1. strävas mot att minst 10 procent av skogen har ett strikt skydd,
2. strävas mot att minst 20 procent av skogen har ett lättare skydd,
3. upprättas ett långsiktigt mål med ökande andel kontinuitetsskogsbruk/hyggesfritt skogsbruk upp till minst 30 procent av skogen.

Yttrande från läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 samt motionerna 2025:17, 2025:52 och 2025:75 i Ln 2025:2y, bilaga 2.

Yttranden från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 i Kn 2025:4y, bilaga 3 samt över motionerna

2025:7 i Kn 2025:12y, bilaga 4

2025:52 i Kn 2025:18y, bilaga 5

2025:53 i Kn 2025:19y, bilaga 6

2025:54 i Kn 2025:20y, bilaga 7

2025:55 i Kn 2025:21y, bilaga 8

2025:56 i Kn 2025:22y, bilaga 9

2025:57 i Kn 2025:23y, bilaga 10

2025:75 i Kn 2025:25y, bilaga 11

2025:88 i Kn 2025:28y, *bilaga 12*
2025:97 i Kn 2025:29y, *bilaga 13*
2025:98 i Kn 2025:30y, *bilaga 14*.

Därutöver har kyrkorättsnämnden yttrat sig över utskottets alternativa förslag till lydelse i 46 kap. 3 § respektive 46 kap. 8 a § i kyrkoordningen i Kn 2025:38y, *bilaga 15* och över reservation 4 i Kn 2025:39y, *bilaga 17*.

Yttrande från annat utskott

Ekonomiutskottet har yttrat sig över motion 2025:56 i E 2025:2y, *bilaga 16*.

Bakgrund

Tidigare behandlingar i kyrkomötet

Skog och mark

Svenska kyrkans förvaltning av skog och mark har sedan 2015 varit föremål för runt 30 motioner i kyrkomötet. Motionerna har främst kretsat kring hållbarhet, biologisk mångfald, relationen till det samiska folket och behovet av ökad transparens. Flera motioner har föreslagit att minst 30 procent av kyrkans skogar ska skyddas i linje med FN:s arbete för biologisk mångfald, samt att hyggesfritt och naturnära skogsbruk ska införas, särskilt i samiska områden. Motioner har också föreslagit offentliga samtal om skogsinnehavet och ökad insyn i skogsbruksplaner.

Läronämnden har vid flera tillfällen betonat det teologiska ansvaret att förvalta skapelsen med respekt, och att kyrkoordningen bör revideras för att bättre spegla ekologisk, social, ekonomisk och andlig hållbarhet.

Kyrkomötet har den senaste mandatperioden valt att avslå de flesta motionerna, med hänvisning till kyrkomötets beslut (KmSkr 2021:5) och med anledning av förvaltarens utskottets betänkande 2021:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk. I reservationer till kyrkomötets beslut finns återkommande kritik mot att beslut skjuts upp i väntan på utredningar, vilket ansetts otillräckligt i ljuset av klimatkrisen.

Gemensamma mål

Kyrkomötet 2001 avtog en motion om att ta fram förslag till övergripande och gemensamma målskrivningar för Svenska kyrkan med motiveringen att målskrivning framför allt hör hemma på lokal nivå samt att ”vissa grundläggande mål för Svenska kyrkan finns för övrigt i Kyrkoordningen och i Jesu missionsbefallning formuleras uppdraget för den världsvida kyrkan”.

Det finns dock undantag från principen att inte ha övergripande och gemensamma mål för Svenska kyrkan. Sådana målskrivningar har beretts genom kyrkomötets beslut om kyrkostyrelsens årliga skrivelse till kyrkomötet, Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå, som sedan kyrkostyrelsens beslut 2019 om *Svenska kyrkans färdplan för klimatet* innehåller budget för ett sammanhållet klimatarbete. Färdplanen och dess etapper arbetas fram av den nationella nivån och stiftens tillsammans och innehåller gemensamma mål. Många lokala enheter genomför arbete för färdplanen inom ramen för befintlig verksamhet. En del församlingar och pastorat samt den nationella nivån har även valt att implementera färdplanen genom beslut om att anta målen i sin egen verksamhet. Ett sammanhållet klimatarbete grundar sig på kyrkomötets skrivelse till kyrkostyrelsen Sammanhållet klimatarbete, KmSkr 2018:13, med uppdrag till kyrkostyrelsen

att undersöka och i enlighet med motionens förslag (motion 2018:55) arbeta fram former för framtagande av ett nationellt täckande program för klimatstrategi, så att arbetet ska kunna genomföras i samtliga stift.

F 2025:1

Ärenden om hållbart skogsbruk

Svenska kyrkans färdplan för klimatet initierades genom kyrkomötets beslut 2018 § 145 och antogs av kyrkostyrelsen 2019, efter en gemensam beredning av Svenska kyrkans nationella nivå och stift. Färdplanen skapar en gemensam klimatstrategi för hela Svenska kyrkan och svarar på biskoparnas uppmaningar i Ett biskopsbrev om klimatet. I etapp två har stiftet bidragit med målen under området skog och mark.

Svenska kyrkan har framfört två officiella ursäkter till det samiska folket och i juni 2021 antog kyrkostyrelsen åtta åtaganden kopplade till ursäkten till det samiska folket, som Svenska kyrkan ska åstadkomma tillsammans med samerna under en tioårsperiod. Åtagandena handlar bland annat om att öka kunskapen om och respekten för urfolksrättens principer och öka samers inflytande och delaktighet. Skog och mark är en del av handlingsplanen och även temat för det tredje Ságastallamat (nordsamiska för dialog eller samtal) som ska genomföras 2026.

Svenska kyrkans utredning *Kyrkan och skogen – Ansvar, handling och hopp*, SKU 2024:2 (utredningen), är en följd av kyrkomötets beslut (KmSkr 2021:5) och utreder och behandlar frågan om hur en ekologiskt, ekonomiskt, socialt, andligt och existentiellt hållbar skogsförvaltning kan säkerställas. Utredningen föreslår en omställning till naturnära skogsbruk med ökat skydd för biologisk mångfald, förbättrad klimatnytta och större hänsyn till kulturvärden och samiskt inflytande. Utredningen vill också förändra kyrkoordningen för att tydligare styra skogsbruket mot hållbar utveckling och transparent ansvarstagande. Utredningen har fört dialog med intressenter och sakkunniga inom och utom kyrkan.

Kyrkostyrelsens skrivelse till årets kyrkomöte, *Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk*, KsSkr 2025:6 (skrivelsen) redovisar hur utredningen tagits emot av kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen har bearbetat utredningens förslag och även haft en remissprocess med intressenter inom och utom Svenska kyrkan. I skrivelsen föreslår kyrkostyrelsen kyrkoordningsändringar samt beskriver sina överväganden och förslag till fortsatt arbete inom ramen för den nationella nivåns tillsyn.

Dimensionerna av hållbar utveckling är integrerade och odelbara

Begreppet hållbar utveckling blev känt genom FN:s världskommission för miljö och utveckling, den s.k. Brundtlandkommissionen, och definierades i rapporten *Vår gemensamma framtid* år 1987: ”Hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.” En hållbar utveckling bygger på tre av varandra beroende perspektiv: det sociala, miljön och ekonomin. Resolutionen *Att förändra vår värld: Agenda 2030 för hållbar utveckling* antogs i september 2015 av FN:s generalförsamling med 17 globala mål som spänner över en bredd av samhällsutmaningar. De globala målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Svenska kyrkan lyfter i sitt sammanhang även en fjärde dimension av hållbar utveckling – den andliga och existentiella.

Kyrkostyrelsens skrivelse

Kyrkostyrelsen anför att det i ett enskilt beslut kan vara en utmaning att säkerställa hållbarhet utifrån samtliga fyra dimensioner, eftersom begreppet *säkerställa* ger uttryck för ett så kallat resultatkrav. I det enskilda fallet kan det på samma sätt vara en utmaning att göra en så jämn avvägning som möjligt mellan de olika dimensionerna av hållbarhet. Kyrkostyrelsen vill emellertid, i likhet med utredningen, framhålla att alla fyra hållbarhetsdimensioner ska bedömas såväl självständigt som tillsammans, samtidigt som andlig hållbarhet ska genomsyra tolkningen av de övriga hållbarhetsdimensionerna.

I *Svenska kyrkans färdplan för klimatets* andra etapp är ett av etappmålen om skog och mark att prästlönetillgångarna ska tillvarata den brukade skogens produktionspotential för ökad klimatnytta på kort och lång sikt. Vidare ska samtliga åtgärder för klimatnytta inom förvaltningen av skog och mark ha en balans mellan ekologiska, sociala, ekonomiska och andliga värden. Kyrkostyrelsen föreslår därför, i likhet med förslag som framförts av remissinstanserna, att en lämpligare formulering är att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet ska *balanseras* i förvaltningen.

Detta innebär att hållbarhetsdimensionerna ska utgöra en utgångspunkt för stiftens överväganden och beslutsfattande och tydliggör att flera olika värden ska finnas med i den sammanvägda bedömningen. Det kan exempelvis påverka vilka underlag som inhämtas inför beslut och vilka kompetenser som deltar i beredningen.

Begrepp för olika typer av marker

Enligt 46 kap. 1, 2 och 5 a §§ kyrkoordningen består *prästlönetillgångarna* av fast egendom och tomträtter (*prästlönefastigheter*) samt andra tillgångar (*prästlönefonder*) och förvaltas av stiftens under kyrkostyrelsens tillsyn.

Mark för jord- och skogsbruk ingår i prästlönefastigheterna. Även en del församlingar och pastorat äger mark, som de förvaltar självständigt. Kyrkostyrelsen utövar ingen tillsyn över församlingars och pastorats marker.

Jord och skog inkluderar våtmarker, naturreservat, fjällnära skog osv. *Kyrkreservat* förekommer som beskrivning för frivilligt avsatta inomkyrkliga naturreservat på prästlönefastigheter, vilka också har en strikt geografisk avgränsning. *Kyrkans skogar* är en kommunikativ beskrivning utan begränsning till någon särskild kyrklig enhet, även om det ofta används om prästlönefastigheter.

Kyrkostyrelsens skrivelse

I kommentaren till sitt förslag till ändring av 46 kap. 8 § kyrkoordningen anför kyrkostyrelsen att *varierande och multifunktionellt landskap* avser ett landskap som tjänar flera syften samtidigt. Där finns plats för flera olika miljöer och olika former av markanvändning, såväl jordbruk och skogsbruk, som exempelvis bebyggelse och energiproduktion.

Kyrkostyrelsens skrivelse

I kommentaren till sitt förslag till ändring av bestämmelserna i 46 kap. 3 § kyrkoordningen anför kyrkostyrelsen:

I första stycket tydliggörs att förvaltningen av prästlönetillgångarna ska utgå ifrån andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Bakgrunden till ändringen är att möta den omställning som nu krävs av hela samhället i miljö- och klimatfrågor.

[...]

Med ekologisk hållbarhet avses i denna bestämmelse en förvaltning som värnar livskraftiga habitat och livsmiljöer för olika arter och naturtyper. Det innebär också att främja sammanhängande livsmiljöer och stärka strukturer för att upprätthålla ekosystemtjänster. Även klimatnytta ingår här.

Om prästlönetillgångarna

Ändamålet med prästlönetillgångarna är att avkastningen från dess förvaltning ska bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Detta framgår av 9 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan och återges även i 46 kap. 1 § kyrkoordningen. Prästlönetillgångarnas lagstadgade ändamål relaterar därmed till *varför* Svenska kyrkan förvaltar denna egendom och innebär vidare att den avkastning som prästlönetillgångarna genererar ska användas till ändamålet med förvaltningen och inget annat.

Kyrkostyrelsens skrivelse

I skrivelsen konstaterar kyrkostyrelsen att det i lag inte är reglerat att avkastningen ska uppnå någon viss nivå. Vidare har staten överlämnat till Svenska kyrkan att närmare reglera förvaltningen av prästlönetillgångarna. Kyrkostyrelsen menar att detta innefattar *hur* egendomen förvaltas, det vill säga vad som görs och hur det görs.

Oaktat hur respektive stift har tolkat kyrkoordningen och utifrån detta utformat sin förvaltning, anser kyrkostyrelsen att det i ljuset av det förändrade ställningstagande som krävs av hela samhället i miljö- och klimatfrågor behövs en förändrad balanspunkt i prästlönetillgångarnas förvaltning.

Urfolksrättens principer

Tillämpning av den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke (free, prior and informed consent, FPIC) är centralt för markanvändning inom ett urfolks traditionella marker. Principen ställer krav på konsultationer som ger urfolket en reell möjlighet att påverka resultatet av beslutsprocesser men innebär inte en kategorisk vetorätt. Syftet med dialog med urfolk är således att etablera ett samtycke och en process för att uppnå en överenskommelse som båda parter kan acceptera.

Kyrkostyrelsens skrivelse

Kyrkostyrelsen bedömer att urfolksrättens principer behöver få ett tydligare genomslag i Svenska kyrkans markförvaltning. Skydd av urfolk, liksom deras inflytande i förvaltningen, är enligt kyrkostyrelsen av en sådan principiell betydelse att detta är något som bör införas i kyrkoordningen.

Att införa FPIC i kyrkoordningen ger uttryck för en ambitionshöjning för Svenska kyrkans markförvaltning. Tydligt är att stiftet kommer att behöva lägga tid på samtal och dialog och att valfriheten i hur marken brukas kan inskränkas. Kyrkostyrelsen förutsätter här att samtliga parter i denna dialog har ett förhållningssätt som aktivt bidrar till att parterna kan komma överens.

Under förutsättning att kyrkomötet beslutar i enlighet med skrivelsens förslag avser kyrkostyrelsen att inom den fortsatta processen ta fram närmare bestämmelser om formerna för tillämpningen av den urfolksrättsliga principen i det praktiska arbetet i förvaltningen.

Kyrkostyrelsen bedömer vidare att detta kan regleras utan hinder av att stift är certifierade enligt FSC (Forest Stewardship Council®). Kyrkostyrelsen menar därtill att kyrkoordningsbestämmelsen i denna del kan, och ska, komplettera den process för samplanering som stiftet använder genom FSC.

Om gemensamma mål för förvaltning av skog och mark

Kyrkostyrelsens skrivelse

Kyrkostyrelsen har övervägt utredningens förslag om att kyrkostyrelsen ska besluta om mål för förvaltningen av skog:

Svenska kyrkans skogsbruk ska bidra till att skapa ett varierande och multifunktionellt landskap med en mångfald av brukningsmetoder där fler värden kan levereras samtidigt, såsom andliga och existentiella värden, ekonomisk avkastning, biologisk mångfald, klimatnytta, ekosystemtjänster i övrigt och social välfärd.

Kyrkostyrelsen föreslår i skrivelsen att en omarbetad version av utredningens målformulering i stället beslutas av kyrkomötet, i en ny 46 kap. 8 § kyrkoordningen som omfattar all markförvaltning, det vill säga såväl skog som jord och övrig mark. Beträffande nu gällande 46 kap. 8 § kyrkoordningen bedömer kyrkostyrelsen att gällande lagstiftning om hänsyn i skogsbruket är tillräcklig.

Kyrkostyrelsen menar att arbetet med att utveckla förvaltningen av prästlönetillgångarna behöver ske stegvis. I ett första steg hanteras sådant som ska regleras genom kyrkoordningsändringar. Därefter följer arbete med verksamhetsnära mål samt utveckling av metoder och praxis i förvaltning, uppföljning och tillsyn. Kyrkostyrelsens bedömning är att verksamhetsnära mål för förvaltningen bör utarbetas av varje stift, vilket ger utrymme för nödvändiga överväganden och anpassningar utifrån lokala förutsättningar. Samtidigt bör kyrkostyrelsen, utifrån sitt tillsynsansvar, bidra till en nationell samordning så att den samlade förvaltningen av prästlönetillgångarna över hela landet sker i enlighet med hållbarhetsdimensionerna och inriktningen.

Utredningens beskrivna mål innebär enligt kyrkostyrelsen en hög ambitionsnivå gällande miljöinsatser och en i genomsnitt mer omfattande miljöhänsyn än idag. Kyrkostyrelsen förväntar sig att stiftet fortsätter att utveckla sitt arbete i denna riktning.

Kyrkostyrelsen betonar att skrivelsens förslag inte är bindande för annan markförvaltning, till exempel skog- och jordbruksmark som ägs av en församling och som därigenom inte regleras av 46 kap. kyrkoordningen. Kyrkostyrelsen menar dock att detta förstås inte hindrar att inriktningen också tillämpas på eget initiativ även vid den markförvaltning som bedrivs av Svenska kyrkans församlingar, pastorat och stift.

Kyrkostyrelsen tillsätter varje mandatperiod ett antal råd, med uppgifter inom vissa avgränsade områden. Råden är främst rådgivande och beredande utifrån respektive expertis. För närvarande finns det nio sådana råd.

Kyrkostyrelsens skrivelse

Kyrkostyrelsen noterar att det kan finnas ett behov av att inrätta ett expertråd för markförvaltning som kan vara av tillfällig eller av mer permanent karaktär och som kan bistå kyrkostyrelsen som ansvarig för tillsynen. Därtill avser kyrkostyrelsen också utreda i vilken utsträckning ökad kompetens kan behövas på den nationella nivån. Kyrkostyrelsen uppmanar stiftens att fortsätta vidareutbilda personal och entreprenörer och att ligga i framkant kunskapsmässigt.

Genomförande

Kyrkostyrelsens skrivelse

Kyrkostyrelsen beskriver att det inom ramen för den utvecklade tillsynen ska ske en uppföljning av de fyra hållbarhetsdimensionerna och den nya gemensamma inriktningen. Kyrkostyrelsens avsikt är härvid att understödja och underlätta för stiftens i utarbetandet av verksamhetsnära mål och i arbetet med att utveckla egendomsförvaltningen enligt den föreslagna inriktningen i kyrkoordningen.

Omställningsmedel

Det finns idag bidrag att söka för aktörer som vill ställa om till ett mer hållbart skogsbruk. Naturvårdsverket ger bidrag för den lokala naturvårdssatsningen, LONA, till kommunala projekt där olika aktörer är välkomna att initiera och driva projekt i samarbete med kommunen. Under 2025 är målgruppen våtmarksprojekt. Skogsstyrelsen tillhandahåller stöd till natur- och kulturmiljövårdsåtgärder i skogen (Nokås) samt särskilda återvätningsavtal och bidrag för ädellövskogsbruk. Naturvårdsverket har dessutom under flera år avsatt medel för våtmarksinsatser, som fördelas till länsstyrelser och Skogsstyrelsen och kan användas för både förstudier och praktiska åtgärder hos skogsförvaltare.

Kyrkostyrelsens skrivelse

Kyrkostyrelsen noterar att när det gäller de ekonomiska konsekvenserna för stiftens är det inte är möjligt att bedöma omfattningen, eftersom skrivelsen inte i detalj föreslår hur den nya inriktningen ska genomföras. Frågan om hur de ekonomiska konsekvenserna av en omställning bäst hanteras behöver utredas vidare.

Kyrkostyrelsen ifrågasätter principiellt om kyrkoavgifter ska finansiera omställning av det skogsbruk som är avsett att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans verksamhet.

Uppföljningsprogram

Genom stiftens egendomsförvaltningars förening (STEF) har stiftens tillgång till ett ledningssystem som är certifierat enligt ISO 14001. Det innehåller gemensamma rutiner, system för uppföljning och en skötselhandbok. Skogsstyrelsen har tagit fram

branschgemensamma målbilder för god miljöhänsyn som finns inarbetade i rutiner och uppföljningar.

Kyrkostyrelsens skrivelse

Inom ramen för den föreslagna utvecklingen av tillsynen avser kyrkostyrelsen att tillsammans med stiftens undersöka eventuellt ytterligare behov av uppföljning av hänsyn.

Samverkan

Kyrkostyrelsens skrivelse

Kyrkostyrelsen understryker vikten av samverkan och dialog med omgivande samhälle. Kyrkostyrelsen ser att detta är en naturlig del av markförvaltning och att det även utgör en betydande del av prioriterade uppgifter för stiftens idag. Behovet av samverkan behöver utredas vidare och eventuellt utvecklas inom den fortsatta processen.

Kommunikation

Kyrkans process för ett hållbart skogsbruk väcker intresse och engagemang både inom kyrkan och externt och är ett prioriterat område för den nationella nivåns kommunikation under 2025. Insatser har innefattat ökad samverkan mellan stiftens kommunikatörer, nyheter på intranätet, en ny kommunikativ sida på webben, pressmeddelande och presskonferens när kyrkostyrelsen tog beslut om skrivelsen och personliga möten med intressenter. En ny tjänst för samordning av kommunikation om skogsförvaltningen har tillsatts. Hemsidan för prästlönetillgångarna har uppdaterats med bland annat information från kyrkostyrelsens tillsyn. Svenska kyrkans unga ingår i den grupp som regelbundet ser över hemsidan.

Utskottets överväganden

Utskottet har i sina överläggningar tagit hänsyn till läronämndens yttranden och svaren från De Ungas Kyrkomöte, likväl som kyrkorättsnämndens yttranden över föreslagna kyrkoordningsändringar.

Förvaltning, tillsyn, uppföljning, hänsyn/ny inriktning, urfolksrätt och dialog med församlingar

Utskottets förslag:

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen, med undantag för andra meningen i 46 kap. 3 § som ska kvarstå oförändrad.

Kyrkomötet beslutar att

- avslå motion 2025:17, punkt 2 och 3,
- avslå motion 52, punkt 1 och 2,
- avslå motion 2025:75, punkt 1 och 2,
- avslå motion 2025:55, punkt 1 och 2,
- avslå motion 2025:98, punkt 2 och 3,
- avslå motion 2025:53, punkt 1 och 2,
- avslå motion 2025:57, punkt 1 och 2,
- avslå motion 2025:54, punkt 1 och 2.

- ♦ Övervägandet berör kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 och motionerna 2025:17, 52 samt 75 avseende ändringar i 46 kap. 3 § kyrkoordningen.

Utskottet delar kyrkostyrelsens bedömning att en *balansering* av de fyra hållbarhetsdimensionerna i förvaltningen tydliggör att flera olika värden ska finnas med i den sammanvägda bedömningen inför beslut och genomförande.

Utskottet anser att kyrkostyrelsens förslag att förvaltningen ska ske ”i enlighet med kristen etik” är otydligt. Utskottet föreslår därför att nu gällande formulering i 46 kap. 3 § kyrkoordningen om ”etiskt försvarbart sätt”, som också förekommer på andra ställen i kyrkoordningen, ska kvarstå oförändrad.

Bestämmelsen vilar på en teologisk grundsyn som betonar kallelse, ansvar och relationen till Gud, medmänniskan och skapelsen. De fyra hållbarhetsdimensionerna – andlig, ekologisk, social och ekonomisk – behöver behandlas som jämbördiga och odelbara, utan hierarkisk ordning. Utskottet vill också lyfta vikten av att de åtta principerna för andlig hållbarhet, som redovisades i kyrkans skogsutredning, beaktas i det fortsatta arbetet.

Tillsyn

- ♦ Övervägandet berör kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 och motionerna 2025:17, 55, 75 samt motion 98 punkt 2 och 3 avseende ändringar i 46 kap. 5 a § och 5 c § kyrkoordningen.

Utskottet bedömer att kyrkostyrelsens förslag ger en ändamålsenlig och tydlig struktur för tillsyn. Det är viktigt att tillsynen sker i dialog och att kyrkostyrelsen ges möjlighet att utveckla formerna för redovisning och uppföljning, utan att detaljer regleras i kyrkoordningen.

I flera av motionerna föreslås att kyrkostyrelsen, vid allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönетillgångarna, ska få hålla inne del av stiftsbidraget tills dess att stiftet vidtagit åtgärder. Utskottet delar kyrkostyrelsens uppfattning att det inte bör införas något sanktionsinstrument av det slaget, då detta riskerar att förändra kyrkans ordning med en ny och enligt utskottet önskad maktstruktur.

Eftersom hållbarhetsdimensionerna redan föreslås regleras i 46 kap. 3 §, bedöms de ytterligare skrivningar som motionerna föreslår vara överflödiga.

Utskottet föreslår att motionerna avslås.

Samråd och uppföljning

- ♦ Övervägandet berör kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 och motion 2025:55 avseende 46 kap. 5 d § kyrkoordningen.

Utskottet delar kyrkostyrelsens förslag att de årliga överläggningarna med stiftet om förvaltningen av prästlönетillgångarna ska inkludera både samråd och uppföljning. Utskottet föreslår därför att motion 2025:55, där det enbart talas om uppföljning, ska avslås.

Hänsyn/ny inriktning

- ♦ Övervägandet berör kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 samt motionerna 2025:17, 53 och 75 avseende 46 kap. 8 § kyrkoordningen.

Utskottet delar kyrkostyrelsens förslag att stryka den nuvarande lydelsen i 46 kap. 8 § kyrkoordningen och ersätta den med en ny paragraf som tydligare konkretiserar vad

andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet innebär i förvaltningen av prästlönefastigheterna. Den nya lydelsen ger en tydlig inriktning för Svenska kyrkans markförvaltning och lyfter fram flera viktiga värden som ska värnas och främjas, utan att regleringen ska ses som uttömmande. Den nya inriktningen i kyrkoordningen ger kyrkan en inriktning som även skyddar natur- och kulturmiljövårdens intressen

Även i motionerna föreslås en ny lydelse av 46 kap. 8 § som hämtats från kyrkans skogsutredning och som bl.a. innefattar att biologisk mångfald ska beaktas och att skyddsåtgärder som motverkar skada för natur- och kulturmiljövården ska vidtas. Utskottet ansluter sig dock till de motiv som kyrkostyrelsen har anfört för sitt förslag i skrivelsens avsnitt 6.1.2, s. 33 och 34 och föreslår att motionerna mot denna bakgrund ska avslås.

Urfolksrätt

- ♦ Övervägandet avser kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 samt motionerna 2025:57 och 75 avseende kyrkoordningens 46 kap. 3 a § och 8 a §.

Utskottet delar det förslag som finns både i kyrkostyrelsens skrivelse och i motionerna om att skriva in urfolksrätt och fritt och informerat samtycke i kyrkoordningen. Utskottet noterar och tillstyrker att kyrkostyrelsen avser att ta ansvar för att formulera en närmare bestämmelse om samplanering eller samråd som är både respektfull och praktiskt genomförbar. Detta förutsätts genomföras efter samtal med samiska företrädare och inhämtad fördjupad kunskap om urfolksrätt, inklusive principen om fritt och informerat förhandssamtycke.

Kyrkorättsnämnden har i sina yttranden 2025:4y, 2025:23y, 2025:25y och 2025:38y föreslagit tillägg till 46 kap. 8 § som ger kyrkostyrelsen rätt att utfärda närmare bestämmelser om tillämpningen av nämnda princip om samtycke och om hur tillämpningen av principen ska ske. Utskottet har efter noga övervägande bedömt att tillägget inte behövs med hänsyn till det mandat som kyrkostyrelsen redan föreslås få enligt 46 kap. 3 § 2 st kyrkoordningen. Som nämnts ovan har också kyrkostyrelsen för avsikt att med stöd av den regleringen utforma närmare bestämmelser till stöd för tillämpningen av principen.

Dialog med församlingar

- ♦ Övervägandet berör kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 och motion 2025:54 avseende 46 kap. 9 § och 9 a §.

Både kyrkans skogsutredning och kyrkostyrelsen har visat att det förekommer problem i relation till berörda församlingar när skogen brukas. All skog relaterar i någon utsträckning till församlingar. Utskottet anser att det är viktigt att man inte tappar bort den relationen och vill därför betona vikten av dialog. Kyrkostyrelsens formulering täcker enligt utskottet in hur sådana problem kan undvikas framåt. Någon ytterligare reglering som motionären föreslår, om information till församlingar och att församlingars synpunkter ska inhämtas och beaktas, anser utskottet inte behövs. Utskottet föreslår att motionen avslås.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att

avslå motion 2025:17, punkt 1,
avslå motion 2025:88, punkt 1,
avslå motion 2025:97, punkt 3,
avslå motion 2025:98, punkt 1,
avslå motion 2025:58, punkt 1,
avslå motion 2025:58, punkt 2,
avslå motion 2025:58, punkt 3,
avslå motion 2025: 96,
avslå motion 2025:115, punkt 1,
avslå motion 2025:115, punkt 2,
avslå motion 2025:115, punkt 3.

- ♦ Övervägandet berör motionerna 2025:17, punkt 1, 2025:88, punkt 1, 2025:97, punkt 3 och 2025:98, punkt 1, samt motionerna 2025:58, 2025:96 och 2025:115.

Utskottet konstaterar att frågan om målformulering är komplex och berör både kyrkosyn med ansvarsfördelning mellan Svenska kyrkans olika nivåer och Svenska kyrkans ansvarstagande relaterat till internationellt regelverk och konventioner avseende exempelvis biologisk mångfald. Utskottet har fört en dialog om hur nationella mål för skogsbruk kan ge en samsyn men har gjort bedömningen att det inte är lämpligt att formulera nationella mål för skogsbruk i kyrkoordningen eller Svenska kyrkans bestämmelser.

Utskottet ser behov av övergripande målstyrning för att säkerställa att Svenska kyrkan som helhet tar sitt ansvar, men betonar att detta måste ske med balans, samråd och respekt för stiftens självständighet. Utskottet anser att målsättningar inledningsvis bör beslutas lokalt, efter inventering och med hänsyn till samtliga hållbarhetsdimensioner och med förtroende för stiftens kompetens och förutsättningar. Gemensamma målskrivningar kan sedan fungera som stöd och riktning, inte som styrning uppifrån.

Kyrkostyrelsen har i sin skrivelse 2025:6 uttryckt både ett förtroende för stiftens inneboende vilja till ett hållbart skogsbruk och en förväntan om ökad ambitionsnivå hos stiftens, något som utskottet delar.

Råd**Utskottets förslag:** Kyrkomötet beslutar att

avslå motion 2025:88, punkt 2,
avslå motion 2025:60 punkt 1.

- ♦ Övervägandet berör motion 2025:88 punkt 2 och 2025:60 punkt 1.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är viktigt att stärka kyrkostyrelsens sakkunskap kring frågor som rör markförvaltning och hållbarhet, särskilt i ljuset av den nya inriktning och tillsyn som föreslås i kyrkoordningen. Expertis från forskning och praktik kan vara ett värdefullt stöd i detta arbete, särskilt i det inledande skedet när formerna för samråd och uppföljning ska utvecklas. Kyrkostyrelsen har redan möjlighet att inhämta sådan expertis, inklusive inrätta rådgivande organ vid behov, vilket också framgår av skrivelsen.

Utskottet vill belysa de positiva erfarenheterna från exempelvis kapitalförvaltningsrådet som visar att råd kan fungera väl och dessutom skapa ett ökat förtroende för Svenska kyrkan, men noterar också att detta råd har kyrkostyrelsen själv inrättat.

Utskottet vill inte föregripa kyrkostyrelsens framtida bedömningar utan menar att kyrkostyrelsen har fortsatt möjlighet att inrätta ett råd om det bedöms ändamålsenligt.

Genomförande, omställningsmedel, uppföljningsprogram, samverkan och kommunikation

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:60, punkt 2, avslå motion 2025:60, punkt 3, avslå motion 2025:60, punkt 4, avslå motion 2025:60, punkt 5, avslå motion 2025:60, punkt 6, anse motion 2025:60, punkt 7 vara besvarad.

- ♦ Övervägandet berör motion 2025:60, punkt 2–7.

Utskottet bedömer att flera av de föreslagna insatserna i motion 2025:60 redan omhändertas i det resonemang som kyrkostyrelsen för i sin skrivelse och det pågående utvecklingsarbetet. Exempelvis har stiftens tillgång till ett gemensamt miljölednings-system och samverkan med det omgivande samhället är redan en prioriterad uppgift för stiftens. Behovet av ytterligare insatser bör utredas vidare inom den fortsatta processen och inte föregripas av beslut av kyrkomötet.

Utskottet anser punkt 7 i motion 2025:60 vara besvarad, då arbetet med att utveckla Svenska kyrkans kommunikation om prästlönetillgångarna redan pågår.

Hållbarhetsavgift m.m.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:56.

- ♦ Övervägandet berör motion 2025:56 avseende ändringar i 44 kap. 3 § samt 46 kap. 5 § kyrkoordningen.

Utskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens motiv till att inte nu införa någon hållbarhetsavgift. Utskottet anser inte heller att det finns skäl att ändra nu gällande bestämmelser om hur vinstmedlen från förvaltningen av prästlönetillgångarna ska hanteras. Frågan om långsiktig finansiering av ett mer hållbart skogsbruk behöver utredas vidare innan ett förslag kan läggas fram till kyrkomötet. Utskottet föreslår därför avslag på motionen.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att
avslå motion 2025:97, punkt 1,
avslå motion 2025:97, punkt 2.

♦ Övervägandet berör motion 2025:97, punkt 1–2.

Utskottet anser att återställning och inventering av våtmarker ska hanteras av stiftens. Ett nationellt beslut bedöms dessutom svårt att genomföra då stiftens förutsättningar är mycket olika. Därför föreslår utskottet att motionen ska avslås.

Uppsala den 3 oktober 2025

På förvaltarens utskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

Ann Edlund, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Tomas Jansson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Helena Inghammar, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mikael Sjölund, Niklas Lindberg, Anders Brunnstedt, Håkan Nilsson, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Jan-Ove Lipponen, Lisa Wallenstein och Marie Buhr.

Biskoparna Mikael Mogren och Ulrika Fritzson har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot förvaltarens utskottets beslut avseende 46 kap. 3, 5 a, 5 c, 8 §§ kyrkoordningen till förmån för bifall till motion 2025:17.

Helena Inghammar

Reservation 2

Jag reserverar mig mot förvaltarens utskottets beslut avseende 46 kap. 3, 5 a, 8 §§ kyrkoordningen till förmån för bifall till motion 2025:17.

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet säkerställs, utskottets förslag med att dimensionerna balanseras saknar ett framsyftande mot en omställning och ett mer hållbart skogsbruk. Skrivningen möjliggör för kyrkostyrelsen att utfärda tydligare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna och om tillsynen över förvaltningen, med uppmaningen om att göra så saknas.

Lena Östholm Munkberg

Reservation 3

Jag reserverar mig mot förvaltarekapsutskottets beslut avseende 46 kap. 5 c § kyrkoordningen till förmån för bifall till motion 2025:98.

Vid kyrkostyrelsen årliga redovisning till kyrkomötet av förvaltningen är det tänkt att deras iakttagelser är ett stöd för stiftens, och i arbetet med den andliga, ekologiska, ekonomiska och sociala hållbarheten. Genomförandet behöver säkras, därför är ambitionen att övergripande tydliga mål sätts som sedan enkelt kan följas över tid.

Lena Östholm Munkberg

Reservation 4

Jag reserverar mig mot förvaltarekapsutskottets beslut avseende ändringar i 46 kap. 5 c § kyrkoordningen till förmån för ett tillägg i samma paragraf:

Redovisningen ska innehålla en uppföljning av förvaltningens hållbarhet utifrån andligt, ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv.

Kyrkostyrelsen ska till kyrkomötet årligen redovisa en uppföljning av tillsynen över förvaltningen av prästlönstillgångarna. Utskottet är överens om att denna bör innefatta en översyn av de fyra dimensionerna andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Ett problem är dock att 5 c § i kyrkoordningen är sammanhanget tillsyn av allvarlig misskötsel från stiftets sida. Därför behöver det explicit utskrivas att uppföljningsredovisningen inte bara handlar om allvarlig misskötsel, utan även om hållbarheten i alla dess dimensioner.

Tomas Jansson

Reservation 5

Jag reserverar mig mot förvaltarekapsutskottets beslut avseende 46 kap. 5 c § kyrkoordningen till förmån för bifall till motion 2025:17, 55 och 75.

Jörgen Åkesson

Reservation 6

Jag reserverar mig mot förvaltarekapsutskottets beslut till förmån för bifall till motion 2025:17, punkt 1, om att uppdraga åt kyrkostyrelsen att på nationell nivå ställa upp övergripande mål för skogsförvaltningen som stiftens kan specificera utifrån sin lokala kontext.

Lena Östholm Munkberg, Helena Inghammar, Tomas Jansson

Reservation 7

Jag reserverar mig mot förvaltarekapsutskottets beslut till förmån för bifall till motion 88, första att-satsen:

Kyrkomötet beslutar att uppdraga till kyrkostyrelsen att

1. återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att minst 20 procent av den produktiva skogsmarken ska avsättas för skydd av biologisk mångfald och klimatåtgärder (kolinlagring) som ett nationellt mål för Svenska kyrkans skogsförvaltning,

Ett mål på minst 20 procent avsättning av kyrkans skog för reservatsbildning är ett akut påkallat behov. FN:s konvention om biologisk mångfald (CBD) och dess tilläggsprotokoll om global biodiversitet (GBF) från 2022 har undertecknats av Sverige. Där är kravet att 30 procent av världens land- och havsområden ska skyddas till 2030. Sverige ligger i dagsläget långt ifrån att leva upp till detta. Svenska kyrkan, om någon, bör leda ambitionen att leva upp till målsättningen. Att avsätta åtminstone 20 procent i sammanhängande och skyddsvärda områden med höga naturvärden vore att ta ansvar för skapelsen.

Tomas Jansson, Anne Olofsson

Reservation 8

Jag reserverar mig mot förvaltarens beslut till förmån för bifall till motion 2025:98, punkt 1.

Kyrkostyrelsen ska årligen till kyrkomötet redovisa iakttagelser från tillsynen av förvaltningen. Redovisningen ska innehålla iakttagelser enligt kyrkoordningens 46 kap. 3 §, en uppföljning av förvaltningen och dess insatser för att säkerställa andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Redovisningen ska bygga på en strukturerad uppföljning av kyrkostyrelsens nationella, tydliga mål för kyrkans skogsförvaltning, inkluderat prästlönetillgångarna.

Lena Östholm Munkberg

Reservation 9

Jag reserverar mig mot förvaltarens beslut till förmån för bifall till motion 2025:58.

Lena Östholm Munkberg

Reservation 10

Jag reserverar mig mot förvaltarens beslut till förmån för bifall till motion 2025:115.

Ska vi som kyrka följa upp vårt arbete med de fyra hållbarhetsdimensionerna på nationell nivå behövs tydliga mål. Denna motion visar på enkla tydliga mål som med fördel kan införas på nationell nivå. Är det så att den Svenska kyrkan inte inför mål på övergripande nivå kan detta fördröja processen, detta är inte att ta ansvar.

Lena Östholm Munkberg

Reservation 11

Jag reserverar mig mot förvaltarens beslut till förmån för bifall till motion 2025:88, punkt 2.

Lena Östholm Munkberg

Reservation 12

Jag reserverar mig till förmån för bifall till motion 88, andra att-satsen:

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inrätta ett permanent råd för markförvaltning från den 1 januari 2026. Rådets huvuduppgift ska vara att bidra med sakkunskap om ekologi och biologisk mångfald, klimatfrågor, skogs- och jordbruk, rennäring samt teologi kopplat till andlig hållbarhet för att främja stiftens markförvaltning.

Nationell nivå är i behov av kompetens i skogsfrågor. För att bidra med kunskap och stöd, samt för att bistå när det gäller uppföljning, utvärdering och utveckling av mål och metoder, liksom för bearbetning av frågor kring klimat- och biodiversitetskrisen, vore det fördelaktigt att kyrkostyrelsen inrättar ett expertråd av permanent karaktär. Kyrkans kapitalförvaltningsråd utgör ett positivt exempel på hur ett expertråd kan stärka kyrkans egen kompetens och samtidigt skapa respekt från omvärlden för kyrkans arbete inom området. Ett expertråd för skogsförvaltning skulle kunna göra samma sak.

Tomas Jansson, Anne Olofsson

Reservation 13

Jag reserverar mig mot förvaltarens beslut till förmån för bifall till motion 2025:60, punkt 1, om att inrätta ett råd för markförvaltning från den 1 januari 2026.

Lena Östholm Munkberg, Tomas Jansson

Reservation 14

Jag reserverar mig mot förvaltarens beslut till förmån för bifall till motion 2025:97.

Eftersom det inte finns någon nationell inventering av den Svenska kyrkans våtmarker är det svårt att göra uppföljning utifrån ett nationellt perspektiv. Våtmarker gynnar den biologiska mångfalden och värnar artrikedomen och skapelsen. Den Svenska kyrkan har ett ansvar att värna skapelsen och därmed även att följa upp bevarandet och restaureringen av våtmarker inom kyrkans ansvarsområde.

Lena Östholm Munkberg

Särskild mening 1

Vi lämnar särskild mening avseende 46 kap. 3 §. första meningen kyrkoordningen: Det är viktigt att ta de ungas synpunkter i beaktande och för att tydliggöra uppdraget till kyrkostyrelsen och kyrkomötet vill vi se en formulering som lyder:

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet säkerställs.

Lisa Wallenstein, Marie Buhr

Särskild mening 2

Vi lämnar särskild mening avseende kyrkoordningen 46 kap. 8 §: Vi vill se en formulering så som den är ställd i motion 2025:75.

Lisa Wallenstein, Marie Buhr

Särskild mening 3

Vi lämnar särskild mening och står bakom motion 2025:17 att-sats 1.

Lisa Wallenstein, Marie Buhr

Särskild mening 4

Vi lämnar särskild mening avseende kyrkoordningen 46 kap. 3 §: Vi tycker att det är viktigt att gemensamma målbilder sätts på nationell nivå för att sedan brytas ned på stiftsnivå. Vi förespråkar därför formuleringen i motion 75.

Lisa Wallenstein, Marie Buhr

Särskild mening 5

F 2025:1

Vi lämnar särskild mening avseende kyrkoordningen 46 kap. 5 c §: Vi vill se ett bifall till motion 2025:17, 55 och 75.

Marie Buhr

Särskild mening 6

Vi lämnar särskild mening och vill se ett bifall till motion 2025:17, punkt 1, om att uppdra åt kyrkostyrelsen att på nationell nivå ställa upp övergripande mål för skogsförvaltningen som stiftet kan specificera utifrån sin lokala kontext.

Lisa Wallenstein, Marie Buhr

Särskild mening 7

Vi lämnar särskild mening och vill se ett bifall till motion 97 att-sats 1 och 2. I enlighet med ViSK:s remissvar på Skogsutredningen ser vi våtmarker som betydelsebärande i omställningsarbetet. Vi ser en inventering av våtmarker som oerhört viktig.

Lisa Wallenstein, Marie Buhr

Bilaga 1

Utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

3 §

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så *effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så *att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet balanseras*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. *Förvaltningen ska vara ändamålsenlig och resurseffektiv.*

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna *och om tillsynen över förvaltningen*.

5 c §

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, ska kyrkostyrelsen genom en skrivelse till kyrkomötet föreslå de åtgärder som föranleds av stiftets agerande. Till skrivelsen ska fogas ett yttrande från stiftet.

Om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, ska kyrkostyrelsen genom en skrivelse till kyrkomötet föreslå de åtgärder som föranleds av stiftets agerande. Till skrivelsen ska fogas ett yttrande från stiftet.

Kyrkostyrelsen ska årligen till kyrkomötet redovisa iakttagelser från tillsynen av förvaltningen.

5 d §

Kyrkostyrelsen ska minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiftet för samråd *om* förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Kyrkostyrelsen ska minst en gång varje år kalla till överläggningar med företrädare för stiftet för samråd *och uppföljning av* förvaltningen av prästlönetillgångarna.

8 §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen beaktas i skälig omfattning.

Förvaltningen av prästlönefastigheterna ska utifrån lokala förutsättningar bidra till att skapa ett varierande och multifunktionellt landskap med en mångfald av bruksmetoder. Förvaltningen ska värna och främja flera värden samtidigt, såsom andliga värden, biologisk mångfald, kulturmiljö, klimatnytta, ekosystemtjänster i övrigt, social välfärd och uthållig totalavkastning.

8 a §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheter ska särskilda åtgärder vidtas för att främja renskötselrätten, koncessionsrenskötsel och den rätt urfolk har att utöva sina andliga och kulturella traditioner i de områden där de traditionellt har bott och verkat.

Den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke ska tillämpas vid markanvändningsåtgärder som har en direkt och betydande påverkan för renskötsels bedrivande.

9 §

Om stiftet avser att sälja en prästlönefastighet, ska församlingen där fastigheten är belägen ges tillfälle att yttra sig i frågan.

Vid övergripande planering som avser förvaltningen av en prästlönefastighet av särskild betydelse för en församling ska stiftet föra dialog med berörd församling.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2027 i fråga om 46 kap. 8 a § andra stycket och i övrigt den 1 januari 2026.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2025:2y

Hållbart skogsbruk

Läronämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk samt motionerna 2025:17, 2025:52 och 2025:75

Läronämndens yttrande gäller en skrivelse från kyrkostyrelsen samt flera motioner som behandlar frågan om ett hållbart skogsbruk. Nämnden har behandlat dessa frågor vid flera tidigare tillfällen. I Ln 2022:14y hänvisas till yttrande Ln 2014:12y som anger en grundläggande teologisk utgångspunkt för ett ansvarsfullt förvaltarskap:

Enligt skapelseberättelserna i Första Moseboken har människan ansvar att förvalta skapelsen. Jesus ger en vision av Guds rike som befriar och uppfördrar oss att dela evangelium och bygga en värld där Guds vilja sker.

I Ln 2021:11y framhåller nämnden därtill:

Under de senaste decennierna har den teologiska, pastoral och praktiska medvetenheten ökat om betydelsen av skapelsens integritet i relation till människans förvaltarskap. Med hänsyn till detta, och till nuvarande kunskapsläge i klimat- och miljöfrågor, behövs en teologiskt motiverad bearbetning av kyrkoordningens kapitel 46, särskilt 3 §, i syfte att uppnå långsiktig ekologisk, ekonomisk, social och andlig hållbarhet.

Klimatnödläget manar kyrkan till en ansvarsfull förvaltning av prästlönetillgångarna. Den ska beakta samtliga fyra hållbarhetsdimensioner och präglas av en helhetssyn på skapelsen. I vår tid behöver särskilt andlig hållbarhet genomsyra förvaltningen. Läronämnden poängterar att det teologiska arbetet kring förvaltarskap, kallelse och ansvar måste fortgå.

Uppsala den 28 augusti 2025

På läronämndens vägnar

Martin Modéus, ordförande

Maria Södling, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Martin Modéus, ordförande, biskop Karin Johannesson, biskop Marika Markovits, biskop Ulrica Fritzson, biskop Johan Dalman, biskop Mikael Mogren, biskop Fredrik Modéus, biskop Johan Tyrberg, biskop Susanne Rappmann, biskop Teresia Boström, biskop Åsa Nyström, biskop Erik Eckerdal, biskop Andreas Holmberg, Teresa Callewaert, Eva-Lotta Grantén, Håkan Möller, Jesper Svartvik, Mikael Winnige och Johannes Zeiler.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:4y

Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Kyrkorättsnämndens yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk.

I denna skrivelse lägger kyrkostyrelsen fram förslag till ändringar i 46 kap. 3, 5 c, 5 d, 8 och 9 §§ kyrkoordningen samt till en ny bestämmelse i 46 kap. 8 a § kyrkoordningen. Ändringarna föreslås mot bakgrund av ett uppdrag från 2021 års kyrkomöte och förslagen i utredningen *Kyrkan och skogen – Ansvar, handling och hopp* (Svenska kyrkans utredningar 2024:02) som lämnades till kyrkostyrelsen i september 2024. Skrivelsen innehåller förslag om nya ramar för förvaltningen av prästlönетillgångarna innebärande att de fyra hållbarhetsdimensionerna – andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet – ska balanseras i förvaltningen och flera olika värden ska finnas med i den sammanvägda bedömningen inför beslut, en gemensam inriktning för Svenska kyrkans förvaltning av prästlönefastigheter, att det i kyrkoordningen införs en ny principiell bestämmelse om hänsyn till urfolk och som en del av denna även en bestämmelse om att den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke ska tillämpas. Vidare föreslår kyrkostyrelsen att stift, vid övergripande planering som avser förvaltningen av en prästlönefastighet av särskild betydelse för en församling, ska föra dialog med berörd församling, att årlig uppföljning av förvaltningen av prästlönетillgångarna ska ske och att kyrkostyrelsen årligen till kyrkomötet ska redovisa iakttagelser från tillsynen av förvaltningen. Det föreslås även ett tillägg till bemyndigandet i 46 kap. 3 § andra stycke kyrkoordningen med innebörd att kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om tillsynen över förvaltningen. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026, utom såvitt avser 46 kap. 8 a § andra stycket avseende den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke, som föreslås träda i kraft den 1 januari 2027. Det bedöms inte nödvändigt med några övergångsbestämmelser.

Kyrkorättsnämnden konstaterar följande. Den föreslagna bestämmelsen i 46 kap. 8 a § andra stycket kyrkoordningen innebär att den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke, vanligen kallad FPIC, ska tillämpas vid markanvändningsåtgärder som har en direkt och betydande påverkan för renskötselns bedrivande. Av kyrkostyrelsens skrivelse framgår att kyrkostyrelsen, under förutsättning att kyrkomötet beslutar i enlighet med förslaget, avser att skyndsamt påbörja arbete med och – efter samråd med bland annat samiska företrädare och berörda stift – utfärda närmare bestämmelser om den samplanering eller samråd som behöver ske för att leva upp till urfolksrättens princip om fritt och informerat förhandssamtycke. Kyrkorättsnämnden konstaterar dock att det av kyrkostyrelsen lämnade förslaget om ändringar i kyrkoordningen inte innehåller någon bestämmelse som ger kyrkostyrelsen rätt att utfärda närmare bestämmelser i frågan. Även om bestämmelsen i 46 kap. 8 a § andra stycket kyrkoordningen föreslås träda i kraft först den 1 januari 2027 anser kyrkorättsnämnden att vid ett bifall till förslaget bör även ett bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser finnas med. För att undvika eventuella framtida tvister i frågan om hur principen ska tillämpas bör det tydliggöras att tillämpningen av 46 kap. 8 a § andra

stycket kyrkoordningen ska ske utifrån de av kyrkostyrelsen utfärdade bestämmelserna. Kyrkorättsnämnden föreslår därför följande lydelse av 46 kap. 8 a § kyrkoordningen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

8 a §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheter ska särskilda åtgärder vidtas för att främja renskötselrätten, koncessionsrenskötsel och den rätt urfolk har att utöva sina andliga och kulturella traditioner i de områden där de traditionellt har bott och verkat.

Den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke ska tillämpas vid markanvändningsåtgärder som har en direkt och betydande påverkan för renskötsels bedrivande.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om tillämpningen av den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke. Tillämpningen av principen ska ske utifrån de utfärdade bestämmelserna.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2027 i fråga om 46 kap. 8 a § andra och tredje stycket och i övrigt den 1 januari 2026.

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget i övrigt att erinra mot de av kyrkostyrelsen föreslagna ändringarna i kyrkoordningen. Kyrkorättsnämnden konstaterar dock att kyrkostyrelsens skrivelse och flera motioner rörande Svenska kyrkans skogsbruk innehåller motstridiga förslag, vilka samtidigt inte får vinna bifall i kyrkomötet. Vid utskottets och kyrkomötets behandling av frågorna bör skrivelsens och motionernas olika förslag därför behandlas i anslutning till varandra.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:12y

Kyrkan och skogen

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:17 Kyrkan och skogen.

I motion 2025:17 föreslås kyrkomötet besluta om ändringar i 46 kap. 3, 5 a, 5 c och 8 §§ kyrkoordningen. Förslaget innebär att lydelsen av 46 kap. 3 § första meningen kyrkoordningen ska vara att prästlönetillgångarna ska förvaltas så att de fyra hållbarhetsdimensionerna *andlig, ekologisk, social* och *ekonomisk hållbarhet* säkerställs. Vidare föreslås att 46 kap. 5 a § kyrkoordningen ges följande lydelse: Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår, *utöver krav på vidtagande av åtgärd, även* råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltning. Förslaget innebär vidare bland annat att om kyrkostyrelsen i sin tillsyn uppmärksammar allvarliga brister i ett stifts förvaltning av prästlönetillgångarna, får kyrkostyrelsen hålla inne del av stiftsbidraget enligt 44 kap. 14 §, tills åtgärd angiven av kyrkostyrelsen vidtagits. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Som motivering till förslagen anges bland annat följande. Svenska kyrkan måste visa att det finns en allvarlig, uppriktig och ärlig vilja att ta ansvar i klimat- och artkrisen. Det stora engagemang som visats i anslutning till skogsutredningen och dess remissförfarande tyder på att kyrkans agerande är mycket viktigt för många. Därför finns anledning att efterlysa fler och tydligare skarpa förslag från utredningen redan i detta första skede. Svenska kyrkan måste ta större och tydligare steg i processen som syftar till ett hållbart skogsbruk.

Kyrkorättsnämnden anser att den föreslagna bestämmelsen 46 kap. 5 a § kyrkoordningen blir mer lättläst om ordalydelsen ändras så att det anges att det i tillsynen ingår råd, stöd och hjälp samt *krav på vidtagande av åtgärd*, i frågor som rör förvaltningen. Kyrkorättsnämnden föreslår därför följande lydelse av bestämmelsen i 46 kap. 5 a § kyrkoordningen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

5 a §

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp *samt krav på vidtagande av åtgärd*, i frågor som rör förvaltningen.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget i övrigt att erinra mot de i motionen föreslagna ändringarna i kyrkoordningen. Kyrkorättsnämnden konstaterar dock att kyrkostyrelsens skrivelse och flera motioner rörande Svenska kyrkans

skogsbruk innehåller motstridiga förslag, vilka samtidigt inte får vinna bifall i kyrkomötet. Vid utskottets och kyrkomötets behandling av frågorna bör skrivelsens och motionernas olika förslag därför behandlas i anslutning till varandra.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:18y

Hållbar skogsförvaltning – målen

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:52 Hållbar skogsförvaltning – målen.

I motion 2025:52 föreslås kyrkomötet besluta att anta motionens förslag till ändringar i 46 kap. 3 § kyrkoordningen. Ändringarna innebär att prästlönetillgångarna ska förvaltas ändamålsenligt och resurseffektivt och att andlig, ekologisk och social hållbarhet ska säkerställas i förvaltningen samt att kyrkostyrelsen ska besluta om mål och inriktning för förvaltningen av prästlönetillgångarna. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Som motivering anges bland annat följande. Motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen är identiska med förslagen i utredningen *Kyrkan och skogen – Ansvar, handling och hopp* (Svenska kyrkans utredningar 2024:02). Såväl forskningsläge som kyrkans värderingar talar för att det är av yttersta vikt för Svenska kyrkans trovärdighet att kyrkomötet och kyrkostyrelsen bejakar sin egen utredning för att säkerställa ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och andligt hållbart skogsbruk.

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget att erinra mot de i motionen föreslagna ändringarna i kyrkoordningen. Kyrkorättsnämnden konstaterar dock att kyrkostyrelsens skrivelse och flera motioner rörande Svenska kyrkans skogsbruk innehåller motstridiga förslag, vilka samtidigt inte får vinna bifall i kyrkomötet. Vid utskottets och kyrkomötets behandling av frågorna bör skrivelsens och motionernas olika förslag därför behandlas i anslutning till varandra.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:19y

Hållbar skogsförvaltning – hänsyn

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:53 Hållbar skogsförvaltning – hänsyn.

I motion 2025:53 föreslås kyrkomötet besluta att anta motionens förslag till ändringar i 46 kap. 8 § kyrkoordningen. Ändringarna innebär att vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska biologisk mångfald skyddas och främjas samt kulturmiljövårdens intressen beaktas. Vidare innebär ändringarna att förvaltningen ska vidta de skyddsåtgärder, begränsningar och försiktighetsmått som behövs för att motverka skada för naturmiljö- och kulturmiljövården. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Som motivering anges bland annat följande. Motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen är identiska med förslagen i utredningen *Kyrkan och skogen – Ansvar, handling och hopp* (Svenska kyrkans utredningar 2024:02). Såväl forskningsläge som kyrkans värderingar talar för att det är av yttersta vikt för Svenska kyrkans trovärdighet att kyrkomötet och kyrkostyrelsen bejakar sin egen utredning för att säkerställa ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och andligt hållbart skogsbruk.

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget att erinra mot de i motionen föreslagna ändringarna i kyrkoordningen. Kyrkorättsnämnden konstaterar dock att kyrkostyrelsens skrivelse och flera motioner rörande Svenska kyrkans skogsbruk innehåller motstridiga förslag, vilka samtidigt inte får vinna bifall i kyrkomötet. Vid utskottets och kyrkomötets behandling av frågorna bör skrivelsens och motionernas olika förslag därför behandlas i anslutning till varandra.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Hållbar skogsförvaltning – församlingen

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:54 Hållbar skogsförvaltning – församlingen.

I motion 2025:54 föreslås kyrkomötet besluta att en ny paragraf, 9 a §, införs i 46 kap. kyrkoordningen. Den nya bestämmelsen innebär att en församling ska informeras om insatser som egendomsförvaltningar planerar inom deras geografiska område och att vid övergripande planering av förvaltningen ska berörd församlings synpunkter inhämtas och beaktas. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Som motivering anges bland annat följande. Motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen är identiska med förslagen i utredningen *Kyrkan och skogen – Ansvar, handling och hopp* (Svenska kyrkans utredningar 2024:02). Såväl forskningsläge som kyrkans värderingar talar för att det är av yttersta vikt för Svenska kyrkans trovärdighet att kyrkomötet och kyrkostyrelsen bejakar sin egen utredning för att säkerställa ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och andligt hållbart skogsbruk. Församlingarna bör rimligen få veta om det finns ett reservat i närheten av kyrkan eller om marken bakom kyrkogården ska kalhuggas. Svenska kyrkan ska på alla organisatoriska nivåer i hela landet tala liktydigt språk och förmedla samma budskap.

Kyrkorättsnämnden anser att uttrycket *en berörd församling* i den föreslagna bestämmelsen 46 kap. 9 a § kyrkoordningen kan leda till olika tolkningar om vilken eller vilka församlingar som avses. Kyrkorättsnämnden föreslår därför att det i bestämmelsen, i stället för *berörd församling*, ska stå att det är *en församling inom vilkens geografiska område insatser planeras*, som avses. Kyrkorättsnämnden föreslår därmed följande lydelse av ny bestämmelse i 46 kap. 9 a § kyrkoordningen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

9 a §

En församling inom vilkens geografiska område insatser planeras ska informeras av stiftet om insatserna och den hänsyn som planeras i förvaltningen. Vid övergripande planering ska församlingens synpunkter inhämtas och beaktas.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget i övrigt att erinra mot den i motionen föreslagna ändringen i kyrkoordningen. Kyrkorättsnämnden konstaterar dock att kyrkostyrelsens skrivelse och flera motioner rörande Svenska kyrkans

skogsbruk innehåller motstridiga förslag, vilka samtidigt inte får vinna bifall i kyrkomötet. Vid utskottets och kyrkomötets behandling av frågorna bör skrivelsens och motionernas olika förslag därför behandlas i anslutning till varandra.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:21y

Hållbar skogsförvaltning – tillsyn

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:55 Hållbar skogsförvaltning – tillsyn.

I motion 2025:55 föreslås kyrkomötet besluta att anta motionens förslag till ändringar i 46 kap. 5 a, 5 c och 5 d §§ kyrkoordningen. Det föreslås att 46 kap. 5 a § kyrkoordningen ges följande lydelse: Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår, *utöver krav på vidtagande av åtgärd, även* råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltning. Vidare innebär ändringarna bland annat att vid allvarliga brister i förvaltningen av prästlönetillgångarna får kyrkostyrelsen hålla inne del av stiftsbidraget enligt 44 kap. 14 §, tills åtgärd angiven av kyrkostyrelsen vidtagits. Kyrkostyrelsen ska enligt förslaget årligen genom en skrivelse till kyrkomötet redovisa iakttagelser och åtgärder om tillsynen av förvaltningen. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Som motivering anges bland annat följande. Motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen är identiska med förslagen i utredningen *Kyrkan och skogen – Ansvar, handling och hopp* (Svenska kyrkans utredningar 2024:02). Såväl forskningsläge som kyrkans värderingar talar för att det är av yttersta vikt för Svenska kyrkans trovärdighet att kyrkomötet och kyrkostyrelsen bejaktar sin egen utredning för att säkerställa ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och andligt hållbart skogsbruk.

Kyrkorättsnämnden anser att den föreslagna bestämmelsen 46 kap. 5 a § kyrkoordningen blir mer lättläst om ordföljden ändras så att det anges att det i tillsynen ingår råd, stöd och hjälp samt *krav på vidtagande av åtgärd*, i frågor som rör förvaltningen. Kyrkorättsnämnden föreslår därför följande lydelse av ny bestämmelse i 46 kap. 5 a § kyrkoordningen.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

46 kap.

5 a §

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp *samt krav på vidtagande av åtgärd*, i frågor som rör förvaltningen.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget i övrigt att erinra mot de i motionen föreslagna ändringarna i kyrkoordningen. Kyrkorättsnämnden konstaterar dock att kyrkostyrelsens skrivelse och flera motioner rörande Svenska kyrkans

skogsbruk innehåller motstridiga förslag, vilka samtidigt inte får vinna bifall i kyrkomötet. Vid utskottets och kyrkomötets behandling av frågorna bör skrivelsens och motionernas olika förslag därför behandlas i anslutning till varandra.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:22y

Hållbar skogsförvaltning – solidarisk omställning

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:56 Hållbar skogsförvaltning – solidarisk omställning.

I motion 2025:56 föreslås kyrkomötet besluta att anta motionens förslag till ändringar i 44 kap. 3 § och 46 kap. 5 § kyrkoordningen. Ändringarna innebär bland annat att kostnaden för en omställning av skogsbruket ska bäras solidariskt inom Svenska kyrkan enligt skogsutredningens förslag (*Kyrkan och skogen – Ansvar, handling och hopp*, Svenska kyrkans utredningar 2024:02). För denna modell föreslås dels införande av en hållbarhetsavgift för samtliga församlingar i Svenska kyrkan (44 kap. 3 §), dels en möjlighet att minska den andel av nettovinsten från förvaltningen av prästlönetillgångar som stiftens ska betala in till nationell nivå (46 kap. 5 §). Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Som motivering anges bland annat följande. Motionens förslag till ändringar i kyrkoordningen är identiska med förslagen i skogsutredningen. Såväl forskningsläge som kyrkans värderingar talar för att det är av yttersta vikt för Svenska kyrkans trovärdighet att kyrkomötet och kyrkostyrelsen bejakar sin egen utredning för att säkerställa ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och andligt hållbart skogsbruk. Prästlönetillgångarna bidrar med 2–3 procent av Svenska kyrkans totala inkomster. Vi behöver skyndsamt ställa om skogsbruket och skogsutredningen har på ett förtjänstfullt sätt tagit fram en modell för ett solidariskt fördelningssystem för att underlätta för alla församlingar i omställningsarbetet.

Kyrkorättsnämnden anser att den föreslagna bestämmelsen i 44 kap. 3 § kyrkoordningen blir tydligare om de avgifter som kyrkomötet får besluta om samlas i en mening och motsvarande för bemyndigandet för kyrkostyrelsen att utfärda närmare bestämmelser om avgifterna. Kyrkorättsnämnden föreslår därför följande lydelse av ny bestämmelse i 44 kap. 3 § kyrkoordningen.

44 kap.

Avgifter för gemensam verksamhet och kyrkounderhåll

Avgifter för gemensam verksamhet, kyrkounderhåll och hållbarhetsarbete

3 §

Församlingen ska varje år betala en avgift för gemensam verksamhet. Avgiften för gemensam verksamhet är sju öre per etthundra kronor av församlingens avgiftsun-
derlag.

Församlingen ska om kyrkomötet be-
slutar det också betala en kyrkounder-
hållsavgift.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare be-
stämmelser om kyrkounderhållsavgiften.

Församlingen ska om kyrkomötet be-
slutar det också betala en kyrkounder-
hållsavgift *respektive en hållbarhetsavgift*.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare be-
stämmelser om kyrkounderhållsavgiften
respektive om hållbarhetsavgiften.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget i övrigt att erinra mot
de i motionen föreslagna ändringarna i kyrkoordningen. Kyrkorättsnämnden konsta-
terar dock att kyrkostyrelsens skrivelse och flera motioner rörande Svenska kyrkans
skogsbruk innehåller motstridiga förslag, vilka samtidigt inte får vinna bifall i kyrko-
mötet. Vid utskottets och kyrkomötets behandling av frågorna bör skrivelsens och
motionernas olika förslag därför behandlas i anslutning till varandra.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand,
Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson,
Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:23y

Hållbar skogsförvaltning – FPIC

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:57 Hållbar skogsförvaltning – FPIC.

I motion 2025:57 föreslås kyrkomötet besluta att en ny paragraf, 3 a §, införs i 46 kap. kyrkoordningen. Den nya bestämmelsen innebär att den urfolksrättsligap principen om fritt och informerat förhandssamtycke införs i kyrkoordningen. Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Som motivering anges bland annat följande. Motionens förslag till ändring i kyrkoordningen är identiskt med förslaget i utredningen *Kyrkan och skogen – Ansvar, handling och hopp* (Svenska kyrkans utredningar 2024:02). Kyrkostyrelsen bejakar införandet av FPIC i kyrkoordningen, men fördröjer ikraftträdandet. Som ett led i genomförandet av försoningsarbetet hålls Sägastallamat 3 under 2026. Implementeringen av förslagen bör därför ske skyndsamt så att kyrkan med stolthet och ödmjukhet kan delta i försoningsprocessen med samerna.

Kyrkorättsnämnden har i sitt yttrande Kn 2025:4y över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk angett att det i bestämmelsen om att den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke ska tillämpas bör tydliggöras att tillämpningen av principen ska ske utifrån de närmare bestämmelser som kyrkostyrelsen kan komma att besluta om. Nämnda synpunkter gör sig gällande även om förslaget i motionen vinner bifall. I den föreslagna paragrafen bör därför ett bemyndigande för kyrkostyrelsen att utfärda närmare bestämmelser om principen införas. Vidare bör en hänvisning göras till att tillämpningen av principen ska ske utifrån de bestämmelserna. Kyrkorättsnämnden konstaterar att den föreslagna bestämmelsen handlar om prästlönefastigheter. Bestämmelsen bör därför lämpligen ligga under rubriken Prästlönefastigheter och ges paragrafnummer 8 a. Kyrkorättsnämnden föreslår därför att den föreslagna bestämmelsen placeras i 46 kap. 8 a § kyrkoordningen och ges följande lydelse.

46 kap.

8 a §

En åtgärd i förvaltningen av en prästlönefastighet som innebär en direkt och betydande påverkan för renskötelsns bedrivande, får inte påbörjas eller genomföras innan ett fritt och informerat samtycke lämnats av den berörda samebyn. Överenskommelse som ingås med en berörd sameby ska dokumenteras.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om tillämpningen av den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke. Tillämpningen av principen ska ske utifrån de utfärdade bestämmelserna.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget i övrigt att erinra mot den i motionen föreslagna ändringen i kyrkoordningen. Kyrkorättsnämnden konstaterar dock att kyrkostyrelsens skrivelse och flera motioner rörande Svenska kyrkans skogsbruk innehåller motstridiga förslag, vilka samtidigt inte får vinna bifall i kyrkomötet. Vid utskottets och kyrkomötets behandling av frågorna bör skrivelsens och motionernas olika förslag därför behandlas i anslutning till varandra.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:25y

Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:75 Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning.

I motion 2025:75 föreslås kyrkomötet besluta om ändringar i 46 kap. 3, 5 a, 5 c, 5 d och 8 §§ kyrkoordningen. Vidare föreslås att en ny bestämmelse, 8 a §, införs i nämnda kapitel. Ändringarna innebär bland annat att prästlönetillgångarna ska förvaltas ändamålsenligt och resurseffektivt och att andlig, ekologisk och social hållbarhet ska säkerställas i förvaltningen samt att kyrkostyrelsen ska besluta om mål och inriktning för förvaltningen av prästlönetillgångarna. Ändringarna innebär vidare bland annat att kyrkostyrelsens tillsyn utvidgas och krav på vidtagande av åtgärd ska kunna ställas. Vid allvarliga brister i förvaltningen av prästlönetillgångarna får kyrkostyrelsen hålla inne del av stiftsbidraget enligt 44 kap. 14 §, tills åtgärd angiven av kyrkostyrelsen vidtagits. Vid förvaltningen av prästlönefastigheterna ska biologisk mångfald skyddas och främjas och kulturmiljövårdens intressen beaktas. Genom den föreslagna 8 a § införs en bestämmelse om hänsyn till urfolk och att den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke ska tillämpas vid markanvändningsåtgärder som har en direkt och betydande påverkan för renskötselns bedrivande. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Som motivering anges bland annat följande. Svenska kyrkan är en av Sveriges största skogsägare och har därmed ett unikt ansvar i arbetet för klimat, biologisk mångfald och en hållbar framtid. Det handlar inte bara om ekonomi, utan om förvaltarskap, tro och etik. Svenska kyrkans ansvar för att minska klimatkrisen är så stort att målen måste sättas på central nivå. Det behövs ekonomiska styrmedel för att säkerställa att stiftet följer de mål som centralt ställs upp för skogsförvaltningen. Genom de förändringar som föreslås i kyrkoordningen kan Svenska kyrkan gå före i klimatkampen, visa respekt för urfolkens rättigheter och stärka sin trovärdighet som en kyrka som tar teologin och ansvaret för skapelsen på allvar.

Kyrkorättsnämnden anser att den föreslagna bestämmelsen 46 kap. 5 a § kyrkoordningen blir mer lättläst om ordalydelsen ändras så att det anges att det i tillsynen ingår råd, stöd och hjälp samt *krav på vidtagande av åtgärd*, i frågor som rör förvaltningen. Kyrkorättsnämnden föreslår därför följande lydelse av ny bestämmelse i 46 kap. 5 a § kyrkoordningen.

46 kap.

5 a §

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp i frågor som rör förvaltningen.

Kyrkostyrelsen har tillsyn över stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna. I tillsynen ingår råd, stöd och hjälp *samt krav på vidtagande av åtgärd*, i frågor som rör förvaltningen.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Den föreslagna bestämmelsen i 46 kap. 8 a § andra stycket kyrkoordningen innebär att den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke ska tillämpas vid markanvändningsåtgärder som har en direkt och betydande påverkan för renskötsels bedrivande. Kyrkorättsnämnden har i sitt yttrande Kn 2025:4y över kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk angett att det i bestämmelsen om att den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke ska tillämpas bör tydliggöras att tillämpningen av principen ska ske utifrån de närmare bestämmelser som kyrkostyrelsen kan komma att besluta om. Nämda synpunkter gör sig gällande även om förslaget i motionen vinner bifall. I den föreslagna paragrafen bör därför ett bemyndigande för kyrkostyrelsen att utfärda närmare bestämmelser om principen införas. Vidare bör en hänvisning göras till att tillämpningen av principen ska ske utifrån de bestämmelserna. Kyrkorättsnämnden föreslår därför att den föreslagna bestämmelsen i 46 kap. 8 a § kyrkoordningen ges följande lydelse.

46 kap.

8 a §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheter ska särskilda åtgärder vidtas för att främja renskötselrätten, koncessionsrenskötsel och den rätt urfolk har att utöva sina andliga och kulturella traditioner i de områden där de traditionellt har bott och verkat.

Den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke ska tillämpas vid markanvändningsåtgärder som har en direkt och betydande påverkan för renskötsels bedrivande.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om tillämpningen av den urfolksrättsliga principen om fritt och in-

formerat förhandssamtycke. Tillämpningen av principen ska ske utifrån de utfärdade bestämmelserna.

F 2025:1
Bilaga 11

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget i övrigt att erinra mot de i motionen föreslagna ändringarna i kyrkoordningen. Kyrkorättsnämnden konstaterar dock att kyrkostyrelsens skrivelse och flera motioner rörande Svenska kyrkans skogsbruk innehåller motstridiga förslag, vilka samtidigt inte får vinna bifall i kyrkomötet. Vid utskottets och kyrkomötets behandling av frågorna bör skrivelsens och motionernas olika förslag därför behandlas i anslutning till varandra.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:28y

Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:88 Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd.

I motion 2025:88 föreslås kyrkomötet besluta att, punkt 1, uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att minst 20 procent av den produktiva skogsmarken ska avsättas för skydd av biologisk mångfald och klimatåtgärder (kolinlagring) som ett nationellt mål för Svenska kyrkans skogsförvaltning. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Förslaget i kyrkostyrelsens skrivelse 2025:6 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk är att nya ramar, som konkretiseras i kyrkoordningen med en gemensam inriktning, sätts för förvaltningen angående Svenska kyrkans prästlönetillgångar. Kyrkostyrelsen säger i sin skrivelse att man ”anser att utredningens föreslagna inriktning för avsättningar ger uttryck för en rimlig ambitionsnivå för prästlönetillgångarna totalt”. För att lägga fast ambitionsnivån för avsättningar anser motionärerna att det är angeläget att den sätts som ett kvantitativt mål i kyrkoordningen och att det målet ska sättas till minst 20 procent av den produktiva skogsmarken. Det ger en tydlig utgångspunkt för stiftens arbete med verksamhetsnära mål i sin förvaltning och kyrkostyrelsens arbete med samråd och uppföljning kring förvaltningen.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en begäran om ändringar i kyrkoordningen. De föreslagna ändringarna har föregåtts av utredningen *Kyrkan och skogen – Ansvar, handling och hopp* (Svenska kyrkans utredningar 2024:02). Kyrkorättsnämnden konstaterar vidare att motionen tillsammans med kyrkostyrelsens skrivelse och flertalet andra motioner rör Svenska kyrkans skogsbruk. För en enhetlig och sammanhållen reglering bör vid utskottets och kyrkomötets behandling av frågorna skrivelsen och motionernas olika förslag behandlas i anslutning till varandra.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:29y

Kyrkans arbete med bevarande och restaurering av våtmarker

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:97 Kyrkans arbete med bevarande och restaurering av våtmarker.

I motion 2025:97 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att, punkt 1, återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att kyrkans arbete med och förvaltning av våtmarker ska syfta till att återställa våtmarker och, punkt 3, återkomma till kyrkomötet med förslag på ändringar i kyrkoordningen som innebär att ett mål om vilken andel av Svenska kyrkans jordbruks- och skogsmark inklusive PLT som ska vara våtmark, samt regler för uppföljning av detta mål, fastställs. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Våtmarker är bland de mest artrika miljöerna i Sverige, de bidrar till en mängd olika ekosystemtjänster som vi är beroende av, exempelvis vattenrening. Eftersom våtmarker kan binda koldioxid spelar de dessutom en viktig roll i arbetet med att bromsa klimatförändringarna. En stor andel av våtmarkerna har under det senaste seklet försvunnit till följd av bland annat utdikning. Svenska kyrkan har här en uppgift att bidra till att värna skapelsen, bevara artrikedomen, den biologiska mångfalden genom att skydda och restaurera kyrkans våtmarker.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en begäran om ändringar i kyrkoordningen. De föreslagna ändringarna har föregåtts av utredningen *Kyrkan och skogen – Ansvar, handling och hopp* (Svenska kyrkans utredningar 2024:02). Kyrkorättsnämnden konstaterar vidare att motionen tillsammans med kyrkostyrelsens skrivelse och flertalet andra motioner rör Svenska kyrkans skogsbruk. För en enhetlig och sammanhållen reglering bör vid utskottets och kyrkomötets behandling av frågorna skrivelsen och motionernas olika förslag behandlas i anslutning till varandra.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:30y

Svenska kyrkans framtida skogsförvaltning

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:98 Svenska kyrkans framtida skogsförvaltning.

I motion 2025:98 föreslås kyrkomötet besluta om ett tillägg i 46 kap. 5 c § kyrkoordningen. Det föreslagna tillägget innebär att kyrkostyrelsen årligen till kyrkomötet ska redovisa iakttagelser från tillsynen av förvaltningen. Redovisningen ska innehålla iakttagelser enligt 46 kap. 3 § kyrkoordningen, en uppföljning av förvaltningen och dess insatser för att säkerställa andlig, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Redovisningen ska bygga på en strukturerad uppföljning av kyrkostyrelsens nationella, tydliga mål för kyrkans skogsförvaltning, inkluderat prästlönetillgångarna. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Som motivering anges bland annat följande. Svenska kyrkan har nu en möjlighet att besluta om att vara en föregångare genom att införa ett skogsbruk som värnar skogen för framtida generationer. Kyrkostyrelsens förslag att prästlönetillgångarna ska förvaltas så att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet balanseras är en positiv förändring som bådär gott för framtiden. Nu när vi äntligen kommit hit och ska besluta om ett skogsbruk för framtiden, låt oss då även besluta om rimliga förutsättningar för kyrkostyrelsen att följa upp kyrkomötets beslut om en ny skogsförvaltning.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen skulle innebära ett beslut om redovisning av kyrkostyrelsen till kyrkomötet utifrån uppföljning av mål beslutade av kyrkostyrelsen. Något förslag om att kyrkostyrelsen ska utfärda sådana mål finns dock inte i motionen. Ett bifall till förslaget skulle därför inte ge det resultat som åsyftas med motionen. Kyrkorättsnämnden konstaterar vidare att kyrkostyrelsens skrivelse och flera motioner rörande Svenska kyrkans skogsbruk innehåller motstridiga förslag, vilka samtidigt inte får vinna bifall i kyrkomötet. Vid utskottets och kyrkomötets behandling av frågorna bör skrivelsens och motionernas olika förslag därför behandlas i anslutning till varandra.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:38y

Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Förvalterskapsutskottet har begärt kyrkorättsnämndens yttrande över utskottets justerade förslag till ändring i 46 kap. 3 § kyrkoordningen och över utskottets justerade förslag till skrivning i en ny bestämmelse i 46. kap 8 a § kyrkoordningen, som kyrkostyrelsen lagt fram i sin skrivelse 2025:6 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk och som kyrkorättsnämnden yttrat sig över i Kn 2025:4y. Kyrkorättsnämnden har också i Kn 2025:23y och Kn 2025:25, i yttranden över motioner, yttrat sig rörande bestämmelsen i 46 kap. 8 a § kyrkoordningen.

Utskottet föreslår, till skillnad från kyrkostyrelsens tidigare förslag, att 46 kap. 3 § kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Förvalterskapsutskottets förslag

46 kap.

3 §

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna.

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så *att andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet balanseras*. Tillgångarna ska därtill förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. *Förvaltningen ska vara ändamålsenlig och resurseffektiv.*

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om förvaltningen av prästlönetillgångarna *och om tillsynen över förvaltningen.*

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2026.

Kyrkorättsnämnden har tagit del av förvalterskapsutskottets förslag. Kyrkorättsnämnden har utifrån sitt granskningsuppdrag inget att erinra mot de av utskottet föreslagna ändringarna i 46 kap. 3 § kyrkoordningen.

Utskottet föreslår vidare, till skillnad från kyrkostyrelsens tidigare förslag, att 46 kap. 8 a § kyrkoordningen ska ha följande lydelse.

46 kap.

8 a §

Vid förvaltningen av prästlönefastigheter ska särskilda åtgärder vidtas för att främja renskötselrätten, koncessionsrenskötsel och den rätt urfolk har att utöva sina andliga och kulturella traditioner i de områden där de traditionellt har bott och verkat.

Den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke ska tillämpas vid markanvändningsåtgärder som har en direkt och betydande påverkan för renskötsels bedrivande.

Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om hur urfolksrätten ska tillämpas i förvaltningen. Förvaltningens tillämpning av urfolksrätten ska sedan ske utifrån de utfärdade bestämmelserna.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2027 i fråga om 46 kap. 8 a § andra stycket och i övrigt den 1 januari 2026.

Kyrkorättsnämnden har tagit del av förvaltarekapsutskottets förslag.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att utskottet föreslår en bredare delegation till kyrkostyrelsen att reglera hur hela urfolksrätten ska tillämpas, medan nämndens förslag endast rör bemyndigande om tillämpningen av principen av fritt och informerat förhandssamtycke. Kyrkorättsnämnden ser fortfarande att det finns ett behov av en sådan reglering, detta då det finns olika tolkningar av hur principen ska tillämpas och då denna också kan komma att utvecklas inom folkrätten. Detta kan i sin tur innebära risk för framtida tvister i frågan om hur principen ska tillämpas.

Vad gäller utskottets förslag till skrivning konstaterar kyrkorättsnämnden att ordet förvaltning förekommer två gånger med olika betydelser. I första meningen avses, såvitt kyrkorättsnämnden förstår, hur man tillämpar urfolksrätten i förvaltningen av skogen. I andra meningen avses hur de som är satta att förvalta ska tillämpa bestämmelserna.

Uppsala den 2 oktober 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar,

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.

Kyrkomötet
Ekonomiutskottets yttrande 2025:2y

Hållbar skogsförvaltning – solidarisk omställning

Till Förvalterskapsutskottet

Ekonomiutskottets yttrande över motion 2025:56 Hållbar skogsförvaltning – solidarisk omställning

En enig kyrkostyrelse har överlämnat skrivelsen KsSkr 2025:6 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk, efter en lång och intensiv process inklusive remissförfarande. En enig kyrkostyrelse gjorde också bedömningen att eventuella förslag till kyrkomötet om hållbarhetsavgift skulle kräva ytterligare utredning. Ekonomiutskottet ansluter sig till kyrkostyrelsens bedömning.

Uppsala den 1 oktober 2025

På ekonomiutskottets vägnar

Rebecca Hägg, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Rebecca Hägg, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojdkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Leif Aruhn-Solén, Suzanne Fredborg, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Christina Södling, Daniel Arthursson, Jan-Hugo Nihlén, Johanna Palmér, Gunilla Eldebro, Annsofi Aurell, David Lång, Agneta Ahlblom och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:39y

Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Kyrkorättsnämndens yttrande över reservation 4 i förvalterskapsutskottets betänkande 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk.

I betänkandet ställer sig utskottet bakom kyrkostyrelsens förslag till ändring av bland annat 46 kap. 3 § andra stycket och 5 c § andra stycket kyrkoordningen rörande bemyndigande för kyrkostyrelsen att utfärda närmare bestämmelser om tillsynen över förvaltningen av prästlönetillgångarna och att kyrkostyrelsen årligen till kyrkomötet ska redovisa iakttagelser från tillsynen av förvaltningen.

I reservation 4 finns en reservation mot förvalterskapsutskottets beslut avseende ändringar i 46 kap. 5 c § kyrkoordningen till förmån för ett tillägg i samma paragraf enligt följande. ”Redovisningen ska innehålla en uppföljning av förvaltningens hållbarhet utifrån andligt, ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv.”

Som motivering anges följande. Kyrkostyrelsen ska till kyrkomötet årligen redovisa en uppföljning av tillsynen över förvaltningen av prästlönetillgångarna. Utskottet är överens om att denna bör innefatta en översyn av de fyra dimensionerna andlig, ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Ett problem är dock att i 5 c § kyrkoordningen är sammanhanget tillsyn av allvarlig misskötsel från stiftets sida. Därför behöver det explicit utskrivas att uppföljningsredovisningen inte bara handlar om allvarlig misskötsel, utan även om hållbarheten i alla dess dimensioner.

Kyrkorättsnämnden har i yttrande Kn 2025:4y inte haft någon erinran mot det av kyrkostyrelsen föreslagna tillägget i 46 kap. 5 c § andra stycket kyrkoordningen. Utifrån sitt granskningsuppdrag har kyrkorättsnämnden inte heller något att erinra mot förslaget i reservationen.

Uppsala den 17 november 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



**Kyrkomötet
Förvaltareutskottets betänkande 2025:2**

Hållbarhetsindex för skogsförvaltningen

Sammanfattning

Detta betänkande hanterar motion 2025:108 om hållbarhetsindex för skogsförvaltningen. Utskottet ser positivt på idén att utveckla verktyg för att följa upp och kommunicera Svenska kyrkans arbete med hållbarhet, särskilt inom skogsbruket. Utskottet anser dock inte att kyrkomötet bör fatta beslut om att införa ett index utan det kan kyrkostyrelsen ta fram i dialog med stiftet. Därför föreslås avslag till motionen.

Till betänkandet finns två reservationer.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:108, punkt 1,
1. avslå motion 2025:108, punkt 2,
1. avslå motion 2025:108, punkt 3,
1. avslå motion 2025:108, punkt 4,
1. avslå motion 2025:108, punkt 5.

Motionens förslag

Motion 2025:108 av Jonas Noréus, Hållbarhetsindex för skogsförvaltningen

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. definiera ett hållbarhetsindex som kan målsättas mot stiftens egendomsförvaltning,
2. i det fortsatta arbetet kring tillsyn och uppföljning av prästlönetillgångarnas skogsförvaltning beakta idén om ett hållbarhetsindex,
3. tillse att hållbarhetsindexet för respektive stift på ett samlat sätt beskriver hur mycket bättre skogsförvaltningen är jämfört med miniminivå enligt lagstiftning och certifieringar för ett antal aspekter,
4. tillse att stiftet, utifrån lokala förutsättningar, kan prioritera vissa delkomponenter i det samlade hållbarhetsindexet i sina målformuleringar,
5. i sin tillsyn av stiftens förvaltning av prästlönetillgångarna efterfråga redovisning av hållbarhetsindexet.

Bakgrund

Tidigare behandlingar i kyrkomötet

Kyrkomötet 2023 beslutade att införa verktyg för uppföljning av Svenska kyrkans färdplan för klimatet (KmSkr 2023:5). Kyrkomötesuppdraget slutredovisas i kyrkostyrelsens skrivelse till årets kyrkomöte med redogörelse för behandling av kyrkomötesärenden, KsSkr 2025:3.

Kyrkostyrelsen beskriver i sin skrivelse till årets kyrkomöte, Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk, KsSkr 2025:6, förhållandet mellan skrivelsen och andra inomkyrkliga processer:

Kyrkostyrelsen menar att Svenska kyrkans skogsbruk, och således den här skrivelsen, utgör en viktig del av klimatarbetet. Förslagen i kyrkostyrelsens skrivelse ska vara i linje med och stödja det som stiftens åtagit sig enligt färdplanens etapp 2, samt utgöra inriktning i arbetet med framtagande av etapp 3. I en vidare mening är utvecklingen av Svenska kyrkans skogsbruk en viktig del av hela kyrkans hållbarhetsarbete.

Hållbarhetsredovisning inom Svenska kyrkan

Den nationella nivån gör en hållbarhetsredovisning inom ramen för kyrkostyrelsens årliga skrivelse 2 till kyrkomötet, Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå. Till stöd för arbetet finns ett systematiskt förhållningssätt för styrning och uppföljning av hållbarhetsarbetet genom policyer, rutiner, uppföljning och rapportering. Ytterligare kvalitetssäkring sker genom miljödiplomering av den nationella nivån och genom certifiering av det internationella arbetet, Act Svenska kyrkan, mot Core Humanitarian Standards, CHS. Miljödiplomeringen är Svenska kyrkans miljöledningssystem. Utvecklingen av hållbarhetsredovisningen sker löpande i takt med att strategier och nyckeltal utvecklas.

Under sommaren 2024 har det klarlagts att Svenska kyrkans församlingar, pastorat och stift inte omfattas av EU-direktiven om hållbarhetsredovisning och tillbörlig aktsamhet, men de principer som ligger till grund för dessa direktiv är vägledande för den nationella nivåns eget hållbarhetsarbete och arbetet med stöd till stift och församlingar gällande hållbarhetsfrågor.

I kyrkostyrelsens tillsynsarbete gällande prästlönstillgångarna inhämtas årligen data, vilken sammanställs i en tillsynsrapport till kyrkostyrelsen i juni. I den rapporten finns inte mål eller hållbarhetsspecifika nyckeltal. Kyrkostyrelsen har i sin tillsyn önskat en tydligare hållbarhetsrapportering.

Ett projekt mellan stiftens egendomsförvaltningar och den nationella nivån genomfördes 2023–2024 för att ta fram ett ramverk för hur en hållbarhetsredovisning för prästlönstillgångarna skulle kunna se ut, utifrån sina förutsättningar. Utgångspunkten var EU:s rapporteringsramverk för hållbarhetsredovisning. I slutet av 2024 annonserade emellertid EU-kommissionen att de nya rapporterings- och aktsamhetsdirektiven skulle förhandlas om och kraftigt förändras (förenklas), vilket i grunden kommer förändra alla rapporteringsstandarder. Projektet med att ta fram ett rapporteringsramverk för egendomsförvaltningarna har därför beslutat att avvakta tills klarhet finns kring kommande standarder.

Kyrkostyrelsens bedömer i sin skrivelse till årets kyrkomöte, Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk, KsSkr 2025:6, att arbetet med att stödja genomförandet bör ske med en hög grad av transparens och involvera olika kompetenser inom Svenska kyrkan. Kyrkostyrelsen bedömer att arbetet med en utvecklad tillsyn bland annat kommer att kräva att ytterligare expertkunskap knyts till kyrkostyrelsen.

Befintliga verktyg för hållbarhetsredovisning

Verktyg

Församlingar, pastorat och stift har möjlighet att följa upp sin påverkan genom olika verktyg som stöds av den nationella nivån.

Svenska kyrkans visualiserings- och analysverktyg (ViSA) visar bland annat energianvändning och energiproduktion baserat på årliga data från den obligatoriska SCB-enkäten ekonomisk redogörelse, men också klimatutsläpp från resor och inköp. Kopplat till ViSA har enkla rapportmallar tagits fram för klimatutsläppsrapporter.

Kyrkostyrelsens redovisningsråd har tagit fram en mall för förenklad hållbarhetsredovisning som bygger på att enheter fyller i information inom alla dimensioner av hållbar utveckling.

Svenska kyrkans begravningsverksamhet har en guide för klimatberäkningar som tar upp olika verktyg för klimatberäkning tillsammans med en reflektionsdel kring avgränsningar och prioriteringar.

Den nationella nivån har också ingått ett ramavtal med företaget Cemasys som möjliggör detaljerad klimatutsläppsrapportering för församlingar, pastorat och stift i enlighet med internationella standarder.

Fokus på redovisning

Det huvudsakliga fokuset för de nämnda verktygen är klimatutsläppsdata. Gällande hållbarhetsindex eller jämförelsetal (benchmarks) finns sådana normalt inte i inbyggda hållbarhetsrapporteringsstandarder, varken på övergripande eller sektorspecifik nivå. I stället utgår standarder från bedömning av hantering av risk för negativ påverkan, utifrån hur omfattande sådan påverkan kan vara. Det finns emellertid inget hinder mot att, där så är möjligt, indexera ett arbete mot jämförelsetal som stöd för att följa upp hur hållbarhetsarbetet går.

När det gäller biologisk mångfald finns ett antal indikatorer och parametrar som följs upp och rapporteras på nationell nivå, till följd av EU-lagstiftning och Sveriges miljömål. Detta är dock inte kopplat till standarder för hållbarhetsredovisning.

Certifieringar för skogsbruk

Alla stift är certifierade antingen genom FSC® (Forest Stewardship Council®) eller både PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification) och FSC. Standarden avser ansvarsfullt skogsbruk och innehåller en del hållbarhetsparametrar som generellt efterfrågas i Svenska kyrkan och saknar andra. Till kyrkostyrelsens tillsyn rapporteras avvikelser från certifieringsrevisionerna.

Kyrkostyrelsens skrivelse

Kyrkostyrelsen föreslår i sin skrivelse till årets kyrkomöte, Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk, KsSkr 2025:6, att det ska framgå av kyrkoordningen att den urfolksrättsliga principen om fritt och informerat förhandssamtycke (FPIC) ska

tillämpas vid markanvändningsåtgärder som har en direkt och betydande påverkan för renskötelsens bedrivande. Kyrkostyrelsen bedömer vidare att detta kan regleras utan hinder av att stift är certifierade enligt FSC. Kyrkostyrelsen menar därtill att kyrkoordningsbestämmelsen i denna del kan, och ska, komplettera den process för samplanering som stiftet använder genom FSC.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:108.

Utskottet är positivt till idén om att utveckla verktyg för att på olika sätt följa upp och kommunicera Svenska kyrkans arbete med hållbarhet, särskilt inom skogsbruket. Mot bakgrund av de förändringar av kyrkans skogsbruk som utskottet behandlar i betänkande F 2025:1 anser utskottet dock att ytterligare modeller för uppföljning inte behövs i nuläget. Utskottet vill inte att den nationella nivån ska införa nya modeller för styrning av stiftet. I den mån nya verktyg för uppföljning från den nationella nivån behövs delar utskottet kyrkostyrelsens bedömning att de kan tas fram i samverkan med stiftet utan detaljreglering från kyrkomötet.

Mot bakgrund av detta föreslår utskottet avslag på motionen.

Uppsala den 3 oktober 2025

På förvaltarshälsningsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

Ann Edlund, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Tomas Jansson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Helena Inghammar, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mikael Sjölund, Niklas Lindberg, Anders Brunnstedt, Håkan Nilsson, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Jan-Ove Lipponen, Lisa Wallenstein och Marie Buhr.

Biskoparna Mikael Mogren och Ulrika Fritzson har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Vi reserverar oss mot utskottets beslut till förmån för motionens andra att-sats om att i det fortsatta arbetet kring tillsyn och uppföljning av prästlönstillgångarnas skogsförvaltning beakta idén om ett hållbarhetsindex.

Lena Östholm Munkberg, Tomas Jansson

Reservation 2

Vi reserverar oss mot förvaltarshälsningsutskottets beslut till förmån för bifall till punkt 2 i motion 2025:108 Hållbarhetsindex för skogsförvaltningen.

Anneli Kihlstrand, Gunilla Franzén



**Kyrkomötet
Förvaltareutskottets betänkande 2025:3**

Uppmuntringspris inom skogsbruket

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:109 av Åsa Öckerman m.fl. som föreslår att kyrkostyrelsen ska få i uppdrag att instifta ett uppmuntringspris för ökad resiliens i skogsbruket. Utskottet delar motionens intention att uppmuntra hållbarhetsarbete, men bedömer att ett pris som jämför stift riskerar att skapa konkurrens snarare än samverkan, och att stiftens olika förutsättningar gör jämförelser svåra. Utskottet föreslår därför avslag på motionen, men betonar vikten av att lyfta goda exempel och stärka kommunikationen kring hållbarhetsinsatser.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:109, punkt 1,
2. avslå motion 2025:109, punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2025:109 av Åsa Öckerman m.fl., Uppmuntringspris inom skogsbruket

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. instifta ett Uppmuntringspris för ökad resiliens i skogsbruket som ska bestå av äran och ges till det stift som under föregående år gjort störst positiv förändring i sitt skogsbruk,
2. utse en jury på fem personer med uppgift att årligen, under tio år framåt, tillkännage ett stift som vinnare.

Bakgrund

Svenska kyrkan delar ut flera priser och stipendier: Svenska kyrkans kulturstipendier, Samiska rådets kulturpris, liturgiipriset, pris för lärande och undervisning, Filmpriset och Barn- och ungdomsfilmpriset samt bereder ärendet gällande Teologistipendium. Dessa är instiftade av olika delar av kyrkans organisation och beslutas av särskilda arbetsgrupper eller kommittéer. Priserna fungerar som erkännande av goda insatser och bidrar till inspiration och utveckling inom kyrkan.

Ett nationellt miljöpris har tidigare diskuterats i kyrkomötet 2008 och 2014, men inte instiftats. Lokala miljöpriser har etablerats, exempelvis i Örebro pastorat, för att uppmuntra och synliggöra insatser som främjar ekologisk hållbarhet.

I beredning och implementering av Teologistipendium arbetar kyrkostyrelsen med översyn gällande priser och stipendier i Svenska kyrkan.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomöten beslutar att avslå motion 2025:109.

Utskottet delar motionens intention i att det är viktigt att uppmuntra och synliggöra hållbarhetsarbete inom Svenska kyrkan, men bedömer att ett pris som jämför stift riskerar att skapa konkurrens snarare än samverkan. Stiftet har olika förutsättningar, vilket gör det svårt att jämföra insatser. Utskottet anser inte att kyrkomötet eller kyrkostyrelsen är rätt organ för att inrätta ett sådant pris, särskilt då det saknas tydliga kriterier och underlag för bedömning.

Utskottet ser positivt på att lyfta fram goda exempel och att stärka kommunikationen kring hållbarhetsarbetet, men menar att detta bör ske på andra sätt än genom tävling mellan stift. Utskottet betonar att arbetet redan är i gång och att förväntan är att alla stift fortsätter utveckla sitt hållbarhetsarbete utifrån sina egna förutsättningar.

Utskottet föreslår avslag på motionen.

Uppsala den 3 oktober 2025

På förvaltarens utskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

Ann Edlund, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Tomas Jansson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Helena Inghammar, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mikael Sjölund, Niklas Lindberg, Anders Brunnstedt, Håkan Nilsson, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Jan-Ove Lipponen, Lisa Wallenstein och Marie Buhr.

Biskoparna Mikael Mogren och Ulrika Fritzson har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot utskottets beslut till förmån för bifall till motion 2025:109.

Lena Östholm Munkberg



**Kyrkomötet
Förvaltarekapsutskottets betänkande 2025:4**

Hållbar jordbruksförvaltning

Sammanfattning

Betänkandet hanterar motion 2025:59 av Åsa Rehndell om hållbar jordbruksförvaltning. Utskottet delar motionens intention att värna en hållbar användning av jordbruksmark, men bedömer att stiftens är bäst lämpade att prioritera insatser inom jordbruksförvaltningen utifrån sina respektive förutsättningar. Mot bakgrund av detta föreslår utskottet att kyrkomötet avslår motionen.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:59, punkt 1,
2. avslå motion 2025:59, punkt 2,
3. avslå motion 2025:59, punkt 3,
4. avslå motion 2025:59, punkt 4,
5. avslå motion 2025:59, punkt 5.

Motionens förslag

Motion 2025:59 av Åsa Rehndell, Hållbar jordbruksförvaltning

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att stiftens i sin förvaltning av prästlönetillgångarna

1. prioriterar att bibehålla markens produktionsförmåga och struktur samt förmåga att binda kol genom mindre markbearbetning i förvaltningen av jordbruksfastigheter,
2. prioriterar att bygga våtmarker/dammar mot övergödning och för tillgång till vatten för bevattning i förvaltningen av jordbruksfastigheter,
3. prioriterar att restaurera och sköta naturbetesmarker i förvaltningen av jordbruksfastigheter,
4. prioriterar att fortsätta energiåtgärder vid och på fastigheter (gårdsarrenden) i förvaltningen av jordbruksfastigheter,
5. bibehåller arealen åkermark i förvaltningen av jordbruksfastigheter.

Bakgrund

Tidigare behandlingar i kyrkomötet

Skog och mark

Svenska kyrkans förvaltning av skog och mark har sedan 2015 varit föremål för runt 30 motioner i kyrkomötet. Flera motioner har handlat om hållbart jordbruk och biologisk mångfald.

Läronämnden har vid flera tillfällen betonat det teologiska ansvaret att förvalta skapelsen med respekt, och att kyrkoordningen bör revideras för att bättre spegla ekologisk, social, ekonomisk och andlig hållbarhet.

Motioner som kyrkomötet avslagit före 2021 gjordes med hänvisning till respekt för den kompetens som finns hos stiftet och att kyrkomötet fann det olämpligt att fastställa detaljerade riktlinjer för hur förvaltningen ska bedrivas. Efter 2021 har kyrkomötet avslagit motioner med hänvisning till kyrkomötets beslut (KmSkr 2021:5) om hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk. I reservationer till kyrkomötets beslut finns återkommande kritik mot otillräckliga beslut för att kyrkan ska leva upp till sitt miljöansvar.

Ärenden om hållbart bruk av skog och mark

Svenska kyrkans färdplan för klimatet initierades genom kyrkomötets beslut 2018 § 145 och antogs av kyrkostyrelsen 2019, efter en gemensam beredning av Svenska kyrkans nationella nivå och stiftet. Färdplanen skapar en gemensam klimatstrategi för hela Svenska kyrkan och svarar på biskoparnas uppmaningar i *Ett biskopsbrev om klimatet*. I etapp två har stiftet bidragit med målen under området skog och mark.

Svenska kyrkans utredning *Kyrkan och skogen – Ansvar, handling och hopp*, SKU 2024:2 (utredningen), är en följd av kyrkomötets beslut (KmSkr 2021:5) och utreder och behandlar frågan om hur en ekologiskt, ekonomiskt, socialt, andligt och existentiellt hållbar skogsförvaltning kan säkerställas. Utredningen föreslår en omställning till naturnära skogsbruk med ökat skydd för biologisk mångfald, förbättrad klimatnytta och större hänsyn till kulturarvet och samiskt inflytande. Utredningen vill också förändra kyrkoordningen för att tydligare styra skogsbruket mot hållbar utveckling och transparent ansvarstagande. Utredningen har fört dialog med intressenter och sakkunniga inom och utom kyrkan.

Kyrkostyrelsens skrivelse till årets kyrkomöte, Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk, KsSkr 2025:6 (skrivelsen) redovisar hur utredningen tagits emot av kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen har bearbetat utredningens förslag och även haft en remissprocess med intressenter inom och utom Svenska kyrkan. I skrivelsen föreslår kyrkostyrelsen kyrkoordningsändringar samt beskriver sina överväganden och förslag till fortsatt arbete inom ramen för den nationella nivåns tillsyn.

Begrepp för olika typer av marker

Enligt 46 kap. 1, 2 och 5 a §§ kyrkoordningen består *prästlönetillgångarna* av fast egendom och tomträtter (prästlönefastigheter) samt andra tillgångar (prästlönefonder) och förvaltas av stiftet under kyrkostyrelsens tillsyn.

Mark för jord- och skogsbruk ingår i *prästlönefastigheterna*. Även en del församlingar och pastorat äger mark, som de förvaltar självständigt. Kyrkostyrelsen utövar ingen tillsyn över församlingars och pastorats marker.

Jord och skog inkluderar våtmarker, naturreservat, fjällnära skog osv. *Kyrkreservat* förekommer som beskrivning för frivilligt avsatta inomkyrkliga naturreservat på prästlönefastigheter, vilka också har en strikt geografisk avgränsning. *Kyrkans skogar* är en kommunikativ beskrivning utan begränsning till någon särskild kyrklig enhet, även om det ofta används om prästlönefastigheter.

Kyrkostyrelsens skrivelse

I kommentaren till sitt förslag till ändring av 46 kap. 8 § kyrkoordningen, anför kyrkostyrelsen att *varierande och multifunktionellt landskap* avser ett landskap som tjänar flera syften samtidigt. Där finns plats för flera olika miljöer och olika former av markanvändning, såväl jordbruk och skogsbruk, som exempelvis bebyggelse och energiproduktion.

Styrning av prästlönetillgångarna

Ändamålet med prästlönetillgångarna är att avkastningen från dess förvaltning ska bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Detta framgår av 9 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan och återges även i 46 kap. 1 § kyrkoordningen. Prästlönetillgångarnas lagstadgade ändamål relaterar därmed till *varför* Svenska kyrkan förvaltar denna egendom och innebär vidare att den avkastning som prästlönetillgångarna genererar ska användas för ändamålet med förvaltningen och inget annat.

Kyrkostyrelsens skrivelse

I skrivelsen föreslår kyrkostyrelsen att en omarbetad version av utredningens målformulering bör antas som en ny 46 kap. 8 § kyrkoordningen som omfattar all markförvaltning, det vill säga såväl skog som jord och övrig mark.

Kyrkostyrelsens menar att arbetet med att utveckla förvaltningen av prästlönetillgångarna behöver ske stegvis. I ett första steg hanteras sådant som ska regleras genom kyrkoordningsändringar. Därefter följer arbete med verksamhetsnära mål samt utveckling av metoder och praxis i förvaltning, uppföljning och tillsyn. Kyrkostyrelsens bedömning är att verksamhetsnära mål för förvaltningen bör utarbetas av varje stift, vilket ger utrymme för nödvändiga överväganden och anpassningar utifrån lokala förutsättningar. Samtidigt bör kyrkostyrelsen, utifrån sitt tillsynsansvar, bidra till en nationell samordning så att den samlade förvaltningen av prästlönetillgångarna över hela landet sker i enlighet med hållbarhetsdimensionerna och inriktningen.

Utredningens beskrivna mål innebär enligt kyrkostyrelsen en hög ambitionsnivå gällande miljöinsatser och en i genomsnitt mer omfattande miljöhänsyn än idag. Kyrkostyrelsen förväntar sig att stiftet fortsätter att utveckla sitt arbete i denna riktning.

Kyrkostyrelsen betonar att skrivelsens inriktning inte är bindande för annan markförvaltning, till exempel skog- och jordbruksmark som ägs av en församling och som därigenom inte regleras av 46 kap. kyrkoordningen. Kyrkostyrelsen menar dock att detta förstås inte hindrar att inriktningen också tillämpas på eget initiativ även vid den markförvaltning som bedrivs av Svenska kyrkans församlingar, pastorat och stift.

Jordbruksarrenden

Den största delen jordbruksmark inom prästlönefastigheterna är upplåten genom arrenden. Jordbruksarrenden regleras i 9 kap. jordabalken (1970:994). Arrendatorn har som huvudregel besittningsskydd, vilket innebär rätt till förlängning av avtalet vid avtalstidens slut. Arrendatorn har också vad som kallas för fri brukningsrätt, vilket innebär att markägaren har begränsade möjligheter att styra hur marken brukas under pågående arrende. Vid avtalsförlängning finns vissa begränsade möjligheter för markägaren att begära ändrade villkor, exempelvis för att minska miljöpåverkan.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:59.

Utskottet delar motionens intention att värna en hållbar användning av jordbruksmark i linje med Svenska kyrkans ansvar för skapelsen och hållbar markförvaltning. Utskottet föreslår dock avslag på motionen på grund av att dessa frågor redan hanteras inom stiftet och att detaljerade instruktioner från kyrkomötet riskerar att underminera det lokala förtroendet och ansvarstagandet. Utskottet anser att stiftet själva, utifrån sina respektive förutsättningar, är bäst lämpade att prioritera insatser inom jordbruksförvaltningen.

Uppsala den 3 oktober 2025

På förvaltaraskapsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

Ann Edlund, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Tomas Jansson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Helena Inghammar, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mikael Sjölund, Niklas Lindberg, Anders Brunnstedt, Håkan Nilsson, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Jan-Ove Lipponen, Lisa Wallenstein och Marie Buhr.

Biskoparna Mikael Mogren och Ulrika Fritzson har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot förvaltaraskapsutskottets beslut till förmån för bifall till motion 2025:59 punkt 5.

Den Svenska kyrkan behöver skydda vår jordbruksmark från exploatering för att bidra till landets kris- och beredskap och säkra livsmedelsförsörjningen till såväl djur som människor. Svenska kyrkans roll som delaktig i landets omställning visar vägen och är att ta ansvar.

Lena Östholm Munkberg



**Kyrkomötet
Förvalterskapsutskottets betänkande 2025:5**

Inga solenergiparker på kyrkans skogsmark

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2025:106 av Lena Östholm Munkberg med flera som önskar att det ska bli förbjudet att anlägga solenergianläggningar om det förutsätter att kyrkligt förvaltat skog avverkas. Förvalterskapsutskottet anser inte att detta behöver utredas i dagsläget. Utskottet gör bedömningen att stift och församlingar har goda förutsättningar att själva göra bedömningar av när det är lämpligt och möjligt att medge anläggningar för förnybar energi. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:106.

Motionens förslag

Motion 2025:106 av Lena Östholm Munkberg m.fl.,
Inga solenergiparker på kyrkans skogsmark

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att skog som kyrkan förvaltar inte får avverkas för att skapa plats för solenergiparker.

Yttrande från kyrkorättsnämnden

Kyrkorättsnämnden har yttrat sig över motion 2025:106 i Kn 2025:33y, *bilaga*.

Bakgrund

Svenska kyrkan förvaltar skog i två olika sammanhang. Dels förvaltas de så kallade Prästlönetyllgångarna (PLT) av stiftet, dels finns det församlingar och pastorat som äger egen skog som de förvaltar själva. Kyrkoordningen innehåller i dag ingen specifik reglering alls av hur församlingar och pastorat ska förvalta sina skogar. Årets kyrkomöte behandlar med anledning av skrivelsen KsSkr 2025:6 *Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk* den reglering som övergripande styr stiftens förvaltning av PLT. I dag finns ingen närmare reglering av med vilka syften skog får eller inte får avverkas men skogsbruket ska ske på ett etiskt försvarbart och hållbart sätt.

Det finns inte heller i svensk lag någon uttrycklig begränsning av när skogsmark får användas för solcellsanläggningar, men det finns reglering som innebär krav på samråd och hänsyn till naturmiljöns intressen.

Begreppet ”skog” är inte entydigt. Begreppet används ofta i allmänt tal om större eller mindre markområden där träd dominerar vegetationen. En återkommande definition av skog är dock ”mark som är större än **0,5 hektar** med träd som kan nå en höjd av **minst 5 meter** vid mognad och med en krontäckning på **minst 10 %**”. Det finns också olika definitioner av ”skogsmark” som ofta relaterar till virkesproduktion där man skiljer mellan produktiv skogsmark som kan generera en viss mängd virke eller mer och improduktiv skogsmark som inte producerar lika mycket virke (t.ex. fjällnära mark och myrkanter).

Intressekonflikten mellan skyddet av biologisk mångfald och behovet av förnybar energi är vanlig. Det finns dock forskning som pekar på möjligheten att solcellsparkar kan bidra till biologisk mångfald i områden med relativt låga naturvärden, men att detta kräver en aktiv och medveten förvaltning som exempelvis att marken hålls brukad genom betning eller slåtter.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet avslår motion 2025:106.

Förvalterskapsutskottet delar kyrkorättsnämndens bedömning att motionärens förslag förutsätter att en utredning klargör avgränsningar och möjligheter med anläggningar för förnybar energi på kyrkans fastigheter. Men utskottet bedömer att det inte finns anledning att föreslå ett sådant uppdrag i nuläget. Stift och församlingar har goda förutsättningar att själva göra bedömningar av när det är lämpligt och möjligt att medge anläggningar för förnybar energi. Utskottet gör bedömningen att den omställning av skogsbruket som utskottet föreslår i ett annat betänkande medför att anläggningar för förnybar energi inte kommer att medges på ett sätt som inte är hållbart. Kyrkomötet kommer att kunna följa frågan genom en utvecklad rapportering om skogsbruket och besluta om korrigerande åtgärder om detta visar sig behövas.

Av denna anledning föreslår förvalterskapsutskottet att motion 106 avslås.

Uppsala den 3 oktober 2025

På förvalterskapsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

David Axelson-Fisk, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Tomas Jansson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Helena Inghammar, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mikael Sjölund, Niklas Lindberg, Roland Hedlund, Anders Brunnstedt, Håkan Nilsson, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Anders Bromée, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Jan-Ove Lipponen, Lisa Wallenstein, Marie Buhr.

Biskoparna Mikael Mogren och Ulrika Fritzson har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkorättsnämndens yttrande 2025:33y

Inga solenergiparker på kyrkans skogsmark

Kyrkorättsnämndens yttrande över motion 2025:106 Inga solenergiparker på kyrkans skogsmark.

I motion 2025:106 föreslås kyrkomötet besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att skog som kyrkan förvaltar inte får avverkas för att skapa plats för solenergiparker. Som motivering till förslaget anges bland annat följande. Svenska kyrkan har genom sitt skogsinnehav ett stort ansvar för att värna skapelsen, klimatet och motverka effekterna av det pågående klimatnödläget. Skogen som kolsänka och biotop för biologisk mångfald är avgörande för stabilisering och rehabilitering av klimatet. Att avverka skog för etablering av solenergiparker för elproduktion minskar inte belastningen på klimatet, det är tvärtom kontraproduktivt och skadar den biologiska mångfalden. Tyvärr pågår det inom kyrkans egendomsnämnder planering av att avverka skog för att placera solenergiparker på skogsmarken. Det är hög tid att införa en reglering av detta användningsområde av skogsmark.

Kyrkorättsnämnden konstaterar att ett bifall till motionen innebär en specifik begäran om en ändring i kyrkoordningen. I yttrandena 2018:2y samt 2021:4y anförde kyrkorättsnämnden att ändringar i kyrkoordningen som inte är rent triviala men rör frågor av principiell betydelse behöver beredas på ett sådant sätt att olika konsekvenser blir väl belysta. Det är inte givet på förhand vad detta ska betyda i fråga om ett visst förslag. Med rent triviala ändringar avses primärt rättelser och liknande som inte innebär någon egentlig saklig förändring. Ändringar av principiell betydelse är regelmässigt föremål för utredning och därtill en sådan bredare granskning som en remissbehandling medför. Kyrkorättsnämnden anser att den begärda ändringen behöver en allsidig utredning av förslaget och dess konsekvenser samt behov av följdändringar.

Uppsala den 29 augusti 2025

På kyrkorättsnämndens vägnar

Roberth Krantz, ordförande

Irja Claesson, sekreterare

Närvarande och beslutande: Roberth Krantz (ordförande), Anna-Lena Järvstrand, Charlotta Lind, Margareta Andersson, Mattias Benke, Margareta Nisser-Larsson, Mats Törnered, Sten Janson och biskop Susanne Rappman.



Kyrkomötet
Förvaltningsutskottets betänkande 2025:6

Säkra återväxt av gamla träd

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:126 av Anders Skogberg m.fl. som syftar till att säkra behovet av virke som behövs för kulturarvsskyddade byggnader i Svenska kyrkan. Utskottet delar motionens intention, men anser inte att återväxten av träd ensamt säkerställer kyrkans behov. Vidare menar utskottet att det inte finns skäl att specificera exakt hur gamla träden ska bli så som motionen gör. Utskottet bedömer i stället att det är angeläget att kyrkostyrelsen *fortsätter* arbetet med att säkerställa uttag av kulturvirke till kyrkobyggnader, i dialog berörda myndigheter och med hänsyn till de fyra hållbarhetsdimensionerna. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen, men att kyrkostyrelsen med anledning av motionen får i uppdrag att prioritera fortsatt aktivt arbete med att säkra uttag av kulturvirke till Svenska kyrkans byggnader.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2025:126,
2. med anledning av motion 2025:126 uppdra till kyrkostyrelsen att fortsatt aktivt arbeta med det uppmärksammade behovet att säkra uttag av kulturvirke till Svenska kyrkans byggnader.

Motionens förslag

Motion 2025:126 av Anders Skogberg m.fl., Säkra återväxt av gamla träd

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att tillräcklig återväxt av 200 år gamla träd säkras i Sverige.

Bakgrund

Kyrkomötet beslutade 2022, (KmSkr 2022:14), att bifalla motion 2022:49, Avsättningar i Svenska kyrkans skogar. Beslutet innebar ett uppdrag till kyrkostyrelsen att påbörja förhandlingar med berörda myndigheter för att möjliggöra avsättningar i kyrkans skogar av virke till kulturrenoveringar av kyrkans fastigheter. Skrivelsen är slutbehandlad och redovisas i kyrkostyrelsens skrivelse till årets kyrkomöte Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden, KsSkr 2025:3.

I promemorian Virke till kulturrenovering av kyrkans fastigheter, KS 2022-6969:4 redovisas uppdraget från kyrkomötet. Dialog har förts med Skogsstyrelsen för att anpassa myndighetens vägledning (*Målbilder för god miljöhänsyn*) så att kulturvirke kan avverkas vid så kallad överhållen skärm. För att öka utbud av kulturvirke bedöms det vara avgörande att arbeta strukturerat med att inventera lämpliga bestånd samt att dokumentera utvalda träd och utförd skötsel noga. Vidare föreslås flera metoder, inklusive överhållen skärm, senarelagd avverkning och skapande av materialbanker, för att öka utbudet av kulturvirke. I promemorian föreslås även att en strategi för ökat utbud av kulturtimmer tas fram av stiftens egendomsförvaltningar.

Utskottets överväganden

Säkra återväxt av gamla träd

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:126.

Utskottet håller med om motionens intention och vill understryka att frågan om att säkra kulturvirke är viktig. Utskottet konstaterar dock att återväxten av träd inte ensamt säkerställer kyrkans behov, och menar att det inte finns skäl att specificera exakt hur gamla träden ska bli så som motionen gör. Utskottet föreslår därför att kyrkomötet avslår motionen.

Fortsatt aktivt arbete med att säkra uttag av kulturvirke

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2025:126 uppdraga till kyrkostyrelsen att fortsatt aktivt arbeta med det uppmärksammade behovet att säkra uttag av kulturvirke till Svenska kyrkans byggnader.

Utskottet ser att motionen bygger vidare på kyrkomötets skrivelse 2022:14 som uppdrog till kyrkostyrelsen att påbörja förhandlingar med berörda myndigheter för att möjliggöra avsättningar i kyrkans skogar av virke till kulturrenoveringar av kyrkans fastigheter. Skrivelsen redovisas som slutbehandlad i kyrkostyrelsens skrivelse 2025:3, men utskottet noterar att även om arbete är påbörjat så har önskade följder ännu inte uppnåtts.

Utskottet ser behovet av att säkra tillgången till kvalitativt virke för renovering och bevarande av kyrkobyggnader, och att detta sker med hänsyn till alla fyra hållbarhetsdimensionerna. Utskottet vill därför lyfta det pågående arbetet och ge ett tydligt medskick till kyrkostyrelsen att fortsätta utveckla lösningar för kulturvirke.

Uppsala den 3 oktober 2025

På förvaltarens utskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

Ann Edlund, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Tomas Jansson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Helena Inghammar, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mikael Sjölund, Niklas Lindberg, Anders Brunnstedt, Håkan Nilsson, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Jan-Ove Lipponen, Lisa Wallenstein och Marie Buhr.

F 2025:6

Biskoparna Mikael Mogren och Ulrika Fritzson har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Jag reserverar mig mot förvaltarens utskottets beslut att avslå motion 2025:126 till förmån för bifall till motionen.

Motionen avslogs pga att ordalydelsen i att-satsen var för otydlig. Utskottet var annars helt enig om viktigheten av att ha tillgång till gammalt timmer för renovering av gamla kyrkor.

Vid inlämnande av motioner uppmanades man att hålla lydelseerna så korta som möjligt, därav den begränsade tydligheten i motionens att-sats. Därvid hamnade den del som tydligare förklarade motionens mening i motiveringen under att-satsen. Det har tyvärr inte alls tagits hänsyn till motiveringens lydelser.

Anders Skogberg



**Kyrkomötet
Förvalterskapsutskottets betänkande 2025:7**

Skogsvårdstjänster i egen regi

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2025:111 av Isak Vencu Öhrlund med flera som efterfrågar en utredning för att undersöka hur kyrkan kan öka andelen skogsvårdstjänster i egen regi. Avsikten med detta skulle bland annat vara att säkerställa goda arbetsvillkor för dem som arbetar i kyrkans skogsbruk. Förvalterskapsutskottet anser att stiftet redan arbetar ansvarsfullt i detta avseende och att det inte föreligger något behov av en sådan utredning. Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

Till betänkandet finns en reservation.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:111.

Motionens förslag

**Motion 2025:111 av Isak Vencu Öhrlund m.fl.,
Skogsvårdstjänster i egen regi**

Kyrkomötet beslutar att uppdraga till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkan, genom nationell eller stiftsgemensam samordning, kan öka andelen skogsvårdstjänster som genomförs i egen regi.

Bakgrund

GS-facket organiserar anställda inom träindustrin, skogsindustrin och grafisk bransch. I sitt yttrande över utredningen *Kyrkan och skogen – ansvar, handling och hopp* säger de bland annat:

Göran Enanders utredning är omfattande ur många perspektiv och ansatsen är positiv. Dessvärre saknas ett fokus på den sociala hållbarheten och att arbetstagar- och sysselsättningsfrågor får litet utrymme. Detta trots att arbetsmarknadsproblemen är så svåra i skogsbruket att den svenska modellen i princip är satt ur spel. Nästintill alla arbeten inom skogsskötselns sköts av utländska migrantarbetare som systematiskt utnyttjas, olika myndigheter pekar ut skogsbruket som en riskbransch, det råder personalbrist på grund av icke-konkurrenskraftiga arbetsvillkor och lönenivåerna halkar efter jämförbara branscher.

Kyrkostyrelsen skriver i skrivelsen KsSkr 2025:6 *Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk* bland annat:

Kyrkostyrelsen delar utredningens uppfattning att utbildning och ökad kunskap inom till exempel naturnära skogsbruk kan vara avgörande för att få till stånd en verklig förändring i önskad riktning. Kyrkostyrelsen uppmuntrar stiftens att fortsätta vidareutbilda personal och entreprenörer och ligga i framkant kunskapsmässigt.

I kommentarerna till föreslagna kyrkoordningsändringar skriver kyrkostyrelsen:

Med *social hållbarhet* avses i denna bestämmelse en förvaltning som bidrar till att stärka människor och social välfärd, och som stärker delaktighet och social inkludering. Det innebär också att främja sociala värden som människors livskvalitet, hälsa och personliga välfärd, men även för att främja företagande, sysselsättning och goda arbetsvillkor. Här ryms även hänsyn till berörda lokalsamhällen, såsom samebyar, och hänsyn till kulturmiljövärden.

Utvecklingen inom skogsbruket generellt har länge varit att man anlitar entreprenörer i ökande utsträckning och har en minskande mängd egen personal. Åtta år gamla siffror från Skogsstyrelsen uppger att omkring 85 procent av dem som arbetade i skogsbruket då, anlätades som entreprenörer. Det utförs i Sverige knappt 17 000 årsverken (ett årsverke är 1 800 timmar under ett år eller motsvarande en heltid) i svenskt skogsbruk. Svenska kyrkan förvaltar ungefär 2 procent av den svenska skogen och om man har en lika stor andel av landets årsverken innebär det ungefär 340 årsverken för Svenska kyrkans skogsbruk sammantaget.

Stiftens egendomsförvaltningar samordnar sin process för att anlita entreprenörer. I detta ingår kontraktsmallar och kontroller i fält och man begränsar också antalet entreprenörer man anlitar. Det finns ett avtal mellan arbetsgivarorganisationen SKAO och GS-facket som reglerar att GS-facket ges möjlighet att granska vilka entreprenörer man har för avsikt att anlita.

På den nationella nivån motverkas arbetslivskriminalitet genom inköspolicy med uppförandekod för leverantörer. Ytterligare krav för att minska arbetslivskriminalitet i utsatta branscher har också genomförts för den byggentreprenad som byggt om kyrkokansliet i Uppsala och som gett god återkoppling både hos entreprenörer och den regionala myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet. Övriga kyrkliga enheter rekommenderas tillämpa dessa policys och krav och 2023 hade 55 procent av kyrkans enheter antagit någon form av inköspolicy. Mallar och metoder för att tillämpa policys och krav finns tillgängligt på Svenska kyrkans intranät.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet avslår motion 2025:111.

Förvaltarens utskottet delar motionärernas åsikt att goda arbetsvillkor för dem som arbetar inom Svenska kyrkans skogsbruk är en nödvändig del av den sociala hållbarheten. GS-facket har lyft fram iakttagelser och farhågor när det gäller arbetsvillkoren inom skogsbruket i Sverige. Utskottet menar dock att stiftens redan har en god ordning för att säkerställa arbetsvillkoren på ett ansvarsfullt sätt och utgår från att detta ansvarstagande kommer att upprätthållas och förvaltas utan nationell samordning eller reglering. Kyrkomötet kommer att kunna följa detta i den utvecklade rapportering som utskottet har föreslagit i betänkande F 2025:1.

Utskottet föreslår därför att motionen avslås.

På förvaltarshapsutskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

David Axelson-Fisk, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Tomas Jansson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Helena Inghammar, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mikael Sjölund, Niklas Lindberg, Roland Hedlund, Anders Brunnstedt, Håkan Nilsson, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Anders Bromée, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Jan-Ove Lipponen, Lisa Wallenstein, Marie Buhr.

Biskoparna Mikael Mogren och Ulrika Fritzson har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Vi reserverar oss mot förvaltarshapsutskottets beslut till förmån för bifall till motion 2025:111. Svenska kyrkan säkerställer arbetsvillkoren för dem som arbetar i kyrkans skogar på bästa sätt genom att öka antalet skogsvårdstjänster i egen regi. Skogsförvaltning är en del av kyrkans ordinarie verksamhet i och med vårt ansvar att förvalta prästlönstillgångarna och därmed är det rimligt att vi i så hög grad som möjligt har den bemanning och kompetens som krävs för att utföra uppdraget. Det möjliggör också för Svenska kyrkan att säkerställa att de skogsvårdsarbetare som bidrar till förvaltningen prästlönstillgångarna har den kunskap och kompetens som krävs för den höjda ambitionsnivån i skogsförvaltning som kyrkomötet föreslås besluta om.

Claes Block, Susanne Stenlund, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund



**Kyrkomötet
Förvaltareutskottets betänkande 2025:8**

Revidera färdplanen för klimatet

Sammanfattning

Betänkandet behandlar motion 2025:24 av Daniel Engström m.fl. om att revidera färdplan för klimatet med utgångspunkt i ekonomisk hållbarhet. Utskottet konstaterar att en revidering av färdplanen redan är planerad inom ramen för den tidsatta processen som kyrkomötet tidigare beslutat om och som kyrkostyrelsen nu arbetar vidare med. Vidare anser utskottet att motionens betoning på ekonomisk hållbarhet går emot andra beslut om en balanserad bedömning av fyra hållbarhetsdimensioner. Mot bakgrund av detta föreslår utskottet avslag på motionen.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:24.

Motionens förslag

**Motion 2025:24 av Daniel Engström m.fl., Revidera
färdplanen för klimatet**

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att revidera Svenska kyrkans färdplan för klimatet.

Bakgrund

Svenska kyrkans färdplan för klimatet initierades genom kyrkomötets beslut 2018, § 145 och antogs av kyrkostyrelsen 2019, efter en gemensam beredning av Svenska kyrkans nationella nivå och stiftet. Färdplanen skapar en gemensam klimatstrategi för hela Svenska kyrkan och svarar på biskoparnas uppmaningar i Ett biskopsbrev om klimatet, däribland att uppnå klimatneutrala verksamheter så fort som möjligt med sikte på 2030.

Färdplanen är uppdelad i tre etapper och den andra etappen påbörjades i början av 2024 och pågår till och med 2027. Den tredje etappen planeras starta 2028 och pågå till och med 2030. Etapperna har beretts brett med utgångspunkt i församlingarnas behov och stiftens stöd och slutligen med beslut i kyrkostyrelsen för att möjliggöra graden av stöd i stiftet, genom organisation och ekonomi, vilket beskrivs i kyrkostyrelsens skrivelse till årets kyrkomöte, Verksamhet och ekonomi, KsSkr 2025:1.

2023 beslutade kyrkomötet, på förvaltarens utskottets förslag, om uppföljning av färdplanen. Kyrkomötesuppdraget slutredovisas i kyrkostyrelsens skrivelse till årets kyrkomöte med redogörelse för behandling av kyrkomötesärenden, KsSkr 2025:3.

Många lokala enheter genomför arbete för färdplanens mål, med stöd från stiftet och inom ramen för den planerade verksamheten. En del församlingar och pastorat samt den nationella nivån har även valt att implementera färdplanen genom beslut om att anta målen i sin egen verksamhet. I slutrapporten för den första etappen konstateras att arbetet har haft en god start med hög måluppfyllelse. Inför andra etappen framhålls behovet av ökad integrering och särskilt fokus på utsläppsminskningar inom energi, transporter och konsumtion för att nå effektmålen till 2030.

[Generalsekreterarens omvärldsrapport 2024](#) beskriver hur klimatförändringarna fortsätter drabba omvärlden och med sikte mot framtiden förtjänar en rad områden fortsatt särskild uppmärksamhet från Svenska kyrkans sida, för att möta och motverka klimatkrisens konsekvenser.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2025:24.

Utskottet bedömer att motionens intention, om lägre målsättningar i färdplanens mål, riskerar att försvaga den ambitiösa inriktning som kyrkomötet tidigare beslutat om och som kyrkostyrelsen föreslår i den del av KsSkr 2025:1 som avser Svenska kyrkans färdplan för klimatet. Arbetet med färdplanen är redan påbörjat och en framtida revidering är planerad inom ramen för den tidsatta processen. Utskottet anser att motionens betoning på ekonomisk hållbarhet går emot andra beslut om en balanserad bedömning av fyra hållbarhetsdimensioner.

Utskottet menar att det är viktigt att hålla fast vid den inslagna vägen och att eventuella justeringar bör ske i rätt forum och vid rätt tidpunkt, inte genom ytterligare beslut i kyrkomötet. Utskottet föreslår avslag på motionen.

Uppsala den 3 oktober 2025

På förvaltarens utskottets vägnar

Gunilla Franzén, ordförande

Ann Edlund, sekreterare

Beslutande: Gunilla Franzén, ordförande, Claes Block, Isak Vencu Öhrlund, Anna-Karin Bengtsdotter, Peter Roslund, Susanne Stenlund, Anne Olofsson, Jörgen Åkesson, Tomas Jansson, Anneli Kihlstrand, Georg Lagerberg, Anders Skogberg, Helena Inghammar, Lena Östholm Munkberg och Karl-Gunnar Svensson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mikael Sjölund, Niklas Lindberg, Anders Brunnstedt, Håkan Nilsson, Ellionor Moberg, Paul Höglund, Carin Jakobsson, Göran Forsén, Ingvar Jonsson, Jan-Ove Lipponen, Lisa Wallenstein och Marie Buhr.

Biskoparna Mikael Mogren och Ulrika Fritzson har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

F 2025:8

Jag reserverar mig mot beslutet till förmån för bifall till motionen. I en värld där förändringar och förutsättningar sker allt snabbare synes en justering av innehållet vara nödvändig i framtid.

Anders Skogberg

Särskild mening

Jag anmäler särskild mening mot beslutet gällande motion 2025:24 Revidera färdplanen för klimatet till förmån för bifall till motionen.

Ingvar Jonsson

Kyrkomötets skrivelser
KmSkr 2025:1–22

Kyrkomötets skrivelser

- KmSkr 2025:1 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024
- KmSkr 2025:2 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden
- KmSkr 2025:3 Svenska kyrkan, Israel och Palestina
- KmSkr 2025:4 Utlandskyrkans organisation
- KmSkr 2025:5 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk
- KmSkr 2025:6 Säkra återväxt av gamla träd
- KmSkr 2025:7 Närvaro och andlig vård på SiS-institutioner och ungdomsfängelser
- KmSkr 2025:8 Andlig fördjupning på kriminalvårdsanstalter
- KmSkr 2025:9 Dop av konfirmand före myndighetsåldern
- KmSkr 2025:10 Ökad stiftssamverkan
- KmSkr 2025:11 Kyrkomötets arbetsformer
- KmSkr 2025:12 Begravningsfrågor
- KmSkr 2025:13 Några frågor rörande icke-territoriella församlingar
- KmSkr 2025:14 Beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall
- KmSkr 2025:15 Ersättare för biskopen
- KmSkr 2025:16 Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst
- KmSkr 2025:17 Kyrkomötets skrivelse 2025 17 Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar
- KmSkr 2025:18 Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans överklagandenämnd
- KmSkr 2025:19 Prästutbildningen
- KmSkr 2025:20 Kyrkomötets skrivelse 2025 20 Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans valprovsnämnd
- KmSkr 2025:21 Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans arvodesnämnd
- KmSkr 2025:22 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:1

Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024

Till kyrkostyrelsen

Ekonomiutskottet 2025:2 Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024

Kyrkomötet beslutade den 18 november 2025 i enlighet med ekonomiutskottets förslag i betänkande E 2025:2 dels att fastställa årsredovisningens resultat- och balansräkning för Svenska kyrkans nationella nivå 2024, dels att bevilja kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2024.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 18 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:2

Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden

Till kyrkostyrelsen

Ekonomiutskottet 2025:3 Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden

Kyrkomötet beslutade den 18 november 2025 i enlighet med ekonomiutskottets förslag i betänkande E 2025:3 att med godkännande lägga kyrkostyrelsens skrivelse Redogörelse för behandlingen av kyrkomötesärenden till handlingarna, samt att uppdra till kyrkostyrelsen att uppta till förnyad behandling och att verkställa kyrkomötets beslut avseende kyrkomötets skrivelse KmSkr 2022:3 med tillsyns- och uppdragskottets betänkande 2022:4 Obehörigförklaring av biskop.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 18 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:3

Svenska kyrkan, Israel och Palestina

Till kyrkostyrelsen

Ekumenikutskottet 2025:3 Svenska kyrkan, Israel och Palestina

Kyrkomötet beslutade den 18 november 2025 i enlighet med ekumenikutskottets förslag i betänkande Eu 2025:3 att bifalla motion 2025:123 punkt 1, av Ann-Charlotte Miller m.fl., Israel/Palestina och folkrätten, att bekräfta Svenska kyrkans långvariga hållning att på folkrättens grund bedöma situationen i Palestina/Israel.

Kyrkomötet beslutade också med anledning av motion 2025:123 punkt 2 att uttala sitt stöd för kyrkoledarna i Jerusalem att fortsätta arbeta för fred, rättvisa och försoning i en svår tid av grova upprepade folkrättsbrott och förföljelse.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 18 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:4

Utlandskyrkans organisation

Till kyrkostyrelsen

Ekumenikutskottet 2025:8 Utlandskyrkans organisation

Kyrkomötet beslutade den 18 november 2025 i enlighet med ekumenikutskottets förslag i betänkande Eu 2025:8 att bifalla motion 2025:85 av Åke Marcusson m.fl., Utlandskyrkans organisation, att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur utlandskyrkan, som en angelägenhet för hela Svenska kyrkan, kan erhålla en sammanhållen främjande- och tillsynsuppgift.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 18 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:5

Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Till kyrkostyrelsen

Förvaltarekapsutskottet 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Kyrkomötet beslutade den 18 november 2025 i enlighet med förvaltarekapsutskottets förslag i betänkande F 2025:1, att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen, vilket innebär bifall till kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen, med undantag för andra meningen i 46 kap. 3 § som ska kvarstå oförändrad, bilaga 1, samt att anse motion 2025:60 punkt 7, av Åsa Rehndell, Hållbar skogsförvaltning – genomförandet, vara besvarad.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 18 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:6

Säkra återväxt av gamla träd

Till kyrkostyrelsen

Förvaltarens utskottet 2025:6 Säkra återväxt av gamla träd

Kyrkomötet beslutade den 18 november 2025 i enlighet med förvaltarens utskottets förslag i betänkande F 2025:6 att med anledning av motion 2025:126 av Anders Skogberg m.fl., Säkra återväxt av gamla träd, uppdra till kyrkostyrelsen att fortsatt aktivt arbeta med det uppmärksammade behovet att säkra uttag av kulturvirke till Svenska kyrkans byggnader.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 18 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:7

Närvaro och andlig vård på SiS-institutioner och ungdomsfängelser

Till kyrkostyrelsen

Samhälls- och kulturutskottet 2025:3 Närvaro och andlig vård på SiS-institutioner och ungdomsfängelser

Kyrkomötet beslutade den 18 november 2025 i enlighet med samhälls- och kulturutskottets förslag i betänkande SK 2025:3 att bifalla motion 2025:81 av Mona Olsson och Lisa Wallenstein, Svenska kyrkans närvaro på barn- och ungdomsfängelser, att uppdra till kyrkostyrelsen att uttala sig med anledning av regeringens utredning ”om frihetsberövande påföljder för unga”, samt att utveckla institutionssjälavården till att omfatta även barn.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 18 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:8

Andlig fördjupning på kriminalvårdsanstalter

Till kyrkostyrelsen

Samhälls- och kulturutskottet 2025:9 Andlig fördjupning på kriminalvårdsanstalter

Kyrkomötet beslutade den 18 november 2025 i enlighet med samhälls- och kulturutskottets förslag i betänkande SK 2025:9 att bifalla motion 2025:66 av Britt Björneke och Margaretha Herthelius, Andlig fördjupning på kriminalvårdsanstalter, att uppdra till kyrkostyrelsen att föra en dialog med regeringen och Kriminalvården om att återuppta klosterverksamheten i form av retreatar på vissa kriminalvårdsanstalter eller anordna annan liknande verksamhet med andlig fördjupning för intagna.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 18 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:9

Dop av konfirmand före myndighetsåldern

Till kyrkostyrelsen

Gudstjänstutskottet 2025:1 Dop av konfirmand före myndighetsåldern

Kyrkomötet beslutade den 19 november 2025 i enlighet med gudstjänstutskottets förslag i betänkande G 2025:1 att med anledning av motion 2025:1 av Sören Olsson, Dop av konfirmand före myndighetsåldern, dels uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheterna till och konsekvenserna av dop av minderåriga över 12 år med endast en eller ingen vårdnadshavares samtycke, dels uppdra till kyrkostyrelsen att arbeta för att kyrkans praxis ska stå i överensstämmelse med barnkonventionen.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 19 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:10

Ökad stiftssamverkan

Till kyrkostyrelsen

Organisationsutskottet 2025:1 Ökad stiftssamverkan

Kyrkomötet beslutade den 19 november 2025 i enlighet med organisationsutskottets förslag i betänkande O 2025:1, att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen, bilaga 1.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 19 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:11

Kyrkomötets arbetsformer

Till kyrkostyrelsen

Organisationsutskottet 2025:2 Kyrkomötets arbetsformer

Kyrkomötet beslutade den 19 november 2025 i enlighet med organisationsutskottets förslag i betänkande O 2025:2 dels att anta presidiets förslag till ändringar i kyrkoordningen, dels att anta utskottets förslag till arbetsordning för kyrkomötet, bilaga 1.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 19 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:12

Begravningsfrågor

Till kyrkostyrelsen

Organisationsutskottet 2025:3 Begravningsfrågor

Kyrkomötet beslutade den 19 november 2025 att bifalla motion 2025:64 av Sten Janson m.fl., Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller, att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram ett underlag för en förändring av lagstiftningen så att intäkterna från återvunna metaller i krematorierna används som del av begravningsavgiften för att hålla denna nere.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 19 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:13

Några frågor rörande icke-territoriella församlingar

Till kyrkostyrelsen

Organisationsutskottet 2025:9 Några frågor rörande icke-territoriella församlingar

Kyrkomötet beslutade den 19 november 2025 i enlighet med organisationsutskottets förslag i betänkande O 2025:9 att bifalla motion 2025:42 av Birger Wernersson, Upp-
tagningsområde för Karlskrona amiralitetsförsamling, att uppdra till kyrkostyrelsen
att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att upptag-
ningsområdet för Kungliga Karlskrona Amiralitetsförsamling omfattar hela Blekinge.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 19 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:14

Beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall

Till kyrkostyrelsen

Tillsyns- och uppdragsutskottet 2025:1 Beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall

Kyrkomötet beslutade den 19 november 2025 i enlighet med tillsyns- och uppdragsutskottets förslag i betänkande TU 2025:1 att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen, bilaga 1.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 19 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:15

Ersättare för biskopen

Till kyrkostyrelsen

Tillsyns- och uppdragsutskottet 2025:2 Ersättare för biskopen

Kyrkomötet beslutade den 19 november 2025 i enlighet med tillsyns- och uppdragsutskottets förslag i betänkande TU 2025:2 att anta utskottets förslag till ändringar i kyrkoordningen, bilaga 1.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 19 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:16

Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst

Till kyrkostyrelsen

Tillsyns- och uppdragsutskottet 2025:11 Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst

Kyrkomötet beslutade den 19 november 2025 i enlighet med tillsyns- och uppdragsutskottets förslag i betänkande TU 2025:11 att bifalla motion 2025:113 av Jesper Eneroth, Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst, att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer som ger pastorat och församlingar möjlighet att vid tillsättning av prästtjänster efterfråga kandidatens inställning till att viga alla par enligt Svenska kyrkans ordning, samt att i dessa riktlinjer klargöra att beredskap att viga samkönade par ska kunna ses som en förutsättning för att inneha en prästtjänst.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 19 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:17

**Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans
ansvarsnämnd för biskopar**

Till kyrkostyrelsen

**Tillsyns- och uppdragsutskottet 2025:14 Verksamhets-
berättelse 2024 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för
biskopar**

Kyrkomötet beslutade den 19 november 2025 i enlighet med tillsyns- och uppdragsutskottets förslag i betänkande TU 2025:14 att lägga verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar till handlingarna.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 19 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:18

**Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans
överklagandenämnd**

Till kyrkostyrelsen

**Tillsyns- och uppdragsutskottet 2025:15 Verksamhets-
berättelse 2024 för Svenska kyrkans överklagandenämnd**

Kyrkomötet beslutade den 19 november 2025 i enlighet med tillsyns- och uppdragsutskottets förslag i betänkande TU 2025:15 att lägga verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans överklagandenämnd till handlingarna.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 19 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:19

Prästutbildningen

Till kyrkostyrelsen

Kyrkolivsutskottet 2025:2 Prästutbildningen samt gudstjänstutskottet 2025:2 Lekfolk och gudstjänstliv

Kyrkomötet beslutade den 19 november 2025 i enlighet med kyrkolivsutskottets förslag i betänkande K1 2025:2 att bifalla motion 2025:38 av Anders Lundberg, Alternativ prästutbildning, att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten för en alternativ utbildningsväg till präst i Svenska kyrkan.

Kyrkomötet beslutade vidare i enlighet med gudstjänstutskottets förslag i betänkande G 2025:2 Lekfolk och gudstjänstliv, att med anledning av motion 2025:49 punkt 1, av Anders Brunnstedt m.fl., uppdra till kyrkostyrelsen att utreda alternativa utbildningsvägar till präst i Svenska kyrkan.

Kyrkomötet beslutade också att bifalla motion 2025:90 av Lisa Gerenmark m.fl., Prästutbildningen och samkönade äktenskap, att uppdra till kyrkostyrelsen att se över hur utbildningen för blivande präster kan bidra till bättre och tydligare förståelse för den teologi som ligger till grund för Svenska kyrkans bejakande av samkönade äktenskap och den nu gällande vigselordningen.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 19 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:20

**Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans
valprovsnämnd**

Till kyrkostyrelsen

**Organisationsutskottet 2025:13 Verksamhetsberättelse
2024 för Svenska kyrkans valprovsnämnd**

Kyrkomötet beslutade den 19 november 2025 i enlighet med organisationsutskottets förslag i betänkande O 2025:13 att lägga verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans valprovsnämnd till handlingarna.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 19 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:21

**Verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans
arvodesnämnd**

Till kyrkostyrelsen

**Organisationsutskottet 2025:14 Verksamhetsberättelse
2024 för Svenska kyrkans arvodesnämnd**

Kyrkomötet beslutade den 19 november 2025 i enlighet med organisationsutskottets förslag i betänkande O 2025:14 att lägga verksamhetsberättelse 2024 för Svenska kyrkans arvodesnämnd till handlingarna.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 19 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling



Kyrkomötet
Kyrkomötets skrivelse 2025:22

Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028

Till kyrkostyrelsen

Ekonomiutskottet 2025:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028

Kyrkomötet beslutade den 19 november 2025 i enlighet med ekonomiutskottets förslag i betänkande E 2025:1 att anta kyrkostyrelsens förslag i skrivelse 2025:1 att

1. fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån,
2. fastställa nettokostnadsram för 2026 till 1 285 miljoner kronor,
3. medge nettoplaneringsram för 2027 till 1 233 miljoner kronor
4. medge nettoplaneringsram för 2028 till 1 196 miljoner kronor,
5. medge kyrkostyrelsen att överskrida beslutade nettokostnadsramar för att vid behov säkra finansieringen för Act Svenska kyrkan.

Kyrkomötet beslutade också i enlighet med samma betänkande att

6. bifalla motion 2025:72, punkt 1 av Nils Gårder, Medlemsutvecklingsprojektet, att uppdra till kyrkostyrelsen att före avgörande beslut i Medlemsutvecklingsprojektet återkomma till kyrkomötet med en närmare redogörelse för förslaget till systemstöd och administrativ hantering liksom med en bedömning av kortsiktiga och långsiktiga kostnader för nationell nivå och för deltagande stift och församlingar,
7. anse motion 2025:77 av Lisa Gerenmark m.fl., Bidrag till Svenska Kyrkans Unga, besvarad med vad utskottet anför.

Betänkandet och ärendet överlämnas till kyrkostyrelsen.

Uppsala den 19 november 2025

Karin Perers

/Maria Lundqvist Norling

Voteringslistor

**Kyrkomötet
2025****Voteringslistor**

Voteringslistor kyrkomötet 2025

Voteringslistor från kyrkomötets andra session, den 17 till 19 november 2025.

Innehållsförteckning

Ärende E 2025:9 Krav på goda arbetsvillkor vid upphandlingar	2
Ärende Eu 2025:7 Könssstympning.....	9
Ärende F 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk	15
Ärende F 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk	21
Ärende F 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk	27
Ärende F 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk	33
Ärende F 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk	39
Ärende F 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk	45
Ärende F 2025:7 Skogsvårdstjänster i egen regi.....	51
Ärende SK 2025:1 Avbryt samarbetet med Expo.....	57
Ärende G 2025:3 Fader vår är inget experiment.....	63
Ärende G 2025:7 Konferens om reformationen i Malmö 1527–1533	69
Ärende O 2025:3 Begravningsfrågor	75
Ärende O 2025:6 Ökat beslutsmandat till församlingsråd och församlingsherdar ...	81
Ärende O 2025:10 Främja grunduppdraget	87
Ärende TU 2025:8 Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorganisation	93
Ärende TU 2025:11 Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst	99
Ärende TU 2025:11 Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst	105
Ärende KI 2025:1 HBTQIA+-frågor	111
Ärende KI 2025:4 Bristande vandel.....	117
Ärende KI 2025:11 Inkludera laestadianska väckelserörelsen i försoningsprocessen	123

Ärende E 2025:9 Krav på goda arbetsvillkor vid upphandlingar

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:110

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (145)	Nej (103)	Avstår (0)
1	Peder Granath (S)			Nej	
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)			Nej	
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)			Nej	
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)			Nej	
10	Catharina Erdtman (S)			Nej	
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)			Nej	
15	Mattias Lundberg (POSK)		Ja		
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)			Nej	
17	Mattias Benke (S)			Nej	
18	Anna-Karin Åström (SDSK)		Ja		
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)		Ja		
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)			Nej	
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)			Nej	
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)			Nej	
30	Klas Corbelius (S)			Nej	
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)			Nej	
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)			Nej	
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)			Nej	
37	Per Lindberg (POSK)		Ja		
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)			Nej	
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)			Nej	
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)			Nej	
48	Leif Nordlander (FK)			Nej	
49	Lisa Wallenstein (ViSK)			Nej	
50	Christina Södling (S)			Nej	
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)			Nej	
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)			Nej	
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)			Nej	
60	Lars G Linder (S)			Nej	
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)			Nej	
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)			Nej	
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)			Nej	
69	Tomas Jansson (POSK)		Ja		
70	Anette Andersson (S)			Nej	
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)			Nej	
75	Johan Linnman (POSK)		Ja		
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)			Nej	
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)			Nej	
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)			Nej	
88	Håkan Persson (FK)		Ja		

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)			Nej	
92	David Svensk (S)			Nej	
93	Bertil Olsson (KR)		Ja		
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)		Ja		
96	Monica Johansson (ViSK)			Nej	
97	Claes Block (S)			Nej	
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)			Nej	
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)			Nej	
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)			Nej	
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmcrantz (S)			Nej	
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)			Nej	
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojcikow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)			Nej	
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)			Nej	
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)			Nej	
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)			Nej	
120	Kenneth B Ferm (POSK)		Ja		
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)			Nej	
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)			Nej	
127	Anders Lundberg (ViSK)			Nej	
128	Berth Löndahl (FK)			Nej	
129	Lars-Anders Espert (AFS)			Nej	
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)			Nej	
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		
134	Sara Waldenfors (S)			Nej	

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)			Nej	
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)			Nej	
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)			Nej	
143	Johanna Andersson (POSK)		Ja		
144	Kicki Halldin (S)			Nej	
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)			Nej	
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)			Nej	
151	Helena Björkman (MPSK)			Nej	
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)		Ja		
154	Bodil Wennerström (S)			Nej	
155	Fredrik Sidenvall (FK)		Ja		
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)			Nej	
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)			Nej	
165	Niklas Grahn (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)			Nej	
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)			Nej	
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)			Nej	
174	Lina Ahl (ViSK)			Nej	
175	Kenneth Norberg (S)			Nej	
176	Mikael Sjölund (S)			Nej	
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)			Nej	
180	Fredrik Ericsson (S)			Nej	

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)			Nej	
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)			Nej	
185	Rodney Engström (BA)		Ja		
186	Levi Bergström (S)			Nej	
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)			Nej	
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)			Nej	
193	Roland Hedlund (S)			Nej	
194	Erik Vikström (S)			Nej	
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)			Nej	
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)			Nej	
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)		Ja		
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)			Nej	
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)			Nej	
206	Wanja Lundby-Wedin (S)			Nej	
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)			Nej	
210	Ellen Skånberg (ViSK)			Nej	
211	Anders Roos (POSK)		Ja		
212	Claes Gunnar Bidebo (S)			Nej	
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)			Nej	
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)			Nej	
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)			Nej	
220	Elisabeth Lanner (-)			Nej	
221	Ulla Löfven (S)			Nej	
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)			Nej	
225	Britt Björneke (ViSK)		Ja		
226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		

Votlist 2025

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)			Nej	
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)			Nej	
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)			Nej	
235	Birgitta Nilsson (S)			Nej	
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agneta Granström (MPSK)			Nej	
239	Johanna Öhman (POSK)		Ja		
240	Carl Johan Karlsson (S)			Nej	
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)			Nej	
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)			Nej	
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)			Nej	
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)			Nej	
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende Eu 2025:7 Könsstympning

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:74

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (239)	Nej (3)	Avstår (5)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)		Ja		
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)		Ja		
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)		Ja		
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)		Ja		
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)				Avstår
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)		Ja		
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)	Ej röstat			
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)		Ja		
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)		Ja		
49	Lisa Wallenstein (ViSK)		Ja		
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)				Avstår
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)		Ja		
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)		Ja		
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)		Ja		
75	Johan Linnman (POSK)		Ja		
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)		Ja		
88	Håkan Persson (FK)		Ja		

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)		Ja		
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)		Ja		
96	Monica Johansson (ViSK)		Ja		
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)		Ja		
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmcrantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)		Ja		
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojdkow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)		Ja		
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)		Ja		
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)		Ja		
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)		Ja		
128	Berth Löndahl (FK)		Ja		
129	Lars-Anders Espert (AFS)			Nej	
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		
134	Sara Waldenfors (S)		Ja		

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)		Ja		
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)				Avstår
143	Johanna Andersson (POSK)				Avstår
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)		Ja		
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)		Ja		
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)		Ja		
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)		Ja		
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)			Nej	
163	Åsa Rehdell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahn (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)		Ja		
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		
180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)		Ja		
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Rodney Engström (BA)		Ja		
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)		Ja		
193	Roland Hedlund (S)		Ja		
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)		Ja		
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)		Ja		
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)		Ja		
211	Anders Roos (POSK)		Ja		
212	Claes Gunnar Bidebo (S)				Avstår
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)		Ja		
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)		Ja		
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)		Ja		
226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)		Ja		
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)		Ja		
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agneta Granström (MPSK)		Ja		
239	Johanna Öhman (POSK)		Ja		
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)		Ja		
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)		Ja		
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)			Nej	
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)		Ja		
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende F 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Votlist 2025

Votering: Lydelse 46 kap. 3 § kyrkoordningen

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (215)	Nej (32)	Avstår (1)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)			Nej	
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)			Nej	
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)		Ja		
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)		Ja		
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)		Ja		
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)		Ja		
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)			Nej	
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)		Ja		
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)		Ja		
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)			Nej	

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)		Ja		
49	Lisa Wallenstein (ViSK)			Nej	
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)			Nej	
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)			Nej	
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)		Ja		
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)			Nej	
75	Johan Linnman (POSK)		Ja		
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)			Nej	
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)		Ja		
88	Håkan Persson (FK)		Ja		

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)			Nej	
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)		Ja		
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)		Ja		
96	Monica Johansson (ViSK)			Nej	
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)				Avstår
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)			Nej	
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)			Nej	
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmcrantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)		Ja		
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojidkow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)			Nej	
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)		Ja		
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)			Nej	
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)		Ja		
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)			Nej	
128	Berth Löndahl (FK)		Ja		
129	Lars-Anders Espert (AFS)		Ja		
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)			Nej	
134	Sara Waldenfors (S)		Ja		

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)			Nej	
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)			Nej	
142	Hans Weichbrodt (FK)		Ja		
143	Johanna Andersson (POSK)		Ja		
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)			Nej	
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)			Nej	
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)		Ja		
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)		Ja		
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)		Ja		
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)			Nej	
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahm (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)			Nej	
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		
180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)			Nej	
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Rodney Engström (BA)		Ja		
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)			Nej	
193	Roland Hedlund (S)		Ja		
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)		Ja		
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)		Ja		
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)			Nej	
211	Anders Roos (POSK)		Ja		
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)			Nej	
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)		Ja		
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)			Nej	
226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		

Votlist 2025

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)			Nej	
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agneta Granström (MPSK)		Ja		
239	Johanna Öhman (POSK)		Ja		
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)			Nej	
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)			Nej	
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)		Ja		
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)		Ja		
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende F 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Votlist 2025

Votering: Lydelse 46 kap. 8 § kyrkoordningen

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (204)	Nej (43)	Avstår (1)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)			Nej	
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)			Nej	
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)		Ja		
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)			Nej	
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)		Ja		
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)		Ja		
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)			Nej	
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Funckmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)			Nej	
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)		Ja		
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)			Nej	

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)		Ja		
49	Lisa Wallenstein (ViSK)			Nej	
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)			Nej	
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)			Nej	
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)			Nej	
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)			Nej	
75	Johan Linnman (POSK)			Nej	
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)			Nej	
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)		Ja		
88	Håkan Persson (FK)		Ja		

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)			Nej	
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)		Ja		
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)		Ja		
96	Monica Johansson (ViSK)			Nej	
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)				Avstår
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)			Nej	
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)			Nej	
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmcrantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)		Ja		
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojidkow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)			Nej	
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)			Nej	
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)			Nej	
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)		Ja		
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)			Nej	
128	Berth Löndahl (FK)		Ja		
129	Lars-Anders Espert (AFS)		Ja		
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)			Nej	
134	Sara Waldenfors (S)		Ja		

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)			Nej	
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)			Nej	
142	Hans Weichbrodt (FK)		Ja		
143	Johanna Andersson (POSK)		Ja		
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)			Nej	
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)			Nej	
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)			Nej	
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)		Ja		
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)		Ja		
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)			Nej	
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahm (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)			Nej	
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		
180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)			Nej	
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Rodney Engström (BA)		Ja		
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)			Nej	
193	Roland Hedlund (S)		Ja		
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)		Ja		
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)			Nej	
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)			Nej	
211	Anders Roos (POSK)		Ja		
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)			Nej	
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)			Nej	
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)			Nej	
226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		

Votlist 2025

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)			Nej	
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agnetta Granström (MPSK)			Nej	
239	Johanna Öhman (POSK)			Nej	
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)			Nej	
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)			Nej	
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)		Ja		
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)			Nej	
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende F 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:17 punkt 1

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (208)	Nej (40)	Avstår (0)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)			Nej	
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)			Nej	
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)		Ja		
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)		Ja		
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)		Ja		
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)		Ja		
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)			Nej	
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)			Nej	
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)		Ja		
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)			Nej	

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)		Ja		
49	Lisa Wallenstein (ViSK)			Nej	
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)			Nej	
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)			Nej	
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)			Nej	
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)			Nej	
75	Johan Linnman (POSK)			Nej	
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)			Nej	
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)		Ja		
88	Håkan Persson (FK)		Ja		

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)			Nej	
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)		Ja		
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)		Ja		
96	Monica Johansson (ViSK)		Ja		
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)			Nej	
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)			Nej	
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)			Nej	
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmcrantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)		Ja		
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojidkow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)			Nej	
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)			Nej	
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)			Nej	
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)		Ja		
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)			Nej	
128	Berth Löndahl (FK)		Ja		
129	Lars-Anders Espert (AFS)		Ja		
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)			Nej	
134	Sara Waldenfors (S)		Ja		

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)			Nej	
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)			Nej	
142	Hans Weichbrodt (FK)		Ja		
143	Johanna Andersson (POSK)		Ja		
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)			Nej	
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)			Nej	
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)			Nej	
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)		Ja		
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)		Ja		
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)			Nej	
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahm (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)			Nej	
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		
180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)			Nej	
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Rodney Engström (BA)		Ja		
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)			Nej	
193	Roland Hedlund (S)		Ja		
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)		Ja		
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)			Nej	
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)			Nej	
211	Anders Roos (POSK)		Ja		
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)			Nej	
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)		Ja		
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)			Nej	
226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)			Nej	
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agneta Granström (MPSK)			Nej	
239	Johanna Öhman (POSK)		Ja		
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)			Nej	
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)			Nej	
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)		Ja		
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)			Nej	
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende F 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:88 punkt 1

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (180)	Nej (65)	Avstår (2)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)				Avstår
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)			Nej	
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)			Nej	
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)			Nej	
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)			Nej	
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)			Nej	
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)		Ja		
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)		Ja		
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)			Nej	
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)			Nej	
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)			Nej	
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)			Nej	
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)			Nej	
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)			Nej	

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)		Ja		
49	Lisa Wallenstein (ViSK)			Nej	
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)			Nej	
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)			Nej	
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)			Nej	
59	Margareta Carlsson (ViSK)			Nej	
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)			Nej	
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)			Nej	
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)			Nej	
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)			Nej	
74	Vicktoria Bagi (ViSK)			Nej	
75	Johan Linnman (POSK)			Nej	
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)			Nej	
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)		Ja		
88	Håkan Persson (FK)		Ja		

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)			Nej	
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)		Ja		
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)		Ja		
96	Monica Johansson (ViSK)			Nej	
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)			Nej	
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)			Nej	
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)			Nej	
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmcrantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)		Ja		
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojdkow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)			Nej	
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)			Nej	
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)			Nej	
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)			Nej	
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)			Nej	
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)			Nej	
128	Berth Löndahl (FK)		Ja		
129	Lars-Anders Espert (AFS)		Ja		
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)			Nej	
134	Sara Waldenfors (S)		Ja		

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)			Nej	
137	Agneta Ahlblom (ViSK)			Nej	
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)			Nej	
142	Hans Weichbrodt (FK)		Ja		
143	Johanna Andersson (POSK)		Ja		
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)			Nej	
147	Sten Janson (POSK)			Nej	
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)			Nej	
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)			Nej	
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)			Nej	
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)	Ej röstat			
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)			Nej	
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahn (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)			Nej	
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)			Nej	
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		
180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)			Nej	
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Rodney Engström (BA)		Ja		
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)			Nej	
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)			Nej	
192	Britt Fält (ViSK)			Nej	
193	Roland Hedlund (S)		Ja		
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)		Ja		
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)			Nej	
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)			Nej	
211	Anders Roos (POSK)			Nej	
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)			Nej	
217	Ulla Birgersdotter (POSK)				Avstår
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)			Nej	
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)			Nej	
226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)			Nej	
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agneta Granström (MPSK)			Nej	
239	Johanna Öhman (POSK)			Nej	
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)			Nej	
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)			Nej	
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)		Ja		
245	Jimmy Dahllöf (BA)			Nej	
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)			Nej	
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)			Nej	
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende F 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:97

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (213)	Nej (32)	Avstår (1)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)			Nej	
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)		Ja		
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)			Nej	
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)		Ja		
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)		Ja		
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)			Nej	
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)			Nej	
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)		Ja		
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)		Ja		
49	Lisa Wallenstein (ViSK)			Nej	
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)			Nej	
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)			Nej	
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)			Nej	
75	Johan Linnman (POSK)			Nej	
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)		Ja		
88	Håkan Persson (FK)		Ja		

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)		Ja		
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)	Ej röstat			
96	Monica Johansson (ViSK)			Nej	
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)			Nej	
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)			Nej	
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmcrantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)		Ja		
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojidkow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)			Nej	
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)			Nej	
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)		Ja		
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)			Nej	
128	Berth Löndahl (FK)		Ja		
129	Lars-Anders Espert (AFS)		Ja		
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		
134	Sara Waldenfors (S)		Ja		

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)			Nej	
138	Christoffer Wallin (SDSK)	Ej röstat			
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)		Ja		
143	Johanna Andersson (POSK)		Ja		
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)			Nej	
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)			Nej	
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)		Ja		
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)		Ja		
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahn (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)			Nej	
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		
180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)			Nej	
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Rodney Engström (BA)		Ja		
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)			Nej	
192	Britt Fält (ViSK)			Nej	
193	Roland Hedlund (S)		Ja		
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)		Ja		
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)			Nej	
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)			Nej	
211	Anders Roos (POSK)		Ja		
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)			Nej	
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)			Nej	
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)			Nej	
226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		

Votlist 2025

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)			Nej	
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agnetta Granström (MPSK)			Nej	
239	Johanna Öhman (POSK)		Ja		
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)				Avstår
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)			Nej	
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)		Ja		
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)			Nej	
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende F 2025:1 Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:98 punkt 1

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (218)	Nej (28)	Avstår (2)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)			Nej	
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)		Ja		
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)			Nej	
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)		Ja		
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)		Ja		
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)			Nej	
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)			Nej	
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)		Ja		
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)		Ja		
49	Lisa Wallenstein (ViSK)			Nej	
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)			Nej	
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)				Avstår
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)			Nej	
75	Johan Linnman (POSK)		Ja		
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)		Ja		
88	Håkan Persson (FK)		Ja		

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)		Ja		
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)		Ja		
96	Monica Johansson (ViSK)			Nej	
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)			Nej	
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmcrantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)		Ja		
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojidkow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)			Nej	
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)			Nej	
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)		Ja		
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)			Nej	
128	Berth Löndahl (FK)		Ja		
129	Lars-Anders Espert (AFS)		Ja		
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		
134	Sara Waldenfors (S)		Ja		

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)			Nej	
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)				Avstår
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)		Ja		
143	Johanna Andersson (POSK)		Ja		
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)			Nej	
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)			Nej	
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)		Ja		
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)		Ja		
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahn (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)			Nej	
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		
180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)			Nej	
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Rodney Engström (BA)		Ja		
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)			Nej	
193	Roland Hedlund (S)		Ja		
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)		Ja		
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)			Nej	
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)			Nej	
211	Anders Roos (POSK)		Ja		
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)			Nej	
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)			Nej	
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)			Nej	
226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		

Votlist 2025

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)			Nej	
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agnetta Granström (MPSK)			Nej	
239	Johanna Öhman (POSK)		Ja		
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)			Nej	
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)		Ja		
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)			Nej	
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende F 2025:7 Skogsvårdstjänster i egen regi

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:111

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (163)	Nej (80)	Avstår (3)
1	Peder Granath (S)			Nej	
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)			Nej	
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)			Nej	
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)			Nej	
10	Catharina Erdtman (S)			Nej	
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)			Nej	
15	Mattias Lundberg (POSK)		Ja		
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)			Nej	
17	Mattias Benke (S)			Nej	
18	Anna-Karin Åström (SDSK)		Ja		
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)	Ej röstat			
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)			Nej	
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)			Nej	
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)			Nej	
30	Klas Corbelius (S)			Nej	
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)			Nej	
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)	Ej röstat			
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)			Nej	
37	Per Lindberg (POSK)		Ja		
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)			Nej	
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)			Nej	
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)			Nej	
48	Leif Nordlander (FK)		Ja		
49	Lisa Wallenstein (ViSK)		Ja		
50	Christina Södling (S)			Nej	
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)			Nej	
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)			Nej	
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)			Nej	
60	Lars G Linder (S)			Nej	
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)			Nej	
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)			Nej	
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)			Nej	
69	Tomas Jansson (POSK)		Ja		
70	Anette Andersson (S)			Nej	
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)			Nej	
74	Vicktoria Bagi (ViSK)		Ja		
75	Johan Linnman (POSK)		Ja		
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)			Nej	
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)			Nej	
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)			Nej	
88	Håkan Persson (FK)		Ja		

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)			Nej	
93	Bertil Olsson (KR)		Ja		
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)		Ja		
96	Monica Johansson (ViSK)		Ja		
97	Claes Block (S)			Nej	
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)			Nej	
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)		Ja		
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)			Nej	
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmcrantz (S)			Nej	
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)		Ja		
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojcikow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)			Nej	
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)			Nej	
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)			Nej	
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)			Nej	
120	Kenneth B Ferm (POSK)		Ja		
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)			Nej	
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)			Nej	
127	Anders Lundberg (ViSK)		Ja		
128	Berth Löndahl (FK)		Ja		
129	Lars-Anders Espert (AFS)		Ja		
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)			Nej	
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		
134	Sara Waldenfors (S)			Nej	

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)				Avstår
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)			Nej	
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)		Ja		
143	Johanna Andersson (POSK)		Ja		
144	Kicki Halldin (S)			Nej	
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)			Nej	
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)			Nej	
151	Helena Björkman (MPSK)			Nej	
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)		Ja		
154	Bodil Wennerström (S)			Nej	
155	Fredrik Sidenvall (FK)		Ja		
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)			Nej	
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)			Nej	
165	Niklas Grahn (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)			Nej	
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)			Nej	
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)			Nej	
174	Lina Ahl (ViSK)		Ja		
175	Kenneth Norberg (S)			Nej	
176	Mikael Sjölund (S)			Nej	
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)			Nej	
180	Fredrik Ericsson (S)			Nej	

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)		Ja		
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)			Nej	
185	Rodney Engström (BA)		Ja		
186	Levi Bergström (S)			Nej	
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)			Nej	
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)		Ja		
193	Roland Hedlund (S)				Avstår
194	Erik Vikström (S)			Nej	
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)			Nej	
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)			Nej	
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)				Avstår
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)			Nej	
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)			Nej	
206	Wanja Lundby-Wedin (S)			Nej	
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)			Nej	
210	Ellen Skånberg (ViSK)		Ja		
211	Anders Roos (POSK)		Ja		
212	Claes Gunnar Bidebo (S)			Nej	
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)		Ja		
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)			Nej	
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)			Nej	
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)			Nej	
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)			Nej	
225	Britt Björneke (ViSK)		Ja		
226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		

Votlist 2025

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)			Nej	
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)			Nej	
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)		Ja		
235	Birgitta Nilsson (S)			Nej	
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agnetta Granström (MPSK)			Nej	
239	Johanna Öhman (POSK)		Ja		
240	Carl Johan Karlsson (S)			Nej	
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)		Ja		
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)		Ja		
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)			Nej	
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende SK 2025:1 Avbryt samarbetet med Expo

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:124

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (219)	Nej (23)	Avstår (3)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)			Nej	
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)		Ja		
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)		Ja		
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)		Ja		
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)			Nej	
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)			Nej	
21	Peter Lundborg (POSK)	Ej röstat			
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)			Nej	
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)		Ja		
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Funckmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)	Ej röstat			
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)		Ja		
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)			Nej	
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)		Ja		
49	Lisa Wallenstein (ViSK)		Ja		
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)			Nej	
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)		Ja		
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)		Ja		
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)			Nej	
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)		Ja		
75	Johan Linnman (POSK)		Ja		
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)			Nej	
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)		Ja		
88	Håkan Persson (FK)		Ja		

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)		Ja		
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)			Nej	
96	Monica Johansson (ViSK)	Ej röstat			
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)			Nej	
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)		Ja		
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)			Nej	
108	Edvina Palmcrantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)		Ja		
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojidkow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)		Ja		
115	Ronnie Nilsson (SDSK)			Nej	
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)		Ja		
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)		Ja		
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)			Nej	
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)		Ja		
128	Berth Löndahl (FK)		Ja		
129	Lars-Anders Espert (AFS)			Nej	
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		
134	Sara Waldenfors (S)		Ja		

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)		Ja		
138	Christoffer Wallin (SDSK)			Nej	
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)				Avstår
143	Johanna Andersson (POSK)				Avstår
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)		Ja		
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)			Nej	
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)		Ja		
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)		Ja		
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)		Ja		
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)			Nej	
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahn (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)			Nej	
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)		Ja		
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		
180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)		Ja		
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Rodney Engström (BA)		Ja		
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)		Ja		
193	Roland Hedlund (S)		Ja		
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)			Nej	
201	Stefan Aro (FK)				Avstår
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)		Ja		
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)		Ja		
211	Anders Roos (POSK)		Ja		
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)			Nej	
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)		Ja		
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)		Ja		
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)		Ja		
226	Per Carlberg (SDSK)			Nej	

Votlist 2025

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)		Ja		
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)		Ja		
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agneta Granström (MPSK)		Ja		
239	Johanna Öhman (POSK)		Ja		
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)			Nej	
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)		Ja		
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)		Ja		
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)			Nej	
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)		Ja		
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende G 2025:3 Fader vår är inget experiment

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:46

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (216)	Nej (22)	Avstår (5)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)			Nej	
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)			Nej	
9	Lars B Andersson (ViSK)		Ja		
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)		Ja		
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)		Ja		
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)	Ej röstat			
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)			Nej	
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)			Nej	
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)		Ja		
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)	Ej röstat			
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)		Ja		
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)			Nej	
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)		Ja		
49	Lisa Wallenstein (ViSK)		Ja		
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)			Nej	
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)		Ja		
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)		Ja		
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)			Nej	
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)		Ja		
75	Johan Linnman (POSK)		Ja		
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)			Nej	
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)		Ja		
88	Håkan Persson (FK)		Ja		

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)		Ja		
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)	Ej röstat			
96	Monica Johansson (ViSK)		Ja		
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)			Nej	
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)		Ja		
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)			Nej	
108	Edvina Palmcrantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)				Avstår
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojidkow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)		Ja		
115	Ronnie Nilsson (SDSK)			Nej	
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)		Ja		
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)		Ja		
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)			Nej	
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)		Ja		
128	Berth Löndahl (FK)		Ja		
129	Lars-Anders Espert (AFS)			Nej	
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		
134	Sara Waldenfors (S)		Ja		

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)		Ja		
138	Christoffer Wallin (SDSK)			Nej	
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)				Avstår
143	Johanna Andersson (POSK)				Avstår
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)		Ja		
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)			Nej	
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)		Ja		
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)		Ja		
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)				Avstår
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)			Nej	
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahn (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)			Nej	
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)		Ja		
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		
180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)		Ja		
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Vakant (BA)	Ej röstat			
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)		Ja		
193	Roland Hedlund (S)	Ej röstat			
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)			Nej	
201	Stefan Aro (FK)				Avstår
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)		Ja		
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)		Ja		
211	Anders Roos (POSK)		Ja		
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)			Nej	
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)		Ja		
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)		Ja		
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)		Ja		
226	Per Carlberg (SDSK)			Nej	

Votlist 2025

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)		Ja		
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)		Ja		
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agneta Granström (MPSK)		Ja		
239	Johanna Öhman (POSK)		Ja		
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)			Nej	
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)		Ja		
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)		Ja		
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)			Nej	
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)		Ja		
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende G 2025:7 Konferens om reformationen i Malmö 1527–1533

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:104

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (207)	Nej (31)	Avstår (3)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)			Nej	
9	Lars B Andersson (ViSK)			Nej	
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)			Nej	
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)		Ja		
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)	Ej röstat			
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)			Nej	
21	Peter Lundborg (POSK)			Nej	
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)			Nej	
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)	Ej röstat			
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)		Ja		
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)		Ja		
49	Lisa Wallenstein (ViSK)			Nej	
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)			Nej	
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)				Avstår
67	Karin Perers (C)			Nej	
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)		Ja		
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)			Nej	
75	Johan Linnman (POSK)		Ja		
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)		Ja		
88	Håkan Persson (FK)		Ja		

89	Bert-Åke Näslund (BA)	Ej röstat			
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)		Ja		
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)	Ej röstat			
96	Monica Johansson (ViSK)		Ja		
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)			Nej	
104	Nils Gårder (POSK)			Nej	
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmcrantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)			Nej	
110	Jonas Nordén (FK)				Avstår
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojidkow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)			Nej	
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)	Ej röstat			
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)			Nej	
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)			Nej	
128	Berth Löndahl (FK)			Nej	
129	Lars-Anders Espert (AFS)			Nej	
130	Marcus Romedahl (FiSK)			Nej	
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		
134	Sara Waldenfors (S)		Ja		

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)			Nej	
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)		Ja		
143	Johanna Andersson (POSK)				Avstår
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)			Nej	
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)		Ja		
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)		Ja		
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)			Nej	
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahm (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)			Nej	
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		
180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)	Ej röstat			
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Vakant (BA)	Ej röstat			
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)			Nej	
193	Roland Hedlund (S)		Ja		
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)		Ja		
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)		Ja		
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)			Nej	
211	Anders Roos (POSK)		Ja		
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)			Nej	
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)		Ja		
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)			Nej	
226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		

Votlist 2025

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)			Nej	
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agneta Granström (MPSK)		Ja		
239	Johanna Öhman (POSK)		Ja		
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)			Nej	
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)		Ja		
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)		Ja		
250	Åke Marcusson			Nej	
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende O 2025:3 Begravningsfrågor

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:64

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (134)	Nej (108)	Avstår (2)
1	Peder Granath (S)			Nej	
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)			Nej	
4	Anna Lindgren (C)			Nej	
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)			Nej	
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)		Ja		
10	Catharina Erdtman (S)			Nej	
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)			Nej	
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)			Nej	
15	Mattias Lundberg (POSK)		Ja		
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)			Nej	
17	Mattias Benke (S)			Nej	
18	Anna-Karin Åström (SDSK)	Ej röstat			
19	Kerstin Eskhult (C)			Nej	
20	Torbjörn Aronson (KR)		Ja		
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)			Nej	
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)			Nej	
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)		Ja		
30	Klas Corbelius (S)			Nej	
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Fungmark (C)			Nej	
33	Rebecca Hägg (S)			Nej	
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)	Ej röstat			
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)			Nej	
37	Per Lindberg (POSK)		Ja		
38	Birgit Kullingsjö (C)			Nej	
39	Lina Dahm (S)			Nej	
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)			Nej	
45	Agne Arnesson (C)			Nej	
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)			Nej	
48	Leif Nordlander (FK)		Ja		
49	Lisa Wallenstein (ViSK)		Ja		
50	Christina Södling (S)			Nej	
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)			Nej	
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)			Nej	
55	Jenny Thor (S)			Nej	
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)		Ja		
60	Lars G Linder (S)			Nej	
61	Nina Wahlin (C)			Nej	
62	Susanne Stenlund (S)			Nej	
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)			Nej	
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)			Nej	
68	Peter Weiderud (S)			Nej	
69	Tomas Jansson (POSK)		Ja		
70	Anette Andersson (S)			Nej	
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)				Avstår
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)		Ja		
75	Johan Linnman (POSK)		Ja		
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)			Nej	
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)			Nej	
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)			Nej	
83	Anton Härder (S)			Nej	
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)			Nej	
87	Anna Rapakko (S)			Nej	
88	Håkan Persson (FK)		Ja		

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)			Nej	
93	Bertil Olsson (KR)		Ja		
94	Stig-Göran Fransson (C)			Nej	
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)	Ej röstat			
96	Monica Johansson (ViSK)		Ja		
97	Claes Block (S)			Nej	
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)			Nej	
101	Leif Aruhn-Solén (C)			Nej	
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)			Nej	
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)			Nej	
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmcrantz (S)			Nej	
109	Anneli Kihlstrand (C)			Nej	
110	Jonas Nordén (FK)		Ja		
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojidkow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)			Nej	
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)			Nej	
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)			Nej	
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)			Nej	
120	Kenneth B Ferm (POSK)		Ja		
121	Jonatan Glader (C)			Nej	
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)			Nej	
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)			Nej	
127	Anders Lundberg (ViSK)			Nej	
128	Berth Löndahl (FK)		Ja		
129	Lars-Anders Espert (AFS)		Ja		
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)			Nej	
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		
134	Sara Waldenfors (S)			Nej	

135	Gunilla Franzén (C)			Nej	
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)		Ja		
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)			Nej	
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)		Ja		
143	Johanna Andersson (POSK)		Ja		
144	Kicki Halldin (S)			Nej	
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)			Nej	
146	Mats Berglund (ViSK)		Ja		
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)			Nej	
151	Helena Björkman (MPSK)			Nej	
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)		Ja		
154	Bodil Wennerström (S)			Nej	
155	Fredrik Sidenvall (FK)		Ja		
156	Håkan Widepalm (C)			Nej	
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)			Nej	
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)			Nej	
165	Niklas Grahn (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)			Nej	
167	Cecilia Rogne (C)			Nej	
168	Pernilla Edman (S)			Nej	
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)			Nej	
173	Johanna Svärd (S)			Nej	
174	Lina Ahl (ViSK)			Nej	
175	Kenneth Norberg (S)			Nej	
176	Mikael Sjölund (S)			Nej	
177	Karin Stierna (C)			Nej	
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)			Nej	
180	Fredrik Ericsson (S)			Nej	

181	Paul Höglund (C)			Nej	
182	Marie Buhr (ViSK)			Nej	
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)			Nej	
185	Vakant (BA)	Ej röstat			
186	Levi Bergström (S)			Nej	
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)			Nej	
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)			Nej	
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)			Nej	
193	Roland Hedlund (S)			Nej	
194	Erik Vikström (S)			Nej	
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)			Nej	
197	Stig Eriksson (C)			Nej	
198	Annika Nyman (S)			Nej	
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)		Ja		
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)			Nej	
204	Carin Jakobsson (C)			Nej	
205	Helen Coughlin-Ribb (S)			Nej	
206	Wanja Lundby-Wedin (S)			Nej	
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)			Nej	
210	Ellen Skånberg (ViSK)			Nej	
211	Anders Roos (POSK)		Ja		
212	Claes Gunnar Bidebo (S)			Nej	
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)			Nej	
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)			Nej	
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)			Nej	
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)				Avstår
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)			Nej	
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)			Nej	
225	Britt Björneke (ViSK)			Nej	
226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		

Votlist 2025

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)		Ja		
229	Louise Callenberg (S)			Nej	
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)			Nej	
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)		Ja		
235	Birgitta Nilsson (S)			Nej	
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agnetta Granström (MPSK)			Nej	
239	Johanna Öhman (POSK)		Ja		
240	Carl Johan Karlsson (S)			Nej	
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)		Ja		
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)		Ja		
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)		Ja		
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende O 2025:6 Ökat beslutsmandat till församlingsråd och församlingsherdar

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:11 punkt 1

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (169)	Nej (70)	Avstår (4)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)			Nej	
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)			Nej	
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)		Ja		
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)			Nej	
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)			Nej	
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)		Ja		
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)	Ej röstat			
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)			Nej	
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)			Nej	
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)		Ja		
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)				Avstår
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)	Ej röstat			
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)			Nej	
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)			Nej	
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		

42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		
43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)			Nej	
46	Jörgen Åkesson (POSK)			Nej	
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)			Nej	
49	Lisa Wallenstein (ViSK)		Ja		
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)			Nej	
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)			Nej	
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)			Nej	
59	Margareta Carlsson (ViSK)	Ej röstat			
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)			Nej	
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)			Nej	
67	Karin Perers (C)			Nej	
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)			Nej	
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)		Ja		
75	Johan Linnman (POSK)			Nej	
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)			Nej	
87	Anna Rapakko (S)		Ja		

88	Håkan Persson (FK)			Nej	
89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)			Nej	
94	Stig-Göran Fransson (C)			Nej	
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)	Ej röstat			
96	Monica Johansson (ViSK)		Ja		
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)			Nej	
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)		Ja		
104	Nils Gärder (POSK)			Nej	
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmerantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)			Nej	
110	Jonas Nordén (FK)			Nej	
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojcikow (POSK)			Nej	
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)		Ja		
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)		Ja		
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)			Nej	
121	Jonatan Glader (C)			Nej	
122	Inger Hagelin (BA)			Nej	
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)		Ja		
128	Berth Löndahl (FK)			Nej	
129	Lars-Anders Espert (AFS)			Nej	
130	Marcus Romedahl (FiSK)			Nej	
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)			Nej	
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		

134	Sara Waldenfors (S)		Ja		
135	Gunilla Franzén (C)				Avstår
136	Stefan Linderås (POSK)			Nej	
137	Agneta Ahlblom (ViSK)		Ja		
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)			Nej	
143	Johanna Andersson (POSK)			Nej	
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)				Avstår
146	Mats Berglund (ViSK)		Ja		
147	Sten Janson (POSK)			Nej	
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)		Ja		
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)			Nej	
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)			Nej	
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)			Nej	
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)			Nej	
161	Jonas Noréus (FiSK)			Nej	
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahm (POSK)			Nej	
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)			Nej	
172	Benny Ahrebrand Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)		Ja		
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)			Nej	
178	Håkan Nilsson (POSK)			Nej	
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		

180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		
181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)		Ja		
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)			Nej	
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Vakant (BA)	Ej röstat			
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)			Nej	
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)			Nej	
191	Celina Falk (POSK)			Nej	
192	Britt Fält (ViSK)		Ja		
193	Roland Hedlund (S)		Ja		
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)			Nej	
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)			Nej	
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)			Nej	
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)			Nej	
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)		Ja		
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)			Nej	
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)		Ja		
211	Anders Roos (POSK)			Nej	
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)				Avstår
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)			Nej	
217	Ulla Birgersdotter (POSK)			Nej	
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)		Ja		
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)			Nej	
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)		Ja		

226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		
227	Ellionor Moberg (C)			Nej	
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)			Nej	
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)			Nej	
234	Anne Sörman (ViSK)		Ja		
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agneta Granström (MPSK)		Ja		
239	Johanna Öhman (POSK)			Nej	
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)		Ja		
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)			Nej	
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)			Nej	
249	Åsa Öckerman (MPSK)		Ja		
250	Åke Marcusson			Nej	
251	Anette Nordgren			Nej	

Ärende O 2025:10 Främja grunduppdraget

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:100

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (143)	Nej (97)	Avstår (2)
1	Peder Granath (S)			Nej	
2	Emma Hedlundh (POSK)			Nej	
3	Roberth Krantz (S)			Nej	
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)			Nej	
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)		Ja		
10	Catharina Erdtman (S)			Nej	
11	Boel Johansson (POSK)			Nej	
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)			Nej	
15	Mattias Lundberg (POSK)		Ja		
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)		Ja		
17	Mattias Benke (S)			Nej	
18	Anna-Karin Åström (SDSK)	Ej röstat			
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)		Ja		
21	Peter Lundborg (POSK)			Nej	
22	Niklas Lindberg (S)			Nej	
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)			Nej	
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)		Ja		
30	Klas Corbelius (S)			Nej	
31	Anne Olofsson (POSK)			Nej	
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)			Nej	
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)	Ej röstat			
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)			Nej	
37	Per Lindberg (POSK)				Avstår
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)			Nej	
40	Veronica Pålsson (POSK)			Nej	
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)			Nej	
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)			Nej	
48	Leif Nordlander (FK)			Nej	
49	Lisa Wallenstein (ViSK)		Ja		
50	Christina Södling (S)			Nej	
51	Marie Rydén Davoust (POSK)			Nej	
52	Lars Johnsson (S)			Nej	
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)			Nej	
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)			Nej	
59	Margareta Carlsson (ViSK)		Ja		
60	Lars G Linder (S)			Nej	
61	Nina Wahlin (C)			Nej	
62	Susanne Stenlund (S)			Nej	
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)			Nej	
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)			Nej	
69	Tomas Jansson (POSK)		Ja		
70	Anette Andersson (S)			Nej	
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)			Nej	
74	Vicktoria Bagi (ViSK)		Ja		
75	Johan Linnman (POSK)			Nej	
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)			Nej	
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)			Nej	
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)			Nej	
88	Håkan Persson (FK)			Nej	

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)			Nej	
92	David Svensk (S)			Nej	
93	Bertil Olsson (KR)			Nej	
94	Stig-Göran Fransson (C)				Avstår
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)	Ej röstat			
96	Monica Johansson (ViSK)	Ej röstat			
97	Claes Block (S)			Nej	
98	Linda Isberg (POSK)			Nej	
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)			Nej	
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)		Ja		
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)			Nej	
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmcrantz (S)			Nej	
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)			Nej	
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojcikow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)			Nej	
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)		Ja		
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)		Ja		
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)			Nej	
120	Kenneth B Ferm (POSK)			Nej	
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)			Nej	
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)			Nej	
126	Camilla Tillman (S)			Nej	
127	Anders Lundberg (ViSK)		Ja		
128	Berth Löndahl (FK)			Nej	
129	Lars-Anders Espert (AFS)			Nej	
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)			Nej	
132	Carina Etander Rimborg (POSK)			Nej	
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		
134	Sara Waldenfors (S)			Nej	

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)		Ja		
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)			Nej	
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)			Nej	
143	Johanna Andersson (POSK)		Ja		
144	Kicki Halldin (S)			Nej	
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)		Ja		
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)			Nej	
151	Helena Björkman (MPSK)		Ja		
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)		Ja		
154	Bodil Wennerström (S)			Nej	
155	Fredrik Sidenvall (FK)			Nej	
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)			Nej	
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)			Nej	
165	Niklas Grahn (POSK)			Nej	
166	Katarina Hofling (S)			Nej	
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)			Nej	
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)			Nej	
174	Lina Ahl (ViSK)		Ja		
175	Kenneth Norberg (S)			Nej	
176	Mikael Sjölund (S)			Nej	
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)			Nej	
180	Fredrik Ericsson (S)			Nej	

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)		Ja		
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)			Nej	
185	Vakant (BA)	Ej röstat			
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)			Nej	
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)		Ja		
193	Roland Hedlund (S)			Nej	
194	Erik Vikström (S)			Nej	
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)			Nej	
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)			Nej	
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)			Nej	
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)		Ja		
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)			Nej	
207	Amanda Carlshamre (POSK)			Nej	
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)			Nej	
210	Ellen Skånberg (ViSK)		Ja		
211	Anders Roos (POSK)			Nej	
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)		Ja		
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)			Nej	
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)		Ja		
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)			Nej	
222	Victor Backström (POSK)			Nej	
223	Suzanne Fredborg (BA)			Nej	
224	Roger Sjöberg (S)			Nej	
225	Britt Björneke (ViSK)		Ja		
226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		

Votlist 2025

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)			Nej	
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)			Nej	
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)		Ja		
235	Birgitta Nilsson (S)			Nej	
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agneta Granström (MPSK)		Ja		
239	Johanna Öhman (POSK)			Nej	
240	Carl Johan Karlsson (S)			Nej	
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)	Ej röstat			
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)			Nej	
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)			Nej	
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende TU 2025:8 Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorganisation

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:65

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (163)	Nej (77)	Avstår (3)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)			Nej	
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)			Nej	
9	Lars B Andersson (ViSK)		Ja		
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)			Nej	
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)			Nej	
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)		Ja		
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)	Ej röstat			
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)			Nej	
21	Peter Lundborg (POSK)			Nej	
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)			Nej	
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)			Nej	
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)			Nej	
29	Mona Olsson (ViSK)		Ja		
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)			Nej	
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)			Nej	
35	Mats Johannesson (MPSK)	Ej röstat			
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)			Nej	
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)			Nej	
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		

42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		
43	Johan Hjertén (BA)			Nej	
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)			Nej	
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)		Ja		
49	Lisa Wallenstein (ViSK)		Ja		
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)			Nej	
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)			Nej	
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)			Nej	
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)			Nej	
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)			Nej	
59	Margareta Carlsson (ViSK)		Ja		
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)			Nej	
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)			Nej	
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)			Nej	
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)			Nej	
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)				Avstår
74	Vicktoria Bagi (ViSK)		Ja		
75	Johan Linnman (POSK)			Nej	
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)				Avstår
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)			Nej	
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)			Nej	
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)		Ja		

88	Håkan Persson (FK)		Ja		
89	Bert-Åke Näslund (BA)			Nej	
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)			Nej	
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)			Nej	
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)	Ej röstat			
96	Monica Johansson (ViSK)		Ja		
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)			Nej	
103	Linda Sjöö (ViSK)		Ja		
104	Nils Gärder (POSK)			Nej	
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmerantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)		Ja		
111	Anders Bromée (BA)			Nej	
112	Marie Wojcikow (POSK)			Nej	
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)		Ja		
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)		Ja		
117	Bo Herou (KR)			Nej	
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)			Nej	
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)			Nej	
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)			Nej	
126	Camilla Tillman (S)	Ej röstat			
127	Anders Lundberg (ViSK)		Ja		
128	Berth Löndahl (FK)			Nej	
129	Lars-Anders Espert (AFS)			Nej	
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)			Nej	
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		

134	Sara Waldenfors (S)		Ja		
135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)			Nej	
137	Agneta Ahlblom (ViSK)		Ja		
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)			Nej	
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)				Avstår
143	Johanna Andersson (POSK)			Nej	
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)		Ja		
147	Sten Janson (POSK)			Nej	
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)		Ja		
152	Jerker Schmidt (BA)			Nej	
153	Barbro Wiskari (POSK)			Nej	
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)			Nej	
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)			Nej	
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)			Nej	
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahm (POSK)			Nej	
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)			Nej	
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)			Nej	
172	Benny Ahrebrand Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)		Ja		
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)			Nej	
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		

180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		
181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)		Ja		
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)			Nej	
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Vakant (BA)	Ej röstat			
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)			Nej	
192	Britt Fält (ViSK)		Ja		
193	Roland Hedlund (S)		Ja		
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)			Nej	
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)			Nej	
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)			Nej	
202	Helén Lindbäck (KR)			Nej	
203	Kristina Enholm (MPSK)		Ja		
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)			Nej	
208	Gunilla Eldebro (BA)			Nej	
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)		Ja		
211	Anders Roos (POSK)			Nej	
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)			Nej	
216	Marja Hillerström (ViSK)		Ja		
217	Ulla Birgersdotter (POSK)			Nej	
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)		Ja		
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)			Nej	
223	Suzanne Fredborg (BA)			Nej	
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)		Ja		

Votlist 2025

226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		
227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)			Nej	
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)			Nej	
234	Anne Sörman (ViSK)		Ja		
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)			Nej	
237	Hanna Hesser Nordin (BA)			Nej	
238	Agneta Granström (MPSK)		Ja		
239	Johanna Öhman (POSK)			Nej	
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)		Ja		
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)		Ja		
245	Jimmy Dahllöf (BA)			Nej	
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)			Nej	
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)		Ja		
250	Åke Marcusson			Nej	
251	Anette Nordgren			Nej	

Ärende TU 2025:11 Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst

Votlist 2025

Votering: Ska kyrkostyrelsen få ett uppdrag?

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (141)	Nej (99)	Avstår (4)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)			Nej	
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)			Nej	
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)			Nej	
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)			Nej	
9	Lars B Andersson (ViSK)		Ja		
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)			Nej	
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)				Avstår
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)			Nej	
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)		Ja		
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)	Ej röstat			
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)			Nej	
21	Peter Lundborg (POSK)			Nej	
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)			Nej	
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)			Nej	
27	Per Hanö (SDSK)			Nej	
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)			Nej	
29	Mona Olsson (ViSK)		Ja		
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)			Nej	
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)			Nej	
35	Mats Johannesson (MPSK)	Ej röstat			
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)			Nej	
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)			Nej	
41	Jonas Larsson (SDSK)			Nej	

42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		
43	Johan Hjertén (BA)			Nej	
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)			Nej	
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)			Nej	
49	Lisa Wallenstein (ViSK)		Ja		
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)			Nej	
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)			Nej	
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)			Nej	
57	Mats Ershammar (BA)			Nej	
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)			Nej	
59	Margareta Carlsson (ViSK)		Ja		
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)			Nej	
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)			Nej	
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)			Nej	
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)			Nej	
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)		Ja		
75	Johan Linnman (POSK)				Avstår
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)			Nej	
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)			Nej	
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)			Nej	
85	Robert Fredriksson (SDSK)			Nej	
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)		Ja		

88	Håkan Persson (FK)			Nej	
89	Bert-Åke Näslund (BA)			Nej	
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)			Nej	
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)			Nej	
94	Stig-Göran Fransson (C)			Nej	
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)	Ej röstat			
96	Monica Johansson (ViSK)		Ja		
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)			Nej	
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)			Nej	
103	Linda Sjöö (ViSK)		Ja		
104	Nils Gärder (POSK)			Nej	
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)			Nej	
108	Edvina Palmerantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)			Nej	
111	Anders Bromée (BA)			Nej	
112	Marie Wojcikow (POSK)			Nej	
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)		Ja		
115	Ronnie Nilsson (SDSK)			Nej	
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)		Ja		
117	Bo Herou (KR)			Nej	
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)			Nej	
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)			Nej	
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)			Nej	
125	Joakim Persson (POSK)			Nej	
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)		Ja		
128	Berth Löndahl (FK)			Nej	
129	Lars-Anders Espert (AFS)		Ja		
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)			Nej	
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		

134	Sara Waldenfors (S)		Ja		
135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)			Nej	
137	Agneta Ahlblom (ViSK)		Ja		
138	Christoffer Wallin (SDSK)			Nej	
139	Annsofi Aurell (BA)			Nej	
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)			Nej	
143	Johanna Andersson (POSK)			Nej	
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)		Ja		
147	Sten Janson (POSK)			Nej	
148	Mikael Sandén (SDSK)			Nej	
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)		Ja		
152	Jerker Schmidt (BA)			Nej	
153	Barbro Wiskari (POSK)			Nej	
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)				Avstår
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)			Nej	
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)			Nej	
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)			Nej	
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahm (POSK)			Nej	
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)			Nej	
170	Stig Axelsson (POSK)			Nej	
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)			Nej	
172	Benny Ahrebrand Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)		Ja		
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)			Nej	
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		

180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		
181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)		Ja		
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)			Nej	
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Vakant (BA)	Ej röstat			
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)			Nej	
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)			Nej	
192	Britt Fält (ViSK)		Ja		
193	Roland Hedlund (S)		Ja		
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)			Nej	
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)			Nej	
200	Petter Nilsson (SDSK)			Nej	
201	Stefan Aro (FK)			Nej	
202	Helén Lindbäck (KR)			Nej	
203	Kristina Enholm (MPSK)		Ja		
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)			Nej	
208	Gunilla Eldebro (BA)			Nej	
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)		Ja		
211	Anders Roos (POSK)			Nej	
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)			Nej	
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)			Nej	
216	Marja Hillerström (ViSK)		Ja		
217	Ulla Birgersdotter (POSK)			Nej	
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)		Ja		
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)			Nej	
223	Suzanne Fredborg (BA)			Nej	
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)		Ja		

Votlist 2025

226	Per Carlberg (SDSK)			Nej	
227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)			Nej	
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)			Nej	
234	Anne Sörman (ViSK)		Ja		
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)			Nej	
237	Hanna Hesser Nordin (BA)			Nej	
238	Agneta Granström (MPSK)		Ja		
239	Johanna Öhman (POSK)			Nej	
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)			Nej	
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)		Ja		
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)			Nej	
245	Jimmy Dahllöf (BA)			Nej	
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)			Nej	
247	Georg Lagerberg (BA)				Avstår
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)		Ja		
250	Åke Marcusson			Nej	
251	Anette Nordgren			Nej	

Ärende TU 2025:11 Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst

Votlist 2025

Votering: Ska uppdraget formuleras enligt lydelsen i motion 2025:113 eller enligt reservation 3?

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (125)	Nej (49)	Avstår (69)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)				Avstår
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)				Avstår
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)				Avstår
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)		Ja		
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)			Nej	
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)				Avstår
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)			Nej	
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)			Nej	
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)	Ej röstat			
19	Kerstin Eskhult (C)			Nej	
20	Torbjörn Aronson (KR)				Avstår
21	Peter Lundborg (POSK)				Avstår
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)				Avstår
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)				Avstår
27	Per Hanö (SDSK)				Avstår
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)			Nej	
29	Mona Olsson (ViSK)		Ja		
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)				Avstår
32	Eva-Lena Funckmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)			Nej	
35	Mats Johannesson (MPSK)	Ej röstat			
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)			Nej	
38	Birgit Kullingsjö (C)			Nej	
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		

41	Jonas Larsson (SDSK)				Avstår
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		
43	Johan Hjertén (BA)			Nej	
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)			Nej	
46	Jörgen Åkesson (POSK)			Nej	
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)				Avstår
49	Lisa Wallenstein (ViSK)		Ja		
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)				Avstår
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)				Avstår
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)			Nej	
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)				Avstår
57	Mats Ershammar (BA)				Avstår
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)				Avstår
59	Margareta Carlsson (ViSK)		Ja		
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)				Avstår
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)				Avstår
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)			Nej	
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)				Avstår
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)		Ja		
75	Johan Linnman (POSK)			Nej	
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)			Nej	
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)				Avstår
82	Åsa Felix Everbrand (C)				Avstår
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)				Avstår
85	Robert Fredriksson (SDSK)				Avstår
86	Margareta Andersson (C)		Ja		

87	Anna Rapakko (S)		Ja		
88	Håkan Persson (FK)				Avstår
89	Bert-Åke Näslund (BA)				Avstår
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)			Nej	
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)			Nej	
94	Stig-Göran Fransson (C)			Nej	
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)	Ej röstat			
96	Monica Johansson (ViSK)		Ja		
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)				Avstår
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)			Nej	
102	Elisabeth Kullenberg (BA)			Nej	
103	Linda Sjöö (ViSK)		Ja		
104	Nils Gårder (POSK)				Avstår
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)				Avstår
108	Edvina Palmcrantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)			Nej	
110	Jonas Nordén (FK)				Avstår
111	Anders Bromée (BA)				Avstår
112	Marie Wojcikow (POSK)				Avstår
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)		Ja		
115	Ronnie Nilsson (SDSK)				Avstår
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)		Ja		
117	Bo Herou (KR)			Nej	
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)			Nej	
121	Jonatan Glader (C)			Nej	
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)				Avstår
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)		Ja		
128	Berth Löndahl (FK)				Avstår
129	Lars-Anders Espert (AFS)			Nej	
130	Marcus Romedahl (FiSK)			Nej	
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)				Avstår

133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		
134	Sara Waldenfors (S)		Ja		
135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)				Avstår
137	Agneta Ahlblom (ViSK)		Ja		
138	Christoffer Wallin (SDSK)				Avstår
139	Annsöfi Aurell (BA)				Avstår
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)				Avstår
143	Johanna Andersson (POSK)				Avstår
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)		Ja		
147	Sten Janson (POSK)				Avstår
148	Mikael Sandén (SDSK)				Avstår
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)				Avstår
152	Jerker Schmidt (BA)				Avstår
153	Barbro Wiskari (POSK)	Ej röstat			
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)				Avstår
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)			Nej	
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)			Nej	
161	Jonas Noréus (FiSK)			Nej	
162	Mikael Jansson (AFS)				Avstår
163	Åsa Rehdell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahn (POSK)				Avstår
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)				Avstår
170	Stig Axelsson (POSK)				Avstår
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)				Avstår
172	Benny Ahreman Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)		Ja		
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)			Nej	
178	Håkan Nilsson (POSK)				Avstår

179	Lena Sjöberg (S)		Ja		
180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		
181	Paul Höglund (C)			Nej	
182	Marie Buhr (ViSK)		Ja		
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)			Nej	
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Vakant (BA)	Ej röstat			
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)		Ja		
193	Roland Hedlund (S)		Ja		
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)			Nej	
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)			Nej	
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)				Avstår
200	Petter Nilsson (SDSK)				Avstår
201	Stefan Aro (FK)				Avstår
202	Helén Lindbäck (KR)				Avstår
203	Kristina Enholm (MPSK)		Ja		
204	Carin Jakobsson (C)			Nej	
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)				Avstår
208	Gunilla Eldebro (BA)				Avstår
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)		Ja		
211	Anders Roos (POSK)				Avstår
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)				Avstår
214	Elisabeth Rydström (C)			Nej	
215	Olle Reichenberg (BA)			Nej	
216	Marja Hillerström (ViSK)		Ja		
217	Ulla Birgersdotter (POSK)			Nej	
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)		Ja		
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)				Avstår
223	Suzanne Fredborg (BA)				Avstår
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		

225	Britt Björneke (ViSK)		Ja		
226	Per Carlberg (SDSK)				Avstår
227	Ellionor Moberg (C)			Nej	
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)			Nej	
231	Sven Milltoft (BA)			Nej	
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)			Nej	
234	Anne Sörman (ViSK)				Avstår
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)			Nej	
237	Hanna Hesser Nordin (BA)			Nej	
238	Agneta Granström (MPSK)		Ja		
239	Johanna Öhman (POSK)				Avstår
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)				Avstår
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)		Ja		
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)				Avstår
245	Jimmy Dahllöf (BA)				Avstår
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)				Avstår
247	Georg Lagerberg (BA)			Nej	
248	Olov Lindquist (FiSK)			Nej	
249	Åsa Öckerman (MPSK)		Ja		
250	Åke Marcusson			Nej	
251	Anette Nordgren			Nej	

Ärende KI 2025:1 HBTQIA+-frågor

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:71

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (218)	Nej (24)	Avstår (1)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)			Nej	
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)		Ja		
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)		Ja		
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)	Ej röstat			
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)		Ja		
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)			Nej	
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)	Ej röstat			
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)		Ja		
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)			Nej	

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)		Ja		
49	Lisa Wallenstein (ViSK)			Nej	
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)			Nej	
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)		Ja		
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)				Avstår
74	Vicktoria Bagi (ViSK)			Nej	
75	Johan Linnman (POSK)		Ja		
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)		Ja		
88	Håkan Persson (FK)		Ja		

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)	Ej röstat			
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)	Ej röstat			
96	Monica Johansson (ViSK)			Nej	
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)			Nej	
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)			Nej	
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmcrantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)		Ja		
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojidkow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)			Nej	
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)		Ja		
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)		Ja		
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)			Nej	
128	Berth Löndahl (FK)		Ja		
129	Lars-Anders Espert (AFS)			Nej	
130	Marcus Romedahl (FiSK)			Nej	
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		
134	Sara Waldenfors (S)		Ja		

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)			Nej	
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)		Ja		
143	Johanna Andersson (POSK)		Ja		
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)			Nej	
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)		Ja		
152	Jerker Schmidt (BA)		Ja		
153	Barbro Wiskari (POSK)		Ja		
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)		Ja		
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahm (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)			Nej	
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		
180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)			Nej	
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Vakant (BA)	Ej röstat			
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)			Nej	
193	Roland Hedlund (S)		Ja		
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)		Ja		
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)		Ja		
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)			Nej	
211	Anders Roos (POSK)		Ja		
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)			Nej	
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)		Ja		
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)			Nej	
226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		

Votlist 2025

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)		Ja		
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)			Nej	
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agneta Granström (MPSK)		Ja		
239	Johanna Öhman (POSK)		Ja		
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)			Nej	
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)		Ja		
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)			Nej	
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende KI 2025:4 Bristandeandel

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:29

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (153)	Nej (79)	Avstår (9)
1	Peder Granath (S)			Nej	
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)			Nej	
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)			Nej	
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)		Ja		
9	Lars B Andersson (ViSK)			Nej	
10	Catharina Erdtman (S)			Nej	
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)			Nej	
15	Mattias Lundberg (POSK)		Ja		
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)		Ja		
17	Mattias Benke (S)			Nej	
18	Anna-Karin Åström (SDSK)	Ej röstat			
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)		Ja		
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)			Nej	
23	Lena Arman (POSK)		Ja		
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)			Nej	
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)			Nej	
30	Klas Corbelius (S)			Nej	
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)			Nej	
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)	Ej röstat			
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)			Nej	
37	Per Lindberg (POSK)		Ja		
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)			Nej	
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		
42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		

43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)			Nej	
45	Agne Arnesson (C)		Ja		
46	Jörgen Åkesson (POSK)		Ja		
47	Daniel Arthursson (S)			Nej	
48	Leif Nordlander (FK)			Nej	
49	Lisa Wallenstein (ViSK)		Ja		
50	Christina Södling (S)			Nej	
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)			Nej	
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)			Nej	
56	Peter Laufer (SDSK)		Ja		
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)		Ja		
60	Lars G Linder (S)			Nej	
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)			Nej	
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)			Nej	
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)			Nej	
69	Tomas Jansson (POSK)		Ja		
70	Anette Andersson (S)			Nej	
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)			Nej	
74	Vicktoria Bagi (ViSK)		Ja		
75	Johan Linnman (POSK)		Ja		
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)			Nej	
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)			Nej	
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)			Nej	
88	Håkan Persson (FK)			Nej	

89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)		Ja		
92	David Svensk (S)			Nej	
93	Bertil Olsson (KR)	Ej röstat			
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)	Ej röstat			
96	Monica Johansson (ViSK)		Ja		
97	Claes Block (S)	Ej röstat			
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)			Nej	
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)		Ja		
104	Nils Gårder (POSK)		Ja		
105	Birger Wernersson (S)			Nej	
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmcrantz (S)			Nej	
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)				Avstår
111	Anders Bromée (BA)		Ja		
112	Marie Wojcikow (POSK)		Ja		
113	Roine Olsson (S)			Nej	
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)		Ja		
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)		Ja		
117	Bo Herou (KR)		Ja		
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)			Nej	
120	Kenneth B Ferm (POSK)		Ja		
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)		Ja		
123	Rolf Ekström (S)			Nej	
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)		Ja		
126	Camilla Tillman (S)			Nej	
127	Anders Lundberg (ViSK)		Ja		
128	Berth Löndahl (FK)			Nej	
129	Lars-Anders Espert (AFS)			Nej	
130	Marcus Romedahl (FiSK)		Ja		
131	Jesper Eneroth (S)			Nej	
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		
134	Sara Waldenfors (S)			Nej	

135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)		Ja		
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)			Nej	
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)				Avstår
143	Johanna Andersson (POSK)		Ja		
144	Kicki Halldin (S)			Nej	
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)		Ja		
147	Sten Janson (POSK)		Ja		
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)			Nej	
150	Markus Svensson (S)			Nej	
151	Helena Björkman (MPSK)				Avstår
152	Jerker Schmidt (BA)				Avstår
153	Barbro Wiskari (POSK)	Ej röstat			
154	Bodil Wennerström (S)			Nej	
155	Fredrik Sidenvall (FK)		Ja		
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)		Ja		
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereld (S)			Nej	
160	Johannes Imberg (POSK)		Ja		
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)				Avstår
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)			Nej	
165	Niklas Grahn (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)			Nej	
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)			Nej	
169	Anders Skogberg (SDSK)		Ja		
170	Stig Axelsson (POSK)		Ja		
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahremark Persson (C)		Ja		
173	Johanna Svärd (S)			Nej	
174	Lina Ahl (ViSK)		Ja		
175	Kenneth Norberg (S)			Nej	
176	Mikael Sjölund (S)			Nej	
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)				Avstår
179	Lena Sjöberg (S)			Nej	
180	Fredrik Ericsson (S)			Nej	

181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)		Ja		
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)			Nej	
185	Vakant (BA)	Ej röstat			
186	Levi Bergström (S)			Nej	
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)			Nej	
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)		Ja		
192	Britt Fält (ViSK)		Ja		
193	Roland Hedlund (S)			Nej	
194	Erik Vikström (S)			Nej	
195	Katarina Glas (POSK)		Ja		
196	Anna Lundberg (S)			Nej	
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)			Nej	
199	Roger Larsson (POSK)		Ja		
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)			Nej	
202	Helén Lindbäck (KR)		Ja		
203	Kristina Enholm (MPSK)		Ja		
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)			Nej	
206	Wanja Lundby-Wedin (S)			Nej	
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)		Ja		
209	Daniel Larson (S)			Nej	
210	Ellen Skånberg (ViSK)		Ja		
211	Anders Roos (POSK)		Ja		
212	Claes Gunnar Bidebo (S)			Nej	
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)		Ja		
216	Marja Hillerström (ViSK)				Avstår
217	Ulla Birgersdotter (POSK)		Ja		
218	Isak Vencu Öhrlund (S)			Nej	
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)			Nej	
220	Elisabeth Lanner (-)			Nej	
221	Ulla Löfven (S)			Nej	
222	Victor Backström (POSK)		Ja		
223	Suzanne Fredborg (BA)		Ja		
224	Roger Sjöberg (S)			Nej	
225	Britt Björneke (ViSK)		Ja		
226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		

227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)				Avstår
229	Louise Callenberg (S)			Nej	
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)			Nej	
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)		Ja		
235	Birgitta Nilsson (S)			Nej	
236	Stefan Swärd (KR)		Ja		
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agneta Granström (MPSK)		Ja		
239	Johanna Öhman (POSK)		Ja		
240	Carl Johan Karlsson (S)			Nej	
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)		Ja		
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)			Nej	
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)			Nej	
245	Jimmy Dahllöf (BA)		Ja		
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)				Avstår
250	Åke Marcusson		Ja		
251	Anette Nordgren		Ja		

Ärende KI 2025:11 Inkludera laestadianska väckelserörelsen i försoningsprocessen

Votlist 2025

Votering: Motion 2025:65

Stol	Ledamot	Ej röstat	Ja (186)	Nej (38)	Avstår (2)
1	Peder Granath (S)		Ja		
2	Emma Hedlundh (POSK)		Ja		
3	Roberth Krantz (S)		Ja		
4	Anna Lindgren (C)		Ja		
5	Erik Sjöstrand (POSK)		Ja		
6	Hilde Klasson (S)		Ja		
7	Anna Sundberg (SDSK)		Ja		
8	Sven Ingvar Holmgren (BA)	Ej röstat			
9	Lars B Andersson (ViSK)		Ja		
10	Catharina Erdtman (S)		Ja		
11	Boel Johansson (POSK)		Ja		
12	Gudrun Wängelin Lernskog (C)		Ja		
13	Carin Åblad Lundström (ÖKA)		Ja		
14	Sofie Halvarsson (S)		Ja		
15	Mattias Lundberg (POSK)			Nej	
16	Kristina Srbu Kjellgren (MPSK)			Nej	
17	Mattias Benke (S)		Ja		
18	Anna-Karin Åström (SDSK)	Ej röstat			
19	Kerstin Eskhult (C)		Ja		
20	Torbjörn Aronson (KR)			Nej	
21	Peter Lundborg (POSK)		Ja		
22	Niklas Lindberg (S)		Ja		
23	Lena Arman (POSK)			Nej	
24	Magnus Ek (C)		Ja		
25	Birgitta Eliasson (S)		Ja		
26	Johanna Palmér (POSK)		Ja		
27	Per Hanö (SDSK)		Ja		
28	Madelaine Erlandsson Starwing (BA)		Ja		
29	Mona Olsson (ViSK)		Ja		
30	Klas Corbelius (S)		Ja		
31	Anne Olofsson (POSK)		Ja		
32	Eva-Lena Fungmark (C)		Ja		
33	Rebecca Hägg (S)		Ja		
34	Irene Oskarsson (KR)		Ja		
35	Mats Johannesson (MPSK)	Ej röstat			
36	Sebastian Ekeröth Clausson (S)		Ja		
37	Per Lindberg (POSK)			Nej	
38	Birgit Kullingsjö (C)		Ja		
39	Lina Dahm (S)		Ja		
40	Veronica Pålsson (POSK)		Ja		
41	Jonas Larsson (SDSK)		Ja		

42	Lisa Gerenmark (ÖKA)		Ja		
43	Johan Hjertén (BA)		Ja		
44	Roger Olsson (S)		Ja		
45	Agne Arnesson (C)				Avstår
46	Jörgen Åkesson (POSK)			Nej	
47	Daniel Arthursson (S)		Ja		
48	Leif Nordlander (FK)			Nej	
49	Lisa Wallenstein (ViSK)		Ja		
50	Christina Södling (S)		Ja		
51	Marie Rydén Davoust (POSK)		Ja		
52	Lars Johnsson (S)		Ja		
53	Torvald Johansson (POSK)		Ja		
54	Xerxes Carlsén Åkerfeldt (C)		Ja		
55	Jenny Thor (S)		Ja		
56	Peter Laufer (SDSK)	Ej röstat			
57	Mats Ershammar (BA)		Ja		
58	Josefine Carlsén Åkerfeldt (POSK)		Ja		
59	Margareta Carlsson (ViSK)		Ja		
60	Lars G Linder (S)		Ja		
61	Nina Wahlin (C)		Ja		
62	Susanne Stenlund (S)		Ja		
63	Kjell Kallenberg (POSK)		Ja		
64	Maria Hjernerth (ÖKA)		Ja		
65	Inger Wahlman (S)		Ja		
66	Anders Brunnstedt (POSK)		Ja		
67	Karin Perers (C)		Ja		
68	Peter Weiderud (S)		Ja		
69	Tomas Jansson (POSK)		Ja		
70	Anette Andersson (S)		Ja		
71	Ingvar Jonsson (SDSK)		Ja		
72	Anders Åkerlund (C)		Ja		
73	Olle Rydell (S)		Ja		
74	Vicktoria Bagi (ViSK)		Ja		
75	Johan Linnman (POSK)		Ja		
76	Asta Matikainen Lecklin (BA)		Ja		
77	Vakant (S)	Ej röstat			
78	Anna-Karin Andersson (C)		Ja		
79	Kristina Hyse (ÖKA)		Ja		
80	Marie Johansson (S)		Ja		
81	Victor Ramström (POSK)		Ja		
82	Åsa Felix Everbrand (C)		Ja		
83	Anton Härder (S)		Ja		
84	Sofia Rosenquist (POSK)		Ja		
85	Robert Fredriksson (SDSK)		Ja		
86	Margareta Andersson (C)		Ja		
87	Anna Rapakko (S)		Ja		

88	Håkan Persson (FK)			Nej	
89	Bert-Åke Näslund (BA)		Ja		
90	Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)		Ja		
91	Mattias Rosenquist (POSK)	Ej röstat			
92	David Svensk (S)		Ja		
93	Bertil Olsson (KR)			Nej	
94	Stig-Göran Fransson (C)		Ja		
95	Jan-Ove Lipponen (SDSK)	Ej röstat			
96	Monica Johansson (ViSK)	Ej röstat			
97	Claes Block (S)		Ja		
98	Linda Isberg (POSK)		Ja		
99	Daniel Engström (SDSK)		Ja		
100	Marie Nielsén (S)		Ja		
101	Leif Aruhn-Solén (C)		Ja		
102	Elisabeth Kullenberg (BA)		Ja		
103	Linda Sjöö (ViSK)		Ja		
104	Nils Gärder (POSK)			Nej	
105	Birger Wernersson (S)		Ja		
106	Jan Friheden (ÖKA)		Ja		
107	Jan-Åke Isaksson (SDSK)		Ja		
108	Edvina Palmerantz (S)		Ja		
109	Anneli Kihlstrand (C)		Ja		
110	Jonas Nordén (FK)			Nej	
111	Anders Bromée (BA)	Ej röstat			
112	Marie Wojcikow (POSK)			Nej	
113	Roine Olsson (S)		Ja		
114	Ann-Charlotte Miller (ViSK)		Ja		
115	Ronnie Nilsson (SDSK)		Ja		
116	Lena Östholm Munkberg (MPSK)		Ja		
117	Bo Herou (KR)			Nej	
118	Nils Jernqvist (ÖKA)		Ja		
119	Anna-Karin Bengtsdotter (S)		Ja		
120	Kenneth B Ferm (POSK)		Ja		
121	Jonatan Glader (C)		Ja		
122	Inger Hagelin (BA)			Nej	
123	Rolf Ekström (S)		Ja		
124	Fredrik Ottesen (SDSK)		Ja		
125	Joakim Persson (POSK)			Nej	
126	Camilla Tillman (S)		Ja		
127	Anders Lundberg (ViSK)		Ja		
128	Berth Löndahl (FK)			Nej	
129	Lars-Anders Espert (AFS)			Nej	
130	Marcus Romedahl (FiSK)			Nej	
131	Jesper Eneroth (S)		Ja		
132	Carina Etander Rimborg (POSK)		Ja		
133	Tomas Rosenlundh (ÖKA)		Ja		

134	Sara Waldenfors (S)		Ja		
135	Gunilla Franzén (C)		Ja		
136	Stefan Linderås (POSK)		Ja		
137	Agneta Ahlblom (ViSK)		Ja		
138	Christoffer Wallin (SDSK)		Ja		
139	Annsofi Aurell (BA)		Ja		
140	Patrik Linde (S)		Ja		
141	Karin Janfalk (ÖKA)		Ja		
142	Hans Weichbrodt (FK)			Nej	
143	Johanna Andersson (POSK)	Ej röstat			
144	Kicki Halldin (S)		Ja		
145	Eva-Karin Torhem Arnell (C)		Ja		
146	Mats Berglund (ViSK)		Ja		
147	Sten Janson (POSK)			Nej	
148	Mikael Sandén (SDSK)		Ja		
149	Jenny Nilsson (ÖKA)		Ja		
150	Markus Svensson (S)		Ja		
151	Helena Björkman (MPSK)	Ej röstat			
152	Jerker Schmidt (BA)	Ej röstat			
153	Barbro Wiskari (POSK)			Nej	
154	Bodil Wennerström (S)		Ja		
155	Fredrik Sidenvall (FK)			Nej	
156	Håkan Widepalm (C)		Ja		
157	Karl-Gunnar Svensson (KR)			Nej	
158	Jonatan Hanson (ÖKA)		Ja		
159	Ulf Bjereid (S)		Ja		
160	Johannes Imberg (POSK)			Nej	
161	Jonas Noréus (FiSK)		Ja		
162	Mikael Jansson (AFS)		Ja		
163	Åsa Rehndell (HoJ)	Frånv.			
164	Johannes Fransson (S)		Ja		
165	Niklas Grahm (POSK)		Ja		
166	Katarina Hofling (S)		Ja		
167	Cecilia Rogne (C)		Ja		
168	Pernilla Edman (S)		Ja		
169	Anders Skogberg (SDSK)	Ej röstat			
170	Stig Axelsson (POSK)			Nej	
171	Margareta Nisser-Larsson (BA)		Ja		
172	Benny Ahrebrand Persson (C)	Ej röstat			
173	Johanna Svärd (S)		Ja		
174	Lina Ahl (ViSK)		Ja		
175	Kenneth Norberg (S)		Ja		
176	Mikael Sjölund (S)		Ja		
177	Karin Stierna (C)		Ja		
178	Håkan Nilsson (POSK)		Ja		
179	Lena Sjöberg (S)		Ja		

180	Fredrik Ericsson (S)		Ja		
181	Paul Höglund (C)		Ja		
182	Marie Buhr (ViSK)		Ja		
183	Knapp Anna Eriksson (POSK)		Ja		
184	Ann-Sofie Karlsson Ågren (S)		Ja		
185	Vakant (BA)	Ej röstat			
186	Levi Bergström (S)		Ja		
187	Lisa Tegby (POSK)		Ja		
188	Yvonne Stålnacke (S)		Ja		
189	Vakant (S)	Ej röstat			
190	Sören Olsson (C)		Ja		
191	Celina Falk (POSK)			Nej	
192	Britt Fält (ViSK)		Ja		
193	Roland Hedlund (S)				Avstår
194	Erik Vikström (S)		Ja		
195	Katarina Glas (POSK)			Nej	
196	Anna Lundberg (S)		Ja		
197	Stig Eriksson (C)		Ja		
198	Annika Nyman (S)		Ja		
199	Roger Larsson (POSK)			Nej	
200	Petter Nilsson (SDSK)		Ja		
201	Stefan Aro (FK)			Nej	
202	Helén Lindbäck (KR)			Nej	
203	Kristina Enholm (MPSK)	Ej röstat			
204	Carin Jakobsson (C)		Ja		
205	Helen Coughlin-Ribb (S)		Ja		
206	Wanja Lundby-Wedin (S)		Ja		
207	Amanda Carlshamre (POSK)		Ja		
208	Gunilla Eldebro (BA)	Ej röstat			
209	Daniel Larson (S)		Ja		
210	Ellen Skånberg (ViSK)		Ja		
211	Anders Roos (POSK)	Ej röstat			
212	Claes Gunnar Bidebo (S)		Ja		
213	David Lång (SDSK)		Ja		
214	Elisabeth Rydström (C)		Ja		
215	Olle Reichenberg (BA)			Nej	
216	Marja Hillerström (ViSK)	Ej röstat			
217	Ulla Birgersdotter (POSK)	Ej röstat			
218	Isak Vencu Öhrlund (S)		Ja		
219	Marja Sandin-Wester (MPSK)		Ja		
220	Elisabeth Lanner (-)		Ja		
221	Ulla Löfven (S)		Ja		
222	Victor Backström (POSK)			Nej	
223	Suzanne Fredborg (BA)			Nej	
224	Roger Sjöberg (S)		Ja		
225	Britt Björneke (ViSK)		Ja		

226	Per Carlberg (SDSK)		Ja		
227	Ellionor Moberg (C)		Ja		
228	Eva-Maria Munck (POSK)			Nej	
229	Louise Callenberg (S)		Ja		
230	Caroline Åkerhielm (FiSK)		Ja		
231	Sven Milltoft (BA)		Ja		
232	Fredrik Stiernstedt (S)		Ja		
233	Jan-Hugo Nihlén (POSK)		Ja		
234	Anne Sörman (ViSK)		Ja		
235	Birgitta Nilsson (S)		Ja		
236	Stefan Swärd (KR)	Ej röstat			
237	Hanna Hesser Nordin (BA)		Ja		
238	Agneta Granström (MPSK)	Ej röstat			
239	Johanna Öhman (POSK)		Ja		
240	Carl Johan Karlsson (S)		Ja		
241	Helena Inghammar (ÖKA)		Ja		
242	Ulf Wester (SDSK)	Ej röstat			
243	Ann-Marie Strömberg (ViSK)		Ja		
244	Elisabeth Sandlund Gäfvert (FK)			Nej	
245	Jimmy Dahllöf (BA)			Nej	
246	Marie Axelsson Ahl (AFS)		Ja		
247	Georg Lagerberg (BA)		Ja		
248	Olov Lindquist (FiSK)		Ja		
249	Åsa Öckerman (MPSK)		Ja		
250	Åke Marcusson			Nej	
251	Anette Nordgren			Nej	

Personregister

Personregister

Personregister
2025

Personregister över biskopar, ledamöter och tjänstgörande ersättare i kyrkomötet med uppdrag beslutade av kyrkomötet.

Personregistret omfattar 2025 års kyrkomöte och innehåller följande uppgifter: Namn, födelseår, stift, nomineringsgrupp, ledamotsnummer, uppdrag, ledighet, ersättare och inlämnade motioner.

Förkortningar:

Km	Kyrkomötet
G	Gudstjänstutskottet
O	Organisationsutskottet
TU	Tillsyns- och uppdragsutskottet
E	Ekonomiutskottet
Eu	Ekumenikutskottet
KI	Kyrkolivsutskottet
SK	Samhälls- och kulturutskottet
F	Förvaltareutskottet
Ks	Kyrkostyrelsen
KN	Kyrkorättsnämnden
VN	Svenska kyrkans valprovsnämnd
S	Arbetarepartiet – Socialdemokraterna
POSK	Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan
C	Centerpartiet
BA	Borgerligt alternativ
SDSK	Sverigedemokrater i Svenska kyrkan
ViSK	Vänstern i Svenska kyrkan
ÖKA	Öppen kyrka – en kyrka för alla
FK	Frimodig kyrka
MPSK	Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna
KR	Kristdemokrater i Svenska kyrkan
FiSK	Fria liberaler i Svenska kyrkan
AFS	Alternativ för Sverige
HoJ	Himmel och Jord

A

Aelius, Gary , 1953, Stockholms stift, SDSK, 226 Ledig session 1 och 2, ersatt av Per Carlberg	SK ersättare
Ahl, Lina , 1983, Karlstads stift, ViSK, 174	SK ersättare
Ahlblom, Agneta , 1957, Göteborgs stift, ViSK, 137 Ersättare session 1 och 2 för Anna Stenberg Motion: 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning)	E ersättare
Ahremark Persson, Benny , 1953, Karlstads stift, C, 172	TU ersättare
Andersson, Anette , 1968, Västerås stift, S, 70 Ersättare session 2 för Agneta Ivemyr	
Andersson, Anna-Karin , 1959, Västerås stift, C, 78	O ledamot

Andersson, Lars B , 1969, Uppsala stift, ViSK, 9 Motion: 71 (Ta ställning för hbtqia+-personers rättigheter), 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning), 78 (Bevara immateriella kulturarv med koppling till kyrkolivet), 79 (Stärk pilgrimsrörelsen i Sverige), 123 (Israel/Palestina och folkrätten)	O ersättare
Andersson, Margareta , 1948, Växjö stift, C, 86	TU ledamot Valberedningen KN v ordf
Andersson, Johanna , 1962, Göteborgs stift, POSK, 143 Ersättare session 1 och 2 för Manilla O Nordanstig Motion: 76 (Svenska kyrkans offentlighetsprincip)	G ersättare
Arman, Lena , 1953, Linköpings stift, POSK, 23 Motion: 102 (Nämnder i stiftet)	SK ledamot
Arnesson, Agne , 1950, Skara stift, C, 45	G ersättare
Aro, Stefan , 1975, Luleå stift, FK, 201 Motion: 89 (Ordning för välsignelse av hem)	O ersättare
Aronson, Torbjörn , 1963, Uppsala stift, KR, 20	Kl ledamot
Arthursson, Daniel , 1987, Skara stift, S, 47	E ersättare
Aruhn-Solén, Leif , 1973, Lunds stift, C, 101 Ersättare session 1 och 2 för David Liljedal	E ersättare
Aurell, Annsofi , 1946, Göteborgs stift, BA, 139 Ersättare session 1 och 2 för Bengt Kjellgren	G ersättare
Axelsson Edström, Birgitta , 1964, Växjö stift, ÖKA, 90 Motion: 10 (Ersättares rätt till protokollsanteckning), 13 (Ledamöters rätt till protokollsanteckning), 17 (Kyrkan och skogen), 64 (Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller), 77 (Bidrag till Svenska Kyrkans Unga), 90 (Prästutbildningen och samkönade äktenskap)	Eu ersättare
Axelsson, Stig , 1946, Karlstads stift, POSK, 170 Motion: 86 (Begravningskostnad för icke kyrkotillhöriga), 88 (Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd)	SK ledamot
Axelsson Ahl, Marie , 1958, Stockholms stift, AFS, 246 Ny ledamot inför session 2 efter Lennart Matikainen	
Axén Olin, Kristina , 1962, Stockholms stift, BA, 208 Ledig session 1 och 2, ersatt av Gunilla Eldebro	E ersättare
B	
Backström, Victor , 1989, Stockholms stift, POSK, 222 Motion: 77 (Bidrag till Svenska Kyrkans Unga)	E ledamot
Bagi, Vicktoria , 1971, Västerås stift, ViSK, 74 Motion: 71 (Ta ställning för hbtqia+-personers rättigheter), 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning), 91 (Svenska kyrkans regnbågsfond)	Kl ledamot
Bengtsdotter, Anna-Karin , 1968, Lunds stift, S, 119	F ledamot

Benke, Mattias , 1968, Uppsala stift, S, 17	SK ersättare KN ledamot	Personregister 2025
Berglund, Mats , 1990, Göteborgs stift, ViSK, 146 Motion: 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning), 123 (Israel/Palestina och folkrätten)	O ledamot	
Bergström, Levi , 1947, Luleå stift, S, 186	Km 1 v ordf	
Bidebo, Claes Gunnar , 1954, Stockholms stift, S, 212 Ersättare session 1 och 2 för Cecilia Clausen	SK ersättare	
Birgersdotter, Ulla , 1950, Stockholms stift, POSK, 217	Eu ersättare	
Bjereld, Ulf , 1957, Göteborgs stift, S, 159 Motion: 29 (Bristande vandel)	O ledamot	
Bjerrhede, Staffan , 1953, Göteborgs stift, MPSK, 151 Ny ledamot efter Satu Rekola Ledig session 1 och 2, ersatt av Helena Björkman	O ersättare	
Björkman, Helena , 1965, Göteborg stift, MPSK, 151 Ersättare session 1 och 2 för Staffan Bjerrhede	O ersättare	
Björneke, Britt , 1946, Stockholms stift, ViSK, 225 Motion: 48 (Rätten att tillhöra Finska församlingen i Stock- holms stift), 66 (Andlig fördjupning på kriminalvårdsanstalter), 71 (Ta ställning för hbtqia+-personers rättigheter), 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning), 123 (Israel/Palestina och folkrätten)	TU ledamot, v ordf VN ersättare	
Blind, Henrik , 1978, Luleå stift, MPSK, 203 Ledig session 1, ingen ersättare Ledig session 2, ersatt av Kristina Enholm Motion: 98 (Svenska kyrkans framtida skogsförvaltning)	TU ersättare	
Block, Claes , 1945, Lunds stift, S, 97	F ledamot, v ordf	
Bonde, Christian , 1990, Uppsala stift, S, 10 Avsagt sig uppdraget som ledamot 2025, ny ledamot Rolf Nersing	Eu ledamot	
Boström, Arnold , 1946, Stockholms stift, SDSK, 242 Avsagt sig uppdraget som ledamot 2025, ny ledamot Ulf Wester	TU ersättare	
Boström, Teresia , 1975, biskop i Härnösands stift	Kl	
Bromée, Anders , 1958, Lunds stift, BA, 111	F ersättare	
Brunnstedt, Anders , 1955, Västerås stift, POSK, 66 Motion: 49 (Uthålligt gudstjänstliv), 64 (Intäkterna från krema- toriernas återvunna metaller), 65 (Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorganisation), 102 (Nämnder i stiftet)	F ersättare Ks ersättare	
Buhr, Marie , 1960, Härnösands stift, ViSK, 182 Motion: 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning), 79 (Stärk pilgrimsrörelsen i Sverige), 123 (Israel/Palestina och folkrätten)	F ersättare	

C

- Callenberg, Louise**, 1978, Stockholms stift, S, 229 O ledamot, ordf
- Carlberg, Per**, 1971, Stockholms stift, SDSK, 226 E ersättare
Ersättare session 1 och 2 för Gary Aelius
Motion: 3 (Värna demokratin i kyrkomötet), 4 (Religionsdialog och djurhållning), 5 (Värna samvetsfriheten), 6 (En årlig rikskollekt), 7 (Välkomna alla i Svenska kyrkan), 20 (Avveckla Regnbågsnyckeln), 24 (Revidera färdplanen för klimatet), 46 (Fader Vår är inget experiment)
- Carlsén Åkerfeldt, Josefine**, 1997, Strängnäs stift, POSK, 58 Eu ersättare
- Carlsén Åkerfeldt, Xerxes**, 1998, Strängnäs stift, C, 54 Kl ersättare
Ks ersättare
- Carlshamre, Amanda**, 1989, Stockholms stift, POSK, 207 Ks ledamot
- Carlsson, Margareta**, 1964, Strängnäs stift, ViSK, 59 SK ersättare
Motion: 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning), 92 (Andlig vård hos Statens Institutionsstyrelses institutioner), 123 (Israel/Palestina och folkrätten)
- Castor, David**, 1971, Lunds stift, FK, 110 Kl ersättare
Ledig session 1 och 2, ersatt av Jonas Nordén
- Clausen, Cecilia**, 1983, Stockholms stift, S, 212 SK ersättare
Ledig session 1 och 2 ersatt av Claes Gunnar Bidebo
Motion: 111 (Skogsvårdstjänster i egen regi)
- Corbelius, Klas**, 1976, Linköpings stift, S, 30 Eu ledamot, v ordf
- Coughlin-Sjögren, Helen**, 1975, Visby stift, S, 205 TU ersättare

D

- Dahlbäck, Birgitta**, 1956, Luleå stift, C, 197 Kl ersättare
Ledig session 2, ersatt av Stig Eriksson
- Dahllöf, Jimmy**, 1988, Stockholms stift, BA, 245 TU ersättare
- Dahm, Lina**, 1979, Skara stift, S, 39 SK ledamot
- Dalevi, Sören**, 1969, biskop i Karlstads stift Eu
- Dalman, Johan**, 1960, biskop i Strängnäs stift E
Ks ersättare för ärkebiskopen
- Delén, Jenny**, 1973, Lunds stift, BA, 122 SK ersättare
Ledig session 2, ersatt av Inger Hagelin

E

- Eckerdal, Erik**, 1972, biskop i Visby stift Eu
- Edman, Pernilla**, 1970, Karlstads stift, S, 168 E ledamot
- Ek, Magnus**, 1994, Linköpings stift, C, 24 E ledamot
- Ekeröth Claussön, Sebastian**, 1982, Skara stift, S, 36 O/E ersättare
Ks ersättare

Ekström, Rolf , 1954, Lunds stift, S, 123	Kl ersättare	Personregister 2025
Eldebro, Gunilla , 1948, Stockholms stift, BA, 208 Ersättare session 1 och 2 för Kristina Axén Olin	E ersättare	
Eliasson, Birgitta , 1955, Linköpings stift, S, 25	TU ledamot	
Eneroth, Jesper , 1995, Göteborgs stift, S, 131 Motion: 110 (Krav på goda arbetsvillkor vid upphandlingar), 111 (Skogsvårdstjänster i egen regi), 113 (Krav på öppenhet för vigsel av alla par vid tillsättning av prästtjänst)	Ks ledamot	
Engström, Daniel , 1987, Lunds stift, SDSK, 99 Motion: 3 (Värna demokratin i kyrkomötet), 4 (Religionsdialog och djurhållning), 5 (Värna samvetsfriheten), 6 (En årlig riks- kollekt), 7 (Välkomna alla i Svenska kyrkan), 20 (Avveckla Regnbågsnyckeln), 21 (Nollvision för förstörelse av Svenska kyrkans kulturlämningar), 22 (Hjälpcenter för förföljda kon- vertiter), 23 (Introduktion till kristendomen på olika språk), 24 (Revidera färdplanen för klimatet), 25 (Verktyg för extern finansiering av församlingar), 26 (Upphör med involvering av bojkottsrelater mot Israel), 27 (Utbildning för förtroendevalda), 28 (Åtgärdsplan mot kristofobiska hatbrott)		
Engström, Rodney , 1948, Härnösands stift, BA, 185 Avsagt sig uppdraget som ledamot 2025, ny ledamot: Åse Monica Johansson	SK ersättare	
Enholm, Kristina , 1953, Luleå stift, MPSK, 203 Ersättare session 2 för Henrik Blind		
Erdtman, Catharina , 1968, Uppsala stift, S, 10 Ersättare session 1 och 2 för Rolf Nersing	Eu ersättare	
Ericson, Lars-Ivar , 1948, Lunds stift, C, 121 Avlidit inför session 1 2025 ny ledamot: Jonatan Glader	Eu ledamot	
Ericsson, Fredrik , 1981, Härnösands stift, S, 180	G ledamot	
Eriksson, Knapp Anna , 1954, Härnösands stift, POSK, 183 Motion: 49 (Uthålligt gudstjänstliv), 64 (Intäkterna från krema- toriernas återvunna metaller), 65 (Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorganisation)	G/Eu ersättare	
Eriksson, Stig , 1957, Luleå stift, C, 197 Ersättare session 2 för Birgitta Dahlbäck		
Erlandsson Starwing, Madelaine , 1947, Linköpings stift, BA, 28	Eu ledamot	
Ershammar, Mats , 1942, Strängnäs stift, BA, 57 Motion: 82 (Stärkt episkopal roll i teologiska initiativ)	Kl ledamot	
Eskhult, Kerstin , 1950, Uppsala stift, C, 19	SK ledamot	
Espert, Lars-Anders , 1942, Lunds stift, AFS, 129 Ersättare session 1 och 2 för Iván Knézy		
Etander Rimborg, Carina , 1964, Göteborgs stift, POSK, 132	Km 2 v ordf	

F

Falk, Celina , 1986, Luleå stift, POSK, 191 Motion: 88 (Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd)	Eu ledamot
Ferm, Kenneth B , 1955, Lunds stift, POSK, 120 Ersättare session 1 och 2 för Lena Petersson	Kl ersättare
Forsén, Göran , 1959, Västerås stift, BA, 76 Ledig session 2, ersatt av Asta Matikainen Lecklin	F ersättare
Forsström Skånberg, Ellen , 1986, Stockholms stift, ViSK, 210 Motion: 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning)	Eu ersättare
Fransson, Johannes , 1991, Karlstads stift, S, 164	TU/G ersättare Ks ersättare
Fransson, Stig-Göran , 1950, Växjö stift, C, 94	TU ersättare VN ledamot
Franzén, Gunilla , 1966, Göteborgs stift, C, 135	F ledamot, ordf
Fredborg, Suzanne , 1953, Stockholms stift, BA, 223 Motion: 8 (Dataskyddsförordningen vid gudstjänst)	E ersättare VN ersättare
Fredlund, Lydia , 1995, Västerås stift, POSK, 69 Avsagt sig uppdraget som ledamot 2025 ny ledamot: Tomas Jansson	F ersättare
Fredriksson, Robert , 1972, Växjö stift, SDSK, 85 Motion: 3 (Värna demokratin i kyrkomötet), 4 (Religionsdialog och djurhållning), 5 (Värna samvetsfriheten), 6 (En årlig rikskollekt), 7 (Välkomna alla i Svenska kyrkan), 20 (Avveckla Regnbågsnyckeln), 21 (Nollvision för förstörelse av Svenska kyrkans kulturlämningar), 22 (Hjälpcenter för förföljda konvertiter), 24 (Revidera färdplanen för klimatet), 26 (Upphör med involvering av bojkottsrelser mot Israel), 27 (Utbildning för förtroendevalda), 28 (Åtgärdsplan mot kristofobiska hatbrott), 43 (Inrätta ett kyrkohistoriskt museum), 45 (Stoppa bojkott av företag med kopplingar till israeliska bosättningar), 46 (Fader Vår är inget experiment), 47 (Fängelsepräster ska inte belasta församlingarna)	O ersättare
Friheden, Jan , 1942, Lunds stift, ÖKA, 106 Ny ledamot efter Malin Grandin	G ersättare
Fritzson, Ulrica , 1968, biskop i Skara stift	SK
Fungmark, Eva-Lena , 1951, Linköpings stift, C, 32	O ersättare
Fält, Britt , 1952, Luleå stift, ViSK, 192 Ledig session 1, ersatt av Paavo Ruokojärvi Motion: 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning), 78 (Bevara immateriella kulturarv med koppling till kyrkolivet)	SK ledamot

G

- Gerenmark, Lisa**, 1983, Skara stift, ÖKA, 42
Motion 17: (Kyrkan och skogen), 77 (Bidrag till Svenska Kyrkans Unga), 90 (Prästutbildningen och samkönade äkten-
skap) Kl ersättare
Ks ersättare
- Glader, Jonatan**, 1999, Lunds stift, C, 121
Ny ledamot efter Lars-Ivar Ericson Eu ersättare
- Glas, Katarina**, 1963, Luleå stift, POSK, 195
Motion: 49 (Uthålligt gudstjänstliv), 88 (Nationellt mål för
skogsförvaltningen och inrättande av råd) Eu ledamot, ordf
- Grahn, Niklas**, 1969, Karlstads stift, POSK, 165 TU ledamot
- Grandin, Malin**, 1957, Lunds stift, ÖKA, 106
Ny ledamot efter Joakim Månsson Bengtsson
Avsagt sig uppdraget som ledamot 2025
ny ledamot: Jan Friheden
- Granström, Agneta**, 1955, Stockholms stift, MPSK, 238 Eu ledamot
Motion: 77 (Bidrag till Svenska Kyrkans Unga),
97 (Kyrkans arbete med bevarande och restaurering av våtmarker),
98 (Svenska kyrkans framtida skogsförvaltning), 105 (Fred och
solidaritet – riktlinjer för kapitalförvaltning), 106 (Inga sol-
energiparker på kyrkans skogsmark), 109 (Uppmuntringspris
inom skogsbruket), 115 (Mål för skogsbruket)
- Grip, Leif**, 1954, Hämösands stift, POSK, 178 F ledamot
Ledig session 1 och 2, ersatt av Håkan Nilsson
- Gustavsson, Leif**, 1951, Växjö stift, SDSK, 95 F ersättare
Ledig session 1 och 2, ersatt av Jan-Ove Lipponen
- Gyllenberg Bergfasth, Cecilia**, 1973, Linköpings stift, MPSK, 35 E ersättare
Ledig session 1, ingen ersättare
Ledig session 2, ersatt av Mats Johannesson
Motion: 97 (Kyrkans arbete med bevarande och restaurering
av våtmarker), 98 (Svenska kyrkans framtida skogsförvaltning),
109 (Uppmuntringspris inom skogsbruket), 115 (Mål för skogs-
bruket)
- Gårder, Nils**, 1951, Lunds stift, POSK, 104 Ks ledamot
Motion: 72 (Medlemsutvecklingsprojektet)

H

- Hagelin, Inger**, 1953, Lunds stift, BA, 122
Ersättare session 2 för Jenny Delén
- Haggren, Charlotte**, 1961, Stockholms stift, ÖKA, 220 SK ersättare
Avsagt sig uppdraget som ledamot 2025,
ny ledamot: Christoffer Stavenow
- Halldin, Kicki**, 1968, Göteborgs stift, S, 144 TU ledamot
- Halvarsson, Sofie**, 1993, Uppsala stift, S, 14 Eu ledamot

Hanson, Jonatan , 1965, Göteborgs stift, ÖKA, 158 Ersättare session 1 och 2 för Eric Muhl	TU ledamot
Hanö, Per , 1959, Linköpings stift, SDSK, 27 Motion: 23 (Introduktion till kristendomen på olika språk), 46 (Fader Vår är inget experiment)	Eu ersättare
Hedin, Magnus , 1960, Växjö stift, BA, 89 Ledig session 1 och 2, ersatt av Bert-Åke Näslund	Kl ersättare
Hjalmarsson Everbrand, Åsa , 1962, Växjö stift, C, 82	Eu ledamot
Hedlundh, Emma , 1978, Uppsala stift, POSK, 2	TU ledamot
Hedlund, Roland , 1949, Luleå stift, S, 193 Ersättare session 1 för Katarina Lövgren Ersättare session 2 för Alf Lindén	F ersättare
Heldt, Maria , 1960, Uppsala stift, MPSK, 16 Ledig session 1 och 2, ersatt av Kristina Srbu Kjellgren Motion: 98 (Svenska kyrkans framtida skogsförvaltning)	Kl ersättare
Herou, Bo , 1953, Lunds stift, KR, 117	TU ledamot
Herthelius, Margaretha , 1942, Stockholms stift, FiSK, 230 Ledig session 1 och 2, ersatt av Caroline Åkerhielm Motion: 12 (Digitalt in- och utträde), 14 (Fördelning av antal elektorer vid ärkebiskopsval), 15 (Jämförelsetal vid mandat- fördelning), 40 (Församlingars och pastorats bolagsbildningar), 41 (Policy för omstrukturering av tillgångar), 66 (Andlig fördjup- ning på kriminalvårdsanstalter), 80 (Förvaltning av kulturgravar)	Kl ledamot
Hesser Nordin, Hanna , 1962, Stockholms stift, BA, 237 Motion 8: (Dataskyddsförordningen vid gudstjänst)	O ersättare
Hillerström, Marja , 1951, Stockholms stift, ViSK, 216 Motion: 48 (Rätten att tillhöra Finska församlingen i Stock- holms stift), 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning), 85 (Utlandskyrkans organisation), 91 (Svenska kyrkans regn- bågsfond), 92 (Andlig vård hos Statens Institutionsstyrelses institutioner)	Eu ledamot
Hjernerth, Maria 1971, Strängnäs stift, ÖKA, 64 Ersättare session 2 för Margareta Karlsson	
Hjertén, Johan , 1964, Skara stift, BA, 43	Eu ersättare
Hofling, Katarina , 1966, Karlstads stift, S, 166	SK ledamot
Holmberg, Andreas , 1966, biskop i Stockholms stift Motion: 88 (Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd)	G
Holmgren, Sven Ingvar , 1945, Uppsala stift, BA, 8 Ersättare session 1 och 2 för Anna-Karin Westerlund	SK ersättare
Hyse, Kristina , 1978, Västerås stift, ÖKA, 79	G ledamot
Hägg, Rebecca , 1982, Linköpings stift, S, 33	E ledamot, ordf
Härder, Anton , 1966, Växjö stift, S, 83	SK ledamot, v ordf
Höglund, Paul , 1950, Härnösands stift, C, 181	F ersättare

I

Imberg, Johannes, 1985, Göteborgs stift, POSK, 160 Kl ledamot
Motion: 99 (Evangeliekonsekvensanalys), 100 (Främja grunduppdraget), 122 (Värna och stärk Jourhavande präst)

Inghammar, Helena, 1971, Stockholms stift, ÖKA, 241 F ledamot
Motion: 17 (Kyrkan och skogen), 64 (Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller)

Isaksson, Jan-Åke, 1964, Lunds stift, SDSK, 107 Eu ledamot
Motion: 4 (Religionsdialog och djurhållning), 20 (Avveckla Regnbågsnyckeln), 21 (Nollvision för förstörelse av Svenska kyrkans kulturlämningar), 22 (Hjälpcenter för förföljda konvertiter), 46 (Fader Vår är inget experiment), 47 (Fängelsepräster ska inte belasta församlingarna), 84 (Kyrkostyrelsen tar valsedelskostnaderna för församlingar och pastorat), 93 (Inga politiska ställningstaganden), 95 (Motverka sammanlagningen av församlingar)

Isberg, Linda, 1977, Lunds stift, POSK, 98 Kl ledamot

Ivemyr, Agneta, 1948, Västerås stift, S, 70 Kl ersättare
Ledig session 2, ersatt av Anette Andersson

J

Jakobsson, Carin, 1953, Visby stift, C, 204 F ersättare
Ks ersättare

Janfalk, Karin, 1956, Göteborgs stift, ÖKA, 141 Kl ledamot
Motion: 10 (Ersättares rätt till protokollsanteckning), 13 (Ledamöters rätt till protokollsanteckning), 17 (Kyrkan och skogen), 64 (Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller), 77 (Bidrag till Svenska Kyrkans Unga), 90 (Prästutbildningen och samkönade äktenskap)

Janson, Sten, 1948, Göteborgs stift, POSK, 147 TU ersättare
Motion: 49 (Uthålligt gudstjänstliv), 64 (Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller), 65 (Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorganisation), 102 (Nämnder i stiftet), 122 (Värna och stärk Jourhavande präst) KN ledamot

Jansson, Tomas, 1956, Västerås stift, POSK, 69 F ersättare
Ny ledamot efter Lydia Fredlund
Motion: 88 (Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd)

Jansson, Mikael, 1965, Göteborgs stift, AFS, 162
Ersättare session 2 för Axel W Karlsson

Jernqvist, Nils, 1987, Lunds stift, ÖKA, 118 SK/O ersättare
Motion 17: (Kyrkan och skogen), 77 (Bidrag till Svenska Kyrkans Unga), 90 (Prästutbildningen och samkönade äktenskap)

Johannesson, Mats, 1970, Linköpings stift, MPSK, 35
Ersättare session 2 för Cecilia Gyllenberg Bergfasth

Johannesson, Karin , 1970, biskop i Uppsala stift Ledig session 1 och 2	
Johansson, Boel , 1952, Uppsala stift, POSK, 11 Motion: 64 (Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller), 88 (Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd)	SK ledamot
Johansson, Marie , 1962, Växjö stift, S, 80	Ks ledamot
Johansson, Monica , 1942, Växjö stift, ViSK, 96 Motion: 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning), 91 (Svenska kyrkans regnbågsfond), 92 (Andlig vård hos Statens Institutionsstyrelses institutioner)	Kl ersättare
Johansson, Torvald , 1955, Strängnäs stift, POSK, 53 Motion: 49 (Uthålligt gudstjänstliv)	G ledamot
Johnsson, Lars , 1946, Strängnäs stift, S, 52	Ks ledamot
Jonsson, Ingvar , 1959, Västerås stift, SDSK, 71 Motion: 21 (Nollvision för förstörelse av Svenska kyrkans kulturlämningar), 24 (Revidera färdplanen för klimatet), 87 (Digitala medlemsansökningar), 93 (Inga politiska ställningstaganden), 126 (Säkra återväxt av gamla träd)	F ersättare Ks ersättare
K	
Kallenberg, Kjell , 1947, Strängnäs stift, POSK, 63 Motion: 49 (Uthålligt gudstjänstliv)	Kl ersättare
Karlsson, Axel W , 1948, Göteborgs stift, AFS, 162 Ledig session 2, ersatt av Mikael Jansson Motion: 119 (Diakonats uppgifter), 120 (Biskopars ämbetstid), 121 (Uttalande mot könsstympning)	
Karlsson, Carl Johan , 1962, Stockholms stift, S, 240	O ledamot
Karlsson, Margareta , 1956, Strängnäs stift, ÖKA, 64 Ledig session 1, ingen ersättare Ledig session 2, ersatt av Maria Hjernerth	Eu ersättare
Karlsson Ågren, Ann-Sofie , 1975, Härnösands stift, S, 184	Kl ledamot
Kihlstrand, Anneli , 1967, Lunds stift, C, 109	F ledamot
Kjellgren, Bengt , 1969, Göteborgs stift, BA, 139 Ledig session 1 och 2, ersatt av Annsofi Aurell Motion: 64 (Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller), 65 (Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorgani- sation)	E ledamot Ks ersättare
Klasson, Hilde , 1953, Uppsala stift, S, 6	G ersättare
Knézy, Iván , 1949, Lunds stift, AFS, 129 Ledig session 1 och 2, ersatt av Lars-Anders Espert	
Krantz, Roberth , 1980, Uppsala stift, S, 3	O ersättare KN ordf
Kullenberg, Elisabeth , 1952, Lunds stift, BA, 102	O ledamot
Kullingsjö, Birgit , 1949, Skara stift, C, 38	SK ledamot

L

Lagerberg, Georg , 1975, Stockholms stift, BA, 247	F ledamot
Lanner, Elisabeth , 1946, Stockholms stift, – , 220 Ersättare session 1 och 2 för Christoffer Stavenow	
Larson, Daniel , 1968, Stockholms stift, S, 209	TU ledamot, ordf
Larsson, Jonas , 1982, Skara stift, SDSK, 41 Motion: 18 (Motioner i plenum), 24 (Revidera färdplanen för klimatet), 25 (Verktyg för extern finansiering av församlingar), 31 (Utträden), 39 (Gudstjänster i hela landet), 47 (Fängelseprästerna ska inte belasta församlingarna), 84 (Kyrkostyrelsen tar valsedelskostnaderna för församlingar och pastorat), 93 (Inga politiska ställningstaganden), 95 (Motverka sammanläggningen av församlingar), 126 (Säkra återväxt av gamla träd), 127 (Prästkläder vid gudstjänst)	Kl ersättare
Larsson, Roger , 1968, Luleå stift, POSK, 199 Motion: 83 (Mall till policy om artificiell intelligens)	O/E ersättare
Laufer, Peter , 1968, Strängnäs stift, SDSK, 56 Motion: 4 (Religionsdialog och djurhållning), 21 (Nollvision för förstörelse av Svenska kyrkans kulturlämningar), 25 (Verktyg för extern finansiering av församlingar), 31 (Utträden), 43 (Inrätta ett kyrkohistoriskt museum)	SK ledamot
Lazić Pedersen, Sofija , 1980, Lunds stift, S, 100 Avsagt sig uppdraget som ledamot 2025, ny ledamot: Johan Lindman	G/TU ersättare Ks ersättare
Liljedal, David , 1993, Lunds stift, C, 101 Ledig session 1 och 2, ersatt av Leif Aruhn-Solén	E ersättare
Lindberg, Niklas , 1992, Linköpings stift, S, 22	F ersättare
Lindberg, Per , 1956, Skara stift, POSK, 37 Motion: 77 (Bidrag till Svenska Kyrkans Unga), 85 (Utlandskyrkans organisation), 88 (Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd)	O ledamot, v ordf Valberedningen v ordf VN ersättare
Lindbäck, Helén , 1951, Luleå stift, KR, 202	G ersättare
Linde, Patrik , 1979, Göteborgs stift, S, 140	E ersättare
Lindén, Alf , 1944, Luleå stift, S, 193 Ny ledamot inför session 2 efter Katarina Lövgren	
Linder, Lars G , 1959, Strängnäs stift, S, 60	G/Eu ersättare Valberedningen
Linderås, Stefan , 1962, Göteborgs stift, POSK, 136	TU ersättare
Lindgren, Anna , 1982, Uppsala stift, C, 4	G ledamot Valberedningen
Lindman, Johan , 1983, Lunds stift, S, 100 Ny ledamot efter Sofija Lazić Pedersen Ledig session 2, ersatt av Marie Nielsén	G/TU ersättare

Lindquist, Olov , 1958, Stockholms stift, FiSK, 248 Motion: 14 (Fördelning av antal elektoror vid ärkebiskopsval), 16 (Kontraktsprostens roll i kyrkoordningen), 40 (Församlingars och pastorats bolagsbildningar), 41 (Policy för omstrukturering av tillgångar)	O ledamot
Linnman, Johan , 1969, Västerås stift, POSK, 75 Motion: 49 (Uthålligt gudstjänstliv), 73 (Diakonala undantag från kyrkoavgift), 86 (Begravningskostnad för icke kyrkotill- höriga), 88 (Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd)	Eu/SK ersättare
Lipponen, Jan-Ove , 1959, Växjö stift, SDSK, 95 Ersättare session 1 och 2 för Leif Gustavsson	F ersättare
Lundberg, Anders , 1966, Lunds stift, ViSK, 127 Motion: 38 (Alternativ prästutbildning), 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning), 91 (Svenska kyrkans regnbågsfond), 104 (Konferens om reformationen i Malmö 1527–1533)	E ledamot
Lundberg, Anna , 1976, Luleå stift, S, 196	KI ersättare
Lundberg, Mattias , 1976, Uppsala stift, POSK, 15	G ersättare
Lundborg, Peter , 1953, Linköpings stift, POSK, 21 Motion: 64 (Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller), 65 (Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorgani- sation), 86 (Begravningskostnad för icke kyrkotillhöriga), 101 (Bestämmelser om vigningstjänsten), 102 (Nämnder i stiftet)	O ersättare
Lundby-Wedin, Wanja , 1952, Stockholms stift, S, 206	Ks ledamot, 1 v ordf
Lång, David , 1972, Stockholms stift, SDSK, 213 Motion: 2 (Effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi), 117 (Justerad finanspolicy)	E ersättare Valberedningen
Löfven, Ulla , 1951, Stockholms stift, S, 221	Eu ledamot
Löndahl, Berth , 1950, Lunds stift, FK, 128 Motion: 32 (Svenska kyrkans värdegrund), 33 (Ekumenisk konsekvensanalys), 34 (Prästutbildningens sista år på Johanne- lund), 35 (Rekrytering av kyrkomusiker), 36 (Titulaturen på arbetsledande präster), 37 (Svenska kyrkans egen prästutbild- ning), 63 (Missionsstrategi), 67 (Missionscertifiering av för- samlingar), 103 (Inkludera laestadianska väckelserörelsen i försoningsprocessen)	Ks ledamot
Lövgren, Katarina , 1961, Luleå stift, S, 193 Avsagt sig uppdraget som ledamot inför session 2 2025, ny ledamot: Alf Lindén	F ersättare
M	
Marcusson, Åke , 1948, Utlandsförsamlingarna, 250 Motion: 85 (Utlandskyrkans organisation)	E ledamot Valberedningen
Markovits, Marika , 1964, biskop i Linköpings stift	O
Matikainen Lecklin Asta , 1950, Västerås stift, BA, 76 Ersättare session 2 för Göran Forsén	

Matikainen, Lennart , 1962, Stockholms stift, AFS, 246 Avsagt sig uppdraget som ledamot inför session 2 2025, ny ledamot: Marie Axelsson Ahl Motion: 74 (Uttryck stöd för alla könsstypade), 124 (Avbryt samarbetet med Expo)	
Miller, Ann-Charlotte , 1958, Lunds stift, ViSK, 114 Motion: 71 (Ta ställning för hbtqia+-personers rättigheter), 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning), 91 (Svenska kyrkans regnbågsfond), 92 (Andlig vård hos Statens Institutions- styrelses institutioner), 123 (Israel/Palestina och folkrätten)	G ledamot, v ordf
Milltoft, Sven , 1965, Stockholms stift, BA, 231 Motion: 85 (Utlandskyrkans organisation)	G ledamot
Moberg, Ellionor , 1949, Stockholms stift, C, 227	F ersättare
Modéus, Fredrik , 1964, biskop i Växjö stift	SK
Modéus, Martin , 1962, ärkebiskop, Uppsala stift	Ks ordf
Mogren, Mikael , 1969, biskop i Västerås stift	F
Muhl, Erik , 1964, Göteborgs stift, ÖKA, 158 Ledig session 1 och 2, ersatt av Jonatan Hanson	TU ledamot Valberedningen
Munck, Eva-Maria , 1984, Stockholms stift, POSK, 228 Motion: 88 (Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd)	Eu ledamot Valberedningen
Månsson Bengtsson, Joakim , 1992, Lunds stift, ÖKA, 106 Ny ledamot efter Mia Möller Avsagt sig uppdraget som ledamot 2025 ny ledamot: Malin Grandin	
Möller, Mia , 1967, Lunds stift, ÖKA, 106 Ny ledamot efter Elise Solberg Avsagt sig uppdraget som ledamot 2025 ny ledamot: Joakim Månsson Bengtsson	
N	
Nersing, Rolf , 1976, Uppsala stift, S, 10 Ny ledamot efter Christian Bonde Ledig session 1 och 2, ersatt av Catharina Erdtman	Eu ersättare
Nielsén, Marie , 1962, Lunds stift, S, 100 Ersättare session 2 för Johan Lindman	
Nihlén, Jan-Hugo , 1954, Stockholms stift, POSK, 233 Motion: 64 (Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller)	E ersättare
Nilsson, Birgitta , 1954, Stockholms stift, S, 235	G ersättare
Nilsson, Håkan , 1944, Härnösands stift, POSK, 178 Ersättare session 1 och 2 för Leif Grip	F ersättare
Nilsson, Jenny , 1978, Göteborgs stift, ÖKA, 149	E ledamot

Personregister 2025	Nilsson, Petter , 1983, Luleå stift, SDSK, 200	O ledamot
	Motion: 2 (Effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi), 3 (Värna demokratin i kyrkomötet), 5 (Värna samvetsfriheten), 6 (En årlig riksskollekt), 7 (Välkomna alla i Svenska kyrkan), 20 (Avveckla Regnbågsnyckeln), 28 (Åtgärdsplan mot kristofobiska hatbrott), 43 (Inrätta ett kyrkohistoriskt museum), 44 (Bryt samarbetet med Islamic Relief), 45 (Stoppa bojkott av företag med kopplingar till israeliska bosättningar)	
	Nilsson, Ronnie , 1953, Lunds stift, SDSK, 115	TU ledamot
	Motion: 4 (Religionsdialog och djurhållning), 20 (Avveckla Regnbågsnyckeln), 21 (Nollvision för förstörelse av Svenska kyrkans kulturlämningar), 23 (Introduktion till kristendomen på olika språk), 24 (Revidera färdplanen för klimatet), 26 (Upphör med involvering av bojkottsreleaser mot Israel), 27 (Utbildning för förtroendevalda), 39 (Gudstjänster i hela landet), 43 (Inrätta ett kyrkohistoriskt museum), 44 (Bryt samarbetet med Islamic Relief), 45 (Stoppa bojkott av företag med kopplingar till israeliska bosättningar), 46 (Fader Vår är inget experiment), 47 (Fängelsepräster ska inte belasta församlingarna), 84 (Kyrkostyrelsen tar valedelskostnaderna för församlingar och pastorat), 93 (Inga politiska ställningstaganden), 95 (Motverka sammanläggningen av församlingar), 117 (Justerad finanspolicy)	
	Nisser-Larsson, Margareta , 1954, Karlstads stift, BA, 171	TU ledamot KN ledamot
	Norberg, Kenneth , 1951, Härnösands stift, S, 175	
	Ersättare session 2 för Margareta Winberg	
	Nordanstig, Manilla , 1973, Göteborgs stift, POSK, 143	G ledamot
	Ledig session 1 och 2, ersätts av Johanna Andersson	
	Nordén, Jonas , 1978, Lunds stift, FK, 110	Kl ersättare
	Ersättare session 1 och 2 för David Castor	
	Nordgren, Anette , 1958, Utlandsförsamlingarna, 251	O ledamot
	Motion: 85 (Utlandskyrkans organisation)	
	Nordlander, Leif , 1953, Skara stift, FK, 48	E ledamot
	Motion: 32 (Svenska kyrkans värdegrund), 33 (Ekumenisk konsekvensanalys), 35 (Rekrytering av kyrkomusiker), 36 (Titulaturen på arbetsledande präster), 37 (Svenska kyrkans egen prästutbildning), 61 (Utred målkapital), 62 (Konsultation om Guds mission i världen), 63 (Missionsstrategi), 103 (Inkludera laestadianska väckelse- rörelsen i försoningsprocessen)	
	Noréus, Jonas , 1962, Göteborgs stift, FiSK, 161	TU ledamot
	Motion 9: (Tak på kyrkoavgiften), 80 (Förvaltning av kulturgravar), 107 (Tillåt krematoriesamfälligheter), 108 (Hållbarhetsindex för skogsförvaltningen)	
	Nyman, Annika , 1966, Luleå stift, S, 198	E ersättare
	Ledig session 1, ingen ersättare	

Nyström, Åsa , 1960, biskop i Luleå stift Motion: 65 (Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorganisation)	Kl	
Näslund, Bert-Åke , 1952, Växjö stift, BA, 89 Ersättare session 1 och 2 för Magnus Hedin	Kl ersättare	
O		
Olofsson, Anne , 1959, Linköpings stift, POSK, 31 Motion: 88 (Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd)	F ledamot	
Olsson, Bertil , 1950, Växjö stift, KR, 93	E ersättare VN ledamot	
Olsson, Mona , 1957, Linköpings stift, ViSK, 29 Motion: 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning), 79 (Stärk pilgrimsrörelsen i Sverige), 81 (Svenska kyrkans närvaro på barn- och ungdomsfängelser)	Ks ledamot	
Olsson, Roger , 1963, Skara stift, S, 44 Motion: 29 (Bristande vandel)	G ledamot, ordf	
Olsson, Roine , 1959, Lunds stift, S, 113 Motion: 1 (Dop av konfirmand före myndighetsåldern)	TU ledamot Valberedningen	
Olsson, Sören , 1956, Luleå stift, C, 190	Kl ledamot, ordf	
Oscarsson, Solveig , 1958, Västerås stift, S, 77 Ledig session 2, ingen ersättare	O ersättare	
Oskarsson, Irene , 1965, Linköpings stift, KR, 34	O ledamot	
Ottesen, Fredrik , 1986, Lunds stift, SDSK, 124 Motion: 2 (Effektiviseringskrav på Verksamhet och ekonomi), 117 (Justerad finanspolicy)	E ledamot	
P		
Palmcrantz, Edvina , 2000, Lunds stift, S, 108 Motion: 110 (Krav på goda arbetsvillkor vid upphandlingar)	Eu ledamot	
Palmér, Johanna , Linköpings stift, POSK, 26	E ersättare	
Perers, Karin , 1955, Västerås stift, C, 67	Km ordf	
Persson, Joakim , 1980, Lunds stift, POSK, 125	SK ersättare	
Persson, Håkan , 1970, Växjö stift, FK, 88 Ersättare session 1 och 2 för Håkan Sunnliden	Eu ledamot	
Petersson, Lena , 1958, Lunds stift, POSK, 120 Ledig session 1 och 2, ersatt av Kenneth B Ferm	Kl ledamot	
Pålsson, Veronica , 1993, Skara stift, POSK, 40 Ledig session 1, ingen ersättare	TU/Kl ersättare	

R

- Ramström, Victor**, 1990, Växjö stift, POSK, 81
Motion: 118 (Det ekonomiska utjämnningssystemet) O/E ersättare
- Rapakko, Anna**, 1975, Växjö stift, S, 87 G ledamot
- Rappmann, Susanne**, 1965, biskop i Göteborgs stift
Motion: 65 (Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorganisation) TU
- Rehndell, Åsa**, 1978, Göteborgs stift, HoJ, 163 F ersättare
Ledig session 1 och 2, ingen ersättare
Motion: 50 (Relevanta barnkonsekvensanalyser),
51 (Ersättares yttranderätt), 52 (Hållbar skogsförvaltning – målen), 53 (Hållbar skogsförvaltning – hänsyn), 54 (Hållbar skogsförvaltning – församlingen), 55 (Hållbar skogsförvaltning – tillsyn), 56 Hållbar skogsförvaltning – solidarisk omställning, 57 (Hållbar skogsförvaltning – FPIC), 58 (Hållbar skogsförvaltning – uppdrag till kyrkostyrelsen), 59 (Hållbar jordbruksförvaltning), 60 (Hållbar skogsförvaltning – genomförandet), 96 (Skydda 30 procent av den produktiva skogsmarken), 114 (Inga finansiella placeringar i Svenska Cellulosa Aktiebolaget)
- Reichenberg, Olle**, 1970, Stockholms stift, BA, 215 Ks ledamot
Motion: 64 (Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller), 65 (Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorganisation), 87 (Digitala medlemsansökningar)
- Rekola, Satu**, 1961, Göteborgs stift, MPSK, 151 O ersättare
Avsagt sig uppdraget som ledamot 2025,
ny ledamot: Staffan Bjerrhede
- Rogne, Cecilia**, 1961, Karlstads stift, C, 167 E ledamot, v ordf
- Romedahl, Marcus**, 1994, Lunds stift, FiSK, 130 E ledamot
Motion: 11 Ökat beslutsmandat till församlingsråd och församlingsherdar), 12 (Digitalt in- och utträde), 14 (Fördelning av antal elektorater vid ärkebiskopsval), 15 (Jämförelsetal vid mandatfördelning), 16 (Kontraktsprostens roll i kyrkoordningen), 68 (Studentmedbestämmande på Svenska kyrkans utbildningsinstitut), 69 (Gemensamma gravplatser för människor och husdjur), 70 (Mandatstödet storlek), 94 (Svenska kyrkans mest spelade kyrkomusikaliska verk)
- Roos, Anders**, 1947, Stockholms stift, POSK, 211 G ledamot
Motion: 49 (Uthålligt gudstjänstliv)
- Rosenlundh, Tomas**, 1949, Göteborgs stift, ÖKA, 133 SK ledamot
Motion: 17 (Kyrkan och skogen), 64 (Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller), 77 (Bidrag till Svenska Kyrkans Unga), 90 (Prästupbildningen och samkönade äktenskap)
- Rosenquist, Mattias**, 1967, Växjö stift, POSK, 91 TU ledamot
- Rosenquist, Sofia**, 1976, Växjö stift, POSK, 84 SK ledamot, ordf

Roslund, Peter , 1953, Luleå stift, S, 189 Ledig session 2, ingen ersättare	F ledamot	Personregister 2025
Rossipal, Kerstin , 1941, Stockholms stift, KR, 236 Ledig session 2, ersatt av Stefan Swärd	Eu ersättare	
Ruokojärvi, Paavo , 1971, Luleå stift, ViSK, 192 Ersättare session 1 för Britt Fält	SK ersättare	
Rydell, Olle , 1953, Västerås stift, S, 73	SK ersättare	
Rydén Davoust, Marie , 1966, Strängnäs stift, POSK, 51	Kl ersättare Ks ersättare	
Rydström, Elisabeth , 1954, Stockholms stift, C, 214	Ks ledamot	
Röhr, Inga-Lill , 1949, Karlstads stift, S, 173 Ledig session 2, ersatt av Johanna Svärd	O ledamot Valberedningen	
S		
Samuelsson, Ylva , 1962, Växjö stift, S, 92 Ersättare session 1 för David Svensk	Kl ersättare	
Sandén, Mikael , 1959, Göteborgs stift, SDSK, 148 Motion: 4 (Religionsdialog och djurhållning), 18 (Motioner i plenum), 20 (Avveckla Regnbågsnyckeln), 21 (Nollvision för förstörelse av Svenska kyrkans kulturlämningar), 24 (Revidera färdplanen för klimatet), 31 (Utträden), 39 (Gudstjänster i hela landet), 44 (Bryt samarbetet med Islamic Relief), 46 (Fader Vår är inget experiment), 84 (Kyrkostyrelsen tar valsedelskostnaderna för församlingar och pastorat)	Kl ledamot	
Sandin-Wester, Marja , 1947, Stockholms stift, MPSK, 219 Motion: 77 (Bidrag till Svenska Kyrkans Unga), 97 (Kyrkans arbete med bevarande och restaurering av våtmarker), 98 (Svenska kyrkans framtida skogsförvaltning), 105 (Fred och solidaritet – riktlinjer för kapitalförvaltning), 106 (Inga solenergiparker på kyrkans skogsmark), 109 (Uppmuntringspris inom skogsbruket), 115 (Mål för skogsbruket)	SK ersättare Ks ersättare	
Sandlund Gäfvert, Elisabeth , 1951, Stockholms stift, FK, 244 Motion: 32 (Svenska kyrkans värdegrund), 33 (Ekumenisk konsekvensanalys), 34 (Prästutbildningens sista år på Johanne-lund), 37 (Svenska kyrkans egen prästutbildning), 61 (Utred målkapital), 63 (Missionsstrategi), 67 (Missionscertifiering av församlingar), 103 (Inkludera laestadianska väckelserörelsen i försoningsprocessen)	SK ledamot	
Schmidt, Jerker , 1976, Göteborgs stift, BA, 152 Motion: 118 (Det ekonomiska utjämnningssystemet)	G ersättare Valberedningen	
Sidenvall, Fredrik , 1962, Göteborgs stift, FK, 155	G ledamot	
Sjöberg, Lena , 1959, Härnösands stift, S, 179	TU/Kl ersättare	
Sjöberg, Roger , 1972, Stockholms stift, S, 224	SK ledamot	
Sjölund, Mikael , 1970, Härnösands stift, S, 176	F ersättare	

Sjöstrand, Erik , 1981, Uppsala stift, POSK, 5	Ks ledamot
Sjöö, Linda , 1975, Lunds stift, ViSK, 103	TU ersättare
Motion: 75 (Hållbar, rättvis och naturära skogsförvaltning)	Ks ersättare
Skogberg, Anders , 1964, Karlstads stift, SDSK, 169	F ledamot
Motion: 93 (Inga politiska ställningstaganden), 95 (Motverka sammanslagningen av församlingar), 112 (Handlingsplan mot den pågående islamiseringen), 116 (Höjd kyrkoantikvarisk ersättning), 125 (Lämna ACT-alliansen), 126 (Säkra återväxt av gamla träd), 127 (Prästkläder vid gudstjänst), 128 (Sanningskommission), 129 (Överskottsprodukter vid kremering)	
Srbu Kjellgren, Kristina , 1971, Uppsala stift, MPSK, 16	Kl ersättare
Ersättare session 1 och 2 för Maria Heldt	
Stavenow, Christoffer , 1977, Stockholms stift, ÖKA, 220	
Ny ledamot efter Charlotte B Haggren	
Ledig session 1 och 2, ersatt av Elisabeth Lanner	
Solberg, Elise , 1989, Lunds stift, ÖKA, 106	G ledamot
Avsagt sig uppdraget som ledamot 2025	
ny ledamot: Mia Möller	
Stenberg, Anna , 1973, Göteborgs stift, ViSK, 137	E ersättare
Ledig session 1 och 2, ersatt av Agneta Ahlblom	
Stenlund, Susanne , 1956, Strängnäs stift, S, 62	F ledamot
Stierna, Karin , 1970, Härmösands stift, C, 177	SK ersättare
Stiernstedt, Fredrik , 1981, Stockholms stift, S, 232	G ledamot
Strömberg, Ann-Marie , 1950, Stockholms stift, ViSK, 243	O ersättare
Ersättare session 1 och 2 för Kaya Ålander	
Motion: 75 (Hållbar, rättvis och naturära skogsförvaltning)	
Stålnacke, Yvonne , 1953, Luleå stift, S, 188	Eu ersättare Ks ersättare
Sundberg, Anna , 1977, Uppsala stift, SDSK, 7	Ks ledamot
Motion: 20 (Avveckla Regnbågsnyckeln), 22 (Hjälpcenter för förföljda konvertiter), 28 (Åtgärdsplan mot kristofobiska hatbrott), 43 (Inrätta ett kyrkohistoriskt museum), 44 (Bryt samarbetet med Islamic Relief), 45 (Stoppa bojkott av företag med kopplingar till israeliska bosättningar), 87 (Digitala medlemsansökningar)	
Sunnliden, Håkan , 1952, Växjö stift, FK, 88	Eu ledamot
Ledig session 1 och 2, ersatt av Håkan Persson	
Motion: 32 (Svenska kyrkans värdegrund), 37 (Svenska kyrkans egen prästutbildning), 62 (Konsultation om Guds mission i världen), 63 (Missionsstrategi), 67 (Missionscertifiering av församlingar), 89 (Ordning för välsignelse av hem), 103 (Inkludera laestadianska väckelserörelsen i försoningsprocessen)	
Svensk, David , 1984, Växjö stift, S, 92	Kl ledamot
Ledig session 1, ersatt av Ylva Samuelsson	

Svensson, Karl-Gunnar , 1957, Göteborgs stift, KR, 157 Motion: 64 (Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller), 65 (Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorgani- sation), 87 (Digitala medlemsansökningar), 118 (Det ekonomiska utjämnningssystemet)	F ledamot Ks ersättare	
Svensson, Markus , 1978, Göteborgs stift, S, 150	TU ersättare	
Svärd, Johanna , 1987, Karlstads stift, S, 173 Ersättare session 2 för Inga-Lill Röhr		
Swärd, Stefan , 1954, Stockholms stift, KR, 236 Ersättare session 2 för Kerstin Rossipal		
Södling, Christina , 1960, Strängnäs stift, S, 50	E ersättare	
Sörman, Anne , 1959, Stockholms stift, ViSK, 234 Motion: 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning), 91 (Svenska kyrkans regnbågsfond), 92 (Andlig vård hos Statens Institutionsstyrelses institutioner), 123 (Israel/Palestina och folkrätten)	G ersättare	
T		
Tegby, Lisa , 1949, Luleå stift, POSK, 187 Motion: 49 (Uthålligt gudstjänstliv), 88 (Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd), 102 (Nämnder i stiftet)	G ledamot	
Thor, Jenny , 1980, Strängnäs stift, S, 55	O ledamot	
Thörn, Birgitta , 1954, Göteborgs stift, SDSK, 138 Ledig session 1 och 2, ersatt av Christoffer Wallin	G ersättare	
Tillman, Camilla , 1984, Lunds stift, S, 126	TU ledamot	
Torhem Arnell, Eva-Karin , 1966, Göteborgs stift, C, 145	O ersättare	
Tyrberg, Johan , 1963, biskop i Lunds stift Ledig session 1		
V		
Vencu Öhrlund, Isak , 1997, Växjö stift, S, 218 Motion: 110 (Krav på goda arbetsvillkor vid upphandlingar), 111 (Skogsvårdstjänster i egen regi)	F ledamot	
Vikström, Erik , 1996, Luleå stift, S, 194	Kl ledamot Valberedningen	
W		
Wahlin, Nina , 1968, Strängnäs stift, C, 61 Motion: 77 (Bidrag till Svenska Kyrkans Unga)	Kl ledamot	
Wahlman, Inger , 1951, Västerås stift, S, 65	E ledamot Valberedningen, ordf	

Waldenfors, Sara , 1977, Göteborgs stift, S, 134 Motion: 99 (Evangeliekonsekvensanalys), 100 (Främja grund- uppdraget)	Kl ledamot, v ordf
Wallenstein, Lisa , 1982, Skara stift, ViSK, 49 Motion: 75 (Hållbar, rättvis och naturnära skogsförvaltning), 81 (Svenska kyrkans närvaro på barn- och ungdomsfängelser)	F ersättare Valberedningen
Wallin, Christoffer , 1991, Göteborgs stift, SDSK, 138 Ersättare session 1 och 2 för Birgitta Thörn	G ersättare
Weichbrodt, Hans , 1968, Göteborgs stift, FK, 142 Motion: 34 (Prästutbildningens sista år på Johannelund), 63 (Missionsstrategi), 67 (Missionscertifiering av församlingar), 89 (Ordning för välsignelse av hem), 103 (Inkludera laestadi- anska väckelserörelsen i försoningsprocessen)	TU ersättare
Weiderud, Peter , 1957, Västerås stift, S, 68	Eu ledamot
Wennerström, Bodil , 1952, Göteborgs stift, S, 154	SK ersättare
Wernersson, Birger , 1948, Lunds stift, S, 105 Motion: 42 (Upptagningsområde för Karlskrona amiralitets- församling)	E ledamot
Wester, Ulf , 1940, Stockholms stift, SDSK, 242 Ny ledamot efter Arnold Boström Motion: 20 (Avveckla Regnbågsnyckeln), 23 (Introduktion till kristendomen på olika språk), 43 (Inrätta ett kyrkohistoriskt museum), 44 (Bryt samarbetet med Islamic Relief), 45 (Stoppa bojkott av företag med kopplingar till israeliska bosättningar), 46 (Fader Vår är inget experiment), 84 (Kyrkostyrelsen tar våldskostnaderna för församlingar och pastorat)	TU ersättare
Westerlund, Anna-Karin , 1949, Uppsala stift, BA, 8 Ledig session 1 och 2, ersatt av Sven Ingvar Holmgren	SK ledamot
Widepalm, Håkan , 1977, Göteborgs stift, C, 156	Ks ledamot, 2 v ordf
Winberg, Margareta , 1947, Härnösands stift, S, 175 Ledig session 1, ingen ersättare Ledig session 2, ersatt av Kenneth Norberg	Ks ledamot
Wiskari, Barbro , 1957, Göteborgs stift, POSK, 153 Motion: 64 (Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller), 88 (Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd)	SK ersättare
Wojdkow, Marie , 1958, Lunds stift, POSK, 112 Motion: 64 (Intäkterna från krematoriernas återvunna metaller), 65 (Stiftsstyrelsens samråd med domkapitlet om prästorgani- sation), 77 (Bidrag till Svenska Kyrkans Unga)	E ledamot Valberedningen
Wängelin Lernskog, Gudrun , 1962, Uppsala stift, C, 12	Eu ledamot

Å

- Åblad Lundström, Carin**, 1964, Uppsala stift, ÖKA, 13 O ledamot
AN ersättare
- Åkerhielm, Caroline**, 1953, Stockholms stift, FiSK, 230 Kl ledamot
Ersättare session 1 och 2 för Margaretha Herthelius
- Åkerlund, Anders**, 1940, Västerås stift, C, 72 G ledamot
Motion: 30 (En friare kyrka)
- Åkesson, Jörgen**, 1960, Skara stift, POSK, 46 F ledamot
- Ålander, Kaya**, 1946, Stockholms stift, ViSK, 243 O ersättare
Ledig session 1 och 2, ersatt av Ann-Marie Strömberg
- Åström, Anna-Karin**, 1972, Uppsala stift, SDSK, 18 G ledamot
Motion: 20 (Avveckla Regnbågsnyckeln), 25 (Verktyg för extern finansiering av församlingar), 39 (Gudstjänster i hela landet), 46 (Fader Vår är inget experiment), 84 (Kyrkostyrelsen tar valsedelskostnaderna för församlingar och pastorat)

Ö

- Öckerman, Åsa**, 1959, Stockholms stift, MPSK, 249 G ersättare
Motion: 77 (Bidrag till Svenska Kyrkans Unga), 91 (Svenska kyrkans regnbågsfond), 92 (Andlig vård hos Statens Institutionsstyrelses institutioner), 97 (Kyrkans arbete med bevarande och restaurering av våtmarker), 98 (Svenska kyrkans framtida skogsförvaltning), 106 (Inga solenergiparker på kyrkans skogsmark), 109 (Uppmuntringspris inom skogsbruket), 115 (Mål för skogsbruket)
- Öhman, Johanna**, 1965, Stockholms stift, POSK, 239 O ersättare
Motion: 88 (Nationellt mål för skogsförvaltningen och inrättande av råd)
- Östholm Munkberg, Lena**, 1961, Lunds stift, MPSK, 116 F ledamot
Motion: 97 (Kyrkans arbete med bevarande och restaurering av våtmarker), 98 (Svenska kyrkans framtida skogsförvaltning), 105 (Fred och solidaritet – riktlinjer för kapitalförvaltning), 106 (Inga solenergiparker på kyrkans skogsmark), 109 (Uppmuntringspris inom skogsbruket), 115 (Mål för skogsbruket)

Sakregister

Sakregister

Sakregister
2025

Förkortningar

KsSkr kyrkostyrelsens skrivelse
till kyrkomötet

PSkr Presidiets skrivelse till
kyrkomötet

KmSkr kyrkomötets skrivelse
till kyrkostyrelsen

Ln läronämnden

Kn kyrkorättsnämnden

M motion till kyrkomötet
y yttrande

G gudstjänstutskottet

O organisationsutskottet

TU tillsyns- och uppdragsutskottet

E ekonomiutskottet

Eu ekumenikutskottet

KI kyrkolivsutskottet

SK samhälls- och kulturutskottet

F förvaltareutskottet

A- Ö	Sökord	Ärende KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Betänkande Utskott och nummer anges	Kyrkomötet	
				KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
A	ACT-alliansen , lämna, avsluta medlemskap, Rysk-ortodoxa kyrkan	M 125	Eu 9		60, 86
	Ansvarsnämnd för biskopar , Svenska kyrkans, verksamhets- berättelse 2024		TU 14	17	148, 186
	Artificiell intelligens , mall, policy, AI, användandet av, teologiskt förhållnings- sätt, effektivisering, automatisera, arbetsuppgifter	M 83	SK 14		47, 108
	Arvodesnämnden , Svenska kyrkans, verksamhetsberättelse 2024		O 14	21	202, 210

A- Ö	Sökord	Ärende KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Betänkande Utskott och nummer anges	Kyrkomötet	
				KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
B	Barnkonsekvens- analyser, unga, beslut	M 50	Kl 6		135, 193
	Begravningsfrågor, begravningsverksamhet, krematorier, krematorie- samfälligheter, återvunna metaller, överskottspro- dukter, gemensamma begravningsplatser, hus- djur, smådjur, kultur- gravar	M 64, 69, 80, 107, 129 Kn 34y	O 3	12	115, 164
	Begravningskostnad, icke kyrkotillhöriga, begravningsavgift	M 86	Kl 10		197, 205
	Beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall	KsSkr 4, Ln 1y, Kn 1y	TU 1	14	124, 173
	Bestämmelser om vigningstjänsten	M 101, Ln 11y, Kn 31y	TU 10		145, 182
	Biskoparnas ämbetstid	M 120, Ln 13y, Kn 35y	TU 13		150, 185
	Bolagsbildningar, församlingar, pastorat, näringslivsverksamhet	M 40	O 7		119, 168
	Bristande vandel, diakon, diakonala konsekvenser, uppehållstillstånd, utlänningslagen	M 29	Kl 4		132, 191

A- Ö	Sökord	Ärende KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Betänkande Utskott och nummer anges	Kyrkomötet	
				KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
D	Dataskyddsförordning en vid gudstjänst, tacksägelser, tillkännagivanden, personuppgifter, GDPR	M 8	TU 4		127, 176
	Demokratiska arbetsformer, kyrkofullmäktige, kyrkoråd, församlingsråd, ledamöter, ledamot, ersättare, protokollsanteckning, yttranderätt	M 10, 13, 51, Kn 8y, 10y, 17y	O 5		117, 166
	Digitalt in- och utträde, digitala medlemsansökningar, medlemskap, förenkla	M 12, 87	TU 5		128, 177
	Diakonats uppgifter, definiera, identitet	M 119	TU 12		147, 184
	Dop av konfirmand, före myndighetsåldern, vårdnadshavare, minderåriga, samtycke, barnkonventionen, ungdomar	M 1	G 1	9	110, 154
E	Ekumenisk konsekvensanalys	M 33, Kn 14y	Eu 4		55, 81
	Ersättare för biskopen	KsSkr 4, Ln 1y, Kn 2y, 36y	TU 2	15	125, 174
	Evangelie- konsekvensanalys, beslut, kyrkostyrelsen	M 99	G 6		138, 159
	Expo, stiftelsen, avbryt samarbetet	M 124	SK 1		34, 95

A- Ö	Sökord	Ärende KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Betänkande Utskott och nummer anges	Kyrkomötet	
				KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
F	Fader vår , Herrens bön, översättning, inget experiment	M 46, Ln 6y	G 3		112, 156
	Finansiella placeringar , riktlinjer kapitalförvaltning, etiska investeringar, Svenska Cellulosa Aktiebolag, justerad finanspolicy, placeringsanvisningar, begränsningar, fred	M 105, 114, 117	E 8		52, 75
	Främja grunduppdraget , styrdokument, policys, uppdaterad lista, sammanställning	M 100	O 10		122, 171
	Fängelseprästerna , ta över ansvar från församlingarna, andlig vård, institutionssjälavård, kriminalvård, se även – Kriminalvårdsanstalter – SiS-institutionerna och ungdomsfängelser	M 47	SK 12		45, 106
	Färdplan för klimatet , revidera, klimatstrategi, hållbarhet	M 24	F 8		67, 94
	Församlingsråd och församlingsherdar , ökat beslutsmandat, uppgifter, funktion, delegation, definition, strukturförändringarna, strukturutredningen	M 11, Ln 4y, Kn 9y	O 6		118, 167
	Försoningsprocessen , inkludera laestadianska väckelserörelsen, torne-dalingar, kväner, lantalaïset, minoriteter	M 103	Kl 11		198, 206

A- Ö	Sökord	Ärende	Betänkande	Kyrkomötet	
		KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Utskott och nummer anges	KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
H	Hbtqia+-personer, regnbågsnyckeln, regnbågsfond, mänskliga rättigheter, polyamori, asexualitet, priderörel- sen, könsidentitet, könsuttryck, sexuell läggning, stöd	M 20, 71, 91, Ln 7y	Kl 1		129, 188
	Hjälpcenter, hjälpcentrum, nationellt, konvertiter, konversion, förföljelse, förändrad tro	M 22	Eu 2		31, 79
	Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk, förvaltning, mark, tillsyn, urfolksrätt, mål, råd, hållbarhetsavgift, våtmarker, hållbarhets- dimensioner, ekosystem, biologisk mångfald, omställning, FPIC	KsSkr 6, M 17, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 60, 75, 88, 96, 97, 98, 115, Ln 2y, Kn 4y, 12y, 18y, 19y, 20y, 21y, 22y, 23y, 25y, 28y, 29y, 30y, 38y, 39y	F 1	5	33, 87
	Hållbarhetsredovisning 2024, se Årsredovisning				
I	Icke-territoriella församlingar, upptagningsområde, Karlskrona amiralitets- församling, Finska för- samlingen, tillhörighet	M 42, 48 Kn 15y, 16y	O 9	13	121, 170
	Islamic Relief och islamisering, handlings- plan, bryt samarbete	M 44, 112, Ln 12y	Eu 5		56, 82
	Israel och Palestina, stoppa bojkott, bojkott- rörelser, israeliska bo- sättningar, uttala stöd, folkrätt, fred, försoning, konflikt, mellanöstern	M 26, 45, 123	Eu 3	3	32, 80

A- Ö	Sökord	Ärende KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Betänkande Utskott och nummer anges	Kyrkomötet	
				KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
J K	Jordbruksförvaltning , hållbar, produktion, kol, våtmarker, åkermark	M 59	F 4		63, 90
	Jourhavande präst , värna, stärk, bemanning, synliggöra, kommunika- tion, SOS Alarm	M 122	SK 4		37, 98
	Klimat , miljö, se – Färdplan för klimatet – Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk – Jordbruksförvaltning – Skogsförvaltningen – Solenergiparker				
	Kriminalvårds- anstalter , andlig fördjupning, klosterverksamhet, existentiell hälsa, kriminalvården, rege- ring, själavård, intagna, se även – Fängelseprästerna – SiS-institutionerna och ungdomsfängelser	M 66	SK 9	8	42, 103
	Kristendom på olika språk , introduktion till, invandrarspråk, över- sättning, webbplats	M 23	SK 11		44, 105
	Konferens om refor- mationen i Malmö 1527–1533 , reformationsjubileum, psalmböckerna	M 104	G 7		139, 160
	Kontraktsprostens roll i kyrkoordningen , tillsättning, uppdrag	M 16	TU 6		141, 178

A- Ö	Sökord	Ärende KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Betänkande Utskott och nummer anges	Kyrkomötet	
				KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
	Kulturarv , bevara, immateriellt, riter, tradition, kyrkoliv, se även Kulturlämningar	M 78	Kl 9		196, 204
	Kulturlämningar , nollvision för förstörelse av, kulturmiljö, bevara, se även Kulturarv	M 21	SK 15		48, 109
	Kyrkoavgift , tak, årsinkomst, diakonalt bidrag	M 9, 73	E 5		49, 72
	Kyrkohistoriskt museum , inrätta, kulturarv	M 43	SK 10		43, 104
	Kyrkomusikaliska verk , mest spelade, statistik, framförda, i Svenska kyrkan	M 94	G 5		137, 158
	Kyrkomusiker , rekryteringen av, orgel, piano, organist, musik- undervisning	M 35	Kl 5		133, 192
	Kyrkomötesärenden , redogörelse för behand- lingen av, kyrkomötet, skrivelser, rapportering, obehörighetsförklaring av biskop	KsSkr 3	E 3	2	27, 70
	Kyrkomötet , formalia – anmälan av nya leda- möter och inkallade ersättare – anmälan av inkomna ärenden och utskottens betänkanden, hänvis- ning av ärenden till utskotten				6, 7, 23, 24 16, 17, 19

A- Ö	Sökord	Ärende KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Betänkande Utskott och nummer anges	Kyrkomötet	
				KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
	– ersättarnas och biskoparnas placering i utskotten – fastställande av debattregler – meddelanden – utseende av auktoriserad revisor – val och fyllnadsval				11, 12 9, 19 18, 21, 25, 68, 152, 212 15 10, 13, 14, 154
	Kyrkomötets arbetsformer, arbetsordning för kyrkomötet, protokoll, debattregler, röstning, ansvarsfördelning, motioner, plenum, kyrkomötets presidium, biskopsmötet, stärkt episkopal roll i teologiska initiativ, läro-nämnden, kyrkorätts-nämnden Kyrkoordningen, ändringar i, övriga ändringar, se – Beslutsföret i domkapitlet i vissa fall – Ersättare för biskopen – Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk – Kyrkomötets arbetsformer – Ökad stiftssamverkan	PsSkr 1, M 18, 82, Kn 5y, 13y, 26y	O 2	11	114, 163
	Könsstypning, könsstypade, uttalande mot	M 74, 121	Eu 7		58, 84

A- Ö	Sökord	Ärende	Betänkande	Kyrkomötet	
		KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Utskott och nummer anges	KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
L	Lekfolk och guds- tjänstliv , friare kyrka, kreativ, framtid, andakter, lekmän, församlingsliv, brist på präster, kyrklig tjänst, idealitet, digital närvaro, tillgänglighet, ideella, förkunnelse, se även Prästutbildningen	M 30, 39, 49	G 2		111, 155
M	Missionscertifiering , av församlingar, mission, program, anställda, förtroendevalda, lekmän	M 67	Kl 7		135, 194
	Missionsfrågor , konsultation syskon- kyrkor, ekumenik, missionsstrategi	M 62, 63	Eu 6		57, 83
	Målkapital , utred, utformning	M 61	E 7		51, 74
N	Nämnder i stiftet , strukturutredningen	M 102, Ln 3y, Kn 32y	O 12		200, 208
O	Offentlighetsprincipen , handlingar, inkomna, upprättade, arbets- material, begära ut	M 76	TU 9		144, 181
P	Palestina , se Israel och Palestina				
	Pilgrimsrörelsen , stärk	M 79	SK 6		39, 100
	Policy för omstrukturer- ing av tillgångar , försäljning, kyrkor, prästlönetillgångar, bakgrundskontroll	M 41	E 6		50, 73
	Politiska ställnings- taganden , inga, kyrkan i det offentliga rummet, röst, samhället, sam- hällsfrågor, politik	M 93, Ln 10y	SK 2		35, 96

A- Ö	Sökord	Ärende	Betänkande	Kyrkomötet	
		KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Utskott och nummer anges	KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
	Präster , titulaturen, arbetsledande, kvalifikationer, delegation, kyrkoherdar	M 36	TU 7		142, 179
	Prästlönetillgångarna , se – Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk – Jordbruksförvaltning – Skogsförvaltningen				
	Prästkläder vid gudstjänst , skjorta, mässkläder, liturgiska plagg, kyrkohandbok	M 127	G 8		140, 161
	Prästorganisation , stiftsstyrelse, samråd, domkapitlet, antal präster	M 65, Kn 24y	TU 8		143, 180
	Prästtjänst , tillsättning krav, öppenhet, vigsel av alla par, samkönade äktenskap, riktlinjer, efterfråga inställning, anställning, se även Samvetsfriheten	M 113	TU 11	16	146, 183
	Prästutbildningen , alternativa vägar, egen regi, Johannelund, samkönade äktenskap, vigselordning, profilutbildningar, prästprogram, utbildningsinstitut, högskola, se även Lekfolk och gudstjänstliv	M 34, 37, 38, 90	KI 2	19	130, 189

A- Ö	Sökord	Ärende KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Betänkande Utskott och nummer anges	Kyrkomötet	
				KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
R S	Religionsdialog och djurhållning , halal- och kosherslakt, djuretik, ställningstagande i interreligiösa och ekumeniska sammanhang	M 4	Eu 1		30, 78
	Rikskollekt , en årlig	M 6, Kn 7y	E 4		29, 71
	Sammanläggningar , sammanslagningar, församlingar, motverka, pastorat	M 95	O 11		123, 172
	Samvetsfriheten , vigselrätt, vigsel av samkönade par, värna, Se även Tillsättning av prästtjänst	M 5	TU 3		126, 175
	Sanningskommission , Sverigedemokraterna	M 128	KI 12		199, 207
	SiS-institutioner och ungdomsfängelser , närvaro, andlig vård, själavård, barn, uttalande, Statens Institutionsstyrelses institutioner, kriminalvård, se även – Fängelsepräster – Kriminalvårdsanstalter	M 81, 92	SK 3	7	36, 97
	Skog , se – Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk – Jordbruksförvaltning – Skogsbruk – Skogsförvaltningen				

A- Ö	Sökord	Ärende	Betänkande	Kyrkomötet	
		KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Utskott och nummer anges	KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
	Skogsbruk, uppmuntringspris, resiliens, se även – Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk – Jordbruksförvaltning – Skogsförvaltningen	M 109	F 3		62, 89
	Skogsförvaltningen, hållbarhetsindex, egendomsförvaltning, klimatutsläpp, biologisk mångfald, se även – Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk – Jordbruksförvaltning – Skogsbruk	M 108	F 2		61, 88
	Skogsvårdstjänster, i egen regi	M 111	F 7		66, 93
	Solenergiparker, solceller, skogsmark, anläggningar, förnybar energi, el, förbjuda	M 106, Kn 33y	F 5		64, 91
	Studentmedbestäm- mande, Svenska kyrkans utbildnings- institut	M 68	Kl 8		195, 203
	Svenska kyrkans värdegrund, webbplats, kommunikation, under- visning, digitala medier, Bibeln, evangeliet	M 32, Ln 5y	SK 5		38, 99
U	Upphandlingar, krav, goda villkor, riktlinjer, social hållbarhet, arbets- villkor, underleveran- törer, kollektivavtal, arbetsmiljö	M 110	E 9		53, 76

A- Ö	Sökord	Ärende	Betänkande	Kyrkomötet	
		KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Utskott och nummer anges	KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
V	Utbildning för förtroendevalda, introduktion, nyvalda, arbetsrätt	M 27	Kl 3		131, 190
	Uttjämningsystemet, ekonomi, bidrag, avgifter, fördelning, rättviseaspekter, alternativa modeller	M 118	E 10		54, 77
	Utlandskyrkans organisation, utreda sammanhållen främjande- och tillsyns- uppgift, Svenska kyrkan i utlandet, Visby stift	M 85, Ln 8y	Eu 8	4	59, 85
	Utskott, se Kyrkomötet				
	Utträden, formulär, orsaker, medlems- utveckling, se även Digitalt in- och utträde, lämna Svenska kyrkan	M 31	SK 7		40, 101
	Valfrågor, procent- spärr, demokrati, jämförelsetal, jämkade uddatalsmetoden, mandatfördelning, kyrkoval, valsedels- distribution, valsedlar, valsedelshantering, valsedelskostnader, valnämnder, demokrati- utredningen	M 3, 15, 84, Ln 3y, Kn 6y, 11y, 27y	O 4		116, 165
	Valprövningsnämnd, Svenska kyrkans, verk- samtshetsberättelse 2024		O 13	20	201, 209

A- Ö	Sökord	Ärende	Betänkande	Kyrkomötet	
		KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Utskott och nummer anges	KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
Å	Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2026–2028, finansiering, budget, inriktning, kostnadsram, styrning, verksamhetsområden, kapital, effektivisering, finansiering av Act Svenska kyrkan, effektiviseringskrav, extern finansiering av församlingar, mandatstödet storlek, medlemsutvecklingsprojektet, bidrag till Svenska Kyrkans Unga	KsSkr 1, M 2, 25, 70, 72, 77	E 1	22	28, 211
	Vigsel , se – Bestämmelser om vigningstjänsten – Tillsättning av prästtjänst – Värna samvetsfriheten				
	Välkomna alla i Svenska kyrkan	M 7	SK 13		46, 107
	Välsignelse av hem , ordning för, kyrkohandbok, riter	M 89, Ln 9y	G 4		136, 157
Å	Årsredovisning , Svenska kyrkans nationella nivå 2024, koncernredovisning, resultaträkning, balansräkning, resultatrappport, ansvarsfrihet, dimensioner i hållbarhetsredovisning, kyrkoantikvarisk ersättning	KsSkr 2, M 116	E 2	1	26, 69

A- Ö	Sökord	Ärende KsSkr, M, Ln, Kn Numret anges	Betänkande Utskott och nummer anges	Kyrkomötet	
				KmSkr Numret anges	Protokoll paragraf
Ä	Återväxt av gamla träd , skog, säkerställa, uttag, kulturvirke, kyrkobyggnader	M 126	F 6	6	65, 92
	Åtgärdsplan mot kristofobiska hatbrott , kristofobi, uppvakta riksdag och regering	M 28	SK 8		41, 102
	Ändringar i kyrkoordningen , se – Beslutsförhet i domkapitlet i vissa fall – Ersättare för biskopen – Hållbarhet i Svenska kyrkans skogsbruk – Kyrkomötets arbetsformer – Ökad stiftssamverkan				
	Ärkebiskopsval , antal elektor, fördelning	M 14	O 8		120, 169
	Ökad stiftssamverkan , kompetens, personal, funktioner, anställning, anskaffning, anlita, resursanvändning	KsSkr 5, Kn 3y, 37y	O 1	10	113, 162
	Överklagandenämnd , Svenska kyrkans, verksamhetsberättelse 2024		TU 15	18	149, 187